天主教法典

拉丁文 — 中文

（修正版）

天主教臺灣地區主教團秘書處出版

天主教法典

拉丁文 — 中文

（修正版）

天主教臺灣地區主教團秘書處出版

CONVENTIO

de Codicis Iuris Canonici versione in linguam Sinicam eiusque editione

Attentis normis diei 28 ianuarii 1983 de latino textu Codicis Iuris Canonici tuendo eodemque alias in linguas convertendo ac attententis litteris (N.1O2.993/21O, diei 13 eiusdem mensis) Em.mi Cardinalis Augustini Casaroli, a Secretis Status, ad Conferentiarum Episcoporum Praesides, Administratio Patrimonii Sedis Apostolicae (APSA) et Conferentia Nationalis (Regionalis) Episcoporum SINARUM in iis conveniunt, quae sequuntur:

1) - Administratio Patrimonii Sedis Apostolicae facultatem concedit Conferentiae Nationali (Regionali) Episcoporum Sinarum l i b r u m , c u i titulus "Codex Iuris Canonici", vertendi in linguam Sinicam atque dictam versionem typis edendi una cum integro textu latino eiusdem Codicis Iuris Canonici.

2) - Conferentia Nationalis (Regionalis) Episcoporum Sinarum sese obligat:

a) - ad certiorem faciendam Administrationem Patrimonii Sedis Apostolicae de exemplarium summa, quae eduntur;

b) - ad solvendam Administrationi Patrimonii Sedis Apostolicae pecuniae summam, quae equivaleat ....6.....% pro uno unoquoque exemplari vendito;

c) - ad gratuito mittenda ad Administrationem Patrimonii Sedis Apostolicae quadraginta exemplaria libri editi;

d) - ad rationes (rendiconto) Administrationi Patrimonii Sedis Apostolicae quot annis exhibendas de exemplaribus libri venditis usque ad diem 31 mensis decembris atque ad ratam partem debitam Administrationi Patrimonii Sedis Apostolicae solvendam intra mensem martii sequentem.

3) - Conferentia Nationalis (Regionalis) Episcoporum Sinarum Administrationem Patrimonii Sedis Apostolicae de libri reimpressione (ristampa) aut nova editione certiorem facere tenetur.

4) - Omnia tributa (tasse) et onera fiscalia Conferentiae Nationali (Regionali) Episcoporum .....Sinarum..... incumbunt.

5) - Ad controversias dirimendas Forum Civitatis Vaticanae statuitur competens.

6) - Ad editionem, quae paratur, adiciatur : "Sancta Sedes omnia sibi vindicat iura. Nemini liceat, sine venia Sanctae Sedis, hunc codicem denuo imprimere aut in aliam linguam vertere. "

7) - Huiusmodi Conventionis, quae duobus constat foliis, duo exemplaria confecta sunt debite subsignata, quorum unum ab Administratione Patrimonii Sedis Apostolicae servatur, alterum vero a Conferentia Nationali (Regionali) Episcoporum Sinarum.....

In Aedibus Vaticanis, die ..... X ..... mensis ..... Iunii ..... anno MCMLXXXIII

ADMINISTRATIO PATRIMONII APOSTOLICAE SEDIS

ADMINISTRATIO PATRIMONII APOSTOLICAE SEDIS

+ Laurentius Antonelli
a secretis

+ Stanislaus Lokuang
Stanislaus Lokuang
Praeses Conferentiae Regionalis
Episcoporum Sinarum

序

一九八三年正月廿五日，教宗若望保祿二世公佈了教會新法典，規定於當年降臨期第一天產生實效。

新法典的編修，由教宗若望二十三世於一九五九年正月廿五日，在聖保祿大殿大典中宣布。當天，若望二十三世，宣佈了三宗計畫：一、召開羅馬教區會議，二、召開大公會議，三、修改教會法典。三宗計畫既已宣佈，若望二十三世立即實行。先召開了羅馬教區會議，為羅馬教區的創舉。一九六二年召開了第二屆梵蒂岡大公會議，繼承一百年前的第一屆梵蒂岡大公會議，集全球主教於一堂，共商教會大事。不幸次年，若望二十三世崩逝，繼任教宗保祿六世，繼續召開大會。三年後完成，宣告閉幕。教宗立即組織了修改法典委員會，進行修改教會法典。當時的現行法典為教宗本篤十五世在一九一七年所公佈。

修改法典委員會工作了十年，編成了新法典草案，保祿六世分章寄送全球主教團，徵詢意見。幾乎又過了十年，教宗若望保祿二世終於決定了法典定本，正式公佈實行。我們中國教會參加新法典修改工作者有三人：羅光總主教、施森道蒙席、陳驊騮副主教。

當第二屆梵蒂岡大公會議進行時，會中討論法典修改的原則，決定宜以牧靈目的為主，更應表現教會的精神特性。因此在大公會議後，教會中瀰漫著一種氣氛，以教會為一種精神體，而不是一種法律組織。教會的工作由聖神啟示而催動，靈活自強不宜以法律而迫使呆化。對於法律，造成一種厭惡和輕蔑的心理。教宗保祿六世和若望保祿二世乃迭次告誡教會人士，教會為一精神體，同時又為一種人性團

體。精神體由聖神領導，人性團體由法律聯繫，兩者不能相衝突。因為一個由人所結成的團體，不能沒有固定的規範；教會的固定規範為教會法典，教會的法典當然不能違反聖神的領導，也不能違背教會的精神。

當新法典開始編修時，修改法典委員會曾根據大公會議的指示，草寫了一章教會基本法，如同各國的憲法，以表現教會的特性，但是世界的國家，由法律所組成，所有基本法由法律而規定。教會的成立，不由法律而組成，乃由基督的意旨而成。基督的意旨留在福音中，成為教會的信仰。信仰的解釋，不能由法律條文去行，而是屬於神學。因此，教會基本法草案幾經研究，終於被廢除。

第二屆大公會議要求新法典以牧靈目的為中心，編修法典委員們煞費苦心，使法典的條文，是嚴肅明確的規定，而不祇是善心的勸告；但這些嚴肅明確的條文，又含蓄著牧靈的精神，因此這部新法典，可以說是一部牧靈的法典，對於舊法典全部予以修改，又加增了普通教友的權利義務一部新法。

為能使新法典牧靈的目的可以實現，中國主教團將法典譯成中文，以便中國教會成員閱讀，進而予以遵守。對於一般研究法律的學人，也供給一份研究的重要資料。因為在世界的法律系統裡，羅馬法為一大系；教會的法典即是採用羅馬法系的法理。

翻譯法典為一件最辛苦最困難的工作，法律名詞既不容易翻譯，而且在拉丁原文中，含有法律的歷史意義；法律的條文又簡單緊縮，文句結構非常複雜又嚴密。但是翻譯的人已經盡了心力，除用拉丁原本外，又參考了義、英、法、班、德各種譯文本。而且出版的中文法典，一面印有拉丁原文，一切解釋都以原文本為依據。

我特代表中國主教團，向參加法典中譯的主教神父，表示誠懇的謝意，並特別致謝王愈榮主教和宋稚青神父的辛勞。希望這部中譯法典，能促進中國教會的牧靈和傳教工作，加強整個中國教會的聯繫，使福音的光明，普照中華。是為序

民國七十四年正月十二日羅光序於天母牧廬

修正版　序

一九八三年一月廿五日教宗若望保祿二世頒佈新的「天主教法典」。同年六月十日當時中國（地區）主教團主席羅光總主教即與教廷國務院簽訂合約，核准台灣翻譯「天主教法典」為中文，並訂定版稅比例。

羅光總主教隨即委任我成立翻譯組，進行翻譯工作。中譯本法典在多位教會先進和教會法專家的努力下，於一九八五年一月十五日出版，加惠各地區的華人教會，並讓我國教會的司鐸、修女、修生及平信徒，能以中文查閱或研究教會法。

中譯本出版至今二十餘年後，鑑於譯文有些地方，不易閱讀，難於了解其本意，多位同道希望我能重新修正，幫助年輕一代的聖職弟兄和修女。本人未敢冒然答應，一方面因為昔日翻譯小組成員中，多人已升天國，有的也年事過高，另一方面願意擔任此一「隱修士」之工作者，寥寥無幾。

我在退休後，由於下列數位教會先進留下的文件，給了我敢於進行此工作；這幾位長者不但精通拉丁文，中文的造詣也深，並對教會法又專業。他們的修正意見給予我敢動筆修正的勇氣。

首先是河北獻縣教區的張武魁神父，他在中譯本出版後不久，即自友人得一影印本，神父逐條以紅筆修改，並以一本筆記本，寫下中譯本不當之處及錯譯或誤解的字句，以及對一些名詞術語的商榷。神父也看過倫敦出版之英譯本，參考之餘，亦指出了英譯本誤解的地方。神父的一切修正資料，由劉獻堂主教親自帶給我，彌足珍貴

（約在1987年）。可惜張神父幾年前蒙主寵召，無法見到修正版之問世。

第二位是趙國紳神父，趙神父也是精通中文及拉丁文的神父，他也是教會法博士。他在中譯本出版後，即在一九八五年九月起至一九八六年三月止，連續在當時發行的「鐸聲」月刊，發表他「天主教法典譯文的推敲」大作。神父也是逐條提出修正意見，謙虛的說，他提出個人的淺見，「願與有興趣推敲的同道，共同研討」。神父的卓見也是修正的寶貴資料。

第三位是郭若石總主教，主教也是教會法博士，他可用流利的拉丁文，在大公會議或各種場合發表高見。他為了主徒會會士的方便，修正重譯了法典中的「修會法」。他的作品也提供了我們修正的重要資料，他也只能在天國看我們的新版中譯本了。

我們的老師施森道蒙席，他不僅是教會法博士也是傳信大學資深的教授。他不但在一九八三年為我們的中譯本提供寶貴意見，並實際作出幫助；他多年前將法典834條至958條中有問題的條文，仔細修改並指出寶貴意見，郵寄給我。

對這四位前輩在此特別表示感激，也感謝香港和大陸的幾位同道的寶貴意見。

修正版與1985年中譯本比較重要的修改是第六卷的教會刑法及第七卷的訴訟法。

張武魁神父及金象逵神父等多次表示，教會沒有警察也沒有刑具，不適合用「刑法」來表示，於是我們把「刑法」改為「懲戒

法」或「制裁」。另外，第七卷中用了許多民法中的「官職」：如審判官、檢察官、書記官等。教會中不該有官職。社會中也還有「審判員」、「檢查員」，故改為「審判員」、「檢查員」及「書記」等。

「宗座立案」及「教區立案」之修會，我們改為「宗座管轄」及「教區管轄」的修會。

另外還有“Praelatus Personalis”及“Praelatura Personalis”，我們在1985版譯為「自治社團」及「監督」，並非很理想恰當。此二名稱對「主業會」團體尤其重要，他們也多次表示希望能有更好的譯名。我特別詢問了他們的神父，他們建議用「屬人監督團」及「屬人監督」，在沒有更好的名稱前，我們姑且用此兩個名稱。

今將多年工作及多位神長的心血呈給台灣地區主教團付梓出版，以利華人教會。

這次修正版之問世，除了感謝天主外，應該感謝上述四位長者及多位司鐸弟兄之貢獻，也感謝黃采婕及張琪城二位姊妹的幫忙打字，本人也衷心感謝聞道出版社精心排版印刷，當然也要感謝主教團祕書處各位同仁的協助出版。

願上主永受讚美！

王愈榮 主教

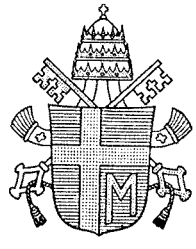
2014年7月9日中華殉道聖人節

CODEX IURIS CANONICI

AUCTORITATE

IOANNIS PAULI PP. II

PROMULGATUS

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS
M·DCCCC·LXXXIII

天 主 教 法 典

VENERABILIBUS FRATRIBUS
CARDINALIBUS, ARCHIEPISCOPIS, EPISCOPIS,
PRESBYTERIS, DIACONIS
CETERISQUE POPULI DEI MEMBRIS

IOANNES PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI
AD PERPETUAM REI MEMORIAM

CONSTITUTIO APOSTOLICA
SACRAE DISCIPLINAE LEGES

SACRAE disciplinae leges Catholica Ecclesia, procedente tempore, reformare ac renovare Consuevit, ut, fidelitate erga Divinum Conditorem Semper servata, eaedem cum salvifica missione ipsi concredita apte congruerent. Non alio ducti proposito Nos, exspectationem totius catholici orbis tandem explentes, hac die XXV mensis Ianuarii, anno MCMLXXXIII, Codicem Iuris Canonici recognitum foras dari iubemus. Quod dum facimus, ad eandem diem anni MCMLIX cogitatio Nostra convolat, qua Decessor Noster fel. rec. Ioannes XXIII primum publice nuntiavit captum ab se Consilium reformandi vigens Corpus legum canonicarum, quod anno MCMXVII, in sollemnitate Pentecostes, fuerat promulgatum.

Quod quidem consilium Codicis renovandi una Cum duobus aliis initum est, de quibus ille Pontifex eadem die est locutus, quae spectant ad voluntatem Synodum dioecesis Romanae celebrandi et Concilium Oecumenicum convocandi Quorum eventuum, etsi prior non multum ad Codicis reformationem attineat, alter tamen, hoc est Concilium, maximi momenti est ad rem nostram quod spectat et cum eius substantia arcte coniungitur.

Quod si quaestio ponatur cur Ioannes XXIII necessitatem persenserit vigentis Codicis reformandi, responsio fortasse in eodem Codice, anno MCMXVII promulgato, invenitur. Attamen alia quoque responsio est, eademque praecipua: scilicet reformatio Codicis Iuris Canonici prorsus

憲　　令

神聖紀律法典

若望保祿主教　　天主眾僕之僕　　為永久紀念事　　致候

各位可敬的樞機、總主教、主教弟兄、司鐸、執事，以及天主子民的所有成員。

神聖紀律法典的修訂與革新，天主教會在往昔多有前例，志在經常保持對其創始者天主的忠信，同時使法律得以適應所負的救援使命。我們也正是委此理由，並為滿足天主教全體人民的期待，特於今天，一九八三年元月廿五日，命令公佈新訂教會法典。在此時刻，我們的思念奔回到一九五九年的同一天，那時我們欣幸懷念的前任教宗若望廿三世，初次宣佈有意修訂一九一七年聖神降臨節所頒佈的現行教會法典。

原來修訂教會法典的決策，是與前任教宗當天所提及的其他兩件事情彼此相連的，就是舉行羅馬教區會議，及召集大公會議。雖然這兩件事的前一項，與修訂法典沒有多大關聯，但次一項，即大公會議，卻對我們的主題極其重要，並有密切的實質關係。

如果要問為何若望廿三世覺得現行法典有修訂的必要，答案或者就在一九一七年公佈的法典內可以找到。不過，也有另一個重要答

posci atque expeti videbatur ab ipso Concilio, quod in Ecclesiam maximopere considerationem suam converterat.

Ut omnino patet, cum primum de Codice recognoscendo nuntium datum est, Concilium negotium erat quod totum ad futurum tempus pertinebat. Accedit quod eius magisterii acta ac praesertim eius de Ecclesia doctrina annis MCMLXII-MCMLXV perficienda erant; attamen animi perceptionem Ioannis XXIII fuisse verissimam nemo non videt, eiusque consilium iure merito dicendum est in longinquum Ecclesiae bono prospexisse.

Quapropter novus Codex, qui hodie in publicum prodit, praeviam Concilii operam necessario postulavit; et quamquam una cum Oecumenico illo coetu est praenuntiatus, tamen tempore eundem sequitur, quia labores, ad illum apparandum suscepti, cum in Concilio niti deberent, nonnisi post idem absolutum incipere potuerunt.

Mentem autem hodie convertentes ad exordium illius itineris, hoc est ad diem illam XXV Ianuarii anno MCMLIX, atque ad ipsum Ioannem XXIII, Codicis recognitionis initiatorem, fateri debemus hunc Codicem ab uno eodemque proposito profluxisse, rei christianae scilicet restaurandae; a quo quidem proposito totum Concilii opus suas normas suumque ductum praesertim accepit.

Quod si nunc considerationem intendimus ad naturam laborum, qui Codicis promulgationem praecesserunt, itemque ad modum quo iidem confecti sunt, praesertim inter Pontificatus Pauli VI et Ioannis Pauli I, ac deinceps usque ad praesentem diem, id claro in lumine ponatur omnino oportet, huiusmodi labores spiritu insigniter collegiali ad exitum esse perductos; idque non solum respicit externam operis compositionem, verum etiam ipsam conditarum legum substantiam penitus afficit.

Haec vero nota collegialitatis, qua processus originis huius Codicis eminenter distinguitur, cum magisterio et indole Concilii Vaticani II

案，即大公會議既然對教會曾寄以極大的關注，因此顯然地迫切要求修訂法典。

顯然，當修訂法典的消息傳出時，大公會議還是一件完全屬於未來的事件。再加上大公會議的訓導文件，尤其專論教會的道理，尚待於一九六二至一九六五年之間完成；但是，不能不承認若望廿三世的觀察非常準確，他的決策為教會的利益堪稱長遠大計。

因此，今天公諸於世的新法典，必須先有大公會議的工作。新法典雖與大公會議同時宣佈，但卻在以後完成，因為修訂的工作，必須根據大公會議，只有在會議結束之後，才能進行。

今天我們回想這一過程的開始，即一九五九年元月廿五日那一天，並回想到修訂法典的創始人，若望廿三世，我們必須承認，這部法典導源於同一個意向，就是要整頓教會生活；實際上整個大公會議的工作，也由此意向而找到其法則與方針。

如果我們現在來反省一下，在公佈法典前的工作性質，以及其進行方式，尤其在保祿六世與若望保祿一世教宗任內，直到目前為止，必須明白指出，這些工作都是以相當團隊精神所完成的。這不僅指工作的外在形態，而且深深刻劃在所訂法律的本質上。

這項集體性的特點，使得本法典的緣起頗為顯著，確實與梵二

plane congruit. Quare Codex non modo ob ea quae continet, sed etiam iam in suo ortu prae se fert afflatum huius Concilii, in cuius documentis Ecclesia, universale sacramentum salutis, tamquam Populus Dei ostenditur eiusque hierarchica constitutio in Collegio Episcoporum una cum Capite suo nixa perhibetur.

Hac igitur de causa Episcopi et Episcopatus invitati sunt ad sociam operam praestandam in novo Codice apparando, ut per tam longum iter, ratione quantum fieri posset collegiali, paulatim formulae iuridicae maturescerent, quae, deinde, in usum universae Ecclesiae inservire deberent. Omnibus vero huius negotii temporibus labores participaverunt etiam *periti*, viri scilicet peculiari scientia praediti in theologica doctrina, in historia ac maxime in iure canonico, qui ex universis terrarum orbis regionibus sunt arcessiti.

Quibus singulis universis hodie gratissimi animi sensus ultro proferimus.

In primis ob oculos Nostros obversantur Cardinales vita functi, qui Commissioni praeparatoriae praefuerunt: Cardinalis Petrus Ciriaci, qui opus inchoavit, et Cardinalis Pericles Felici, qui complures per annos laborum iter moderatus est, fere usque ad metam. Cogitamus deinde Secretarios eiusdem Commissionis: Reverendissimum D. Iacobum Violardo, postmodum Cardinalem, ac P. Raimundum Bidagor, Societatis Iesu sodalem, qui ambo in hoc munere explendo doctrinae ac sapientiae suae dona profuderunt. Simul cum illis recolimus Cardinales, Archiepiscopos, Episcopos, quotquot illius Commissionis membra fuerunt, necnon Consultores singulorum Coetuum a studiis hisce annis ad tam strenuum opus adhibitos, quos Deus interim ad aeterna praemia vocavit. Pro his omnibus suffragans precatio Nostra ad Deum ascendit.

Sed placet etiam commemorare viventes, in primisque hodiernum Commissionis Pro-Praesidem, nempe Venerabilem Fratrem Rosalium Castillo Lara, qui diutissime tanto muneri operam navavit egregiam; ac,

大公會議的訓導和宗旨，完全相符。因此，不僅在法典的內容上，而且在開端之初，即已含有大公會議的精神。原來，在大會文獻中，教會即人類得救的普世性的聖事（參閱教會憲章 1、9、48 節），就被稱為天主的子民，其聖統組織就是根據主教團與其首領的密切結合。

因此之故，主教們以及主教團曾被邀請來共同籌備新法典，以期盡量以集體方式，經過漫長歲月，使將在普世教會通用的法律條文，得以成熟。在此一工作的每一階段，又從世界各地召集了許多在神學、歷史、尤其在教會法律方面，有特殊造詣的專家們，參與了工作。

對上述所有全體人士，我們今天特別由衷地致謝。

首先我們紀念曾經主持籌備委員會而已逝世的樞機們：最先開始工作的齊利亞奇樞機，還有費理奇樞機，他曾多年領導工作，直到最後快要完工。其次，我們要懷念同一委員會的秘書：魏岳拉道蒙席，以後升為樞機，和耶穌會的畢達格神父；他們二位在秘書任內曾發揮其學識與智慧的特長。同時，我們也懷念在這幾年先後蒙主召叫進入永生的各位樞機、總主教、主教、委員會的其他委員們，以及那些參加這項艱巨工作的各研究小組的顧問們。我們為這些人向天主獻上我們的追思祈禱。

不過，我們也樂意記念生者，尤其是委員會的現任代主席嘉斯地約拉辣主教，他曾長期以來，卓越地進行此一重要工作；其次是翁

post illum, dilectum filium Villelmum Onclin, sacerdotem, qui assidua diligentique cura ad felicem operis exitum valde contulit, ceterosque qui in eadem Commissione sive ut Sodales Cardinales, sive ut Officiales, Consultores Cooperatoresque in Coetibus a studiis vel in aliis Officiis, suas maximi pretii partes contulerunt, ad tantae molis tantaeque implicationis opus elaborandum atque perficiendum.

Codicem itaque hodie promulgantes, Nos plane conscii sumus hunc actum a Nostra quidem Pontificis auctoritate proficisci, ac proinde induere naturam primatialem. Attamen pariter conscii sumus hunc Codicem, ad materiam quod attinet, in se referre *collegialem sollicitudinem* de Ecclesia omnium Nostrorum in Episcopatu Fratrum; quinimmo, quasi ex quadam similitudine ipsius Concilii, idem Codex habendus est veluti fructus collegialis cooperationis, quae orta est ex expertorum hominum institutorumque viribus per universam Ecclesiam in unum coalescentibus.

Altera oritur quaestio, quidnam sit Codex Iuris Canonici. Cui interrogationi ut rite respondeatur, mente repetenda est longinqua illa hereditas iuris, quae in libris Veteris et Novi Testamenti continetur, ex qua tota traditio iuridica et legifera Ecclesiae, tamquam a suo primo fonte, originem ducit.

Christus enim Dominus uberrimam hereditatem Legis et Prophetarum, quae ex historia et experientia Populi Dei in Vetere Testamento paulatim creverat, minime destruxit, sed implevit, ita ut ipsa novo et altiore modo ad hereditatem Novi Testamenti pertineret. Quamvis ergo Sanctus Paulus, mysterium paschale exponens, doceat iustificationem non ex legis operibus, sed ex fide dari, tamen nec vim obligantem Decalogi excludit, nec momentum disciplinae in Ecclesia Dei negat. Sic Novi Testamenti scripta sinunt, ut nos multo magis percipiamus hoc ipsum disciplinae momentum, utque melius intellegere valeamus vincula, quae illud arctiore modo coniungunt cum indole salvifica ipsius Evangelii doctrinae.

克瀾神父，因其勤勉不懈的工作，而使大工告成；還有此委員會的樞機委員、職員、各研究小組的顧問，以及其他工作人員，都盡了最大的努力，起草完成了如此繁重的工作。

在今天公佈法典之際，我們固然深知這是宗座權威的表示，因此含有“首席權”的特質，不過我們也深知這部法典，就其內容，實乃全體主教弟兄們對教會的集體關懷。而且，這部法典與大公會議有些相似，應視為集體合作的結晶，是集合了普世教會的專家與學術機構之大成。

還有一個問題，是何謂教會法典。為正確答覆這個問題，必須回溯到舊約和新約中有關法律的古老遺產，教會的法制傳統，即由此泉源首開其端。

原來，主基督並沒有將舊約藉天主子民的歷史和經驗，所逐漸形成的（參閱瑪五、17）法律和先知們的豐富的遺產予以廢除，卻以新而卓越的形式，將之納入新約之內。雖然聖保祿論及逾越奧蹟時，告訴我們，成義是由於信德，而非由於遵守法律（參閱羅三28；迦二16），但他並未排除十誡的約束力（參閱羅十三8~10；迦五13~25；六2），也沒有否認紀律在天主的教會內的重要性（參閱格前五章、六章）。因此，新約著作讓我們更體會到紀律的重要性，並使我們更瞭解紀律與福音本身的救恩特性，是密切相連的。

Quae cum ita sint, satis apparet finem Codicis minime illum esse, ut in vita Ecclesiae christifidelium fides, gratia, charismata ac praesertim caritas substituantur. Ex contrario, Codex eo potius spectat, ut talem gignat ordinem in ecclesiali societate, qui, praecipuas tribuens partes amori, gratiae atque charismati, eodem tempore faciliorem reddat ordinatam eorum progressionem in vita sive ecclesialis societatis, sive etiam singulorum hominum, qui ad illam pertinent.

Codex, utpote quod sit primarium documentum legiferum Ecclesiae, innixum in hereditate iuridica et legifera Revelationis atque Traditionis, necessarium instrumentum censendum est, quo debitus servetur ordo tum in vita individuali atque sociali, tum in ipsa Ecclesiae navitate. Quare, praeter elementa fundamentalia structurae hierarchicae et organicae Ecclesiae a Divino Conditore statuta vel in apostolica aut ceteroqui in antiquissima traditione fundata, ac praeter praecipuas normas spectantes ad exercitium triplicis muneris ipsi Ecclesiae demandati, Codex quasdam etiam regulas atque agendi normas definiat oportet.

Instrumentum, quod Codex est, plane congruit cum natura Ecclesiae, qualis praesertim proponitur per magisterium Concilii Vaticani II in universum spectatum, peculiarique ratione per eius ecclesiologicam doctrinam. Immo, certo quodam modo, novus hic Codex concipi potest veluti magnus nisus transferendi in sermonem canonisticum hanc ipsam doctrinam, ecclesiologiam scilicet conciliarem. Quod si fieri nequit, ut imago Ecclesiae per doctrinam Concilii descripta perfecte in linguam canonisticam convertatur, nihilominus ad hanc ipsam imaginem semper Codex est referendus tamquam ad primarium exemplum, cuius lineamenta is in se, quantum fieri potest, suapte natura exprimere debet.

Inde nonnullae profluunt fundamentales normae, quibus totus regitur novus Codex, intra fines quidem materiae illi propriae, necnon ipsius linguae, quae cum ea materia cohaeret.

既然如此，已充分顯示，法典的目的絕非替代信友們在教會生活中的信德、恩寵、神恩，更不替代愛德。反之，法典的目的是要在教會團體中建立秩序，使愛德、恩寵與神恩享有首要地位，而同時能在教會的團體生活中，以及所屬成員的個人生活中，得以順利而有秩序的發展。

法典既是教會立法的主要文獻，並以啟示及傳承的法制和立法傳統為依據，為維持個人及社團生活，以及教會本身活動的必要秩序，乃是不可或缺的工具。因此，法典不僅包括教會的神聖創始者所訂的基本體制，或者由宗徒傳承及其他古老傳統而來的體制，也不僅包括托付與教會的三種職務的執行法則，它還必須制定一些其他的行事法則。

法典之為工具，完全符合教會的本質，一如梵二大公會議所概括教導的，尤其是梵二教會學所主張的。而且，在某種意義下，新法典可說是盡力把梵二的教會學通譯為法律語言。如果說梵二所描繪的教會形象，不可能完全改變成法律語言，至少法典應時常溯源於這個形象，並盡可能在基本性質上反應其輪廓。

從此可以推究出全部新法典所遵循的若干基本法則，使之在法律本有資料，及與資料所關聯的語言範圍內表達出來。

Quinimmo affirmari licet inde etiam proficisci notam illam, qua Codex habetur veluti complementum magisterii a Concilio Vaticano II propositi, peculiari modo quod attinet ad duas Constitutiones, dogmaticam nempe atque pastoralem.

Hinc sequitur, ut fundamentalis illa ratio novitatis, quae, a traditione legifera Ecclesiae numquam discedens, reperitur in Concilio Vaticano II, praesertim quod spectat ad eius ecclesiologicam doctrinam, efficiat etiam rationem novitatis in novo Codice.

Ex elementis autem, quae veram ac propriam Ecclesiae imaginem exprimunt, haec sunt praecipue recensenda: doctrina qua Ecclesia ut Populus Dei, et auctoritas hierarchica uti servitium proponitur; doctrina praeterea quae Ecclesiam uti communionem ostendit ac proinde mutuas statuit necessitudines quae inter Ecclesiam particularem et universalem, atque inter collegialitatem ac primatum intercedere debent; item doctrina qua omnia membra Populi Dei, modo sibi proprio, triplex Christi munus participant, sacerdotale scilicet propheticum atque regale, cui doctrinae ea etiam adnectitur, quae respicit officia ac iura christifidelium, ac nominatim laicorum; studium denique ab Ecclesia in oecumenismum impendendum.

Si igitur Concilium Vaticanum II ex Traditionis thesauro vetera et nova protulit, eiusque novitas hisce aliisque elementis continetur, manifesto patet Codicem eandem notam fidelitatis in novitate et novitatis in fidelitate in se recipere, eique conformari pro materia sibi propria suaque peculiari loquendi ratione.

Novus Codex Iuris Canonici eo tempore in lucem prodit, quo Episcopi totius Ecclesiae eius promulgationem non tantum postulant, verum etiam instanter vehementerque efflagitant.

Ac revera Codex Iuris Canonici Ecclesiae omnino necessarius est. Cum ad modum etiam socialis visibilisque compaginis sit constituta, ipsa

甚至可以說，從此流露出一個特點，法典乃是梵二大公會議訓導的補充，尤其針對教會憲章及教會在現代世界牧職憲章，更是如此。

於是梵二大公會議，在不脫離教會的立法傳統前提下，製造的「新鮮」特色，尤其在教會學方面，也構成了新法典的「新鮮」特色。

在表現教會的真實本來面目的各重要因素內，首推下列數種：教會乃天主子民（參閱教會憲章2.）及聖統權威乃服務（參閱同上3.）的道理；此外，還有教會猶如共融，並因此而形成個別教會與普世教會之間，以及集體性與首席職之間應有的聯繫；同時，還有天主子民的所有成員，各自以其本有方式，分擔基督的三種任務的道哩，即司祭、先知、王道任務，以及與此道理相連的所有信徒，尤其是平信徒的職責與權利；最後，還有教會對大公主義所應付出的努力。

如果說梵二大公會議是從傳承的寶庫裏，吸取舊的及新的事務，而其新穎則在前述各重要因素內，那麼很顯然地，法典也應該在新穎中保持忠實，在忠實中保持新穎，並在其本有的範圍內，及其特有的語言表達上予以符合。

新法典公佈之時，正當普世教會的主教們期望已久，甚至迫不及待之時。

實在，法典為教會是非常需要的。因為教會原是以有形可見的社團組織的形式而建立的，它需要規律，以使其聖統組織架構得以顯

normis indiget, ut eius hierarchica et organica structura adspectabilis fiat, ut exercitium munerum ipsi divinitus creditorum, sacrae praesertim potestatis et administrationis sacramentorum rite ordinetur, ut secundum iustitiam in caritate innixam mutuae christifidelium necessitudines componantur, singulorum iuribus in tuto positis atque definitis, ut denique communia incepta, quae ad christianam vitam perfectius usque vivendam suscipiuntur, per leges canonicas fulciantur, muniantur ac promoveantur.

Demum canonicae leges suapte natura observantiam exigunt; qua de causa quam maxima diligentia adhibita est, ut in diuturna Codicis praeparatione, accurata fieret normarum expressio eaedemque in solido iuridico, canonico ac theologico fundamento inniterentur.

Quibus omnibus consideratis, optandum sane est, ut nova canonica legislatio efficax instrumentum evadat, cuius ope Ecclesia valeat se ipsam perficere secundum Concilii Vaticani II spiritum, ac magis magisque parem se praebeat salutifero suo muneri in hoc mundo exsequendo.

Placet consideraciones has Nostras fidenti animo omnibus committere, dum princeps legum ecclesiasticarum Corpus pro Ecclesia latina promulgamus.

Faxit ergo Deus, ut gaudium et pax cum iustitia et oboedientia hunc Codicem commendent, et quod iubetur a capite, servetur in corpore.

Itaque divinae gratiae auxilio freti, Beatorum Apostolorum Petri et Pauli auctoritate suffulti, certa scientia atque votis Episcoporum universi orbis adnuentes, qui nobiscum collegiali affectu adlaboraverunt, suprema qua pollemus auctoritate, Constitutione Nostra hac in posterum valitura, praesentem Codicem sic ut digestus et recognitus est, promulgamus, vim legis habere posthac pro universa Ecclesia latina iubemus ac omnium ad quos spectat custodiae ac vigilantiae tradimus servandum. Quo

示；以使其天賦職責的行使，尤其神權及聖事的施行，得以井然有序；以使信徒的彼此關係，遵照以愛德為基礎的正義，保障並確定每人的權利，得以協調；以使促進基督徒美滿生活的公共措施，得到法律的支持、保障與倡導。

最後，教會法律本身即應受尊崇。為此之故，曾以萬分的謹慎，在長期的法典修訂過程中，使規律務必準確地表達出來，並且在法理學、教會法及神學的穩固基礎上。

綜上所述，切盼新的教會法成為一個有效的工具，使教會能夠按照梵二的精神得以改善，且在此世界日益順利地施行救援的任務。

在此公佈拉丁教會法律大全之際，我們以誠懇的心願，將以上所述提供大家深思。

但願天主使喜悅與平安，伴隨著法典所追求的正義與服從，並使首領所命令者，為各肢體所遵行。

所以，依靠著天主恩寵的助佑，在聖伯鐸聖保祿的權威支持下，我們以明確的意識，接納集體合作的全球主教們的意願，僅以我們所有的最高權威，藉此永久有效的憲令，我們公佈這部法典，一如正文所編制及所修訂。我們也命令這部法典為整個拉丁教會，永久

autem fidentius haec praescripta omnes probe percontari atque perspecte cognoscere valeant, antequam ad effectum adducantur, edicimus ac iubemus, ut ea vim obligandi sortiantur a die prima Adventus anni MCMLXXXIII. Non obstantibus quibuslibet ordinationibus, constitutionibus, privilegiis etiam speciali vel individua mentione dignis necnon consuetudinibus contrariis.

Omnes ergo filios dilectos hortamur, ut significata praecepta animo sincero ac propensa voluntate exsolvant, spe confisi fore ut Ecclesiae studiosa disciplina revirescat ac propterea animarum quoque salus magis magisque, auxiliatrice Beatissima Virgine Maria, Ecclesiae Matre, promoveatur.

Datum Romae, die XXV Ianuarii, anno MCMLXXXIII, apud Vaticanas aedes, Pontificatus Nostri quinto.

IOANNES PAULUS PP. II

有法律效果，並交付全體所屬人員，衛護遵守。為使在法律生效之前，大眾得以充分學習與深入瞭解，我們規定，本法典由一九八三年將臨期第一主日起，開始生效。與此相反的任何規定、法則與特恩，包括特殊或個別值得注意者在內，以及任何相反的習慣，一概無效。

所以我們勸勉親愛的子女，心悅誠服地遵行法典的規定，深望教會的嚴明紀律得以振興，並因此使牧靈事業，在教會之母・童貞榮福瑪利亞協助之下，得以日漸昌盛。

一九八三年元月廿五日，任宗座職第五年，頒佈於羅馬梵蒂岡城。

教宗若望保祿二世

PRAEFATIO

Inde a primaevae Ecclesiae temporibus mos fuit sacros canones in unum colligere, ut eorum scientia et usus et observantia faciliores evaderent, praesertim sacris ministris, quippe cum 《nulli sacerdotum suos liceat canones ignorare》 , ut iam monuit Coelestinus Papa in epistola ad episcopos per Apuliam et Calabriam constitutos (die 21 *iulii a.* 429. *Cfr. Jaffé*2 *n.* 371*; Mansi IV, col.* 469*); quibus verbis consonat Concilium Toletanum IV (a.* 633*) quod, post restauratam disciplinam Ecclesiae in regno Visigothorum ab arianismo liberatae, praescripserat: 《sciant sacerdotes scripturas sacras et canones》 quia 《ignorantia mater cunctorum errorum maxime in sacerdotibus Dei vitanda est》 (can.* 25*: Mansi, X, col.* 627*).*

Revera decursu decem primorum saeculorum passim prope innumerae effloruerunt ecclesiasticarum legum syllogae, privato potius consilio compositae, in quibus normae a Conciliis potissimum et a Romanis Pontificibus latae aliaeque e fontibus minoribus depromptae continebantur. Medio saeculo XII huiusmodi coacervatio collectionum et normarum, haud raro inter se pugnantium, item privato inceptu a monacho Gratiano in concordiam legum et collectionum redacta est. Quae concordia, postea Decretum Gratiani nuncupata, primam constituit partem magnae illius collectionis legum Ecclesiae quae, capto exemplo a Corpore Iuris Civilis Justiniani imperatoris, Corpus Iuris Canonici appellata est legesque continebat, quae duorum fere saeculorum tempore ab auctoritate suprema RR. Pontificum conditae sunt, adiuvantibus iuris canonici peritis, qui glossatores vocabantur. Quod Corpus, praeter Gratiani Decretum in quo normae superiores continebantur, constat Libro Extra *Gregorii IX,* Libro VI° *Bonifatii VIII, Clementinis i.e. collectione Clementis V a Ioanne XXII promulgata, quibus accedunt huius Pontificis Extravagantes et Extravagantes Communes variorum RR. Pontificum Decretales numquam in collectionem authenticam collectae. Ius ecclesiasticum, quod hoc Corpus complectitur, ius classicum Ecclesiae catholicae constituit atque hoc nomine communiter appellatur.*

序　文

自從教會初期即有習慣收集法律條文，以便使人知道，應用與遵守，尤其為聖職人員，就如則肋斯定教宗，寫給阿布里亞及卡拉布里亞地區主教們的書函中所勸告說：「任何一位司鐸不得不知法律條文」（四二九年七月廿一日。見 JAFFE 第二版 N.371；MANSI, IV, COL. 469）；第四屆多來道會議（633年）在西哥德王國內教會脫免亞略異端，重建紀律之後，所頒規定，也有同樣說法：「司鐸應通曉聖經與法律」，因為「無知乃萬般錯誤之母，天主之司鐸極應戒避」（CAN. 25：MANSI , X , COL. 627）。

實際上，在最初十個世紀中幾乎有無數的教會法律集要，在各處流傳著，大都為私人所編輯，主要內容為會議與羅馬教宗所訂制，以及由次要的來源所摘錄的法律。十二世紀中葉，隱修士格拉濟亞以其私人名義，將這些繁雜的，甚至有時互相矛盾的法律集要，協調而成為一冊。這本協調巨作，隨後被稱為格拉濟亞法令，形成了教會法律集成的第一部分，倣效儒斯定皇帝的「民法大全」，被稱為「教會法律大全」，其中包括了由羅馬教宗，藉所謂註釋家的教會法專家的協助，以最高權威，在兩個世紀中所頒布的法律。這本「教會法律大全」，除了格拉濟亞法令是收集較前期的法律，還附有額俄略九世的特輯書，鮑尼法八世的第六書，以及若望廿二世所公佈的格來孟五世的集成，還有若望廿二世本人的「散輯」，以及多位教宗從未經官方收集的法律，稱為「一般散輯」。這本大全內所包括的教會法律，形成了天主教的「古典法」，普通即以此為名。

Huic autem Corpori iuris Ecclesiae Latinae respondet aliquot modo Syntagma Canonum *vel* Corpus canonum Orientale *Ecclesiae Graecae.*

Leges sequentes, praesertim tempore reformationis catholicae a Concilio Tridentino conditae atque a variis Curiae Romanae Dicasteriis posterius latae, numquam in unam syllogem digestae sunt; idque causa fuit cur legislatio extra Corpus Iuris Canonici vagans, procedente tempore, 《immensum aliarum super alias coacervatarum legum cumulum》 constitueret, in quo non solum inordinatio, verum etiam incertitudo cum inutilitate et lacunis plurimarum legum coniuncta effecerunt, ut ipsa disciplina Ecclesiae in periculum discrimenque in dies magis adduceretur.

Qua de causa iam tempore praeparationis Concilii Vaticani I a multis episcopis quaesitum erat, ut nova et unica legum collectio appararetur, ad curam pastoralem Populi Dei certiore tutioreque modo expediendam. Quod quidem opus, cum per actionem conciliarem ad effectum adduci non potuisset, Apostolica Sedes postea urgentioribus tantum rebus, quae ad disciplinam propius pertinere videbantur, nova legum ordinatione consuluit. Pius Papa X, denique, vix Pontificatu inito, negotium in se suscepit, cum sibi proposuisset omnes leges ecclesiasticas colligere et reformare, iussit ut opus, duce Cardinali Petro Gasparri, tandem ad effectum deduceretur.

In tam grandi tamque arduo opere peragendo in primis quaestio de forma interna et externa novae collectionis solvenda fuit. Seposito modo compilationis, quo singulae leges prolixo suo originario textu referri debuissent, visum est hodiernam codificationis rationem eligere, sicque textus praeceptum continentes et proponentes in novam ac breviorem formam redacti sunt; materia autem tota in quinque libris, qui systema institutionum iuris romani de personis, de rebus et de actionibus substantialiter imitantur, est ordinata. Opus duodecim annorum spatio peractum est, sociam ferentibus operam viris peritis, consultoribus et episcopis totius Ecclesiae. Indoles novi Codicis prooemio can. 6 *clare enuntiatur: 《Codex vigentem huc usque disciplinam plerumque retinet, licet opportunas immutationes afferat》 .Non agebatur ergo de iure novo condendo, sed praecipue de iure usque ad illud tempus vigente*

與拉丁教會的法律大全有些相似的，尚有希臘教會的法律彙編稱東方教會法大全。

以後的法律，尤其在天主教革新時期，由特倫多大公會議所制訂，以及後來由羅馬教廷各部會所立者，從未收集成冊；因此之故，散見於「教會法律大全」之外者，經年累月形成了「疊床架屋，堆積如山」的法律，不僅紊亂，而且不是多餘，就是缺少，使人不知所從，終使教會的紀律也日漸危殆衰微。

於是，早在梵蒂岡第一屆大公會議籌備之初，已有多位主教要求制作新的統一法律全集，以便確實而穩妥地牧領天主子民。但是大公會議未能實現此一事業，隨後宗座只好僅對有關紀律的緊急事項，以法律重新調整。最後，教宗碧岳十世，方一就職，即以此事為己任，決意整頓全部教會法律，指命卡斯巴里樞機領導，以抵於成。

為進行此艱鉅事業，首先要解決新集成的內涵及外在形式的問題。先訂定編輯的方式，即每一條法律應追溯原始文字，但要選擇今日編輯程式，這樣法律條文可以新的和較短的式樣予以編列；整個資料分成五卷，大致仿照羅馬法系統即論人，論事物及行為而編排。此事耗時十二年，由專家、顧問和整個教會的主教參與其事。新法典的特性在第六條中明白指出：「本法典保持許多至今尚有效的法律，雖然作了適當的改變」。因此，不是制訂新的法律，而是將當時實施的法律予以新的安排。碧岳十世逝世後，這部普世的、獨有的、真正的集成，於一九一七年五月二十七日由其繼承人本篤十五世頒布，而於一九一八年五月十九日生效。

nova ratione ordinando. Pio X vita functo, haec collectio universalis, exclusiva, authentica ab eius successore Benedicto XV die 27 *maii* 1917 *promulgata est, et a die* 19 *maii* 1918 *vim obligandi obtinuit.*

Ius universale huius Codicis Pio-Benedictini consensu omnium comprobatum est, idemque nostra aetate valde contulit ad pastorale munus efficaciter promovendum in tota Ecclesia, quae interim nova incrementa suscipiebat. Attamen, tum externae Ecclesiae condiciones in hoc mundo qui paucis decenniis tam celeres rerum vices ac tam graves morum immutationes expertus est, tum progredientes internae rationes communitatis ecclesiasticae, necessario effecerunt, ut nova legum canonicarum reformatio in dies magis urgeret atque expostularetur. Haec sane temporum signa clare perspexerat Summus Pontifex Ioannes XXIII, qui cum Synodi Romanae et Concilii Vaticani II primum nuntium dedit die 25 *ianuarii* 1959, *simul etiam annuntiavit hos eventus necessario fore praeparationem ad exoptatam Codicis renovationem instituendam.*

Re quidem vera, quamvis Commissio Codici Iuris Canonici recognoscendo die 28 *martii* 1963, *incohato iam Concilio Oecumenico, constituta esset, Praeside Card. Petro Ciriaci et Secretario Rev.mo D. Jacobo Violardo, sodales Cardinales in coetu die* 12 *novembris eiusdem anni habito una cum Praeside convenerunt veros ac proprios recognitionis labores esse differendos, eosque nonnisi post absolutum Concilium incipere posse. Reformatio enim perficienda erat iuxta consilia et principia ab ipso Concilio statuenda. Interea Commissioni a Ioanne XXIII constitutae eius Successor Paulus VI die* 17 *aprilis* 1964 *septuaginta consultores adiunxit, ac postea alios sodales Cardinales nominavit et consultores e toto orbe arcessivit, ut in labore perficiendo operam suam navarent. Die* 24 *februarii* 1965 *Summus Pontifex Rev. mum P. Raymundum Bidagor S.J. novum Secretarium Commissionis nominavit, cum Rev.mus D. Violardo ad munus Secretarii Congregationis pro Disciplina Sacramentorum promotus esset, et die* 17 *novembris eiusdem anni Rev.mum D. Guilelmum Onclin Secretarium Adiunctum Commissionis constituit. Card. Ciriaci vita functo, die* 21 *februarii* 1967 *novus Pro-Praeses nominatus est Archiepiscopus Pericles Felici, iam Secretarius Generalis Concilii Vaticani II, qui die* 26 *iunii eiusdem*

此教宗碧岳及本篤法典的普世法，獲眾人的同意，而且在我們的時代，為在整個教會有效推行牧職也極有貢獻，同時教會也有了新的發展。可是此期間，不到數十年的功夫，無論是教會外在的世界局勢和倫理急速而嚴重的改變，或是教會的內部進展，都愈來愈要求教會法的改編。教宗若望二十三世看清了時代的信號，在一九五九年一月廿五日，宣佈了羅馬教區會議和梵蒂岡第二屆大公會議的召開，同時也表示這兩件大事必然導致修改法典的準備工作。

雖然在一九六三年三月二十八日大公會議開始之初，已成立了教會法典重訂委員會，由齊里亞奇樞機任主任，維奧拉道神父任秘書，同年十一月十二日各位樞機委員與主席舉行會議，表示真正的重訂工作必須等大公會議結束後才能開始。重訂的工作當遵照大公會議所定的意見和原則。一九六四年四月十七日教宗保祿六世，在若望廿三世所設的委員會中，加了七十位顧問，以後又任命了其他幾位樞機為委員，並自全球各地徵召顧問。一九六五年二月廿四日，教宗任命耶穌會士畢達哥神父為委員會新秘書，因維奧拉道已陞任聖事部次長，同年十一月十七日任命翁格林神父為該委員會助理祕書。齊里亞奇樞機逝世後，一九六七年二月廿一日，梵二大公會議秘書長費里奇總主教被任命為代主任委員，同年六月廿六日他被擢升為樞機，然後真除該委員會主任，一九七三年十一月一日畢達哥神父年滿八秩辭秘書職，一九七五年二月十二日卡斯底岳、拉辣主教被任命為新秘書，一九八二年五月十七日費里奇樞機不幸逝世後，拉辣主教被任命為代主任委員。

anni in Sacrum Cardinalium Collegium cooptatus est et deinceps munus Praesidis Commissionis suscepit. Cum autem Rev.mus P. Bidagor die 1 *novembris* 1973 *annum octogesimum agens a munere Secretarii cessasset, die* 12 *februarii* 1975 *Exc.mus D. Rosalius Castillo Lara S.D.B., episcopus tit. Praecausensis et Coadiutor Truxillensis in Venetiola, novus Secretarius Commissionis renuntiatus est, idemque die* 17 *maii* 1982, *Cardinali Pericle Felici praematuree vivis erepto, Pro-Praeses Commissionis est constitutus.*

Concilio Oecumenico Vaticano II iam ad finem vergente, coram Summo Pontifice Paulo VI die 20 *novembris* 1965 *sollemnis Sessio habita est, cui Cardinales sodales, Secretarii, consultores et officiales Secretariae, interim constitutae, interfuerunt, ut publica inauguratio laborum Codici Iuris Canonici recognoscendo celebraretur. In allocutione Summi Pontificis quodammodo fundamenta totius laboris iacta sunt ac revera in memoria revocatur Ius Canonicum e natura Ecclesiae manare, eius radicem sitam in potestate iurisdictionis a Christo Ecclesiae tributa, necnon finem in cura animarum ad salutem aeternam consequendam esse ponendum: indoles praeterea iuris Ecclesiae illustratur, eius necessitas contra communiores obiectiones vindicatur, historia progressionis iuris et collectionum innuitur, praesertim autem urgens novae recognitionis necessitas in luce ponitur, ut Ecclesiae disciplina mutatis rerum condicionibus apte accommodetur.*

Summus Pontifex insuper duo elementa Commissioni indicavit, quae universo labori praeesse deberent. Primum nempe non agebantur tantummodo de nova legum ordinatione, quemadmodum in elaborando Codice Pio-Benedictino factum erat, sed etiam ac praesertim de reformatione normarum novo mentis habitui novisque necessitatibus accommodanda, etsi ius vetus suppeditare fundamentum deberet. Accurate deinde prae oculis habenda erant in hoc recognitionis opere nuiversa Decreta et Acta Concilii Vaticani II, cum in iis propria novationis legislativae lineamenta invenirentur, sive quia normae fuerant editae, quae instituta nova et disciplinam ecclesiasticam directe respiciebant, sive etiam quia oportebat divitiae doctrinales huius Concilii, quae multum tribuerant pastorali vitae, etiam in canonica

梵二大公會議將要結束之前，於一九六五年十一月廿日在教宗保祿六世跟前舉行了隆重會議，由樞機委員、秘書、顧問及秘書處同仁們參與，重訂教會法典的工作，於是公開揭幕。在教宗的講話中，大致上包含了整個工作的基礎，他提出教會法是溯源於教會的本質，它的根源是在基督託付於教會的治理權力，以及為達到永恆救恩的牧靈照顧的目標上；此外他指出教會法的特質，必須排除一般的意見，而指出法律和集成的發展史，尤其要指出重訂法典的急迫性，為使教會的紀律在環境改變後，適當地予以適應。

教宗還向委員會提出應該引導整個工作的二個因素。第一點，不僅是法律的重新整理，有如碧岳本篤制訂法典時所為，而是要適應新的思想和新的需要而重訂法則，雖然舊法律應提供基礎。同時在重訂工作中，應該特別注意梵二大公會議的全部法令和紀錄，因為其中有重訂法律的主要大綱，或是已制訂有關新的體制和教會紀律的規範，或是因為本屆大公會議對牧靈生活很有貢獻的豐富道理，對教會法能有必要的補充。

legislatione sua consectaria suumque necessarium complementum haberent.

Iteratis allocutionibus, praeceptis et consiliis etiam sequentibus annis duo praedicta elementa in mentem membrorum Commissionis revocata sunt a Summo Pontifice, qui quidem universum laborem altius dirigere atque assidue prosequi numquam cessavit.

Ut subcommissiones seu coetus a studiis opus modo organico aggredi possent, necesse erat ut ante omnia enuclearentur et approbarentur principia quaedam, quae universae Codicis recognitionis iter sequendum statuerent. Coetus quidam centralis consultorum textum documenti praeparavit, quod iussu Summi Pontificis mense octobri 1967 *studio Coetus Generalis Synodi Episcoporum subiectum est. Unanimo fere consensu haec principia approbata sunt:* 1°*) In renovando iure indoles iuridica novi Codicis, quam postulat ipsa natura socialis Ecclesiae, omnino retinenda est. Quare Codicis est normas praebere ut christifideles in vita christiana degenda bonorum ab Ecclesia oblatorum participes fiant, quae eos ad salutem aeternam ducant. Ideoque hunc ad finem Codex iura et obligationes uniuscuiusque erga alios et erga societatem ecclesiasticam definire atque tueri debet, quatenus ad Dei cultum et animarum salutem pertineant.* 2°*) Inter forum externum et forum internum, quod Ecclesiae proprium est et per saecula viguit, exsistat coordinatio, ita ut conflictus inter utrumque vitetur.* 3°*) Ad curam pastoralem animarum quam maxime fovendam, in novo iure, praeter virtutem iustitiae, ratio habeatur etiam caritatis temperantiae, humanitatis, moderationis, quibus aequitati studeatur non solum in applicatione legum ab animarum pastoribus facienda, sed in ipsa legislatione, ac proinde normae nimis rigidae seponantur, immo ad exhortationes et suasiones potius recurratur, ubi non adsit necessitas stricti iuris servandi propter bonum publicum et disciplinam ecclesiasticam generalem.* 4°*) Ut Summus Legislator et Episcopi in cura animarum concordem operam praestent et pastorum munus modo magis positivo appareat, quae huc usque extraordinariae erant facultates circa dispensationem a legibus generalibus, ordinariae fiant, reservatis iis tantum Supremae potestati Ecclesiae universalis*

在以後數年裏，教宗以談話、命令和建議，多次向委員會成員提起以上所說的兩點，教宗一直領導此項工作從未間斷。

為使各召集小組即研究小組能有系統地開始工作，必須首先指明並通過一些原則，作為整個重訂法典的遵循途徑。中央顧問小組準備了文件，一九六七年十月教宗諭令世界主教代表會議全體大會中予以研討。幾乎一致同意批准以下原則：（一）在重訂法律時，教會社會本質所要求的司法特性，在新法典中必須保留。因為法典當提供規則，使基督信友在度教友生活時，能分享教會所給予的福利，引領他們得永生。為此，法典應該確定並保護有關敬禮天主和人靈得救方面，個人對別人和對教會團體的權利及義務。（二）教會固有並歷代所保有的內場與外場之間要有協調，以避免兩者之間發生衝突。（三）為了推行人靈的牧職工作，在新法之內，除了正義之德外，也要注重愛德、節制、寬仁、清廉等，牧者在應用法律時，不但要講平等，而在法律本身也要屏除過分嚴格的規定，卻要在無遵守嚴格法律的必要時，為了公共利益和一般的教會紀律，更好用規勸和忠告。（四）為使最高立法者和主教們，在牧靈方面工作能融洽，並且使牧職看來更積極，先前為寬免一般法的非常代行權，要成為經常代行權，只保留那些為了公共利益而保留給普世教會最高權力或其他較高權威者。（五）特別注意上述的原則以及所謂的互補原則，要使之在教會內多加應用，因為主教職是與神律的許多權利相連的。根據此原則，一方面使立法的一致性使普世法和普通法得以維持，同時為了便利和需要，尤其是每一個教會團體的益處，使特別法和特別行政權得以健全獨立。因此依此原則，新法典得把不妨礙普世教會紀律一致性的，委託給特別法或特別行政權，因而能達成所謂的「地方分權」，屏除一切分裂或建立國家教會的危險。（六）由於所有基督信

vel aliis auctoritatibus superioribus, quae propter bonum commune exceptionem exigent. 5°) *Probe attendatur ad principium, quod e superiore eruitur et principium subsidiarietatis vocatur, in Ecclesia eo vel magis applicandum, quod officium episcoporum cum potestatibus adnexis est iuris divini. Hoc principio, dum unitas legislativa et ius universale et generale servantur, convenientia etiam et necessitas propugnantur providendi utilitati praesertim singulorum institutorum per iura particularia et per sanam autonomiam potestatis exsecutivae particularis illis agnitam. Eodem igitur principio innixus, novus Codex sive iuribus particularibus sive potestati exsecutivae demandet, quae unitati disciplinae Ecclesiae universalis necessaria non sint, ita ut sanae sic dictae 《decentralizationi》 opportune provideatur, remoto periculo disgregationis vel constitutionis Ecclesiarum nationalium.* 6°) *Propter fundamentalem aequalitatem omnium christifidelium et propter diversitatem officiorum et munerum, in ipso ordine hierarchico Ecclesiae fundatam, expedit ut iura personarum apte definiantur atque in tuto ponantur. Quod efficit, ut exercitium potestatis clarius appareat veluti servitium, magis eius usus firmetur, et abusus removeantur.* 7°) *Quae ut apte in praxim deducantur, necesse est ut peculiaris cura tribuatur ordinandae procedurae, quae ad iura subiectiva tuenda spectat. In novando igitur iure ad ea attendatur quae hac in re hucusque magnopere desiderabantur, scilicet ad recursus administrativos et administrationem iustitiae. Ad haec obtinenda, necesse est ut varia potestatis ecclesiasticae munera clare distinguantur, videlicet munus legislativum, administrativum et iudiciale, atque apte definiatur a quibusdam organis singula munera exercenda sint.* 8°) *Aliquo modo recognoscendum est principium de conservanda indole territoriali in exercitio regiminis ecclesiastici; rationes enim hodierni apostolatus unitates iurisdictionales personales commendare videntur. Principium igitur in iure novo condendo statuatur, quo portio Populi Dei regendi ex regula generali territorio determinetur; sed nihil impediat quominus, ubi utilitas id suadeat, aliae rationes, saltem una simul cum ratione territoriali admitti possint, tamquam criteria ad communitatem fidelium determinandam.* 9°) *Circa ius coactivum, cui Ecclesia tamquam societas externa, visibilis*

友的基本平等，以及建於教會聖統的職務與職位的不同，要適當地確定人的權利並予以保障。要使職權的應用明白的顯示是一種服務，肯定其運用而除去濫用。（七）為能適當地實施，對有關維護其主體權益的事，必須特別注意加以處理。在重訂法律時，非常希望對此類事的注意，即行政申訴和公道的管理。為達到此目的，必須明白地區別教會權力的不同職務，即立法、行政及司法的職務，並且要適當地確定每一項職務由那些機構來執行。（八）在教會的治理方面，多少要承認保持地方特性的原則；今日的使徒工作似乎也要求有屬人治權的單位。因此重訂法律的原則是，一方面根據普通規則，管理天主子民的一部份要以地區來規定；可是需要時也不妨引用其他與地區共存的理由，作為固定信友團體的標準。（九）有關制裁權，由於教會是外在的、有形的和獨立的社團，不得放棄此權，一般懲戒罰都是待科罰，只在外場加以處分並予以赦免。自科罰要減至極少數，只對非常嚴重的罪予以處分。（十）此外，大家都同意，法典之新而有系統的處理，雖然從一開始就具有輪廓，但不能準確地予以確定和分辨。因此，只有在每一部分做了足夠的修訂後，以及在整個工作幾乎完成之後才能確定。

et independens renuntiare nequit, poenae sint generatim ferendae sententiae, et in solo foro externo irrogentur et remittantur. Poenae latae sententiae ad paucos casus reducantur, tantum contra gravissima delicta irrogandae. 10°*) Denique, ut omnes unanimi admittunt, nova dispositio systematica Codicis, quam postulat nova accommodatio, inde ab initio adumbrari quidem, sed exacte definiri et decerni non potest. Eadem igitur peragenda erit tantum post sufficientem singularum partium recognitionem, immo postquam fere totum opus absolutum erit.*

Ex his principiis, quibus novi Codicis recognitionis iter dirigi oportebat, manifesto patet necessitas applicandi passim doctrinam de Ecclesia a Concilio Vaticano II enucleatam, quippe quae statuat ut non solum ad externas ac sociales Corporis Christi Mystici rationes, verum etiam ac praecipue ad eius vitam intimam attendatur.

Ac re vera his principiis consultores in novo Codicis textu elaborando veluti manu ducti sunt.

Interea per epistulam, die 15 *ianuarii* 1966 *ad Em.mo Cardinali Praeside Commissionis ad Praesides Conferentiarum Episcoporum missam, Episcopi universi orbis catholici rogati sunt ut vota et consilia proponerent de ipso iure condendo necnon de modo, quo relationes inter Conferentias episcoporum et Commissionem apte iniri oporteret, ad cooperationem quam maxime hac in re in bonum Ecclesiae obtinendam. Insuper quaesitum est, ut nomina iuris canonici peritorum ad Secretariam Commissionis mitterentur, qui de iudicio Episcoporum in singulis regionibus doctrina magis eminerent, indicata quoque eorundem speciali peritia, ita ut ex iis consultores et collaboratores seligi ac nominari possent. Revera initio ac decursu laborum, praeter Em.mos sodales inter consultores Commissionis episcopi, sacerdotes, religiosi, laici iuris canonici necnon theologiae, curae pastoralis animarum et iuris civilis periti ex toto orbe christiano allecti sunt, ut operam suam conferrent ad novum Codicem Iuris canonici apparandum. Per totum laborum tempus apud Commissionem, ex quinque Continentibus ac ex* 31 *nationibus, uti sodales, consultores, aliique collaboratores, operam praestiterunt* 105 *Patres Cardinales,* 77 *archiepiscopi et episcopi,* 73 *presbyteri saeculares,* 47 *presbyteri religiosi,* 3 *religiosae,* 12 *laici.*

根據這一些新法典重訂過程的原則，明顯地看出必須多方應用梵二大公會議所揭示的教義，不但注意到基督奧體外在的和群體的特性，也要注意它內在生活的一切。

在編寫法典的新條文時，顧問們均以上述原則為準則。

一九六六年一月十五日在委員會主任樞機致各主教團主席函件中，要求全球天主教主教對法律的重訂，以及對主教團和委員會之間建立關係的方式表示意見，為了教會的好處對此工作能達成合作。同時要求將各地區主教們所推薦的教會法專家的名單寄到委員會秘書處，並要指出他們的專長，以便從中選出並任命顧問和助手。的確從開始以及以後的工作中，除了樞機們之外，委員會的顧問中有各地選出的對教律、神學、牧靈及民法有專長的主教、司鐸、會士及教友等，對教會新法典的編纂貢獻一分力量。整個的工作過程中，在委員會裏，從五大洲及三十一個國家來的一〇五位樞機、七十七位總主教及主教、七十三位教區司鐸、四十七位修會司鐸、三位修女及十二位教友，或為委員，或為顧問或助手，都貢獻了力量。

Iam ante postremam Concilii Vaticani II sessionem, die 6 *maii* 1965 *consultores Commissionis convocati sunt in privatam sessionem, in qua, de consensu Beatissimi Patris, Praeses Commissionis tres quaestiones fundamentales eorum studio commisit, quaesitum nempe est, utrum unus an duo Codices, Latinus scilicet et Orientalis, conficiendi essent; quinam ordo laborum in eo redigendo esset sequendus, seu quomodo Commissio eiusque organa procedere deberent; denique quomodo apta fieret divisio laboris variis subcommissionibus, quae simul agerent, committendi. De his quaestionibus a tribus coetibus ad id constitutis relationes confectae sunt, eaedemque ad omnes sodales sunt transmissae.*

Circa easdem quaestiones Em.mi Commissionis sodales secundam suam sessionem celebraverunt die 25 *novembris* 1965, *in qua rogati sunt, ut ad nonnulla dubia de hac re responderent.*

Quoad ordinationem systematicam novi Codicis, ex voto coetus centralis consultorum, qui a die 3 *ad diem* 7 *aprilis* 1967 *congregati sunt, principium de hac re redactum est Synodo Episcoporum proponendum. Post sessionem Synodi, opportunum visum est constituere, mense novembri* 1967 *specialem coetum consultorum, qui in studium ordinis systematici incumberent. In sessione huius coetus initio mensis aprilis* 1968 *habita, omnes concordes fuerunt de non recipiendis in novum Codicem nec legibus proprie liturgicis, nec normis circa processus beatificationis et canonizationis, et ne normis quidem circa relationes Ecclesiae ad extra. Placuit quoque omnibus quod in parte ubi de Populo Dei agitur, statutum personale omnium christifidelium poneretur et distincte tractaretur de potestatibus et facultatibus, quae exercitium diversorum officiorum et munerum respiciunt. Omnes denique convenerunt structuram librorum Codicis Pro- Benedictini in novo Codice integre servari non posse.*

In tertia sessione Em.morum sodalium Commissionis die 28 *maii* 1968 *habita, Patres Cardinales approbarunt, quoad substantiam, temporariam ordinationem, iuxta quam coetus studiorum, qui iam antea constituti erant, in novum ordinem sunt dispositi: 《De ordinatione systematica Codicis》, 《De normis generalibus》, 《De sacra Hierarchia》, 《De institutis perfectionis》, 《De laicis》, 《De personis*

一九六五年五月六日梵二最後一次會期前，召開了委員會顧問特別會議，主任獲得教宗同意後，委託該會討論三個基本問題，即是否得編輯兩部法典，一為拉丁禮，一為東方禮教會；當遵循何種工作程序，即委員會和其機構如何進行；最後如何適當地為不同的工作小組分配工作，且同時進行工作。對此三項問題由三個小組作成報告，並分送所有的成員。

一九六五年十一月二十五日，委員會的樞機委員舉行了第二次會議討論同樣的問題，並解答某些疑問。

有關新法典的系統秩序，在一九六七年四月三日至七日的集會中，中央顧問小組做成原則提交世界主教會議。在世界主教會議後，於一九六七年十一月，設立了特別的顧問小組，負責研究系統秩序。在一九六八年四月初此小組集會時，大家同意在新法典中不納入特有的禮儀法規，也不納入冊封真福和聖人的手續規定，以及教會對外關係的規則。大家贊成在討論天主子民的部分，提出所有信友的個人地位，並清楚地討論不同職位和職責的職權與代行權。最後，大家同意在新法典中無法完全保留碧岳本篤的分卷結構。

在一九六八年五月二十八日第三次委員會樞機委員會議中，樞機們實質地通過研究小組所作成的暫時的秩序：「法典的系統秩序」、「總則」、「聖統」、「成全會」、「平信徒」、「總論自然人及法人」、「婚姻」、「聖事，婚姻除外」、「教會訓導」、「教會私有財產」、「訴訟程序」、「懲戒法」。

physicis et moralibus in genere》, 《De matrimonio》, 《De sacramentis, excepto matrimonio》, 《De magisterio ecclesiastico》, 《De iure patrimoniali Ecclesiae》, 《De processibus》, 《De iure poenali》.

Argumenta a coetu 《De personis physicis et iuridicis》 (ita postea vocatus est) pertractata confluxerunt in Librum 《De normis generalibus》. Item opportunum visum est constituere coetum 《De locis et temporibus sacris deque cultu divino》. Ratione amplioris competentiae mutati sunt tituli aliorum coetuum: coetus 《De laicis》 nomen sumpsit 《De fidelium iuribus et consociationibus deque laicis》; coetus 《De religiosis》 vocatus est 《De institutis perfectionis》 et denique 《De institutis vitae consecratae per professionem consiliorum evangelicorum》.

De methodo, quae in labore recognitionis plus quam 16 *annos adhibita est, breviter memorandae sunt partes principaliores: consultores singulorum coetuum maxima cum animi deditione operam egregiam praestiterunt, solum ad Ecclesiae bonum spectantes, sive in praeparatione scripto facta votorum circa proprii schematis partes, sive in disceptatione perdurantibus sessionibus, quae statis temporibus Romae habebantur, sive in examine animadversionum, votorum et sententiarum quae de ipso schemate perveniebant ad Commissionem. Modus procedendi hic erat: singulis consultoribus, qui numero ab octo ad quattuordecim singulos coetus a studiis constituebant, argumentum significabatur quod, iure Codicis vigentis innixum, stiduo recognitionis subiciendum erat. Unusquisque, post examen quaestionum, votum suum scripto exaratum Secretariae Commissionis transmittebat eiusque exemplar relatori et, si tempus suppetebat, omnibus coetus membris tradebatur. In studii sessionibus, Romae iuxta calendarium laborum habendis, coetus consultores conveniebant et relatore proponente, omnes quaestiones et sententiae expendebantur, donec textus canonum etiam per partes suffragio declararetur et in schema redigeretur. In sessione relatori auxilium praestabat officialis, qui actuarii munere fungebatur.*

Numerus sessionum pro unoquoque Coetu, secundum argumenta concreta, maior minorve erat, laboresque per annos protrahebantur.

「自然人及法人」小組（以後即如此稱謂）的論題，以後納入了「法律總則」一卷內。同時也感到需要設立「聖地及教會節期與敬禮」小組。由於所涉較廣，將其他小組予以變更：「平信徒」小組取了「信友的權益及善會並論平信徒」之名；「會士」改為「修成全會」，後又改為「宣發福音勸諭之獻身生活會」。

有關十六年來重訂工作的方法，可簡單提出主要部分：每一組的顧問們只是為了教會的利益，無論是在以書面對本組草案的意見準備方面，或是在羅馬召開的會議中的討論方面，或是對委員會所收到的有關草案的意見和詳議的審核方面，都盡了最大的努力。當時進行的方式是這樣：把要討論的與現行法典有關的題材分給每一個顧問，每一個研究小組的顧問有八人到十四人。每一位在審查了問題之後，把自己的意見以書面寄給委員會秘書處，並將副本送給作研究報告的人，如有時間，也分別將副本送給小組內所有成員。根據工作表在羅馬舉行的研究會中，研討所有的問題和意見，直到每條法律條文，甚至每一部分都投票表決，而制訂成草案。在會議中由一位職員幫助作報告者，並且擔任紀錄。

每一個工作小組的會議次數，根據具體的題材能多能少，而工作卻延續了好多年。

Habebantur, praesertim tempore posteriore, quidam coetus mixti eo fine constituti, ut a quibusdam consultoribus, e diversis coetibus in unum convenientibus, argumenta disceptarentur, quae directe ad plures coetus spectabant et communi consilio decernerentur oportebat.

Postquam expleta est elaboratio nonnullorum schematum effecta a coetibus a studiis, concretae indicationes postulatae sunt a Supremo Legislatore circa subsequens iter in labore sequendum; quod quidem iter iuxta normas tunc impertitas hoc erat:

Schemata, una cum relatione explicativa, mittebantur ad Summum Pontificem, qui decernebat utrum ad consultationem procedendum esset. Post obtentam hanc permissionem, schemata typis edita submittebantur examini universi Episcopatus ceterorumque organorum consultationis (nempe Dicasteriorum Curiae Romanae, Universitatum et Facultatum ecclesiasticarum atque Unionis Superiorum Generalium), ut ipsa organa, intra tempus prudenter statutum --- non minus quam sex menses --- suam sententiam exprimendam curarent. Simul quoque schemata mittebantur ad Em.mos Commissionis sodales, ut inde ab hoc stadio laboris suas observationes sive generales sive particulares facerent.

En ordo quo schemata ad consultationem missa sunt: anno 1972*: schema《De procedura administrativa》; anno* 1973*:《De sanctionibus in Ecclesia》; anno* 1975*:《De Sacramentis》; anno* 1976*:《De modo procedendi pro tutela iurium seu de processibus》; anno* 1977*:《De institutis vitae consecratae per professionem consiliorum evangelicorum》;《De normis generalibus》;《De Populo Dei》;《De Ecclesiae munere docendi》;《De locis et temporibus sacris deque cultu divino》;《De iure patrimoniali Ecclesiae》.*

Procul dubio Codex Iuris Canonici recognitus apte apparari non potuisset sine inaestimabili et continua cooperatione, quam Commissioni contulerunt numerosae ac pervalidae animadversiones indolis praesertim pastoralis ab Episcopis et Conferentiis Episcoporum exhibitae. Episcopi enim plurimas scripto animadversiones fecerunt: sive generales quoad schemata in universum considerata, sive particulares quoad singulos canones.

以後也成立了混合小組，目的是使不同的顧問集合一起，討論與幾個小組直接有關的題材。

在完成了工作小組所制定的幾個草案後，即請最高立法者對以後的工作進度給予具體的指示；其進行規則如下：

附有詮釋的草案送呈教宗，他決定是否進行諮詢。獲得許可後，將印刷好的草案寄送普世主教團及其他諮詢機構審查（如羅馬教廷部會、教會大學和學院以及總會長聯合會等），使這些機構在固定時期內——不得少過六個月——設法表達其意見，同時將草案送交委員會的樞機委員，為能自此工作階段，他們能作一般的或是特別的評論。

根據秩序先後寄送作為諮詢的草案是：一九七二年「行政程序」草案，一九七三年「教會內之制裁」草案，一九七五年「聖事」草案，一九七六年「權利之保障程序即訴訟程序」草案，一九七七年的「宣發福音勸諭之獻身生活修會」、「法律總則」、「天主子民」、「教會之訓導職」、「聖地及教會節期和敬禮」、「教會財產權」等草案。

無疑地，教會法典之重訂，如無寶貴以及不斷的合作，是無法適當地完成的，這種協助是靠主教們及主教團所給予的含有牧靈特性的許多有力的建議。主教們提供了許多書面的建議：無論是有關草案整體的一般性建議，或是有關每一條法律的特殊建議。

Magna utilitate praeterea fucrunt etiam animadversiones, innixae in propria experientia circa gubernium Ecclesiae centrale, quas transmiserunt Sacrae Congregationes, Tribunalia aliaque Romanae Curiae Instituta, necnon scientificae atque technicae propositiones et suggestiones prolatae ab Universitatibus et Facultatibus ecclesiasticis ad diversas scholas ad diversasque cogitandi vias pertinentibus.

Studium, examen atque discussio collegialis omnium animadversionum generalium et particularium, quae ad Commissionem transmissae sunt, ponderosum sane immensumque laborem secum tulerunt, qui per septem annos est protractus. Secretariatus Commissionis ad amussim curavit ut ordinatim disponerentur atque in synthesim redigerentur omnes animadversions, propositiones et suggestiones, quae, postquam consultoribus transmissae fuerant ut ab ipsis attente examinarentur, discussioni deinceps submittebantur in sessionibus collegialis laboris habendis a decem coetibus a studiis.

Nulla fuit animadversio, quae perpensa non esset maxima cum cura atque diligentia. Hoc factum est etiam cum de animadversionibus agebatur inter se contrariis (quod non raro evenit), prae oculis habendo non solum earum pondus sociologicum (nempe numerum organorum consultationis ac personarum quae ipsas proponebant), sed praesertim earum valorem doctrinalem ac pastoralem earundemque cohaerentiam cum doctrina et normis applicativis Concilii Vaticani II et cum Magisterio pontificio, itemque, ad rationem specifice technicam et scientificam quod attinet, necessariam ipsam congruitatem cum systemate iuridico canonico. Immo, quotiescumque de re dubia agebatur vel quaestiones peculiaris momenti agitabantur, tunc denuo postulabatur sententia Em.morum Commissionis sodalium in sessione plenaria coadunatorum.Allis vero in casibus, attenta specifica materia de qua disceptabatur, consulebantur etiam Congregatio pro Doctrina Fidei aliaque Curiae Romanae Dicasteria. Multae denique correctiones et immutationes in canonibus priorum Schematum, petentibus aut suggerentibus Episcopis ceterisque organis consultationum, introductae sunt, adeo ut nonnulla schemata evaserint penitus novata vel emendata.

聖部、教廷的法庭及機構，提供他們教會中央管理本身經驗有關的建議，而教會的大學和學院所提出的，有關各級學校和不同思想方式的學術及技術的建議，都極有用途。

對寄送委員會的所有一般性的和特殊的建言，在七年中作了集體的研究、審查和討論，此實為冗長而又沉重的工作。委員會秘書處將一切建言、建議和意見作合理的處理並有系統地重編，然後寄送顧問們，使他們能慎重審核，而後交由十個研究小組集體加以討論。

沒有一個建議不是以極度謹慎的心而加以審量的。這對常會遇到的彼此相矛盾的建議也是如此，首先我們要注意到它們的社會背景（提議的諮詢機構和人的數目），但更注意他們在道理和牧靈上的價值，以及它們是否符合梵二大公會議的道理和應用規則，是否符合教宗的訓導等；由於技術和學術上的特別理由，也必須與教會法的體系相符。凡遇到疑問或是特別重要的問題時，則重新徵求全會中樞機委員們的意思。其他情況下，由於特殊資料，則徵求信理部和教廷其他部會的意見。因為主教們和其它諮詢機構的要求或建議，在初期草案的條文中，引進了許多修改和變更，因此幾乎所有的草案都經過修改或是革新。

Retractatis igitur omnibus schematibus, Secretaria Commissionis et consultores in ulteriorem eundemque ponderosum incubuerunt laborem. Agebatur enim de interna coordinatione omnium schematum curanda, de tuenda eorum uniformitate terminologica praesertim sub aspectu technico-iuridico, de redigendis canonibus in breves et concinnas formulas, ac denique de systematica ordinatione definitive statuenda, ita ut omnia et singula schemata, a distinctis coetibus parata, in unicum atque omni ex parte cohaerentem Codicem confluerent.

Nova ordination systematica, quae veluti sua sponte ex labore paulatim maturescente orta est, duobus principiis innititur, quorum alterum spectat ad fidelitatem erga generaliora principia iam pridem a coetu centrali statuta, alterum vero ad practicam utilitatem, ita ut novus Codex non solum a peritis, sed etiam a Pastoribus, immo et a christifidelibus omnibus facile intellegi atque in usu haberi possit.

Constat ergo novus Codex septem Libris, qui inscribuntur: De normis generalibus, De Populo Dei, De Ecclesiae munere docendi, De Ecclesiae munere sanctificandi, De bonis Ecclesiae temporalibus, De sanctionibus in Ecclesia, De processibus. *Quamvis ex differentia rubricarum quae singulis Libris veteris et novi Codicis praeponuntur, differentia quoque inter utrumque systema iam satis appareat, nihilominus multo magis ex partibus, sectionibus, titulis eorumque rubricis innovatio ordinis systematici manifesta fit. At pro certo habendum est novam ordinationem non solum materiae et indoli propriae iuris canonici magis quam veterem respondere, sed, quod maioris momenti est, magis etiam satisfacere ecclesiologiae Concilii Vaticani II iisque inde manantibus principiis quae iam initio recognitionis fuerint proposita.*

Schema totius Codicis, die 29 *iunii* 1980, *in sollemnitate Beatorum Apostolorum Petri et Pauli, typis editum, Summo Pontifici oblatum est, qui iussit ut illud definitivi examinis et iudicii peragendi causa singulis Cardinalibus Commissionis membris mitteretur. Quo magis autem in luce poneretur participatio totius Ecclesiae in postremo quoque phasi laborum stadio, Summus Pontifex decrevit alios sodales: Cardinales et etiam Episcopos, ex universa Ecclesia selectos, Commissioni esse aggregandos --- Episcoporum Conferentiis vel Consiliis aut Coetibus Episcoporum*

一切的草案修改之後，委員會秘書處及顧問們則進行以後的同樣繁重的工作。就是設法協調所有草案的內容，保持術語尤其是法律專有名詞的統一，以簡短而典雅的程式寫出法律條文，並且決定最後的系統排列，這樣使不同的小組所準備的每一個和全部的草案，能成為唯一的各部分相關聯的典籍。

自工作中自然形成的新系統依據兩個原則，第一是忠於中央小組先前所訂的一般性原則，第二是講究實用，使新的法典不但為專家，也為牧人和所有信友所易於瞭解而能應用。

因此，新法典分為七卷，即：總則、天主子民、教會訓導職、教會聖化職、教會財產、教會內的制裁、訴訟程序。雖然從舊的和新的法典每一卷的不同標題已可看出二者之間的系統有異，但是最明顯的是各編、各組、各題，以及系統標題的革新。可以確定是新的安排，不但比舊法典更能適合教會法的題材和特性，主要的是它更符合梵二大公會議的教會論，和開始重訂工作時從梵二所引申的原則。

一九八〇年六月二十八日聖伯鐸及聖保祿宗徒節日，整個法典初稿印就後送呈教宗，他命令將此初稿送給委員會的各位樞機作最後審查。在最後的工作階段，為使整個教會參與其事，教宗又任命了其他同工，從普世教會選擇樞機及主教加入委員會——由主教團或主教

Conferentiarum proponentibus --- atque ita eadem Commissio hac vice adaucta est ad nomerum 74 *sodalium. Qui quidem, initio a.* 1981, *quam plurimas miserunt animadversiones, quae deinde a Secretaria Commissionis, operam navantibus consultoribus peculiari peritia praeditis in singulis materiis de quibus agebatur, accurato examini, diligenti studio et collegiali discussioni subiectae sunt. Synthesis omnium animadversionum una cum responsionibus a Secretaria et a consultoribus datis, mense augusto* 1981 *ad Commissionis membra transmissa est.*

Sessio Plenaria, de mandato Summi Pontificis convocata, ut de toto novi Codicis textu deliberaret et suffragia definitiva ferret, a die 20 *ad diem* 28 *octobris* 1981 *in Aula Synodi Episcoporum celebrata est, in eaque praesertim de sex quaestionibus maioris ponderis et momenti disceptatio instituta est, sed et de aliis etiam per petitionem decemsaltem Patrum allatis. Dubio in fine Sessionis Plenariae proposito,* utrumne Patribus placeret, ut post examinata in Plenaria Schema C. I. C. et emendationes iam inductas, idem Schema, introductis quae in Plenaria maioritatem obtinuerint, prae oculis quoque habitis aliis quae datae fuerint, animadversionibus, atque perpolitione facta quoad stilum et latinitatem (quae omnia Praesidi et Secretariae committuntur) dignum habeatur, quod Summo Pontifici, qui tempore et modo, quae sibi videantur, Codicem edat, quam primum praesentetur *Patres unanimo consensu reponderunt: placet.*

Textus integer Codicis hoc modo retractatus et approbatus, auctus canonibus schematis Legis Ecclesiae Fundamentalis, quos ratione materiae in Codicem inseri oportebat, atque etiam quoad latinitatem perpolitus, tandem rursus typis impressus est atque, ut iam ad promulgationem procedi posset, die 22 *aprilis* 1982 *Summo Pontifici est traditus.*

Summus Pontifex, autem, per Se ipsum, adiuvantibus quibusdam peritis auditoque Pro-Praeside Pontificiae Commissionis Codici Iuris canonici recognoscendo, huiusmodi novissimum Schema recognovit atque omnibus mature perpensis, decrevit novum Codicem promulgandum esse die 25 *ianuarii* 1983, *anniversario scilicet primi nuntii, quem Papa Ioannes XXIII dedit de Codicis recognitione instituenda.*

團聯合會所推薦——這次委員會增加為七十四人。他們在一九八一年初，寄送了許多修改意見交給對每一種資料有特別專長的顧問們，作仔細的審查、審慎的研究和集體的討論。由秘書處和顧問們對一切意見作了綜合以後，並且附上答覆一併寄給委員會全體成員。

教宗下令召集的全體會議，於一九八一年十月廿日至廿八日在世界主教會議大廳舉行，旨在對新法典正文表決並做最後的投票。在會中主要是討論六項比較重要的問題，以及十位主教所要求討論的問題。大會最後提出一個問題，即所有教長是否同意，大會中所審核過的新法典定稿，以及所提由大會半數以上通過的修正案，在文筆及拉丁文潤色以後（此事委託主任及秘書處辦理），由教宗決定在何時並以何種方式出版法典，並及早公佈，全體教長一致回答：同意。

如此修正而通過的法典全文，加上由於資料而應加入的教會基本法草案的條文，並且對拉丁文潤色以後，予以付梓，為了能早日公布，於一九八二年四月二十二日將新法典呈給教宗。

在專家的協助下，並且聆聽了宗座重訂法典委員會代主任的意見後，教宗親自批准新法典並下令於一九八三年一月二十五日公佈新法典，該日正是教宗若望二十三世宣佈修訂法典的紀念日。

Cum autem Pontificia Commissio ad hoc constituta post viginti fere annos arduum sane munus sibi creditum feliciter absolverit, iam Pastoribus et christifidelibus praesto est ius novissimum Ecclesiae, quod simplicitate, perspicuitate, concinnitate ac veri iuris scientia non caret; insuper, cum sit a caritate, aequitate, humanitate non alienum, atque vero christiano spiritu plene perfusum, id ipsum externae et internae indoli Ecclesiae divinitus datae respondere studet simulque eius condicionibus ac necessitatibus in mundo huius temporis consulere exoptat. Quod si ob nimis celeres hodiernae humanae societatis immutationes, quaedam iam tempore iuris condendi minus perfecta evaserunt ac deinceps nova recognitione indigebunt, tanta virium ubertate Ecclesia pollet ut, haud secus ac praeteritis saeculis, valeat viam renovandi leges vitae suae rursus capessere. Nunc autem lex amplius ignorari nequit; Pastores securis potiuntur normis, quibus recte sacri ministerii exercitium dirigant; hinc unicuique copia datur iura et officia sibi propria cognoscendi, et arbitrio in agendo via praecluditur; abusus qui ob carentiam legum in disciplinam ecclesiasticam forte irrepserint, facilius exstirpari ac praepediri poterunt; universa denique apostolatus opera, instituta atque incepta profecto habent unde expedite progrediantur et promoveantur, quia sana ordinatio iuridica prorsus necessaria est ut ecclesiastica communitas vigeat, crescat, floreat. Quod faxit benignissimus Deus, Beatissima Virgine Maria, Ecclesiae Matre, eius Sponso S. Iosepho, Ecclesiae Patrono, SS. Petro et Paulo deprecatoribus.

為此而設立的宗座委員會，在幾乎二十年之後，幸運地將托付之艱鉅工作予以完成，能將嶄新的教會法律呈獻給牧人和基督信友們，此法律簡單、明瞭、典雅而具有真正的法學知識；同時因為並未脫離愛德、平等和人道，完全充滿著真正基督徒的精神，並且設法符合天主所賦予教會的外在和內在的特性，以及教會在現代世界必須配合的環境和需要。由於現代人類社會的急速轉變，某些條文在編定時已成了不夠完美，需要以後再度修訂。教會活力充沛，因此有如過去的世紀，在將來可再採取重訂法律的途徑。現在不得再對法律置若罔聞了；牧人們已有穩固的規範，用以正確地領導執行聖職；從此每人有許多權益也當知道本身的義務，不得再隨私意而行動；教會的紀律由於缺乏法律而可能有所濫用，以後即可予以根除和阻止；一切傳教事業、機構和工作，可迅速進展並推動，因為健全的法律綱紀，為使教會團體昌盛、成長和興隆是必需的。望至聖童貞瑪利亞教會之母，其淨配聖若瑟教會之主保，以及聖伯鐸及聖保祿轉求至仁慈的天主，使以上一切得蒙垂聽。

CODEX IURIS CANONICI

天主教法典

LIBER I
DE NORMIS GENERALIBUS

Can. 1 - Canones huius Codicis unam Ecclesiam latinam respiciunt.

Can. 2 - Codex plerumque non definit ritus, qui in actionibus liturgicis celebrandis sunt servandi; quare leges liturgicae hucusque vigentes vim suam retinent, nisi earum aliqua Codicis canonibus sit contraria.

Can. 3 - Codicis canones initas ab Apostolica Sede cum nationibus aliisve societatibus politicis conventiones non abrogant neque iis derogant; eadem idcirco perinde ac in praesens vigere pergent, contrariis huius Codicis praescriptis minime obstantibus.

Can. 4 - Iura quaesita, itemque privilegia quae, ab Apostolica Sede ad haec usque tempora personis sive physicis sive iuridicis concessa, in usu sunt nec revocata, integra manent, nisi huius Codicis canonibus expresse revocentur.

Can. 5 - § 1. Vigentes in praesens contra horum praescripta canonum consuetudines sive universales sive particulares, quae ipsis canonibus huius Codicis reprobantur, prorsus suppressae sunt, nec in posterum reviviscere sinantur; ceterae quoque suppressae habeantur, nisi expresse Codice aliud caveatur, aut centenariae sint vel immemorabiles, quae quidem, si de iudicio Ordinarii pro locorum ac personarum adiunctis submoveri nequeunt, tolerari possunt.

§ 2. Consuetudines praeter ius hucusque vigentes, sive universales sive particulares, servantur.

Can. 6 - § 1. Hoc Codice vim obtinente, abrogantur:

1° "Codex Iuris Canonici" anno 1917 promulgatus;

2° aliae quoque leges, sive universales sive particulares, praescriptis huius Codicis contrariae, nisi de particularibus aliud expresse caveatur;

3° leges poenales quaelibet, sive universales sive particulares a Sede Apostolica latae, nisi in ipso hoc Codice recipiantur;

4° ceterae quoque leges disciplinares universales materiam respicientes, quae hoc Codice ex integro ordinatur.

§ 2. Canones huius Codicis, quatenus ius vetus referunt, aestimandi sunt ratione etiam canonicae traditionis habita.

第 一 卷

總　　則

1 條 - 本法典專為拉丁天主教會所制定。

2 條 - 關於舉行禮儀行為的法則，本法典一般不加規定。因此至今通行的禮儀規章，仍繼續有效，但與本法典相抵觸者除外。

3 條 - 本法典對宗座與別國或政治組織所訂立的協議，既不廢除，亦不修改，因此原有條約現在繼續有效；其有與本法典牴觸者，亦概不受限制。

4 條 - 既得權利，以及宗座頒賜自然人或法人的特恩，至今使用而未收回者，仍維持原狀；但本法典有明文取消者除外。

5 條 - 1 項 - 現存與本法典的規定相牴觸的普遍或個別的習慣，凡為本法典明文拒絕者，決予廢止，且以後不准恢復；其餘習慣，亦應廢除，除非法典另有明文規定，或行使已歷百年，或其年代無法追憶，經教長審斷，因人地環境不能取消者，可容忍之。

2 項 - 凡未經法律禁止，至今仍盛行的普遍或個別的習慣，准予保存。

6 條 - 1 項 - 本法典生效之日起，下列法律應廢止：

1° 一九一七年頒布的天主教會法典；

2° 其他與本法典相牴觸的普通法或特別法；但對特別法另有明文規定者，不在此限；

3° 任何由宗座制定的普通的或特別的懲戒律例；但由本法典所接受者，不在此限；

4° 其他普通的紀律法，其內容已由本法典全部重訂者。

2 項 - 本法典中之條文，其援用舊法者，應照其傳統的意義解釋。

TITULUS I
DE LEGIBUS ECCLESIASTICIS

Can. 7 - Lex instituitur cum promulgatur.

Can. 8 - § 1. Leges ecclesiasticae universales promulgantur per editionem in *Actorum Apostolicae Sedis commentario officiali*, nisi in casibus particularibus alius promulgandi modus fuerit praescriptus, et vim suam exserunt tantum expletis tribus mensibus a die qui Actorum numero appositus est, nisi ex natura rei illico ligent aut in ipsa lege brevior aut longior vacatio specialiter et expresse fuerit statuta.

§ 2. Leges particulares promulgantur modo a legislatore determinato et obligare incipiunt post mensem a die promulgationis, nisi alius terminus in ipsa lege statuatur.

Can. 9 - Leges respiciunt futura, non praeterita, nisi nominatim in eisde praeteritis caveatur.

Can. 10 - Irritantes aut inhabilitantes eae tantum leges habendae sunt, quibus actum esse nullum aut inhabilem esse personam expresse statuitur.

Can. 11 - Legibus mere ecclesiasticis tenentur baptizati in Ecclesia catholica vel in eandem recepti, quique sufficienti rationis usu gaudent et, nisi aliud iure expresse caveatur, septimum aetatis annum expleverunt.

Can. 12 - § 1. Legibus universalibus tenentur ubique terrarum omnes pro quibus latae sunt.

§ 2. A legibus autem universalibus, quae in certo territorio non vigent, eximuntur omnes qui in eo territorio actu versantur.

§ 3. Legibus conditis pro peculiari territorio ii subiciuntur proquibus latae sunt, quique ibidem domicilium vel quasi-domicilium habent et simul actu commorantur, firmo praescripto Can. 13.

Can. 13 - § 1. Leges particulares non praesumuntur personales, sed territoriales nisi aliud constet.

§ 2. Peregrini non adstringuntur :

1° legibus particularibus sui territorii quamdiu ab eo absunt, nisi aut earum transgressio in proprio territorio noceat, aut leges sint personales;

第 一 題

教會法律

7 條 - 法律一經頒佈，立即成立。

8 條 - 1 項 - 教會普通法，除因個別情形另訂公佈方式外，均藉刊登宗座公報而頒佈，且自該公報發行之日起三個月後生效；但因其事之性質應即時生效者，或有特別明文規定更短或更長的法律延緩期者，不在此限。

2 項 - 特別法的頒佈方式由立法者規定，由公佈之日起一個月後生效；但該法另訂期限者，不在此限。

9 條 - 法律著眼於未來，而非既往；但有明文規定溯及既往者，不在此限。

10 條 - 否定行為效力，或否定行為能力的法律，僅以明文規定何事無效，或何人無能力時，方能成立。

11 條 - 對純教會法律，應遵守的人，只限在天主教會接受過洗禮，或被接納於此教會內，有足夠辨別力，而且除法律另有規定外，已滿七歲者。

12 條 - 1 項 - 凡為普通法所約束之人，無論其在世界何處，均應遵守。

2 項 - 普通法於某指定地區不適用者，凡現居該地區之人，均免遵守。

3 項 - 為特定地區制定之法律，適用於該區的人，即在該地區有住所或類似住所，並現居該區者，均應遵守；但13條之規定不變。

13 條 - 1 項 - 特別法均推定為屬地法，而非屬人法，但另有確證者，不在此限。

2 項 - 旅客：

1° 在其地區以外居留時，不受其地區特別法之約束；但犯該法而有損於原地區者，或其法為屬人者，除外；

2° neque legibus territorii in quo versantur, iis exceptis quae ordini publico consulunt, aut actuum sollemnia determinant, aut res immobiles in territorio sitas respiciunt.

§ 3. Vagi obligantur legibus tam universalibus quam particularibus quae vigent in loco in quo versantur.

Can. 14 - Leges, etiam irritantes et inhabilitantes, in dubio iuris non urgent; in dubio autem facti Ordinarii ab eis dispensare possunt, dummodo, si agatur de dispensatione reservata, concedi soleat ab auctoritate cui reservatur.

Can. 15 - § 1. Ignorantia vel error circa leges irritantes vel inhabilitantes earundem effectum non impediunt, nisi aliud expresse statuatur.

§ 2. Ignorantia vel error circa legem aut poenam aut circa factum proprium aut circa factum alienum notorium non praesumitur; circa factum alienum non notorium praesumitur, donec contrarium probetur.

Can. 16 - § 1 Leges authentice interpretatur legislator et is cui potestas authentice interpretandi fuerit ab eodem commissa.

§ 2. Interpretatio authentica per modum legis exhibita eandem vim habet ac lex ipsa et promulgari debet; si verba legis in se certa declaret tantum, valet retrorsum; si legem coarctet vel extendat aut dubiam explicet, non retrotrahitur.

§ 3. Interpretatio autem per modum sententiae iudicialis aut actus administrativi in re peculiari, vim legis non habet et ligat tantum personas atque afficit res pro quibus data est.

Can. 17 - Leges ecclesiasticae intellegendae sunt secundum propriam verborum significationem in textu et contextu consideratam; quae si dubia et obscura manserit, ad locos parallelos, si qui sint, ad legis finem ac circumstantias et ad mentem legislatoris est recurrendum.

Can. 18 - Leges quae poenam statuunt aut liberum iurium exercitum coarctant aut exceptionem a lege continent, strictae subsunt interpretationi.

Can. 19 - Si certa de re desit expressum legis sive universalis sive particularis praescriptum; aut consuetudo, causa, nisi sit poenalis, dirimenda est attentis legibus latis in similibus, generalibus iuris principiis cum aequitate canonica servatis, iurisprudentia et praxi Curiae Romanae, communi constantique doctorum sententia.

Can. 20 - Lex posterior abrogat priorem aut eidem derogat, si id expresse edicat aut ili sit directe contraria, aut totam de integro ordinet legis

2° 亦不受旅居地法律之約束；但有關於公共秩序，或規定行為的儀式，或座落該地不動產的法律，除外，

3 項 - 無定所人應遵守普通法及所在地現行之特別法。

14 條 - 任何法律，包括否定行為效力或否定行為能力的法律在內，如對法律本身有疑義，即無約束力；如對事實有疑義，教長得豁免之；但如豁免為保留者，僅以保留之有關當局經常豁免者為限。

15 條 - 1 項 - 對否定行為效力或否定行為能力的法律之無知或錯誤，並不阻礙該法律之效力，但另有明文規定者除外。

2 項 - 對於法律或處罰，或本人的事件，或他人之公然的事件，不得推定為無知或錯誤；但對於他人非公然事件，得推定之，直至得到反證為止。

16 條 - 1 項 - 立法者及其授權正確解釋法律者，始得正確解釋法律。

2 項 - 法律的正確解釋，如以法律方式表達，則與法律有同等效力，且應公佈；如僅說明原本意義確定的法律文詞，則溯及既往；如縮小或擴大法律，或解釋疑義的法律，則不溯及既往。

3 項 - 以判決方式或以特別事項之行政措施所作解釋，無法律效力，僅約束其人及觸及所提出之事。

17 條 - 教會法律，應按其原文本義，並斟酌上下文來理解；如仍有疑義或欠明晰，應參考本法典可能有的類似條文、法律的目的、環境，以及立法者的原意。

18 條 - 凡制定處罰，或限制權利的自由行使，或含有例外事項的法律，均應從狹義解釋。

19 條 - 如對某一事項，無論普通法或特別法無明文規定或無習慣可援，除懲戒法以外之案件，應參考類似情形下所公佈之法律，遵循法律的普通原則及公平精神，參考教廷的判例及行事慣例，以及學者的一貫公論，處理之。

20 條 - 後定法律如明言廢除或修改前法，或直接與前法牴觸，或全部訂正前法內容者，則視情形全部或部分廢止前法；但普通法絕

prioris materiam; sed lex universalis minime derogat iuri particulari aut speciali, nisi aliud in iure expresse caveatur.

Can. 21 - In dubio revocatio legis praeexistentis non praesumitur, sed leges posteriores ad priores trahendae sunt et his, quantum fieri potest, conciliandae.[1]

Can. 22 - Leges civiles ad quas ius Ecclesiae remittit, in iure canonico iisdem cum effectibus serventur, quatenus iuri divino non sint contrariae et nisi aliud iure canonico caveatur.

TITULUS II
DE CONSUETUDINE

Can. 23 - Ea tantum consuetudo a communitate fidelium introducta vim legis habet, quae a legislatore approbata fuerit, ad normam canonum qui sequuntur.

Can. 24 - § 1. Nulla consuetudo vim legis obtinere potest, quae sit iuri divino contraria.

§ 2. Nec vim legis obtinere potest consuetudo contra aut praeter ius canonicum, nisi sit rationabilis; consuetudo autem quae in iure expresse reprobatur, non est rationabilis.

Can. 25 - Nulla consuetudo vim legis obtinet, nisi a communitate legis saltem recipiendae capaci cum animo iuris inducendi servata fuerit.

Can. 26 - Nisi a competendi legislatore specialiter fuerit probata, consuetudo vigenti iuri canonico contraria aut quae est praeter legem canonicam, vim legis obtinet tantum, si legitime per annos triginta continuos et completos servata fuerit; contra legem vero canonicam, quae clausulam contineat futuras consuetudines prohibentem, sola praevalere potest consuetudo centenaria aut immemorabilis.

Can. 27 - Consuetudo est optima legum interpres.

Can. 28 - Firmo praescripto Can. 5, consuetudo, sive contra sive praeter legem per contrariam consuetudinem aut legem revocatur; sed, nisi expressam de iis mentionem faciat, lex non revocat consuetudines centenarias aut immemorabiles, nec lex universalis consuetudines particulares.

不改變特別法或專用法，除非法律另有說明。

21 條 - 有疑義時，不得推定後法撤銷前法；但應使後法與前法銜接，並應盡可能與之相協調。

22 條 - 教會法中所涉及的國家法律，只要不違反神律，就應在教會法中遵守，並有同樣的效力，除非法典另有說明。

第 二 題
習　慣

23 條 - 在信友團體中興起的習慣，只有符合下列條文的規定，經立法者批准者，始有法律效力。

24 條 - 1 項 - 任何違反神律的習慣，不能取得法律效力。

2 項 - 與教會法相牴觸或超越教會法的習慣，除非是合理者外，不能取得法律效力；不過法律明文摒棄的習慣，即不得視為合理。

25 條 - 任何習慣，非經由有承受法律能力的團體，存心引為法律而遵守者，不能取得法律效力。

26 條 - 與現行教會法相牴觸或超越法律的習慣，除非經主管立法者特別批准外，須經合法遵守連續滿三十年者，始能取得法律效力；但如牴觸的法律，附有禁止未來習慣的條款，惟有逾百年或其年代無法追憶之習慣，始得有超越法律的效力。

27 條 - 習慣乃法律之最佳解釋。

28 條 - 除 5 條規定應遵守外，與法律相牴觸或超越法律的習慣，因相反的習慣或法律而撤銷，但除非有明文提示者外，法律不撤銷逾百年或年代無法追憶的習慣；普通法亦不撤銷特別習慣。

TITULUS III
DE DECRETIS GENERALIBUS ET DE INSTRUCTIONIBUS

Can. 29 - Decreta generalia, quibus a legislatore competenti pro communitate legis recipiendae capaci communia feruntur praescripta, proprie sunt leges et reguntur praescriptis canonum de legibus.

Can. 30 - Qui potestate exsecutiva tantum gaudet, decretum generale, de quo in Can. 29, ferre non valet, nisi in casibus particularibus ad normam iuris id ipsi a legislatore competenti expresse fuerit concessum et servatis condicionibus in actu concessionis statutis.

Can. 31 - § 1. Decreta generalia exsecutoria, quibus nempe pressius determinantur modi in lege applicanda servandi aut legum observantia urgetur, ferre valent, intra fines suae competentiae, qui potestate gaudent exsecutiva.

§ 2. Ad decretorum promulgationem et vacationem quod attinet, de quibus in § 1, serventur praescripta Can. 8.

Can. 32 - Decreta generalia exsecutoria eos obligant qui tenentur legibus, quarum eadem decreta modos applicationis determinant aut observantiam urgent.

Can. 33 - § 1. Decreta generalia exsecutoria, etiamsi edantur in directoriis aliusve nominis documentis, non derogant legibus, et eorum praescripta quae legibus sint contraria omni vi carent.

§ 2. Eadem vim habere desinunt revocatione explicita aut implicita ab auctoritate competenti facta, necnon cessante lege ad cuius exsecutionem data sunt; non autem cessant resoluto iure statuentis nisi contrarium expresse caveatur.

Can. 34 - § 1. Instructiones, quae nempe legum praescripta declarant atque rationes in iisdem exsequendis servandas evolunt et determinant, ad usum eorum dantur quorum est curare ut leges exsecutioni mandentur, eosque in legum exsecutione obligant; eas legitime edunt, intra fines suae competentiae, qui potestate exsecutiva gaudent.

§ 2. Instructionum ordinationes legibus non derogant, et si quae cum legum praescriptis componi nequeant, omni vi carent.

§ 3. Vim habere desinunt instructiones non tantum revocatione explicita aut implicita auctoritatis competentis, quae eas edidit, eiusve superioris, sed etiam cessante lege ad quam declarandam vel exsecutioni mandandam datae sunt.

第 三 題

普通法令與訓令

29 條－普通法令，是主管立法者為有能力承受法律的團體所制定的規則，係真正法律，但受教會法相關條文的制約。

30 條－僅享有執行權者，不得制定29條所言的普通法令；但在個別情況，由主管立法者依法明白授予，且遵守授予時所定條件者，不在此限。

31 條－1項－享有執行權者，於其管轄範圍內，得制定一般執行法令，藉以更詳盡地確定實施法律時當遵守的方式，或督促法律之遵守。

2項－有關1項所言法令的公佈與法律延緩期，應遵守8條的規定。

32 條－普通執行法令，是確定某法律的實施方式，或督促其得到遵守，凡有守該法的義務者，即受該普通執行法令的約束。

33 條－1項－普通執行法令雖經公佈於指導手冊或其他名稱的文件上，並不變更法律，且其規定有牴觸法律者，概屬無效。

2項－普通執行法令，經有關主管明示或暗示撤銷者，又於其所執行之法律終止時，均停止其效力；但不因制定法令者權力的解除而終止，除非有相反的明文規定。

34 條－1項－訓令為闡明法律之規定，發揮並確定執行法律應循的方針，以備負責設法推行法律者之應用，並於法律實施時，約束之；有執行權者，得在其權限內依法發佈之。

2項－訓令中的條例不變更法律，且其與法律規定不能相容者，一概無效。

3項－訓令不僅因發佈訓令之有關主管或其上級之明示或暗示撤銷而失效，亦因其闡明或推行之法律的終止而失效。

TITULUS IV
DE ACTIBUS ADMINISTRATIVIS SINGULARIBUS

CAPUT I
NORMAE COMMUNES

Can. 35 - Actus administrativus singularis, sive est decretum aut praeceptum sive est rescriptum, elici potest, intra fines suae competentiae, abeo qui potestate exsecutiva gaudet, firmo praescripto Can. 76, § 1.

Can. 36 - § 1. Actus administrativus intellegendus est secundum propriam verborum significationem et communem loquendi usum; in dubio, qui ad lites referuntur aut ad poenas comminandas infligendasve attinent aut personae iura aliis quaesita laedunt aut adversantur legi incommodum privatorum, strictae subsunt interpretationi; ceteri omnes, latae.

§ 2. Actus administrativus non debet ad alios casus praeter expressos extendi.

Can. 37 - Actus administrativus, qui forum externum respicit, scripto est consignandus; item, si fit in forma commissoria, actus huius exsecutionis.

Can. 38 - Actus administrativus, etiam si agatur de rescripto Motu proprio dato, effectu caret quatenus ius quaesitum laedit aut legi consuetudinive probatae contrarium est, nisi auctoritas competens expresse clausulam derogatoriam addiderit.

Can. 39 - Condiciones in actu administrativo tunc tantum ad validitatem censentur adiectae, cum per particulas si, nisi, dummodo exprimuntur.

Can. 40 - Exsecutor alicuius actus administrativi invalide suo munere fungitur, antequam litteras receperit earumque authenticitatem et integritatem recognoverit, nisi praevia earundem notitia ad ipsum auctoritate eundem actum edentis transmissa fuerit.

Can. 41 - Exsecutor actus administrativi cui committitur merum exsecutionis ministerium, exsecutionem huius actus denegare non potest, nisi manifesto appareat eundem actum esse nullum aut alia ex gravi causa sustineri non posse aut condiciones in ipso actu administrativo appositas non esse adimpletas; si tamen actus administrativi exsecutio adiunctorum personae aut loci ratione videatur inopportuna, exsecutor exsecutionem intermittat; quibus in casibus statim certiorem faciat auctoritatem quae actum edidit.

第 四 題
個別行政措施

第 一 章
通 則

35 條 - 各別行政措施，無論其為法令，或命令，或覆文，凡有執行權者，於其權限內，均得為之，惟76條 1 項之規定不變。

36 條 - 1 項 - 行政措施，應按語詞本義及一般說法解釋；有疑義時，如係涉及訴訟，或有關規定警告或懲處，或限制人權，或損及他人既得權利，或相反有利私人之法律者，應從狹義解釋；其餘一概從廣義解釋。

2 項 - 行政措施除對明顯的事件外，不應涉及其他個案。

37 條 - 有關外場的行政措施，應以書面為之；如行政措施以委託方式為之，其執行措施亦應以書面為之。

38 條 - 行政措施，包括「自動」覆文在內，如有損及他人既得權利或與法律或經批准的習慣相抵觸者無效；但有關主管明文附加取消條款者，不在此限。

39 條 - 行政措施所附加的條件，僅以「如果」，「除非」，「只要」等詞表達者，才視為有效要件。

40 條 - 行政措施的執行人，在未接到書狀又未確知其真實性與完整性之前，而執行其任務者無效；但其已由發佈之主管獲得通知者，不在此限。

41 條 - 行政措施的執行人，如所受委託純為執行任務，則不能拒絕執行，除非見到此措施顯然是徒勞無益，或由於其他重大原因不能實行，或其所附條件不能滿全者；但行政措施，如因人地環境，認為不宜執行，則執行人應終止執行；上述各節情況應即刻報告原發佈主管。

Can. 42 - Exsecutor actus administrativi procedere debet ad mandati normam; si autem condiciones essentiales in litteris appositas non impleverit ac substantialem procedendi formam non servaverit, irrita est exsecutio.

Can. 43 - Actus administrativi exsecutor potest alium pro suo prudenti arbitrio sibi substituere, nisi substitutio prohibita fuerit, aut electa industria personae, aut substituti persona praefinita; hisce autem in casibus exsecutori licet alteri committere actus praeparatorios.

Can. 44 - Actus administrativus exsecutioni mandari potest etiam ab exsecutoris successore in officio, nisi fuerit electa industria personae.

Can. 45 - Exsecutori fas est, si quoquo modo in actus administrativi exsecutione erraverit, eundem actum iterum exsecutioni mandare.

Can. 46 - Actus administrativus non cessat resoluto iure statuentis, nisi aliud iure expresse caveatur.

Can. 47 - Revocatio actus administrativi per alium actum administrativum auctoritatis competentis effectum tantummodo obtinet a momento, quo legitime notificatur personae pro qua datus est.

CAPUT II

DE DECRETIS ET PRAECEPTIS SINGULARIBUS

Can. 48 - Decretum singulare intellegitur actus administrativus a competenti auctoritate exsecutiva editus, quo secundum iuris normas pro casu particulari datur decisio aut fit provisio, quae natura sua petitionem ab aliquo factam non supponunt.

Can. 49 - Praeceptum singulare est decretum quo personae aut personis determinatis aliquid faciendum aut omittendum directe et legitime imponitur, praesertim ad legis observantiam urgendam.

Can. 50 - Antequam decretum singulare ferat, auctoritas necessarias notitias et probationes exquirat, atque, quantum fieri potest, eos audiat quorum iura laedi possint.

Can. 51 - Decretum scripto feratur expressis, saltem summarie, si agatur de decisione, motivis.

Can. 52 - Decretum singulare vim habet tantum quoad res de quibus datum est; eas vero ubique obligat, nisi aliud constet.

42 條－行政措施的執行人，應依照命令之規定進行；如未滿全命令文書內所附加的必要條件，及未遵守應進行的主要程序者，其執行無效。

43 條－行政措施的執行人，得按其明智裁奪，委任他人代己行權；除非禁止找替代人，或因執行人是因有特長而被選派者，或已預定替代人；於此等情況，執行人仍得將準備工作委託他人辦理。

44 條－行政措施，亦得由執行人職務上之繼任人，付諸實行，除非執行人是因有特長而被選派者。

45 條－執行人在執行行政措施時，不拘有何種錯誤，均得再次執行之。

46 條－行政措施不因制定人權利解除而終止，除非法律另有明文規定。

47 條－行政措施由有關主管另立行政措施而撤銷，惟僅在依法通知關係人時，始發生效力。

第 二 章

各別法令及個別命令

48 條－各別法令，是由有關執行主管所發佈的行政措施，藉以依法律規定，為個別事件給予決定或任命，其本身並不假定有人曾作申請。

49 條－各別法令是給予特定的個人或多人之法令，用以直接並依法使其必做或禁做某事，特別為督促法律之遵守。

50 條－主管在制定各別法令前，應查詢必要的資料與證據，並盡可能聆聽其權利可能受損者的意見。

51 條－各別法令的制訂，應以書面為之，如係決定，至少應概述其動機。

52 條－各別法令僅對所論之事與所給之人發生效力；所給之人，無論在何處，均受其約束，另有規定者，不在此限。

Can. 53 - Si decreta inter se sint contraria, peculiare, in iis quae peculiariter exprimuntur, praevalet generali; si aeque sint pecularia aut generalia, posterius tempore obrogat priori, quatenus ei contrarium est.

Can. 54 - § 1. Decretum singulare, cuius applicatio committitur exsecutori, effectum habet a momento exsecutionis; secus a momento quo personae auctoritate ipsius decernentis intimatur.

§ 2. Decretum singulare, ut urgeri possit, legitimo documento ad normam iuris intimandum est.

Can. 55 - Firmo praescripto cann. 37 et 51 cum gravissima ratio obstet ne scriptus decreti textus tradatur, decretum intimatum habetur si ei, cui destinatur, coram notario vel duobus testibus legatur, actis redactis, ab omnibus praesentibus subscribendis.

Can. 56 - Decretum pro intimato habetur, si is cui destinatur, rite vocatus ad decretum accipiendum vel audiendum, sine iusta causa non comparuerit vel subscribere recusaverit.

Can. 57 - § 1. Quoties lex iubeat decretum ferri vel ab eo, cuius interest, petitio vel recursus ad decretum obtinendum legitime proponatur, auctoritas competens intra tres menses a recepta petitione vel recursu provideat, nisi alius terminus lege praescribatur.

§ 2. Hoc termino transacto, si decretum nondum datum fuerit, responsum praesumitur negativum, ad propositionem ulterioris recursus quod attinet.

§ 3. Responsum negativum praesumptum non eximit competentem auctoritatem ab obligatione decretum ferendi, immo et damnum forte illatum, ad normam Can. 128, reparandi.

Can. 58 - § 1. Decretum singulare vim habere desinit legitima revocatione ab auctoritate competendi facta necnon cessante lege ad cuius exsecutionem datum est.

§ 2. Praeceptum singulare, legitimo documento non impositum, cessat resoluto iure praecipientis.

CAPUT III
DE RESCRIPTIS

Can. 59 - § 1. Rescriptum intellegitur actus administrativus a competenti auctoritate exsecutiva in scriptis elicitus, quo suapte natura, ad petitionem alicuius, conceditur privilegium, dispensatio aliave gratia.

53 條－如兩個法令互相牴觸，特別法令在其所特別陳明處，優於普通法令；二者同為特別或同為普通法令時，其牴觸部分，後來法令抵銷以前法令。

54 條－1項－各別法令，其委託執行人實施者，自執行時生效；否則，自制定法令者正式通知當事人時生效。

2項－各別法令，為能促其得到遵行，應以合法文件依法發出通知。

55 條－如因極嚴重的理由，法令文件無法交付，在公證人或兩位證人前，向法令針對之當事人宣讀並作記錄，經所有在場者簽署，該法令即視同已經送達；37條及51條之規定不變。

56 條－法令針對之當事人依法被傳喚接受或聆聽法令時，無正當理由不到場或拒絕簽字，該法令視同已經送達。

57 條－1項－每當法律規定應制訂法令，或經關係人合法提出獲取法令之請求或訴願，有關主管應於接到請求或訴願三個月內處理之；法律另訂時限者除外。

2項－時限屆滿，法令仍未發佈，對再提訴願而言，推定其為否定答覆。

3項－推定的否定答覆並不免除有關主管發佈法令之責任，且對可能產生的損害，依照128條之規定，應負賠償責任。

58 條－1項－各別法令因有關主管之合法撤銷，並因其所執行法律之終止，而喪失效力。

2項－各別法令，未依合法文件下達者，隨發佈命令人權利的解除而終止。

第三章

覆文

59 條－1項－覆文是有關執行當局以書面發佈之行政措施，論其性質乃應某個人的請求，而賜予特恩、豁免或其他恩惠。

§ 2. Quae de rescriptis statuuntur praescripta, etiam de licentiae concessione necnon de concessionibus gratiarum vivae vocis oraculo valent, nisi aliud constet.

Can. 60 - Rescriptum quodlibet impetrari potest ab omnibus qui expresse non prohibentur.

Can. 61 - Nisi aliud constet, rescriptum impetari potest pro alio, etiam praeter eius assensum, et valet ante eiusdem acceptationem, salvis clausulis contrariis.

Can. 62 - Rescriptum in quo nullus datur exsecutor, effectum habet a momento quo datae sunt litterae; cetera, a momento exsecutionis.

Can. 63 - § 1. Validitati rescripti obstat subreptio seu reticentia veri, si in precibus expressa non fuerint quae secundum legem, stilum et praxim canonicam ad validitatem sunt experimenda, nisi agatur de rescripto gratiae, quod Motu proprio datum sit.

§ 2. Item validitati rescripti obstat obreptio seu exposito falsi, sine una quidem causa motiva proposita sit vera.

§ 3. Causa motiva in rescriptis quorum nullus est exsecutor, vera sit oportet tempore quo rescriptum datum est; in ceteris, tempore exsecutionis.

Can. 64 - Salvo iure Paenitentiariae pro foro interno, gratia a quovis dicasterio Romanae Curiae denegata, valide ab alio eiusdem Curiae dicasterio aliave competenti auctoritate infra Romanum Pontificem concedi nequit, sine assensu dicasterii quocum agi coeptum est.

Can. 65 - § 1. Salvis praescriptis §§2 et 3, nemo gratiam a proprio Ordinario denegatam ab alio Ordinario petat, nisi facta denegationis mentione; Ordinarius gratiam ne concedat, nisi habitis a priore Ordinario denegationis rationibus.

§ 2. Gratia a Vicario generali vel a Vicario episcopali denegata, ab alio Vicario eiusdem Episcopi, etiam habitis a Vicario denegante denegationis rationibus, valide concedi nequit.

§ 3. Gratia a Vicario generali vel a Vicario episcopali denegata et postea, nulla facta huius denegationis mentione, ab Episcopo dioecesano impetrata, invalida est; gratia autem ab Episcopo dioecesano denegata nequit valide, etiam facta denegationis mentione, ab eius Vicario generali vel Vicario episcopali, non consentiente Episcopo, impetrari.

Can. 66 - Rescriptum non fit irritum ob errorem in nomine personae

2 項 - 關於覆文所訂立的規則，連在頒賜許可上，以及賜予恩惠上，用清晰明白的口頭答覆亦同樣有效；除非另有規定。

60 條 - 凡未被明文禁止的人，皆可請求任何覆文。

61 條 - 除有反證外，亦可為他人請求覆文，縱使未經其同意，且在其接受之前，即已生效；但有相反條款者除外。

62 條 - 未指定執行人的覆文，自發文時起生效；其他覆文自執行時起生效。

63 條 - 1 項 - 隱瞞真情，即在申請書內，未按法律及教會法定格式與慣例陳明，應表達之有效要件時，則阻礙覆文生效；唯恩惠覆文係以「自動」方式頒發者，不在此限。

2 項 - 申報虛偽，即所陳動機理由無一真實者，亦使覆文無效。

3 項 - 未指定執行人的覆文，其動機因在發佈時，應屬真實，其餘覆文的動機因，於執行時應屬真實。

64 條 - 除聖赦院對內場權力外，曾經教廷任何一個機構拒絕的恩惠，教廷其他機構或教宗以下的其他有關當局，非經原承辦機構的同意，不得有效頒賜。

65 條 - 1 項 - 除本條 2 及 3 項之規定外，凡本人教長拒絕的恩惠，除非提及被拒絕的事實，不得再向其他教長提出請求；即使提及，其他教長在未獲悉原教長所拒絕之理由前，不得頒賜。

2 項 - 為副主教或主教代表所拒絕之恩惠，同一主教之別位副主教或代表，即使知道拒絕的理由，亦不得有效給予。

3 項 - 為副主教或主教代表所拒絕之恩惠，未經提及被拒的事實，而再向教區主教求得者，無效。為教區主教拒絕之恩惠，即使陳明被拒事實，非經主教同意，不得向該主教的副主教及主教代表有效求得。

66 條 - 覆文不因接受人或頒發人的姓名、地址或討論的事項有

cui datur vel a qua editur, aut loci in quo ipsa residet, aut rei dequa agitur, dummodo iudicio Ordinarii nulla sit de ipsa persona vel de re dubitatio.

Can. 67 - § 1. Si contingat ut de una eademque re duo rescripta inter se contraria impetrentur, peculiare, in iis quae peculiariter exprimuntur, praevalet generali.

§ 2. Si sint aeque peculiaria aut generalia, prius tempore praevalet posteriori, nisi in altero fiat mentio expressa de priore, aut nisi prior impetrator dolo vel notabili neglegentia sua rescripto usus non fuerit.

§ 3. In dubio num rescriptum irritum sit necne, recurratur ad rescribentem.

Can. 68 - Rescriptum Sedis Apostolicae in quo nullus datur exsecutor, tunc tantum debet Ordinario impetrantis praesentari, cum id in iisdem litteris praecipitur, aut de rebus agitur publicis, aut comprobari condiciones oportet.

Can. 69 - Rescriptum, cuius praesentationi nullum est definitum tempus, potest exsecutori exhiberi quovis tempore, modo absit fraus et dolus.

Can. 70 - Si in rescripto ipsa concessio exsecutori committatur, ipsius est pro suo prudenti arbitrio et conscientia gratiam concedere vel denegare.

Can. 71 - Nemo uti tenetur rescripto in sui dumtaxat favorem concesso, nisi aliunde obligatione canonica ad hoc teneatur.

Can. 72 - Rescripta ab Apostolica Sede concessa, quae exspiraverint, ab Episcopo dioecesano iusta de causa semel prorogari possunt, non tamen ultra tres menses.

Can. 73 - Per legem contrariam nulla rescripta revocantur, nisi aliud in ipsa lege caveatur.

Can. 74 - Quamvis gratia oretenus sibi concessa quis in foro interno uti possit, tenentur illam pro foro externo probare, quoties id legitime ab eo petatur.

Can. 75 - Si rescriptum contineat privilegium vel dispensationem, serventur insuper praescripta canonum qui sequuntur.

錯誤而失效，只要依教長判斷，對其人或其事無疑義者，即可。

67 條－1項－為同一事件，求得兩件相互牴觸的覆文，特別覆文，在其特別所陳的事上，優於普通覆文。

2項－如兩件覆文同為特別或同為普通時，則前覆文優於後覆文；但後覆文明文提及前覆文，或前覆文之求得人係因欺詐或重大疏忽未曾使用其覆文者，除外。

3項－如懷疑覆文是否有效，應請示覆文者。

68 條－宗座覆文，未指定執行人者，不必送呈請求人的教長，除非在覆文中有此明示，或關係到公共事物，或需證實覆文內的條件。

69 條－沒有限定送達時間的覆文，只要沒有欺騙及惡意，得隨時送交執行人。

70 條－如在覆文內委託執行人授予恩惠時，執行人有權按其明智及良知裁奪，賜予或拒絕。

71 條－專為本人利益求得之覆文，無使用之義務；但由於其他原因有應盡之法律義務者，除外。

72 條－宗座所賜覆文過期時，教區主教因正當理由可予延期一次，但不得超過三個月。

73 條－任何覆文不因相反法律而收回；但在該法律中另有規定者，除外。

74 條－以口頭賜予個人的恩惠，可在內場使用之；但在外場，有合法要求時，應提出獲恩的證明。

75 條－覆文含有特恩或豁免時，尚須遵守下列法條的規定。

CAPUT IV
DE PRIVILEGIIS

Can. 76 - § 1. Privilegium, seu gratia in favorem certarum personarum sive physicarum sive iuridicarum per peculiarem actum facta, concedi potest a legislatore necnon ab auctoritate exsecutiva cui legislator hanc potestatem concesserit.

§ 2. Possessio centenaria vel immemorabilis praesumptionem inducit concessi privilegii.

Can. 77 - Privilegium interpretandum est ad normam Can. 36, § 1; sed ea semper adhibenda est interpretatio, qua privilegio aucti aliquam revera gratiam consequantur.

Can. 78 - § 1. Privilegium praesumitur perpetuum, nisi contrarium probetur.

§ 2. Privilegium personale, quod scilicet personam sequitur, cum ipsa extinguitur.

§ 3. Privilegium reale cessat per absolutum rei vel loci interitum; privilegium vero locale, si locus intra quinquaginta annos restituatur, reviviscit.

Can. 79 - Privilegium cessat per revocationem competentis auctoritatis ad normam Can. 47, firmo praescripto Can. 81.

Can. 80 - § 1. Nullum privilegium per renuntiationem cessat, nisi haec a competendi auctoritate fuerit accepta.

§ 2. Privilegio in sui dumtaxat favorem concesso quaevis persona physica renuntiare potest.

§ 3. Privilegio concesso alicui personae iuridicae, aut ratione dignitatis loci vel rei, singulae personae renuntiare nequeunt; nec ipsi personae iuridicae integrum est privilegio sibi concesso renuntiare, si renuntiatio cedat in Ecclesiae praeiudicium.

Can. 81 - Resoluto iure concedentis, privilegium non extinguitur, nisi datum fuerit cum clausula ad beneplacitum nostrum vel alia aequipollenti.

Can. 82 - Per non usum vel per usum contrarium privilegium aliis haud onerosum non cessat; quod vero in aliorum gravamen cedit, amittitur, si accedat legitima praescriptio.

Can. 83 - § 1. Cessat privilegium elapso tempore vel expleto numero casuum pro quibus concessum fuit, firmo praescripto Can. 142, § 2.

第 四 章
特　恩

76 條－1項－特恩及立法者或由其授權之執行當局，以特別措施，賜予某些自然人或法人的恩惠。

2項－已逾百年，或其年代無法追憶的擁有，導引人推定特恩之賜予。

77 條－特恩應依36條1項之規定解釋之，但其所採用之解釋常應使享有人實際獲得某種恩惠。

78 條－1項－特恩推定為永久的，除非有相反的證明。

2項－屬人的特恩，即隨人者，隨其人而消失。

3項－屬物的特恩，因物或地之消失而終止；惟屬地的特恩，如該地方於五十年內恢復時，其特恩亦恢復。

79 條－特恩因有關當局依47條之規定撤銷而終止；但81條之規定不變。

80 條－1項－任何特恩不因放棄而終止；但其放棄已為有關當局接受者，除外。

2項－自然人均得放棄僅為其本人利益所獲得的特恩。

3項－個人不得放棄為法人或因尊重地方或事物而獲賜的特恩；法人如因放棄賜予其本身的特恩，而損及教會或他人，亦屬失策。

81 條－特恩不因賜予者的權力解除而消失；但賜予附有「依我意願」，或其他同義條款者，除外。

82 條－於他人無損的特恩，不因不使用或相反的使用而終止；其與他人有損者，因法定時效屆滿而終止。

83 條－1項－特恩因賜予時所定之時限或個案之數目屆滿而終止；142條2項的規定不變。

§ 2. Cessat quoque, si temporis progressu rerum adiuncta ita iudicio auctoritatis competentis immutata sint, ut noxium evaserit aut eius usus illicitus fiat.

Can. 84 - Qui abutitur potestate sibi ex privilegio data, privilegio ipso privari meretur; quare, Ordinarius, frustra monito privilegiario, graviter abutentem privet privilegio quod ipse concessit; quod si privilegium concessum fuerit ab Apostolica Sede, eandem Ordinarius certiorem facere tenetur.

CAPUT V
DE DISPENSATIONIBUS

Can. 85 - Dispensatio, seu legis mere ecclesiasticae in casu particulari relaxatio, concedi potest ab iis qui potestate gaudent exsecutiva intra limites suae competentiae, necnon ab illis quibus potestas dispensandi explicite vel implicite competit sive ipso iure sive vi legitimae delegationis.

Can. 86 - Dispensationi obnoxiae non sunt leges quatenus ea definiunt, quae institutorum aut actuum iuridicorum essentialiter sunt constitutiva.

Can. 87 - § 1. Episcopus dioecesanus fideles, quoties id ad eorundem spirituale bonum conferre iudicet, dispensare valet in legibus disciplinaribus tam universalibus quam particularibus pro suo territorio vel suis subditis a suprema Ecclesiae auctoritate latis, non tamen in legibus processualibus aut poenalibus, nec in iis quarum dispensatio Apostolicae Sedis aliive auctoritati specialiter reservatur.

§ 2. Si difficilis sit recursus ad Sanctam Sedem et simul in mora sit periculum gravis damni, Ordinarius quicumque dispensare valet in iisdem legibus, etiam si dispensatio reservatur Sanctae Sedi, dummodo agatur de dispensatione quam ipsa in iisdem adiunctis concedere solet, firmo praescripto Can. 291.

Can. 88 - Ordinarius loci in legibus dioecesanis atque, quoties id ad fidelium bonum conferre iudicet, in legibus a Concilio plenario vel provinciali aut ab Episcoporum conferentia latis dispensare valet.

Can. 89 - Parochus aliique presbyteri aut diaconi a lege universali et particulari dispensare non valent, nisi haec potestas ipsis expresse concessa sit.

Can. 90 - § 1. A lege ecclesiastica ne dispensetur sine iusta et rationabili causa, habita ratione adiuctorum casus et gravitatis legis a qua dispensatur; alias dispensatio illicita est, nisi ab ipso legislatore eiusve superiore data sit, etiam invalida.

2 項 - 因時勢變遷，依有關當局之判斷，特恩已成為有害，或其行使成為不合法時，其特恩亦終止。

84 條 - 妄用特恩賜予的權力，理當褫奪其特恩；對嚴重妄用特恩者，警告無效，教長應撤銷其本人所賜之特恩；如特恩為宗座所賜，教長應將此事報告宗座。

第 五 章

豁　免

85 條 - 豁免就是對純教會法於特別個案中，解除遵守的義務；凡具執行權者，在其權限範圍內，以及那些或出於自身的權力或有合法代權，無論明示或暗示享有豁免權者，均得給予豁免。

86 條 - 法律凡規定制度或法律行為之構成主要內容者，不得豁免。

87 條 - 1 項 - 教區主教幾時斷定為信友有神益時，即得為其轄區或屬下信徒，豁免由教會最高權力所制定的普通或特別的有關紀律之法律；但不得豁免訴訟法、懲戒法，以及宗座或其他當局所特別保留者。

2 項 - 如請示聖座有困難，同時延誤會導致嚴重損害時，任何教長均得豁免上述法律，為聖座保留者亦同，唯只以宗座慣常在此情況下豁免者為限；但291條的規定不變。

88 條 - 教區教長得豁免其教區法，並且幾時斷定為其信友有益時，亦得豁免由全國會議或者省會議，或主教團所制定的法律。

89 條 - 堂區主任和其他司鐸或執事，對普通法或特別法，均不得豁免；但有明文授權者，除外。

90 條 - 1 項 - 非有正當及合理的理由，並衡量個案的環境，以及所豁免法律之輕重，不得豁免教會法；否則，豁免不合法，而且，除非由立法者本人或其上司所給予，亦屬無效。

§ 2. Dispensatio in dubio de sufficientia causae valide et licite conceditur.

Can. 91 - Qui gaudet potestate dispensandi eam exercere valet, etiam extra territorium exsistens, in subditos, licet a territorio absentes, atque, nisi contrarium expresse statuatur, in peregrinos quoque in territorio actu degentes, necnon erga seipsum.

Can. 92 - Strictae subest interpretationi non solum dispensatio ad normam Can. 36, § 1, sed ipsamet potestas dispensandi ad certum casum concessa.

Can. 93 - Dispensatio quae tractum habet successivum cessat iisdem modis quibus privilegium, necnon certa ac totali cessatione causae motivae.

TITULUS V
DE STATUTIS ET ORDINIBUS

Can. 94 - § 1. Statuta, sensu proprio, sunt ordinationes quae in universitatibus sive personarum sive rerum ad normam iuris conduntur, et quibus definiuntur earundem finis, constitutio, regimen atque agendi rationes.

§ 2. Statutis universitatis personarum obligantur solae personae quae legitime eiusdem membra sunt; statutis rerum universitatis, iiqui eiusdem moderamen curant.

§ 3. Quae statutorum praescripta vi potestatis legislativae condita et promulgata sunt, reguntur praescriptis canonum de legibus.

Can. 95 - § 1. Ordines sunt regulae seu normae quae servari debent in personarum conventibus, sive ab auctoritate ecclesiastica indictis sive a christifidelibus libere convocatis, necnon aliis celebrationibus, et quibus definiuntur quae ad constitutionem, moderamen et rerum agendarum rationes pertinent.

§ 2. In conventibus celebrationibusve, ii regulis ordinis tenentur, qui in iisdem partem habent.

2 項 - 對豁免理由之是否足夠有疑義時，得合法而且有效地給予豁免。

91 條 - 享有豁免權力者，雖身居其轄區以外，亦得行使其權力，豁免其屬下，且對身在區外的屬下亦然；除有明文相反之規定，亦得豁免現居於其轄區內的旅客；並得豁免自己。

92 條 - 豁免不僅依36條 1 項的規定，作狹義解釋，而且為某一固定個案所得之豁免權，亦從狹義解釋。

93 條 - 可連續應用之豁免，其終止方式與特恩相同，並因動機理由已確實完全消失而終止。

第 五 題

章程及規則

94 條 - 1 項 - 章程，本意為依法制定在社團或財團內行使的規則，以界定該團體之宗旨、組織、管理與行動的方針。

2 項 - 惟有該社團的合法成員有義務遵守；財團的章程，財團之管理人應遵守之。

3 項 - 凡以立法權制訂與公佈章程之法則時，應遵守教會法有關制訂法律的規定。

95 條 - 1 項 - 規則為集會時應守的程序與秩序；因此，無論教會當局召開集會，或信友自由召集的會議，或其他活動時，皆應遵守之；規則對此類集會的組織、管理及進行方式加以界定。

2 項 - 凡參加集會或慶祝活動的人，皆須遵守該處的秩序規則。

TITULUS VI
DE PERSONIS PHYSICIS ET IURIDICIS

CAPUT I
DE PERSONARUM PHYSICARUM CONDICIONE CANONICA

Can. 96 - Baptismo homo Ecclesiae Christi incorporatur et in eadem constituitur persona, cum officiis et iuribus quae christianis, attenta quidem eorum condicione, sunt propria, quatenus in ecclesiastica sunt communione et nisi obstet lata legitima sanctio.

Can. 97 - § 1. Persona quae duodevigesimum aetatis annum explevit, maior est; infra hanc aetatem, minor.

§ 2. Minor, ante plenum septennium, dicitur infans et censetur non sui compos, expleto autem septennio, usum rationis habere praesumitur.

Can. 98 - § 1. Persona maior plenum habet suorum iurium exercitium.

§ 2. Persona minor in exercitio suorum iurium potestati obnoxia manet parentum vel tutorum, iis exceptis in quibus minores lege divina aut iure canonico ab eorum potestate exempti sunt; ad constitutionem tutorum eorumque potestatem quod attinet, serventur praescripta iuris civilis, nisi iure canonico aliud caveatur, aut Episcopus dioecesanus in certibus casibus iusta de causa per nominationem alius tutoris providendum aestimaverit.

Can. 99 - Quicumque usu rationis habitu caret, censetur non sui compos et infantibus assimilatur.

Can. 100 - Persona dicitur: incola, in loco ubi est eius domicilium; advena, in loco ubi quasidomicilium habet; peregrinus, si versetur extra domicilium et quasi-domicilium quod adhuc retinet; vagus, si nullibi domicilium habeat vel quasi-domicilium.

Can. 101 - § 1. Locus originis filii, etiam neophyti, est ille in quo cum filius natus est, domicilium, aut, eo deficiente, quasi-domicilium habuerunt parentes vel, si parentes non habuerint idem domicilium vel quasi-domicilium, mater.

§ 2. Si agatur de filio vagorum, locus originis est ipsemet nativitatis locus; si de exposito, est locus in quo inventus est.

Can. 102 - § 1. Domicilium acquiritur ea in territorio alicuius paroeciae aut saltem dioecesis commoratione, quae aut coniuncta sit cum animo ibi perpetuo manendi si nihil inde avocet, aut ad quinquennium completum sit protracta.

第 六 題

自然人及法人

第 一 章

自然人之法定條件

96 條－人因洗禮加入基督的教會，成為教會的一員，並享有基督徒各按其地位屬於自己的權利與義務，惟須與教會共融而未受法定處罰者。

97 條－1項－年滿十八歲者為成年人，十八歲以下者為未成年人。

2項－未成年而未滿七歲者，為孩童，視為無行為能力的人；年滿七歲者，推定為有辨別能力的人。

98 條－1項－成年人有能力完全行使自己的權利。

2項－未成年行使其權利時，依附於父母或監護人的權下；但未成年人在按神律或教會法要求超越彼等權限時，除外。有關監護人之設立及其權力，應遵照國家法律；唯教會法另有規定，或教區主教對某些特定事件，有合理的理由，認為應另選監護人者，不在此限。

99 條－永久缺乏辨別能力者，視為無行為能力的人，與幼兒等同。

100 條－凡人，在當地有住所者，為居民；在當地有臨時住所者，為僑民；在其住所或臨時住所以外居留者，為旅客；在任何地方均無住所或臨時住所者，為流浪者。

101 條－1項－子女，即使是新領洗者，以其出生時父母的住所為出生地；父母無住所時，以父母的臨時住所為出生地；如父母無共同的住所或共同的臨時住所時，以母親之住所或臨時住所為其出生地。

2項－流浪者之子女，以其出生處所為出生地；棄嬰，則以其被尋獲處為出生地。

102 條－1項－凡人有意永久居住在某一堂區或至少教區內而不再遷徙者，或者在該地居住五年以上者，即在該地取得住所。

§ 2. Quasi-domicilium acquiritur ea commoratione in territorio alicuius paroeciae aut saltem dioecesis, quae aut coniuncta sit cum animo ibi manendi saltem per tres menses si nihil inde avocet, aut ad tres menses reapse sit protracta.

§ 3. Domicilium vel quasi-domicilium in territorio paroeciae dicitur paroeciale; in territorio dioecesis, etsi non in parochia, dioecesanum.

Can. 103 - Sodales institutorum religiosorum et societatum vitae apostolicae domicilium acquirunt in loco ubi sita est domus cui adscribuntur; quasi-domicilium in domo ubi, ad normam Can. 102, § 2, commorantur.

Can. 104 - Coniuges commune habeant domicilium vel quasi-domicilium; legitime separationis ratione vel alia iusta de causa, uterque habere potest proprium domicilium vel quasi-domicilium.

Can. 105 - § 1. Minor necessario retinet domicilium et quasi-domicilium ilius, cuius potestati subicitur. Infantia egressus potest etiam quasi-domicilium proprium acquirere; atque legitime ad normam iuris civilis emancipatus, etiam proprium domicilium.

§ 2. Quicumque alia ratione quam minoritate, in tutelam vel curatelam legitime traditus est alterius, domicilium et quasi-domicilium habet tutoris vel curatoris.

Can. 106 - Domicilium et quasi-domicilium amittitur discessione a loco cum animo non revertendi, salvo praescripto Can. 105.

Can. 107 - § 1. Tum per domicilium tum per quasi-domicilium suum quisque parochum et Ordinarium sortitur.

§ 2. Proprius vagi parochus vel Ordinarius est parochus vel Ordinarius loci in quo vagus actu commoratur.

§ 3. Illius quoque qui non habet nisi domicilium vel quasi-domicilium dioecesanum, parochus proprius est parochus loci in quo actu commoratur.

Can. 108 - § 1. Consanguinitas computatur per lineas et gradus.

§ 2. In linea recta tot sunt gradus quot generationes, seu quot personae, stipite dempto.

§ 3. In linea obliqua tot sunt gradus quot personae in utraque simul linea, stipite dempto.

Can. 109 - § 1. Affinitur oritur ex matrimonio valido, etsi non consummato, atque viget inter virum et mulieris consanguineos, itemque mulierem inter et viri consanguineos.

§ 2. Ita computantur ut qui sunt consanguinei viri, iidem in eadem linea et gradu sint affines mulieris, et vice versa.

2 項 - 凡住在某一堂區內或至少教區內，有意居住至少三個月，而無改變者，或在該處居留實際已滿三月者，即取得臨時住所。

3 項 - 在堂區內之住所或臨時住所，謂之堂區住所，其在教區內者，即不在一個堂區內，謂之教區住所。

103 條 - 修會或使徒生活團的成員，在其所歸屬的會院所在地，取得住所；在他們依102條 2 項規定居住的會院，取得臨時住所。

104 條 - 夫婦應有共同住所或臨時住所，但合法分居或有其他正當理由時，雙方得各有其住所或臨時住所。

105 條 - 1 項 - 未成年人應以其管理人之住所或臨時住所，為其住所或臨時住所，七歲以上之未成年人，亦得取得自己的臨時住所；依國家法律規定，已合法獲得獨立的未成年人，也可取得自己的住所。

2 項 - 凡人不因未成年，而以它種理由合法被交付監護或管理者，則以監護人或管理人之住所或臨時住所，為其住所或臨時住所。

106 條 - 凡離去而有意不返回其住所或臨時住所者，即喪失其住所或臨時住所；但105條之規定不變。

107 條 - 1 項 - 人藉其住所或臨時住所而歸屬堂區主任司鐸或教長。

2 項 - 流浪者以其現住地之堂區主任或教長，為其堂區主任或教區教長。

3 項 - 僅有教區住所或臨時住所者，以其現在所住地之堂區主任為其堂區主任。

108 條 - 1 項 - 血親之計算依親系及親等。

2 項 - 直系血親之計算，以一世為一親等，即以一人為一親等，同源不計。

3 項 - 旁系血親之計算，以兩系之總人數為親等數，同源不計。

109 條 - 1 項 - 姻親來自有效的婚姻，有效未遂之婚姻亦同；又姻親存在於夫與妻的血親間，和妻與夫的血親間。

2 項 - 姻親之計算要以夫的血親親系及親等，為其妻的姻親親系及親等；妻的血親親系及親等為其夫的姻親親系及親等。

Can. 110 - Filii, qui ad normam legis civilis adoptati sint, habentur ut filii eius vel eorum qui eos adoptaverint.

Can. 111 - § 1. Ecclesiae latinae per receptum baptismum adscribitur filius parentum, qui ad eam pertineant vel, si alteruter ad eam nonpertineat, ambo concordi voluntate optaverint ut proles in Ecclesia latina baptizaretur; quodsi concors voluntas desit, Ecclesiae rituali ad quam pater petinet adscribitur.

§ 2. Quilibet baptizandus qui partum decimum aetatis annum expleverit, libere potest eligere ut in Ecclesia latina vel in alia Ecclesia rituali sui iuris baptizetur; quo in casu, ipse ad eam Ecclesiam pertinet quam elegerit.

Can. 112 - § 1. Post receptum baptismum, alii Ecclesiae ritualis sui iuris adscribuntur:

1° qui licentiam ab Apostolica Sede obtinuerit;

2° coniux qui, in matrimonio ineundo vel eo durante, ad Ecclesiam ritualem sui iuris alterius coniugis se transire declaraverit; matrimonio autem soluto, libere potest ad latinam Ecclesiam redire;

3° filii eorum, de quibus in nn. 1 et 2, ante decimum quartum aetatis annum completum itemque, in matrimonio mixto, filii partis catholicae quae ad aliam Ecclesiam ritualem legitime transierit; adepta vero hac aetate, iidem possunt ad latinam Ecclesiam redire.

§ 2. Mos, quamvis diuturnus, sacramenta secundum ritum alicuius Ecclesiae ritualis sui iuris recipiendi, non secumfert adscriptionem eidem Ecclesiae.

CAPUT II
DE PERSONIS IURIDICIS

Can. 113 - § 1. Catholica Ecclesia et Apostolica Sedes, moralis personae rationem habent ex ipsa ordinatione divina.

§ 2. Sunt etiam in Ecclesia, praeter personas physicas, personae iuridicae, subiecta scilicet in iure canonico obligationum et iurium quae ipsarum indoli congruunt.

Can. 114 - § 1. Personae iuridicae constituuntur aut ex ipso iuris praescripto aut ex speciali competentis auctoritatis concessione per decretum data, universitates sive personarum sive rerum in finem missioni Ecclesiae congruentem, qui singulorum finem transcendit, ordinatae.

§ 2. Fines, de quibus in §1, intelleguntur qui ad opera pietatis, apostolatus vel caritatis sive spiritualis sive temporalis attinent.

§ 3. Auctoritas Ecclesiae competens personalitatem iuridicam ne conferat nisi iis personarum aut rerum universitatibus, quae finem

110 條 - 依國家法律規定而收養之子女，其身份與收養人之婚生子女同。

111 條 - 1 項 - 屬拉丁禮教會的父母，其子女因接受洗禮，而為拉丁禮教會之成員；如父母一方為非拉丁禮，但雙方同意其子女接受拉丁教會洗禮者，亦同；缺乏此種同意時，其子女歸父親所屬的禮儀教會。

2 項 - 任何年滿十四歲準備領洗的人，可自由選擇在拉丁教會受洗，或在其他自治的禮儀教會受洗；如此，他即屬於他所選擇的教會。

112 條 - 1 項 - 受洗後，得加入獨立的其他自治禮儀教會者為：

1° 向聖座取得許可者；

2° 夫婦結婚時或結婚後，一方聲明轉入對方的自治禮儀教會者；但在婚約解除後，仍可自由回歸拉丁禮教會。

3° 在 1 及 2 款所列者之子女，未滿十四歲者；同樣，在混合婚姻中，天主教會一方的子女，合法轉入他種禮儀教會者，均屬各該自治禮儀教會。但年滿十四歲後，則仍可回歸拉丁禮教會。

2 項 - 習慣依自治的某種禮儀教會的禮節領受聖事，雖時日已久，亦不因此而屬於該教會。

第 二 章
法　人

113 條 - 1 項 - 天主教會及宗座之具有法人資格，實由天主制定而來。

2 項 - 在教會內除自然人外亦有法人，即依教會法賦有符合其特性的義務及權利的主體。

114 條 - 1 項 - 法人之設立或出於法律的規定，或由主管當局以指令特別所給與。此法人或為社團，或為財團，其目的均以符合教會使命者為限，故超過個人的目的。

2 項 - 1 項所言之目的，應理解為有關敬禮、使徒工作及精神的或物質的慈善事業。

3 項 - 教會主管當局只有在了解到一個社團或財團為實在追求有

persequuntur reapse utilem atque, omnibus perpensis, mediis gaudent quae sufficere posse praevidentur ad finem praestitutum assequendum.

Can. 115 - § 1. Personae iuridicae in Ecclesia sunt aut universitates personarum aut universitates rerum.

§ 2. Universitas personarum, quae quidem nonnisi ex tribus saltem personis constitui potest, est collegialis, si eius actionem determinant membra, in decisionibus ferendis concurrentia, sive aequali iure sive non, ad normam iuris et statutorum; secus est non collegialis.

§ 3. Universitas rerum seu fundatio autonoma constat bonis seu rebus, sive spiritualibus sive materialibus, eamque, ad normam iuris et statutorum, moderantur sive una vel plures personae physicae sive collegium.

Can. 116 - § 1. Personae iuridicae publicae sunt universitates personarum seu rerum, quae ab ecclesiastica auctoritate competenti constituuntur ut intra fines sibi praestitutos nomine Ecclesiae, ad normam praescriptorum iuris, munus proprium intuitu boni publici ipsis commissum expleant; ceterae personae iuridicae sunt privatae.

§ 2. Personae iuridicae publicae hac personalitate donantur sive ipso iure sive speciali competentis auctoritatis decreto eandem expresse concedenti; personae iuridicae privatae hac personalitate donantur tantum per speciale competentis auctoritatis decretum eandem personalitatem expresse concedens.

Can. 117 - Nulla personarum vel rerum universitas personalitatem iuridicam obtinere intendens, eandem consequi valet nisi ipsius statuta a competenti auctoritate sint probata.

Can. 118 - Personam iuridicam publicam repraesentant, eius nomine agentes, ii quibus iure universali vel particulari aut propriis statutis haec competentia agnoscitur; personam iuridicam privatam, ii quibus eadem competentia per statuta tribuitur.

Can. 119 - Ad actus collegiales quod attinet, nisi iure vel statutis aliud caveatur:

1° si agatur de electionibus, id vim habet iuris, quod, praesente quidem maiore parte eorum qui convocari debent, placuerit parti absolute maiori eorum qui sunt praesentes; post duo inefficacia scrutinia, suffragatio fiat super duobus candidatis qui maiorem suffra giorumpartem obtinuerint, vel, si sunt plures, super duobus aetate senioribus; post tertium scrutinium, si paritas maneat, ille electus habeatur qui senior sit aetate;

2° si agatur de aliis negotiis, id vim habet iuris, quod, praesente quidem maiore parte eorum qui convocari debent, placuerit parti absolute

益目的，並且經過多方面的考慮，預料具備有足夠方法能以達到目的時，方可給予法人資格。

115 條 - 1 項 - 法人在教會中或為社團或為財團。

2 項 - 社團的組成至少應有三人；凡其行動，依法律及章程的規定，須由享有同等權利或不等權利之會員集體議決者，謂之集體社團；否則謂之非集體社團。

3 項 - 財團亦即自治基金會，乃由財物亦即事物所組成，財物或為精神者或為物質者，其管理依法律及章程之規定，由一位或多位自然人負責，或集體負責。

116 條 - 1 項 - 公法人為由教會主管當局所設立之社團或財團，目的在以教會名義，在指定範圍內，依法律之規定，為公益盡其所受託的任務。其餘法人為私法人。

2 項 - 公法人資格的取得，或由法人自身就有的權利，或由主管當局以特別指令明文給與；私法人資格之取得，則僅由主管當局以特別指令明文給與。

117 條 - 任何社團或財團，為取得法人資格，其章程必須經由主管當局所核准。

118 條 - 凡普通法或特別法，或公法人章程認可的合格代表，以該法人名義行事時，則代表公法人；私法人章程認可的合格代表，則代表私法人。

119 條 - 關於集體行為，除法律或章程另有規定外，依下列之規定：

1° 如有選舉，應有被召集人過半數出席，出席者中須有絕對多數的贊成票，才有法律效力；在兩次投票無結果時，以其中得票最多之二人作為候選人；或如得票最多者有數人時，則以其中年長者二人為候選人，進行投票，以得票較多者當選；如第三輪投票後，二人票數相等，則以年齡較長者當選。

2° 如為其他事項，應有被召集人過半數出席，出席者中須有絕對多數的贊成票，才有法律效力；如經兩次投票後，得票數仍相同

maiori eorum qui sunt praesentes; quod si post duo scrutinia suffragia aequalia fuerint, praeses suo voto paritatem dirimere potest;

3° quod autem omnes uti singulos tangit, ab omnibus approbari debet.

Can. 120 - § 1. Personae iuridica natura sua perpetua est; extinguitur tamen si a competenti auctoritate legitime supprimantur aut per centum annorum spatium agere desierit; persona iuridica privata insuper extinguitur, si ipsa consociatio ad normam statutorum dissolvatur, aut si, de iudicio auctoritatis competentis, ipsa fundatio ad normam statutorum esse desierit.

§ 2. Si vel unum ex personae iuridicae collegialis membris supersit, et personarum universitas secundum statuta esse non desierit, exercitium omnium iurium universitatis illi membro competit.

Can. 121 - Si universitates sive personarum sive rerum, quae sunt personae iuridicae publicae, ita coniungantur ut ex iisdem una constituatur universitas personalitae iuridica et ipsa pollens, nova haec persona iuridica bona iuraque patrimonialia prioribus propria obtinet atque onera suscipit, quibus eaedem gravabantur; ad destinationem autem praesertim bonorum et ad onerum adimpletionem quod attinet, fundatorum oblatorumque voluntas atque iura quaesita salva esse debent.

Can. 122 - Si universitas, quae gaudet personalitate iuridica publica, ita dividatur ut aut illius pars alii personae iuridicae uniatur aut ex parte dismembrata distincta persona iuridica publica erigatur, auctoritas ecclesiastica, cui divisio competat, curare debet per se vel per exsecutorem, servatis quidem in primis tum fundatorum ac oblatorum voluntate tum iuribus quaesitis tum probatis statutis:

1° ut communia, quae dividi possunt, bona atque iura patrimonialia necnon aes alienum aliaque onera dividantur inter personas iuridicas, de quibus agitur, debita cum proportione ex aequo et bono, ratione habita omnium adiunctorum et necessitatum utriusque;

2° ut usus et ususfructus communium bonorum, quae divisioni obnoxia non sunt, utrique personae iuridicae cedant, oneraque iisdempropria utrique imponantur, servata item debita proportione ex aequo et bono definienda.

Can. 123 - Extincta persona iuridica publica, destinatio eiusdem bonorum iuriumque patrimonialium itemque onerum regitur iure et statutis, quae, si sileant, obveniunt personae iuridicae immediate superiori, salvis semper fundatorum vel oblatorum voluntate necnon iuribus quaesitis; extincta persona iuridica privata, eiusdem bonorum et onerum destinatio statutis regitur.

時，以主席投票贊成之一方為勝。

3° 凡對全體會員有個人利害關係之事，必須得到全體會員一致同意方能通過。

120 條 - 1 項 - 法人本質上即為永久性的，但如為主管當局依法撤銷，或法人停止活動滿一百年者，即告失效；而私法人除上述原因外，更因下列原因而消失；該社團依章程被解散，或因主管當局認定該基金會依章程而不復存在。

2 項 - 假如集體法人之會員僅剩一人，且如該社團按章程尚未消失，則此會員即享有行使社團之一切權利。

121 條 - 如兩個以上具有公法人資格的社團或財團，合併為一個具有法人資格的團體，則此新法人即獲得前法人所持有的財物和權利，同時承受其所負擔的義務；但對有關的特別是在使用財物或完償義務上，應盡量滿全創始人和捐獻人的本意及其既得權利。

122 條 - 如具有公法人資格的社團被分解，不論是一部份併入其他法人，或分出之部分另成立一公法人，主持分離的教會當局，除應依照創始人和捐獻者的意願及既得權利，並遵守已批准之章程外，還應親自或藉執行人處理下列事項：

1° 凡能分割的公有產業及權利，債務或其他義務，權衡雙方的一切環境與需要後，在雙方法人間，給予公平而合理之分配。

2° 不能分割之財物的使用權及收益權，亦應遵照公平合理之比率，給予雙方法人；應負之義務亦同。

123 條 - 公法人解體後，其財產、權利及義務，依法律及章程處理之；如法律及章程均無規定時，由該法人的直接上司處理之，但常應遵照創始人及捐獻者之意願，與既得之權利。私法人解體時，其財產及義務應依其章程處理。

TITULUS VII
DE ACTIBUS IURIDICIS

Can. 124 - § 1. Ad validitatem actus iuridici requiritur ut a persona habili sit positus, atque in eodem adsint quae actum ipsum essentialiter constituunt, necnon sollemnia et requisita iure ad validitatem actus imposita.

§ 2. Actus iuridicus quoad sua elementa externa rite positus praesumitur validus.

Can. 125 - § 1. Actus positus ex vi ab extrinseco personae illata, cui ipsa nequaquam resistere potuit, pro infecto habetur.

§ 2. Actus positus ex metu gravi, iniuste incusso, aut ex dolo, valet, nisi aliud iure caveatur; sed potest per sententiam iudicis rescindi, sive ad instantiam partis laesae eiusve in iure successorum sive ex officio.

Can. 126 - Actus positus ex ignorantia aut ex errore, qui versetur circa id quod eius substantiam constituit, aut qui recidit in condicionem sine qua non, irritus est; secus valet, nisi aliud iure caveatur, sed actus ex ignorantia aut ex errore initus locum dare potest actioni rescissoriae ad normam iuris.

Can. 127 - § 1. Cum iure statuatur ad actus ponendos Superiorem indigere consensu aut consilio alicuius collegii vel personarum coetus, convocari debet collegium vel coetus ad normam Can. 166, nisi, cum agatur de consilio tantum exquirendo, aliter iure particulari aut proprio cautum sit; ut autem actus valeant requiritur ut obtineatur consensus partis absolute maioris eorum qui sunt praesentes aut omnium exquiratur consilium.

§ 2. Cum iure statuatur ad actus ponendos Superiorem indigere consensu aut consilio aliquarum personarum, uti singularum:

1° si consensus exigatur, invalidus est actus Superioris consensum earum personarum non exquirentis aut contra earum vel alicuius votum agentis;

2° si consilium exigatur, invalidus est actus Superioris easdem personas non audientis; Superior, licet nulla obligatione teneatur accedendi ad earundem votum, etsi concors, tamen sine praevalenti ratione, suo iudicio aestimanda, ab earundem voto, praesertim concordi, ne discedat.

§ 3. Omnes quorum consensus aut consilium requiritur, obligatione tenentur sententiam suam sincere proferendi atque, si negotiorum gravitas id

第 七 題

法律行為

124 條－1項－為使法律行為有效，須是有行為能力之人所發的行為，而此行為應具備構成法律行為之要素，和使行為有效的形式和條件。

2項－法律行為依照外在要素合理行使者，即推定其為有效。

125 條－1項－凡人因外來的不可抗拒之強暴脅迫做出之行為，視為無此行為。

2項－除法律另有規定外，凡人即使受到不公正的嚴厲恐嚇，或因蒙受欺騙而做出的行為，仍視為有效行為；但因受害人或其合法繼承人的聲請，或者出於職務所在，法官可判其為無效行為。

126 條－因無知或錯誤而發的行為，如涉及行為的實質或必要條件者，為無效行為；否則為有效行為；但法律另有規定者，不在此限；惟因無知或錯誤所發之行為，得依法提出撤銷之訴願。

127 條－1項－當法律規定，上司應先徵求某一團體或某一組織的同意或意見而後做出其行動時，應依166條之規定，召集該團體或該組織開會討論；但特別法或本有法律只要求諮詢意見時，除外；但為使行為發生效力，應獲得出席者絕對多數之同意，或諮詢所有出席者之意見。

2項－當法律規定，上司需要徵得某些個人的同意或意見，而後做出其行為時，其意為：

1° 所謂必須得到同意，即上司如未徵得此等人之同意，或違反此等人的意願，而做出之行為無效。

2° 所謂必須諮詢意見，即上司未向這些人諮詢而做出之行為無效；上司雖無任何義務順從其意見，即使全體一致的意見亦然，但非經自己審斷認為有更充分的理由時，不宜輕易放棄其共識，尤其當個人之意見一致時。

3項－凡被徵求意見或同意的人，有義務坦誠表達其真意；如事

postulate, secretum sedulo servandi; quae quidem obligatio a Superiore urgeri potest.

Can. 128 - Quicunque illegitime actu iuridico, immo quovis alio actu dolo vel culpa posito, alteri damnum infert, obligatione tenetur damnum illatum reparandi.

TITULUS VIII
DE POTESTATE REGIMINIS

Can. 129 - § 1. Potestatis regiminis, quae quidem ex divina institutione est in Ecclesia et etiam potestas iurisdictionis vocatur, ad normam praescriptorum iuris, habilis sunt qui ordine sacro sunt insigniti.

§ 2. In exercitio eiusdem potestatis, christifideles laici ad normam iuris cooperari possunt.

Can. 130 - Potestas regiminis de se exercetur pro foro externo, quandoque tamen pro solo foro interno, ita quidem ut effectus quos eius exercitium natum est habere pro foro externo, in hoc foro non recognoscantur, nisi quatenus id determinatis pro casibus iure statuatur.

Can. 131 - § 1. Potestas regiminis ordinaria ea est, quae ipso iure alicui officio adnectitur; delegata, quae ipsi personae non mediante officio conceditur.

§ 2. Potestas regiminis ordinaria potest esse sive propria sive vicaria.

§ 3. Ei qui delegatum se asserit, onus probandae delegationis incumbit.

Can. 132 - § 1. Facultates habituales reguntur praescriptis de potestate delegata.

§ 2. Attamen nisi in eius concessione aliud expresse caveatur aut electa sit industria personae, facultas habitualis Ordinario concessa non perimitur resoluto iure Ordinarii cui concessa est, etiamsi ipse eam exsequi coeperit, sed transit ad quemvis Ordinarium qui ipsi in regimine succedit.

Can. 133 - § 1. Delegatus qui sive circa res sive circa personas mandati sui fines excedit, nihil agit.

§ 2. Fines sui mandati excercere non intellegitur delegatus qui aliomodo ac in mandato determinatur, ea peragit ad quae delegatus est, nisi modus ab ipso delegante ad validitatem fuerit praescriptus.

關重大，並應嚴守秘密，當然也能要求上司保守秘密。

128 條－任何人以法定行為，或以任何作弊或犯罪行為，以致非法傷害他人者，應負賠償損失的責任。

第 八 題
治　權

129 條－1項－教會的治權，由天主所制定，亦稱為管理權，依法律規定，領有聖秩者，為享有治權的合格人員。

2項－在行使治權時，平信徒得依法協助之。

130 條－治權原本行使於外場，但有時僅行使於內場，惟行使於內場時，產生外場之效果，此時外場不予承認；但法律對特定個案准予承認者，不在此限。

131 條－1項－與一種職位自身帶來的治權，謂之職權，非因職位而授與某人的權，謂之代權。

2項－職權分正職權及副職權。

3項－聲稱自己為代表者，有出示代表證明的責任。

132 條－1項－常期的特權，依代權的規定行使。

2項－但授予教長的長期特權，，除授予時另有明文規定，或因個人特殊才能而給予者外，不因該教長權力的解除而消失，即使該教長自己先開始應用，而後轉給了接任的任何教長，亦不消失。

133 條－1項－代表無論對事對人，如超出其所受命之範圍，即無所作為。

2項－以異於命令所指定的方式處理所代表的事，不算超出其所受命的範圍，但授權人規定此方式為效力所繫者除外。

Can. 134 - § 1. Nomine Ordinarii in iure intelleguntur, praeter Romanum Pontificem, Episcopi dioecesani aliique qui, etsi ad interim tantum, praepositi sunt alicui Ecclesiae particulari vel communitati eidem aequiparatae ad normam Can. 368, necnon qui in iisdem generali gaudent potestate exsecutiva ordinaria, nempe Vicarii generales et episcopales; itemque, pro suis sodalibus, Superiores maiores clericalium institutorum religiosorum iuris pontificii et clericalium societatum vitae apostolicae iuris pontificii, qui ordinaria saltem potestate exsecutiva pollent.

§ 2. Nomine Ordinarii loci intelleguntur omnes qui in § 1 recensentur, exceptis Superioribus institutorum religiosorum et societatum vitae apostolicae.

§ 3. Quae in canonibus nominatim Episcopo dioecesano, in ambitu potestatis exsecutivae tribuuntur, intelleguntur competere dumtaxat Episcopo dioecesano aliisque ipsi in Can. 381, § 2 aequiparatis, exclusis Vicario generali et episcopali, nisi de speciali mandato.

Can. 135 - § 1. Potestas regiminis distinguitur in legislativam, exsecutivam et iudicialem.

§ 2. Potestas legislativa exercenda est modo iure praescripto, et ea qua in Ecclesia gaudet legislator infra auctoritatem supremam, valide delegari nequit, nisi aliud iure explicite caveatur; a legislatore inferiore lex iuri superiori contraria valide ferri nequit.

§ 3. Potestas iudicialis, qua gaudent iudices aut collegia iudicialia, exercenda est modo iure praescripto, et delegari nequit, nisi ad actus cuivis decreto aut sententia praeparatorios perficiendos.

§ 4. Ad potestatis exsecutivae exercitium quod attinet, serventur praescripta canonum qui sequuntur.

Can. 136 - Potestatem exsecutivam aliquis, licet extra territorium exsistens, exercere valet in subditos, etiam a territorio absentes, nisi aliud ex rei natura aut ex iuris praescripto constet; in peregrinos in territorio actu degentes, si agatur defavoribus concedendis aut de exsecutioni mandandis sive legibus universalibus sive legibus particularibus, quibus ipsi ad normam Can. 13, § 2, n. 2 tenentur.

Can. 137 - § 1. Potestas exsecutiva ordinaria delegari potest tum ad actum tum ad universitatem casuum, nisi aliud iure expresse caveatur.

§ 2. Potestas exsecutiva ab Apostolica Sede delegata subdelegari potest sive ad actum sive ad universitatem casuum, nisi electa fuerit industria personae aut subdelegatio fuerit expresse prohibita.

§ 3. Potestas exsecutiva delegata ab alia auctoritate potestatem ordinariam habente, si ad universitatem casuum delegata sit, in singulis

134 條 - 1 項 - 法典中所稱教長，除教宗外，亦指教區主教及其他管理地區教會者，包括臨時管理人，或依368條之規定與地區教會同等之團體管理人，以及上述教區、地區教會、團體等享有正規總行政權者，即副主教及主教代表；同樣，對其成員來說，宗座管轄聖職修會的高級上司，以及宗座管轄聖職使徒生活團之高級上司，至少享有正常行權者，皆得稱為教長。

2 項 - 除修會及使徒生活團的高級上司外，所有 1 項所列舉的人，都可稱為教區教長。

3 項 - 在法典中明示教區主教方有行政權時，僅指教區主教及381條 2 項所指權力相等的人，副主教及主教代表除非有主教特別命令不得行使。

135 條 - 1 項 - 治權分立法權、行政權及司法權。

2 項 - 立法權應依法定方式行使，並且除法律另有明文規定外，在教會最高當局下之立法者，不得將立法權授予他人，違者無效；由下級立法者制定的法律違反上級法律者，亦無效。

3 項 - 審判員或審判團享有之司法權，應以法定方式行使，不能授權他人；但對制定法令及判決書的準備工作，不在此限。

4 項 - 有關行政權之行使，依下列各條之規定。

136 條 - 人身在轄區外，對其轄區內及即使在外之屬下，可有效行使行政權，但事件性質或法律另有要求者除外；對現居轄區內之旅客，在頒賜恩惠上，或在對普通法或依13條 2 項 2 款他們當守的特別法訓令遵守時，亦可行使其職權。

137 條 - 1 項 - 正行政權可委人代理，即可在個別事件上，也可在各種案件上委任，除非法律另有明文規定。

2 項 - 由宗座授權的代行政權，可轉委他人，既可在個別事件上，也可在各種案件上轉委；惟係因受委人的特別才能而授權，或明文禁止轉委者除外。

3 項 - 由其他有正權力的主管所取得的代權，如係在各種案件上

tantum casibus subdelegari potest; si vero ad actum aut ad actus determinatos delegata sit, subdelegari nequit, nisi de expressa delegantis concessione.

§ 4. Nulla potestas subdelegata iterum subdelegari potest, nisi id expresse a delegante concessum fuerit.

Can. 138 - Potestas exsecutiva ordinaria necnon potestas ad universitatem casuum delegata, late interpretanda est, alia vero quaelibet stricte; cui tamen delegata potestas est, ea quoque intelleguntur concessa sine quibus eadem potestas exerceri nequit.

Can. 139 - § 1. Nisi aliud iure statuatur, eo quod quis aliquam auctoritatem, etiam superiorem, competentem adeat, non suspenditur alius auctoritatis competentis exsecutiva potestas, sive haec ordinaria est sive delegata.

§ 2. Causae tamen ad superiorem auctoritatem delatae ne se immisceat inferior, nisi ex gravi urgetique causa; quo in casu statim superiorem de re moneat.

Can. 140 - § 1. Pluribus in solidum ad idem negotium agendum delegatis, qui prius negotium tractare inchoaverit alios ab eodem agendo excludit, nisi postea impeditus fuerit aut in negotio peragendo ulterius procedere noluerit.

§ 2. Pluribus collegialiter ad negotium agendum delegatis, omnes procedere debent ad normam Can. 119, nisi in mandato aliud cautum sit.

§ 3. Potestas exsecutiva pluribus delegata, praesumitur iisdem delegata in solidum.

Can. 141 - Pluribus successive delegatis, ille negotium expediat, cuius mandatum anterius est, nec postea revocatum fuit.

Can. 142 - § 1. Potestas delegata extinguitur: expleto mandato; elapso tempore vel exhausto numero casuum pro quibus concessa fuit; cessante causa finali delegationis; revocatione delegantis delegato directe intimata necnon renuntiatione delegati deleganti significata et eo acceptata; non autem resoluto iure delegantis, nisi id ex appositis clausulis appareat.

§ 2. Actus tamen ex potestate delegat, quae exercetur pro solo foro interno, per inadvertentiam positus, elapso concessionis tempore, validus est.

Can. 143 - § 1. Potestas ordinaria extinguitur amisso officio cui adnectitur.

§ 2. Nisi aliud iure caveatur, suspenditur potestas ordinaria, si contra privationem vel amotionem ab officio legitime appellatur vel recursus interponitur.

委任者，得為個別案件轉委他人；如係限於一個或某些特定事件，不得轉委；有授權人明准者，不在此限。

4 項 - 凡轉委的權力，除原授權人明白准許外，不得再轉委之。

138 條 - 正行政權及在各種案件上之代權，應從廣義解釋；其餘一切權力應從狹義解釋；但凡獲得代權者，即連一切為行政所必須者，一併獲致。

139 條 - 1 項 - 除法律另有規定外，在有人向有關當局即使向上級主管請求時，其他有關當局的行政權，不論是正權或是代權，並不因此而中止。

2 項 - 但已呈送於上級之案件，非有重大而急迫的原因，下級勿加干涉；如欲干預時，應立即將事情原委呈報上級。

140 條 - 1 項 - 如數人分擔受託處理同一事件，而其中一人先著手辦理該事件時，其餘的人則不應插手；但先著手者因故不能或不願繼續辦理時，則其餘人應接手。

2 項 - 數人受託集體處理事件時，全體均應依 119 條之規定進行；除非委託書中另有規定。

3 項 - 行政權委託數人時，推定其為分別擔負。

141 條 - 如數人接連受到委託，其先授命而從未被收回者，應辦理被委託的事務。

142 條 - 1 項 - 代權由下列原因而喪失：委託之事已完成；期限已過；或辦理的個案數目已滿；委託的動機已不存在；或授權人直接通知受委任人，或受委任人通知授權人放棄其權利並為授權人所接受。但除非委託書中另有說明，代權並不因授權人的權力解除而消失。

2 項 - 由代權而作的行為，原限於內場者，因未注意而超過准用時間時，亦為有效。

143 條 - 1 項 - 正職權隨相關職務之喪失而消失。

2 項 - 為對抗褫職或免職依法上訴或訴願時，其正職權中止；但法律另有規定者，除外。

Can. 144 - § 1. In errore communi de facto aut de iure, itemque in dubio positivo et probabili sive iuris sive facti, supplet Ecclesia, pro foro tam externo quam interno, potestatem regiminis exsecutivam.

§ 2. Eadem norma applicatur facultatibus de quibus in cann. 882, 883, 966, et 1111, § 1.

TITULUS IX
DE OFFICIIS ECCLESIASTICIS

Can. 145 - § 1. Officium ecclesiasticum est quodlibet munus ordinatione sive divina sive ecclesiastica stabiliter constitutum in finem spiritualem exercendum.

§ 2. Obligationes et iura singulis officiis ecclesiasticis propria definiuntur sive ipso iure quo officium constituitur, sive decreto auctoritatis competentis quo constituitur simul et confertur.

CAPUT I
DE PROVISIONE OFFICII ECCLESIASTICI

Can. 146 - Officium ecclesiasticum sine provisione canonica valide obtineri nequit.

Can. 147 - Provisio officii ecclesiastici fit: per liberam collationem ab auctoritate ecclesiastica competenti; per institutionem ab eadem datam, si praecesserit praesentatio; per confirmationem vel admissionem ab eadem factam, si praecesserit electio vel postulatio; tandem per simplicem electionem et electi acceptationem, si electio non egeat confirmatione.

Can. 148 - Auctoritati, cuius est officia erigere, innovare et supprimere, eorundem provisio quoque competit, nisi aliud iure statuatur.

Can. 149 - § 1. Ut ad officum ecclesiasticum quis promoveatur, debet esse in Ecclesiae communione necnon idoneus, scilicet iis qualitatibus praeditus, quae iure universali vel particulari aut lege fundationis ad idem officium requiruntur.

§ 2. Provisio officii ecclesiastici facta illi qui caret qualitatibus requisitis, irrita tantum est, si qualitates iure universali vel particulari aut lege fundationis ad validitatem provisionis expresse exigantur; secus valida est, sed rescindi potest per decretum auctoritatis competentis aut per sententiam tribunalis administrativi.

§ 3. Provisio officii simoniace facta ipso iure irrita est.

144 條－1項－對事實或法律有共同錯誤，或對法律或事實有積極的及或然的疑義時，教會補足內外二場治理的行政權。

2項－上述範例亦適用於882、883條，966條及1111條1項所論的代行權。

第九題

教會職務

145 條－1項－教會職務是為達成屬靈目的，由天主或教會以固定的方式所設立的職責。

2項－教會每種職務所帶來的義務與權利，或由所制定的職務自身就有的職權所界定，或由主管當局藉法令來指定和授予。

第一章

教會職務之授予

146 條－無法定的授予，不得有效取得教會職務。

147 條－教會職務的取得，可由教會有關當局自由授予；或經推薦而予以任用；或由選舉或申請後加以批准或接受；或可在選舉無需批准時，由單純之選舉中被選人之接受而獲得。

148 條－有權創制、變更及撤銷職務的當局，亦有權授予該職務；但法律另有規定者除外。

149 條－1項－欲膺教會之職務者，應為與教會共融的人，並具備適當條件，即有普通法或特別法或創制該職務者之章程所要求的素質。

2項－教會職務授予缺乏必要素質者，如該素質適為普通法或特別法或創制該職務之章程明定為其職的必要條件時，則其授予無效；否則授予有效，但有關當局得以法令或法庭判決撤銷之。

3項－用賄賂取得之職務，當然無效。

Can. 150 - Officium secumferens plenam animarum curam, ad quam adimplendam ordinis sacerdotalis exercitium requiritur, ei qui sacerdotio nondum auctus est valide conferri nequit.

Can. 151 - Provisio officii animarum curam secumferentis, sine gravi causa ne differatur.

Can. 152 - Nemini conferantur duo vel plura officia incompatibilia, videlicet quae una simul ab eodem adimpleri nequeunt.

Can. 153 - § 1. Provisio officii de iure non vacantis est ipso facto irrita, nec subsequenti vacatione convalescit.

§ 2. Si tamen agatur de officio quod de iure ad tempus determinatum confertur, provisio intra sex menses ante expletum hoc tempus fieri potest, et effectum habet a die officii vacationis.

§ 3. Promissio alicuius officii, a quocumque est facta, nullum parit iuridicum effectum.

Can. 154 - Officium de iure vacans, quod forte adhuc ab aliquo ilegitime possidetur, conferri potest, dummodo rite declaratum fuerit eam possessionem non esse legitimam, et de hac declaratione mentio fiat in litteris collationis.

Can. 155 - Qui, vicem alterius neglegentis vel impediti supplens, officium confert, nullam inde potestatem acquirit in personam cui collatum est, sed huius condicio iuridica perinde constituitur, ac si provisio ad ordinariam iuris normam peracta fuisset.

Can. 156 - Cuiuslibet officii provisio scripto consignetur.

Art. 1
DE LIBERA COLLATIONE

Can. 157 - Nisi aliud explicite iure statuatur. Episcopi dioecesani est libera collatione providere officiis ecclesiasticis in propria Ecclesia particulari.

Art. 2
DE PRAESENTATIONE

Can. 158 - § 1. Praesentatio ad officium ecclesiasticum ab eo, cui ius praesentandi competit, fieri debet auctoritati cuius est ad officium de quo agitur institutionem dare, et quidem, nisi aliud legitime cautum sit, intra tres menses ab habita vacationis officii notitia.

§ 2. Si ius praesentationis cuidam collegio aut coetui personarum competat, praesentandus designetur servatis cann. 165-179 praescriptis.

150 條－全面照顧人靈的職務，須有司鐸聖秩者方克盡職守，授予尚未領受司鐸聖秩者，無效。

151 條－照顧人靈職務的授予，非有重大理由，不得拖延。

152 條－兩種以上互不相容的職務，亦即一人不能同時兼顧的職務，不得授予同一人。

153 條－1項－授予依法尚未出缺的職務，當然無效；即使隨後出缺，授予並不因而生效。

2項－但為依法授予有一定期限的職務，可予該限期屆滿前六個月為之，然其生效則自出缺之日始。

3項－任何人對職務所作承諾，均無法律效力。

154 條－依法出缺的職務，而或被人非法佔有時，仍得授予他人，但應正式聲明該佔有為非法，並將聲明載入授職文書內。

155 條－凡因他人疏忽或受阻，而代其授予職務者，對受任人並不獲得任何權力；但受任人的法定地位乃因而確立，與依法定常規完成之授予相同。

156 條－任何職務之授予，均應以書面為之。

第一節
自由授予

157 條－除法律另有明文規定外，教區主教在其本地區教會內，有自由授予教會職務之權。

第二節
推　薦

158 條－1項－有權推薦教會職務人選者，應在獲知該職務出缺後三個月內，向負責任命該職務的主管，提出推薦；除非法律另有規定。

2項－如推薦權為某一團體或組織所有，被推薦人應依165～179條之規定選出。

Can. 159 - Nemo invitus praesentetur; quare qui praesentandus proponitur, mentem suam rogatus, nisi intra octiduum utile recuset, praesentari potest.

Can. 160 - § 1. Qui iure praesentationis gaudet, unum aut etiam plures, et quidem tum una simul tum successive, praesentare potest.

§ 2. Nemo potest seipsum praesentare; potest autem collegium aut coetus personarum aliquem suum sodalem praesentare.

Can. 161 - § 1. Nisi aliud iure statuatur, potest qui aliquem praesentaverit non idoneum repertum, altera tantum vice, intra mensem, alium candidatum praesentare.

§ 2. Si praesentatus ante institutionem factam renuntiaverit aut de vita decesserit, potest qui iure praesentandi pollet, intra mensem ab habita renuntiationis aut mortis notitia, ius suum rursus exercere.

Can. 162 - Qui intra tempus utile, ad normam Can. 158, §1 et Can. 161 praesentationem non fecerit, itemque qui bis praesentaverit non idoneum repertum, pro eo casu ius praesentationis amittit, atque auctoritati, cuius est institutionem dare, competit libere providere officio vacanti, assentiente tamen proprio provisi Ordinario.

Can. 163 - Auctoritas, cui ad normam iuris competit praesentatum instituere, instituat legitime praesentatum quem idoneum reppererit et qui acceptaverit; quod si plures legitime praesentati idonei repertisint, eorundem unum instituere debet.

Art. 3
DE ELECTIONE

Can. 164 - Nisi aliud iure provisum fuerit, in electionibus canonicis serventur praescripta canonum qui sequuntur.

Can. 165 - Nisi aliud iure aut legitimis collegii vel coetus statutis cautum sit, si cui collegio aut coetui personarum sit ius eligendi ad officium, electio ne differatur ultra trimestre utile computandum ab habita notitia vacationis officii; quo termino inutiliter elapso, auctoritas ecclesiastica, cui ius confirmandae electionis vel ius providendi successive competit, officio vacanti libere provideat.

Can. 166 - § 1. Collegii aut coetus praeses convocet omnes ad collegium aut ad coetum pertinentes; convocatio autem, quando personalis esse debet, valet, si fiat in loco domicilii vel quasi-domicilii aut in loco commorationis.

§ 2. Si quis ex vocandis neglectus et ideo absens fuerit, electio valet;

159 條－未經本人同意，不能被推薦。被推薦人經徵詢心意後，於八日有效期間不推辭者，可推薦之。

160 條－1項－有推薦權者，可推薦一人或多人，推薦多人時，可一次或依次推薦。

2項－人固不能自我推薦；但團體或組織可推薦其成員。

161 條－1項－除法律另有規定外，推薦人發現被推薦人不適合，得於一個月內推薦另一人，但以一次為限。

2項－被推薦人在被任命前放棄或死亡時，有推薦權者，自獲知放棄或死亡消息之日起一個月內，可再行使其權利。

162 條－如在有效期內，未按158條1項及161條之規定進行推薦，或兩次推薦的人選均被發現不適合時，此次推薦權即告喪失；此時，有授予權者可自由將空缺的職務授人，但應預先徵得受任人之教長的同意。

163 條－依法有權任命被推薦人的主管，應任命合法被推薦並為其所接受的合格人選；如合法被推薦的合格者不只一人，則任命其中一人即可。

第三節
選舉

164 條－法定之選舉應依下列各條規定進行；但法律另有規定者除外。

165 條－除法律或者是合法的團體或組織之章程另有規定外，有權選舉人擔任職務的團體或組織，自得知職務出缺之日起，應在三個月的有效期內進行選舉。逾期未選時，對選舉有批准權，繼而有任命權的教會當局，得自由將空缺的職務授人。

166 條－1項－團體或組織的主持人，得召集團體或組織的全體職員；如僅為人員之召集，通知則在住所或臨時住所，甚或旅居地行之，均為有效。

2項－兩個選舉人因疏忽未獲通知因而未參加選舉時，該選舉仍

attamen ad eiusdem instantiam, probata quidem praeteritione et absentia, electio, etiam si confirmata fuerit, a competenti auctoritate rescindi debet, dummodo iuridice constet recursum saltem intra triduum ab habita notitia electionis fuisse transmissum.

§ 3. Quod si plures quam tertia pars electorum neglecti fuerint, electio est ipso iure nulla, nisi omnes neglecti reapse interfuerint.

Can. 167 - § 1. Convocatione legitima facta, suffragium ferendi ius habent praesentes die et loco in eadem convocatione determinatis, exclusa, nisi aliud statutis legitime caveatur, facultate ferendi suffragia sive per epistolam sive per procuratorem.

§ 2. Si quis ex electoribus praesens in ea domo sit, in qua fit electio, sed electioni ob infirmam valetudinem interesse nequeat, suffragium eius scriptum a scrutatoribus exquiratur.

Can. 168 - Etsi quis plures ob titulos ius habeat ferendi nomine proprio suffragii, non potest nisi unicum suffragium ferre.

Can. 169 - Ut valida sit electio, nemo ad suffragium admitti potest, qui ad collegium vel coetum non pertineat.

Can. 170 - Electio, cuius libertas quoquo modo reapse impedita fuerit, ipso iure invalida est.

Can. 171 - § 1. Inhabiles sunt ad suffragium ferendum:

1° incapax actus humani;

2° carens voce activa;

3° poena excommunicationis innodatus sive per sententiam iudicialem sive per decretum quo poena irrogatur vel declaratur;

4° qui ab Ecclesiae communione notorie defecit.

§ 2. Si quis ex praedictis admittatur, eius suffragium est nullum, sed electio valet, nisi constet, eo dempto, electum non rettulisse requisitum suffragiorum numerum.

Can. 172 - § 1. Suffragium, ut validum sit, esse debet:

1° liberum; ideoque invalidum est suffragium eius, qui metu gravi aut dolo, directe vel indirecte,adactus fuerit ad eligendam certam personam aut diversas personas disiunctive;

2° secretum, certum, absolutum, determinatum.

§ 2. Condiciones ante electionem suffragio appositae tamquam non adiectae habeantur.

Can. 173 - § 1. Antequam incipiat electio, deputentur e gremio collegii aut coetus duo saltem scrutatores.

§ 2. Scrutatores suffragia colligant et coram praeside electionis

屬有效；但如該員堅持參加選舉，並證實其被遺忘而未出席，則選舉雖經批准，有關主管亦應宣布選舉無效，惟應以法定方式證明，該請求確係自獲知選舉之事起，至少在三日內寄出。

3 項 - 如有三分之一以上的選舉人被遺忘，選舉本身即無效，除非被遺忘的人，實際都參加了選舉。

167 條 - 1 項 - 依法召集後，其按召集書內指定之日期與地點出席者，有投票之權利；除章程另有合法規定外，不得以通訊或委託代理人投票。

2 項 - 如有選舉人即在舉行選舉的房屋內，但因身體衰弱不能參加選舉時，計票人可要求他用書面投票。

168 條 - 一人雖有多種名義的投票權，但一人僅能投一票。

169 條 - 為使選舉有效，凡不屬團體或阻礙的成員，不得獲准投票。

170 條 - 選舉自由受任何方式的實際組織時，選舉當然無效。

171 條 - 1 項 - 下列人員無投票能力：

1° 無行為能力者；

2° 無投票權者；

3° 凡被法庭判決或者被法令懲處或聲明其人已受絕罰者；

4° 明目張膽不與教會共融者。

2 項 - 上列人士中如有人被允許參加，其票應作廢，但選舉仍為有效；惟該票廢除後，當選不足法定票數時，選舉亦徒然。

172 條 - 1 項 - 投票必須具備下列條件，方為有效：

1° 投票應出於自由；故因直接或間接的重大恐嚇或欺騙，被迫選舉某一人或數人時，其選舉無效；

2° 投票應是秘密的、明確的、絕對的、肯定的。

2 項 - 選舉前對投票附加之條件，視同未加。

173 條 - 1 項 - 選舉前應由團體或組織中，舉出至少二名計票人。

2 項 - 計票人收集選票，並當著主席的面檢查票數與投票人數是

inspiciant an schedularum numerus respondeat numero electorum, suffragia ipsa scrutentur palamque faciant quot quisque rettulerit.

§ 3. Si numerus suffragiorum superet numerum eligentium, nihil est actum.

§ 4. Omnia electionis acta ab eo qui actuarii munere fungitur accurate describantur, et saltem ab eodem actuario, praeside ac scrutatoribus subscripta, in collegii tabulario diligenter asserventur.

Can. 174 - § 1. Electio, nisi aliud iure aut statutis caveatur, fieri etiam potest per compromissum, dummodo nempe electores, unanimi et scripto consensu, in unum vel plures idoneos sive de gremio sive extraneos ius eligendi pro ea vice transferant, qui nomine omnium ex recepta facultate eligant.

§ 2. Si agatur de collegio aut coetu ex solis clericis constanti, compromissarii in sacris debent esse constituti; secus electio est invalida.

§ 3. Compromissarii debent iuris praescripta de electione servare atque, ad validitatem electionis, condiciones compromisso appositas, iuri non contrarias, observare; condiciones autem iuri contrariae pro non appositis habeantur.

Can. 175 - Cessat compromissum et ius suffragium ferendi redit ad compromittentes:

1° revocatione a collegio aut coetu facta, re integra;

2° non impleta aliqua condicione compromisso apposita;

3° electione absoluta, si fuerit nulla.

Can. 176 - Nisi aliud iure aut statutis caveatur, is electus habeatur et a collegii aut coetus praeside proclametur, qui requisitum suffragiorum numerum rettulerit, ad normam Can. 119, n. 1.

Can. 177 - § 1. Electio illico intimanda est electo, qui debet intra octiduum utile a recepta intimatione significare collegii aut coetus praesidi utrum electionem acceptet necne; secus electio effectum non habet.

§ 2. Si electus non acceptaverit, omne ius ex electione amittit nec subsequenti acceptatione convalescit, sed rursus eligi potest; collegium autem aut coetus intra mensem a cognita nonacceptatione ad novam electionem procedere debet.

Can. 178 - Electus, acceptata electione, quae confirmatione non egeat, officium pleno iure statim obtinet; secus non aquirit nisi ius ad rem.

Can. 179 - § 1. Electus, si electio confirmatione indigeat, intra octiduum utilea die acceptate electionis confirmationem ab auctoritate

否符合，再查看選票內容，並朗聲宣布各人所得票數。

3 項 - 如投的票數多於投票人數時，等於白投。

4 項 - 負責紀錄的人，應將選舉的全部過程詳細紀錄，並至少由紀錄人、主席與計票人簽字後，歸入團體檔案，妥為保存。

174 條 - 1 項 - 除法律或章程另有規定外，選舉亦得以協議方式進行，即選舉人以書面而一致的同意，將選舉權轉讓給一位或數位適當的組織以內或以外的人，使其以全體選舉人名義，用所受得的權利進行推選。

2 項 - 如團體或組織純由聖職人員組成時，受委託者應為聖職人，否則其推選無效。

3 項 - 受委託的人為履行有效的推選，應遵守法律有關選舉的規定，並遵守協議所附加而不違反法律的條件。附加條件違反法律時，視同未加。

175 條 - 有下列各項情形之一者，協議即告中止，選舉權仍歸出讓人：

1° 受委託人尚未行動，而團體或組織撤銷協議；

2° 未滿全協議之附加條件；

3° 選舉無效。

176 條 - 除法律或章程另有規定外，依119條 1 款的規定，獲得足夠票數者，應視為當選，並由團體或組織之領導人宣佈其為當選。

177 條 - 1 項 - 選出當選人後，應立即通知當選人；當選人應於接到通知八日有效期內，向團體或組織的領導人，表明自己是否接受當選；否則選舉視為無結果。

2 項 - 如當選人不接受當選，即喪失其由當選而獲得的一切權利，即使隨後接受亦不得恢復，但可再次被選。團體或組織自得知當選人不接受之日起一個月內，應進行重新選舉。

178 條 - 當選人接受當選後，不需批准者，立即獲得全權職務；否則，僅有取得職務的權利。

179 條 - 1 項 - 選舉需要批准方生效時，當選人自接受當選之日起，八日有效期內，應由自己或他人，向有關當局請求批准，否則

competenti petere per se vel per alium debet; secus omni iure privatur, nisi probaverit se a petenda confirmatione iusto impedimento detentum fuisse.

§ 2. Competens auctoritas, si electum repperit idoneum ad normam Can. 149, § 1, et electio ad normam iuris fuerit peracta, confirmationem denegare nequit.

§ 3. Confirmatio in scriptis dari debet.

§ 4. Ante intimatam confirmationem, electo non licet sese immiscere administrationi officii sive in spiritualibus sive in temporalibus et actus ab eo forte positi nulli sunt.

§ 5. Intimata confirmatione, electus pleno iure officium obtinet, nisi aliud iure caveatur.

Art. 4
De postulatione

Can. 180 - § 1. Si electioni illius quem electores aptiorem putent ac praeferant impedimentum canonicum obstet, super quo dispensatio concedi possit ac soleat, suis ipsi suffragiis eum possunt, nisi aliud iure caveatur, a competenti auctoritate postulare.

§ 2. Compromissarii postulare nequeunt, nisi id in compromisso fuerit expressum.

Can. 181 - § 1. Ut postulatio vim habeat, requiruntur saltem duae tertiae partes suffragiorum.

§ 2. Suffragium pro postulatione exprimi debet per verbum: postulo, aut aequivalens; formula: eligo vel postulo, aut aequipollens, valet pro electione, si impedimentum non exsistat, secus pro postulatione.

Can. 182 - § 1. Postulatio a praeside intra octiduum utile mitti debet ad auctoritatem competentem ad quam pertinet electionem confirmare cuius est dispensationem de impedimento concedere, aut si hanc potestatem non habeat, eandem ab auctoritate superiore petere; si non requiritur confirmatio, postulatio mitti debet ad auctoritatem competentem ut dispensatio concedatur.

§ 2. Si intra praescriptum tempus postulatio missa non fuerit, ipso facto nulla est, et collegium vel coetus pro ea vice privatur iure eligendi aut postulandi nisi probetur praesidem a mittenda postulatione iusto fuisse detentum impedimento aut dolo vel neglegentia ab eadem tempore opportuno mittenda abstinuisse.

§ 3. Postulato nullum ius acquiritur ex postulatione; eam admittendi auctoritas competens obligatione non tenetur.

取消一切權利；但經證明因正當理由受阻，未能於法定時期提出批准請求者，不在此限。

2 項 - 有關當局如認為依149條 1 項之規定當選人為合格，而選舉亦係依法律規定完成時，不得拒絕批准。

3 項 - 批准應以書面為之。

4 項 - 在確實得到批准通知前，當選人不得插手實施有關屬靈的或現世的職務。如其有所行動，亦無效力。

5 項 - 一經得到批准通知，當選人即取得全權職務，但法律另有規定者除外。

第 四 節
申　請

180 條 - 1 項 - 選舉人認為某人較適合而欲選舉之，而礙於可豁免亦經常被豁免的法定限制，此時，選舉人得經由投票，向有關當局為之申請豁免；但法律另有規定者除外。

2 項 - 受委託的選舉人，除協議書明言其有申請權利外，不得申請。

181 條 - 1 項 - 申請至少須有三分之二選票方為有效。

2 項 - 申請投票應用「我申請」或同義詞表示之；用「我選舉或申請」或同義詞，如無阻礙，則對選舉有效，否則對申請有效。

182 條 - 1 項 - 申請書應由領導人於八日有效期內呈送至有關當局批准，該有關當局如有豁免阻礙之權，即請其豁免；如無豁免阻礙之權，應向其上級請求之；如選舉不需批准，申請書只須呈送至有關當局請求豁免。

2 項 - 在法定期限內，申請書未呈送時，該申請書即自行失效，團體或組織為此亦喪失其選舉權或申請權；但有正當理由證明領導人因故不能呈送，或因欺詐或疏忽未能於有效期間呈送者，不在此限。

3 項 - 被申請人不因申請而取得任何權利；有關當局亦無義務接受其申請。

§ 4. Factam auctoritati competenti postulationem electores revocare non possunt, nisi auctoritate consentiente.

Can. 183 - § 1. Non admissa ab auctoritate competenti postulatione, ius eligendi ad collegium vel coetum redit.

§ 2. Quod si postulatio admissa fuerit, id significetur postulato, qui respondere debet ad normam Can. 177, § 1.

§ 3. Qui admissam postulationem acceptat, pleno iure statim officium obtinet.

CAPUT II

DE AMISSIONE OFFICII ECCLESIASTICI

Can. 184 - § 1. Amittitur officium ecclesiasticum lapsu temporis praefiniti, expleta aetate iure definita, renuntiatione, translatione, amotione necnon privatione.

§ 2. Resoluto quovis modo iure auctoritatis a qua fuit collatum, officium ecclesiasticum non amittitur, nisi aliud iure caveatur.

§ 3. Officii amissio, quae effectum sortita est, quam primum omnibus nota fiat, quibus aliquod ius in officii provisionem competit.

Can. 185 - Ei, qui ob impletam aetatem aut renuntiationem acceptatam officium amittit, titulus emeriti conferri potest.

Can. 186 - Lapsu temporis praefiniti vel adimpleta aetate, amissio officii effectum habet tantum a momento, quo a competenti auctoritate scripto intimatur.

Art. 1

DE RENUNTIATIONE

Can. 187 - Quisquis sui compos potest officio ecclesiastico iusta de causa renuntiare.

Can. 188 - Renuntiatio ex metu gravi, iniuste incusso, dolo vel errore substantiali aut simoniace facta, ipso iure irrita est.

Can. 189 - § 1. Renuntiatio, ut valeat, sive acceptatione eget sive non, auctoritati fieri debet cui provisio ad officium de quo agitur pertinet, et quidem scripto vel oretenus coram duobus testibus.

§ 2. Auctoritas renuntiationem iusta et proportionata causa non innixam ne acceptet.

§ 3. Renuntiatio quae acceptatione indiget, nisi intra tres menses acceptetur, omni vi caret; quae acceptatione non indiget effectum sortitur communicatione renuntiantis ad normam iuris facta.

4 項 - 申請送呈有關當局後，非得該有關當局的同意，選舉人不得撤回。

183 條 - 1 項 - 申請人未被有關當局接受時，選舉權仍歸團體或組織所有。

2 項 - 申請被接受後，應通知被申請人，他應依177條 1 項之規定回覆。

3 項 - 一旦申請被接受，被申請人立即獲得全權職務。

第 二 章
教會職務之喪失

184 條 - 1 項 - 教會職務，因預定時期已過，法定年齡屆滿，辭職、調職、免職及褫職而喪失。

2項 - 授予職務之上司，無論以任何方式喪失其權利，其以前所授予的教會職務不隨之而喪失；但法律另有規定者除外。

3 項 - 職務一旦喪失，應盡速通知所有對職務的授予有某種權利的人。

185 條 - 因年齡屆滿或辭職已被接受而喪失職務者，可享有榮休頭銜。

186 條 - 因預定時期已過，或年齡屆滿而失去職務時，自接到有關當局書面通知後始生效。

第 一 節
辭　職

187 條 - 凡有自主能力之人，有正當理由時，均得辭退教會的職務。

188 條 - 因嚴重而無理之恐嚇、或以欺騙，或因實質上的錯誤，或以賄賂而致之辭職，當然無效。

189 條 - 1 項 - 為使辭職生效，無論辭職需要接受與否，均應向有權授予該職務的有關當局以書面提出辭呈，或在兩個證人前以口頭提出。

2 項 - 辭職而無正當和相稱理由時，教會當局不宜照准。

3 項 - 需要接受的辭職，如在三個月內未得照准者，不發生任何效力；不需要接受的辭職，辭職人依法聲請後，立即生效。

§ 4. Renuntiatio, quamdiu effectum sortita non fuerit, a renuntiante revocari potest; effectu secuto revocari nequit, sed qui renuntiavit, officium alio ex titulo consequi potest.

Art. 2
DE TRANSLATIONE

Can. 190 - § 1. Translatio ab eo tantum fieri potest, qui ius habet providendi officio quod amittitur et simul officio quod comittitur.

§ 2. Si translatio fiat invito officii titulari, gravis requiritur causa et, firmo semper iure rationes contrarias exponendi, servetur modus procedendi iure praescriptus.

§ 3. Translatio, ut effectum sortiatur, scripto intimanda est.

Can. 191 - § 1. In translatione, prius officium vacat per possessionem alterius officii canonice habitam, nisi aliud iure cautum aut a competenti auctoritate praescriptum fuerit.

§ 2. Remunerationem cum priore officio conexam translatus percipit, donec alterius possessionem canonice obtinuerit.

Art. 3
DE AMOTIONE

Can. 192 - Ab officio quis amovetur sive decreto ab auctoritate competenti legitime edito, servatis quidem iuribus forte ex contractu quaesitis, sive ipso iure ad normam Can. 194.

Can. 193 - § 1. Ab officio quod alicui confertur ad tempus indefinitum, non potest quis amoveri nisi ob graves causas atque servato procedendi modo iure definito.

§ 2. Idem valet, ut quis ab officio, quod alicui ad tempus determinatum confertur, ante hoc tempus elapsum amoveri possit, firmo praescripto Can. 624, §3.

§ 3. Ab officio quod, secundum iuris praescripta, alicui confertur ad prudentem discretionem auctoritatis competentis, potest quis iusta ex causa, de iudicio eiusdem auctoritatis, amoveri.

§ 4. Decretum amotionis, ut effectum sortiatur, scripto intimandum est.

Can. 194 - § 1. Ipso iure ab ecclesiastico amovetur:

1° qui statum clericalem amiserit;

4 項 - 辭職生效前，辭職人得撤銷所請；生效後則不得再撤銷；但已辭職的人能以其他名義再獲得該職務。

第 二 節
調　職

190 條 - 1 項 - 惟有對喪失的職務與委任的職務同時有權處理者，始得調動職務。

2 項 - 未經本人同意而調職時，需有重大理由，同時常需維護申述反對理由的權利，並應依法定方式進行之。

3 項 - 為調職生效，應以書面通知。

191 條 - 1 項 - 調職時，原職之出缺是因依法就任新職而成立；但法律另有規定或有關當局另有命令者，不在此限。

2 項 - 與原職務相連的報酬，歸被調職人，至其依法就任新職為止。

第 三 節
免　職

192 條 - 一人被免職，可由有關當局依法發出指令，惟應遵守可能因合同而產生之權利，也可依照194條規定，而自動免除。

193 條 - 1 項 - 當一人之職務原定無限期時，非有重大原因並照法定程序，不得免除之。

2 項 - 同樣，一人的職務為限定期者，但限期尚未屆滿前而欲免其職，須有重大原因；但624條 3 項之規定不變。

3 項 - 一人之職務，係依法律規定，由有關當局依其明智決斷而授予者，亦得依該當局之判斷，合理原因而免除之。

4 項 - 免職指令應以書面通知，否則無效。

194 條 - 1 項 - 有下列情形之一者，其教會職務即自動免除：

1° 喪失聖職身份者；

2° qui a fide catholica aut a communione Ecclesiae publice defecerit;

3° clericus qui matrimonium etiam civile tantum attentaverit.

§ 2. Amotio, de qua in nn. 2 et 3, urgeri tantum potest, si de eadem auctoritatis competentis declaratione constet.

Can. 195 - Si quis, non quidem ipso iure, sed per decretum auctoritatis competentis ab officio amoveatur quo eiusdem subsistentiae providetur, eadem auctoritas curet ut ipsius subsistentiae per congruum tempus prospiciatur, nisi aliter provisum sit.

Art. 4
DE PRIVATIONE

Can. 196 - § 1. Privatio ab officio, in poenam scilicet delicti, ad normam iuris tantummodo fieri potest.

§ 2. Privatio effectum sortitur secundum praescripta canonum de iure poenali.

TITULUS X
DE PRAESCRIPTIONE

Can. 197 - Praescriptionem, tamquam modum iuris subiectivi acquirendi vel amittendi necnon ab obligationibus sese liberandi, Ecclesia recipit prout est in legislatione civili respectivae nationis salvis exceptionibus quae in canonibus huius Codicis statuuntur.

Can. 198 - Nulla valet praescriptio, nisi bona fide nitatur, non solum initio, sed toto decursu temporis ad praescriptionem requisiti, salvo praescripto Can. 1362.

Can. 199 - Praescriptioni obnoxia non sunt:

1° iura et obligationes quae sunt legis divinae naturalis aut positivae;

2° iura quae obtineri possunt ex solo privilegio apostolico;

3° iura et obligationes quae spiritualem christifidelium vitam directe respiciunt;

4° fines certi et indubii circumscriptionum ecclesiasticarum;

5° stipes et onera Missarum;

6° provisio officii ecclesiastici quod ad normam iuris exercitium ordinis sacri requirit;

7° ius visitationis et obligatio oboedientiae, ita ut christifideles a nulla auctoritate ecclesiastica visitari possint et nulli auctoritati iam subsint.

2° 公然背棄天主教信仰或教會共融者；

3° 聖職人員違反教律結婚者，雖僅依國家法律結婚者亦同。

2 項 - 上列 2 、 3 款之免職，惟經有關當局認定後，始得強制執行。

195 條 - 如人實非自動免職，仍由有關當局之指令免除其職務，而其人端賴此職務以維持其生活者，該有關當局宜在相當時間內照顧其生活，除非他有別的辦法。

第 四 節

褫　職

196 條 - 1 項 - 懲罰罪行的褫奪職權，惟依法律規定，才能成立。

2 項 - 褫職依教律懲戒條例而生效。

第 十 題

俗 世 法 規

197 條 - 作為取得或喪失個人權利，以及免除職務的方式的俗世法規，教會視為所在國的立法而接受之；但本法典所規定的除外。

198 條 - 法規非出於善意者，無效。善意非僅於開始，而於法規所要求的整個期間內，均為必要。唯應遵守1362之規定。

199 條 - 下列各項不屬俗世法規範圍：

1° 自然或成文神律所付與之權利與義務；

2° 僅能由宗座特恩所獲得之權利；

3° 直接關係信徒屬靈生活的權利與義務；

4° 教會所劃分確定無疑的區域界限；

5° 彌撒獻儀及獻祭之義務；

6° 授予依法應行使聖秩的教會職務；

7° 視察之權利及服從之義務，如果使基督信徒無法受任何教會當局之視察，並不再隸屬任何教會當局權力。

TITULUS XI
DE TEMPORIS SUPPUTATIONE

Can. 200 - Nisi aliud expresse iure caveatur, tempus supputetur ad normam canonum qui sequuntur.

Can. 201 - § 1. Tempus continuum intellegitur quod nullam patitur interruptionem.

§ 2. Tempus utile intellegitur quod ita ius suum exercenti aut per sequenti competit, ut ignoranti aut agere non valenti noncurrat.

Can. 202 - § 1. In iure, dies intellegitur spatium constans 24 horis continuo supputandis, et incipit a media nocte, nisi aliud expresse caveatur; hebdomada spatium 7 dierum; mensis spatium 30 et annus spatium 365 dierum, nisi mensis et annus dicantur sumendi prout sunt in calendario.

§ 2. Prout sunt in calendario semper sumendi sunt mensis et annus, si tempus est continuum.

Can. 203 - § 1. Dies a quo non computatur in termino, nisi huius initium coincidat cum inito diei aut aliud expresse in iure caveatur.

§ 2. Nisi contrarium statuatur, dies ad quem computatur in termino, qui, si tempus constet uno vel pluribus mensibus aut annis, una vel pluribus hebdomadis, finitur expleto ultimo die eiusdem numeri aut, si mensis die eiusdem numeri careat, expleto ultimo die mensis.

第十一題
時間之計算

200 條－除非法律另有明文規定，時間之計算，依下列各條文之規定。

201 條－1項－連續時間是指無中斷的時間。

2項－有效時間是指可用以行使或取得個人權利的時間；過期不用，即使是出於無知，亦告失效。

202 條－1項－法律上之一日，為含有二十四小時的連續時間，除另有明文規定者外，自午夜算起；一週為七日；一月為三十日；一年為三百六十五日；其按曆書點明年月者，不在此列。

2項－計算年或月的時間如為連續時，常應依曆書計算。

203 條－1項－開始之日不應計算在期限內，但此期限之開始與一天的開始為同時，或法律另有明文規定者，除外。

2項－如無相反的規定，結束之日計入期限內。如期限為一個月或幾個月，一年或幾年，一週或幾週者，以該日數的最後一天的結束為終止。如該月無相當之日數者，以該月之最後一日為期限之末日。

LIBER II
DE POPULO DEI

PARS I
DE CHRISTIFIDELIBUS

Can. 204 - § 1. Christifideles sunt qui, utpote per baptismum Christo incorporati, in populum Dei sunt constituti, atque hac ratione muneris Christi sacerdotalis, prophetici et regalis suo modo participes facti, secundum propriam cuiusque condicionem, ad mission emexercendam vocantur, quam Deus Ecclesiae in mundo adimplendam concredidit.

§ 2. Haec Ecclesia, in hoc mundo ut societas constituta et ordinata, subsistit in Ecclesia catholica, a successore Petri et Episcopis in eius communione gubernata.

Can. 205 - Plene in communione Ecclesiae catholicae his in terris sunt illi baptizati, qui in eius compage visibili cum Christo iunguntur, vinculis nempe professionis fidei, sacramentorum et ecclesiastici regiminis.

Can. 206 - § 1. Speciali ratione cum Ecclesia conectuntur catechumeni, qui nempe, Spiritu Sancto movente, explicita voluntate ut eidem incorporentur expetunt, ideoque hoc ipso voto, sicut et vita fidei, spei et caritatis quam agunt, coniunguntur cum Ecclesia, quae eos iam ut suos fovet.

§ 2. Catechumenorum specialem curam habet Ecclesia quae, dum eos advitam ducendam evangelicam invitat eosque ad sacros ritus celebrandos introducit, eisdem varias iam largitur praerogativas, quae christianorum sunt propriae.

Can. 207 - § 1. Ex divina institutione, inter christifideles sunt in Ecclesia ministri sacri, qui in iure et clerici vocantur; ceteri autem et laici nuncupantur.

§ 2. Ex utraque hac parte habentur christifideles, qui professione consiliorum evangelicorum per vota aut alia sacra ligamina, ab Ecclesia agnita et sancita, suo peculiari modo Deo consecrantur et Ecclesiae missioni salvificae prosunt; quorum status, licet ad hierarchicam Ecclesiae structuram non spectet, ad eius tamen vitam et sanctitatem pertinet.

第二卷
天主子民

第一編
基督信徒

204 條－1項－基督信徒因洗禮加入基督的奧體，成為天主的子民，因此各按其自身方式分享基督的司祭、先知和君王的職務，依各自身份奉召執行天主賦予教會在世界上應完成的使命。

2項－這個在現世看作是有組織結構之社團的教會，就存在於由伯鐸的繼任人及與其共融之主教們所治理的天主教內。

205 條－凡領受過洗禮，在基督有形的組織中保持信德，聖事和教會聖統而與之相連的人，都是與現世天主教會完全共融的份子。

206 條－1項－望教人以特殊方式與教會相連合，即在聖神的推動下，明白表示願意加入教會，並因此意願藉信、望、愛三德的生活而與教會結合，教會也愛護之如自己人。

2項－教會對望教人有特殊的照顧，即在邀請他度福音生活，引導他參與神聖禮儀時，便已分施給他本來屬於教友的各項特恩。

207 條－1項－依天主建立的制度，基督信徒中有些人在教會內盡聖職，在法律上稱為聖職人員；而其他人則稱為平信徒。

2項－從這兩種人當中，都有一類信徒因實行福音勸諭，按教會承認和規定的聖願或其他聖約，依其特殊的方式獻身於天主，並從事教會救世的使命；他們的身份，雖不在教會的聖統內，但應列入教會的生活與聖德中。

TITULUS I

DE OMNIUM CHRISTIFIDELIUM OBLIGATIONIBUS ET IURIBUS

Can. 208 - Inter christifideles omnes, ex eorum quidem in Christo regeneratione, vera viget quoad dignitatem et actionem aequalitas, qua cuncti, secundum propriam cuiusque condicionem et munus, ad aedificationem Corporis Christi cooperantur.

Can. 209 - § 1. Christifideles obligatione adstringuntur, sua quoque ipsorum agendi ratione, ad communionem semper servandam cum Ecclesia.

§ 2. Magna cum diligentia officia adimpleant, quibus tenentur erga Ecclesiam tum universam, tum particularem ad quam, secundum iuris praescripta, pertinent.

Can. 210 - Omnes christifideles, secundum propriam condicionem, ad sanctam vitam ducendam atque ad Ecclesiae incrementum eiusque iugem sanctificationem promovendam vires suas conferre debent.

Can. 211 - Omnes christifideles officium habent et ius allaborandi ut divinum salutis nuntium ad universos homines omnium temporum ac totius orbis magis magisque perveniat.

Can. 212 - § 1. Quae sacri Pastores, utpote Christum repraesentantes, tamquam fidei magistri declarant aut tamquam Ecclesiae rectores statuunt, christifideles, propriae responsabilitatis conscii, christiana oboedientia prosequi tenentur.

§ 2. Christifidelibus integrum est, ut necessitates suas, praesertim spirituales, suaque optata Ecclesiae Pastoribus patefaciant.

§ 3. Pro scientia, competentia et praestantia quibus pollent, ipsis ius est, immo et aliquando officium, ut sententiam suam de hisquae ad bonum Ecclesiae pertinent sacris Pastoribus manifestent eamque, salva fidei morumque integritate ac reverentia erga Pastores, attentisque communi utilitate et personarum dignitate, ceteris christifidelibus notam faciant.

Can. 213 - Ius est christifidelibus ut ex spiritualibus Ecclesiae bonis, praesertim ex verbo Dei et sacramentis, adiumenta a sacris Pastoribus accipiant.

Can. 214 - Ius est christifidelibus, ut cultum Deo persolvant iuxta praescripta proprii ritus a legitimis Ecclesiae Pastoribus approbati, utque propriam vitae spiritualis formam sequantur, doctrinae quidem Ecclesiae consentaneam.

第 一 題

基督信徒之義務及權利

208 條 - 所有基督信徒，因重生於基督，就尊嚴和行動而言，享有真正的平等，眾人各按其固有的身份和職位，共同建立基督的奧體。

209 條 - 1 項 - 基督信徒皆有義務，以自己的行動方式，常與教會保持共融。

2 項 - 對普世教會及其依法規定隸屬的個別教會，應勤勉盡職。

210 條 - 一切基督信徒，應依個人的身份度聖化的生活，並應對教會的發展和不斷聖化貢獻力量。

211 條 - 一切基督信徒有義務及權利，努力使天主救世的福音，儘快傳給普世各時代的人。

212 條 - 1 項 - 基督信徒認清了自己的責任，應以信徒的服從精神，遵從代表基督的牧人以信仰導師的身份所宣佈的，並以教會領導人身份所規定的一切。

2 項 - 基督信徒完全有權將自己的需要，尤其屬靈的需要以及自己的期望，向教會牧人表達出來。

3 項 - 信徒根據自己的學識、能力及聲望，有權利且有時有義務將其有關教會利益的見解表達給教會的牧人，並在照顧到信仰和善良風俗的完整性，對牧人的尊敬，以及大眾的利益和個人地位的前提下，有權將之告知其他信徒。

213 條 - 基督信徒有權利由教會的牧人，領受教會屬靈財富，尤其是從天主的聖言和聖事中得到幫助。

214 條 - 基督信徒有權遵照教會合法牧人所審定的禮儀規定，盡到對天主的敬禮，並遵行適合自己的靈修生活方式，唯須與教會道理相符合。

Can. 215 - Integrum est christifidelibus, ut libere condant atque moderentur consociationes ad fines caritatis vel pietatis, aut ad vocationem christianam in mundo fovendam, utque conventus habeant ad eosdem fines in communi persequendos.

Can. 216 - Christifideles cuncti, quippe qui Ecclesiae missionem participent, ius habent ut propriis quoque inceptis, secundum suum quisque statum et condicionem, apostolicam actionem promoveant vel sustineant; nullum tamen inceptum nomen catholicum sibi vindicet, nisi consensus accesserit competentis auctoritatis ecclesiasticae.

Can. 217 - Christifideles, quippe qui baptismo ad vitam doctrinae evangelicae congruentem ducendam vocentur, ius habent ad educationem christianam, qua ad maturitatem humanae personae prosequendam atque simul ad mysterium salutis cognoscendum et vivendum rite instruantur.

Can. 218 - Qui disciplinis sacris incumbunt iusta libertate fruuntur inquirendi necnon mentem suam prudenter in iis aperiendi, inquibus peritia gaudent, servato debito erga Ecclesiae magisterium obsequio.

Can. 219 - Christifideles omnes iure gaudent ut a quacumque coactione sint immunes in statu vitae eligendo.

Can. 220 - Nemini licet bonam famam, qua quis gaudet, illegitime laedere, nec ius cuiusque personae ad propriam intimitatem tuendam violare.

Can. 221 - § 1. Christifidelibus competit ut iura, quibus in Ecclesia gaudent, legitime vindicent atque defendant in foro competenti ecclesiastico ad normam iuris.

§ 2. Christifidelibus ius quoque est ut, si ad iudicium ab auctoritate competenti vocentur, iudicentur servatis iuris praescriptis, cum aequitate applicandis.

§ 3. Christifidelibus ius est, ne poenis canonicis nisi ad normam legis plectantur.

Can. 222 - § 1. Christifideles obligatione tenentur necessitatibus subveniendi Ecclesiae, ut eidem praesto sint quae ad cultum divinum, ad opera apostolatus et caritatis atque ad honestam ministrorum sustentationem necessaria sunt.

§ 2. Obligatione quoque tenentur iustitiam socialem promovendi necnon, praecepti Domini memores, ex propriis reditibus pauperibus subveniendi.

215 條 - 基督信徒得自由地創立並管理善會，以促進愛德或以虔誠為目的，或推行信徒在世的使命，並得為共同達到此目的的而集會。

216 條 - 眾信徒，既分擔教會的使命，有權利自動自發地依照個人的身份和條件，發展或支持使徒行動；但任何工作計畫，非經教會當局同意，不得擅用教會名義。

217 條 - 基督信徒既因領洗而蒙召叫度符合福音教訓的生活，就有權利接受天主教教育，以獲致人格之成熟，同時對認識救恩奧蹟並依此而生活得到正確的栽培。

218 條 - 從事研究聖學的人，享有合理的自由去探討，並將其所擅長者謹慎發表己見，但對教會訓導須保持應有的尊敬。

219 條 - 一切基督信徒有權利選擇生活地位，不受任何壓力。

220 條 - 不准任何人非法損害他人既得的良好名聲，亦不得侵犯個人維護自己的隱私權。

221 條 - 1 項 - 基督信徒得依法爭取其在教會內享有的權利，並按法律規定向教會主管法庭維護此種權利。

2 項 - 基督信徒在被主管當局傳喚應訊時，有權依法律之規定接受公平的審訊。

3 項 - 基督信徒除非依法律之規定，有權不受教會之懲戒。

222 項 - 1 項 - 基督信徒有義務支援教會的需要，以使教會具備對敬禮天主、使徒工作及慈善事業，以及教中人員的合理的生活費用。

2 項 - 信徒亦有義務推動社會正義，並應記取主的誡命，由個人的收入賙濟窮人。

Can. 223 - § 1. In iuribus suis exercendis christifideles tum singuli tum in consociationibus adunati rationem habere debent boni communis Ecclesiae necnon iurium aliorum atque suorum erga alios officiorum.

§ 2. Ecclesiasticae auctoritati competit, intuitu boni communis, exercitium iurium, quae christifidelibus sunt propria, moderari.

TITULUS II

DE OBLIGATIONIBUS ET IURIBUS CHRISTIFIDELIUM LAICORUM

Can. 224 - Christifideles laici, praeter eas obligationes et iura, quae cunctis christifidelibus sunt communia et ea quae in aliis canonibus statuuntur, obligationibus tenentur et iuribus gaudent quae in canonibus huius tituli recensentur.

Can. 225 - § 1. Laici, quippe qui uti omnes christifideles ad apostolatum a Deo per baptismum et confirmationem deputentur, generali obligatione tenentur et iure gaudent, sive singuli sive in consociationibus coniuncti, allaborandi ut divinum salutis nuntium ab universis hominibus ubique terrarum cognoscatur et accipiatur; quae obligatio eo vel magis urget iis in adiunctis, in quibus nonnisi per ipsos Evangelium audire et Christum cognoscere homines possunt.

§ 2. Hoc etiam peculiari adstringuntur officio, unusquisque quidem secundum propriam condicionem, ut rerum temporalium ordinem spiritu evangelico imbuant atque perficiant, et ita specialiter in iisdem rebus gerendis atque in muneribus saecularibus exercendis Christi testimonium reddant.

Can. 226 - § 1. Qui in statu coniugali vivunt, iuxta propriam vocationem, peculiari officio tenentur per matrimonium et familiam ad aedificationem populi Dei allaborandi.

§ 2. Parentes, cum vitam filiis contulerint, gravissima obligatione tenentur et iure gaudent eos educandi; ideo parentum christianorum imprimis est christianam filiorum educationem secundum doctrinam ab Ecclesia traditam curare.

Can. 227 - Ius est christifidelibus laicis, ut ipsis agnoscatur ea in rebus civitatis terrenae libertas, quae omnibus civibus competit; eadem tamen libertate utentes, curent ut suae actiones spiritu evangelico imbuantur, et ad doctrinam attendant ab Ecclesiae magisterio propositam, caventes tamen ne in quaestionibus opinabilibus propriam sententiam uti doctrinam Ecclesiae proponant.

Can. 228 - § 1. Laici qui idonei reperiantur, sunt habiles ut a sacris Pastoribus ad illa officia ecclesiastica et munera assumantur, quibus ipsi secundum iuris praescripta fungi valent.

223 條－1項－基督信徒在行使自己的權利時，無論是個人或在善會內，應注重教會的公益，別人的權益及自己對他人的職責。

2項－教會當局有權針對公益，節制基督信徒應有權利之行使。

第二題

平信徒之義務與權利

224 條－平信徒，除基督信徒所共有及其他條文所規定的義務和權利外，其應盡之義務及享有之權利，皆敘列在本題內。

225 條－1項－平信徒一如所有基督信徒，藉聖洗及堅振聖事從天主手中接受傳教使命，有應盡的義務和應享的權利，即以個人或在善會中，努力使天下萬民認識並接受天主救世的訊息；特別在非因他們就不能聽到福音而認識基督的環境中，此義務尤其迫切。

2項－每個人應按照自己的條件，盡個人的職責，以福音的精神浸潤至現世事物秩序中，並使之健全發展，因此，特別在從事這些事務及執行俗世職務時，應為基督作證。

226 條－1項－凡依本人的聖召度婚姻生活者，即有藉婚姻及家庭，致力於培育天主子民的特殊職責。

2項－父母既給予子女生命，即有教育他們的嚴重義務及權利；因此，教友父母，首先應設法使子女根據教會所傳授的道理，接受基督宗教教育。

227 條－在現世事務上，平信徒享有公民共有的自由；但在使用此自由時，務使自己的行為浸染上福音精神，並注重教會訓導所傳授的道理，切勿在有爭議的問題上，將個人私見視為教會的道理發表。

228 條－1項－發現有資格的平信徒，可由教會神長委以依教會法規定其能勝任的教會職務工作。

§ 2. Laici debita scientia, prudentia et honestate praestantes, habiles sunt tamquam periti aut consiliarii, etiam in consiliis ad normam iuris, ad Ecclesiae Pastoribus adiutorium praebendum.

Can. 229 - § 1. Laici, ut secundum doctrinam christianam vivere valeant, eandemque et ipsi enuntiare atque, si opus sit, defendere possint, utque in apostolatu exercendo partem suam habere queant, obligatione tenentur et iure gaudent acquirendi eiusdem doctrinae cognitionem, propriae uniuscuiusque capacitati et condicioni aptatam.

§ 2. Iure quoque gaudent pleniorem illam in scientiis sacris acquirendi cognitionem, quae in ecclesiasticis universitatibus facultatibusve aut in institutis scientiarium religiosarum traduntur, ibidem lectiones frequentando et gradus academicos consequendo.

§ 3. Item, servatis praescriptis quoad idoneitatem requisitam statutis, habiles sunt ad mandatum docendi scientias sacras a legitima auctoritate ecclesiastica recipiendum.

Can. 230 - § 1. Viri laici, qui aetate dotibusque pollent Episcoporum conferentiae decreto statutis, per ritum liturgicum praescriptum ad ministeria lectoris et acolythi stabiliter assumi possunt; quae tamen ministeriorum collatio eisdem ius non confert ad sustentationem remunerationemve ab Ecclesia praestandam.

§ 2. Laici ex temporanea deputatione in actionibus liturgicis munus lectoris implere possunt; item omnes laici muneribus commentatoris, cantoris aliisve ad normam iuris fungi possunt.

§ 3. Ubi Ecclesiae necessitas id suadeat, deficientibus ministris, possunt etiam laici, etsi non sint lectores vel acolythi, quaedam eorundem officia supplere, videlicet ministerium verbi exercere, precibus liturgicis praeesse, baptismum conferre atque sacram Communionem distribuere, iuxta iuris praescriptas.

Can. 231 - § 1. Laici, qui permanenter aut ad tempus speciali Ecclesiae servitio addicuntur, obligatione tenentur ut aptam acquirant formationem ad munus suum debite implendum requisitam, utque hoc munus conscie impense et diligenter adimpleant.

§ 2. Firmo praescripto can. 230, §1, ius habent ad honestam remunerationem suae condicioni aptatam, qua decenter, servatis quoque iuris civilis praescriptis, necessitatibus propriis ac familiae providere valeant; itemque iis ius competit ut ipsorum praevidentiae et securitati sociali et assistentiae sanitariae, quam dicunt, debite prospiciatur.

2 項 - 凡具有適當學識、睿智、正直之平信徒，即得以專家或諮議身份為教會神長提供幫助，亦可依法律規定參加委員會。

229 條 - 1 項 - 平信徒有義務及權利獲得符合其個人能力和條件的教理知識，為能依聖教道理而生活，宣講道理並在必要時為教理辯護，並參與傳教活動。

2 項 - 平信徒亦有權利獲取精深的聖學知識，即在教會大學或學院裡，或在宗教學院校裡學習，也能在那裏聽課或考取學位。

3 項 - 同樣，遵照有關必要資歷的規定，平信徒得由教會合法主管聘任講授聖學。

230 條 - 1 項 - 男性平信徒，凡具有主教團所規定的年齡及資質者，得依禮儀規定擢升為固定的讀經員及輔祭員；但此職務之授予並不附帶由教會供給生活補助或報酬。

2 項 - 平信徒可臨時被指派在舉行禮儀時，擔任讀經職；同樣，所有平信徒皆可擔任釋經員、唱經員及其他依法律規定能盡之職務。

3 項 - 在缺少聖職人員的地方，教會出於需要，也讓無讀經或輔祭職位的平信徒，充當聖職人員的某些職務，即如讀經職、主持禮儀祈禱，並依法律規定，施行聖洗及分送聖體。

231 條 - 1 項 - 平信徒，凡長期或暫時延聘為教會特殊服務者，必須接受適合善盡已職所需的培訓，以能本其誠意，專心致力，克盡厥職。

2 項 - 此等服務人員有權取得合理的並符合國家法律規定的報酬，以能按其人及家庭的需要，度一種相稱其地位的生活；亦有權獲得社會福利、及所謂的社會保險和健康保險。

TITULUS III
DE MINISTRIS SACRIS SEU DE CLERICIS

CAPUT I
DE CLERICORUM INSTITUTIONE

Can. 232 - Ecclesia officium est atque ius proprium et exclusivum eos instituendi , qui ad ministeria sacra deputantur.

Can. 233 - § 1. Universae communitati christianae officium incumbit fovendarum vocationum, ut necessitatibus ministerii sacri in tota Ecclesia sufficienter provideatur; speciatim hoc officio tenentur familiae christianae, educatores atque peculiari ratione sacerdotes, praesertim parochi. Episcopi dioecesani, quorum maxime est de vocationibus provehendis curam habere, populum sibi commissum de momento ministerii sacri deque ministrorum in Ecclesia necessitate edoceant, atque incepta ad vocationes fovendas, operibus praesertim ad hoc institutis, suscitent ac sustentent.

§ 2. Solliciti sint insuper sacerdotes, praesertim vero Episcopi dioecesani, ut qui maturioris aetatis viri ad ministeria sacra sese vocatos aestiment, prudenter verbo opereque adiuventur ac debite praeparentur.

Can. 234 - § 1. Serventur, ubi exsistunt, atque foveantur seminaria minora aliave instituta id genus, in quibus nempe, vocationum fovendarum gratia, provideatur ut peculiaris formatia religiosa una expedire iudicaverit Episcopus dioecesanus, seminarii minoris similisve instituti erectioni prospiciat.

§ 2. Nisi certis in casibus adiuncta suadeant, iuvenes quibus animus est ad sacerdotium ascendere, ea ornentur humanistica et scientifica formatione, qua iuvenes in sua quisque regione ad studia superiora peragenda praeparantur.

Can. 235 - § 1. Iuvenes, qui ad sacerdotium accedere intendunt, ad formationem spiritualem convenientem et ad officia propria instituantur in seminario maiore per totum formationis tempus, aut, si adiuncta de iudicio Episcopi dioecesani id postulent, per quattuor saltem annos.

§ 2. Qui extra seminarium legitime morantur, ab Episcopo dioecesano commendentur pio et idoneo sacerdoti, qui invigilet ut ad vitam spiritualem et ad disciplinam sedulo efformentur.

第 三 題
聖職人員

第 一 章
聖職人員之培育

232 條 - 培育服務聖職的人員，是教會的職責，而且是其本有的和專有的權利。

233 條 - 1 項 - 整個基督信徒的團體有培育聖召的職責，以足夠提供整個教會的聖職需要；信徒家庭和教師，特別是司鐸，尤其是堂區主任更應盡此職責。教區主教乃最負推行聖召之職者，應努力教導託付給他的子民有關聖職的重要性以及聖職人員在教會的需要性，並請他們關心及支援，教會為此設立的事業。

2 項 - 司鐸們，尤其是教區主教，應多加關心，使自覺有聖職聖召之老成男子，在言語和行事上得到細心的幫助，並進行必要的準備。

234 條 - 1 項 - 已存在的小修院或其他類似機構，應予保存及維持，在其內為了培育聖召，應設法使宗教教育與人文和科學教育一併傳授；而教區主教認為適宜時，應設立小修院或類似機構。

2 項 - 凡有意晉陞司鐸之青年，應與準備接受高等教育的本地青年，受同樣的人文及科學教育。除非在某些情況下，環境不許可外。

235 條 - 1 項 - 有意晉陞司鐸的青年，全部陶成時間均應在大修院內，接受適當的靈修教育和司鐸本有職務的陶成，如教區主教認為環境有此需要，至少為期四年。

2 項 - 凡合法滯留於修院外者，教區主教應委託虔誠而適當的司鐸照顧之，使之接受靈修生活和嚴格的紀律培訓。

Can. 236 - Aspirantes ad diaconatum permanentem secundum Episcoporum conferentiae praescripta ad vitam spiritualem alendam informentur atque ad officia eidem ordini propria rite adimplenda instruantur:

1° iuvenes per tres saltem annos in aliqua domo peculiari degentes nisi graves ob rationes Episcopus dioecesanus aliter statuerit;

2° maturioris aetatis viri, sive caelibes sive coniugati, ratione ad tres annos protracta et ab eadem Episcoporum conferentia definita.

Can. 237 - § 1. In singulis dioecesibus sit seminarium maius, ubi id fieri possit atque expediat; secus concredantur alumni, qui ad sacra ministeria sese praeparent, alieno seminario aut erigatur seminarium interdioecesanum.

§ 2. Seminarium interdioecesanum ne erigatur nisi prius approbatio Apostolicae Sedis, tum ipsius seminarii erectionis tum eiusdem statutorum, obtenta fuerit, et quidem ab Episcoporum conferentia, si agatur de seminario pro universo eius territorio, secus ab Episcopis quorum interest.

Can. 238 - § 1. Seminaria legitime erecta ipso iure personalitate iuridica in Ecclesia gaudent.

§ 2. In omnibus negotiis pertractandis personam seminarii gerit eius rector, nisi de certis negotiis auctoritas competens aliud statuerit.

Can. 239 - § 1. In quolibet seminario habeantur rector, qui ei praesit, et si casus ferat vice- rector, oeconomus, atque si alumni in ipso seminario studiis se dedant, etiam magistri, qui varias disciplinas tradant apta ratione inter se compositas.

§ 2. In quolibet seminario unus saltem adsit spiritus director, relicta libertate alumnis adeundi alios sacerdotes, qui ad hoc munus ab Episcopo deputati sint.

§ 3. Seminarii statutis provideantur rationes, quibus curam rectoris, in disciplina praesertim servanda, participent ceteri moderatores, magistri, immo et ipsi alumni.

Can. 240 - § 1. Praeter confessarios ordinarios, alii regulariter ad seminarium accedant confessarii, atque, salva quidem seminarii disciplina, integrum semper sit alumnis quemlibet confessarium sive in seminario sive extra illud adire.

§ 2. In decisionibus ferendis de alumnis ad ordines admittendis aut e seminario dimittendis, numquam directoris spiritus et confessariorum votum exquiri potest.

Can. 241 - § 1. Ad seminarium maius ab Episcopo dioecesano admittantur tantummodo ii qui, attentis eorum dotibus humanis et moralibus, spiritualibus et intellectualibus, eorum valetudine physica et psychica necnon

236 條－嚮往終身執事職位者，須依主教團規定，接受靈修生活的薰陶，以及為善盡其本職的課業：

1° 如為青年，應在指定的住所居住至少三年，但教區主教因重大原因另有安排者不在此限。

2° 如為成年人，不論已婚或獨身，應依主教團所規定的計劃受三年陶成。

237 條－1項－在每個教區內，如有可能和益處，最好設立一座大修院；否則，應將準備領受聖職的修生，付託給外地修院，或成立教區聯合修院。

2項－教區聯合修院成立之前，必須先獲得宗座對修院的建立及其院規的批准；若為整個地區設立修院，須由主教團申請，否則由有關的主教們申請批准。

238 條－1項－合法成立的修院，自應在教會內享有法人資格。

2項－在辦理一切事務時，院長代表修院，但對某些事務有關當局另有規定者除外。

239 條－1項－在每座修院內應設院長一人主持院務，如有必要得設副院長一人，總務一人。若修生在該院就讀，亦當有教師，以教授合理編制的各種學科。

2項－在每座修院內，至少應有一個神師，但修生有自由就教於主教為此職務所委派的其他司鐸。

3項－在修院規章中，應擬定方法，務使其他導師、教師，甚至修生在內，參與院長的管理工作，在遵守紀律方面尤其如此。

240 條－1項－除常設的聽告解司鐸外，應有其他聽告解司鐸定期前往修院；修生在不違反修院紀律下，得自由會見院內或院外的任何聽告解司鐸。

2項－在表決修生是否可晉陞聖秩或遣離修院時，不得徵求神師及聽告解司鐸的意見。

241 條－1項－唯有在查考其人品、靈修、智力、身心健康、意向純正各方面後，認為適合畢生獻身於聖職的人，才可由教區主教

recta voluntate, habiles aestimantur qui ministeriis sacris perpetuo sese dedicent.

§ 2. Antequam recipiantur, documenta exhibere debent de susceptis baptismo et confirmatione aliaque quae secundum praescripta institutionis sacerdotalis Rationis requiruntur.

§ 3. Si agatur de iis admittendis, qui ex alieno seminario vel instituto religioso dimissi fuerint, requiritur insuper testimonium respectivi superioris praesertim de causa eorum dimissionis vel discessus.

Can. 242 - § 1. In singulis nationibus habeatur institutionis sacerdotalis Ratio, ab Episcoporum conferentia attentis quidem normis a suprema Ecclesiae auctoritate latis, statuenda et a Sancta Sede approbanda novis quoque adiunctis, approb ante item Sancta Sede, accommodanda, qua institutionis in seminario tradendae definiantur summa principia atque normae generales necessitatibus pastoralibus uniuscuiusque regionis vel provinciale, aptatae.

§ 2. Normae Rationis, de qua in § 1, serventur in omnibus seminariis, tum dioecesanis tum interdioecesanis.

Can. 243 - Habeat insuper unumquodque seminarium ordinationem propriam, ab Episcopo dioecesano aut, si de seminario interdioecesano agatur, ab Episcopis quorum interest, probatam, qua normae institutionis sacerdotalis Rationis adiunctis particularibus accommodentur, ac pressius determinentur praesertim disciplinae capita quae ad alumnorum cotidianam vitam et totius seminarii ordinem spectant.

Can. 244 - Alumnorum in seminario formatio spiritualis et institutio doctrinalis harmonice componantur, atque ad id ordinentur, ut iidem iuxta uniuscuiusque indolem una cum debita maturitate humana spiritum Evangelii et arctam cum Christo necessitudinem acquirant.

Can. 245 - § 1. Per formationem spiritualem alumni idonei fiant ad ministerium pastorale fructuose exercendum et ad spiritum missionalem efformentur, discentes ministerium expletum semper in fide viva et in caritate ad propriam sanctificationem conferre; itemque illas excolere discant virtutes quae in hominum consortione pluris fiunt, ita quidem ut ad aptam conciliationem inter bona humana et supernaturalia pervenire valeant.

§ 2. Ita formentur alumni ut, amore Ecclesiae Christi imbuti, Pontifici Romano Petri successore humili et filiali caritate devinciantur, proprio Episcopo tamquam fidi cooperatores adhaereant et sociam cum fratribus operam praestent; per vitam in seminario communem atque per amicitiae coniunctionisque necessitudinem cum aliis excultam praeparentur ad fraternam unionem cum dioecesano presbyterio, cuius in Ecclesiae servitio erunt consortes.

准其入大修院。

2 項 - 其被錄取前，須先提交領洗、堅振及其他按培育司鐸章程所要求的文件。

3 項 - 被錄取者，如係從其他修院或修會所開除者，另需取得該上司的說明開除或離院的原因的證明書。

242 條 - 1 項 - 在每個國家中，應有培育司鐸的計畫書，此計畫書應遵照教會最高當局頒佈的規則，由主教團制定，並經聖座核准；並於適應新的環境時，再由聖座批准；在此計畫書內，制定修院培訓修士的總綱，以及適合各地區或教省牧靈需要的普通規則。

2 項 - 1 項所提出的培育計劃的規則，在所有教區修院或聯合修院內應一律遵行。

243 條 - 此外，每個修院須有自己的院規，由教區主教批准，如為聯合修院應由有關主教們批准；在此院規中，應使司鐸培育計劃的規則，配合特殊情況，對修生的日常生活及整個修院的秩序和有關紀律的要點，尤其當有清楚的規定。

244 條 - 修生在修院內的靈修陶成與學術培育要互相配合並妥善安排，務期按每個人的特長與其當具的人性成熟，使彼獲得福音精神和與基督的密切關係。

245 條 - 1 項 - 修生應藉靈修獲得有效執行牧靈職務的能力，並應獲得傳教精神，學得常以活潑的信德和愛德，滿全職務，促使自己聖化；同時學得與人共處的各項德行，使人本性與超性的優點，達到適當的和諧地步。

2 項 - 培訓修生，要達到使他們熱愛基督的教會，以謙虛及孝愛與伯鐸的繼承人教宗相聯繫，隨從本人的主教如忠實的助手，對同事兄弟攜手合作；藉在修院內的團體生活及與他人相處的友誼關係，準備與教區司鐸，來日在教會服務時的同僚團結一起。

Can. 246 - § 1. Celebratio Eucharistica centrum sit totius vitae seminarii, ita ut cotidie alumni, ipsam Christi caritatem participantes, animi robur pro apostolico labore et pro vita sua spirituali praesertim ex hoc ditissimo fonte hauriant.

§ 2. Efformentur ad celebrationem liturgiae horarum, qua Dei ministri, nomine Ecclesiae pro toto populo sibi commisso, immo pro universo mundo, Deum deprecantur.

§ 3. Foveantur cultus Beatae Mariae Virginis etiam per mariale rosarium, oratio mentalis aliaque pietatis exercitia, quibus alumni spiritum orationis acquirant atque vocationis suae robur consequantur.

§ 4. Ad sacramentum paenitentiae frequenter accedere assuescant alumni, et commendatur ut unusquisque habeat moderatorem suae vitae spiritualis libere quidem electum, cui confidenter conscientiam aperire possit.

§ 5. Singulis annis alumni exercitiis spiritualibus vacent.

Can. 247 - § 1. Ad servandum statum caelibatus congrua educatione praeparentur, eumque ut peculiare Dei donum in honore habere discant.

§ 2. De officiis et oneribus quae ministris sacris Ecclesiae propria sunt, alumni debite reddantur certiores, nulla vitae sacerdotalis difficultate reticita.

Can. 248 - Institutio doctrinalis tradenda eo spectat, ut alumni, una cum cultura generali necessitatibus loci ac temporis consentanea, amplam atque solidam acquirant in disciplinis sacris doctrinam, ita ut, propria fide ibi fundata et inde nutrita, Evangelii doctrinam hominibus sui temporis apte, ratione eorundem ingenio accommodata, nuntiare valeant.

Can. 249 - Institutionis sacerdotalis Ratione provideatur ut alumni non tantum accurate linguam patriam edoceantur, sed etiam linguam latinam bene calleant necnon congruam habeant cognitionem alienarum linguarum, quarum scientia ad eorum formationem aut ad ministerium pastorale exercendum necessaria vel utilis videatur.

Can. 250 - Quae in ipso seminario philosophica et theologica studia ordinantur, aut successive aut coniuncte peragi possunt, iuxta institutionis sacerdotalis Rationem; eadem completum saltem sexennium complectantur, ita quidem ut tempus phiosophicis disciplinis dedicandum integrum biennium, studiis vero theologicis integrum quadriennium adaequet.

Can. 251 - Phiosophica institutio, quae innixa sit oportet patrimonio philosophico perenniter valido, et rationem etiam habeat philosophicae investigationis progredientis aetatis, ita tradatur, ut alumnorum formationem

246 條－1項－感恩聖祭，應為修院整個生活的中心，修生藉此每日分享基督的愛，使心靈從此豐沛的泉源中，汲取使徒工作及靈修生活的力量。

2項－應訓練修生誦念每日禮讚，藉此，天主的聖職人以教會名義，為託付予他的全體民眾以及全世界，向天主祈禱。

3項－應培養修生敬禮榮福童貞瑪利亞，包括唸玫瑰經；應培養默禱和其他熱心神工，使修生因此學得祈禱的精神，並堅定其聖召。

4項－修生應養成經常領受懺悔聖事的習慣，每人也宜自由選擇靈修生活導師，向他信賴地傾訴自己的心跡。

5項－修生每年應做退省。

247 條－1項－以適當的教導，準備修生保持獨身，使之明瞭獨身為主賜的特恩，而引以為榮。

2項－有關教會內聖職人本有的責任和職務必須使修生明瞭，亦不可隱瞞司鐸生活中的任何困難。

248 條－對學識及一般文化的傳授，應適應時、地之需要，同時在聖學上更應提供廣泛而切實的知識，為能使修生在信德受滋養而鞏固後，向自己同時代的人，以適合他們理解的方式，宣講福音的道理。

249 條－在培育司鐸的方針上，要設法使修生不只專務其本國語言，也要通曉拉丁文，並對其陶成及執行牧靈任務所必需的或有用的外語，也應有所認識。

250 條－在修院內研讀哲學及神學的課程，可按培育司鐸方針連續或同步進行，至少該滿六年，即專讀哲學的時間應為兩年，神學滿四年。

251 條－對哲學教學，應以永久健全的哲學傳統為基準，同時對時代進展中的哲學研究也有相當認識，以便完成修生們的人文教

humanam perficiat, mentis aciem provehat, eosque ad studia theologica peragenda aptiores reddat.

Can. 252 - § 1. Institutio theologica, in lumine fidei, sub Magisterii ductu, ita impertiatur, ut alumni integram doctrinam catholicam, divina Revelatione innixam, cognoscant, propriae vitae spiritualis reddant alimentum eamque, in ministerio exercendo rite annuntiare ac tueri valeant.

§ 2. In sacra Scriptus peculiari diligentia erudiantur alumni, ita ut totius sacrae Scripturae conspectum acquirant.

§ 3. Lectiones habeantur theologiae dogmaticae, verbo Dei scripto una sacra Traditione semper innixae, quarum ope alumni mysteria salutis, s. Thoma praesertim magistro, intimius penetrare addiscant, itemque lectiones theologiae moralis et pastoralis, iuris canonici, liturgiae, historiae ecclesiasticae, necnon aliarum disciplinarum, auxiliarium atque specialium, ad normam praescriptorum institutionis sacerdotalis Rationis.

Can. 253 - § 1. Ad magistri munus in disciplinis phiosophicis, theologicis et iuridicis, ab Episcopo aut ab Episcopis, quorum interest, ii tantum nominentur qui, virtutibus praestantes, laurea doctorali aut licentia potiti sunt in universitate studiorum aut facultate a Sancta Sede recognita.

§ 2. Curetur ut distincti totidem nominentur magistri qui doceant sacram Scripturam, theologiam dogmaticam, theologiam moralem, liturgiam, philosophiam, ius canonicum, historiam ecclesiasticam, aliasque, quae propria methodo tradendae sunt, disciplinas.

§ 3. Magister qui a munere suo graviter deficiat, ab auctoritate, de qua in § 1, amoveatur.

Can. 254 - § 1. Magistri in disciplinis tradendis de intima universae doctrinae fidei unitate et harmonia iugiter solliciti sint, ut unam scientiam alumni se discere experiantur; quo aptius id obtineatur, adsit in seminario qui integram studiorum ordinationem moderetur.

§ 2. Ita alumni edoceantur, ut et ipsi habiles fiant ad quaestiones aptis investigationibus propriis et scientifica methodo examinandas habeantur igitur exercitationes, in quibus, sub moderamine magistrorum, alumni proprio labore studia quaedam persolvere discant.

Can. 255 - Licet universa alumnorum in seminario formatio pastoralem finem persequatur, institutio stricte pastoralis in eodem ordinetur, qua alumni principia et artes addiscant quae, attentis quoque loci ac temporis necessitatibus, ad ministerium Dei populum docendi, sanctificandi et regendi exercendum pertineant.

育，提高其思想的敏感度，也便於進修神學。

252 條－1項－神學教育應在信德的光照和訓導權的領導下傳授，務使修生認識依據啟示的全部天主教的道理，作為自己屬靈生活的滋養，並在執行聖職時，能正確地宣講並加以衛護。

2項－修生應悉心學習聖經，以獲取全部聖經的知識。

3項－信理神學課程，常要依據文字記載的天主聖言及聖傳，藉此，修生特以聖多瑪斯為師表，學習更深入地了解救贖的奧蹟，同樣亦教授倫理神學、牧靈神學、教會法、禮儀、教會歷史，以及照培育司鐸方針所規定的輔助及特殊學科。

253 條－1項－哲學、神學、教會法等科的教授，應由有關主教或主教們聘請，他們必須備有聖德，並在大學或聖座承認的學院獲得博士或碩士學位。

2項－盡可能分科聘請教授，以教授聖經、信理神學、倫理神學、禮儀、哲學、教會法、教會歷史，以及其他應以專門教學法講授的課程。

3項－嚴重失職的教授，應由1項所指當局解聘之。

254 條－1項－教授在授課時，常要顧及全部信德道理內容的一致性與和諧性，使修生感覺到所學乃一種學問；為達到此目的最好在修院內，有人負責編排並調整全部課程。

2項－應教導修生，能使之達到有能力以自己適當的研究，並以科學方法驗證問題；因此應有實習，讓修生在老師的指導下，學習以自力完成所研究的課業。

255 條－雖然修生們在修院所受的全部教育均以牧靈為目的，但仍應在修院內安排特殊的牧靈課程，使修生因而學得原理和技術，為能適應時地的需要，盡教導、聖化、管理天主子民的職務。

Can. 256 - § 1. Diligenter instruantur alumni in iis quae peculiari ratione ad sacrum ministerium spectant, praesertim in arte catechetica et homiletica exercenda, in cultu divino peculiarique modo in sacramentis celebrandis, in commercio cum hominibus, etiam noncatholicis vel non credentibus, habendo, in paroecia administranda atque in ceteris muneribus adimplendis.

§ 2. Edoceantur alumni de universae Ecclesiae necessitatibus, ita ut sollicitudinem habeant de vocationibus promovendis, de quaestionibus missionalibus, oecumenicis necnon de aliis, socialibus quoque, urgentoribus.

Can. 257 - § 1. Alumnorum institutioni ita provideatur, ut non tantum Ecclesiae particularis in cuius servitio incardinentur, sed universae quoque Ecclesiae sollicitudinem habeant, atque paratos se exhibeant Ecclesiis particularibus, quarum gravis urgeat necessitas, sese devovere.

§ 2. Curet Episcopus dioecesanus ut clerici, a propria Ecclesia particulari ad Ecclesiam particularem alterius regionis transmigrare intendentes, apte praeparentur ad ibidem sacrum ministerium exercendum, ut scilicet et linguam regionis addiscant, et eiusdem institutorum, condicionum socialium, usuum et consuetudinem intellegentiam habeant.

Can. 258 - Ut apostolatus exercendi artem in opere ipso etiam addiscant, alumni, studiorum curriculo decurrente, praeserti, vero feriarum tempore, praxi pastorali initientur per opportunas, sub moderamine semper sacerdotalis periti, exercitationes, alumnorum aetati et locorum condicioni aptatas, de iudicio Ordinarii determinandas.

Can. 259 - § 1. Episcopo dioecesano aut, si de seminario interdioecesano agatur, Episcopis quorum interest, competit quae ad seminarii superius regimen et administrationem spectant, decernere.

§ 2. Episcopus dioecesanus aut, si de seminario interdioecesano agatur, Episcopi quorum interest, frequenter seminarium ipsi visitent, in formationem suorum alumnorum necnon in institutionem, quae in eodem tradatur, phiosophicam et theologicam invigilent, et de alumnorum vocatione, indole, pietate ac profectu cognitionem sibi comparent, maxime intuitu sacrarum ordinationum conferendarum.

Can. 260 - Rectori, cuius est cotidianum moderamen curare seminarii, ad normam quidem institutionis sacerdotalis Rationis ac seminarii ordinationis, omnes in propriis muneribus adimplendis obtemperare debent.

Can. 261 - § 1. Seminarii rector itemque, sub eiusdem auctoritate, moderatores et magistri pro parte sua curent ut alumni normas Ratione

256 條－1項－修生應努力學習與聖職有密切關係的事項，尤其要學習要理教學法，講道術；並學習如何舉行神聖敬禮，特別是施行聖事，如何在服務的堂區或盡其他職務時與人交往，包括與非天主教徒或無信仰者交往。

2項－應教導修生有關普世教會的需要，使其關心推動聖召、傳教工作、教會合一及其他社會性的迫切問題。

257 條－1項－對修生的培訓應著意使之不但為其所屬的個別教會服務，而應關心普世教會，準備投身為有嚴重迫切需要的其他個別教會服務。

2項－教區主教應設法，使願意從自己的個別教會轉移到其他個別教會的聖職人有適當的準備，如學習地方語言，認識當地制度、社會條件、風俗習慣等，以便至該地方行使聖職。

258 條－修生為學得傳教工作技能，應於學業進行期間，尤其在假期中，開始做牧靈實習，即在有經驗的司鐸指導下，作適合修生年齡、地方環境，並由教長所斟酌指派的實習。

259 條－1項－教區主教或聯合修院有關的主教，有權決定有關修院高級行政及管理事宜。

2項－教區主教或聯合修院有關的主教，應多次親自巡視修院，對於自己修生的培育及在該院講授的神哲學課程，加以督導，並對修生的聖召、品行、虔誠、進步等，尤其是對將接受的聖秩準備方面進行了解。

260 條－院長對修院的日常管理負責，眾人應按培育司鐸方針及修院規則，在盡自己本有職務方面服從院長。

261 條－1項－修院院長及在其領導下的主任、教師等，皆應

institutionis sacerdotalis necnon seminarii ordinatione praescriptas adamussim servent.

§ 2. Sedulo provideant seminarii rector atque studiorum moderatur ut magistri suo munere rite fungantur, secundum praescripta Rationis institutionis sacerdotalis ac seminarii ordinationis.

Can. 262 - Exemptum a regimine paroeciali seminarium esto: et pro omnibusqui in seminario sunt, parochi officium, excepta materia matrimoniali et firmo praescripto can. 985, obeat seminarii rector eiusve delegatus.

Can. 263 - Episcopus dioecesanus vel, si de seminario interdioecesano agatur, Episcopi quorum interest, pro parte ab eis communi consilio determinata, curare debent ut provideatur seminarii constitutioni et conservationi, alumnorum sustentationi necnon magistrorum remunerationi aliisque seminarii necessitatibus.

Can. 264 - § 1. Ut seminarii necessitatibus provideatur, praeter stipem de qua in can. 1266, potest Episcopus in dioecesi tributum imponere.

§ 2. Tributo pro seminario obnoxiae sunt cunctae personae iuridicae ecclesiasticae etiam privatae, quae sedem in dioecesi habeant, nisi solis eleemosynis sustententur aut in eis collegium discentium vel docentium ad commune Ecclesiae bonum promovendum actu habeantur; huiusmodi tributum debet esse generale, reditibus eorum qui eidem obnoxii sunt proportionatum, atque iuxta necessitates seminarii determinatum.

CAPUT II

DE CLERICORUM ADSCRIPTIONE SEU INCARDINATIONE

Can. 265 - Quemlibet clericum oportet esse incardinatum aut alicui Ecclesiae particulari vel praelaturae personali, aut alicui instituto vitae consecratae vel societati hac facultate praeditis, ita ut clerici acephali seu vagi minime admittantur.

Can. 266 - § 1. Per receptum diaconatum aliquis fit clericus et incardinatur Ecclesiae particulari vel praelaturae personali pro cuius servitio promotus est.

§ 2. Sodalis in instituto religioso a votis perpetuis professus aut societati clericali vitae apostolicae definitive incorporatus, per receptum diaconatum incardinatur tamquam clericus eidem instituto aut societati, nisi ad societates quod attinet aliter ferant constitutiones.

§ 3. Sodalis instituti saecularis per receptum diaconatum incardinatur Ecclesiae particulari pro cuius servitio promotus est, nisi vi concessionis Sedis Apostolicae ipsi instituto incardinetur.

善盡其職，務使修生妥善遵守培育司鐸之方針及修院章程。

2項－修院院長及教務主任，應盡力使教師們按司鐸培育方針及修院章程，盡好自己的職責。

262 條－修院不屬於本堂管轄，除婚姻及985條所規定者外，修院內所有人士皆由修院院長或其代理人盡其堂區主任職務。

263 條－教區主教或聯合修院有關的主教們，應繳納共同協議中指定的款項，以維持修院的設施與保養、修生的生活費用、教師的酬勞及修院的其他需要。

264 條－1項－為籌募修院費用，除1266條所指的獻金外，主教得在教區內制定稅捐。

2項－應負擔修院稅捐者，為所有教會法人以及設立在教區內的私立法人；但賴救濟為生者，或為推動教會的公益而設的學習或教學團體不在此列；此類稅捐應為一般性的，配合負擔人的收入並按修院的需要而定。

第二章

聖職人員之歸屬

265 條－每個聖職人員必須歸屬某一教區或屬人監督團，或加入獻身生活會或具有此功能的團體，總之，絕不允許聖職人無歸屬或無定所。

266 條－1項－凡領受執事職者，即成為聖職人，須歸屬教區，或其服務的屬人監督團。

2項－在修會已發終身願的會士，或決定性地加入使徒生活聖職團的人，一經領受執事職，即如聖職人員歸屬該修會或該團，但該團規章另有規定者，除外。

3項－俗世會成員，因領受執事職而歸屬於其服務的教區，但經宗座許可得歸屬該俗世會者，除外。

Can. 267 - § 1. Ut clericus iam incardinatus alii Ecclesiae particulari valide incardinetur, ab Episcopo dioecesano obtinere debet litteras ab eodem subscriptas excardinationis; et pariter ab Episcopo dioecesano Ecclesiae particularis cui se incardinari desiderat, litteras ab eodem subscriptas incardinationis.

§ 2. Excardinatio ita concessa effectum non sortitur nisi incardinatione obtenta in alia Ecclesia particulari.

Can. 268 - § 1. Clericus qui a propria Ecclesia particulari in aliam legitime transmigraverit, huic Ecclesiae particulari, transacto quinquennio, ipso iure incardinatur, si talem voluntatem in scriptis manifestaverit tum Episcopo dioecesano Ecclesiae hospitis tum Episcopo dioecesano proprio, neque horum alteruter ipsi contrariam scripto mentem intra quattuor menses a receptis litteris significaverit.

§ 2. Per admissionem perpetuam aut definitivam in institutum vitae consecratae aut in societatem vitae apostolicae, clericus qui, ad normam can. 266, §2, eidem instituto aut societati incardinatur, a propria Ecclesia particulari excardinatur.

Can. 269 - Ad incardinationem clerici Episcopus dioecesanus ne deveniat nisi:

1° necessitas aut utilitas suae Ecclesiae particularis id exigat, et salvis praescriptis honestam sustentationem clericorum respicientibus;

2° ex legitimo documento sibi constiterit de concessa excardinatione, et habuerit praeterea ab Episcopo dioecesano excardinanti, sub secreto si opus sit, de clerici vita, moribus ac studiis opportuna testimonia;

3° clericus eidem Episcopo dioecesano scripto declaraverit se novae Ecclesiae particularis servitio velle addici ad normam iuris.

Can. 270 - Excardinatio licite concedi potest iustis tantum de causis, quales sunt Ecclesiae utilitas aut bonum ipsius clerici; denegari autem nonpotest nisi exstantibus gravibus causis; licet tamen clerico, qui se gravatum censuerit et Episcopum receptorem invenerit, contra decisionem recurrere.

Can. 271 - § 1. Extra casum verae necessitatis Ecclesiae particularis propriae, Episcopus dioecesanus ne deneget licentiam transmigrandi clericis, quos paratos scit atque aptos aestimet qui regiones petant gravi cleri inopia laborantes, ibidem sacrum ministerium peracturi; prospiciat vero ut per conventionem scriptam cum Episcopo dioeces ano loci, quem petunt, iura et officia eorundem clericorum stabiliantur.

§ 2. Episcopus dioecesanus licentiam ad aliam Ecclesiam particularem transmigrandi concedere potest suis clericis ad tempus praefinitum, etiam

267 條 - 1 項 - 為使已有歸屬的聖職人員有效的歸屬另一教區，必須從教區主教取得脫離教區的簽署信函；同樣也必須由其所擬歸屬的教區主教，取得歸屬的簽署函件。

2 項 - 在未獲得另一教區的歸屬前，脫離教區的批准並不生效。

268 條 - 1 項 - 聖職人員由本教區合法地遷至另一教區，經五年後，如果向客居教區主教及其本教區主教以書面表明改屬意願，雙方於收到信函四個月內，均未以書面表示反對意見時，即得當然歸屬於另一教區。

2 項 - 聖職人員依266條 2 項規定獲准永久或決定性的歸屬獻身生活會或使徒生活團，則歸屬該修會或團體，並脫離其本屬教區。

269 條 - 教區主教除了具備下列各款之外，勿收聖職人員歸屬自己教區：

1° 自己教區需要用人，或其人對教區大有用處；同時能履行法律有關聖職人員的合理生活費用的規定；

2° 取得批准脫離教區的合法文件，並向其脫離的教區主教取得有關該聖職人員的生活、品行、學識等適時的證明；如有必要可秘密進行之；

3° 聖職人員向其新的教區主教，以書面聲明自己願意依法律規定服務新的教區。

270 條 - 脫離教區，必須有正當原因，始得合法批准：即如教會的利益或聖職人員本人的益處；而非有重大原因，不得拒絕批准；如聖職人員感到受壓，又已找到收納的主教，可以提出反駁訴願。

271 條 - 1 項 - 除本教區有真正的需要外，教區主教勿阻止願往缺乏聖職人員的地方的人，去供聖職，只要了解他有所準備，又認為他是合適人選，但也應與該員去的教區主教擬訂契約，以確定該員的權利與義務。

2 項 - 教區主教得准許其聖職人員，在預定的一段時間內，遷至

pluries renovandum, ita tamen ut iidem clerici propriae Ecclesiae particulari incardinati maneant, atque in eandem redeuntes omnibus gaudeant iuribus, quae haberent si in ea sacro ministerio addicti fuissent.

§ 3. Clericus qui legitime in aliam Ecclesiam particularem transierit propriae Ecclesiae manens incardinatus, a proprio Episcopo dioecesano iusta de causa revocari potest, dummodo serventur conventiones cum altero Episcopo initae atque naturalis aequitas; pariter, iisdem condicionibus servatis, Episcopus dioecesanus alterius Ecclesiae particularis iusta de causa poterit eidem clerico licentiam ulterioris commorationis in suo territorio denegare.

Can. 272 - Excardinationem et incardinationem, itemque licentiam ad aliam Ecclesiam particularem transmigrandi concedere nequit Administrator dioecesanus, nisi post annum a vacatione sedis episcopalis, et cum consensu collegii consultorum.

Caput III
DE CLERICORUM OBLIGATIONIBUS ET IURIBUS

Can. 273 - Clerici speciali obligatione tenentur Summo Pontifici et suo quisque Ordinario reverentiam et oboedientiam exhibendi.

Can. 274 - § 1. Soli clerici obtinere possunt officia ad quorum exercitium requiritur potestas ordinis aut potestas regiminis ecclesiastici.

§ 2. Clerici, nisi legitimo impedimento excusentur, munus, quod ipsis a suo Ordinario commissum fuerit, suscipere ac fideliter adimplere tenentur.

Can. 275 - § 1. Clerici, quippe qui omnes ad unum conspirent opus, ad aedificationem nempe Corporis Christi, vinculo fraternitatis et orationis inter se uniti sint, et cooperationem inter se prosequantur, iuxta iuris particularis praescripta.

§ 2. Clerici missionem agnoscant et promoveant, quam pro sua quisque parte laici in Ecclesia et in mundo exercent.

Can. 276 - § 1. In vita sua ducenda ad sanctitatem persequendam peculiari ratione tenentur clerici, quippe qui, Deo in ordinis receptione novo titulo consecrati, dispensatores sint mysteriorum Dei in servitium Eius populi.

§ 2. Ut hanc perfectionem persequi valeant:

1° imprimis ministerii pastoralis officia fideliter et indefesse adimpleant;

另一教區，且可多次續約，但仍為屬於原有教區的人員，而在重回本教區時，仍享有本教區聖職的一切權利，一如過去。

3 項 - 凡合法遷往另一教區，而仍屬本教區的聖職人員，本區主教得以正當原因召回之，但須遵守與該方主教所訂之協議和公平原則；在同樣的條件下，另一方教區的主教，得以正當原因拒絕該聖職人員在該教區內延長居留。

272 條 - 教區署理不得批准脫離、歸屬以及遷至另一教區的許可；但主教出缺一年後，徵得參議會之同意者，不在此限。

第 三 章

聖職人員之義務與權利

273 條 - 聖職人員對教宗及其所從屬之教長，有尊敬及服從的特別義務。

274 條 - 1 項 - 惟有聖職人員，能擔任需要聖秩權或教會管理權始可執行的職務。

2 項 - 聖職人員除因合法阻礙可推辭外，應接受並忠誠地履行其教長所委託之職務。

275 條 - 1 項 - 聖職人員既共同致力於同一事業，即建立基督的奧體，故應以兄弟之情和共同祈禱團結一起，並依特別法的規定，促進彼此的合作。

2 項 - 聖職人員應重視並促進平信徒在教會和世界上，依各人之職份所負有的使命。

276 條 - 1 項 - 聖職人員的生活，首應特別追求聖德，因其在領受聖秩時，以新的名義獻身於天主，做天主奧蹟的分施者，為天主子民服務。

2 項 - 為能達到此完滿地步，聖職人員要：

1° 首先應堅貞不懈地履行牧靈職務；

2° duplici mensa sacrae Scripturae et Eucharistiae vitam suam spiritualem nutriant; enixe igitur sacerdotes invitantur ut cotidie Sacrificium eucharisticum offerant, diaconi vero ut eiusdem oblationem cotidie participent;

3° obligatione tenentur sacerdotes necnon diaconi ad presbyteratum aspirantes cotidie liturgiam horarum persolvendi secundum proprius et probatos liturgicos libros; diaconi autem permanentes eandem persolvant pro parte ab Episcoporum conferentia definita;

4° pariter tenentur ad vacandum recessibus spiritualibus, iuxta iuris particularis praescripta;

5° sollicitantur ut orationi mentali regulariter incumbant, frequenter ad paenitentiae sacramentum accedant, Deiparam Virginem peculiari veneratione colant, aliisque mediis sanctificationis utantur communibus et particularibus.

Can. 277 - § 1. Clerici obligatione tenentur servandi perfectam perpetuamque propter Regnum coelorum continentiam, ideoque ad coelibatum adstringuntur, quod est peculiare Dei donum, quo quidem sacri ministri indiviso corde Christo facilius adhaerere possunt atque Dei hominumque servitio liberius sese dedicare valent.

§ 2. Debita cum prudentia clerici se gerant cum personis, quarum frequentatio ipsorum obligationem ad continentiam servandam in discrimen vocare aut in fidelium scandalum vertere possit.

§ 3. Competit Episcopo dioecesano ut hac de re normas statuat magis determinatas utque de huius obligationis observantia in casibus particularibus iudicium ferat.

Can. 278 - § 1. Ius est clericis saecularibus sese consociandi cum aliis ad fines statui clericali congruentes prosequendos.

§ 2. Magni habeant clerici saeculares praesertim illas consociationes quae, statutis a competenti auctoritate recognitis, per aptam et convenienter approbatam vitae ordinationem et fraternum iuvamen, sanctitatem suam in ministerii exercitio fovent, quaeque clericorum inter se et cum proprio Episcopo unioni favent.

§ 3. Clerici abstineant a constituendis aut participandis consociationibus, quarum finis aut actio cum obligationibus statui clericali propriis componi nequeunt vel diligentem muneris ipsis ab auctoritate ecclesiastica competenti commissi adimpletionem praepedire possunt.

Can. 279 - § 1. Clerici studia sacra, recepto etiam sacerdotio, prosequantur, et solidam illam doctrinam, in sacra Scriptura fundatam, a maioribus traditam et communiter ab Ecclesia receptam sectentur, uti

2° 以聖經和聖體雙重神糧滋養其靈性生命；為此懇請司鐸每日奉行感恩祭，而執事則每日參與此聖祭；

3° 司鐸及期望晉陞司鐸的執事，必須每日按批准的禮儀經書，恭頌各時辰的頌禱禮；終身執事，則念主教團所規定的部分；

4° 同樣，必須按特別法之規定，做退省；

5° 奉勸他們按時做默禱，勤行懺悔聖事，特別恭敬天主聖母，並利用其他普通的和特殊的成聖方法。

277 條－1項－聖職人員有義務為了天國持守完整而永久的貞操，因此應保持獨身這個天主的特恩：聖職人員因此更易於專心契合於基督，更能自由地獻身為天主及人類服務。

2項－聖職人員對一些人頻繁來訪應保持該有的明智，以免為自己該持守的貞操招致危險，或成為信徒的惡表。

3項－教區主教有權對此事訂立更明確的規則，為能在個案中對此義務的遵守加以判斷。

278 條－1項－教區聖職人員有權與其他聖職人員聯合，以追求符合聖職身分的目的。

2項－教區聖職人員應特別重視某些善會，其章程應為主管當局所承認，使生活做適當的調整，彼此兄弟相助，藉以培養執行職務中的聖德，有助於聖職人員彼此之間並與本主教的團結。

3項－聖職人員切勿組織或參加這樣一些社團，即其宗旨或行動與聖職身分本有的職責不能和諧，或可能妨礙勤勉履行教會主管當局所委託之職務。

279 條－1項－聖職人員，即使領受鐸品以後，仍須繼續研究聖學，並追求根據聖經，前輩所傳授及教會普遍採用的健全道理，尤其應照大公會議，及羅馬教宗文件所指示；聖職人員應避免世俗標榜

documentis praesertim Conciliorum ac Romanorum Pontificum determinatur, devitantes profanas vocum novitates et falsi nominis scientiam

§ 2. Sacerdotes, iuxta iuris praescripta, praelectiones pastorales post ordinationem sacerdotalem instituendas frequentent atque, statutis eodem iure temporibus, aliis quoque intersint praelectionibus, conventibus theologicis aut conferentiis, quibus ipsis praebeatur occasio pleniorem scientiarum sacrarum et methodorum pastoralium cognitionem acquirendi.

§ 3. Aliarum quoque scientiarum, earum praesertim quae cum sacris conectuntur, cognitionem prosequantur, quatenus praecipue administerium pastorale exercendum confert.

Can. 280 - Clericis valde commendatur quaedam vitae communis consuetudo; quae quidem, ubi viget, quantum fieri potest, servanda est.

Can. 281 - § 1. Clerici, cum ministerio ecclesiastico se dedicant, remunerationem merentur quae suae condicioni congruat, ratione habite tum ipsius muneris naturae, tum locorum temporumque condicionum, quaque ipsi possint necessitatibus vitae suae necnon aequae retributioni eorum, quorum servitio, egent, providere.

§ 2. Item providendum est ut gaudeant illa sociali assistentia, qua eorum necessitatibus, si infirmate, invaliditate vel senectute laborent, apte prospiciatur.

§ 3. Diaconi uxorati, qui plene ministerio ecclesiastico sese devovent, remunerationem merentur qua sui suaeque familiae sustentationi providere valeant; qui vero ratione professionis civilis, quam exercent aut exercuerunt, remunerationem obtineant, ex perceptis inde reditibus sibi suaeque familiae necessitatibus consulant.

Can. 282 - § 1. Clerici vitae simplicitatem colant et ab omnibus quae vanitatem sapiunt se abstineant.

§ 2. Bona, quae occasione exercitii ecclesiastici officii ipsis obveniunt, quaeque supersunt, provisa ex eis honesta sustentatione et omnium officiorum proprii status adimpletione, ad bonum Ecclesiae operaque caritatis impendere velint.

Can. 283 - § 1. Clerici, licet officium residentiale non habeant, a sua tamen dioecesi per notabile tempus iure particulari determinandum, sine licentia saltem praesumpta Ordinarii proprii, ne discedant.

§ 2. Ipsis autem competit ut debito et sufficienti quotannis gaudeant feriarum tempore, iure universali vel particulari determinato.

Can. 284 - Clerici decentem habitum ecclesiasticum, iuxta normas ab Episcoporum conferentia editas atque legitimas locorum consuetudines, deferant.

新奇的學說及偽科學。

2 項 - 司鐸應照特別法規定，參加為晉鐸後制定的牧靈講習，並照同一法律規定的時間參加其他講習，如：神學集會或講習會，藉此類會議可獲得對聖學及牧靈方法更豐富的知識。

3 項 - 司鐸亦須繼續研究其他學術，尤其是與聖學有關聯者，特別是那有助於執行牧靈聖職者。

280 條 - 極力推崇聖職人員度某種共同生活的習慣，其已有的，應盡量予以保存。

281 條 - 1 項 - 聖職人員，當其從事教會職務時，應根據其職務的性質及當時和地方的環境，獲得與職位相稱的報酬，為能照顧他本人生活所需，以及他在工作中所需助手的公道酬勞。

2 項 - 同樣，須設法使聖職人員享有社會保險，使之在生病、殘障或年老等急需時，能獲得妥善的照顧。

3 項 - 全勤服務教會的已婚執事，應享有酬勞，為能照顧其個人及家庭生活；至於因所執行或已執行的俗世職業已獲得一份報酬者，應以其所得收入，照顧其個人及家庭所需。

282 條 - 1 項 - 聖職人員應度簡樸的生活，切忌一切虛榮儀表。

2 項 - 聖職人員因執行教會職務而得之財物，除維持其合理生活及履行本人一切職務之開支外，得自願將所剩餘應用於教會公益或慈善事業。

283 條 - 1 項 - 聖職人員即使無留守職務，如無自己的教長至少推定的許可時，不得久離其教區，以致超過特別法所規定的時間。

2 項 - 聖職人員依普通法及特別法規定，每年應享有應得的及足夠的假期。

284 條 - 聖職人員應照主教團公佈的規定，及當地合法習慣，穿著適當的教會服裝。

Can. 285 - § 1. Clerici ab iis omnibus, quae statum suum dedecent, prorsus abstineant, iuxta iuris particularis praescripta.

§ 2. Ea quae, licet non indecora, a clericali tamen statu aliena sunt, clerici vitent.

§ 3. Officia publica, quae participationem in exercitio civilis potestatis secumferunt, clerici asssumere vetantur.

§ 4. Sine licentia sui Ordinarii, ne ineant gestiones bonorum ad laicos pertinentium aut officia saecularia, quae secum feruntonus redendarum rationum; a fideiubendo, etiam de bonis propriis, inconsulto proprio Ordinario, prohibentur; item a subscribendis syngraphis, quibus nempe obligatio solvendae pecuniae, nulla definita causa, subscipitur, abstineant.

Can. 286 - Prohibentur clerici per se vel per alios, sive in propriam sive in aliorum utilitatem, negotiationem aut mercaturam exercere, nisi de licentia legitimae auctoritatis ecclesiasticae.

Can. 287 - § 1. Clerici pacem et concordiam iustitia innixam inter homines servandam quam maxime semper foveant.

§ 2. In factionibus politicis atque in regendis consociationibus syndicalibus activam partem ne habeant, nisi iudicio competentis auctoritatis ecclesiasticae, Ecclesiae iura tuenda aut bonum commune promovendum id requirant.

Can. 288 - Diaconi permanentes praescriptis cann. 284, 285, §§3 et 4, 286, 287, §2 non tenentur, nisi ius particulare aliud statuat.

Can. 289 - § 1. Cum servitium militare statui clericali minus congruat, clerici itemque candidati ad sacros ordines militiam ne capessant voluntarii, nisi de sui Ordinarii licentia.

§ 2. Clerici utantur exemptionibus, quas ab exercendis muneribus et publicis civilibus officiis a statu clericali alienis, in eorum favorem leges et conventiones vel consuetudines concedunt nisi in casibus particularibus aliter Ordinarius proprius decreverit.

CAPUT IV
DE AMISSIONE STATUS CLERICALIS

Can. 290 - Sacra ordinatio, semel valide recepta, numquam irrita fit. Clericus tamen statum clericalem amittit:

1° sententia iudicali aut decreto administrativo, quo invaliditas sacrae ordinationis declaratur;

285 條－1項－聖職人員應依特別法規定，極力避免一切不合身份的事務。

2項－雖非不雅但不合聖職身分者，聖職人員皆應避免之。

3項－禁止聖職人員接受參與國家行政的公職。

4項－無本人教長許可，不要參與屬於俗人的財物事務或帶有負責報帳的世俗職務；即使用自己的財物，如未與本教長商議也禁止作擔保；同樣，亦不得簽署期票，即無確定原因而有償付欠款義務者。

286 條－無教會合法主管的許可，禁止聖職人員本人或借助他人，不論為自己或為別人的利益經商或從事買賣活動。

287 條－1項－聖職人員常應以最大努力，維護人間基於正義的和平與親睦。

2項－聖職人員不得主動參加政黨或領導工會，但經教會主管當局審定，為保障教會權利或促進公益有必要時，不在此限。

288 條－終身執事，不受法典284、285條3、4項及286、287條2項的限制，除非特別法另有規定。

289 條－1項－服兵役原不太適合聖職身分，聖職人員與準備領受聖秩的人，除非獲得教長的准許，勿志願從軍。

2項－聖職人員得享用依法律、契約或習慣所給予的豁免權，不接與聖職身分不合的公務及公職，但在特殊情況，本人教區或修會教長另有決定者，不在此限。

第四章

聖職身分之喪失

290 條－聖秩聖事，一經有效領受，永不消滅。但聖職人員有下列情形者，喪失聖職身分：

1° 教會法庭判決或行政法令聲明聖秩聖事無效者；

2° poena dimissionis legitime irrogata;

3° rescripto Apostolicae Sedis; quod vero rescriptum diaconis ob graves tantum causas, presbyteris ob gravissimas causas ac Apostolica Sede conceditur.

Can. 291 - Praeter casus de quibus in can. 290, n. 1, amissio status clericalis non secumfert dispensationem ab obligatione caelibatus, quae ab uno tantum Romano Pontifice conceditur.

Can. 292 - Clericus qui statum clericalem ad normam iuris amittit, cum eo amittit iura statui clericali propria, nec ullis iam adstringitur obligationibus status clericalis, firmo praescripto can. 291; potestatem ordinis exercere prohibetur, salvo praescripto can. 976; eo ipso privatur omnibus officiis, numeribus muneribus e potestate qualibet delegata.

Can. 293 - Clericus qui statum clericalem amisit, nequit denuo inter clericos adscribi, nisi per Apostolicae Sedis rescriptum.

TITULUS IV
DE PRAELATURIS PERSONALIBUS

Can. 294 - Ad aptam presbyterorum distributionem promovendam aut ad peculiaria opera pastoralia vel missionalia pro variis regionibus aut diversis coetibus socialibus perficienda, praelaturae personales quae presbyteris et diaconis cleri saecularis constent, ab Apostolica Sede, auditis quarum interest Episcoporum conferentiis, erigi possunt.

Can. 295 - § 1. Praelatura personalis regitur statutis ab Apostolica Sede conditis eique praeficitur Praelatus ut Ordinarius proprius, ciu ius est nationale vel internationale seminarium erigere necnon alumnos incardinare, eosque titulo servitii praelaturae ad ordines promovere.

§ 2. Praelatus prospicere debet sive spirituali institutioni illorum, quos titulo praedicto promoverit, sive eorundem decorae sustentationi.

Can. 296 - Conventionibus cum praelatura initis, laici operibus apostolicis praelaturae personalis sese dedicare possunt; modus vero huius organicae cooperationis atque praecipua officia et iura cum illa coniuncta in statutis apte determinentur.

Can. 297 - Statuta pariter definiant rationes praelaturae personalis cum Ordinariis locorum, in quorum Ecclesiis particularibus ipsa praelatura sua opera pastoralia vel missionalia, praevio consensu Episcopi dioecesani, exercet vel exercere desiderat.

2° 依法受免職處罰者；

3° 由宗座覆文批准而喪失者；為求得此項覆文，為執事須有重大原因；為司鐸須有極重大原因。

291 條－除290條1款的情況外，喪失聖職身分並不隨之而豁免獨身的義務，對獨身之豁免權由教宗一人保留。

292 條－依法律規定喪失聖職身分的聖職人員，隨之喪失其享有的權利，但也不受該身分其他義務之約束，惟應遵守291條的規定；禁止行使聖秩神權，但976條不在此限；一切職務及任何代表權力立即被剝奪。

293 條－喪失聖職身分的聖職人員，非經宗座覆文批准，不得重新加入聖職行列。

第 四 題
屬人監督團

294 條－為將司鐸做合理的分配，並使特殊牧靈工作或傳教工作在不同的地區或不同的社會團體中進行，宗座在徵詢有關主教團的意見後，得設立包括教區司鐸及執事的屬人監督團。

295 條－1項－屬人監督團，由宗座制定法規管理之，由監督治理之，此監督為該團正權人，有權設立全國性的或國際性的修院，並使修生歸屬其團，並以服務該團之名義領受聖秩。

2項－監督應注意以上所指人員的靈修教育，以及合理的生活需求。

296 條－平信徒與該團訂立契約後，得獻身於該團之傳教事業；但此組織合作的型態及其有關之職責與權利，皆應在規章內妥善明定。

297 條－監督團與教區教長之間的關係以規章劃定出來，使該團在徵得教區主教同意後，在地區教會內，得實施或計劃實施牧靈或傳教工作。

TITULUS V
DE CHRISTIFIDELIUM CONSOCIATIONIBUS

CAPUT I
NORMAE COMMUNES

Can. 298 - § 1. In Ecclesia habentur consociationes distinctae ab institutis vitae consecratae et societatibus vitae apostolicae, in quibus christifideles, sive clerici sive laici sive clerici et laici simul, communi opera contendunt ad perfectiorem vitam fovendam, aut ad cultum publicum vel doctrinam christianam promovendam, aut ad alia apostolatus opera, scilicet ad evangelizationis incepta, ad pietatis vel caritatis opera exercenda et ad ordinem temporalem christiano spiritu animandum.

§ 2. Christifideles sua nomina dent iis praesertim consociationibus, quae a competenti auctoritate ecclesiastica aut erectae aut laudatae vel commendatae sint.

Can. 299 - § 1. Integrum est christifidelibus, privata inter se conventione inita, consociationes constituere ad fines de quibus in can. 298, § 1 persequendos, firmo praescripto can. 301, § 1.

§ 2. Huiusmodi consociationes, etiamsi ab auctoritate ecclesiastica laudentur vel commendentur, consociationes privatae vocantur.

§ 3. Nulla christifidelium consociatio privata in Ecclesia agnoscitur, nisi eius statuta ab auctoritate competenti recognoscantur.

Can. 300 - Nulla consociatio nomen "catholicae" sibi assumat, nisi de consensu competentis auctoritatis ecclesiasticae, ad normam can. 312.

Can. 301 - § 1. Unius auctoritatis ecclesiasticae competentis est erigere christifidelium consociationes, quae sibi proponant doctrinam christianam nomine Ecclesiae tradere aut cultum publicum promovere, vel quae alios intendant fines, quorum prosecutio natura sua eidem auctoritati ecclesiasticae reservatur.

§ 2. Auctoritas ecclesiastica competens, si id expedire iudicaverit, christifidelium consociationes quoque erigere potest ad alios fines spirituales directe vel indirecte prosequendos, quorum consecutioni per privatorum incepta non satis provisum sit.

§ 3. Christifidelium consociationes quae a competenti auctoritate ecclesiastica eriguntur, consociationes publicae vocantur.

Can. 302 - Christifidelium consociationes clericales eae dicuntur, quae sub moderamine sunt clericorum, exercitium ordinis sacri assumunt atque uti tales a competenti auctoritate agnoscuntur.

第 五 題
基督信徒之善會

第 一 章
共同守則

298 條－1項－在教會中尚有許多善會，與獻身生活會及使徒生活團不同，在此善會中有聖職人員、平信徒或兩者兼有，共同努力培養更成全的生活，或推行公共敬禮或傳佈基督真理，或做其他使徒工作，即為福傳鋪平道路，或為實行虔誠或慈善事業，或以基督精神振興世界秩序。

2項－基督信徒應優先參加由教會主管當局所成立或讚揚或推崇的善會。

299 條－1項－基督信徒得經由私自所立公約，照298條1項所指目標成立善會，但應遵守301條1項的規定。

2項－此類善會即使經教會當局贊揚或推崇，仍稱為私立善會。

3項－任何基督信徒的私立善會，其規章非經教會當局批准，在教會內不被承認。

300 條－除依312條之規定徵得教會主管當局的同意外，任何善會不得冠以「天主教」名稱。

301 條－1項－惟有教會主管當局得成立此等基督信徒善會：即以教會名義教授基督教理，或推行公共敬禮，或其追求的宗旨就性質言，乃教會當局所保留。

2項－教會主管當局，如認為有益也可成立基督信徒善會：即為了直接或間接達到其他屬靈目的，而此目標為私人興辦所難以達成者。

3項－凡經教會主管當局成立的基督信徒善會，稱為公立善會。

302 條－所謂基督信徒的聖職善會，係指在聖職人員管理下，以行使聖秩為宗旨，並由主管當局如此認可者。

Can. 303 - Consociationes, quarum sodales, in saeculo spiritum alicuius instituti religiosi participantes, sub altiore eiusdem instituti moderamine, vitam apostolicam ducunt et ad perfectionem christianam contendunt, tertii ordines dicuntur aliove congruenti nomine vocantur.

Can. 304 - § 1. Omnes christifidelium consociationes, sive publicae sive privatae, quocumque titulo seu nomine vocantur, sua habeant statuta, quibus definiantur consociationis finis seu obiectum sociale, sedes, regimen et condiciones ad partem in iisdem habendam requisitae, quibusque determinentur agendi rationes, attentis quidem temporis et loci necessitate vel utilitate.

§ 2. Titulum seu nomen sibi eligant, temporis et loci usibus accommodatum, maxime ab ipso fine, quem intendunt, selectum.

Can. 305 - § 1. Omnes christifidelium consociationes subsunt vigilantiae auctoritatis ecclesiasticae competentis, cuius est curare ut in iisdem integritas fidei ac morum servetur, et invigilare ne in disciplinam ecclesiasticam abusus irrepant, cui itaque officium et ius competunt ad normam iuris et statutorum easdem invisendi; subsunt etiam eiusdem auctoritatis regimini secundum praescripta canonum, qui sequuntur.

§ 2. Vigilantiae Sanctae Sedis subsunt consociationes cuiuslibet generis; vigilantiae Ordinarii loci subsunt consociationes dioecesanae necnon aliae consociationes, quatenus in dioecesi operam exercent.

Can. 306 - Ut quis consociationis iuribus atque privilegiis, indulgentiis aliisque gratiis spiritualibus eidem consociationi concessis fruatur, necesse est et sufficit ut secundum iuris praescripta et propria consociationis statuta, in eandem valide receptus sit et ab eandem non sit legitime dimissus.

Can. 307 - § 1. Membrorum receptio fiat ad normam iuris ac statutorum uniuscuiusque consociationis.

§ 2. Eadem persona adscribi potest pluribus consociationibus.

§ 3. Sodales institutorum religiosorum possunt consociationibus, ad normam iuris proprii, de consensu sui Superioris nomen dare.

Can. 308 - Nemo legitime adscriptus a consociatione dimittatur, nisi iusta de causa ad normam iuris et statutorum.

Can. 309 - Consociationibus legitime constitutis ius est, ad normam iuris et statutorum, edendi peculiares normas ipsam consociationem respicientes, celebrandi comitia, designandi moderatores, officiales, ministros atque bonorum administratores.

303 條 - 有的善會其成員在俗世分享某修會精神，在同一修會高級上司管理下，度使徒生活，並勉作成全教友，這樣的社團稱為第三會，或其他相當名稱。

304 條 - 1 項 - 基督信徒的所有善會、或公立、或私立，無論有何名義或名稱，都應有自己的會章，在此會章內應清楚說明該善會之宗旨亦即集體目標、會址、制度以及參加該善會所需要的條件，並應針對時代與地方上的需要或利益，規定行動的方針。

2 項 - 選擇會名或稱號，應適合時代及地方慣例，尤其應符合該善會所標示的宗旨。

305 條 - 1 項 - 基督信徒的所有善會，應受教會主管當局之監督，務使該善會保持信仰及道德之完整，同時教會當局有權利及義務，依法律規定及善會會章，做視察防止發生流弊侵犯教規。

2 項 - 任何種類的善會皆受聖座監督；而教區性善會或在教區工作的善會，皆受教區教長的監督。

306 條 - 為使人享用頒給善會的權利及特恩、大赦和其他屬靈恩澤，應依法律規定及該會會章，有效地加入該善會，而且未依法被除名者。

307 條 - 1 項 - 收錄會員應依法律規定及每個善會會章辦理。

2 項 - 一個人可加入多個善會。

3 項 - 修會成員依本會規章，徵得其上司的同意後，可以參加善會。

308 條 - 任何合法加入善會者，除非依法律及該善會會章的規定，並有正當理由，不得被開除。

309 條 - 合法成立的善會，有權依照法律及會章的規定，制定有關該會本有的特殊法規，並得舉行會議，任命會長、職員、幹事及財務管理人。

Can. 310 - Consociatio privata quae uti persona iuridica non fuerit constituta, qua talis subiectum esse non potest obligationum et iurium; christifideles tamen in ea consociati coniunctim obligationes contrahere atque uti condomini et compossessores iura et bona acquirere et possidere possunt; quae iura et obligationes per mandatarium seu procuratorem exercere valent.

Can. 311 - Sodales institutorum vitae consecrate qui consociationibus suo instituto aliquo modo unitis praesunt aut assistunt, curent ut eadem consociationes operibus apostolatus in dioecesi exsistentibus adiutorium praebeant, cooperantes praesertim, sub directione Ordinarii loci, cum consociationibus quae ad apostolatum in dioecesi exercendum ordinantur.

CAPUT II
DE CHRISTIFIDELIUM CONSOCIATIONIBUS PUBLICIS

Can. 312 - § 1. Ad erigendas consociationes publicas auctoritas competens est:

1° pro consociationibus universalibus atque internationalibus Sancta Sedes;

2° pro consociationibus nationalibus, quae scilicet ex ipsa erectione destinantur ad actionem in tota natione exercendam, Episcoporum conferentia in suo territorio;

3° pro consociationibus dioecesanis, Episcopus dioecesanus in suo territorio, non vero Administrator dioecesanus, iis tamen consociationibus exceptis quarum erigendarum ius ex apostolico privilegio aliis reservatum est.

§ 2. Ad validam erectionem consociationis aut sectionis consociationis in dioecesi, etiamsi id vi privilegii apostolici fiat, requiritur consensus Episcopi dioecesani scripto datus; consensus tamen ab Episcopo dioecesano praestitus pro erectione domus instituti religiosi valet etiam ad erigendam in eadem domo vel ecclesia ei adnexa consociationem quae illius instituti sit propria.

Can. 313 - Consociatio publica itemque consociationum publicarum confoederatio ipso decreto quo ab auctoritate ecclesiastica ad normam can. 312 competenti erigitur, persona iuridica constituitur et missionem recipit, quatenus requiritur, ad fines quos ipsa sibi nomine Ecclesiae persequendos proponit.

Can. 314 - Cuiuslibet consociationis publicae statuta, eorumque recognitio vel mutatio, approbatione indigent auctoritatis ecclesiasticae cui competit consociationis erectio ad normam can. 312, § 1.

310 條 - 凡未成為法人的私立善會，就不能成為權利和義務的主體；但在該會聯合起來的基督信徒，得集體承擔義務，並以同為主人及同為擁有者的名義，獲得權利及財產；該善會得經委託人或代理人行使權利和義務。

311 條 - 獻身生活會成員，凡管理或輔導與本會有某種聯繫的善會者，應設法使該善會支援教區內的使徒工作，尤其應當在教區教長的領導下，與在教區內做使徒工作的其他善會合作。

第 二 章

基督信徒的公立善會

312 條 - 1 項 - 成立公立善會的主管當局為：

1° 聖座有權成立普世的及國際性的善會；

2° 主教團有權在其地區成立全國性的善會，即自成立時就以在全國工作為目標的善會；

3° 教區主教，而非教區署理，有權在自己轄區內成立教區善會；但某些善會的建立係由聖座特權保留給他人者除外。

2 項 - 為在教區內有效地成立善會或善會之分會，即使享有宗座特權者，仍需有教區主教書面同意；而教區主教為建立修會會院所給予的同意書，為在同一會院或在該會院相連的教堂內成立該修會本有之善會，也同樣有效。

313 條 - 公立善會以及公立善會的聯合會，一經依312條的規定，由教會主管當局之命令而成立時，即成為法人；同時接受要追求的使命，本著自己以教會的名義所定的志向，達到立會的目的。

314 條 - 任何公立善會會章之確認或變更，皆應依312條 1 項規定，需要有權成立該善會的教會主管當局批准。

Can. 315 - Consociationes publicae incepta propriae indoli congrua sua sponte suscipere valent, eaedemque reguntur ad normam statutorum, sub altiore tamen directione auctoritatis ecclesiasticae, de qua in can. 312, § 1.

Can. 316 - § 1. Qui publice fidem catholicam abiecerit vel a communione ecclesiastica defecerit vel excomm unicatione irrogata aut declarata irretitus sit, valide in consociationespublicas recipi nequit.

§ 2. Qui legitime adscripti in casum inciderint de quo in § 1, praemissa monitione, a consociatione dimittantur, servatis eius statutis et salvo iure recursus ad auctoritatem ecclesiasticam, de qua in can. 312, § 1.

Can. 317 - § 1. Nisi aliud in statutis praevideatur, auctoritatis ecclesiasticae, de qua in can. 312, § 1, est consociationis publicae moderatorem ab ipsa consociatione publica electum confirmare aut praesentatum instituere aut iure proprio nominare; cappellanum vero seu assistentem ecclesiasticum, auditis ubi id expediat consociationis officialibus maioribus, nominat auctoritas ecclesiastica.

§ 2. Norma in § 1 statuta valet etiam pro consociationibus a sodalibus institutorum religiosorum vi apostolici privilegii extra proprias ecclesias vel domos erectis; in consociationibus vero a sodalibus institutorum religiosorum in propria ecclesia vel domo erectis, nominatio aut confirmatio moderatoris et cappellani pertinet ad Superiorem instituti, ad normam statutorum.

§ 3. In consociationibus quae non sunt clericales, laici exercere valent munus moderatoris; cappellanus seu assistens ecclesiasticus ad illud munus ne assumatur, nisi aliud in statutis caveatur.

§ 4. In publicis christifidelium consociationibus quae directe ad apostolatum exercendum ordinantur, moderatores ne ii sint, qui in factionibus politicis officium directionis adimplent.

Can. 318 - § 1. In specialibus adiunctis, ubi graves rationes id requirant, potest ecclesiastica auctoritas, de qua in can. 312, § 1, designare commissarium, qui eius nomine consociationem ad tempus moderetur.

§ 2. Moderatorem consociationis publicae iusta de causa removere potest qui eum nominavit aut confirmavit, auditis tamen tum ipso moderatore tum consociationis officialibus maioribus ad normam statutorum; cappellanum vero removere potest, ad normam cann. 192-195, qui eum nominavit.

Can. 319 - § 1. Consociatio publica legitime erecta, nisi aliud cautum sit, bonaquae possidet ad normam statutorum administrat sub superiore

315 條－公立善會得隨意接受適合本會性質的工作，但應遵守會章，且應受312條1項所規定的教會當局之指導。

316 條－1項－凡公開放棄天主教信仰或與教會共融斷絕，或遭絕罰之科處或宣判者，不得有效加入公立善會。

2項－合法加入公立善會的人觸犯1項之規定時，應先提出警告，再由善會開除之；惟應照會章的規定，且保留其向312條1項所指教會當局申訴之權利。

317 條－1項－除非善會會章另有規定，312條1項內所指的教會主管當局，有權批准由該公立善會所選出的會長，或委任該會所推薦者，或以本有權任命之；至於善會的輔導司鐸同一教會當局如認為必要，在聆聽該善會高級職員意見後，亦得任命。

2項－1項的規定亦得適用於修會會士依宗座特權在其修會會院外，或其教堂外所成立之善會；但對在本教堂內或會院內，由該修會會士所成立的善會，任命或批准會長或輔導司鐸之權，則由該修會上司依會規行使。

3項－在非聖職人員所組成的善會內，平信徒得擔任會長職務，輔導司鐸勿擅領其職，除非該善會會章另有規定。

4項－凡直接從事使徒工作的基督信友之公立善會，不宜讓負責指導政黨事務的人擔任會長。

318 條－1項－在特殊情況下，312條1項所指的教會當局，得因重大原因指派一位理事，以其名義暫時管理該善會。

2項－任命或批准公立善會會長時，在聆聽該會長或該善會高級幹部意見後，可依會章的規定撤免其會長職，但輔導司鐸之調離，則應依192條至195條之規定，由任命者為之。

319 條－1項－合法成立的公立善會，除另有規定外，應於312條1項所言教會當局指導下，依會章規定管理所持有之財產，並

directione auctoritatis ecclesiasticae de qua in can. 312, § 1, cui quotannis administrationis rationem reddere debet.

§ 2. Oblationum quoque et eleemosynarum, quas collegerit, eidem auctoritati fidelem erogationis rationem reddere debet.

Can. 320 - § 1. Consociationes a Sancta Sede erectae nonnisi ab eadem supprimi possunt.

§ 2. Ob graves causas ab Episcoporum conferentia supprimi possunt consociationes ab eadem erectae; ab Episcopo dioecesano consociationes a se erectae, et etiam consociationes ex apostolico indulto a sodalibus institutorum religiosorum de consensu Episcopi dioecesani erectae.

§ 3. Consociatio publica ac auctoritate competenti ne supprimatur, nisi auditis eius moderatore aliisque officialibus maioribus

CAPUT III

DE CHRISTIFIDELIUM CONSOCIATIONIBUS PRIVATIS

Can. 321 - Consociationes privata christifideles secundum statutorum praescripta dirigunt et moderantur.

Can. 322 - § 1. Consociatio christifidelium privata personalitatem iuridicam acquirere potest per decretum formale auctoritatis ecclesiasticae competentis, de qua can. 312.

§ 2. Nulla christifidelium consociatio privata personalitatem iuridicam acquirere potest, nisi eius statuta ab auctoritate ecclesiastica, de qua in can. 312, §1, sint probata; statutorum vero probatio consociationis naturam privatam non immutat.

Can. 323 - § 1. Licet christifidelium consociationes privatae autonomia gaudeant ad normam can. 321, subsunt vigilantiae auctoritatis ecclesiasticae ad normam can. 305, itemque eiusdem auctoritatis regimini.

§ 2. Ad auctoritatem ecclesiasticam etiam spectat, servata quidem autonomia consociationibus privatis propria, invigilare et curare ut virium dispersio vitetur, earumque apostolatus exercitium ad bonum commune ordinetur.

Can. 324 - § 1. Christifidelium consociatio privata libere sibi moderatorem et officiales designat, ad normam statutorum.

§ 2. Christifidelium consociatio privata consiliarium spiritualem, si quemdam exoptet, libere sibi eligere potest inter sacerdotes ministerium

應向該教會當局每年報告財務。

2 項 - 至於所收到的奉獻及捐贈款項，也應向該教會當局忠實地報告收支帳目。

320 條 - 1 項 - 由聖座成立的善會，惟有聖座能撤銷之。

2 項 - 由主教團所成立的善會，由於重大緣故可由主教團撤銷之；凡由教區主教成立的善會，以及由修會成員依宗座特恩在教區主教同意下所成立的善會，可由教區主教撤銷之。

3 項 - 主管當局除非先聆聽其會長及其高級職員的意見之前，勿輕易撤銷公立善會。

第 三 章

基督信徒的私立善會

321 條 - 基督信徒應照會章的規定，領導並管理私立善會。

322 條 - 1 項 - 基督信徒的私立善會，因312條所言教會主管當局的正式法令，可取得法人資格。

2 項 - 基督信徒的私立善會，其會章除非獲得312條 1 項所言教會主管當局的批准，不能取得法人資格；但會章之批准，並不改變善會的私立性質。

323 條 - 1 項 - 基督信徒的私立善會，雖依321條的規定享有自治權，但依305條之規定，仍應受教會當局的監督，另外，也應屬其管轄。

2 項 - 教會當局雖尊重私立善會的自治權，但仍負有監督責任並設法避免人力分散，同時引導其使徒工作為公益效勞。

324 條 - 1 項 - 基督信徒的私立善會，得照會章之規定，自由委任會長及職員。

2 項 - 基督信徒的私立善會，如期望有一位靈修諮議，可在教區

legitime in dioecesi exercentes; qui tamen indiget confirmatione Ordinarii loci.

Can. 325 - § 1. Christifidelium consociatio privata ea bona quae possidet libere administrat, iuxta statutorum praescripta, salvo iure auctoritatis ecclesiasticae competentis vigilandi ut bona fines associationis adhibeantur.

§ 2. Eadem subest loci Ordinarii auctoritati ad normam can. 1301 quod attinet ad administrationem erogationemque bonorum, quae ipsi ad pias causas donata aut relicta sint.

Can. 326 - § 1. Extinguitur christifidelium consociatio privata ad normam statutorum; supprimi etiam potest a competenti auctoritate, si eius actio in grave damnum cedit doctrinae vel disciplinae ecclesiasticae, aut scandalo est fidelium.

§ 2. Destinatio bonorum consociationis extinctae ad normam statutorum determinanda est, salvis iuribus quaesitis atque oblatorum voluntate.

CAPUT IV

NORMAE SPECIALES DE LAICORUM CONSOCIATIONIBUS

Can. 327 - Christifideles laici magni faciant consociationes ad spirituales fines, de quibus in can. 298, constitutas, eas speciatim quae rerum temporalium ordinem spiritu christiano animare sibi proponunt atque hoc modo intimam inter fidem et vitam magnopere fovent unionem.

Can. 328 - Qui praesunt consociationibus laicorum, iis etiam quae vi privilegii apostolici erectae sunt, curent ut suae cum aliis christifidelium consociationibus, ubi id expediat, cooperentur, utque variis operibus christianis, praesertim in eodem territorio exsistentibus, libenter auxilio sint.

Can. 329 - Moderatores consociationum laicorum curent, ut sodales consociationis ad apostolatum laicis proprium exercendum debite efformentur.

內合法任職的司鐸中自由選擇；但需有教區教長批准。

325 條 - 1 項 - 基督信徒的私立善會，得照會章之規定，自由管理其所擁有的財產，但教會主管當局保有監督權，使財物為善會的目的所使用。

2 項 - 管理和運用因熱心事業而捐獻或遺贈的財物，依1301條的規定，應屬教區教長權下。

326 條 - 1 項 - 基督信徒的私立善會可照會章規定，自行解散；而在其行動對教理或教規造成重大傷害，或成為信友的惡表時，教會主管當局亦得取締之。

2 項 - 已解散的私立善會財物的歸屬，應照會章規定處理；但應尊重既得權利及捐獻者的意願。

第 四 章

平信徒善會之特別守則

327 條 - 平信徒應重視298條所言靈修目的而成立的善會，尤其對旨在用基督精神來振興世界的秩序，並如此竭力促進信仰與生活之間密切結合的善會，更應加以推崇。

328 條 - 平信徒善會及由宗座特恩所成立的善會領導人，如有需要，應設法與其他教友善會合作，並且要慷慨支持特別是在同一地區已存在的各種信徒的工作。

329 條 - 平信徒善會的會長，應設法使其會員受到應有的訓練，以便從事適合其地位的使徒工作。

PARS II
DE ECCLESIAE CONSTITUTIONE HIERARCHICA

SECTIO I
DE SUPREMA ECCLESIAE AUCTORITATE

CAPUT I
DE ROMANO PONTIFICE DEQUE COLLEGIO EPISCOPORUM

Can. 330 - Sicut, statuente Domino, sanctus Petrus et ceteri Apostoli unum Collegium constituunt, pari ratione Romanus Pontifex, successor Petri, et Episcopi successores Apostolorum, inter se coniunguntur.

Art. 1
DE ROMANO PONTIFICE

Can. 331 - Ecclesiae Romanae Episcopus, in quo permanet munus a Domino singulariter Petro, primo Apostolorum, concessum et successoribus eius transmittendum, Collegii Episcoporum est caput, Vicarius Christi atque universae Ecclesiae his in terris Pastor; qui ideo vi muneris sui suprema, plena, immediata et universali in Ecclesia gaudet ordinaria potestate, quam semper libere exercere valet.

Can. 332 - § 1. Plenam et supremam in Ecclesia potestatem Romanus Pontifex obtinet legitima electione ab ipso acceptata una cum episcopali consecratione. Quare, eandem potestatem obtinet a momento acceptationis electus ad summum pontificatum, qui episcopali charactere insignitus est. Quod si charactere episcopali electus careat, statim ordinetur Episcopus.

§ 2. Si contingat ut Romanus Pontifex muneri suo renuntiet, ad validitatem requiritur ut renuntiatio libere fiat et rite manifestetur, non vero ut a quopiam acceptetur.

Can. 333 - § 1. Romanus Pontifex, vi sui muneris, non modo in universam Ecclesiam potestate gaudet, sed et super omnes Ecclesias particulares earumque coetus ordinariae potestatis obtinet principatum, quoquidem insimul roboratur atque vindicatur potestas propria, ordinaria et immediata, qua in Ecclesias particulares suae curae commissas Episcopi pollent.

第 二 編
教會聖統制

第 一 組
教會最高權力

第 一 章
教宗與世界主教團

330 條 - 由于主的規定，有如聖伯鐸和其他宗徒們組成一個團體，同樣，聖伯鐸的繼承人教宗和宗徒們的繼承人主教們，彼此也團結一起。

第 一 節
教　宗

331 條 - 羅馬教會主教享有主單獨賜給宗徒之長伯鐸的職位，此職位亦應傳授於其繼承人，因此教宗乃世界主教團的首領，基督的代表、普世教會在世的牧人；因此由於此職位，他在教會內享有最高的、完全的、直接和普遍的正權力，且得常自由行使之。

332 條 - 1 項 - 羅馬教宗由於本人接受了合法選舉及主教之祝聖，獲得教會完滿的及最高的權力；故此當選教宗者，如已是主教，其接受的當時，即取得此權力；如當選者尚非主教，應立即祝聖為主教。

2 項 - 假如教宗辭職，其辭職必須出於自願，且應正式宣示出來，始能生效；不需要任何人接受。

333 條 - 1 項 - 教宗由於其職位，不僅在普世教會享有權力，而且對各個教會及其信眾擁有正權力的首席地位，藉此，主教們對託於他們照管的個別教會本有的正權力和直接權力，一併得以鞏固和保障。

§ 2. Romanus Pontifex, in munere supremi Ecclesia Pastoris explendo, communione cum ceteris Episcopis immo et universa Ecclesia semper est coniunctus; ipsi ius tamen est, iuxta Ecclesiae necessitates, determinare modum, sive personalem sive collegialem, huius muneris exercendi.

§ 3. Contra sententiam vel decretum Romani Pontificis non datur appellatio neque recursus.

Can. 334 - In eius munere exercendo, Romano Pontifici praesto sunt Episcopi, qui eidem cooperatricem operam navare valent variis rationibus, inter quas est synodus Episcoporum. Auxilio praetera ei sunt Patres Cardinales, necnon aliae personae itemque varia secundum temporum necessitates instituta; quae personae omnes et instituta, nomine et auctoritate ipsius, munus sibi commissum explent in bonum omnium Ecclesiarum, iuxta normas iure definitas.

Can. 335 - Sede romana vacante aut prorsus impedita, nihil innovetur in Ecclesiae universae regimine: serventur autem leges speciales pro iisdem adiunctis latae.

Art. 2
DE COLLEGIO EPISCOPORUM

Can. 336 - Collegium Episcoporum, cuius caput est Summus Pontifex cuiusque membra sunt Episcopi vi sacramentalis consecrationis et hierarchica communione cum Collegii capite et membris, et in quo corpus apostolicum continuo perseverat, una cum capite suo, et numquam sine hoc capite, subiectum quoque supremae et plenae potestatis in universam Ecclesiam exsistit.

Can. 337 - § 1. Potestatem in universam Ecclesiam Collegium Episcoporum sollemni modo exercet in Concilio Oecumenico.

§ 2. Eandem potestatem exercet per unitam Episcoporum in mundo dispersorum actionem, quae uti talis a Romano Pontifice sit indicta aut libere recepta, ita ut verus actus collegialis efficiatur.

§ 3. Romani Pontificis est secundum necessitates Ecclesiae seligere et promovere modos, quibus Episcoporum Collegium munus suum quoad universam Ecclesiam collegialiter exerceat.

Can. 338 - § 1. Unius Romani Pontificis est Concilium Oecumenicum convocare, eidem per se vel per se vel per alios praesidere, item Concilium transferre, suspendere vel dissolvere, eiusque decreta approbare.

§ 2. Eiusdem Romani Pontificis est res in Concilio tractandas determinare atque ordinem in Concilio servandam constituere; propositis

2 項 - 羅馬教宗在盡其教會最高牧職時，時時與其他主教們，而且與普世教會共相聯合在一起；但他有權按教會的需要，規定執行此職務的方式，無論是由其本人或與主教們集體行使。

3 項 - 對教宗的判決或法令，不得上訴或申訴。

334 條 - 教宗在盡其職務時，主教們得以各種方法提供合作，其中有世界主教代表會議。除此以外，尚有樞機們之輔佐，還有其他成員和按時代需要而設之各種機構；這些成員和機構，都以教宗名義和權威，為所有教會的利益，依法律規定，盡受付託的職務。

335 條 - 宗座出缺或完全受阻時，在普世教會的治理上，不得有任何變更，只應遵守對這種情況所制定的特別法律。

第 二 節
世 界 主 教 團

336 條 - 世界主教團是以教宗為首領，以主教們為成員，藉聖事的祝聖和在聖統制內與該團首領及其他成員的共融而組成，在世界主教團內，宗徒團繼續存在；主教團與其首領一起，總不與之分離，才是普世教會最高的和完滿的權力主體。

337 條 - 1 項 - 世界主教團在大公會議中，以隆重方式行使其對普世教會的權力。

2 項 - 同樣權力的行使，是經由散居世界的主教們的一致行動，此類行動是由教宗所啟動或其自由所接受，才形成真正的集體行為。

3 項 - 世界主教團對普世教會集體行使職務的方式，由教宗視教會需要而選擇及推行之。

338 條 - 1 項 - 大公會議之召開、親臨或委他人主持，延期、中止或解散，以及批准該會議之法令等，悉歸教宗一人之權下。

2 項 - 教宗還決定會議中討論之事項，並制定會議應守的程序；在教宗提出問題後，參加會議的教長們可另提議題，但仍須教宗批准。

a Romano Pontifice quaestionibus Patres Concilii alias addere possunt, ab eodem Romano Pontifice probandas.

Can. 339 - § 1. Ius est et officium omnibus et solis Episcopis qui membra sint Collegii Episcoporum, ut Concilio Oecumenico cum suffragio deliberativo intersint.

§ 2. Ad Concilium Oecumenicum insuper alii aliqui, qui episcopali dignitate non sint insigniti, vocari possunt a suprema Ecclesiae auctoritate, cuius est eorum partes in Concilio determinare.

Can. 340 - Si contingat Apostolicam Sedem durante Concilii celebratione vacare, ipso iure hoc intermittitur, donec novus Summus Pontifex illud continuari iusserit aut dissolverit.

Can. 341 - § 1. Concilii Oecumenici decreta vim obligandi non habent nisi una cum Concilii Patribus a Romano Pontifice approbata, ab eodem fuerint confirmata et eius iussu promulgata.

§ 2. Eadem confirmatione et promulgatione, vim obligandi ut habeant, egent decreta quae ferat Collegium Episcoporum, cum actionem proprie collegialem ponit iuxta alium a Romano Pontifice inductum vel libere receptum modum.

CAPUT II
DE SYNODO EPISCOPORUM

Can. 342 - Synodus Episcoporum coetus est Episcoporum qui, ex diversis orbis regionibus selecti, statutis temporibus una conveniuntut arctam coniuntionem inter Romanum Pontificem et Episcopos foveant, utque eidem Romano Pontifici ad incolumitatem incrementumque fidei et morum, ad disciplinam ecclesiasticam servandam et firmandam consiliis adiutricem operam praestent, necnon quaestiones ad actionem Ecclesiae in mundo spectantes perpendant.

Can. 343 - Synodi Episcoporum est de quaestionibus pertractandis disceptare atque expromere optata, non vero easdem dirimere de iisque ferre decreta, nisi certis in casibus potestate deliberativa eandem instruxerit Romanus Pontifex, cuius est in hoc casu decisiones synodi ratas habere.

Can. 344 - Synodus Episcoporum directe subest auctoritati Romani Pontificis, cuius quidem est:

1° synodum convocare, quotiescumque id ipsi opportunum videatur, locumque designare ubi coetus habendi sint;

339 條 - 1 項 - 凡屬世界主教團成員的各位主教，有權利和義務參與大公會議並有表決權。

2 項 - 無主教職位之人士，教會最高當局亦可邀請來參加大公會議，並派定其在大會中參與之層次。

340 條 - 如在舉行大會期間遭遇聖座出缺，會議理當停止，直到新的教宗下令繼續進行或解散大會。

341 條 - 1 項 - 大公會議的決議案，非經教宗及與會教長們一同批准，並經教宗認可而下令公佈，無約束力。

2 項 - 世界主教團，依照教宗啟動或自由接受的方式，以集體行動所頒佈之法令，亦需有同樣的認可及公佈，方有約束力。

第 二 章

世界主教代表會議

342 條 - 世界主教代表會議，是由世界各地區所選出之主教定期的集合，旨在促進教宗與主教們之間的密切團契，以其意見協助教宗，確保並增強信德及道德，維護並加強教會的紀律，研討教會在世界上行動的有關問題。

343 條 - 世界主教代表會議，原為討論當前應解決的問題並提出建議，並非作出決議或為之制定法令，除非在某些事件上，教宗授予表決權，當此情形，則須教宗批准會議的決定。

344 條 - 世界主教代表會議直接屬於教宗權下，教宗主導下列事項：

1° 認為時機適宜，得召開會議並指定會議地點；

2° sodalium, qui ad normam iuris peculiaris eligendi sunt, electionem ratam habere aliosque sodales designare et nominare;

3° argumenta quaestionum pertractandarum statuere opportuno tempore ad normam iuris peculiaris ante synodi celebrationem;

4° rerum agendarum ordinem definire;

5° synodo per se aut per alios praeesse;

6° synodum ipsam concludere, transferre, suspendere et dissolvere.

Can. 345 - Synodus Episcoporum congregari potest aut in coetum generalem, in quo scilicet res tractantur ad bonum Ecclesiae universae directe spectantes, qui quidem coetus est sive ordinarius sive extraordinarius, aut etiam in coetum specialem, in quo nempe aguntur negotia quae directe ad determinatam determinatasve regiones attinent.

Can. 346 - § 1. Synodus Episcoporum quae in coetum generalem ordinarium congregatur, constat sodalibus quorum plerique sunt Episcopi, electi pro singulis coetibus ab Episcoporum conferentiis secundum rationem iure peculiari synodi determinatam; alii vi eiusdem iuris deputantur; alii a Romano Pontifice directe nominantur; quibus accedunt aliqui sodales institutorum religiosorum clericalium, qui ad normam eiusdem iuris peculiaris eliguntur.

§ 2. Synodus Episcoporum in coetum generalem extraordinarium congregata ad negotia tractanda quae expeditam requirant definitionem, constat sodalibus quorum plerique, Episcopi, a iure peculiari synodi deputantur ratione officii quod adimplent, alii vero a Romano Pontifice directe nominantur; quibus accedunt aliqui sodales institutorum religiosorum clericalium ad normam eiusdem iuris electi.

§ 3. Synodus Episcoporum, quae in coetum specialem congregatur, constat sodalibus delectis praecipue ex iis regionibus pro quibus convocata est, ad normam iuris peculiaris, quo synodus regitur.

Can. 347 - § 1. Cum synodi Episcoporum coetus a Romano Pontifice concluditur, explicit munus in eadem Episcopis aliisque sodalibus commissum.

§ 2. Sede Apostolica post convocatam synodum aut inter eius celebrationem vacante, ipso iure suspenditur synodi coetus, itemque munus sodalibus in eodem commissum, donec novus Pontifex coetum aut dissolvendum aut continuandum decreverit.

Can. 348 - § 1. Synodi Episcoporum habetur secretaria generalis permanens, cui praeest Secretarius generalis, a Romano Pontifice nominatus, cuique praesto est consilium secretariae, constans Episcopis, quorum alii, ad normam iuris peculiaris, ab ipsa synodo Episcoporum eliguntur, alii a

2° 批准依特別法所選出會員的選舉，並指派及任命其他會員；

3° 依特別法規定於會議前適當時間內，制定應討論之主題；

4° 規定議程；

5° 親自或派人主持會議；

6° 結束、遷移、中止或解散會議。

345 條 - 世界主教代表會議可以是一般會議，即在此會議中，直接討論有關普世教會利益之事宜，此類會議又可分為常會或非常會；或為處理有關某一地區或某些地區之事務，召開特別會議。

346 條 - 1 項 - 參與世界主教代表會議的一般會議常會之成員，大多是由各地區主教團，按大會指定的特別方式，為每次會議所選出之代表；其他為該特別法本身所指定的，有為教宗直接任命者，更有為該特別法所選出之聖職修會會士。

2 項 - 為討論儘快解決的事務而召開的世界主教代表會議，其成員概為依大會特別法、因職務關係所指定的主教，亦有為教宗直接任命者，更有為該會特別法所選出的聖職修會會士。

3 項 - 世界主教代表會議非常會之會員，依治理該會之特別法規定，主要由為之召開會議的有關地區中選出。

347 條 - 1 項 - 當世界主教代表會議由教宗總結後，會中所託之主教及其他會員之職務亦告結束。

2 項 - 如在召開世界主教代表會議後，或在大會期間，宗座出缺，會議理應停止，在該會中受託會員之職務亦然，直到新教宗決定解散或繼續開會。

348 條 - 1 項 - 世界主教代表會議應有常設之秘書處，由教宗任命的秘書長主持之；秘書處並設有委員會，由主教們組成之，其中有按特別法之規定由世界主教會議選出者，有為教宗任命者，其任務

Romano Pontifice nominantur, quorum vero omnium munus explicit, ineunte novo coetu generali.

§ 2. Pro quolibet synodi Episcoporum coetu praetera unus aut plures secretarii speciales constituuntur qui a Romano Pontifice nominantur, atque in officio ipsis commisso permanent solum usque ad expletum synodi coetum.

CAPUT III
DE SANCTAE ROMANAE ECCLESIAE CARDINALIBUS

Can. 349 - S. R. E. Cardinales peculiare Collegium constituunt, cui competit ut electioni Romani Pontificis provideat ad normam iuris peculiaris; Cardinales item Romano Pontifici adsunt sive collegialiter agendo, cum ad quaestiones maioris momenti tractandas in unum convocantur, sive ut singuli, scilicet variis officiis, quibus funguntur, eidem Romano Pontifici praestando in cura praesertim cotidiana universae Ecclesiae.

Can. 350 - § 1. Cardinalium Collegium in tres ordines distribuitur: episcopalem, ad quem pertinent Cardinales quibus a Romano Pontifice titulus assignatur Ecclesiae suburbicariae, necnon Patriarchae orientales qui in Cardinalium Collegium relati sunt; presbyteralem et diaconalem.

§ 2. Cardinalibus ordinis presbyteralis ac diaconalis suus cuique titulus aut diaconia in Urbe assignatur a Romano Pontifice.

§ 3. Patriarchae orientales in Cardinalium Collegium assumpti in titulum habent suam patriarchalem sedem.

§ 4. Cardinalis Decanus in titulum habet dioecesim Ostiensem, unacum alia Ecclesia quam in titulum iam habeat.

§ 5. Per optionem in Consistorio factam et a Summo Pontifice approbatam, possunt, servata prioritate ordinis et promotionis, Cardinales ex ordine presbyterali transire ad alium titulum et Cardinales ex ordine diaconali ad aliam diaconiam et, si per integrum decennium in ordine diaconali permanserint, etiam ad ordinem presbyteralem.

§ 6. Cardinalis ex ordine diaconali transiens per optionem ad ordinem presbyteralem, locum obtinet ante omnes illos Cardinales presbyteros, qui post ipsum ad Cardinalatum assumpti sunt.

Can. 351 - § 1. Qui Cardinales promoveantur, libere a Romano Pontifice seliguntur viri, saltem in ordine presbyteratus constituti, doctrina, moribus, pietate necnon rerum agendarum prudentia egregie praestantes; qui nondum sunt Episcopi, consecrationem episcopalem recipere debent.

於新會議開始時結束。

2 項 - 每次世界主教代表會議，應委派一個或數個特別秘書，由教宗任命擔任受託之職務，直到大會結束為止。

第 三 章

樞　機

349 條 - 羅馬聖教會樞機組成一個特別團體，他們有權依特別法選舉教宗；樞機們得以集體行動協助教宗，即為處理比較重要的問題而被召集時；或單獨協助教宗，即由各自擔任的不同職務，幫助教宗管理普世教會的日常事務。

350 條 - 1 項 - 樞機團分為三級：主教級、由教宗授以羅馬城郊教區銜者，以及東方禮之宗主教被列入樞機團者；其次為司鐸級及執事級。

2 項 - 司鐸級和執事級樞機，由教宗授以羅馬城內堂區或執事區銜。

3 項 - 東方禮宗主教被擢陞為樞機後，以其宗主教區為其名銜。

4 項 - 團長樞機以奧斯底亞教區為頭銜，同時也享用其已有堂區之名銜。

5 項 - 在御前會議中，經由教宗批准的陞遷方式，樞機可依等級及擢陞的先後，司鐸級樞機可轉到另一名銜上，執事級樞機可轉到另一執事區頭銜，並且如在執事級已滿十年者，亦可轉到司鐸級。

6 項 - 由執事級之陞遷而轉入司鐸級的樞機，其位置應在其後被陞為司鐸級樞機前。

351 條 - 1 項 - 擢陞樞機者是由教宗自由揀選的男士，至少已領司鐸聖秩，其學識與道德以及做事的才智皆超群出眾，未祝聖主教者應接受主教祝聖禮。

§ 2. Cardinales creantur Romani Pontificis decreto, quod quidem coram Cardinalium Collegio publicatur; inde a publicatione facta officiis tenentur atque iuribus gaudent lege definitis.

§ 3. Promotus ad cardinalitiam dignitatem, cuius creationem Romanus Pontifex annuntiaverit, nomen autem in pectore sibi reservans, nullis interim tenetur Cardinalium officiis nullisque eorum gaudet iuribus; postquam autem a Romano Pontifice eius nomen publicatum fuerit, iisdem tenetur officiis fruiturque iuribus, sed iure praecedentiae gaudet a die reservationis in pectore.

Can. 352 - § 1. Cardinalium Collegio praeest Decanus, eiusque impediti vices sustinet Subdecanus; Decanus, vel Subdecanus, nulla in ceteros Cardinales gaudet potestate regiminis, sed ut primus inter pares habetur.

§ 2. Officio Decani vacante, Cardinales titulo Ecclesiae suburbicariae decorati, iique soli, praesidente Subdecano si adsit, aut antiquiore ex ipsis, e coetus sui gremio unum eligant qui Decanum Collegii agat; eius nomen ad Romanum Pontificem deferant, cui competit electum probare.

§ 3. Eadem ratione de qua in §2, praesidente ipso Decano, eligitur Subdecanus; Subdecani quoque electionem probare Romano Pontifici competit.

§ 4. Decanus et Subdecanus, si in Urbe domicilium non habeant, illud ibidem acquirant.

Can. 353 - § 1. Cardinales collegiali actione supremo Ecclesiae Pastori praecipue auxilio sunt in Consistoriis, in quibus iussu Romani Pontificis eoque praesidente congregantur; Consistoria habentur ordinaria aut extraordinaria.

§ 2. In Consistorium ordinarium, convocantur omnes Cardinales, saltem in Urbe versantes, ad consultationem de quibusdam negotiis gravibus, communis tamen contigentibus, aut ad actus quosdam maxime sollemnes peragendos.

§ 3. In Consistorium extraordinarium, quod celebratur cum peculiares Ecclesiae necessitates vel graviora negotia tractanda id suadeant, convocantur omnes Cardinales.

§ 4. Solum Consistorium ordinarium, in quo aliquae sollemnitates celebrantur, potest esse publicum, cum scilicet praeter Cardinales admittuntur Praelati, legati societatum civilium aliive ad illud invitati.

Can. 354 - Patres Cardinales dicasteriis aliisve institutis permanentibus Romanae Curiae et Civitatis Vaticanae praepositi, qui septuagesimum

2 項 - 樞機由教宗之諭令而產生，在樞機團前公佈；公佈後，即享有法定的義務及權利。

3 項 - 擢陞的樞機雖經教宗宣布，但其姓名卻「默存心中」者，此時其無樞機之任何義務，也不享有任何權利；但當其名字為教宗公佈後，即應遵守義務並享有權利，其所享之席次權，始自默存心中。

352 條 - 1 項 - 樞機團由團長領導，被阻時由副團長代之，正副團長對其他樞機無任何治理權，僅視為同僚中之首席。

2 項 - 樞機團長出缺時，唯領有城郊教區銜之樞機，在副團長樞機或其中資深樞機主持下，自樞機中選出一位作團長，並將其名字呈報教宗，由其批准。

3 項 - 依 2 項相同之方式，由樞機團長主持，選出副團長；副團長選出亦由教宗批准。

4 項 - 正副團長如在羅馬城內沒有住所，應取得之。

353 條 - 1 項 - 樞機們以集體行動協助教會至高牧人，以御前會議最為重要，此會議奉教宗命令召開並由之主持；御前會議分為常會及特別會。

2 項 - 在御前常會中，得召集所有樞機，至少在羅馬城內逗留者，為諮詢某些重大事項，但更經常的是討論臨時發生的事件，或者討論要進行的某些活動，特別是隆重的舉動。

3 項 - 由於教會的特別需要，或為處理重大事件，有必要召集樞機全體開會時，稱為特別御前會議。

4 項 - 只有某些隆重典禮之御前常會可公開舉行，即除樞機外，教長們、國家使節及其他人士也可被邀請參加。

354 條 - 凡在教廷部會及梵蒂岡城或其他常設機構任職的樞機，年滿七十五歲時，奉勸他們向教宗提出辭呈，教宗在各方面審量

quintum aetatis annum expleverint, rogantur ut renuntiationem ab officio exhibeant Romano Pontifici qui, omnibus perpensis, providebit.

Can. 355 - § 1. Cardinali Decano competit electum Romanum Pontificem in Episcopum ordinare, si electus ordinatione indigeat; impedito Decano, idem ius competit Subdecano, eoque impedito, antiquiori Cardinali ex ordine episcopali.

§ 2. Cardinalis Proto-diaconus nomen novi electi Summi Pontificis populo annuntiant; item pallia Metropolitis imponit eorumve procuratoribus tradit, vice Romani Pontificis.

Can. 356 - Cardinales obligatione tenentur cum Romano Pontifice sedulo cooperandi; Cardinales itaque quovis officio in Curia fungentes, qui non sint Episcopi dioecesani, obligatione tenentur residendi in Urbe; Cardinales qui alicuius dioecesis curam habent ut Episcopi dioecesani, Urbem petant quoties a Romano Pontifice convocentur.

Can. 357 - § 1. Cardinales, quibus Ecclesia suburbicaria aut ecclesia in Urbe in titulum est assignata, postquam in eiusdem venerunt possessionem, earundem dioecesium et ecclesiarum bonum consilio et patrocinio promoveant, nulla tamen in easdem potestate regiminis pollentes, ac nulla ratione sese in iis interponentes, quae ad earum bonorum administrationem, ad disciplinam aut ecclesiarum servitium spectant.

§ 2. Cardinales extra Urbem et extra propriam dioecesim degentes, in iis quae ad sui personam pertinent exempti sunt a potestate regiminis Episcopi dioecesis in qua commorantur.

Can. 358 - Cardinali, cui a Romano Pontifice hoc munus committitur ut in aliqua sollemni celebratione vel personarum coetu eius personam sustineat, uti Legatus a latere, scilicet tamquam eius alter ego, sicuti et illi cui adimplendum concreditur tamquam ipsius misso speciali certum munus pastorale, ea tantum competunt quae ab ipso Romano Pontifice eidem demandantur.

Can. 359 - Sede Apostolica vacante, Cardinalium Collegium ea tantum in Ecclesia gaudet potestate, quae in peculiari lege eidem tribuitur.

後，得予照准。

355 條－1項－如當選的教宗需要被祝聖為主教時，祝聖者為樞機團長，團長被阻時，祝聖權為副團長；如後者亦受阻，則歸資深的主教級樞機。

2項－第一執事樞機向民眾宣佈新當選教宗之名字；並代表教宗將肩帶授予都會總主教或其代理人。

356 條－樞機們有責任與教宗緊密合作；故此在教廷內擔任任何職務的樞機，只要不是教區主教，有義務常駐羅馬；管理教區的樞機，每次奉教宗召見即應赴羅馬。

357 條－1項－領羅馬城郊教區銜或城中堂區銜的樞機，當其接收後，應以其建議及關懷促進該教區或堂區之利益，但對之無任何治理權，不得以任何方式干涉有關財物管理、紀律及聖堂之事務。

2項－在羅馬城外或在自己教區外居住之樞機，對其本人有關事務，不受居住地教區主教之管轄。

358 條－樞機受教宗委託，以教宗身分參與某種隆重典禮或集會，即為教宗特使，猶如教宗自己，其受託執行某項牧靈職務時，僅對限於教宗所委託的事務有權。

359 條－宗座出缺時，樞機團在教會內只享有特殊法所給予的權力。

CAPUT IV
DE CURIA ROMANA

Can. 360 - Curia Romana, qua negotia Ecclesiae universae Summus Pontifex expedire solet et qua nomine et auctoritate ipsius munus explet in bonum et in servitium Ecclesiarum, constat Secretaria Status seu Papali, Consilio pro publicis Ecclesiae negotiis, Congregationibus, Tribunalibus, aliisque Institutis, quorum omnium constitutio et competentia lege peculiari definiuntur.

Can. 361 - Nomine Sedis Apostolicae vel Sanctae Sedis in hoc Codice veniunt non solum Romanus Pontifex, sed etiam, nisi ex rei natura vel sermonis contextu aliud appareat, Secretaria Status, Consilium pro publicis Ecclesiae negotiis, aliaque Romanae Curiae Instituta.

CAPUT V
DE ROMANI PONTIFICIS LEGATIS

Can. 362 - Romano Pontifici ius est nativum et independens Legatos suos nominandi ac mittendi sive ad Ecclesias particulares in variis nationibus vel regionibus, sive simul ad Civitates et ad publicas Auctoritates, itemque eos transferendi et revocandi, servatis quidem normis iuris internationalis, quod attinet ad missionem et revocationem Legatorum apud Res Publicas constitutorum.

Can. 363 - § 1. Legatis Romani Pontificis officium committitur ipsius Romani Pontificis stabili modo gerendi personam apud Ecclesias particulares aut etiam apud Civitates et publicas Auctoritates, ad quas missi sunt.

§ 2. Personam gerunt Apostolicae Sedis ii quoque, qui in pontificam Missionem ut Delegati aut Observatores deputantur apud Consilia internationalia aut apud Conferentias et Conventus.

Can. 364 - Praecipuum munus Legati pontifici est ut firmiora et efficaciora in dies reddantur unitatis vincula, quae inter Apostolicam Sedem et Ecclesias particulares intercedunt. Ad pontificium ergo Legatum pertinet pro sua dicione:

1° ad Apostolicam Sedem notitias mittere de condicionibus in quibus versantur Ecclesiae particulares, deque omnibus quae ipsam vitam Ecclesiae et bonum animarum attingant;

2° Episcopis actione et consilio adesse, integro quidem manente eorundem legitimae potestatis exercitio;

第 四 章
教　廷

360 條 - 羅馬教廷是教宗通常用以處理普世教會事務的機構，即以教宗名義和權力執行任務，以促進全教會的利益並為之服務；它由國務院或教宗秘書處、教會公共事務委員會、部會、法庭及其他機關組成，其組織和權限皆由特別法規定之。

361 條 - 本法典內凡稱宗座或聖座，不但指教宗也指國務院，教會公共事務委員會和其他教廷機關，但按事務性質或上下文另有所指者不在此列。

第 五 章
羅馬教宗使節

362 條 - 教宗有天賦及獨立的權利任命並派遣使節，到各國或地區的教會，或同時派駐各該國及政權；同樣有權遵照國際法有關派遣及召回使節之規定，調遣及召回駐各國之使節。

363 條 - 1 項 - 羅馬教宗使節之職務是以固定方式，駐在被派往之地區教會及國家和政權，代表教宗。

2 項 - 肩負教宗使命出席國際會議、或討論會、或會議代表、或觀察員，亦係代表宗座行事。

364 條 - 教宗使節之主要任務是，日益加強並促進宗座與地區教會之間的團結一致。教宗使節應依其權限完成下列事項：

1° 向宗座報告有關地區教會的狀況，和一切關於教會生活及人靈有益的事。

2° 在不妨礙當地主教行使合法權力的前提下，以行動和建議協助之。

3° crebras fovere relationes cum Episcoporum conferentia, eidem omnimodam operam praebendo;

4° ad nominationem Episcoporum quod attinet, nomina candidatorum Apostolicae Sedi transmittere vel proponere necnon processum informativum de promovendis instruere, secundum normas ab Apostolica Sede datas;

5° anniti ut promoveantur res quae ad progressum et consociatam populorum operam spectant;

6° operam conferre cum Episcopis, ut opportuna foveantur commercia inter Ecclesiam catholicam et alias Ecclesias vel communitates ecclesiales, immo et religiones non christianas;

7° ea quae pertinent ad Ecclesiae et Apostolicae Sedis missionem, consociata cum Episcopis actione, apud moderatores Civitatis tueri;

8° exercere praeterea facultates et cetera explere mandata quae ipsi ab Apostolica Sede committantur.

Can. 365 - § 1. Legati pontificii, qui simul legationem apud Civitates iuxta iuris internationalis normas exercet, munus quoque peculiare est:

1° promovere et fovere necessitudines inter Apostolicam Sedem et Auctoritates Rei Publicae;

2° quaestiones pertractare quae ad relationes inter Ecclesiam et Civitatem pertinent; et peculiari modo agere de concordatis aliisque huiusmodi conventionibus conficiendis et ad effectum deducendis.

§ 2. In negotiis, de quibus in § 1, expediendis, prout adiuncta suadeant, Legatus pontificius sententiam et consilium Episcoporum dicionis ecclesiasticae exquirere ne omittat, eosque de negotiorum cursu certiores faciat.

Can. 366 - Attenta peculiari Legati muneris indole:

1° sedes Legationis pontificae a potestate regiminis Ordinarii loci exempta est, nisi agatur de matrimoniis celebrandis;

2° Legato pontificio fas est, praemonitis, quantum fieri potest, locorum Ordinariis, in omnibus ecclesiis suae legationis liturgicas celebrationes, etiam in pontificalibus, peragere.

Can. 367 - Pontificii Legati munus non exspirat vacante Sede Apostolica, nisi aliud in litteris pontificiis statuatur; cessat autem expleto mandato, revocatione eidem intimata, renuntiatione a Romano Pontifice acceptata.

3° 加強與主教團之聯繫，提供各方面的協助。

4° 有關任命主教一事，將候選人名單呈送宗座或提名候選人；並按宗座所定規則對候選人作調查程序。

5° 努力推動有關民族之間的和平、進步與合作事宜

6° 協助主教們在天主教與其他教會或教會團體之間，以及與非基督宗教之間，推動適當的交往。

7° 在國家領導人之前，與主教們協力維護有關教會及宗座使命之權益。

8° 除了行使特恩外亦行使宗座所交付之其他指示。

365 條 - 1 項 - 同時亦在駐在國，依國際法規定，擔任外交職的教宗使節，有下列職務：

1° 促進並維護宗座與國家機構之間的關係。

2° 處理教會與國家交往上的問題；並以特別方式訂立政教協約或其他類似協定，並使之落實。

2 項 - 在進行 1 項所列事務時，教宗使節視環境需要，切勿忽略徵求該地區主教們的意見和建議，並將事務之進展通知主教們。

366 條 - 由於教宗使節職務之性質非同一般，因此：

1° 除了婚禮舉行之外，教宗使館不受當地教長治權之管轄；

2° 教宗使節在盡可能通知教區教長後，得在使節區內之任何教堂舉行禮儀，包括主教典禮。

367 條 - 宗座出缺時，教宗使節職務並不中止，除非教宗詔書另有規定；但在完成使命後，或通知召回令後，或辭職被教宗接受後，職務即告終止。

SECTIO II
DE ECCLESIIS PARTICULARIBUS DEQUE EARUNDEM COETIBUS

TITULUS I
DE ECCLESIIS PARTICULARIBUS ET DE AUCTORITATE IN IISDEM CONSTITUTA

CAPUT I
DE ECCLESIIS PARTICULARIBUS

Can. 368 - Ecclesiae particulares, in quibus una et unica Ecclesia catholica exsistit, sunt imprimis dioeceses, quibus nisi aliud constet, assimilantur praelatura territorialis et abbatia territorialis, vicariatus apostolicus et praefectura apostolica necnon administratio apostolica stabiliter erecta.

Can. 369 - Dioecesis est populi Dei portio, quae Episcopo cum cooperatione presbyterii pascenda concreditur, ita ut, pastori suo adhaerens ab eoque per Evangelium et Eucharistiam in Spiritu Sancto congregata, Ecclesiam particularem constituat, in qua vere inest et operatur una sancta catholica et apostolica Christi Ecclesia.

Can. 370 - Praelatura territorialis aut abbatia territorialis est certa populi Dei portio, territorialiter quidem circumscripta, cuius cura, specialia ob adiuncta, committitur alicui Praelato aut Abbati, qui eam, ad instar Episcopi dioecesani, tamquam proprius eius pastor regat.

Can. 371 - § 1. Vicariatur apostolicus vel praefectura apostolica est certa populi Dei portio quae, ob peculiaria adiuncta, in dioecesim nondum est constituta, quaeque pascenda committitur Vicario apostolico aut Praefecto apostolico, qui eam nomine Summi Pontificis regant.

§ 2. Adminitratio apostolica est certa populi Dei portio, quae ob speciales et graves omnino rationes a Summo Pontifice in dioecesim non erigitur, et cuius cura pastoralis committitur Administratori apostolico, qui eam nomine Summi Pontificis regat.

Can. 372 - § 1. Pro regula habeatur ut portio populi Dei quae dioecesim aliamve Ecclesiam particularem constituat, certo territorio circumscribatur, ita ut omnes comprehendat fideles in territorio habitantes.

第 二 組
地區教會及其組織

第 一 題
地區教會及其權力

第 一 章
地區教會

368 條 - 地區教會是統一而唯一的天主教賴以存在的實體。其中首要者為教區，除另有規定外，類同教區的還有：屬地監督區，隱修院區，宗座代牧區及宗座監牧區，以及固定建立的宗座署理區。

369 條 - 一個教區乃天主子民之一部份，託付給主教在司鐸們協助下得到牧養，此部分之天主子民依附自己的司牧，藉著福音及聖體聖事在聖神內與之連合，如此組成地區教會；因之，至一、至聖、至公，傳自宗徒的基督教會，的確在地區教會內臨在並運作。

370 條 - 屬地監督區、或隱修院區，是天主子民的某一部分，是在一個地區內成立因特殊環境給某一監督或隱修院長管理他們有如教區主教，以該區本有牧人身分治理之。

371 條 - 1 項 - 宗座代牧區或宗座監牧區，是天主子民的另一部分，由於特殊環境而尚未成為教區，委託宗座代牧或宗座監牧牧養，並以教宗名義治理之。

2 項 - 宗座署理區是天主子民的另一部分，因特殊而非常重大的原因，未經教宗成立為教區，而將司牧之事託給宗座署理照管，並以教宗名義治理之。

372 條 - 1 項 - 為使一部份天主子民成立為教區或地區教會，通常應劃出一定的區域，內轄該區內居住的所有信徒。

§ 2. Attamen, ubi de iudicio supremae Ecclesiae auctoritatis, auditis Episcoporum conferentiis quarum interest, utilitas id suadeat, in eodem territorio erigi possunt Ecclesiae particulares ritu fidelium aliave simili ratione distinctae.

Can. 373 - Unius supremae auctoritatis est Ecclesias particulares erigere; quae legitime erectae, ipso iure personalitate iuridica gaudent.

Can. 374 - § 1. Quaelibet dioecesis aliave Ecclesia particularis dividatur in distinctas partes seu paroecias.

§ 2. Ad curam pastoralem per communem actionem fovendam plures paroeciae viciniores coniungi possunt in peculiares coetus, uti sunt vicariatus foranei.

CAPUT II
DE EPISCOPIS

Art. 1
DE EPISCOPIS IN GENERE

Can. 375 - § 1. Episcopi, qui ex divina institutione in Apostolorum locum succedunt per Spiritum Sanctum qui datus est eis, in Ecclesia Pastores constituuntur, ut sint et ipsi doctrinae magistri, sacri cultus sacerdotes et gubernationis ministri.

§ 2. Episcopi ipsa consecratione episcopali recipiunt cum munere sanctificandi munera quoque docendi et regendi, quae tamen natura sua nonnisi in hierarchica communione cum Collegii capite et membris exercere possunt.

Can. 376 - Episcopi vocantur dioecesani, quibus scilicet alicuius dioecesis cura commissa est; ceteri titulares appellantur.

Can. 377 - § 1. Episcopos libere Summus Pontifex nominat, aut legitime electos confirmat.

§ 2. Singulis saltem trienniis Episcopi provinciae ecclesiasticae vel, ubi adiuncta id suadeant, Episcoporum conferentiae, communi consilio et secreto elenchum componant presbyterorum etiam sodalium institutorum vitae consecrate, ad episcopatum aptiorum eumque Apostolicae Sedi transmittant, firmo manente iure uniuscuiusque Episcopi Apostolicae Sedi nomina presbyterorum, quos episcopali munere dignos et idoneus putet, seorsim patefaciendi.

§ 3. Nisi aliter legitime statutum fuerit, quoties nominandus est Episcopus dioecesanus aut Episcopus coadiutor, ad ternos, qui dicuntur, Apostolicae Sedi proponendos, pontificii Legati est singilatim requirere et cum ipsa Apostolica Sede communicare, una cum suo voto, quid suggerant

2 項 - 但如教會最高當局，在聆聽有關主教團意見後，認定為某地區有利，可在該地區因信徒禮儀或其他類似理由，成立不同的地區教會。

373 條 - 只有教會最高當局能成立地區教會；當其合法成立後當即享有法人資格。

374 條 - 1 項 - 任何一個教區或其他地區教會，應劃分為不同部分即堂區。

2 項 - 為藉共同行動推行牧靈工作，可聯合幾個鄰近的堂區成為特別的組合，如總鐸區即是。

第 二 章
主 教

第 一 節
主教通則

375 條 - 1 項 - 主教們是由天主制定繼承宗徒位者，藉賜予他們的聖神而被立為教會中的牧人，使之成為教理的導師，神聖敬禮的司祭和治理教會者。

2 項 - 主教們一經祝聖，即領受聖化、訓導及治理的職務，但此類職務就其本質而言，非與世界主教團首領及其成員保持聖統的共融，則不得行使。

376 條 - 受委託照顧一個教區的主教，稱為教區主教；其他稱為領銜主教。

377 條 - 1 項 - 教宗得自由任命主教，或批准依法選出的主教。

2 項 - 教省的主教們，或主教團，由於環境需要，至少每隔三年共同商議以秘密方式作出一份名單，載明適合作主教的司鐸，或度獻身生活會之會士，轉呈宗座。但仍應保持每位主教個別推薦之權利，即他將認為適合作主教的司鐸名單呈報宗座。

3 項 - 除另有合法規定外，每次需要任命一位主教或助理主教時，為向宗座提名三人，宗座使節有責任分別徵詢屬於同一教省或教

Metropolita et Suffraganei provinciae, ad quam providenda dioecesis pertinet vel quacum in coetum convenit, necnon conferentiae Episcoporum praeses; pontificius Legatus, insuper, quosdam e collegio consultorum et capitulo cathedrali audiat et, si id expedire iudicaverit, sententiam quoque aliorum ex utroque clero necnon laicorum sapientia praestantium singillatim et secreto exquirat.

§ 4. Nisi aliter legitime provisum fuerit, Episcopus dioecesanus, qui auxiliarem suae dioecesi dandum aestimet, elenchum trium saltem presbyterorum ad hoc officium aptiorum Apostolicae Sedi proponat.

§ 5. Nulla in posterum iura et privilegia electionis, nominationis praesentationis vel designationis Episcoporum civilibus auctoritatibus conceduntur.

Can. 378 - § 1. Ad idoneitatem candidatorum Episcopatus requiritur ut quis sit:

1° firma fide, bonis moribus, pietate, animarum zelo, sapientia, prudentia et virtutibus humanis excellens, ceterisque dotibus praeditus quae ipsum aptum efficiant ad officium de quo agitur explendum;

2° bona exsistimatione gaudens;

3° annos natus saltem triginta quinque;

4° a quinquennio saltem in presbyteratus ordine constitutus;

5° laurea doctoris vel saltem licentia in sacra Scriptura, theologia aut iure canonico potius in instituto studiorum superiorum a Sede Apostolica probato, vel saltem in iisdem disciplinis vere peritus.

§ 2. Iudicium definitivum de promovendi idoneitate ad Apostolicam Sedem pertinet.

Can. 379 - Nisi legitimo detineatur impedimento, quicumque ad Episcopatum promotus debet intra tres menses ab acceptis apostolicis litteris consecrationem episcopalem recipere, et quidem antequam officii sui processionem capitat.

Can. 380 - Antequam canonicam possessionem sui officii capiat, promotus fidei professionem emittat atque iusiurandum fidelitatis erga Apostolicam Sedem praestet secundum formulam ab eadem Apostolica Sede probatam.

Art. 2

DE EPISCOPIS DIOECESANIS

Can. 381 - § 1. Episcopo dioecesano in dioecesi ipsi commissa omnis competit potestas ordinaria, propria et immediata, quae ad exercitium eius muneris pastoralis requiritur, exceptis causis quae iure aut Summi Pontificis decreto supremae aut alii auctoritati ecclesiasticae reserventur.

區聯合會的教省總主教、各省區主教、及主教團主席的意見，並附上自己的建議，向宗座報告；此外，教宗使節應聆聽參議會中或座堂參議會中某些參議的意見，同時如認為必要，也可秘密地分別詢問修會和教區聖職人員及有智慧的平信徒等的意見。

4 項 - 除另有合法安排外，教區主教認為應為自己教區設輔理主教時，應向宗座呈送至少三位適合此職位的司鐸名單。

5 項 - 今後不再讓與國家政權以任何選舉、任命、推薦或指定主教的權利及特許。

378 條 - 1 項 - 適於主教職之候選人必須具備下列條件：

1° 信德堅強，品性良好、虔誠、有救靈心火、智慧、明智以及卓越的人品，並具有適於盡此職務的其他才能；

2° 有善譽令名者；

3° 至少滿三十五歲；

4° 晉陞司鐸聖秩至少五年者；

5° 在宗座承認的高等學府獲取聖經、神學或教會法博士學位或碩士學位者，或者至少精通這些學科者。

2 項 - 對候選人的資格，由宗座作最後決定。

379 條 - 除為正當阻礙所困者外，被擢升為主教者，接到宗座詔書後，應在三個月內接受主教祝聖禮，並且應在其就職以前為之。

380 條 - 在依法就職前，被提陞為主教者，應按宗座批准的格式作信德宣示並宣誓效忠宗座。

第 二 節
教 區 主 教

381 條 - 1 項 - 教區主教在託付給他的教區內，擁有一切為盡牧職所需的直接而屬於自己的正職權，但法律或教宗之法令所保留於教會最高權力或其他教會當局的個案，除外。

§ 2. Qui praesunt aliis communitatibus fidelium, de quibus in can. 368, Episcopo dioecesano in iure aequiparantur, nisi ex rei natura aut iuris praescripto aliud appareat.

Can. 382 - § 1. Episcopus promotus in exercitium officii sibi commissi sese ingerere nequit, ante captam dioecesis canonicam possessionem; exercere tamen valet officia, quae in eadem dioecesi tempore promotionis iam retinebat, firmo praescripto can. 409, § 2.

§ 2. Nisi legitimo detineatur impedimento, promotus ad officium Episcopi dioecesani debet canonicam suae dioecesis possessionem capere, si iam non sit consecratus Episcopus, intra quattuor mense a receptis apostolicis litteris; si iam sit consecratus, intra duos menses ab iidem receptis.

§ 3. Canonicam dioecesis possessionem capit Episcopus simul ac in ipsa dioecesi, per se vel per procuratorem, apostolicas litteras collegio consultorum ostenderit, praesente curiae cancellario, qui rem in acta referat, aut, in dioecesibus noviter erectis, simul ac clero populoque in ecclesia cathedrali praesenti earundem litterarum communicationem procuraverit, presbytero inter praesentes seniore in acta referente.

§ 4. Valde commendatur ut captio canonicae possessionis cum actu liturgico in ecclesia cathedrali fiat, clero et populo adstantibus.

Can. 383 - § 1. In exercendo munere pastoris, Episcopus dioecesanus sollicitum se praebeat erga omnes christifideles qui suae curae committuntur, cuiusvis sint aetatis, condicionis vel nationis, tum in territorio habitantes tum in eodem ad tempus versantes, animum intendens apostolicum ad eos etiam qui ob vitae suae condicionem ordinaria cura pastorali non satis frui valeant necnon ad eos qui a religionis praxi defecerint.

§ 2. Fideles diversi ritus in sua dioecesi si habeat, eorum spiritualibus necessitatibus provideat sive per sacerdotes aut paroecias eiusdem ritus, sive per Vicarium episcopalem.

§ 3. Erga fratres, qui in plena communione cum Ecclesia catholica non sint, cum humanitate et caritate se gerat, oecumenismum quoque fovens prout ab Ecclesia intellegitur.

§ 4. Commendatos sibi in Domino habeat non baptizatos, ut et ipsis caritas eluceat Christi, cuius testis coram omnibus Episcopus esse debet.

Can. 384 - Episcopus dioecesanus peculiari sollicitudine prosequatur presbyteros quos tamquam adiutores et consiliarios audiat, eorum iura tutetur et curet ut ipsi obligationes suo statui proprias rite adimpleant

2項－368條所言其他信友團體的領導人，在法律上與教區主教相同，但事情本質或法律之規定另有所指者，不在此列。

382 條－1項－被提升的主教在依法就職前，不能行使託付於自己的職務；但能行使受提升時，在該教區已有之職務，惟應遵守409條2項之規定。

2項－除為正當阻礙所阻外，被提升為教區主教者，在接到宗座詔書後，如尚未祝聖為主教，應在四個月內依法就職；如已祝聖，則在兩個月內就職。

3項－主教就職時，在其教區由其本人或代理人，將宗座詔書在秘書長面前出示參議會，並由秘書長作成紀錄；如在新成立的教區，則將該詔書展示給在主教座堂內的聖職人員及民眾，並由最年長的司鐸登記在案。

4項－主教就職禮極宜在主教座堂內，有聖職人員及民眾在場，與禮儀行動同時進行。

383 條－1項－教區主教在盡其牧職時，應對所有受自己託管的信徒，無論屬何年齡、身分及國籍，在區內定居者與暫時居住者，均表關懷，並對因生活條件無法充分得到正常牧靈照顧者，以及偏離宗教生活者，都以宗徒精神對待之。

2項－如在自己教區內有不同禮儀的信徒，應經由該禮儀之司鐸或堂區，或藉主教代表，照顧他們靈性的需要。

3項－對與天主教會沒有完全共融的兄弟們，應推行教會所理解的大公主義，以仁厚及愛德對待之。

4項－應視未領洗者為在主內託付給自己的人，使基督的愛照耀他們，在眾人前主教應該是基督的見證。

384 條－教區主教要特別關心司鐸們，要像助手和顧問一樣聆聽他們的意見，保護其權利，設法使他們盡其身分上的義務，為他

iisdemque praesto sint media et institutiones, quibus ad vitam spiritualem et intellectualem fovendam egeant; item curet ut eorum honestae sustentationi atque assistentiae sociali, ad normam iuris, prospiciatur.

Can. 385 - Episcopus dioecesanus vocationes ad diversa ministeria et ad vitam consecratam quam maxime foveat, speciali cura vocationibus sacerdotalibus et missionalibus adhibita.

Can. 386 - § 1. Veritates fidei credendas et moribus applicandas Episcopus dioecesanus fidelibus proponere et illustrare tenetur, per se ipse frequenter praedicans; curet etiam ut praescripta canonum de ministerio verbi, de homilia praesertim et catechetica institutione sedulo serventur, ita ut universa doctrina christiana omnibus tradatur.

§ 2. Integritatem et unitatem fidei credendae mediis, quae aptiora videantur, firmiter tueatur, iustam tamen libertatem agnoscens in veritatibus ulterius perscrutandis.

Can. 387 - Episcopus dioecesanus, cum memor sit se obligatione teneri exemplum sanctitatis praebendi in caritate, humilitate et vitae simplicitate, omni ope promovere studeat sanctitatem christifidelium secundum uniuscuiusque propriam vocationem atque, cum sit praecipuus mysteriorum Dei dispensator, iugiter annitatur ut christifideles suae curae commissi sacramentorum celebratione in gratia crescant utque paschale mysterium cognoscant et vivant.

Can. 388 - § 1. Episcopus dioecesanus, post captam dioecesis possessionem, debet singulis diebus dominicis aliisque diebus festis de praecepto in sua regione Missam pro populo sibi commisso applicare.

§ 2. Episcopus Missam pro populo diebus, die quibus in, § 1, per se ipse celebrare et applicare debet; si vero ab hac celebratione legitime impediatur, iisdem diebus per alium, vel aliis diebus per se ipse applicet.

§ 3. Episcopus cui praeter propriam dioecesim aliae, titulo etiam administrationis, sunt commissae, obligationi satisfacit unam Missam pro universo populo sibi commisso applicando.

§ 4. Episcopus qui obligationi, de qua in §§ 1-3, non satisfecerit, quam primum pro populo tot Missas applicet quot omiserit.

Can. 389 - Frequenter praesit in ecclesia cathedrali aliave ecclesia suae dioecesis sanctissimae Eucharistiae celebrationi, in festis praesertim de praecepto aliisque sollemnitatibus.

們提供培養知識和靈修生活所需要的方法和機構；同時要按法律規定，提供司鐸們合理的生活費用和社會保險。

385 條－教區主教要盡力培養各種聖職及獻身生活聖召，特別關心司鐸及傳教士的聖召。

386 條－1項－教區主教應向信徒們講解並闡明該信的和應付諸實行的信德真理，要多次親自講道；並設法使法典對聖道職，特別是彌撒中的講道及要理講授的規定得到嚴格遵守，使整個基督教義授予眾人。

2項－要以最合宜的方法，堅定維護當信道理的完整與統一；但對真理的深入研究，應准予相當的自由。

387 條－教區主教應牢記自己有責任在愛德、謙遜以及生活簡樸各方面做聖德的楷模，因此要盡力培養基督信徒的聖德，使之依每個人的聖召發展；而且，主教既是天主奧蹟的首要分配者，就應時常努力使託他照管的基督信徒，藉領聖事在聖寵內成長，認識並生活在逾越奧蹟內。

388 條－1項－教區主教於就職後，應在每個主日及本地區的法定慶日，為託付給他的子民獻彌撒。

2項－在1項所指的日子，主教應親自為子民的意向獻祭，但因正當原因受阻，可藉另一人，在同一日子，或其本人在其他日子奉獻之。

3項－除自己的教區外，教區主教如兼管其他教區，即使是以署理名義，為託給他的全體子民獻一台彌撒，即滿全此義務。

4項－如主教未滿全1～3項所列義務，應儘快奉獻所欠缺的全數彌撒。

389 條－要經常在主教座堂或自己教區內其他聖堂主持感恩聖祭，尤其是在法定的慶日和其他節日。

Can. 390 - Episcopus dioecesanus in universa sua dioecesi pontificalia exercere potest; non vero extra propriam dioecesim sine expresso vel saltem rationabiliter praesumpto Ordinarii loci consensu.

Can. 391 - § 1. Episcopi dioecesani est Ecclesiam particularem sibi commissam cum potestate legislativa, exsecutiva et iudiciali regere, ad normam iuris.

§ 2. Potestatem legislativam exercet ipse Episcopus; potestatem exsecutivam exercet sive per se sive per Vicarios generales aut episcopales ad normam iuris; potestatem iudicialem sive per se sive per Vicarium iudicialem et iudices ad normam iuris.

Can. 392 - § 1. Ecclesiae universae unitatem cum tueri debeat, Episcopus disciplinam cunctae Ecclesiae communem promovere et ideo observantiam omnium legum ecclesiasticarum urgere tenetur.

§ 2. Advigilet ne abusus in ecclesiasticam disciplinam irrepant, praesertim circa ministerium verbi, celebrationem sacramentorum et sacramentalium, cultum Dei et Sanctorum, necnon bonorum administrationem.

Can. 393 - In omnibus negotiis iuridicis dioecesis, Episcopus dioecesanus eiusdem personam gerit.

Can. 394 - § 1. Varias apostolatus rationes in dioecesi foveat Episcopus, atque curet ut in universa dioecesi, vel in eiusdem particularibus districtibus, omnia apostolatus opera, servata uniuscuiusque propria indole, sub suo moderamine coordinentur.

§ 2. Urgeat officium, quo tenentur fideles ad apostolatum pro sua cuiusque condicione et aptitudine exercendum, atque ipsos adhortetur ut varia opera apostolatus, secundum necessitates loci et temporis, participent et iuvent.

Can. 395 - § 1. Episcopus dioecesanus, etiamsi coadiutorem aut auxiliarem habeat, tenetur lege personalis in dioecesi residentiae.

§ 2. Praeterquam causa visitationis Sacrorum Liminum, vel Conciliorum, Episcoporum synodi, Episcoporum conferentiae, quibus interesse debet, aliusve officii sibi legitime commissi, a dioecesi aequa de causa abesse potest non ultra mensem, sive continuum sive intermissum, dummodo cautum sit ne ex eius absentia dioecesis quidquam detrimenti capiat.

§ 3. A dioecesi ne absit diebus Nativitatis, Hebdomadae Sanctae et Resurrectionis Domini, Pentecostes et Corporis et Sanguinis Christi, nisi ex gravi urgentique causa.

390 條－教區主教在自己的整個教區內可行使主教禮；但在教區外，如無教區教長的明確許可，或合理推定的許可，則不得行使。

391 條－1項－教區主教對託付於自己的地區教會，得依法律規定，以立法、行政及司法權治理之。

2項－立法權由主教本人行使之；行政權可由本人或藉副主教或主教代表，依法律規定行使之；司法權可由其本人或司法代理及審判員等依法行使之。

392 條－1項－因為主教有維護普世教會統一的責任，故應推行整個教會的共同紀律，並應督促遵守教會的一切法律。

2項－應警惕和防止流弊滲入教會的紀律中，應特別防範有關聖道職、舉行聖事及聖儀、敬禮天主和聖人，以及財物管理等流弊發生。

393 條－在教區的一切法律事務上，教區主教代表整個教區。

394 條－1項－主教應在教區內鼓勵不同的傳教方式，並應設法在全教區或其分區內所有的傳教工作，既保持各自的特色，又在自己督導下彼此協調。

2項－應督促信徒按照每人的條件和才能，承擔應盡的傳教責任，並勸勉他們按當地及當時的需要，參加並協助不同的傳教工作。

395 條－1項－教區主教雖有助理或輔理主教，本人仍有責任居住在教區內。

2項－除了向教宗述職，或出席有義務參加的大公會議、世界主教代表會議、主教團會議，或合法受託的其他職務外，由於正當原因，可以連續或間斷地離開教區不超過一個月；但須預防不使教區因其離開而受到損害。

3項－除非有重大而緊急的理由，不得於聖誕節、聖週、及復活節、聖神降臨節及基督聖體聖血節不在教區。

§ 4. Si ultra sex menses Episcopus a dioecesis illegitime abfuerit, de eius absentia Metropolita Sedem Apostolicam certiorem faciat quod si agatur de Metropolita, idem faciat antiquior suffraganeus.

Can. 396 - § 1. Tenetur Episcopus obligatione dioecesis vel ex toto vel ex parte quotannis visitandae, ita ut singulis saltem quinquenniis universam dioecesim, ipse per se vel, si legitime fuerit impeditus, per Episcopum coadiutorem, aut per auxiliarem, aut per Vicarium generalem vel episcopalem, aut per alium presbyterum visitet.

§ 2. Fas est Episcopo sibi eligere quos maluerit clericos in visitatione comites atque adiutores, reprobato quocumque contrario privilegio vel consuetudine.

Can. 397 - § 1. Ordinariae episcopali visitationi obnoxiae sunt personae, instituta catholica, res et loca sacra, quae intra dioecesis ambitum continentur.

§ 2. Sodales institutorum religiosorum iuris pontificii eorumque domos Episcopus visitare potest in casibus tantum iure expressis.

Can. 398 - Studeat Episcopus debita cum diligentia pastoralem visitationem absolvere; caveat ne superfluis sumptibus cuiquam gravis onerosusve sit.

Can. 399 - § 1. Episcopus dioecesanus tenetur singulis quinquenniis relationem Summo Pontifici exhibere super statu dioecesis sibi commissae, secundum formam et tempus ab Apostolica Sede definita.

§ 2. Si annus pro exhibenda relatione determinatus ex toto vel ex parte inciderit in primum biennium ab inito dioecesis regimine, Episcopus pro ea vice a conficienda et exhibenda relatione abstinere potest.

Can. 400 - § 1. Episcopus dioecesanus, eo anno quo relationem Summo Pontifici exhibere tenetur, nisi aliter ab Apostolica Sede statutum fuerit, ad Urbem, Beatorum Apostolorum Petri et Pauli sepulcra veneraturus, accedat et Romano Pontifici se sistat.

§ 2. Episcopus praedictae obligationi per se ipse satisfaciat, nisi legitime sit impeditus; quo in casu eidem satisfaciat per coadiutorem, si quem habeat, vel auxiliarem, aut per idoneum sacerdotem sui presbyterii, qui in sua dioecesi resideat.

§ 3. Vicarius apostolicus huic obligationi satisfacere potest per procuratorem etiam in Urbe degentem; Praefectus apostolicus hac obligatione non tenetur.

4 項 - 如主教違法離開教區超過六個月，教省總主教應將此事稟報宗座；如為教省總主教，由資深之省區主教稟告之。

396 條 - 1 項 - 主教有責任每年視察教區，或全部或一部份，至少每五年視察一次整個教區，這種視察應由主教本人為之，假如他合法受阻時，則由助理或輔理主教或副主教，或主教代表，或另一位司鐸為之。

2 項 - 主教於視察時，得任意選聖職人員及助理陪伴，一切與此牴觸的特權或習慣均應廢除。

397 條 - 1 項 - 教區境內的所有人士和教會機構、聖物和聖地，皆屬主教例行視察的範圍。

2 項 - 對宗座管轄的男修會成員及會院，主教僅能對法律指明的事項視察。

398 條 - 主教務必謹慎完成牧靈視察工作；要避免浪費，以免增加別人的負擔。

399 條 - 1 項 - 教區主教應每五年一次，依宗座所定之方式和時間，將委託於自己的教區現狀向教宗報告。

2 項 - 如作上述報告之年份，全部或一部份與主教就任該教區之首二年相遇，該次報告即可免除，不必呈報。

400 條 - 1 項 - 教區主教在其應向教宗述職之年，除宗座另有規定外，應到羅馬聖城敬禮聖伯鐸及聖保祿宗徒之墓，並覲見教宗。

2 項 - 上述任務應由主教親自完成，但合法受阻時，不在此限；在此情形下，如有助理主教或輔理主教代為完成，或派居住在其教區之司鐸團的一人代為完成之。

3 項 - 宗座代牧可經由其在羅馬居住的代理人完成此任務；宗座監牧無此責任。

Can. 401 - § 1. Episcopus dioecesanus, qui septuagesimum quintum aetatis annum expleverit, rogatur ut renuntiationem ab officio exhibeat Summo Pontifici, qui omnibus inspectis adiunctis providebit.

§ 2. Enixe rogatur Episcopus dioecesanus, qui ob infirmam valetudinem aliamve gravem causam officio suo adimplendo minus aptus evaserit, ut renuntiationem ab officio exhibeat.

Can. 402 - § 1. Episcopus, cuius renuntiatio ab officio acceptata fuerit, titulum emeriti suae dioecesis retinet, atque habitationis sedem, si id exoptet, in ipsa dioecesi servare potest, nisi certis in casibus ob specialia adiuncta ab Apostolica Sede aliter provideatur.

§ 2. Episcoporum conferentia curare debet ut congruae et dignae Episcopi renuntiantis sustentationi provideatur, attenta quidem primaria obligatione, qua tenetur dioecesis cui ipse inservivit.

Art. 3

DE EPISCOPIS COADIUTORIBUS ET AUXILIARIBUS

Can. 403 - § 1. Cum pastorales dioecesis necessitates id suadeant, unus vel plures Episcopi auxiliares, petente Episcopo dioecesano, constituantur Episcopus auxiliaris iure successionis non gaudet.

§ 2. Gravioribus in adiunctis, etiam indolis personalis, Episcopo dioecesano dari potest Episcopus auxiliaris specialibus instructus facultatibus.

§ 3. Sancta Sedes, si magis opportunum id ipsi videatur, ex officio constituere potest Episcopum coadiutorem, qui et ipse specialibus instruitur facultatibus; Episcopus coadiutor iure successionis gaudet.

Can. 404 - § 1. Episcopus coadiutor officii sui possessionem capit, cum litteras apostolicas nominationis, per se vel per procuratorem, ostenderit Episcopo dioecesano atque collegio consultorum, praesente curiae cancellario, qui rem in acta referat.

§ 2. Episcopus auxiliaris officii sui possessionem capit, cum litteras apostolicas nominationis ostenderit Episcopo dioecesano, praesente curiae cancellario, qui rem in acta referat.

§ 3. Quod si Episcopus dioecesanus plene sit impeditus, sufficit ut tum Episcopus coadiutor, tum Episcopus auxiliaris litteras apostolicas nominationis ostendant collegio consultorum, praesente curiae cancellario.

Can. 405 - § 1. Episcopus coadiutor, itemque Episcopus auxiliaris, obligationes et iura habent quae determinantur praescriptis canonum qui sequuntur, atque in litteris suae nominationis definiuntur.

401 條 - 1 項 - 年滿七十五歲的教區主教，應向教宗呈請辭職，教宗在審量一切情況後，將作處理。

2 項 - 懇請教區主教，由於健康不佳或其他重大原因而不適宜盡職時，呈請辭職。

402 條 - 1 項 - 主教在辭職照准後，保有本教區榮休主教名銜，且得如其所願，在該教區保留寓所居住，除非由於某些特殊情形，宗座另有安排者除外。

2 項 - 主教團應留意，使辭職的主教能有適當而又相稱的生活費用，唯當注意其曾服務過的教區有首要責任。

第 三 節
助 理 主 教 及 輔 理 主 教

403 條 - 1 項 - 因教區牧靈工作的需要，由於教區主教之請求，得設置一位或多位輔理主教；輔理主教不享有繼承權。

2 項 - 在較為緊要的情況下，即使是個人性質的，亦可給予教區主教具有特殊代行權的輔理主教。

3 項 - 如聖座認為情況更適宜，可自動設立具有特殊代行權的助理主教，助理主教享有繼承權。

404 條 - 1 項 - 助理主教本人或經由代理人，將宗座任命狀出示給教區主教及參議會，由秘書長在場紀錄在案後，即得就職。

2 項 - 輔理主教將宗座任命狀出示教區主教，經在場秘書長紀錄在案後，即得就職。

3 項 - 教區主教完全受阻時，無論是助理主教或是輔理主教，只須將宗座任命狀當秘書長面出示參議會，即得就職。

405 條 - 1 項 - 助理主教及輔理主教所有義務和權利，由下列法律條文及任命狀規定之。

§ 2. Episcopus coadiutor et Episcopus auxiliaris, de quo in can. 403, §2, Episcopo dioecesano in universo dioecesis regimine adstant atque eiusdem absentis vel impedit vices supplent.

Can. 406 - § 1. Episcopus coadiutor, itemque Episcopus auxiliaris, de quo in can. 403, §2, ab Episcopo dioecesano Vicarius generalis constituatur; insuper ipsi prae ceteris Episcopus dioecesanus committat quae ex iure mandatum speciale requirant.

§ 2. Nisi in litteris apostolicis aliud provisum fuerit et firmo praescripto §1, Episcopus dioecesanus auxiliarem vel auxiliares suos constituat Vicarios generales vel saltem Vicarios episcopales, ab auctoritate sua, aut Episcopi coadiutoris vel Episcopi auxiliaris de quo in can. 403, §2, dumtaxat dependentes.

Can. 407 - § 1. Ut quam maxime praesenti et futuro dioecesis bono faveatur, Episcopus dioecesanus, coadiutor atque Episcopus auxiliaris de quo in can. 403, §2, in rebus maioris momenti sese invicem consulant.

§ 2. Episcopus dioecesanus in perpendendis causis maioris momenti, praesertim indolis pastoralis, Episcopos auxiliares prae ceteris consulere velit.

§ 3. Episcopus coadiutor et Episcopus auxiliaris, quippe qui in partem sollicitudinis Episcopi dioecesani vocati sint, munia sua ita exerceant, ut concordi cum ipso opera et animo procedant.

Can. 408 - § 1. Episcopus coadiutor et Episcopus auxiliaris, iusto impedimento non detenti, obligantur ut, quoties Episcopus dioecesanus id requirat, pontificalia et alias functiones obeant, ad quas Episcopus dioecesanus tenetur.

§ 2. Quae episcopalia iura et functiones Episcopus coadiutor aut auxiliaris potest exercere, Episcopus dioecesanus habitualiter alii ne committat.

Can. 409 - § 1. Vacante sede episcopali, Episcopus coadiutor statim fit Episcopus dioecesis pro qua fuerat constitutus, dummodo possessionem legitime ceperit.

§ 2. Vacante sede episcopali, nisi aliud a competenti auctoritate statutum fuerit, Episcopus auxiliaris, donec novus Episcopus possessionem sedis ceperit, omnes et solas servat potestates et facultates quibus sede plena, tamquam Vicarius generalis vel tamquam Vicarius episcopalis, gaudebat; quod si ad munus Administratoris dioecesani, qui regimini dioecesis praeest.

2 項 - 助理主教及403條 2 項所言之輔理主教，在治理整個教區上協助教區主教，且當其不在或被阻時代替之。

406 條 - 1 項 - 助理主教及403條 2 項所言之輔理主教，應被教區主教任命為副主教；此外，教區主教對依法需要特別授權的事務，應優先委託之。

2 項 - 除宗座任命狀另有安排並遵 1 項之規定外，教區主教應任命其輔理主教或數位輔理主教為副主教或至少為主教代表，使其只屬於自己權下或只屬於助理主教或403條 2 項所言之輔理主教權下。

407 條 - 1 項 - 為增進教區現在和將來最大利益，教區主教、助理主教及403條 2 項所言之輔理主教，應在較重大的事上彼此商議。

2 項 - 教區主教在審量較重大的事務時，特別是牧靈性質的事務時，要優先詢問輔理主教。

3 項 - 助理主教及輔理主教；既被召分擔教區主教的教務，應在行使其職務時，與之同心合力進行之。

408 條 - 1 項 - 助理主教及輔理主教，如無正當阻礙，幾時教區主教要求，就該舉行教區主教應作的一切主教大禮和其他禮典。

2 項 - 凡助理主教或輔理主教能行使的主教權利及義務，教區主教勿經常委託他人。

409 條 - 1 項 - 主教座位出缺時，助理主教只要依法就職，立即成為所任職的教區主教。

2 項 - 主教座位出缺時，除主管當局另有規定外，在新主教尚未就職前，輔理主教只保有主教在位時，副主教或主教代表所享有的一切職權及代行權；如他未被指定為教區署理，則應在管理教區的教區署理權下，行使由法律所賦予的權力。

Can. 410 - Episcopus coadiutor et Episcopus auxiliaris obligatione tenentur, sicut et ipse Episcopus dioecesanus, residendi in dioecesi; a qua praeterquam ratione alicuius officii extra dioecesim implendi aut feriarum causa, quae ultra mensem ne protrahantur, nonnisi ad breve tempus discedant.

Can. 411 - Episcopo coadiutori et auxiliari, ad renuntiationem ab officio quod attinet, applicantur praescripta cann. 401 et 402, § 2.

CAPUT III
DE SEDE IMPEDITA ET DE SEDE VACANTE

Art. 1
DE SEDE IMPEDITA

Can. 412 - Sedes episcopalis impedita intellegitur, si captivitate, relegatione, exsilio aut inhabilitate Episcopus dioecesanus plane a munere pastorali in dioecesi procurando praepediatur, ne per litteras quidem valens cum dioecesanis communicare.

Can. 413 - § 1. Sede impedita, regimen dioecesis, nisi aliter Sancta Sedes pro providerit, competit Episcopo coadiutori, si adsit; eo deficiente aut impedito, alicui Episcopo auxiliari aut Vicario generali vel episcopali aliive sacerdoti, servato personarum ordine statuto in elencho ab Episcopo dioecesano quam primum a capta dioecesis possessione componendo; qui elenchus cum Metropolitana communicandus singulis saltem triennis renoventur atque a cancellario sub secreto servetur.

§ 2. Si deficiat aut impediatur Episcopus coadiutor atque elenchus, de quo in § 1, non suppetat, collegii consultorum est sacerdote meligere, qui dioecesim regat.

§ 3. Qui dioecesis regimen, ad normam §§ 1 vel 2, susceperit, quam primum Sanctam Sedem moneat de sede impedita ac de suspecto munere.

Can. 414 - Quilibet ad normam can. 423 vocatus ut ad interim dioecesis curam pastoralem gerat pro tempore quo sedes impeditur tantum, in cura pastorali dioecesis exercenda tenetur obligationibus atque potestate gaudet, quae iure Administratori dioecesano competunt.

Can. 415 - Si Episcopus dioecesanus poena ecclesiastica a munere exercendo prohibeatur, Metropolita aut, si is deficiat vel de eodem agatur, suffraganeus antiquior promotione ad Sanctam Sedem statim reccurat, ut ipsa provideat.

410 條 - 助理主教及輔理主教一如教區主教有責任住在教區內，只有在教區外執行某項任務或度假，可短暫離開教區，如為度假，假期亦不得超過一個月。

411 條 - 關於助理主教及輔理主教的辭職一事，可依401條及402條2項之規定辦理。

第 三 章

主教受阻及出缺

第 一 節

主 教 受 阻

412 條 - 主教受阻是指教區主教因被囚禁、放逐、充軍或喪失能力，完全無法在教區內行使牧職，即連與教區的人通信也不能。

413 條 - 1項 - 主教受阻時，除聖座另有安排外，如有助理主教，教區治權歸助理主教；如無助理主教，或他亦受阻時，則歸一位輔理主教或副主教或主教代表，或排名在前的一位司鐸，此司鐸排列名單，應在主教就職後及早為之；此名單至少每三年應重新製作，通知教省總主教，並由秘書長秘密保存。

2項 - 如無助理主教，或助理主教也受阻，且無1項所舉名單，則參議會選出一位司鐸管理教區。

3項 - 按1或2項規定負責治理教區者，應及早將主教受阻及其受任之事呈報聖座。

414 條 - 在主教受阻時，凡根據413條規定，受託暫時掌教務者，在執行牧職上，擁有法律給予教區署理的義務和權力。

415 條 - 如教區主教受教會處罰被禁止行使職務時，應由教省總主教，如無總主教或關係到他本人時，由陞任較早的省區主教，立即向聖座呈報，由他處理。

Art. 2
DE SEDE VACANTE

Can. 416 - Sedes episcopalis vacat Episcopi dioecesani morte, renuntiatione a Romano Pontifice acceptata, translatione ac privatione Episcopo intimata.

Can. 417 - Vim habent omnia quae gesta sunt a Vicario generali aut Vicario episcopali, donec certam de obitu Episcopi dioecesani notitiam iidem acceperint, itemque quae ab Episcopo dioecesano aut a Vicario generali vel episcopali gesta sunt, donec certam de memoratis actibus pontificiis notitiam receperint.

Can. 418 - § 1. A certa translationis notitia, Episcopus intra duos menses debet dioecesim ad quam petere eiusque canonicam possessionem capere die autem captae possessionis dioecesis novae, dioecesis a qua vacat.

§ 2. A certa translationis notitia usque ad canonicam novae dioecesis possessionem, Episcopus translatus in dioecesi a qua:

1° Administratoris dioecesani potestatem obtinet eiusdemque obligationibus tenetur, cessante qualibet Vicarii generalis et Vicarii episcopalis potestate, salvo tamen can. 409, §2;

2° integram percipit remunerationem officio propriam.

Can. 419 - Sede vacante, regimen dioecesis, usque ad constitutionem Administratoris dioecesani, ad Episcoporum auxiliarem, et si plures sint, ad eum qui promotione si antiquior devolvitur deficiente autem Episcopo auxiliari, ad collegium consultorum, nisi a Sancta Sede aliter provisum fuerit. Qui ita regimen dioecesis assumit, sine mora convocet collegium competens ad deputandum Administratorem dioecesanum.

Can. 420 - In vicariatu vel praefectura apostolica, sede vacante, regimen assumit Pro- Vicarius vel Pro-Praefectus ad hunc tantum effectum a Vicario vel a Praefecto immediate post captam possessionem nominatus, nisi aliter a Sancta Sede statutum fuerit.

Can. 421 - § 1. Intra octo dies ab accepta vacationis sedis episcopalis notitia, Administrator dioecesanus, qui nempe dioecesim ad interim regat, eligendus est a collegio consultorum, firmo praescripto can. 502, §3.

§ 2. Si intra praescriptum tempus Administrator dioecesanus, quavis de causa, non fuerit legitime electus, eiusdem deputatio devolvitur ad Metropolitam, et si vacans sit ipsa Ecclesia metropolitana aut metropolitana simul et suffraganea, ad Episcopum suffraganeum promotione antiquiorem.

第 二 節
主 教 出 缺

416 條 - 教區主教因死亡或辭職，經教宗照准，或因調任或免職通知時，主教職位即告出缺。

417 條 - 在接到教區主教死亡的確切信息以前，由副主教或主教代表所作一切事務均屬有效；同樣在收到上述宗座行動確切信息以前，由教區主教或副主教或主教代表所作事務亦有效。

418 條 - 1 項 - 主教在接到調任的確切信息之日起，應於兩個月內到新任的教區，並依法就職；履新職之日，其離任的教區即出缺。

2 項 - 自得到調任的確切信息起，至就任新教區止，被調任之主教在其離任的教區仍得：

1° 有教區署理之權力及義務，其副主教及主教代表的任何權力即中止，但應遵守409條 2 項之規定；

2° 領受其職務本有的全部酬勞。

419 條 - 主教缺位期間，直到教區署理產生，教區之管理歸於輔理主教；如有多位輔理主教，則歸陞任最早者；如無輔理主教，則歸參議會；但聖座另有安排者除外。如此得到教區管理權者，應即刻召集有關人員參加會議，推選教區署理。

420 條 - 當宗座代牧或宗座監牧缺位時，臨時代牧或臨時監牧即取得管理權，此等臨時代牧或臨時監牧應是代牧或監牧就職後立即為此而任命者，但聖座另有規定者不在此限。

421 條 - 1 項 - 參議會在得到主教出缺之信息後，應在八天內推選教區署理，即臨時管理教區者；但應遵守503條 3 項之規定。

2 項 - 如在規定時間內，無論因何緣故，未合法選出教區署理時，應由教省總主教選任；如教省總主教出缺，或總主教區和省區之教區同時空缺，則由晉陞較早之省區主教選任。

Can. 422 - Episcopus auxiliaris et, si is deficiat, collegium consultorum quantocius de morte Episcopi, itemque electus in Administratorem dioecesanum de sua electione Sedem Apostolicam certiorem faciant.

Can. 423 - § 1. Unus deputetur Administrator dioecesanus, reprobata contraria consuetudine; secus electio irrita est.

§ 2. Administrator dioecesanus ne simul sit oeconomus; quare si oeconomus dioecesis in Administratorem electus fuerit, alium pro tempore oeconomum eligat consilium a rebus oeconomicis.

Can. 424 - Administrator dioecesanus eligatur ad normam cann. 165-178.

Can. 425 - § 1. Valide ad munus Administratoris dioecesani deputari tantum potest sacerdos qui trigesimum quintum aetatis annum expleverit et ad eandem vacantem sedem non fuerit iam electus, nominatus vel praesentatus.

§ 2. In Administratorem dioecesanum eligatur sacerdos, qui sit doctrina et prudentia praestans.

§ 3. Si praescriptae in § 1 condiciones posthabitae fuerint, Metropolita aut, si ipsa Ecclesia metropolitana vacans fuerit, Episcopus suffraganeus promotione antiquior, agnita rei veritate, Administratorem pro ea vice deputet; actus autem illius qui contra praescripta § 1 sit electus, sunt ipso iure nulli.

Can. 426 - Qui, sede vacante, ante deputationem Administratoris dioecesani, dioecesim regat, potestate gaudet quam ius Vicario generali agnoscit.

Can. 427 - § 1. Administrator dioecesanus tenetur obligationibus et gaudet potestate Episcopi dioecesani, iis excludis quae ex rei natura aut ipso iure excipiuntur.

§ 2. Administrator dioecesanus, acceptata electione, potestatem obtinet, quin requiratur ullius confirmatio, firma obligatione de qua in can. 833, n. 4.

Can. 428 - § 1. Sede vacante nihil innoventur.

§ 2. Illi quid ad interim dioecesis regimen curant, vetantur quidpiam agere quod vel dioecesi vel episcopalibus iuribus praeiudicium aliquod affere possit; speciatim prohibentur ipsi, ac proinde alii quicumque, quominus sive per se sive per alium curiae dioecesanae documenta quaelibet subtrahant vel destruant, aut in iis quidquam immutent.

Can. 429 - Administrator dioecesanus obligatione tenetur residendi in dioecesi et applicandi Missam pro populo ad normam can. 388.

422 條－輔理主教，或無輔理主教時，參議會應將主教之死亡及早呈報；同樣，被選為教區署理者，亦應呈報自己之當選。

423 條－1項－只應推選一位教區署理，廢除與此相牴觸之習慣；否則選舉無效。

2項－教區署理不得同時兼財務管理人；因此，如教區財務管理人被選為教區署理，經濟委員會應選出一位臨時財務管理人。

424 條－教區署理應依165～178條之規定選舉之。

425 條－1項－唯年滿三十五歲，且未曾被選、被任命或被推薦出任此遺缺之司鐸，方可有效被選任教區署理之職。

2項－應選舉精通教理、聰敏睿智之司鐸任教區署理。

3項－當1項所言條件被忽略時，教省總主教，或當教省總主教出缺時，則晉牧較早之省區主教，認清事實後，代之委任署理；違反1項規定而作之選舉理應無效。

426 條－在選出教區署理之前，管理教區者在教區出現空缺時，享有法律給予副主教的權力。

427 條－1項－教區署理負有教區主教之義務，並享有教區主教之權力，但不包含事情本質或依法所不容許者。

2項－教區署理一旦接受當選，即取得權力，不需任何人之批准，但應盡833條4項之義務。

428 條－1項－教區空缺期間，任何事不得改變。

2項－臨時照管教區者，不能作任何有損於教區或主教權利之事；尤其禁止他們也禁止其他任何人，由其本人或經由他人，抽出或銷毀教區公署的任何文件，或作任何更改。

429 條－教區署理有責任在教區內居住，並依388條之規定為教民獻彌撒。

Can. 430 - § 1. Munus Administratoris dioecesani cessat per captam a novo Episcopo dioecesis possessionem.

§ 2. Administratoris dioecesani remotio Sanctae Sedi reservatur renuntiatio quae forte ab ipso fiat, authentica forma exhibenda est collegio ad electionem competenti, neque acceptatione eget; remoto aut renuntiante Administratore dioecesano, aut eodem defuncto, alius eligatur Administrator dioecesanus ad normam can. 421.

TITULUS II
DE ECCLESIARUM PARTICULARIUM COETIBUS

CAPUT I
DE PROVINCIIS ECCLESIASTICIS ET DE REGIONIBUS ECCLESIASTICIS

Can. 431 - § 1. Ut communis diversarum dioecesium vicinarum, iuxta personarum et locorum adiuncta, actio pastoralis promoveatur, utque Episcoporum dioecesanorum inter se relationes aptius foveantur, Ecclesiae particulares viciniores componantur in provincias ecclesiasticas certo territorio circumscriptas.

§ 2. Dioeceses exemptae deinceps pro regula ne habeantur; itaque singulae dioeceses aliaeque Ecclesiae particulares intra territorium alicuius provinciae ecclesiasticae exsistentes huic provinciae ecclesiasticae adscribi debent.

§ 3. Unius supremae Ecclesiae auctoritatis est, auditis quorum interest Episcopis, provincias ecclesiasticas constituere, supprimere aut innovare.

Can. 432 - § 1. In provincia ecclesiastica auctoritate, ad normam iuris, gaudent concilium provinciale atque Metropolita.

§ 2. Provincia ecclesiastica ipso iure personalitate iuridica gaudet.

Can. 433 - § 1. Si utilitas id suadeat, praesertim in nationibus ubi numerosiores adsunt Ecclesiae particulares, provinciae ecclesiasticae vicinores, proponente Episcoporum conferentia, a Sancta Sede in regiones ecclesiasticas coniungi possunt.

§ 2. Regio ecclesiastica in personam iuridicam erigi potest.

Can. 434 - Ad conventum Episcoporum regionis ecclesiasticae pertinet cooperationem et actionem pastoralem communem in regione fovere quae tamen in canonibus huius Codicis conferentiae Episcoporum tribuuntur potestates, eidem conventui non competunt, nisi quaedam specialiter a Sancta Sede ei concessa fuerint.

430 條－1項－教區署理之職務，因教區新主教就職而告結束。

2項－教區署理之撤職為聖座所保留；由其本人提出辭職時，應將辭職之正式文件呈交有權選舉之議會，無需批准；教區署理被撤職、或辭職、或死亡時，應依421條之規定另選一位教區署理。

第二題
地區教會之組合

第一章
教省及教會區

431 條－1項－為在各個比鄰教區之間，按人口及地方情形促進共同之牧靈工作，並為適當地加強教區主教之間的關係，相鄰的地區教會，應在一定範圍內組成教省。

2項－今後作為法規，不得有不屬教省之教區；故此在一個教省區域內的各個教區及其他地區教會，皆應歸屬於該教省。

3項－惟有教會最高當局，在聆聽有關主教意見後，有權成立、廢除或調整教省。

432 條－1項－在教省內依法律規定享有權力者，為教省會議及教省總主教。

2項－教省依法享有法人資格。

433 條－1項－在認為有益的時候，特別是在有眾多地區教會的國家裏，可由主教團建議，相鄰之教省由聖座聯合成為教會區。

2項－教會區可成立為法人。

434 條－教會區之會議，有權加強在該區的合作及共同的牧靈工作；但本法典條文給予主教團之權力並不屬於該會議，除非係聖座特別頒給者。

CAPUT II
DE METROPOLITIS

Can. 435 - Provinciae ecclesiasticae praeest Metropolita, qui est Archiepiscopus dioecesis cui praeficitur; quod officium cum sede episcopali, a Romano Pontifice determinata aut probata, coniunctum est.

Can. 436 - § 1. In dioecesibus suffraganeis Metropolitae competit:

1° vigilare ut fides et disciplina ecclesiastica accurate serventur, et de abusibus, si qui habeantur, Romanum Pontificem certiorem facere;

2° canonicam visitationem peragere, causa prius ab Apostolica Sede probata, si eam suffraganeus neglexerit;

3° deputare Administratorem dioecesanum, ad normam cann. 421, §2 et 425, §3.

§ 2. Ubi adiuncta id postulent, Metropolita ab Apostolica Sede instrui potest peculiaribus muneribus et potestate in iure particulari determinandis.

§ 3. Nulla alia in dioecesibus suffraganeis competit Metropolitis potestas regiminis; potest vero in omnibus ecclesiis, Episcopo dioecesano praemonito, si ecclesia sit cathedralis, sacras exercere functiones, uti Episcopus in propria dioecesi.

Can. 437 - § 1. Metropolita obligatione tenetur, intra tres menses a recepta consecratione episcopali, aut, si iam consecratus fuerit, a provisione canonica, per se aut per procuratorem a Romano Pontifice petendi pallium, quo quidem significatur potestas qua, in communione cum Ecclesia Romana, Metropolita in Propria provincia iure instruitur.

§ 2. Metropolita, ad normam legum liturgicarum, pallio uti potest intra quamlibet ecclesiam provinciae ecclesiasticae cui praeest, minime vero extra eandem, ne accedente quidem Episcopi dioecesani assensu.

§ 3. Metropolita, si ad aliam sedem metropolitanam transferatur, novo indiget pallio.

Can. 438 - Patriarchae et Primatis titulus, praeter praerogativam honoris, nullam in Ecclesia latina secumfert regiminis potestatem, nisi de aliquibus ex privilegio apostolico aut probata consuetudine aliud constet.

CAPUT III
DE CONCILIIS PARTICULARIBUS

Can. 439 - § 1. Concilium plenarium, pro omnibus scilicet Ecclesiis particularibus eiusdem conferentiae Episcoporum, celebretur quoties id ipsi Episcoporum conferentiae, approbante Apostolica Sede, necessarium aut utile videatur.

第 二 章

教省總主教

435 條 - 教省總主教監督教省，他是所領導的教區的總主教；此職與教宗所指定或批准的主教職位相連。

436 條 - 1 項 - 教區總主教在省屬教區中的權限為：

1° 督導保持信德和認真遵循教會紀律；如有流弊，稟報教宗；

2° 如省區主教疏忽法定訪視，先經宗座批准所述理由後，得作牧靈訪視；

3° 依421條 2 項及425條 3 項規定，指派教區署理。

2 項 - 環境需要時，教省總主教可由宗座接受特別法規定的特殊任務及權力。

3 項 - 教省總主教在省屬教區內無其他治理權；但得在所有教堂內舉行聖禮，猶如在自己教區內一樣；但如在主教座堂，應事先通知教區主教。

437 條 - 1 項 - 教省總主教有責任在領受主教祝聖禮後，或已受祝聖在接受任命後三個月內，本人或委託代理人，向羅馬教宗請求披帶，此批帶象徵在與羅馬教會共融中，教省總主教在其教省中所有權力的標誌。

2 項 - 教省總主教得按禮儀規則，在其所轄教省之任何教堂主禮時，應用披帶；但在教省外，即使有教區主教之同意，也不得使用。

3 項 - 教省總主教如被調往另一教省總主教區，需申請新的披帶。

438 條 - 宗主教及首席主教銜，在拉丁教會內除應有的榮譽外，無任何治理權，除非從宗座特許得到某些權力，或認可的習慣另有規定。

第 三 章

地區主教會議

439 條 - 1 項 - 每當主教團認為有需要或有好處，經宗座批准後，得召開地區主教大會，亦即該主教團所轄之一切地區教會而召開的會議。

§ 2. Norma in, § 1 statuta valet etiam de concilio provinciali celebrando in provincia ecclesiastica, cuius termini cum territorio nationis coincidunt.

Can. 440 - § 1. Concilium provinciale, pro diversis Ecclesiis particularibus eiusdemprovinciae ecclesiasticae, celebretur quoties id, de iudicio maioris partis Episcoporum dioecesanorum provinciae, opportunum videatur, salvo can. 439, § 2.

§ 2. Sede metropolitana vacante, concilium provinciale ne convocetur.

Can. 441 - Episcoporum conferentiae est:

1° convocare concilium plenarium;

2° locum ad celebrandum concilium intra territorium conferentiae Episcoporum eligere;

3° inter Episcopos dioecesanos concilii plenarii eligere praesidem, ab Apostolica Sede approbandum;

4° ordinem agendi et quaestiones tractandas determinare, concilii plenarii initium ac periodum indicere, illud transferre, prorogare et absolvere.

Can. 442 - § 1. Metropolitae, de consensu maioris partis Episcoporum suffraganeorum, est:

1° convocare concilium provinciale;

2° locum ad celebrandum concilium provinciale intra provinciae territorium eligere;

3° ordinem agendi et quaestiones tractandas determinare, concilii provincialis initium et periodum indicere, illud transferre, prorogare et absolvere.

§ 2. Metropolitae, eoque legitime impedito, Episcopi suffraganei ab aliis Episcopis suffraganeis electi est concilio provinciali praeesse.

Can. 443 - § 1. Ad concilia particularia convocandi sunt atque in eisdem ius habent suffragii deliberativi:

1° Episcopi dioecesani;

2° Episcopi coadiutores et auxiliares;

3° alii Episcopi titulares qui peculiari munere sibi ab Apostolica Sede aut ab Episcoporum conferentia demandato in territorio funguntur.

§ 2. Ad concilia particularia vocari possunt alii Episcopi titulares etiam emeriti in territorio degentes; qui quidem ius habent suffragii deliberativi.

§ 3. Ad concilia particularia vocandi sunt cum suffragio tantum consultivo:

1° Vicarii generales et Vicarii episcopales omnium in territorio Ecclesiarum particularium;

2 項－ 1 項之規定亦適用於某些國家區域也是教省區域的教省會議。

440 條－ 1 項－每當教省內大多數主教們認為合適，便當召開教省會議，即為該教省所轄地區教會所召開者，但應遵守439條2項之規定。

2 項－教省總主教出缺時，不得召開教省會議。

441 條－主教團有權：

1° 召開地區主教大會；

2° 在主教團所轄地區內選擇開會地點；

3° 從教區主教中推選大會主席，但應由宗座批准；

4° 制定議程、議案、規定大會會議日期和期限，改期、延長及解散會議。

442 條－ 1 項－如大多數省區主教同意，教省總主教有權：

1° 召開教省會議；

2° 在教省內選擇開會地點；

3° 制定議程、議案、規定省會議日期和期限、改期、延長和解散會議。

2 項－教省會議由教省總主教主持，如因故受阻，由省區主教中選出一位主持之。

443 條－ 1 項－應該被召集出席地區教會會議，並在其中有表決權者為：

1° 教區主教；

2° 助理主教及輔理主教；

3° 受宗座或主教團委託，在該地區擔任特別職務的領銜主教。

2 項－在該地區居住的其他領銜主教，包括退休主教在內，亦可被召集出席地區主教會議，且具有表決權。

3 項－應被召集而只以諮議權出席者為：

1° 所有在該地區的教區副主教及主教代表；

2° Superiores maiores institutorum religiosorum et societatum vitae apostolicae numero tum pro viris tum pro mulieribus ab Episcoporum conferentia aut a provinciae Episcopis determinando, respective electi ab omnibus Superioribus maioribus institutorum et societatum, quae in territorio sedem habent;

3° Rectores universitatum ecclesiasticarum et catholicarum atque decani facultatum theologiae et iuris canonici, quae in territorio sedem habent;

4° Rectores aliqui seminariorum maiorum, numero ut in n. 2 determinando, electi a rectoribus seminariorum quae in territorio sita sunt.

§ 4. Ad concilia particularia vocari etiam possunt, cum suffragio tantum consultivo, presbyteri aliique christifideles, ita tamen ut eorum numerus non excedat dimidiam partem eorum de quibus in §§ 1-3.

§ 5. Ad concilia provincialia praeterea invitentur capitula cathedralia, itemque consilium presbyterale et consilium pastorale uniuscuiusque Ecclesiae particularis, ita quidem ut eorum singula duos ex suis membris mittant, collegialiter ab iisdem designatos; qui tamen votum habent tantum consultivum.

§ 6. Ad concilia particularia, si id iudicio Episcoporum conferentiae pro concilio plenario aut Metropolitae una cum Episcopis suffraganeis pro concilio provinciali expediat, etiam alii ut hospites invitari poterunt.

Can. 444 - § 1. Omnes qui ad concilia particularia convocantur, eisdem interesse debent, nisi iusto detineantur impedimento, de quo concilii praesidem certiorem facere tenentur.

§ 2. Qui ad concilia particularia convocantur et in eis suffragium habent deliberativum, si iusto detineantur impedimento, procuratorem mittere possunt; qui procurator votum habet tantum consultivum.

Can. 445 - Concilium particulare pro suo territorio curat ut necessitatibus pastoralibus populi Dei provideatur atque potestate gaudet regiminis, praesertim legislativa, ita ut, salvo semper iure universali Ecclesiae, decernere valeat quae ad fidei incrementum, ad actionem pastoralem communem ordinandam et ad moderandos mores et disciplinam ecclesiasticam communem servandam, inducendam aut tuendam opportuna videantur.

Can. 446 - Absoluto concilio particulari, praeses curet ut omnia acta concilii ad Apostolicam Sedem transmittantur; decreta a concilio edicta ne promulgentur, nisi postquam ab Apostolica Sede recognita fuerint ipsius concilii est definire modum promulgationis decretorum et tempus quo decreta promulgata obligare incipiant.

2° 男、女修會及使徒生活團的高級上司，其人數由主教團或教省主教們決定，人選由在該地區有會院的修會或使徒生活團高級上司選出；

3° 設在該地區的教會大學及天主教大學校長、神學院和教會法學院院長；

4° 由設在該地區的大修院院長中選出的一些院長，其人數依2°所言決定之。

4項－亦可召集司鐸及信友出席地區教會會議，他們只具有諮詢權，其數目不得超過1至3項所列人數的一半。

5項－此外，亦可邀請每個教區的座堂諮議會、司鐸諮議會及牧靈委員會參加教省會議，但應由每個單位派兩名代表出席，他們只有諮詢權。

6項－如主教團認為對大會有益，或教省總主教及省區主教們認為對省會議有益，得邀請其他人士以來賓身分出席。

444 條－1項－凡被召請參加地區教會會議者，除因故被阻因而應通知主席外，皆應出席。

2項－被召請參加教會會議並具有表決權者，如因故被阻，可派代表參加，但其代表只有諮詢權。

445 條－地區教會會議應努力照顧本地區內天主子民的牧靈需要，該會議具有治理權，特別是立法權，如此，在恪守教會普通法前提下，對增進信德、安排共同的牧靈工作、端正風俗，並對遵守、實施或維護教會共同紀律等事項上，看到有應改進者，皆得有所決議。

446 條－地區教會會議結束後，主席應把所有的會議紀錄呈報宗座；會議所欲頒佈法令，在未經宗座認可前不得公佈；法令公佈之方式及其開始生效的時間，均由該會議決定。

CAPUT IV
DE EPISCOPORUM CONFERENTIIS

Can. 447 - Episcoporum conferentia, institutum quidem permanens, est coetus Episcoporum alicuius nationis vel certi territorii, munera quaedam pastoralia coniunctim pro christifidelibus sui territorii exercentium, ad maius bonum provehendum, quod hominibus praebet Ecclesia, praesertim per apostolatus formas et rationes temporis et loci adiunctis apte accommodatas, ad normam iuris.

Can. 448 - § 1. Episcoporum conferentia regula generali comprehendit praesules omnium Ecclesiarum particularum eiusdem nationis, ad normam can. 450.

§ 2. Si vero, de iudicio Apostolicae Sedis, auditis quorum interest Episcopis dioecesanis, personarum aut rerum adiuncta id suadeant, Episcoporum conferentia erigi potest pro territorio minoris aut maioris amplitudinis, ita ut vel tantum comprehendat Episcopus aliquarum Ecclesiarum particularium in certo territorio constitutarum vel praesules Ecclesiarum particularium in diversis nationibus exstantium; eiusdem Apostolicae Sedis est pro earundem singulis peculiares normas statuere.

Can. 449 - § 1. Unius supremae Ecclesiae auctoritatis est, auditis quorum interest Episcopis, Episcoporum conferentias erigere, supprimere aut innovare.

§ 2. Episcoporum conferentia legitime erecta ipso iure personalitate iuridica gaudet.

Can. 450 - § 1. Ad Episcoporum conferentiam ipso iure pertinent omnes in territorio Episcopi dioecesani eisque iure aequiparati, itemque Episcopi coadiutores, Episcopi auxiliares atque ceteri Episcopi titulares peculiari munere, sibi ab Apostolica Sede vel ab Episcoporum conferentia demandato, in eodem territorio fungentes; invitari quoque possunt Ordinarii alterius ritus, ita tamen ut votum tantum consultivum habeant, nisi Episcoporum conferentiae statuta aliud decernant.

§ 2. Ceteri Episcopi titulares necnon Legatus Romani Pontificis non sunt de iure membra Episcoporum conferentiae.

Can. 451 - Quaelibet Episcoporum conferentia sua conficiat statuta, ab Apostolica Sede recognoscenda, in quibus, praeter alia, ordinentur conferentiae conventus plenarii habendi, et provideantur consilium Episcoporum permanens et secretaria generalis conferentiae fini consequendo efficacius consulant.

第 四 章
主教團

447 條 - 主教團為一常設機構，是一個國家或一個地區的主教們的集合體，為本地區的基督信徒聯合行使某些牧職，格外要運用與當前、當地相適應的傳教方法，依教會法規，使教會對人類做出更大的貢獻。

448 條 - 1 項 - 主教團依450條的規定，通常包括同一個國家內所有地區教會的主管教長。

2 項 - 如因人事及環境的關係，經宗座之審斷，並聆聽有關教區主教後，得成立地區較小的或較廣的主教團，或只包括某一區域之某些地區教會的主教們，或包含不同國家某些地區教會的教長；關於此類主教團的特別規則應由宗座制定之。

449 條 - 1 項 - 惟有教會最高當局，在聆聽有關主教意見後，得成立、取消或改組主教團。

2 項 - 合法成立的主教團，當即取得法人資格。

450 條 - 1 項 - 下列人士為主教團的當然成員：所有駐該地區的教區主教，或依法與其相等者、助理主教、輔理主教、在該地區受宗座或主教團委託擔任特別職務的領銜主教；亦得邀請另一禮儀教會的教長，但只有諮詢權；唯主教團章程另有規定者不在此限。

2 項 - 其他領銜主教和教宗使節，不是主教團的法定成員。

451 條 - 每個主教團應制定自己的章程，由宗座批准。在章程內應特別規定全體會議之召開、設置常務委員會及秘書處，以及能有效達到目標的其他職務及委員會。

Can. 452 - § 1. Quaelibet Episcoporum conferentia sibi eligat praesidem, determinet quisnam, praeside legitime impedito, munere pro-praesidis fungatur, atque secretarium generalem designet, ad normam statutorum.

§ 2. Praeses conferentiae, atque eo legitime impedito pro-praeses, non tantum Episcoporum conferentiae conventibus generalibus, sed etiam consilio permanenti praeest.

Can. 453 - Conventus plenarii Episcoporum conferentiae habeantur semel saltem singulis annis, et praetera quoties id postulent peculiaria adiuncta, secundum statutorum praescripta.

Can. 454 - § 1. Suffragium deliberativum in conventibus plenariis Episcoporum conferentiae ipso iure competit Episcopis dioecesanis eisque qui iure ipsis aequiparantur, necnon Episcopis coadiutoribus.

§ 2. Episcopis auxiliaribus ceterisque Episcopis titularibus qui ad Episcoporum conferentiam pertinent, suffragium competit deliberativum aut consultivum, iuxta statutorumconferentiae praescripta; firmum tamen sit eis solis, de quibus in § 1, competere suffragium deliberativum, cum agitur de statutis conficiendis aut immutandis.

Can. 455 - § 1. Episcoporum conferentia decreta generalia ferre tantummodo potest in causis, in quibus ius universale id praescripserit aut peculiare Apostolicae Sedis mandatum sive motu proprio sive ad petitionem ipsius conferentiae id statuerit.

§ 2. Decreta de quibus in § 1, ut valide ferantur in plenario conventu, per duas saltem ex tribus partibus suffragiorum Praesulum, qui voto deliberativo fruentes ad conferentiam pertinent, proferri debent, atque vim obligandi non obtinent, nisi ab Apostolica Sede recognita, legitime promulgata fuerint.

§ 3. Modus promulgationis et tempus a quo decreta vim suam exserunt, ab ipsa Episcoporum conferentia determinantur.

§ 4. In casibus in quibus nec ius universale nec peculiare Apostolicae Sedis mandatum potestatem, de qua in § 1, Episcoporum conferentiae concessit, singuli Episcopi dioecesani competentia integra manet, nec conferentia eiusve praeses nomine omnium Episcoporum agere valet, nisi omnes et singuli Episcopi consensum dederint.

Can. 456 - Absoluto conventu plenario Episcoporum conferentiae, relatio de actis conferentiae necnon eius decreta a praeside ad Apostolicam Sedem transmittantur, tum ut in eiusdem notitiam acta perferantur, tum ut decreta, si quae sint, ab eadem recognosci possint.

452 條 - 1 項 - 每個主教團應為自己選出主席，規定在主席因故被阻時由誰擔任代主席，並依章程指派秘書長。

2 項 - 主教團主席或因故被阻時的代理主席，不但得主持主教團大會，也得主持常務委員會議。

453 條 - 主教團全體大會至少每年召開一次；此外需要時，按章程規定召開全體會議。

454 條 - 1 項 - 教區主教及在法律上具同等權利者，以及助理主教在主教團全體大會上，當然具有表決權。

2 項 - 屬主教團之輔理主教及其他領銜主教，有表決權或諮詢權視主教團章程而定。但在制定或修改章程上，唯有 1 項所提人員有表決權。

455 條 - 1 項 - 主教團只能在下列事項上制定一般法令：即普通法已有所指示者，或宗座自動詔書或因主教團申請而下達的特別的命令。

2 項 - 為在主教團全體會議中有效制定 1 項所言法令，至少應有三分之二有表決權的主教們同意，而且非經宗座之認可並依法公佈，不能取得約束力。

3 項 - 法令公佈之方式及其開始生效之時間，由主教團決定之。

4 項 - 在普通法及宗座特別命令均未給予主教團 1 項所言權力之情況下，各位教區主教仍保有完整的管轄權，主教團或其主席皆不得以全體主教名義行動，除非全體及每一位主教都同意。

456 條 - 主教團全體會議結束後，主席應將大會紀錄和法令呈報宗座，一則報告大會紀錄，二則如有法令，請宗座認可。

Can. 457 - Consilii Episcoporum permanentis est curae, ut res in plenario conventu conferentiae agendae praeparentur et decisiones in conventu plenario statutae debite exsecutioni mandentur; eiusdem etiam est alia negotia peragere, quae ipsi ad normam statutorum committuntur.

Can. 458 - Secretariae generalis est:

1° relationem componere actorum et decretorum conventus plenarii conferentiae necnon actorum consilii Episcoporum permanentis, et eadem cum omnibus conferentiae membris communicare itemque alia acta conscribere, quae ipsi a conferentiae praeside aut a consilio permanenti componenda committuntur;

2° communicare cum Episcoporum conferentiis finitimis acta et documenta quae a conferentia in plenario conventu aut a consilio Episcoporum permanenti ipsis transmitti statuuntur.

Can. 459 - § 1. Foveantur relationes inter Episcoporum conferentias, praesertim viciniores, ad maius bonum promovendum ac tuendum.

§ 2. Quoties vero actiones aut rationes a conferentiis ineuntur formam internationalem praeseferentes, Apostolica Sedes audiatur oportet.

TITULUS III

DE INTERNA ORDINATIONE ECCLESIARUM PARTICULARIUM

CAPUT I

DE SYNODO DIOECESANA

Can. 460 - Synodus dioecesana est coetus delectorum sacerdotum aliorumque christifidelium Ecclesiae particularis, qui in bonum totius communitatis dioecesanae Episcopo dioecesano adiutricem operam praestant, ad normam canonum qui sequuntur.

Can. 461 - § 1. Synodus dioecesana in singulis Ecclesiis particularibus celebretur cum, iudicio Episcopi dioecesani et audito consilio presbyterali, adiuncta id suadeant.

§ 2. Si Episcopus plurium dioecesium curam habet, aut unius curam habet uti Episcopus proprius, alterius vero uti Administrator, unam synodum dioecesanam ex omnibus dioecesibus sibi commissis convocare potest.

Can. 462 - § 1. Synodum dioecesanam convocat solus Episcopus dioecesanus, non autem qui ad interim dioecesi praeest.

457 條 - 主教團常務委員會負責籌備全體會議中應討論事項，並妥善執行大會決議，同時從事章程中規定受託之事項。

458 條 - 秘書長之工作：

1° 紀錄大會議案和法令，以及主教團常務委員會文件，並寄送主教團所有成員，同時編寫由主教團主席或常務委員會所委託辦理的文件。

2° 傳送主教會議或常務委員會委託轉送給附近主教團的紀錄及文件。

459 條 - 1 項 - 主教團之間，特別是相鄰的主教團之間應加強彼此間的聯繫，藉以促進並維護更大的效益。

2 項 - 每次在主教團之間進行帶有國際性質的行動或計劃時應先請示宗座。

第 三 題

地區教會的內部組織

第 一 章

教區會議

460 條 - 教區會議是個別教會所選派的司鐸及其他基督信徒的聚會，目的在給教區主教提供輔助力量，以增進全教區的利益；會議應遵守下列條文的規定。

461 條 - 1 項 - 在每一個地區教會，如果按教區主教的判斷，在聆聽了司鐸諮議會的意見後，認為情況需要時，得召開教區會議。

2 項 - 如有一位主教管理兩個以上的教區，或者以本區主教名義管理一個教區，另以署理主教名義管理另一教區時，得為數個委託他管理的教區，召開一個教區會議。

462 條 - 1 項 - 祇有教區主教得召開教區會議，臨時管理教區者不得召開。

§ 2. Synodo dioecesanae praeest Episcopus dioecesanus, qui tamen Vicarium generalem aut Vicarium episcopalem pro singulis sessionibus synodi ad hoc officium implendum delegare potest.

Can. 463 - § 1. Ad synodum dioecesanam vocandi sunt uti synodi sodales eamque participandi obligatione tenentur:

1° Episcopus coadiutor atque Episcopi auxiliares;

2° Vicarii generales et Vicarii episcopales, necnon Vicarius iudicialis;

3° canonici ecclesiae cathedralis;

4° membra consilii presbyteralis;

5° christifideles laici, etiam sodales institutorum vitae consecratae, a consilio pastorali eligendi, modo et numero ab Episcopo dioecesano determinandis, aut, ubi hoc consilium non exstet, ratione ab Episcopo dioecesano determinata;

6° rector seminarii dioecesani maioris;

7° vicarii foranei;

8° unus saltem presbyter ex unoquoque vicariatu foraneo eligendus ab omnibus qui curam animarum inibi habeant; item eligendus est alius presbyter qui, eodem impedito, in eius locum substituatur;

9° aliqui Superiores institutorum religiosorum et societatum vitae apostolicae, quae in dioecesi domum habent, eligendi numero et modo ab Episcopo dioecesano determinatis.

§ 2. Ad synodum dioecesanam ab Episcopo dioecesano vocari uti synodi sodales possunt alii quoque, sive clerici, sive institutorum vitae consecratae sodales, sive christifideles laici.

§ 3. Ad synodum dioecesanam Episcopus dioecesanus, si id opportunum duxerit, invitare potest uti observatores aliquos ministros aut sodales Ecclesiarum vel communitatum ecclesialium, quae non sunt in plena cum Ecclesia catholica communione.

Can. 464 - Synodo sodalis, si legitimo detineatur impedimento, non potest mittere procuratorem qui ipsius nomine eidem intersit; Episcopum vero dioecesanum de hoc impedimento certiorem faciat.

Can. 465 - Propositae quaestiones omnes liberae sodalium disceptationi in synodi sessionibus subiciantur.

Can. 466 - Unus in synodo dioecesana legislator est Episcopus dioecesanus, aliis synodi sodalibus voto tantummodo consultivo gaudentibus unus ipse synodalibus declarationibus et decretis subscribit, quae eius auctoritate tantum publici iuris fieri possunt.

Can. 467 - Episcopus dioecesanus textus declarationum ac decretorum synodalium communicet cum Metropolita necnon cum Episcoporum conferentia.

2 項 - 教區主教主持教區會議，但他得委派副主教或主教代表在每次開會中代理此職務。

463 條 - 1 項 - 應召集下列人員，以會議成員身分參加教區會議，被召集的人有出席會議的義務：

1° 助理主教及輔理主教；

2° 副主教與主教代表，以及司法代理；

3° 主教座堂的詠禱司鐸；

4° 司鐸諮議會成員；

5° 牧靈委員會，按教區主教所定方式及名額，所挑選的平信徒以及獻身生活會會士，或者，如無牧靈委員會，則按教區主教的規定產生的代表；

6° 教區大修院院長；

7° 總鐸；

8° 自每個總鐸區全體從事牧職者中，選派的至少一名司鐸；同時也必須選出另一名司鐸，在上述司鐸被阻時代替出席；

9° 在教區設有會院的修會及使徒生活團的一些上司，按教區主教規定的名額及方式選派之。

2 項 - 教區主教也可召集其他聖職人員，或獻身生活會成員，或平信徒，以會議成員身份出席教區會議。

3 項 - 教區主教，如果認為適宜，可邀請與天主教會尚未完全共融的教會或教會團體的一些教士或教徒，以觀察員身份參加教區會議。

464 條 - 會議的成員合法受阻時，不得派代表以他的名義參加會議；但應將這項阻礙報告教區主教。

465 條 - 所有提出的問題，應全部交給參加會議的成員自由討論。

466 條 - 教區主教是教區會議中唯一的立法者，其他會議成員只享有諮詢權；祇有主教一人得簽署會議的聲明及法令，以其權力予以公佈。

467 條 - 教區主教應將會議聲明及法令的文件，通知教省總主教及主教團。

Can. 468 - § 1. Episcopo dioecesano competit pro suo prudenti iudicio synodum dioecesanam suspendere necnon dissolvere.

§ 2. Vacante vel impedita sede episcopali, synodus dioecesana ipso iure intermittitur, donec Episcopus dioecesanus, qui succedit, ipsam continuari decreverit aut eandem extinctam declaraverit.

Caput II

DE CURIA DIOECESANA

Can. 469 - Curia dioecesana constat illis institutis et personis, quae Episcopo operam praestant in regimine universae dioecesis, praesertim in actione pastorali dirigenda, in administratione dioecesis curanda, necnon in potestate iudiciali exercenda.

Can. 470 - Nominatio eorum, qui officia in curia dioecesana exercent, spectat ad Episcopum dioecesanum.

Can. 471 - Omnes qui ad officia in curia admittuntur debent:

1° promissionem emittere de munere fideliter adimplendo, secundum rationem iure vel ab Episcopo determinatam;

2° secretum servare intra fines et secundum modum iure aut ab Episcopo determinatos.

Can. 472 - Circa causas atque personas quae in curia ad exercitium potestatis iudicalis pertinent, serventur praescripta Libri VII De processibus de iis autem quae ad administrationem dioecesis spectant, serventur praescripta canonum qui sequuntur.

Can. 473 - § 1. Episcopus dioecesanus curare debet ut omnia negotia quae ad universae dioecesis administrationem pertinent, debite coordinentur et ad bonum portionis populi Dei sibi commissae aptius procurandum ordinentur.

§ 2. Ipsius Episcopi dioecesani est coordinare actionem pastoralem Vicariorum sive generalium sive episcopalium; ubi id expendiat, nominari potest Moderator curiae, qui sacerdos sit oportet, cuius est sub Episcopi auctoritate ea coordinare quae ad negotia administrativa tractanda attinent, itemque curare ut ceteri curiae addicti officium sibi commissum rite adimpleant.

§ 3. Nisi locorum adiuncta iudicio Episcopi aliud suadeant, Moderator curiae nominetur Vicarius generalis aut, si plures sint, unus ex Vicariis generalibus.

§ 4. Ubi id expedire iudicaverit, Episcopus, ad actionem pastoralem aptius fovendam, constituere potest consilium episcopale, constans scilicet Vicariis generalibus et Vicariis episcopalibus.

468 條 - 1 項 - 教區主教有權根據他明智的判斷中止或解散教區會議。

2 項 - 主教出缺或被阻時，教區會議就自動中止，繼任的教區主教得決定繼續進行或宣佈停止。

第 二 章
主教公署

469 條 - 主教公署是由一些機構及人員所組成，以協助主教治理整個教區，主要是在牧靈工作上的領導，教區的行政，以及司法權之行使等各方面。

470 條 - 教區主教有權任命在教區公署任職的人員。

471 條 - 在公署任職的人都應該：

1° 承諾依法或主教所定方式，忠誠盡職；

2° 在法律及主教所定範圍和方式，保守秘密。

472 條 - 對於在公署內行使司法權的案件及人員，必須遵守第七卷「訴訟法」的規定；對於教區行政事務，則應遵守下列各條法律的規定。

473 條 - 1 項 - 教區主教應設法適當調整一切有關治理全教區的教區行政，並為託給自己的天主子民的利益做合理的佈置。

2 項 - 教區主教應安排副主教或主教代表的牧靈工作；如認為適當，得任命一位司鐸為公署主任，他應在主教權下，協調並處理一切行政事務；也應設法使公署的其他人員，都能善盡委託給他們的職務。

3 項 - 除因地方情形，主教認為宜採取其他措施外，最好任命副主教為公署主任，如有數名副主教，則任命其中之一為公署主任。

4 項 - 如果主教認為有益，為更有效的推進牧靈工作，可以成立主教諮議會，由副主教與主教代表組成。

Can. 474 - Acta curiae quae effectum iuridicum habere nata sunt, subscribi debent ab Ordinario a quo emanant, et quidem ad validitatem, ac simul a curiae cancellario vel notario; cancellarius vero Moderatorem curiae de actis certiorem facere tenetur.

Art. 1

DE VICARIIS GENERALIBUS ET EPISCOPALIBUS

Can. 475 - § 1. In unaquaque dioecesi constituendus est ab Episcopo dioecesano Vicariu generalis, qui potestate ordinaria ad normam canonum qui sequuntur instructus, ipsum in universae dioecesis regimine adiuvet.

§ 2. Pro regula generali habeatur ut unus constituatur Vicarius generalis, nisi dioecesis amplitudo vel incolarum numerus aut aliae rationes pastorales aliud suadeant.

Can. 476 - Quoties rectum dioecesis regimen id requirat, constitui etiam possunt ab Episcopo dioecesano unus vel plures Vicarii episcopales, qui nempe aut in determinata dioecesis parte aut in certo negotiorum genere aut quoad fideles determinati ritus vel certi personarum coetus, eadem gaudent potestate ordinaria, quae iure universali Vicario generali competit, ad normam canonum qui sequuntur.

Can. 477 - § 1. Vicarius generalis et episcopalis libere ab Episcopo dioecesano nominantur et ab ipso libere removeri possunt, firmo praescripto can. 406; Vicarius episcopalis, qui non sit Episcopus auxiliaris nominetur tantum ad tempus, in ipso constitutionis actu determinandum.

§ 2. Vicario generali absente vel legitime impedito, Episcopus dioecesanus alium nominare potest, qui eius vices suppleat eadem norma applicatur pro Vicario episcopali.

Can. 478 - § 1. Vicarius generalis et episcopalis sint sacerdotes annos nati non minus triginta, in iure canonico aut theologia doctores vel licentiati vel saltem in iisdem disciplinis vere periti, sana doctrina, probitate, prudentia ac rerum gerendarum experientia commendati.

§ 2. Vicarii generalis et episcopalis munus componi non potest cum munere canonici paenitentiarii, neque committi consanguineis Episcopi usque ad quartum gradum.

Can. 479 - § 1. Vicario generali, vi officii, in universa dioecesi competit potestas exsecutiva quae ad Episcopum dioecesanum iure pertinet, ad ponendos scilicet omnes actus administrativos, iis tamen exceptis quos Episcopus sibi reservaverit vel qui ex iure requirant speciale Episcopi mandatum.

474 條 - 公署的公文，如要有法律效果，應由出具公文的教區教長簽署，而且為了有效，公署秘書長或公證人也應共同簽字；秘書長應就公文一事知會公署主任。

第 一 節
副主教及主教代表

475 條 - 1 項 - 在每一個教區，教區主教應設立副主教，他按下列法條之規定具有正職權，在治理全教區上協助主教。

2 項 - 按常規只設立一位副主教，但除非教區幅度廣大或居民眾多，或其他牧靈理由時，不在此限。

476 條 - 當為治理好教區有必要時，教區主教仍得任命一位或多位主教代表，他們或在教區指定的某一部分，或對某一類事務，或某一禮的信徒，或對某一團體的信徒，具有普通法按下列各條法律規定，給予副主教的同樣正權力。

477 條 - 1 項 - 副主教與主教代表由教區主教自由任命，自由免職，但必須遵守406條之規定；主教代表如非輔理主教，則只能有限期的被任命，任期的長短應在任命書上寫明。

2 項 - 副主教外出或合法被阻時，教區主教可任命另一位代替之；同一規定亦為主教代表適用。

478 條 - 1 項 - 副主教及主教代表該是三十歲以上的司鐸，應有教會法或神學的博士或碩士學位，或至少確實精於這些學識，在教理純正、品性端方、辦事明智而富有經驗上，堪受稱讚者。

2 項 - 副主教與主教代表之職務，與詠禱聽告解司鐸的職務不得兼負，也不得委派給主教之四親等以內的血親。

479 條 - 1 項 - 副主教應職務所在，在整個教區享有教區主教的本有的行政權，即得作一切行政行為；但主教為自己保留者，或法律規定需要主教特別委託者除外。

§ 2. Vicario episcopali ipso iure eadem competit potestas de qua in § 1, sed quoad determinatam territorii partem aut negotiorum genus aut fideles determinati ritus vel coetus tantum pro quibus constitutus est, iis causis exceptis quas Episcopus sibi aut Vicario generali reservaverit, aut quae ex iure requirunt speciale Episcopi mandatum.

§ 3. Ad Vicarium generalem atque ad Vicarium episcopalem, intra ambitum eorum competentiae, pertinent etiam facultates habituales ab Apostolica Sede Episcopo concessae, necnon rescriptorum exsecutio, nisi aliud expresse cautum fuerit aut electa fuerit industria personae Episcopi dioecesani.

Can. 480 - Vicarius generalis et Vicarius episcopalis de praecipuis negotiis et gerendis et gestis Episcopo dioecesano referre debent, nec umquam contra voluntatem et mentem Episcopi dioecesani agant.

Can. 481 - § 1. Exspirat potestas Vicarii generalis et Vicarii episcopalis expleto tempore mandati, renuntiatione, itemque, salvis cann. 406 et 409, remotione eisdem ab Episcopo dioecesano intimata, atque sedis episcopalis vacatione.

§ 2. Suspenso munere Episcopi dioecesani, suspenditur potestas Vicarii generalis et Vicarii episcopalis, nisi episcopali dignitate aucti sint.

Art. 2

DE CANCELLARIO ALIISQUE NOTARIIS ET DE ARCHIVIS

Can. 482 - § 1. In qualibet curia constituatur cancellarius, cuius praecipuum munus, nisi aliter iure particulari statuatur, est curare ut acta curiae redigantur et expediantur, atque eadem in curiae archivo custodiantur.

§ 2. Si necesse videatur, cancellario dari potest adiutor, cui nomen sit vice-cancellarii.

§ 3. Cancellarius necnon vice-cancellarius sunt eo ipso notarii et secretarii curiae.

Can. 483 - § 1. Praeter cancellarium, constitui possunt alii notarii, quorum quidem scriptura seu subscriptio publicam fidem facit quod attinet sive ad quaelibet acta, sive ad acta iudicialia dumtaxat, sive ad acta certae causae aut negotii tantum.

§ 2. Cancellarius et notarii debent esse integrae famae et omni suspicione maiores; in causis quibus fama sacerdotis in discrimen vocari possit, notarius debet esse sacerdos.

Can. 484 - Officium notariorum est:

1° conscribere acta et instrumenta circa decreta, dispositiones, obligationes vel alia quae eorum operam requirunt;

2 項 - 主教代表理應獲得 1 項所指的權力，但限於受任指定的部分地區或某一類事務、或某一禮或某一團體的信徒；但主教為自己或為副主教保留的，或法律規定需要主教特別委託的事務除外。

3 項 - 副主教及主教代表，在其職權範圍內，也享有宗座給予主教的經常代行權，也能執行宗座覆文；但另有明文規定，或指定教區主教本人為執行人者除外。

480 條 - 副主教及主教代表，必須把擬做及已做的重要事務，向教區主教報告，而且總不得違反教區主教意願及意見行事。

481 條 - 1 項 - 副主教及主教代表之職權，由於任期屆滿、辭職而終止；同樣，教區主教已通知免其職時，以及主教出缺時而告終止；但應遵守406條及409條之規定。

2 項 - 教區主教之職務中止時，副主教及主教代表之權力也同時中止；但擁有主教職位者不在此限。

第 二 節

秘書長及其他公證人和檔案

482 條 - 1 項 - 每個主教公署應設秘書長，除特別法令有規定外，其主要任務為編纂與整理公署公文，並將公文保存在公署檔案室內。

2 項 - 如有需要，可給秘書長一名助理，稱副秘書長。

3 項 - 秘書長及副秘書長同時是公署的公證人和秘書。

483 條 - 1 項 - 除秘書長外，尚可設置其他公證人，他們的文書或簽署，不論對有關任何公文、或僅對司法文件、或對某些案件或事務，均有公信力。

2 項 - 秘書長及公證人應有卓越聲譽和傑出品德；在處理有關司鐸名譽的案件中，公證人應為司鐸。

484 條 - 公證人的職務為：

1° 編寫有關法令、規章、義務或其他需要其處理的公文及文件；

2° in scriptis fideliter redigere quae geruntur, eaque cum significatione loci, diei, mensis et anni subsignare;

3° acta vel instrumenta legitime petenti ex regesto, servatis servandis, exhibere et eorum exempla cum autographo conformia declarare.

Can. 485 - Cancellarius aliique notarii libere ab officio removeri possunt ab Episcopo dioecesano, non autem ab Administratore dioecesano, nisi de consensu collegii consultorum.

Can. 486 - § 1. Documenta omnia, quae dioecesim vel paroecias respiciunt, maxima cura custodiri debent.

§ 2. In unaquaque curia erigatur, in loco tuto, archivum seu tabularium dioecesanum, in quo instrumenta et scripturae quae ad negotia dioecesana tum spiritualia tum temporalia spectant, certo ordine disposita et diligenter clausa custodiantur.

§ 3. Documentorum, quae in archivo continentur, conficiatur inventarium seu catalogus, cum brevi singularum scripturarum synopsi.

Can. 487 - § 1. Archivum clausum sit oportet eiusque clavem habeant solum Episcopus et cancellarius; nemini licet illud ingredi nisi de Episcopi aut Moderatoris curiae simul et cancellarii licentia.

§ 2. Ius est iis quorum interest, documentorum, quae natura sua sunt publica quaeque ad statum suae personae pertinent, documentum authenticum scriptum vel photostaticum per se vel per procuratorem recipere.

Can. 488 - Ex archivo non licet efferre documenta, nisi ad breve tempus tantum atque de Episcopi aut insimul Moderatoris curiae et cancellarii consensu.

Can. 489 - § 1. Sit in curia dioecesana archivum quoque secretum, aut saltem in communi archivo armarium seu scrinium, omnino clausum et obseratum, quod de loco amoveri nequeat, in quo scilicet documenta secreto servanda cautissime custodiantur.

§ 2. Singulis annis destruantur documenta causarum criminalium in materia morum, quarum rei vita cesserunt aut quae a decennio sententia condemnatoria absolutae sunt, retento facti brevi summario cum textu sententiae definitivae.

Can. 490 - § 1. Archivi secreti clavem habeat tantummodo Episcopus.

§ 2. ede vacante, archivum vel armarium secretum ne aperiatur, nisi in casu verae necessitatis, ab ipso Administratore dioecesano.

§ 3. Ex archivo vel armario secreto documenta ne efferantur.

2° 忠實記錄一切所處理的事務，紀錄上應註明地址、年、月、日，並在上面簽字；

3° 給合法申請者，依法提供已登記的公文或文件，並說明此等文件的繕本與原件相符。

485 條 - 教區主教得自由解除秘書長及其他公證人之職務；但教區署理非經參議會同意，無權解除之。

486 條 - 1 項 - 一切有關教區或堂區的文件，均應注意妥善保存。

2 項 - 每個教區應在公署的安全地方，設置教區檔案室，用以存放一切有關教區屬靈的與現世事務之文件與紀錄並應分類編排，加以嚴密保管。

3 項 - 檔案室保存之文件應編著目錄，並略加註明每一文件的要點。

487 條 - 1 項 - 檔案室應上鎖關閉，鑰匙只應由主教及秘書長保管；除非有主教的許可或公署署長與秘書長同時許可，任何人不得進入。

2 項 - 如果文件的性質是公開的，而且與個人身份有關，文件關係人有權利由本人或經由代理人，取得原件的繕本或影印本。

488 條 - 除非為短暫時間，任何文件不得自檔案室取出，且須有主教同意，或公署署長與秘書長二人的同意。

489 條 - 1 項 - 主教公署也應設置秘密檔案室，或至少在普通檔案室設有專櫃，上鎖緊閉，且固定而無法移動，一切應秘密保存的文件，均應極其謹慎地保管在內。

2 項 - 有關風化的犯罪案文件，如果罪嫌已死，或判決處罰已逾十年，則每年應注意銷毀；但必須將案情的簡短說明連同最後判決書一起保存。

490 條 - 1 項 - 祇有主教持有秘密檔案的鑰匙。

2 項 - 主教出缺時，不得開啟秘密檔案室或專櫃，如有真正需要，教區署理本人可以開啟。

3 項 - 不得從秘密檔案室或專櫃，取出任何文件。

Can. 491 - § 1. Curet Episcopus dioecesanus ut acta et documenta archivorum quoque ecclesiarum cathedralium, collegiatarum, paroecialium, aliarumque in suo territorio exstantium diligenter serventur, atque inventaria seu catalogi conficiantur duobus exemplaribus, quorum alterum in proprio archivo, alterum in archivo dioecesano serventur.

§ 2. Curet etiam Episcopus dioecesanus ut in dioecesi habeatur archivum historicum habentia in eodem diligenter custodiantur et systematice ordinentur.

§ 3. Acta et documenta, de quibus in §§ 1 et 2, ut inspiciantur aut efferantur, serventur normae ab Episcopo dioecesano statutae.

Art. 3

DE CONSILIO A REBUS OECONOMICIS ET DE OECONOMO

Can. 492 - § 1. In singulis dioecesibus constituatur consilium a rebus oeconomicis, cui praesidet ipse Episcopus dioecesanus eiusve delegatus, et quod constat tribus saltem christifidelibus, in re oeconomica necnon in iure civili vere peritis et integritate praestantibus, ab Episcopo nominatis.

§ 2. Membra consilii a rebus oeconomicis ad quinquennium nominentur, sed expleto hoc tempore ad alia quinquennia assumi possunt.

§ 3. A consilio a rebus oeconomicis excluduntur personae quae cum Episcopo usque ad quartum gradum consanguinitatis vel affinitatis coniunctae sunt.

Can. 493 - Praeter munera ipsi commissa in Libro V De bonis Ecclesiae temporalibus, consilii a rebus oeconomicis est quotannis, iuxta Episcopi dioecesani indicationes, rationem apparare quaestuum et erogationum quae pro universo dioecesis regimine anno venturo praevidentur, necnon, anno exeunte, rationem accepti et expensi probare.

Can. 494 - § 1. In singulis dioecesibus ab Episcopo, auditis collegio consultorum atque consilio a rebus oeconomicis, nominetur oeconomus, qui sit in re oeconomica vere peritus et probitate prorsus praestans.

§ 2. Oeconomus nominetur ad quinquennium, sed expleto hoc tempore ad alia quinquennia nominari potest; durante munere, ne amoveatur nisi ob gravem causam ab Episcopo aestimandam, auditis collegio consultorum atque consilio a rebus oeconomicis.

§ 3. Oeconomi est, secundum rationem a consilio a rebus oeconomicis definitam, bona dioecesis sub auctoritate Episcopi administrare atque ex quaestu dioecesis constituto expensas facere, quas Episcopus aliive ab ipso deputati legitime ordinaverint.

§ 4. Anno vertente, oeconomus consilio a rebus oeconomicis rationem accepti et expensi reddere debet.

491 條－1項－教區主教也要設法使主教座堂、詠禱司鐸座堂、堂區教堂、或其他地區內教堂的檔案與文件得到妥善保管，並使編纂目錄兩份，一份在各堂區的檔案室，另一份在教區檔案室妥善保存。

2項－教區主教也應設法在教區內設置歷史檔案室，將有歷史價值的文件妥善保管在內，而且有系統地加以整理編排。

3項－本條1和2項所言公文及文件，如需查閱或取出，應遵守教區主教所定規則。

第三節
經濟委員會及財務主任

492 條－1項－每個教區應設立經濟委員會，由教區主教或其代表主持，在該委員會內，應有主教任命確係精於經濟事務及民法、且品德高尚的信徒至少三名。

2項－經濟委員會委員的任期為五年，但任期屆滿後，仍可連任五年。

3項－主教四親等內的血親或姻親，不得擔任經濟委員會委員。

493 條－除第五卷「教會財產」所委託之任務外，經濟委員會應每年按教區主教的指示，為未來一年整個教區事務之收入和支出，編訂預算，並且為過去的一年審查收支帳目。

494 條－1項－在每個教區，主教在聆聽參議會與經濟委員會的意見後，應任命確係精於經濟事務，且是完全正直的人擔任財務主任。

2項－財務主任的任期為五年，但任期屆滿後，仍可連任五年；任期內除非主教認為有重大理由，並於徵詢參議會與經濟委員會的意見後，才得解除其職務。

3項－財務主任之職務，是按經濟委員會所確定的方針，在主教的權下，管理教區的財產並自教區的收入，支付主教以及主教委派的其他人士合法所開列的費用。

4項－年終時，財務主任應向經濟委員會報告收支帳目。

CAPUT III

DE CONSILIO PRESBYTERALI ET DE COLLEGIO CONSULTORUM

Can. 495 - § 1. In unaquaque dioecesi constituatur consilium presbyterale, coetus scilicet sacerdotum, qui tamquam senatus sit Episcopi, presbyterium repraesentans, cuius est Episcopum in regimine dioecesis ad normam iuris adiuvare, ut bonum pastorale portionis populi Dei ipsi commissae quam maxime provehatur.

§ 2. In vicariatibus et praefecturis apostolicis Vicarius vel Praefectus constituant consilium ex tribus saltem presbyteris missionariis, quorum sententiam, etiam per epistolam, audiant in gravioribus negotiis.

Can. 496 - Consilium presbyterale habeat propria statuta ab Episcopus dioecesano approbata, attentis normis ab Episcoporum conferentia prolatis.

Can. 497 - Ad designationem quod attinet sodalium consilii presbyteralis:

1° dimidia circiter pars libere eligatur a sacerdotibus ipsis, ad normam canonum qui sequuntur, necnon statutorum;

2° aliqui sacerdotes, ad normam statuorum, esse debent membra nata, qui scilicet ratione officii ipsis demandati ad consilium pertineant;

3° Episcopo dioecesano integrum est aliquos libere nominare.

Can. 498 - § 1. Ius electionis tum activum tum passivum ad consilium presbyterale constituendum habent:

1° omnes sacerdotes saeculares in dioecesi incardinati;

2° sacerdotes saeculares in dioecesi non incardinati, necnon sacerdotes sodales alicuius instituti religiosi aut societatis vitae apostolicae, qui in dioecesi commorantes, in eiusdem bonum aliquod officium exercent.

§ 2. Quatenus statuta id provideant, idem ius electionis conferri potest aliis sacerdotibus, qui domicilium aut quasi-domicilium in dioecesi habent.

Can. 499 - Modus eligendi membra consilii presbyteralis statutis determinandus est, ita quidem ut, quatenus id fieri possit, sacerdotes presbyterii repraesententur, ratione habita maxime diversorum ministeriorum variarumque dioecesis regionum.

Can. 500 - § 1. Episcopi dioecesani est consilium presbyterale convocare, eidem praesidere atque quaestiones in eodem tractandas determinare auta membris propositas recipere.

第 三 章

司鐸諮議會及參議會

495 條－1項－每個教區應成立司鐸諮議會，即一個司鐸團隊，猶如主教的元老院，代表司鐸團，依法律規定協助主教治理教區，以期為託給他的天主子民獲致最大的牧靈神益。

2項－在宗座代牧區和監牧區，代牧或監牧應成立至少由三位傳教士司鐸所組成的諮議會，在重要的事務上，應徵詢他們的意見，也可藉書信徵詢之。

496 條－司鐸諮議會應有教區主教所批准的自己的規章；但必須注意主教團對此所做的規定。

497 條－有關司鐸諮議會成員之指派：

1° 約半數諮議應由司鐸們依下列法律之規定，以及諮議會規章，自由選出；

2° 依據規章，某些司鐸應為當然諮議，即由於其職務，應為諮議員成員；

3° 教區主教得自由任命若干諮議。

498 條－1項－為成立司鐸諮議會，下列人士有選舉及被選舉權：

1° 所有歸屬教區的教區司鐸；

2° 未歸屬教區的教區司鐸，及在教區內居住的某一修會或使徒生活團的司鐸，同時為教區的利益而行使某一職務者。

2項－規章能有規定，給予其他在教區內有住所或臨時住所的司鐸以同樣的選舉權。

499 條－制定選舉司鐸諮議會諮議的方式應儘可能從各種不同職務以及教區不同地區的司鐸中選出代表。

500 條－1項－召開司鐸諮議會，主持會議，並決定會議中當討論的問題，或接受諮議所提問題，皆屬於教區主教的職權。

§ 2. Consilium presbyterale gaudet voto tantum consultivo; Episcopus dioecesanus illud audiat in negotiis maioris momenti, eius autem consensu eget solummodo in casibus iure expresse definitis.

§ 3. Consilium presbyterale numquam agere valet sine Episcopo dioecesano, ad quem solum etiam cura spectat ea divulgandi quae ad normam § 2 statuta sunt.

Can. 501 - § 1. Membra consilii presbyteralis designentur ad tempus, in statutis determinatum, ita tamen ut integrum consilium vel aliqua eius pars intra quinquennium renovetur.

§ 2. Vacante sede, consilium presbyterale cessat eiusque munera implentura collegio consultorum; intra annum a capta possessione Episcopus debet consilium presbyterale noviter constituere.

§ 3. Si consilium presbyterale munus sibi in bonum dioecesis commissum non adimpleat aut eodem graviter abutatur, Episcopus dioecesanus facta consultatione cum Metropolita, aut si de ipsa sede metropolitana agatur cum Episcopo suffraganeo promotione antiquiore, illud dissolvere potest, sed intra annum debet noviter constituere.

Can. 502 - § 1. Inter membra consilii presbyteralis ab Episcopo dioecesano libere nominantur aliqui sacerdotes, numero non minore quam sex nec maiore quam duodecim, qui collegium consultorum ad quinquennium constituant, cui competunt munera iure determinata; expleto tamen quinquennio munera sua propria exercere pergit usquedum novum collegium constituatur.

§ 2. Collegio consultorum praeest Episcopus dioecesanus; sede autem impedita aut vacante, is qui ad interim Episcopi locum tenet aut, si constitutus nondum fuerit, sacerdos ordinatione antiquior in collegio consultorum.

§ 3. Episcoporum conferentia statuere potest ut munera collegii consultorum capitulo cathedrali committantur.

§ 4. In vicariatu et praefectura apostolica munera collegii consultorum competunt consilio missionis, de quo in can. 495, § 2, nisi aliud iure statuatur.

CAPUT IV
DE CANONICORUM CAPITULIS

Can. 503 - Capitulum canonicorum, sive cathedrale sive collegiale, est sacerdotum collegium, cuius est functiones liturgicas sollemniores in ecclesia cathedrali aut collegiali persolvere; capituli cathedralis praeterea est munera adimplere, quae iure aut ab Episcopo dioecesano ei committuntur.

2 項 - 司鐸諮議會祇享有諮議權；教區主教在較重要的事務上應徵詢其意見；但只有在法律明文規定的事件上，才需要其同意。

3 項 - 司鐸諮議會絕不能脫離教區主教而單獨行動，也只有教區主教能公佈依 2 項規定所作的決議。

501 條 - 1 項 - 司鐸諮議會成員的任期在規章中規定，但在五年內必須更新全部或其部分成員。

2 項 - 主教出缺時，司鐸諮議會即告解散，其職務由參議會擔任；主教在就職後一年內，應重新成立司鐸諮議會。

3 項 - 如果司鐸諮議會未善盡受委託為教區謀求利益之職務，或嚴重濫用職權，則教區主教，在徵求教省總主教的意見後，或是如果其本身為總主教時，在徵求資深的省區主教的意見後，可解散司鐸諮議會，但在一年內必須成立新的諮議會。

502 條 - 1 項 - 教區主教得從司鐸諮議會的成員中，自由任命若干司鐸組成參議會，其名額不得少於六人，也不得超過十二人，任期為五年，負責法律所定之職務；但五年任期屆滿後，仍能繼續行使本有的職務，直至新的參議會成立為止。

2 項 - 參議會會議由教區主教主持；主教被阻或出缺時，由臨時代理主教者主持，或者，如果臨時代理主教者尚未產生，由參議會中資深的司鐸主持。

3 項 - 主教團可以規定將參議會的職務委託於主教座堂的詠禱司鐸班。

4 項 - 在宗座代牧區及監牧區內，除非法律另有規定，依495條 2 項規定的傳教區諮議會，負責參議會的職務。

第 四 章

詠禱司鐸班

503 條 - 主教座堂或副座堂的詠禱司鐸班，是一個司鐸團體，負責在主教座堂或副座堂舉行較隆重的禮儀；此外，主教座堂的詠禱司鐸班，亦擔任法律或教區主教所委託的職務。

Can. 504 - Capituli cathedralis erectio, innovatio aut suppressio Sedi Apostolicae reservantur.

Can. 505 - Unumquodque capitulum, sive cathedrale sive collegiale, sua habeat statuta, per legitimum actum capitularem condita atque ab Episcopo dioecesano probata; quae statuta ne immutentur neve abrogentur nisi approb ante eodem Episcopo dioecesano.

Can. 506 - § 1. Statuta capituli, salvis semper fundationis legibus, ipsam capituli constitutionem et numerum canonicorum determinent; definiant quaenam a capitulo et a singulis canonicis ad cultum divinum necnon administerium persolvendum sint peragenda; decernant conventus in quibus capituli negotia agantur atque, salvis quidem iuris universalis praescriptis, condiciones statuant ad validitatem liceitatemque negotiorum requisitas.

§ 2. In statutis etiam definiantur emolumenta, tum stabilia tum occasione perfuncti muneris solvenda necnon, attentis normis a Sancta Sede latis, quaenam sint canonicorum insignia.

Can. 507 - § 1. Inter canonicos habeatur qui capituli praesit, atque alia etiam constituantur officia ad normam statuorum, ratione quoque habita usus in regione vigentis.

§ 2. Clericis ad capitulum non pertinentibus, committi possunt alia officia, quibus ipsi, ad normam statuorum, canonicis auxilium praebeant.

Can. 508 - § 1. Paenitentiarius canonicus tum ecclesiae cathedralis tum ecclesiae collegialis vi officii habet facultatem ordinariam, quam tamen aliis delegare non potest, absolvendi in foro sacramentali a censuris latae sententiae non declaratis, Apostolicae Sedi non reservatis, in dioecesi extraneos quoque, dioecesanos autem etiam extra territorium dioecesis.

§ 2. Ubi deficit capitulum, Episcopus dioecesanus sacerdotem constituat ad idem munus implendum.

Can. 509 - § 1. Episcopi dioecesani, audito capitulo, non autem Administratoris dioecesani, est omnes et singulos conferre canonicatus, tum in ecclesia cathedrali tum in ecclesia collegiali, revocato quolibet contrario privilegio; eiusdem Episcopi est confirmare electum ab ipso capitulo, qui eidem praesit.

§ 2. Canonicatus Episcopus dioecesanus conferat tantum sacerdotibus doctrina vitaeque integritate praestantibus, qui laudabiliter ministerium exercuerunt.

Can. 510 - § 1. Capitulo canonicorum ne amplius uniantur paroeciae; quae unitae alicui capitulo exstent, ab Episcopo dioecesano a capitulo separentur.

504 條 - 只有宗座能成立、改革或解散主教座堂的詠禱司鐸班。

505 條 - 每個主教座堂或副座堂的詠禱司鐸班應有自己的規章，此規章應由團體集會依法制定，並由教區主教批准；而且除非有教區主教的核准，不得更改或廢止。

506 條 - 1 項 - 詠禱司鐸班的規章，應規定詠禱司鐸班的組織與詠禱司鐸名額，但必須遵守創立時的法規；應規定詠禱司鐸班及每一個詠禱司鐸，對敬禮天主、善盡職守等應做事項；應規定處理詠禱司鐸班事務的會議，以及有效及合法處理事務所需的條件，而且還須遵守普通法的規定。

2 項 - 規章中也必須規定固定的工作報酬和額外的工作報酬，並應遵照聖座的規定，制定詠禱司鐸的標幟。

507 條 - 1 項 - 詠禱司鐸中應有一位擔任司鐸班的主席，也應按規章規定以及該地區現行的慣例，設置其他職務。

2 項 - 其他職務也可委託於不屬於詠禱司鐸班的聖職人員，使之依規章規定，協助詠禱司鐸。

508 條 - 1 項 - 主教座堂與副座堂的詠禱聽告解司鐸，因職務所在，享有普通代行權，可以在告解中赦免未宣告但不受宗座保留的自科懲戒罰。此項權力也得為在本教區內的區外人行使，也得在本教區外為教區所屬信徒行使，但不得委託他人代為行使。

2 項 - 如無詠禱司鐸班，教區主教應任命一位司鐸擔任這樣的職務。

509 條 - 1 項 - 教區主教，在徵詢詠禱司鐸班的意見後，有權在主教座堂及副座堂，任命全部及每一個詠禱司鐸職位，但教區署理無此權；任何相反的特權都被撤銷；同樣主教也有權批准詠禱司鐸班所選出的班主席。

2 項 - 教區主教只能將詠禱司鐸班職位，授與在道理及生活品德上傑出的司鐸，且過去盡職可嘉者。

510 條 - 1 項 - 詠禱司鐸班以後不得再與堂區合併；如有與堂區合併者，教區主教應使之分開。

§ 2. In ecclesia, quae simul sit paroecialis et capitularis, designetur parochus, sive inter capitulares delectus, sive non qui parochus omnibus obstringitur officiis atque gaudet iuribus et facultatibus quae ad normam iuris propria sunt parochi.

§ 3. Episcopi dioecesani est certas statuere normas, quibus officia pastoralia parochi atque munera capitulo propria debite componantur, cavendo ne parochus capitularibus nec capitulum paroecialibus functionibus impedimento sit; conflictus, si quidam habeantur, dirimat Episcopus dioecesanus, qui imprimis curet ut fidelium necessitatibus pastoralibus apte prospiciatur.

§ 4. Quae ecclesiae, paroeciali simul et capitulari, conferantur eleemosynae, praesumuntur datae paroeciae, nisi aliud constet.

Caput V
DE CONSILIO PASTORALI

Can. 511 - In singulis dioecesibus, quatenus pastoralia adiuncta id suadeant, constituatur consilium pastorale, cuius est sub auctoritate Episcopi ea quae opera pastoralia in dioecesi spectant investigare, perpendere atque de eis conclusiones practicas proponere.

Can. 512 - § 1. Consilium pastorale constat christifidelibus qui in plena communione sint cum Ecclesia catholica, tum clericis, tum membris institutorum vitae consecratae, tum praesertim laicis, quique designantur modo ab Episcopo dioecesano determinato.

§ 2. Christifideles, qui deputantur ad consilium pastorale, ita seligantur ut per eos universa populi Dei portio, quae dioecesim constituat, revera configuretur, ratione habita diversarum dioecesis regionum, condicionum socialium et professionum, necnon partis quam sive singuli sive cum aliis coniuncti in apostolatu habent.

§ 3. Ad consilium pastorale ne deputentur nisi christifideles certa fide, bonis moribus et prudentia praestantes.

Can. 513 - § 1. Consilium pastorale constituitur ad tempus, iuxta praescripta statuorum, quae ab Episcopo dantur.

§ 2. Sede vacante, consilium pastorale cessat.

Can. 514 - § 1. Consilium pastorale, quod voto gaudet tantum consultivo, iuxta necessitates apostolatus convocare eique praeesse ad solum Episcopum dioecesanum pertinet; ad quem etiam unice spectat, quae in consilio pertractata sunt publici iuris facere.

§ 2. Saltem semel in anno convocetur.

2 項 - 當堂區和詠禱司鐸班同用一座教堂時，應指派一位堂區主任，無論是否從詠禱司鐸班選出，均享有其他堂區主任依法所有的一切義務及權利。

3 項 - 教區主教有權利制訂一些條例，使堂區主任的牧靈職務和詠禱司鐸班本有職責，獲得應有的協調，務使堂區主任不妨礙詠禱司鐸班的職務，而詠禱司鐸也不妨礙堂區職務；如果發生衝突，教區主教應解決之，尤其應設法使信徒的牧靈需要受到妥善照顧。

4 項 - 堂區和詠禱司鐸班兼用之教堂得到的捐款，除另有指定外，推定是給予堂區的。

第 五 章

牧靈委員會

511 條 - 每個教區應按牧靈情況的需要，成立牧靈委員會，它在主教權下，對教區內的有關牧靈工作加以研究、探討，並得提出實際的結論。

512 條 - 1 項 - 牧靈委員會是由與天主教會完全共融的基督信徒所組成，包括聖職人員、獻身生活會的成員，尤其是平信徒；以上委員按教區主教所定方式予以指派。

2 項 - 被選入牧靈委員會的基督信徒，必須真能代表組成教區的全體天主子民，為此必須注意教區的各個不同區域，不同的社會條件和職業，以及他們個人或與別人集體參加使徒工作的情形。

3 項 - 只有信德堅定、德才兼優的信徒，才能被委任為牧靈委員會委員。

513 條 - 1 項 - 牧靈委員會依主教所訂規章，設定其期限。

2 項 - 主教出缺時，牧靈委員會即告解散。

514 條 - 1 項 - 牧靈委員會只享有諮議權，只有教區主教按使徒工作需要而召開會議並主持會議；也只有主教能把會議中所討論的結果予以公佈。

2 項 - 每年至少應召開會議一次。

CAPUT VI

DE PAROECIIS, DE PAROCHIS ET DE VICARIIS PAROECIALIBUS

Can. 515 - § 1. Paroecia est certa communitas christifidelium in Ecclesia particulari stabiliter constituta, cuius cura pastoralis, sub auctoritate Episcopi dioecesani, committitur parocho, qua proprio eiusdem pastori.

§ 2 Paroecias erigere, supprimere aut eas innovare unius est Episcopi dioecesani, qui paroecias ne erigat aut supprimat, neve eas notabiliter innovet, nisi audito consilio presbyterali.

§ 3. Paroecia legitime erecta personalitate iuridica ipso iure gaudet.

Can. 516 - § 1. Nisi aliud iure caveatur, paroeciae aequiparatur quasi-paroecia, quae est certa in Ecclesia particulari communitas christifidelium, sacerdoti uti pastori proprio commissa, ob peculiaria adiuncta in paroeciam nondum erecta.

§ 2. Ubi quaedam communitates in paroeciam vel quasi-paroeciam erigi non possint, Episcopus dioecesanus alio modo earundem pastorali curae prospiciat.

Can. 517 - § 1. Ubi adiuncta id requirant, paroeciae aut diversarum simul paroeciarum cura pastoralis committi potest pluribus in solidum sacerdotibus, ea tamen lege, ut eorundem unus curae pastoralis exercendae sit moderator, qui nempe actionem coniunctam dirigat atque de eadem coram Episcopo respondeat.

§ 2. Si ob sacerdotum penuriam Episcopus dioecesanus aestimaverit participationem in exercitio curae pastoralis paroeciae concredendam esse diacono aliive personae sacerdotali charactere non insignitae aut personarum communitati, sacerdotem constituat aliquem qui, potestatibus et facultatibus parochi instructus, curam pastoralem moderetur.

Can. 518 - Paroecia regula generali sit territorialis, quae scilicet omnes complectatur christifideles certi territorii; ubi vero id expediat, constituantur paroeciae personales, ratione ritus, linguae, nationis christifidelium alicuius territorii atque alia etiam ratione determinatae.

Can. 519 - Parochus est pastor proprius paroeciae sibi commissae, cura pastorali communitatis sibi concreditae fungens sub auctoritate Episcopi dioecesani, cuius in partem ministerii Christi vocatus est, ut pro eadem communitate munera exsequatur docendi, sanctificandi et regendi, cooperantibus etiam aliis presbyteris vel diaconis atque operam conferentibus christifidelibus laicis, ad normam iuris.

第 六 章

堂區、堂區主任及副主任

515 條 - 1 項 - 堂區乃地區教會中固定成立的基督信徒團體，由堂區主任在教區主教權下，負責其牧靈事務；堂區主任是堂區本有牧者。

2 項 - 只有教區主教有權設立、廢除或變更堂區，但除非先徵詢司鐸諮議會的意見，主教不得設立或廢除或大事變更堂區。

3 項 - 合法設立的堂區，依法享有法人資格。

516 條 - 1 項 - 除法律另有規定外，準堂區享有與堂區同等的地位，準堂區是在地區教會中一個固定的信徒團體，委託一位司鐸作為本有牧者，但由於特殊情況尚未成立為堂區。

2 項 - 如果某些信徒團體無法成立為堂區或準堂區，則教區主教得用其他方式給他們提供牧靈照顧。

517 條 - 1 項 - 如環境有需要時，一個堂區或數個堂區的牧靈工作，可委託給數名司鐸共同負擔，但其中一人應為牧職的主任，領導團隊的工作，並在工作上對主教負責。

2 項 - 如果司鐸缺乏，教區主教認為必須委託執事或無司鐸秩的人士或一個團體，參與堂區的牧靈工作，則必須委派一位司鐸，使之享有堂區主任的權力與代行權，領導牧靈工作。

518 條 - 按常規，堂區該是地區性的，即包容一定地區的所有信徒；有必要時，可按禮儀、語言、某地區信徒的國籍以及其他因素，設立屬人堂區。

519 條 - 堂區主任是受託管理堂區的本有牧者，在教區主教權下，為所託團體從事牧靈工作，被召分擔基督的職務，依法律規定，在其他司鐸或執事的合作，以及平信徒的協助下，為此一團體履行訓導、聖化與治理的職責。

Can. 520 - § 1. Persona iuridica ne sit parochus; Episcopus autem dioecesanus, non vero Administrator dioecesanus, de consensu competentis Superioris, potest paroeciam committere instituto religioso clericali vel societati clericali vitae apostolicae, eam erigendo etiam in ecclesia instituti aut societatis, hac tamen lege ut unus presbyter sit paroeciae parochus, aut, si cura pastoralis pluribus in solidum committatur, moderator, de quo in can. 517, § 1.

§ 2. Paroeciae commissio, de qua in § 1, fieri potest sive in perpetuum sive ad certum praefinitum tempus; in utroque casu fiat mediante conventione scripta inter Episcoporum dioecesanum et competentem Superiorem instituti vel societatis inita, qua inter alia expresse et accurate definiantur, quae ad opus explendum, ad personas eidem addicendas et ad oeconomicas spectent.

Can. 521 - § 1. Ut quis valide in parochum assumatur, oportet sit in sacro presbyteratus ordine constitutus.

§ 2. Sit praeterea sana doctrina et morum probitate praestans, animarum zelo aliisque virtutibus praeditus, atque insuper qualitatibus gaudeat quae ad paroeciam, de qua agitur, curandam iure sive universali sive particulari requiruntur.

§ 3. Ad officium parochi alicui conferendum, oportet de eius idoneitate, modo ab Episcopo dioecesano determinato, etiam per examen, certo constet.

Can. 522 - Parochus stabilitate gaudeat oportet ideoque ad tempus indefinitum nominetur; ad certum tempus tantum ab Episcopo dioecesano nominari potest, si id ab Episcoporum conferentia per decretum admissum fuerit.

Can. 523 - Firmo praescripto can. 682, § 1, parochi officii provisio Episcopo dioecesano competit et quidem libera collatione, nisi cuidam sit ius praesentationis aut electionis.

Can. 524 - Vacantem paroeciam Episcopus dioecesanus conferat illi quem, omnibus perpensis adiunctis, aestimet idoneum ad paroecialem curam in eadem implendam, omni personarum acceptione remota ut iudicium de idoneitate ferat, audiat vicarium foraneum aptasque investigationes peragat, auditis, si casus ferat, certis presbyteris necnon christifidelibus laicis.

Can. 525 - Sede vacante aut impedita, ad Administratorem dioecesanum aliumve dioecesim ad interim regentem pertinet:

1° institutionem vel confirmationem concedere presbyteris, qui ad paroeciam legitime praesentati aut electi fuerint;

2° parochos nominare, si sedes ab anno vacaverit aut impedita sit.

520 條－1項－法人不得成為堂區主任；但教區主教，然非教區署理，取得有關上司同意後，可將堂區委託予一個聖職修會或一個聖職使徒生活團，也可將堂區成立於修會或生活團的聖堂內，但條件是有一位司鐸擔任堂區主任，或是如果牧靈工作是委託給數名司鐸共同承擔，必須設立517條1項規定的主任。

2項－本條第一項所規定的堂區的託管，可是永久性的，也可以是有期限的；這兩種託管皆應由教區主教與修會或團體的有關上司以書面協議為之，在協議中對應做之工作，從事工作的人員，以及經濟事項有清楚及詳細的規定。

521 條－1項－必須是領過司鐸聖秩的人，才能有效地被任命為堂區主任。

2項－此外，堂區主任必須有卓越的健全學識和正直的品格，具備牧靈的熱誠和其他德行，更應擁有普通法及特別法為管理堂區所定的資格。

3項－委任某人堂區主任職，必須按照教區主教所規定的方式，也可經由考試，以確定此人是否合格。

522 條－堂區主任應享有穩定性，為此其任期應是無限期的；惟有依主教團以法令所規定，教區主教才得有限期的任命堂區主任。

523 條－除某方面有推薦或選舉的權利外，教區主教有權以自由委派之方式，委任堂區主任的職務，但應遵守682條1項之規定。

524 條－堂區主任出缺時，教區主教應排除一切人情，在考慮一切情況後，委派其認為有資格管理該堂區的人為主任；為審核資格，應徵求總鐸的意見並作適當的調查，如有必要，也可徵詢某些司鐸及平信徒的意見。

525 條－主教出缺或被阻時，教區署理或暫時代理教區的人有權：

1° 對合法被推薦或被選擔任堂區主任的司鐸，給予委任或批准；

2° 任命堂區主任，如果主教出缺或被阻已達一年以上。

Can. 526 - § 1. Parochus unius paroeciae tantum curam paroecialem habeat; ob penuriam tamen sacerdotum aut alia adiuncta, plurium vicinarum paroeciarum cura eidem parocho concredi potest.

§ 2. In eadem paroecia unus tantum habeatur parochus aut moderator ad normam can. 517, § 1, reprobata contraria consuetudine et revocato quolibet contrario privilegio.

Can. 527 - § 1. Qui ad curam pastoralem paroeciae gerendam promotus est, eandem obtinet et exercere tenetur a momento captae possessionis.

§ 2. Parochum in possessionem mittit loci Ordinarius aut sacerdos ab eodem delegatus, servato modo lege particulari aut legitima consuetudine recepto; iusta tamen de causa potest idem Ordinarius ab eo modo dispensare; quo in casu intimatio dispensatio paroeciae notificata locum tenet captae possessionis.

§ 3. Loci Ordinarius praefiniat tempus intra quod paroeciae possessio capi debeat; quo inutiliter praeterlapso, nisi iustum obstiterit impedimentum, paroeciam vacare declarare potest.

Can. 528 - § 1. Parochus obligatione tenetur providendi ut Dei verbum integre in paroecia degentibus annuntietur quare curet ut christifideles laici in fidei veritatibus edoceantur, praesertim homilia diebus dominicis et festis de praecepto habenda necnon catechetica institutione tradenda, atque foveat opera quibus spiritus evangelicus, etiam ad iustitiam socialem quod attinet, promoveatur peculiarem curam habeat de puerorum iuvenumque educatione catholica omni ope satagat, associata etiam sibi christifidelium opera, ut nuntius evangelicus ad eos quoque perveniat, qui a religione colenda recesserint aut veram fidem non profiteantur.

§ 2. Consulat parochus ut sanctissima Eucharistia centrum sit congregationis fidelium paroecialis; allaboret ut christifideles per devotam sacramentorum celebrationem, pascantur, peculiarique modo ut frequenter ad sanctissimae Eucharistiae et paenitentiae sacramenta accedant; annitatur item ut iidem ad orationem etiam in familiis peragendam ducantur atque conscie et actuose partem habeant in sacra liturgia, quam quidem, sub auctoritate Episcopi dioecesani, parochus in sua paroecia moderari debet et, ne abusus irrepant, invigilare tenetur.

Can. 529 - § 1. Officium pastoris sedulo ut adimpleat, parochus fideles suae curae commissos cognoscere satagat; ideo familias visitet, fidelium sollicitudines, angores et luctus praesertim participans eosque in Domino confortans necnon, si in quibusdam defecerint, prudenter corrigens; aegrotos, praesertim morti proximos, effusa caritate adiuvet, eos sollicite sacramentis reficiendo eorumque animas Deo commendando; peculiari

526 條 - 1 項 - 堂區主任祇應管理一個堂區；但由於司鐸短缺或其他情形，可將數個鄰近的堂區委託同一堂區主任管理。

2 項 - 在一個堂區內，祇能有一個堂區主任或依 517 條 1 項所指的負責人，一切相反的習慣都應廢除，任何相反的特權也一律撤回。

527 條 - 1 項 - 被任命負責一個堂區牧職者，自就職時起，即獲得該職，並應行使職務。

2 項 - 教區教長或其代表司鐸，遵照特別法或合法習慣認可的方式，使堂區主任就職；但有正當理由，該教長可豁免就職的方式；在此情形下，豁免通知堂區即代替就職禮。

3 項 - 教區教長應規定必須就職的期限；此期限一過，除非有正當阻礙外，教區教長可宣告堂區主任出缺。

528 條 - 1 項 - 堂區主任有責任向堂區居民完整的宣報天主的聖言；為此，他應努力對平信徒講解信仰的真理，尤其是利用主日及法定節日講道並講授教理的機會，而且應促進福音的精神及社會正義方面的工作；應特別關切兒童及青年的天主教教育；應盡一切能力，並在信徒協助下，使是失掉信仰或未獲真道的人能聽到福音。

2 項 - 堂區主任應設法使至聖聖體成為堂區信徒團體的中心；應努力使信徒藉虔誠的舉行聖事而獲得滋養，尤其應使信徒時常領受至聖聖體及懺悔聖事；應盡力引導信徒也在家中祈禱，並在神聖禮儀中有意識的、主動的參與；堂區主任應在教區主教權下，在自己的堂區內安排禮儀，並應督導，勿使產生偏差。

529 條 - 1 項 - 為善盡牧職，堂區主任應努力認識託給自己照顧的信徒；為此，他要訪問家庭，分擔信徒們的憂慮，尤其是他們的悲痛和哀傷，並在主內慰勉他們，如有人在某方面有缺失，應審慎地加以糾正；要以愛德協助病患，特別是臨死的人，應盡力以聖事鼓勵之，將其靈魂託付給天主；要特別關懷貧窮的、受苦的、孤獨的、離

diligentia prosequatur pauperes, afflictos, solitarios, e patria exsules itemque pecularibus difficultatibus gravatos; allaboret etiam ut coniuges et parentes ad officia propria implenda sustineantur et in familia vitae christianae incrementum foveat.

§ 2. Partem quam christifideles laici in missione Ecclesiae propriam habent, parochus agnoscat et promoveat, consociationes eorundem ad fines religionis fovendo. Cum proprio Episcopo et cum dioecesis presbyterio cooperetur, allaborans etiam ut fideles communionis paroecialis curam habeant, iidemque tum dioecesis tum Ecclesiae universae membra se sentiant operaque ad eandem communionem promovendam participent vel sustineant.

Can. 530 - Functiones specialiter parocho commissae sunt quae sequuntur:

1° administratio baptismi;

2° administratio sacramenti confirmationis iis qui in periculo mortis versantur, ad normam can. 883, n. 3;

3° administratio Viatici necnon unctionis infirmorum, firmo praescripto can. 1003, §§2 et 3, atque apostolicae benedictionis impertiti;

4° assistentia matrimoniis et benedictio nuptiarum;

5° persolutio funerum;

6° fontis baptismalis tempore paschali benedictio, ductur processionum extra ecclesiam, necnon benedictiones extra ecclesiam solemnes;

7° celebratio eucharistica sollemnior diebus dominicis et festis de praecepto.

Can. 531 - Licet paroeciale quoddam munus alius expleverit, oblationes quas hac occasione a christifidelibus recipit ad massam paroecialem deferat, nisi de contraria offerentis voluntate constet quoad oblationes voluntarias; Episcopo dioecesano, audito consilio presbyterali, competit statuere praescripta, quibus destinationi harum oblationum necnon remunerationi clericorum idem munus implentium provideatur.

Can. 532 - In omnibus negotiis iuridicis parochus personam gerit paroeciae, ad normam iuris curet ut bona paroeciae administrentur ad normam cann. 1281-1288.

Can. 533 - § 1. Parochus obligatione tenetur residendi in domo paroeciali prope ecclesiam; in casibus tamen particularibus, si iusta adsit causa, loci Ordinarius permittere potest ut alibi commoretur, praesertim in domo pluribus presbyteris communi, dummodo paroecialium perfunctioni munerum rite apteque sit provisum.

§ 2. Nisi gravis obstet ratio, parocho, feriarum gratia, licet quotannis a paroecia abesse ad summum per unum mensem continuum aut intermissum;

鄉背井的、以及陷於特殊困難中的人；也應努力支持夫婦及父母，使之善盡己職，促進家庭內基督徒生活的進步。

2項－堂區主任應承認並促進平信徒在教會使命中本有的角色，鼓勵成立有宗教目標的平信徒善會。應與自己的主教和教區司鐸團合作，也應努力使信徒關心堂區的共融，使之意識到自己是教區與普世教會的一份子，參與並支持促進教會共融的工作。

530 條－下列各款是特別委託給堂區主任的職務：

1° 施行洗禮；

2° 依883條3項的規定，為有死亡危險的人施行堅振；

3° 送臨終聖體及施行病人傅油禮，但應遵守1003條2項及3項的規定，此外尚可給予宗座降福；

4° 證婚並為新婚夫婦祝禱；

5° 舉行殯葬禮；

6° 復活期祝福聖洗池，在教堂外領導巡行，以及在教堂外舉行隆重祝福禮；

7° 主日及法定節日，舉行較為隆重的感恩祭。

531 條－即使由另一人執行堂區某種職務，在此時機從信徒手中收到的獻儀，仍當歸於堂區所有，除非屬自願獻儀，而且能證明捐獻者的相反意願；教區主教，在徵詢司鐸諮議會的意見後，有權釐訂規章，規定這類獻儀的歸屬，以及對執行職務的聖職人員的酬勞。

532 條－在一切法律事務中，堂區主任依法代表堂區；應依1281至1288條的規定管理堂區財產。

533 條－1項－堂區主任有義務居住在教堂旁的堂區住宅；但是在特殊情況，如有正當理由，教區教長可准許住在別處，尤其是住在為多位司鐸共同的居處，以能妥善盡好堂區職務即可。

2項－除有重大理由受阻外，堂區主任為度假，每年可離開堂

quo in feriarum tempore dies non computantur, quibus semel in anno parochus spirituali recessui vacat; parochus autem, ut ultra hebdomadam a paroecia absit, tenetur de hoc loci Ordinarium monere.

§ 3. Episcopi dioecesani est normas statuere quibus prospiciatur ut, parochi absentia durante, curae provideatur paroeciae per sacerdotem debitis facultatibus instructum.

Can. 534 - § 1. Parochus, post captam paroeciae possessionem, obligatione tenetur singulis diebus dominicis atque festis in sua dioecesi de praecepto Missam pro populo sibi commisso applicandi; qui vero ab hac celebratione legitime impediatur, iisdem diebus per alium aut aliis diebus per se ipse applicet.

§ 2. Parochus, qui plurium paroeciarum curam habet, diebus de quibus in § 1, unam tantum Missam pro universo sibi commisso populo applicare tenetur.

§ 3. Parochus qui obligationi de qua in §§ 1 et 2 non satisfecerit, quam primum pro populo tot Missas applicet, quot omiserit.

Can. 535 - § 1. In unaquaque paroecia habeantur libri paroeciales, liber scilicet baptizatorum, matrimoniorum, defunctorum, aliique secundum Episcoporum conferentiae aut Episcopi dioecesani praescripta; prospiciat parochus ut iidem libri accuratea conscribantur atque diligenter asserventur.

§ 2. In libro baptizatorum adnotentur quoque confirmatio, necnon quae pertinent ad statum canonicum christifidelium, ratione matrimonii, salvo quidem praescripto can. 1133, ratione adoptionis, itemque ratione suspecti ordinis sacri, professionis perpetuae in instituto religioso emissae necnon mutati ritus; eaeque adnotationes in documento accepti baptismi semper referantur.

§ 3. Unicuique paroecia sit proprium sigillum; testimonia quae destatu canonico christifidelium dantur, sicut et acta omnia quae momentum iuridicum habere possunt, ab ipso parocho eiusve delegato subscribantur et sigillo paroeciali muniantur.

§ 4. In unaquaque paroeciae habeatur tabularium seu archivum, in quo libri paroeciales custodiantur, una cum Episcoporum epistulis aliisque documentis, necessitatis utilitatisve causa servandis; quae omnia, ab Episcopo dioecesano eiusve delegato, visitationis vel alio opportuno tempore inspicienda, parochus caveat ne ad extraneorum manus perveniant.

§ 5. Libri paroeciales antiquiores quoque diligenter custodiantur, secundum praescripta iuris particularis.

區，不論連續或斷續，至多一個月；堂區主任每年一次的退省不計算在此假期內；不過堂區主任離開堂區超過一個星期時，應通知教區教長。

3 項 - 教區主教得訂定規章，規定堂區主任外出時，應由另一位具有代行權的司鐸來管理堂區。

534 條 - 1 項 - 堂區主任就職後，每主日及教區內的法定節日，應為所託的教民奉獻彌撒；如堂區主任合法被阻無法舉行彌撒時，可由另一位司鐸在同一日奉獻，或由他本人在其他日子奉獻。

2 項 - 堂區主任如果管理多個堂區，在奉獻 1 項所規定的日子，祇須為所託付給自己的全體教民，奉獻一台彌撒。

3 項 - 堂區主任，如果沒有履行本條 1 項與 2 項所規定的義務，必須儘速為其教民奉獻所缺之彌撒。

535 條 - 1 項 - 每個堂區應有堂區登記冊，即聖洗錄、婚姻錄、亡者錄，以及主教團或教區主教所規定的登記冊；堂區主任應督導使這冊子仔細填寫，並妥為保管。

2 項 - 在聖洗錄上也應登記堅振，以及因婚姻、收養、領受聖秩、在修會發永願、與所屬禮的改變而產生的信徒的法定身份，也應在聖洗錄上註明；這些紀錄在領洗證明文件上應常常註明。惟於1133條中另有規定者不在此列。

3 項 - 每個堂區應有自己的公章；一切有關信徒法定身份所出具的證明文件，以及一切能有法律效力的公文，皆應由堂區主任或其他代表簽字並蓋堂區公章。

4 項 - 每個堂區應設置檔案，將堂區登記冊，連同主教的函件與其他必須或有益保存之文件妥為保管；對上述一切，教區主教或其代表，在視察時或在其他適宜時機應予查閱。堂區主任應謹防上述文件落入外人之手。

5 項 - 較古老之堂區登記冊，也應按特別法的規定妥為保管。

Can. 536 - § 1. Si, de iudicio Episcopi dioecesani, audito consilio presbyterali, opportunum sit, in unaquaque paroecia constituatur consilium pastorale, cui parochus praeest et in quo christifideles una cum illis qui curam pastoralem vi officii sui in paroecia participant, ad actionem pastoralem fovendam suum adiutorium praestent.

§ 2. Consilium pastorale voto gaudet tantum consultivo et regitur normis ab Episcopo dioecesano statutis.

Can. 537 - In unaquaque paroecia habeatur consilium a rebus oeconomicis, quod praeterquam iure universali, regitur normis ab Episcopo dioecesano latis et in quo christifideles, secundum easdem normas selecti, parocho in administratione bonorum paroecia adiutorio sint, firmo praescripto can. 532.

Can. 538 - § 1. Parochus ab officio cessat amotione aut translatione ab Episcopo dioecesano ad normam iuris peracta, renuntiatione iusta de causa ab ipso parocho facta et, ut valeat, ab eodem Episcopo acceptata, necnon lapsu temporis si, iuxta iuris particularis de quo in can. 522 praescripta, ad tempus determinatum constitutus fuerit.

§ 2. Parochus, qui est sodalis instituti religiosi aut in societate vitae apostolicae incardinatus, ad normam can. 682, § 2 amovetur.

§ 3. Parochus, expleto septuagesimo quinto aetatis anno, rogatur ut renuntiationem ab officio exhibeat Episcopo dioecesano, qui, omnibus personae et loci inspectis adiunctis, de eadem acceptanda aut differenda decernat; renuntiantis congruae sustentationi et habitationi ab Episcopo dioecesano providendum est, attentis normis ab Episcoporum conferentia statutis.

Can. 539 - Cum vacat paroecia aut cum parochus ratione captivitatis, exsilii vel relegationis, inhabilitatis vel infirmae valetudinis aliusve causae a munere pastorali in paroecia exercendo praepeditur, ab Episcopo dioecesano quam primum deputetur administrator paroecialis, sacerdos scilicet qui parochi vicem suppleat ad normam can. 540.

Can. 540 - § 1. Administrator paroecialis iisdem adstringitur officiis iisdemque gaudet iuribus ac parochus, nisi ab Episcopo dioecesano aliter statuatur.

§ 2. Administratori paroeciali nihil agere licet, quod praeiudicium afferat iuribus parochi autdamno esse possit bonis paroecialibus.

§ 3. Administrator paroecialis post expletum munus parocho rationem reddat.

Can. 541 - § 1. Vacante paroecia itemque parocho a munere pastorali exercendo impedito, ante administratoris paroecialis constitutionem,

536 條－1項－如果教區主教在徵詢司鐸諮議會的意見後，認為適宜，每個堂區得成立牧靈委員會，由堂區主任主持，在委員會中，信徒與因自身職務參與堂區牧靈事務的人，共同提供協助，以促進牧靈工作。

2項－牧靈委員會祇享有諮議權，並受教區主教所作的規定節制。

537 條－每個堂區得設立經濟委員會，並受普通法及教區主教所頒規定節制，依照上述規定所選出的信徒，應在委員會中協助堂區主任管理堂區財產，但應遵守532條之規定。

538 條－1項－堂區主任的職務，因教區主教依法所作的免職或調職而終止；也能因堂區主任本人，由於正當理由提出的辭呈而終止，但辭呈須由教區主教接受方生效；以及依522條特別法的規定，對在一定限期內委任的堂區主任，職務亦告終止。

2項－如果堂區主任是修會或使徒生活團成員，則其免職應依682條2項之規定辦理。

3項－年齡已滿七十五歲的堂區主任，宜向教區主教提出辭呈，教區主教在審查人與地的一切情況後，可決定接受或延遲接受辭呈；教區主教應按主教團之規定，給予辭職的堂區主任提供合理的生活費用及住所。

539 條－當堂區主任出缺，或由於監禁、充軍或流放，喪失能力或健康欠佳，或其他理由而無法在堂區行使牧職時，教區主教應儘早委派堂區署理，即委派一位司鐸，依540條規定代理堂區主任。

540 條－1項－堂區署理享有堂區主任相同的義務與權利，但教區主教另有規定者除外。

2項－堂區署理不得作任何有損堂區主任權利，或為堂區財產造成損害的事。

3項－堂區署理在職務結束時，應向堂區主任報帳。

541 條－1項－堂區主任出缺時，或堂區主任受阻無法行使牧職時，在堂區署理委任前，堂區副主任暫時接管堂區；如有數位副主

paroeciae regimen interim assumat vicarius paroecialis; si plures sint, is qui sit nominatione antiquior, et si vicarii desint,parochus iure particulari definitus.

§ 2. Qui paroeciae regimen ad normam § 1 assumpserit, loci Ordinarium de paroeciae vacatione statim certiorem faciat.

Can. 542 - Sacerdotes quibus in solidum, ad normam can. 517, §1, alicuius paroeciae autdiversarum simul paroeciarum cura pastoralis committitur:

1° praediti sint oportet qualitatibus, de quibus in can. 521;

2° nominentur vel instituantur ad normam praescriptorum cann. 522 et 524;

3° curam pastoralem obtinent tantum a momento captae possessionis; eorundem moderator in possessionem mittitur ad normam praescriptorum can. 527, §2; pro ceteris vero sacerdotibus fidei professio legitime facta locum tenet captae possessionis.

Can. 543 - § 1. Si sacerdotibus in solidum cura pastoralis alicuius paroeciae aut diversarum simul paroeciarum committatur, singuli eorum, iuxta ordinationem ab iisdem statutam, obligatione tenentur munera et functiones parochi persolvendi de quibus in cann. 528, 529 et 530; facultas matrimoniis assistendi, sicuti et potestates omnes dispensandi ipso iure parocho concessae, omnibus competunt, exercendae tamen sunt sub directione moderatoris.

§ 2. Sacerdotes omnes qui ad coetum pertinent:

1° obligatione tenentur residentiae;

2° communi consilio ordinationem statuant, qua eorum unus Missam pro populo celebret, ad normam can. 534;

3° solus moderator in negotiis iuridicis personam gerit paroeciae aut paroeciarum coetui commissarum.

Can. 544 - Cum cesset ab officio aliquis sacerdos e coetu, de quo in can. 517, § 1, vel coetus moderator, itemque cum eorundem aliquis inhabilis fiat ad munus pastorale exercendum, non vacat paroecia vel paroeciae, quarum cura coetui committitur; Episcopi autem dioecesani est alium nominare moderatorem; antequam vero ab Episcopo alius nominetur, hoc munus adimpleat sacerdos eiusdem coetus nominatione antiquior.

Can. 545 - § 1. Quoties ad pastoralem paroeciae curam debite adimplendam necesse aut opportunum sit, parocho adiungi possunt unus aut plures vicarii paroeciales, qui, tamquam parochi cooperatores eiusque sollicitudinis participes, communi cum parocho consilio etstudio, atque sub eiusdem auctoritate operam in ministerio pastorali praestent.

任，則由資深的副主任接管；如無副主任，則由特別法所指定的堂區主任管理之。

2 項 - 凡依本條 1 項之規定接管堂區者，應立即將堂區主任出缺一事向教區教長報告。

542 條 - 凡依517條 1 項之規定，被委派聯合負責一個或數個堂區做牧靈工作之各位司鐸：

1° 必須具備521條 1 項所規定的資格；

2° 必須依522條及524條之規定被任命或委任；

3° 自就職時起，始獲得牧職；他們的督導應依527條 2 項之規定舉行就職禮；其他司鐸依法所作信德宣誓即代替就職禮。

543 條 - 1 項 - 假如一個堂區或數個堂區的牧靈工作，委託給幾位司鐸聯合負責時，則每個人有責任按他們所定規則，履行528、529及530條規定的堂區主任的任務及職權；每個人都享有證婚權，以及堂區主任應享的一切豁免權；但必須在督導的指示下行之。

2 項 - 屬於此小組的司鐸們：

1° 有居住在堂區的責任；

2° 應共同商討訂定規則，由其中一人依534條規定為教民奉獻彌撒；

3° 在法律事務上，祇有督導一人能代表所託堂區或數個堂區。

544 條 - 當517條 1 項所規定的小組中某一司鐸或督導的職務終止時，或其中某人無法行使牧職時，委託給此小組管理的堂區或數個堂區並不因此空缺；但教區主教應任命另一位督導；在主教任命另一督導以前，小組中資深的司鐸，應行使督導職務。

545 條 - 1 項 - 為妥善做好堂區的牧靈工作，在有需要或適當時刻，可指派給堂區主任一個或數個副主任，以便與主任合作，分其操勞，並與之共同籌劃、研究，並在其權下協助執行牧職。

§ 2. Vicarius paroecialis constitui potest sive ut opem ferat in universo ministerio pastoraliexplendo, et quidem aut pro tota paroecia aut pro determinata paroeciae parte aut pro certo paroeciae christifidelium coetu, sive etiam ut operam impendat in certum ministerium in diversis simul paroeciis persolvendum.

Can. 546 - Ut quis valide vicarius paroecialis nominetur, oportet sit in sacro presbyteratus ordine constitutus.

Can. 547 - Vicarium paroecialem libere nominat Episcopus dioecesanus, auditis, si opportunum id iudicaverit, parocho aut parochis paroeciarum pro quibus constituitur, necnon vicario foraneo, firmo praescripto can. 682, § 1.

Can. 548 - § 1. Vicarii paroecialis obligationes et iura, praeterquam canonibus huius capitis, statutis dioecesanis necnon litteris Episcopi dioecesani definiuntur, specialius autem mandato parochi determinantur.

§ 2. Nisi aliud expresse litteris Episcopi dioecesani caveatur, vicarius paroecialis ratione officii obligatione tenetur parochum in universo paroeciali ministerio adiuvandi, excepta quidem applicatione Missae pro populo, itemque, si res ferat ad normam iuris, parochi vicem supplendi.

§ 3. Vicarius paroecialis regulariter de inceptis pastoralibus prospectis et susceptis ad parochum referat, ita ut parochus et vicarius aut vicarii, coniunctis viribus, pastorali curae providere valeant paroeciae, cuius simul sunt sponsores.

Can. 549 - Absente parocho, nisi aliter Episcopus dioecesanus providerit ad normam can. 533, § 3, et nisi Administrator paroecialis constitutus fuerit, serventur praescripta can. 541, § 1; vicarius hoc in casu omnibus etiam obligationibus tenetur parochi, excepta obligatione applicandi Missam pro populo.

Can. 550 - § 1. Vicarius paroecialis obligatione tenetur residendi in paroecia aut, si pro diversis simul paroeciis constitutus est, in earum aliqua; loci tamen Ordinarius, iusta de causa, permittere potest ut alibi resideat, praesertim in domo pluribus presbyteris communi, dummodo pastoralium perfunctio munerum nullum exinde detrimentum capiat.

§ 2. Curet loci Ordinarius ut inter parochum et vicarios aliqua vitae communis consuetudo in domo paroeciali, ubi id fieri possit, provehatur.

§ 3. Ad tempus feriarum quod attinet, vicarius paroecialis eodem gaudet iure ac parochus.

2 項 - 堂區副主任之設置，或為協助全部牧職，為整個堂區，或祇為堂區的某一指定部分，或祇為堂區固定的一部分信徒，或為從事數個不同堂區的某一固定職務。

546 條 - 為有效被任命為堂區副主任，必須領過司鐸聖秩。

547 條 - 教區主教得自由任命堂區副主任，如認為適宜，可事前徵詢相關的堂區主任或幾個堂區的主任，以及總鐸的意見，但應遵守682條1項之規定。

548 條 - 1 項 - 堂區副主任的義務與權利，除本章各條法律、教區規章及教區主教在任命書中之規定外，尚有堂區主任的命令加以規定。

2 項 - 除教區主教的任命書另有明文規定外，堂區副主任本其職責，有義務在全部堂區職務上協助堂區主任，但不必為教民奉獻彌撒；同樣，如事故發生符合法律規定時，也有責任代理堂區主任。

3 項 - 堂區副主任應經常將擬辦及已辦的牧靈行動，向堂區主任報告，為使主任與副主任或多位副主任集合力量，為其所共同負責的堂區從事牧靈工作。

549 條 - 堂區主任不在時，除教區主教依533條3項之規定已另有安排，或已委任堂區署理者外，則應遵守541條1項之規定；在此情況下，堂區副主任應盡主任的一切義務，但無為教民奉獻彌撒的義務。

550 條 - 1 項 - 堂區副主任應住在堂區，如為數個堂區而被任命者，則應住在其中的一個堂區；但教區教長因正當理由，可准許住在他處，尤其是住在為司鐸們設立的共同住所，但不得妨礙盡牧靈的職務。

2 項 - 教區教長應設法使堂區主任與副主任之間保持某種程度的團體生活，盡可能使他們共同居住在堂區住所。

3 項 - 有關假期，堂區副主任與堂區主任享有同等權利。

Can. 551 - Ad oblationes quod attinet, quas occasione perfuncti ministerii pastoralis christifideles vicario faciunt, serventur praescripta can. 531.

Can. 552 - Vicarius paroecialis ab Episcopo dioecesano aut ab Administratore dioecesano amoveri potest, iusta de causa, firmo praescripto can. 682, § 2.

CAPUT VII
DE VICARIIS FORANEIS

Can. 553 - § 1. Vicarius foraneus, qui etiam decanus vel archipresbyter vel alio nomine vocatur, est sacerdos qui vicariatui foraneo praeficitur.

§ 2. Nisi aliud iure particulari statuatur, vicarius foraneus nominatur ab Episcopo dioecesano, auditis pro suo prudenti iudicio sacerdotibus qui in vicariatu de quo agitur ministerium exercent.

Can. 554 - § 1. Ad officium vicarii foranei, quod cum officio parochi certae paroeciae non ligatur, Episcopus seligat sacerdotem quem, inspectis loci ac temporis adiunctis, idoneum iudicaverit.

§ 2. Vicarius foraneus nominetur ad certum tempus, iure particulare determinatum.

§ 3. Vicarium foraneum iusta de causa, pro suo prudenti arbitrio, Episcopus dioecesanus ab officio libere amovere potest.

Can. 555 - § 1. Vicario foraneo, praeter facultates iure particulari ei legitime tributas, officium et ius est:

1° actionem pastoralem in vicariatu communem promovendi et coordinandi;

2° prospiciendi ut clerici sui districtus vitam ducant proprio statui congruam atque officiis suis diligenter satisfaciant;

3° providendi ut religiosae functiones secundum sacrae liturgiae praescripta celebrentur, ut decor et nitor ecclesiarum sacraeque supellectilis, maxime in celebratione eucharistica et custodia sanctissimi Sacramenti, accurate serventur, ut recte conscribantur et debite custodiantur libri paroeciales, ut bona ecclesiastica sedulo administrentur; denique ut domus paroecialis debita diligentia curetur.

§ 2. In vicariatu sibi concredito vicarius foraneus:

1° operam det ut clerici, iuxta iuris particularis praescripta, statutis temporibus intersint praelectionibus, conventibus theologicis aut conferentiis, ad normam can. 279, § 2;

2° curet ut presbyteris sui districtus subsidia spiritualia praesto sint, itemque maxime sollicitus sit de iis, qui in difficilioribus versantur circumstantiis aut problematibus anguntur.

551 條 - 關於在行使牧職時信徒給予副主任之獻儀，應遵守531條之規定。

552 條 - 教區主教或教區署理，得因正當理由解除堂區副主任之職務，但應遵守682條2項之規定。

第七章

總鐸

553 條 - 1項 - 總鐸是指領導一個總鐸區的司鐸。

2項 - 除特別法另有規定外，教區主教根據自己審慎的判斷，徵詢總鐸區內行使職務的司鐸們的意見後，任命總鐸。

554 條 - 1項 - 主教在考察當時當地的情況後，選擇認為適當的司鐸擔任總鐸職務，此職務與某一堂區主任的職務並不連結在一起。

2項 - 總鐸應有任期，此任期由特別法規定之。

3項 - 教區主教得因正當理由，按明智判斷，自由解除總鐸之職務。

555 條 - 1項 - 總鐸除享有特別法合法賦予的權力外，尚有下列義務及權利：

1° 推動並協調總鐸區內的共同牧靈活動；

2° 督導總鐸區內的聖職人員度合乎其身分的生活，並勤奮盡好自己的職務；

3° 設法使宗教典禮按聖教禮規舉行，使教堂及聖器，尤其在舉行聖祭和供奉聖體時，盡力保持雅潔美觀；使堂區登記冊正確的填寫並妥為保存；使教會財產得到嚴謹的加以管理；最後也使堂區房屋勤加保養。

2項 - 在委託給自己的總鐸區內，總鐸應當：

1° 盡力使聖職人員，遵循特別法之規定，在規定時間參加依279條2項之規定所舉辦的講習、神學研討會或演講；

2° 設法使總鐸區內的司鐸們，能獲得靈修上的輔助，此外尤應特別關懷處於困境中或被問題所困擾的同道。

§ 3. Curet vicarius foraneus ut parochi sui districtus, quos graviter aegrotantes noverit, spiritualibus ac materialibus auxiliis necareant, utque eorum qui decesserint, funera digne celebrentur; provideat quoque ne, occasione aegrotationis vel mortis, libri, documenta, sacra supellex aliaque, quae ad Ecclesiam pertine depereant aut asportentur.

§ 4. Vicarius foraneus obligatione tenetur secundum determinationem ab Episcopo dioecesano factam, sui districtus paroecias visitare.

CAPUT VIII
DE ECCLESIARUM RECTORIBUS ET DE CAPPELLANIS

Art. 1
DE ECCLESIARUM RECTORIBUS

Can. 556 - Ecclesiarum rectores hic intelleguntur sacerdotes, quibus cura demandatur alicuius ecclesiae, quae nec sit paroecialis nec capitularis, nec adnexa domui communitatis religiosae aut societatis vitae apostolicae, quae in eadem officia celebret.

Can. 557 - § 1. Ecclesiae rector libere nominatur ab Episcopo dioecesano, salvo iure eligendi aut praesentandi, si cui legitime competat; quo in casu Episcopi dioecesani est rectorem confirmare vel instituere.

§ 2. Etiam si ecclesia pertineat ad aliquod clericale institutum religiosum iuris pontificii, Episcopo dioecesano competit rectorem a Superiore praesentatum instituere.

§ 3. Rector ecclesiae, quae coniuncta sit cum seminario aliove collegio quod a clericis regitur, est rector seminarii vel collegii, nisi aliter Episcopus dioecesanus constituerit.

Can. 558 - Salvo praescripto can. 262, rectori non licet functiones paroeciales de quibus in can. 530, nn. 1-6, in ecclesia sibi commissa peragere, nisi consentiente aut, si res ferat, delegante parocho.

Can. 559 - Potest rector in ecclesia sibi commissa liturgicas celebrationes etiam sollemnes peragere, salvis legitimis fundationis legibus, atque dummodo de iudicio loci Ordinarii nullo modo ministerio paroeciali noceant.

Can. 560 - Loci Ordinarius, ubi id opportunum censeat, potest rectori praecipere ut determinatas in ecclesia sua pro populo celebret functiones etiam paroeciales, necnon ut ecclesia pateat certis christifidelium coetibus ibidem liturgicas celebrationes peracturis.

Can. 561 - Sine rectoris aliusve legitimi superioris licentia, nemini licet

3 項 - 總鐸一旦知道總鐸區內的堂區主任患重病時，應使之獲得精神上及物質上的援助，為逝世的舉行適當之葬禮；也應注意勿因堂區主任患病或死亡，而致登記冊、文件、聖器，以及其他屬於教會的事物，遺失或被掠走。

4 項 - 總鐸應按教區主教指示，巡視本總鐸區內的堂區。

第 八 章
教堂堂長及輔導司鐸

第 一 節
教 堂 堂 長

556 條 - 教堂堂長是指管理某一教堂的司鐸，此教堂既非堂區教堂，亦非座堂，也不屬於任何修會或使徒生活團的會院，雖然此團體在此堂內舉行敬禮。

557 條 - 1 項 - 教區主教得自由任命教堂堂長，但須保留某方依法享有的選擇權或推薦權；在此情形下，教區主教有權批准或委任堂長。

2 項 - 即使教堂隸屬於某一宗座管轄的聖職修會，教區主教仍有權委任由修會上司推薦者為堂長。

3 項 - 當教堂附屬於修院，或附屬於由聖職人員所管理的其他學院時，則修院或學院的院長即是該教堂之堂長，但教區主教另有規定者不在此限。

558 條 - 除 262 條之規定外，堂長不可在託給自己的教堂內行使 530 條 1 至 6 款所規定的堂區職務；除非有堂區主任之同意，或有其授權。

559 條 - 堂長可在託付給自己的教堂內舉行禮儀，包括隆重典禮，但應遵守創設時所訂的合法規定，同時教區教長須認為此舉對堂區事務毫無損害。

560 條 - 如教區教長認為適當時，可命令堂長在自己的教堂內，也為教民行使堂區的某些職務，並令該堂開放讓某些信徒團體在堂內舉行禮儀。

561 條 - 沒有堂長或其他合法上司之許可，任何人不得在教堂

in ecclesia Eucharistiam celebrare, sacramenta administrare aliasve sacras functiones peragere; quae licentia danda aut deneganda est ad normam iuris.

Can. 562 - Ecclesiae rector, sub auctoritate loci Ordinarii servatisque legitimis statutis et iuribus quaesitis, obligatione tenetur prospiciendi ut sacrae unctiones secundum normas liturgicas et canonum praescripta digne in ecclesia celebrentur, onera fideliter adimpleantur, bona diligenter administrentur, sacrae supellectilis atque aedium sacrarum conservationi et decori provideatur, neve quidpiam fiat quod sanctitati loci ac reverentiae domui Dei debitae quoquo modo non congruat.

Can. 563 - Rectorem ecclesiae, etsi ab aliis electum aut praesentatum, loci Ordinarius ex iusta causa, pro suo prudenti arbitrio ab officio amovere potest, firmo praescripto can. 682, §2.

Art. 2
DE CAPPELLANIS

Can. 564 - Cappellanus est sacerdos, cui stabili modo committitur cura pastoralis, saltem ex parte, alicuius communitatis aut peculiaris coetus christifidelium, ad normam iuris universalis et particularis exercenda.

Can. 565 - Nisi iure aliud caveatur aut cuidam specialia iura legitime competant, cappellanus nominatur ab Ordinario loci, cui etiam pertinet praesentatum instituere aut electum confirmare.

Can. 566 - § 1. Cappellanus omnibus facultatibus instructus sit oportet quas recta cura pastoralis requirit. Praeter eas quae iure particulari aut speciali delegatione conceduntur, cappellanus vi officii facultate gaudet audiendi confessiones fidelium suae curae commissorum, verbi Dei eis praedicandi, Viaticum et unctionem infirmorum administrandi necnon sacramentum confirmationis eis conferendi, qui in periculo mortis versentur.

§ 2. In valetudinariis, carceribus et itineribus maritimis, cappellanus praeterea facultatem habet, his tantum in locis exercendam, a censuris latae sententiae non reservatis neque declaratis absolvendi, firmo tamen praescripto can. 976.

Can. 567 - § 1. Ad nominationem cappellani domus instituti religiosi laicalis, Ordinarius loci ne procedat, nisi consulto Superiore, cui ius est, audita communitate, quemdam sacerdotem proponere.

§ 2. Cappellani est liturgicas functiones celebrare aut moderari; ipsi tamen non licet in regimine interno instituti sese immiscere.

內舉行感恩祭、施行聖事，或行其他神聖禮儀；上述許可應依法律規定給予或拒絕。

562 條－教堂堂長，在教區教長權下並遵守合法的規章與既得之權利，有責任督導，使神聖禮儀按聖教禮規在教堂中莊重地舉行，忠實地履行義務，謹慎地管理財產，維護聖器與建築物的保養和裝飾，使不致發生任何有違地方神聖性及天主聖殿應有尊敬的事故。

563 條－教區教長由於正當理由，按自己明智的判斷，可解除教堂堂長的職務，即使該堂長是他人所選出或推薦者；但必須遵守682條2項之規定。

第 二 節
輔導司鐸

564條－輔導司鐸是一個受任為某一團體或信徒的某一特殊會眾，按普通法或特別法的規定，經常從事至少部分的牧靈工作之司鐸。

565 條－除非法律另有安排，或某人依法享有特別權利外，輔導司鐸應由教區教長任命；教長亦得委任被推薦者，或批准被選者。

566 條－1項－輔導司鐸應有妥善做牧靈工作所需的一切代行權力。除特別法或特別委任所給予的權力外，輔導司鐸本其職務有權為託給自己管理的信徒聽告解，宣講天主聖言，給病人送臨終聖體及行傅油禮，並給處於死亡危險中的人施行堅振聖事。

2項－在醫院裡、監獄中，以及在航海時，輔導司鐸尚有權赦免未被保留也未宣告的自科懲戒罰，但此權力祇能在上述地點行使，而且976條之規定仍屬有效。

567 條－1項－為非聖職修會會院任命輔導司鐸時，教區教長應事先徵求該會上司之意見，此上司有權聆聽團體之意見後，提名司鐸人選。

2項－輔導司鐸有權舉行或安排禮儀；但不得干預修會的內部行政。

Can. 568 - Pro iis qui ob vitae condicionem ordinaria parochorum cura frui non valent, uti sunt migrantes, exsules, profugi, nomades, navigantes, constituantur, quatenus fieri possit, cappellani.

Can. 569 - Cappellani militum legibus specialibus reguntur.

Can. 570 - Si communitatis aut coetus sedi adnexa est ecclesia non paroecialis, cappellanus sit rector ipsius ecclesiae, nisi cura communitatis aut ecclesiae aliud exigat.

Can. 571 - In exercitio sui pastoralis muneris, cappellanus debitam cum parocho servet coniunctionem.

Can. 572 - Quod attinet ad amotionem cappellani, servetur praescriptum can. 563.

PARS III

DE INSTITUTIS VITAE CONSECRATAE ET DE SOCIETATIBUS VITAE APOSTOLICAE

SECTIO I

DE INSTITUTIS VITAE CONSECRATAE

TITULUS I

NORMAE COMMUNES OMNIBUS INSTITUTIS VITAE CONSECRATAE

Can. 573 - § 1. Vita consecrata per consiliorum evangelicorum professionem est stabilis vivendi forma qua fideles, Christum sub actione Spiritus Sancti pressius sequentes, Deo summe dilecto totaliter dedicantur ut, in Eius honorem atque Ecclesiae aedificationem mundique salutem novo et peculiari titulo dediti, caritatis perfectionem in servitio Regni Dei consequantur et, praeclarum in Ecclesia signum effecti, caelestem gloriam praenuntient.

§ 2. Quam vivendi formam in institutis vitae consecratae, a competenti Ecclesiae auctoritate canonice erectis, libere assumunt christifideles, qui per vota aut alia sacra ligamina iuxta proprias institutorum leges, consilia evangelica castitatis, paupertatis et oboedientiae profitentur et per caritatem, ad quam ducunt, Ecclesiae eiusque mysterio speciali modo coniunguntur.

Can. 574 - § 1. Status eorum, qui in huiusmodi institutis consilia evangelica profitentur, ad vitam et sanctitatem Ecclesiae pertinet, et ideo ab omnibus in Ecclesia fovendus et promovendus est.

568 條－由於生活環境無法享受堂區主任正常照顧的人，如移民、流亡者、難民、遊民、海員等，應盡可能為之設置輔導司鐸。

569 條－隨軍司鐸由特別法管理之。

570 條－一個團體或一個族群的中心與非堂區的教堂相鄰時，最好以該教堂的堂長為該團體的輔導司鐸，但對團體或對教堂的照顧另有需要者除外。

571 條－輔導司鐸在執行自己的牧職時，應與堂區主任保持該有的聯繫。

572 條－有關輔導司鐸職務之調遣，應遵守563條之規定。

第 三 編
獻身生活會及使徒生活團

第 一 組
獻身生活會

第 一 題
獻身生活會之通則

573 條－1項－藉宣願實踐福音勸諭的獻身生活，是一種固定的生活方式；信徒藉此在聖神的推動下，更密切追隨基督，將自己完全奉獻於至愛之天主；期以新而特殊的名義，致力於光榮天主、建設教會、拯救世界；並在為天主之國服務中，追求愛德之完美，成為教會內光輝燦爛的標記，預報天上光榮。

2項－基督信徒得自由地在教會有關主管依法設立之獻身生活中，接受此生活方式；遵照本會法規，以聖願或其他聖約，申明實踐貞潔、貧窮與服從之福音勸諭，以及經由此等勸諭所導引之愛德，以特殊方式與教會及其奧秘相結合。

574 條－1項－在此類獻身生活會中申明實踐福音勸諭者，其身分與教會的生活及聖德有關，因此凡教會中人皆應維護並提倡之。

§ 2. Ad hunc statum quidam christifideles specialiter a Deo vocantur, ut in vita Ecclesiae peculiari dono fruantur et, secundum finem et spiritum instituti, eiusdem missioni salvificae prosint.

Can. 575 - Consilia evangelica in Christi Magistri doctrina et exemplis fundata, donum sunt divinum, quod Ecclesia a Domino accepit Eiusque gratia semper conservat.

Can. 576 - Competentis Ecclesiae auctoritatis est consilia e interpretari, eorundem praxim legibus moderati atque stabiles inde vivendi formas canonica approbatione constituere itemque,pro parte sua, curare ut instituta secundum spiritum fundatorum et sanas traditiones crescant et floreant.

Can. 577 - Permulta in Ecclesia sunt instituta vitae consecratae, quae donationes habent differentes secundum gratiam quae data est eis: Christum, enim, pressius sequuntur sive orantem, sive Regnum Dei annuntiantem, sive hominibus benefacientem, sive cum eis in saeculo conversantem, semper autem voluntatem Patris facientem.

Can. 578 - Fundatorum mens atque proposita a competenti auctoritate ecclesiastica sanctia circa naturam, finem, spiritum et indolem instituti, necnon eius sanae traditiones, quae omnia patrimonium eiusdem instituti constituunt, ab omnibus fideliter servanda sunt.

Can. 579 - Episcopi dioecesani, in suo quisque territorio, instituta vitae consecrate formali decreto erigere possunt, dummodo Sedes Apostolica consulta fuerit.

Can. 580 - Aggregatio alicuius instituti vitae consecratae ad aliud reservatur competenti auctoritati instituti aggregantis, salva semper canonica autonomia instituti aggregati.

Can. 581 - Dividere institutum in partes, quocumque nomine veniant, novas erigere, erectas coniungere vel aliter circumscribere ad competentem instituti auctoritatem pertinet, ad normam constitutionum.

Can. 582 - Fusiones et uniones institutorum vitae consecratae uni Sedi Apostolicae reservantur; eidem quoque reservantur confoederationes et foederationes.

Can. 583 - Immutationes in institutis vitae consecratae ea afficientes, quae a Sede Apostolica approbata fuerunt, absque eiusdem licentia fieri nequeunt.

2項－凡基督信徒蒙天主特別召叫獲此身分者，在教會生活中享有特殊恩惠；並按各會之宗旨與精神，均有助於教會之救世使命。

575 條－基於導師基督的訓誨與善表的福音勸諭，是教會從主手中接受的神恩，賴其聖寵得常保存不失。

576 條－教會有關當局有權解釋福音勸諭，訂定實踐勸諭之法規，以及依法核准、制定其固定的生活方式；並在其權限內照顧此等修會，使按創立人的精神及健全傳統得以發展與昌盛。

577 條－獻身生活會在教會內為數眾多，所得天主聖寵的恩賜又各不同：其緊隨基督或著重祈禱、或著重宣報天國、或著重加惠於人、或著重與世人交往，無論那一方面均是恆常追隨承行天父旨意的基督。

578 條－凡表達創會人之心意和由教會主管當局所批示的有關會的性質、宗旨、精神與特徵以及健全傳統，均構成會之遺產，該會全體成員皆應忠實遵守。

579 條－教區主教只有在向宗座請示後，始得在其轄區內以正式法令成立獻身生活會。

580 條－一個獻身生活會與另一會合併之權限，由接受合併之會主管當局保留；惟常應顧全被合併者的合法自治權。

581 條－獻身生活會劃分為無論何種名稱之支會，或設立新支會，合併已設立的支會，或重新規劃支會，依會憲皆屬該會主管當局之權限。

582 條－獻身生活會之合併與合一之權，僅由宗座保留之；組織協會或聯盟之權亦由宗座保留。

583 條－獻身生活會欲變更之事項，凡涉及由宗座所核定者，非有宗座之許可不得為之。

Can. 584 - Institutum supprimere ad unam Sedem Apostolicam spectat, cui etiam reservatur de eius bonis temporalibus statuere.

Can. 585 - Instituti partes supprimere ad auctoritatem competentem eiusdem instituti pertinet.

Can. 586 - § 1. Singulis institutis iusta autonomia vitae, praesertim regiminis, agnoscitur, qua gaudeant in Ecclesia propria disciplina atque integrum servare valeant suum patrimonium, de quo in can. 578.

§ 2. Ordinariorum locorum est hanc autonomiam servare ac tueri.

Can. 587 - § 1. Ad propriam singulorum institutorum vocationem et identitatem fidelius tuendam, in cuiusvis instituti codice fundamentali seu constitutionibus contineri debent, praeter ea quae in can. 578 servanda statuuntur, normae fundamentales circa instituti regimen et sodalium disciplinam, membrorum incorporationem atque institutionem, necnon proprium sacrorum ligaminum obiectum.

§ 2. Codex huiusmodi a competenti auctoritate Ecclesiae approbatur et tantummodo cum eiusdem consensu mutari potest.

§ 3. In hoc codice elementa spiritualia et iuridica apte componantur; normae tamen absque necessitate ne multiplicentur.

§ 4. Ceterae normae a competenti instituti auctoritate statuae apte in aliis codicibus colligantur, quae tamen iuxta exigentias locorum et temporum congrue recognosci et aptari possunt.

Can. 588 - § 1. Status vitae consecratae, suapte natura, non est nec clericalis nec laicalis.

§ 2. Institutum clericale illud dicitur quod, ratione finis seu propositi a fundatore intenti vel vi legitimae traditionis, sub moderamine est clericorum, exercitium ordinis sacri assumit, et qua tale ab Ecclesiae auctoritate agnoscitur.

§ 3. Institutum vero laicale illud appellatur quod, ab Ecclesiae auctoritate qua tale agnitum, vi eius naturae, indolis et finis munus habet proprium, a fundatore vel legitima traditione definitum, exercitium ordinis sacri non includens.

Can. 589 - Institutum vitae consecratae dicitur iuris pontificii, si a Sede Apostolica erectum aut per eiusdem formale decretum approbatum est; iuris vero dioecesani, si ab Episcopo dioecesano erectum, approbationis decretum a Sede Apostolica non est consecutum.

Can. 590 - § 1. Instituta vitae consecratae, utpote ad Dei totiusque Ecclesiae servitium speciali modo dicata, supremae eiusdem auctoritati peculiari ratione subduntur.

§ 2. Singuli sodales Summo Pontifici, tamquam supremo eorum Superiori, etiam ratione sacri vinculi oboedientiae parere tenentur.

584 條－撤銷獻身生活會之權只歸宗座所有；被撤銷者財產之處理權，亦由宗座保留。

585 條－撤銷獻身生活會之權，屬於該會之主管當局。

586 條－1項－每個獻身生活會皆有對其生活、尤其在治理上，適度的自治權，在教會內有其固有的紀律，並得保存578條所言之祖產完整無缺。

2項－對此類自治權之維護及保存，為教區教長之權責。

587 條－1項－每個獻身生活會為求更忠實維護其固有聖召及特色，其基本法規即會憲應訂定，除578條所述應遵守事項外，尚應由涵蓋有關該會之治理、會士之記律、成員之收錄及培育，以及聖約的本有目標。

2項－此類會憲應由教會有關當局批准，並僅在其同意下，始得修正。

3項－在此類會憲內，應將靈修項目與法律部分配合得宜；惟不應增添不必要之規章。

4項－由獻身生活會有關當局制定的其他規則，應適切地彙集在其他典章中，此類規則按時代地方之需要，得加以適當的修正和適應。

588 條－1項－獻身生活者身分依其本質，既非聖職人，亦非平信徒。

2項－有稱為聖職會者，是因創會人所要達到的目的或計畫，或因合法傳統，由聖職人員掌理會務，行使聖秩，並經由教會當局認可者。

3項－有稱為非聖職會者，係由教會當局認可為非聖職會，就其性質、特色、宗旨而言，行使由創會人或合法傳統所界定之職務，不含行使聖秩者。

589 條－獻身生活會是經由宗座設立，或經由宗座正式法令核定者，稱為宗座管轄之獻身生活會；若經由教區主教設立，未獲得宗座核定之法令者，為教區管轄會。

590 條－1項－獻身生活會既係以特殊方式為天主及全教會服務，故有特殊理由隸屬於教會的最高權力。

2項－每個會士另外因其有聽命聖約，尤應服從教宗，以之為其最高上司。

Can. 591 - Quo melius institutorum bono atque apostolatus necessitatibus provideatur, Summus Pontifex, ratione sui in universam Ecclesiam primatus, intuitu utilitatis communis, instituta vitae consecratae ab Ordinariorum loci regimine eximere potest sibique soli vel alii ecclesiasticae auctoritati subicere.

Can. 592 - § 1. Quo melius institutorum communio cum Sede Apostolica foveatur, modo et tempore ab eadem statutis, quilibet supremus Moderatur brevem conspectum status et vitae instituti eidem Apostolicae Sedi mittat.

§ 2. Cuiuslibet instituti Moderatores promoveant notitiam documentorum Sanctae Sedis, quae sodales sibi concreditos respiciunt, eorumque observantiam curent.

Can. 593 - Firmo praescripto can. 586, instituta iuris pontificii quoad regimen internum et disciplinam immediate et exclusive potestati Sedes Apostolicae subiciuntur.

Can. 594 - Institutum iuris dioecesani, firmo can. 586, permanet sub speciali cura Episcopi dioecesani.

Can. 595 - § 1. Episcopi sedis principis est constitutiones approbare et immutationes in eas legitime introductas confirmare, salvis iis in quibus Apostolica Sedes manus apposuerit, necnon negotia maiora totum institutum respicientia tractare, quae potestatem internae auctoritatis superent, consultis tamen ceteris Episcopis dioecesanis, si institutum ad plures dioeceses propagatum fuerit.

§ 2. Episcopus dioecesanus potest dispensationes a constitutionibus concedere in casibus particularibus.

Can. 596 - § 1. Institutorum Superiores et capitula in sodales ea gaudent potestate, quae iure universali et constitutionibus definitur.

§ 2. In institutis autem religiosis clericalibus iuris pontificii pollent insuper potestate ecclesiastica regiminis pro foro tam externo quam interno.

§ 3. Potestati de qua in § 1 applicantur praescripta cann. 131, 133 et 137-144.

Can. 597 - § 1. In vitae consecratae institutum admitti potest quilibet catholicus, recta intentione praeditus, qui qualitates habeat iure universali et proprio requisitas nulloque detineatur impedimento.

§ 2. Nemo admitti potest sine congrua praeparatione.

Can. 598 - § 1. Unumquodque institutum, attentis indole et finibus propriis, in suis constitutionibus definiat modum quo consilia evangelica

591 條 - 為更好照顧各會之利益及使徒事業之需要，教宗以其全教會元首的地位，為大眾的益處，可使獻身生活會脫離教區教長之管轄，祇隸屬於其本人或其他教會當局。

592 條 - 1 項 - 為促進會與宗座間之共融，每個會的最高上司，應依宗座規定之時間及方式，向其呈遞有關本會之現況及生活簡報。

2 項 - 每個會的上司應讓所屬會士知曉關係他們的宗座文件，並責令遵守。

593 條 - 宗座管轄會有關其內部的管理及紀律，直接地而又僅僅隸屬於宗座權力，但應遵守586條之規定。

594 條 - 教區管轄會經常受教區主教的特別照顧，586條之規定不變。

595 條 - 1 項 - 總會院所在地之主教有權批准會憲，並認可依法所作之修正，惟宗座手訂之條文除外；該主教亦得處理有關全會而超過內部主管職權之重大事項；但若該會已發展至其他教區時，則應諮詢其他教區主教。

2 項 - 教區主教得於個案中豁免會憲。

596 條 - 1 項 - 獻身生活會上司及代表大會，對本會會士享有普通法及會憲所界定之權力。

2 項 - 惟於宗座管轄之聖職會內，享有內場與外場之教會治理權。

3 項 - 131、133及137至144各條之規定亦適用於 1 項所述之權力。

597 條 - 1 項 - 凡天主教徒意向純正，並具備普通法和該會法規所要求之資格，而無任何阻礙者皆得加入獻身生活會。

2 項 - 無適當準備者，不得入會。

598 條 - 1 項 - 凡獻身生活會均應針對本會之特色及宗旨，於

castitatis, paupertatis et oboedientiae, pro sua vivendi ratione, servanda sunt.

§ 2. Sodales vero omnes debent non solum consilia evangelica fideliter integreque servare, sed etiam secundum ius proprium instituti vitam componere atque ita ad perfectionem sui status contendere.

Can. 599 - Evangelicum castitatis consilium propter Regnum coelorum assumptum, quod signum est mundi futuri et fons uberioris fecunditatis in indiviso corde, obligationem secumfert continentiae perfectae in caelibatu.

Can. 600 - Evangelicum consilium paupertatis ad imitationem Christi, qui propter nos egenus factus est cum esset dives, praeter vitam re et spiritu pauperem, operose in sobrietate ducendam et a terrenis divitiis alienam, secumfert dependentiam et limitationem in usu et dispositione bonorum ad normam iuris proprii singulorum institutorum.

Can. 601 - Evangelicum oboedientiae consilium, spiritu fidei et amoris in sequela Christi usque ad mortem oboedientis suspectum, obligat ad submissionem voluntatis erga legitimos Superiores, vices Dei gerentes, cum secundum proprias constitutiones praecipiunt.

Can. 602 - Vita fraterna, unicuique instituto propria, qua sodales omnes in peculiarem veluti familiam in Christo coadunantur, ita definiatur ut cunctis mutuo adiutorio evadat ad suam cuiusque vocationem adimplendam. Fraterna autem communione, in caritate radicata et fundate, sodales exemplo sint universalis in Christo reconciliationis.

Can. 603 - § 1. Praeter vitae consecratae instituta, Ecclesia agnoscit vitam eremiticam seu anachoreticam, qua christifideles arctiore a mundo secessu, solitudinis silentio, assidua prece et paenitentia, suam in laudem Dei et mundi salutem vitam devovent.

§ 2. Eremita, uti Deo deditus in vita consecrata, iure agnoscitur si tria evangelica consilia, voto vel alio sacro ligamine firmata, publice profiteatur in manu Episcopi dioecesani et propriam vivendi rationem sub ductu eiusdem servet.

Can. 604 - § 1. Hisce vitae consecratae formis accedit ordo virginum quae, sanctum propositum emittentes Christum pressius sequendi, ab Episcopo dioecesano iuxte probatum ritum liturgicum Deo consecrantur, Christo Dei Filio mystice desponsantur et Ecclesiae servitio dedicantur.

§ 2. Ad suum propositum fidelius servandum et ad servitium Ecclesiae, proprio statui consonum, mutuo adiutorio perficiendum, virgines consociari possunt.

會憲中界定其生活方式，以遵守貞潔、貧窮與服從之福音勸諭。

2 項 - 所有會士不但應忠實而完整地遵行福音勸諭，並應遵照本會法規而生活，藉以達成符合其身分之完美。

599 條 - 為天國而接受的貞潔福音勸諭，係來世的記號，亦為在不二分的心中豐碩繁盛之源泉，連帶負有獨身完全節制的意義。

600 條 - 為效法原本富有，但為我們成為貧困者的基督而接受的貧窮福音勸諭，要求按各會會憲的規定，除了度實際和精神的貧窮生活外，尚應勤勉儉樸，不沾染世上財富，在使用及處理財物上，應受約束及限制。

601 條 - 以信德與愛德的精神追隨服從至死之基督，而接受的服從福音勸諭，要求服從合法上司代表天主依會憲所發布的命令。

602 條 - 兄弟般的生活為獻身生活會所固有，因之全體會士在基督內合力組成特殊家庭，彼此互助，以達成各人之聖召；藉基於愛的兄弟般的共融，會士成了眾人在基督內和好的表率。

603 條 - 1 項 - 除獻身生活會外，教會亦認可獨修或隱修士生活，基督信徒藉此更嚴格的生活方式，自世界隱退，以慎獨、緘默、不間斷的祈禱和補贖奉獻其生命，讚美天主並拯救世界。

2 項 - 在教區主教面前，公開表明接受聖願或其他聖約之約束，實踐三福音勸諭，並在主教指導下，遵守特殊生活方式之獨修士，法律承認其為以獻身生活奉獻於天主者。

604 條 - 1 項 - 與上述獻身生活方式相似的，尚有貞女會，她們承諾更緊隨基督，由教區主教按所核定的禮儀，將其奉獻於天主，奧秘地許配予基督，獻身為教會服務。

2 項 - 為忠實篤守其志願，互助互勵，對教會從事符合其身分的服務，貞女得聯合成團體。

Can. 605 - Novas formas vitae consecratae approbare uni Sedi Apostolicae reservatur. Episcopi dioecesani autem nova vitae consecratae dona a Spiritu Sancto Ecclesiae concredita discernere satagant iidemque adiuvent promotores ut proposita meliore quo fiere potest modo exprimant aptisque statutis protegant, adhibitis praesertim generalibus normis in hac parte contentis.

Can. 606 - Quae de institutis vitae consecratae eorumque sodalibus statuuntur, pari iure de utroque sexu valent, nisi ex contexu sermonis vel ex rei natura aliud constet.

TITULUS II
DE INSTITUTIS RELIGIOSIS

Can. 607 - § 1. Vita religiosa, utpote totius personae consecratio, mirabile in Ecclesia manifestat conubium a Deo conditum, futuri saeculo signum. Ita religiosus plenam suam consummat donationem veluti sacrificium Deo oblatum, quo tota ipsius exsistentia fit continuus Dei cultus in caritate.

§ 2. Institutum religiosum est societas in qua sodales secundum ius proprium vota publica perpetua vel temporaria, elapso tamen tempore renovanda, nuncupant atque vitam fraternam in communi ducunt.

§ 3. Testimonium publicum a religiosis Christo et Ecclesiae reddendum illam secumfert a mundo separationem, quae indoli et fini uniuscuiusque instituti est propria.

CAPUT I
DE DOMIBUS RELIGIOSIS EARUMQUE ERECTIONE ET SUPPRESSIONE

Can. 608 - Communitas religiosa habitare debet in domo legitime constituta sub auctoritate Superioris ad normam iuris designati; singulae domus habeant oratorium, in quo Eucharistia celebretur et asservetur ut vere sit centrum communitatis.

Can. 609 - § 1. Instituti religiosi domus eriguntur ab auctoritate competenti iuxta constitutiones, praevio Episcopi dioecesani consensu in scripti dato.

§ 2. Ad erigendum monasterium monialium requiritur insuper licentia Apostolicae Sedis.

Can. 610 - § 1. Domorum erectio fit prae oculis habita utilitate Ecclesiae et instituti atque in tuto positis iis quae ad vitam religiosam sodalium rite agendam requiruntur, iuxta proprios instituti fines et spiritum.

605 條－批准新型的奉獻生活之權單由宗座保留。教區主教應悉心分辨聖神託付給教會的獻身生活之新恩賜，協助發起人以最佳方式實現所訂計畫，並以適當法規，尤其應援用本編所有的通則維護之。

606 條－有關獻身生活會及其會士之各項規定，對男女均能適用，除非從上下文含意或事物本質另有所指。

第 二 題
修　會

607 條－1項－修會生活，既為整體人格的奉獻，彰顯天主在教會內所制定的奇妙婚姻，作為來世的記號。因此會士們將自己完全交付，猶如奉獻天主的祭祀，藉此祭祀個人之整個存在，成了在愛德中向天主做的持續不斷的敬禮。

2項－修會乃是社團，其會士應依照本會法規，宣發終身公開願，或期滿重發之定期公開願，共度兄弟般生活。

3項－會士為基督及教會公開見證所附帶的隔離世俗，其程度應視每個修會的性質與宗旨而定。

第 一 章
修會會院之建立及撤銷

608 條－修會團體應居住在合法設立的會院內，隸屬於依法任命的上司權下。每個會院至少應有一座經堂，在內舉行感恩祭並供奉聖體，使之真正成為團體的中心。

609 條－1項－修會會院，應照會憲規定由主管當局成立，惟須先取得教區主教書面的同意。

2項－為成立隱修修女院，應另具備宗座之許可。

610 條－1項－為設立會院，應顧及教會與修會之利益，並為會士依修會的特殊目標及精神，能善度修會生活採取周密措施。

§ 2. Nulla domus erigatur nisi iudicari prudenter possit fore ut congrue sodalium necessitatibus provideatur.

Can. 611 - Consensus Episcopi dioecesani ad erigendam domum religiosam alicuius instituti secumfert ius:

1° vitam ducendi secundum indolem et fines proprios instituti;

2° opera instituto propria exercendi ad normam iuris, salvis condicionibus in consensu appositis;

3° pro institutis clericalibus habendi ecclesiam, salvo praescripto can. 1215, §3, et sacra ministeria peragendi, servatis de iure servandis.

Can. 612 - Ut domus religiosa ad opera apostolica destinetur diversa ab illis pro quibus constituta est, requiritur consensus Episcopi dioecesani; non vero, si agatur de conversione, quae, salvis fundationis legibus, ad internum regimen et disciplinam dumtaxat referatur.

Can. 613 - § 1. Domus religiosa canonicorum regularium et monachorum sub proprii Moderatoris regimine et cura sui iuris est, nisi constitutiones aliter ferant.

§ 2. Moderator domus sui iuris est de iure Superior maior.

Can. 614 - Monasteria monialium cuidam virorum instituto consociata propriam vitae rationem et regimen iuxta constitutiones obtinent. Mutua iura et obligationes ita definiantur ut ex consociatione spirituale bonum proficere possit.

Can. 615 - Monasterium sui iuris, quod praeter proprium Moderatorem alium Superiorem maiorem non habet, neque alicui religiosorum instituto ita consociatum est ut eiusdem Superior vera potestate constitutio constitutionibus determinata in tale monasterium gaudeat, ad normam iuris peculiari vigilantiae Episcopi dioecesani comittitur.

Can. 616 - § 1. Domus religiosa legitime erecta supprimi potest a supremo Moderatore ad normam constitutionum, consulto Episcopo dioecesano. De bonis domus suppressae provideat ius proprium instituti, salvis fundatorum vel offerentium voluntatibus et iuribus legitime quaesitis.

§ 2. Suppressio unicae domus instituti ad Sanctam Sedem pertinet, cui etiam reservatur de bonis in casu statuere.

§ 3. Supprimere domum sui iuris, de qua in can. 613, est capituli generalis, nisi constitutiones aliter ferant.

§ 4. Monialium monasterium sui iuris supprimere ad Sedem Apostolicam pertinet, servatis ad bona quod attinet praescriptis constitutionum.

2 項 - 除非明智審斷能提供會士之所需，否則不應設立任何會院。

611 條 - 教區主教一旦同意某修會設立會院，即連帶授予以下之權力：

1° 按該修會固有的性質和宗旨度生活；

2° 依法從事該修會固有之工作，但應遵守同意書內所附條件；

3° 聖職修會擁有聖堂，但應顧全1215條3項之規定，並行使聖職，惟須遵守有關法律之規定。

612 條 - 欲將修會會院用於使徒工作，而有異於原設會院之目的者，須有教區主教之同意；但在不違背創會的法規下，僅變更有關內部之治理及紀律時，不在此限。

613 條 - 1 項 - 由本院長治理及照顧下之詠禱會士及隱修會士的會院，享有自治權，除非會憲另有規定。

2 項 - 自治會院院長是法定的高級上司。

614 條 - 與男修會聯合之隱修修女院，依會憲享有其本有之生活方式及治理，雙方相互權利與義務應加以界定，務使由聯合能獲致靈修神益。

615 條 - 具有自治權之隱修院，除本院長外無其他高級上司，亦未與其他修會聯合，致使此男修會上司依會憲對該隱修院具有實權者，則應將該修院託付教區主教依法特別監督之。

616 條 - 1 項 - 修會最高上司於諮詢教區主教後，得依會憲關閉合法設立之會院。修會之本有法應具列條文，以處理所關閉會院之財產，但應照顧創建人或捐獻人的意願及合法取得之權利。

2 項 - 修會僅有之會院，僅宗座有權關閉之；其財產之處理亦由宗座保留。

3 項 - 關閉613條所指自治會院之權，屬該院之總代表會，除非會憲另有規定。

4 項 - 關閉自治隱修修女院之權屬於宗座；其財產依會憲規定處理之。

CAPUT II
DE INSTITUTORUM REGIMINE

Art. 1
DE SUPERIORIBUS ET CONSILIIS

Can. 617 - Superiores suum munus adimpleant suamque potestatem exerceant ad normam iuris universalis et proprii.

Can. 618 - Superiores in spiritu servitii suam potestatem a Deo per ministerium Ecclesiae receptam exerceant. Voluntati igitur Dei in munere explendo dociles, ipsi subditos regant uti filios Dei, ac promoventes cum reverentia personae humanae illorum voluntariam oboedientiam, libenter eos audiant necnon eorum conspirationem in bonum instituti et Ecclesiae foveant, firma tamen ipsorum auctoritate decernendi et praecipiendi quae agenda sunt.

Can. 619 - Superiores suo officio sedulo incumbant et una cum sodalibus sibi commissis studeant aedificare fraternam in Christo communitatem, in qua Deus ante omnia quaeratur et diligatur. Ipsi igitur nutriant sodales frequenti verbi Dei pabulo eosque adducant ad sacrae liturgiae celebrationem. Eis exemplo sint in virtutibus colendis et in observantia legum et traditionum proprii instituti; eorum necessitatibus personalibus convenienter subveniant, infirmos sollicite curent ac visitent, corripiant inquietos, consolentur pusillamines, patientes sint erga omnes.

Can. 620 - Superiores maiores sunt, qui totum regunt institutum, vel eius provinciam, vel partem eidem aequiparatam, vel domum sui iuris, itemque eorum vicarii. His accedunt Abbas Primas et Superior congregationis monasticae, qui tamen non habent omnem potestatem, quam ius universale Superioribus maioribus tribuit.

Can. 621 - Plurium domorum coniunctio quae sub eodem Superiore partem immediatam eiusdem instituti constituat et ab auctoritate legitima canonice erecta sit, nomine venit provinciae.

Can. 622 - Supremus Moderator potestatem obtinet in omnes instituti provincias, domos et sodales, exercendam secundum ius proprium; ceteri Superiores ea gaudent intra fines sui muneris.

Can. 623 - Ut sodales ad munus Superioris valide nominentur aut eligantur, requiritur congruum tempus post professionem perpetuam vel definitivam, a iure proprio vel, si agatur de Superioribus maioribus, a constitutionibus determinandum.

第 二 章
修會之管理

第 一 節
上 司 及 參 議 會

617 條 - 上司皆應依普通法及本有法之規定盡其職務並行使其權力。

618 條 - 上司應以服務精神，行使其藉教會聖職受自天主之權力。因此，在盡職時應順行天主旨意，管理屬下猶如天主之子女，尊重其人格促進自願的服從，樂於聆聽其意見，鼓勵他們為了修會及教會之利益而通力合作；但決定及命令該做事之權威不該受損。

619 條 - 上司應對自己的職務黽勉從事，與所受付託之會士一同致力於建設在基督內的友愛團體，以尋求並愛天主在萬有之上。因此，上司應經常以天主聖言滋養其屬下，引導他們舉行神聖禮儀；在修德、遵守本會會規及傳統上成為他們的表率；適當地照顧個人的需要，關心和看望病患，安撫不安其位者，慰勉懦弱者，對人人皆要有耐心。

620 條 - 所稱高級上司，皆指管理全修會的會長，或省會或相當於省會的省會長，或自治會院的院長，以及上述上司之代理人。與以上相等的上司尚有隱修會的首席院長及上司，他們並無普通法賦予高級上司的一切權力。

621 條 - 稱為省會是指若干會院相組合，屬同一上司，構成同一修會的直屬部分，且經合法當局依法成立者。

622 條 - 最高上司對修會之一切會省、會院及會士，依本會法行使其權力；其餘上司僅享有其職務範圍內之權力。

623 條 - 為使會士有效地被任命或被選為上司，必須依本有法規定，曾發終身願或確定願歷經相當年限者；如擔任高級上司，其年限由會憲規定。

Can. 624 - § 1. Superiores ad certum et conveniens temporis spatium iuxte naturam et necessitatem instituti constituantur, nisi pro supremo Moderatore et pro Superioribus domus sui iuris constitutiones aliter ferant.

§ 2. Ius proprium aptis normis provideat, ne Superiores, ad tempus definitum constituti, diutius sine intermissione in regiminis officiis versentur.

§ 3. Possunt tamen durante munere ab officio amoveri vel in aliud transferri ob causas iure proprio statutas.

Can. 625 - § 1. Supremus instituti Moderator electione canonica designetur ad normam constitutionum.

§ 2. Electionibus Superioris monasterii sui iuris, de quo in can. 615, et supremi Moderatoris instituti iuris dioecesani praeest Episcopus sedis principis.

§ 3. Ceteri Superiores ad normam constitutionum constituantur; ita tamen ut, si eligantur, confirmatione Superioris maioris competentis indigeant; si vero a Superiore nominentur, apta consultatio praecedat.

Can. 626 - Superiores in collatione officiorum et sodales in electionibus normas iuris universalis et proprii servent, abstineant a quovis abusu et acceptione personarum, et, nihil praeter Deum et bonum instituti prae oculis habentes, nominent aut eligant quos in Domino vere dignos et aptos sciant. Caveant praetera in electionibus a suffragiorum procuratione sive directe sive indirecte, tam pro seipsis quam pro aliis.

Can. 627 - § 1. Ad normam constitutionum, Superiores proprium habeant consilium, cuius opera in munere exercendo utantur oportet.

§ 2. Praeter casus in iure universali praescriptos, ius proprium determinet casus in quibus consensus vel consilium ad valide agendum requirantur ad normam can. 127 exquirendum.

Can. 628 - § 1. Superiores qui iure proprio instituti ad hoc munus designatur, statis temporibus domos et sodales sibi commissios iuxta normas eiusdem iuris proprii visitent.

§ 2. Episcopi dioecesani ius et officium est visitare etiam quoad disciplinam religiosam:

1° monasteria sui iuris de quibus in can. 615;

2° singulas domos instituti iuris dioecesani in proprio territorio sitas.

§ 3. Sodales fiducialiter agant cum visitatore, cui legitime interroganti respondere tenentur secundum veritatem in caritate; nemini vero fas est

624 條－1項－上司依修會之性質與需要，應有適當的任期；但有關最高上司及自治會院上司之任期，會憲另有規定者不在此限。

2項－修會本有法應訂出具體規定，勿使限定任期之上司，長時間連續留任管理會務過久。

3項－上司即使在任期內，也可依本有法所定原故被免職或他調。

625 條－1項－修會最高上司，應依會憲規定，經由合法之選舉出任。

2項－615條所言自治隱修院上司，以及教區管轄之修會最高上司之選舉，由總會院所在地之主教主持之。

3項－其餘上司應依會憲產生；若以選舉產生，須經有關高級上司認可；若由上司任命，事先應有適當之徵詢。

626 條－上司委任職務以及會士進行選舉，均應遵守普通法及本有法之規定，應避免任何徇私舞弊之事發生，心目中只看天主和本會之利益，毫無顧慮地任命或選舉認為在主內適當而合格的人。此外，在選舉時，力戒為本人或他人，直接或間接爭取選票。

627 條－1項－上司應依會憲規定，設置本會參議會，以使在行使職務時，妥善運用。

2項－除普通法所指定的案例外，修會本有法亦應列舉有關案例，依127條之規定，何者需要參議會之同意，何者僅需徵詢其意見始為有效。

628 條－1項－依修會本有法被任命為上司者，應依本有法規定，定期視察所受託會院及會士。

2項－教區主教有權責視察下列會院，包括修會紀律：

1° 615條所指的自治隱修院；

2° 在轄區內設立的教區管轄的修會所有會院。

3項－會士們應以信賴的態度與視察人合作，凡合理提出的詢問，須以愛德據實作答；任何人不得以任何方式，使會士逃避此項義

quoquo modo sodales ab hac obligatione avertere, aut visitationis scopum aliter impedire.

Can. 629 - In sua quisque domo Superiores commorentur, nec ab eadem discedant, nisi ad normam iuris proprii.

Can. 630 - § 1. Superiores sodalibus debitam agnoscant libertatem circa paenitentiae sacramentum et conscientiae moderamen, salva tamen instituti disciplina.

§ 2. Solliciti sint Superiores ad normam iuris proprii, ut sodalibus idonei confessarii praesto sint, apud quos frequenter confiteri possint.

§ 3. In monasteriis monialium, in domibus formationis et in communitatibus numerosioribus laicalibus habeantur confessarii ordinarii ab Ordinario loci probati, collatis consiliis cum communitate, nulla tamen acta obligatione ad illos accedendi.

§ 4. Subditorum confessiones Superiores ne audiant, nisi sponte sua sodales id petant.

§ 5. Sodales cum fiducia Superiores adeant, quibus animum suum libere ac sponte aperire possunt. Vetantur autem Superiores eos quoquo modo inducere ad conscientiae manifestationem sibi peragendam.

Art. 2
DE CAPITULIS

Can. 631 - § 1. Capitulum generale, quod supremam auctoritatem ad normam constitutionum in instituto obtinet, ita efformetur ut totum institutum repraesentans, verum signum eiusdem unitatis in caritate evadat. Eius praecipue est: patrimonium instituti de quo in can. 578, tueri et accommodatam renovationem iuxta ipsum promovere, Moderatorem supremum eligere, maiora negotia tractare, necnon normas edicere, quibus omnes parere tenentur.

§ 2. Composito et ambitus potestatis capituli definiantur in constitutionibus; ius proprium ulterius determinet ordinem servandum in celebratione capituli, praesertim quod ad electiones et rerum agendarum rationes attinet.

§ 3. Iuxta normas in iure proprio determinatas, non modo provinciae et communitates locales, sed etiam quillibet sodalis optata sua et suggestiones capitulo generali libere mittere potest.

Can. 632 - Ius proprium accurate determinet quae pertineant ad alia instituti capitula et ad alias coadunationes, nempe ad eorum naturam, auctoritatem, compositionem, modum procedendi et tempus celebrationis.

務，或用別的方法阻止達成視察目的。

629 條 - 除非本有法令有規定，上司應居住在自己的會院內，不得擅離會院。

630 條 - 1 項 - 上司應尊重會士們對懺悔聖事及良心輔導該有的自由，但應顧全修會之紀律。

2 項 - 上司應按本有法規定，提供適當的聽告解司鐸，使會士得勤辦告解。

3 項 - 在隱修女修院內，在培育會士的會院中，以及在人數眾多的非聖職團體內，皆應有經教區教長諮詢該團體後，所核定之經常聽告解司鐸，但會士們無任何義務去向他們告解。

4 項 - 上司不應聽屬下的告解；但屬下自動要求者除外。

5 項 - 屬下可以以信賴之心就教上司，甘心情願地向他坦露自己的心境。但禁止上司以任何方式誘使屬下向自己做良心的披露。

第 二 節
代 表 會

631 條 - 1 項 - 總代表會依照會憲在修會內享有最高權力，故其組成應代表全體修會，成為該會在愛德內合一的真正標誌。代表會的主要任務為：維護578條所言修會遺產，並引導之向適應新形勢改良道路上發展；選舉最高上司，商討重大事務，頒佈全體會士當守規則。

2 項 - 代表會之組織及其權限應於會憲中訂定之；本有法中應進一步訂出召開代表會，尤其關於選舉及處理事務之該守程序。

3 項 - 依本有法規定，不僅省會與地方團體，連會士本人均得向總代表會自由提出本人的願望及建議。

632 條 - 本有法應嚴格規定有關修會其他代表會及類似的會議，即其性質、權力、組織和進行方式及時間。

Can. 633 - § 1. Organa participationis vel consultationis munus sibi commissum fideliter expleant ad normam iuris universalis et proprii, eademque suo modo curam et participationem omnium sodalium pro bono totius instituti vel communitatis exprimant.

§ 2. In his mediis participationis et consultationis instituendis et adhibendis sapiens servetur discretio, atque modus eorum agendi indoli et fini instituti sit conformis.

Art. 3

DE BONIS TEMPORALIBUS EORUMQUE ADMINISTRATIONE

Can. 634 - § 1. Instituta, provinciae et domus, utpote personae iuridicae ipso iure, capaces sunt acquirendi, possidendi, administrandi et alienandi bona temporalia, nisi haec capacitas in constitutionibus excludatur vel coarctetur.

§ 2. Vitent tamen quamlibet speciem luxus, immoderati lucri et bonorum cummulationis.

Can. 635 - § 1. Bona temporalia institutorum religiosorum, utpote ecclesiastica, reguntur praescriptis Libri V De bonis Ecclesiae temporalibus, nisi aliud expresse caveatur.

§ 2. Quodlibet tamen institutum aptas normas statuat de usu et administratione bonorum, quibus paupertas sibi propria foveatur, defendatur et exprimatur.

Can. 636 - § 1. In quolibet instituti et similiter in qualibet provincia quae a Superiore maiore regitur, habeatur oeconomus, a Superiore maiore distinctus et ad normam iuris proprii constitutus, qui administrationem bonorum gerat sub directione respectivi Superioris. Etiam in communitatibus localibus instituatur, quantum fieri potest, oeconomus a Superiore locali distinctus.

§ 2. Tempore et modo iure proprio statutis, oeconomi et alii administratores auctoritati competenti peractae administrationis rationem reddant.

Can. 637 - Monasteria sui iuris, de quibus in can. 615, Ordinario loci rationem administrationis reddere debent semel in anno; Loci Ordinario insuper ius esto cognoscendi de rationibus oeconomicis domus religiosae iuris dioecesani.

Can. 638 - § 1. Ad ius proprium pertinet, intra ambitum iuris universalis, determinare actus qui finem et modum ordinariae administrationis excedant, atque ea statuere quae ad valide ponendum actum extraordinariae administrationis necessaria sunt.

633 條－1項－參與代表會或諮詢機構應依普通法及本有法之規定，忠實執行其所付託之職務，並以自己方式代表全體會士，對全修會或團體利益，表達關注及參與。

2項－在擬定及運用這些參與和諮議方法時，應該明智慎重，其程序要符合修會的性質及宗旨。

第三節
財產及其管理

634 條－1項－修會、省會及會院因其為法人，當有取得、擁有、管理和移轉其現世財產的權力；除非會憲排除或限制此項權力。

2項－但應避免任何類型的奢華，過分圖利及廣積財產。

635 條－1項－修會的現世財產既屬教會財產，則應受本法典第五卷「教會現世財產」法規之管束，除非另有明文規定。

2項－任何修會皆應制定使用及管理財產的適當規則；以培養、維護及彰顯修會本有之貧窮精神。

636 條－1項－在任何修會及由高級上司管理之省會內，應依本有法之規定設財務主任一人，非高級上司本人；財務主任在其直屬上司指示下管理財產。同樣在地方團體亦應儘可能認命與地方上司分開的財務主任。

2項－財務主任及其他財產管理人，應在依本有法所規定的時間與方式，向有關當局呈報所管理之帳目。

637 條－615條所指的自治隱修院，應向教區教長作年度財務報告；教區教長也有權了解教區管轄修會之經濟狀況。

638 條－1項－修會本有法應在普通法的範圍內，界定超越經常管理的目的與方式之行為；並訂定使管理之非常行為生效所需之條款。

§ 2. Expensas et actus iuridicos ordinariae administrationis valide, praeter Superiores, faciunt, intra fines sui muneris, officiales quoque, qui in iure proprio ad hoc designantur.

§ 3. Ad validitatem alienationis et cuiuslibet negotii in quo condicio patrimonalis personae iuridicae peior fieri potest, requiritur licentia in scripto data Superioris competentis cum consensu sui consilii. Si tamen agatur de negotio quod summam a Sancta Sede pro cuiusque regione definitam superet, itemque de rebus ex voto Ecclesiae donatis aut de rebus pretiosis artis vel historiae causa, requiritur insuper ipsius Sanctae Sedis licentia.

§ 4. Pro monasteriis sui iuris, de quibus in can. 615, et institutis iuris dioecesani accedat necesse est consensus Ordinarii loci in scriptis praestitus.

Can. 639 - § 1. Si persona iuridica debita et obligationes contraxerit etiam cum Superiorem licentia, ipsa tenetur de eisdem respondere.

§ 2. Si sodalis cum licentia Superioris contraxerit de suis bonis, ipse respondere debet, si vero de mandato Superioris negotium instituti gesserit, institutum respondere debet.

§ 3. Si contraxerit religiosus sine ulla Superiorum licentia, ipse respondere debet, non autem persona iuridica.

§ 4. Firmum tamen esto, contra eum, in cuius rem aliquid ex inito contractu verum est, semper posse actionem instituti.

§ 5. Caveant Superiores religiosi ne debita contrahenda permittant, nisi certo constet ex consuetis reditibus posse debiti foenus solvi et intra tempus non nimis longum per legitimam amortizationem reddi summam capitalem.

Can. 640 - Instituta, ratione habita singulorum locorum, testimonium caritatis et paupertatis quasi collectivum reddere satagant et pro viribus ex propriis bonis aliquid conferant ad Ecclesiae necessitatibus et egenorum sustentationi subveniendum.

CAPUT III
DE CANDIDATORUM ADMISSIONE ET DE SODALIUM INSTITUTIONE

Art. 1
DE ADMISSIONE IN NOVITIATUM

Can. 641 - Ius candidatos admittendi ad novitiatum pertinet ad Superiores maiores ad normam iuris proprii.

Can. 642 - Superiores vigilanti cura eos tantum admittant qui, praeter aetatem requisitam, habeant valetudinem, aptam indolem et sufficientes

2 項 - 經常管理的法定行為和經費之支付，除上司外，依本有法受命擔任該職務之其他職員，在其範圍內亦有效為之。

3 項 - 凡法人財產之合法移轉及將使產業狀況可能受損的交易，必須主管上司的書面批准，同時取得參議會之同意。但若交易之價值超過聖座為該地區所限定之金額時，或係因許願奉獻於教會之物品，或處理有歷史及藝術價值的珍貴物品，則必須有聖座之許可方為有效。

4 項 - 為615條所指的自治隱修院及教區管轄修會，必須有教區教長之書面同意。

639 條 - 1 項 - 法人所締結的債務及貸款，即使經上司的批准，也應自負清償之責。

2 項 - 如會士經上司准許為自己的財產訂立契約，當由其本人償付；如由上司命令處理修會的財務，修會應當負責。

3 項 - 會士如無上司任何准許而訂立契約，當由其本人負責，法人不應負責。

4 項 - 不過，應該有一個原則，為對抗因契約而受益的人，常得提出控訴。

5 項 - 修會上司，除非確知由正常收入足以償還利息，而且在不太久的時期內，能由合法的分期償還本金，不得借貸。

640 條 - 修會應斟酌各地區的情況，致力作愛德與貧窮的集體見證，並盡力自其財物中取出一部分，資助教會的需要並救助貧困者的生活。

第 三 章
會士之收錄及培育

第 一 節
收錄入初學期

641 條 - 高級上司有權依本有法之規定，收錄候選人進入初學期。

642 條 - 上司應謹慎注意有志入會者，除要求的年齡外，還要有健康的身體、相當的稟賦，及度修會生活應有的成熟資質。關於健

maturitatis qualitates ad vitam instituti propriam amplectendam; quae valetudo, indoles et maturitas comprobentur adhibitis etiam, si opus fuerit, peritis, firmo praescripto can. 220.

Can. 643 - § 1. Invalide ad novitiatum admittitur:

1° qui decimum septimum aetatis annum nondum compleverit;

2° coniux, durante matrimonio;

3° qui sacro vinculo cum aliquo instituto vitae consecratae actu obstringitur vel in aliqua societate vitae apostolicae incorporatus est, salvo praescripto can. 684;

4° qui institutum ingreditur vi, metu gravi aut dolo inductus, vel is quem Superior eodem modo inductus recipit;

5° qui celaverit suam incorporationem in aliquo instituto vitae consecratae aut in aliqua societate vitae apostolicae.

§ 2. Ius proprium potest alia impedimenta etiam ad validitatem admissionis constituere vel condiciones apponere.

Can. 644 - Superiores ad novitiatum ne admittant clericos saeculares inconsulto proprio ipsorum Ordinario, nec aere alieno gravatos qui ad solvendum pares non sint.

Can. 645 - § 1. Candidati, antequam ad novitiatum admittantur, testimonium baptismatis et confirmationis necnon status liberi exhibere debent.

§ 2. Si agatur de admittendis clericis iisve qui in aliud institutum vitae consecratae, in societatem vitae apostolicae vel in seminarium admissi fuerint, requiritur insuper testimonium respective Ordinarii loci vel Superioris maioris instituti, vel societatis, vel rectoris seminarii.

§ 3. Ius proprium exigere potest alia testimonia de requisita idoneitate candidatorum et de immunitate ab impedimentis.

§ 4. Superiores alias quoque informationes, etiam sub secreto, petere possunt, si ipsis necessarium visum fuerit.

Art. 2

De novitiatu et novitiorum institutione

Can. 646 - Novitiatus, quo vita in instituto incipitur, ad hoc ordinatur, ut novitii vocationem divinam, et quidem instituti propriam, melius agnoscant, vivendi modum instituti experiantur eiusque spiritu mentem et cor informent, atque ipsorum propositum et idoneitas comprobentur.

Can. 647 - § 1. Domus novitiatus erectio, translatio et suppressio fiant per decretum scripto datum supremi Moderatoris instituti de consensu sui consilii.

康、稟賦及成熟各項，如有必要，可經由專家認定，但應遵守220條之規定。

643 條－1項－下列人士被收錄入初學者無效：

1° 年未滿十七歲者；

2° 婚姻存續中的配偶；

3° 在某一獻身生活會尚有聖約之約束者，或加入某使徒生活團者；但應遵守684條之規定；

4° 由於受到威脅、重大恐嚇或欺騙而入會者，或上司處於相同情況而予收錄者；

5° 業已加入某獻身生活會或某使徒生活團而予隱瞞者。

2項－修會本有法得制定有關收錄的其他限制，包括有效限制或附加條件。

644 條－上司不得未經徵詢教區教長而收錄教區聖職人員；亦不得收錄負債而無力償還者。

645 條－1項－候選人在獲准入初學期之前，必須繳驗領洗、堅振及自由身分之證明。

2項－如收錄聖職人員，或曾加入其他獻身生活會、使徒生活團或修院者，另須繳驗有關教區教長、該會或該團高級上司，或修院院長之證明。

3項－修會本有法得要求候選人條件適合及未受阻礙的證明。

4項－若上司認為必要，亦得秘密尋求其他資訊。

第二節

初學期及初學生之培育

646 條－初學期乃是修會生活之開始，旨在使初學生更認識天主的召喚及該修會之聖召；經歷修會的生活方式，在其心靈與思想上接受修會精神之陶冶，使初學生之志向和適合性得以驗證。

647 條－1項－初學院之設立、遷移及撤銷，應由修會最高上司徵得其參議會之同意後，以書面法令為之。

§ 2. Novitiatus, ut validus sit, peragi debet in domo ad hoc rite designata. In casibus particularibus et ad modum exceptionis, ex concessione Moderatoris supremi de consensu sui consilii, candidatus novitiatum peragere potest in alia instituti domo sub moderamine alicuius probati religiosi, qui vices magistri novitiorum gerat.

§ 3. Superior maior permittere potest ut novitiorum coetus, per certa temporis spatia, in alia instituti domo, a se designata, commoretur.

Can. 648 - § 1. Novitiatus, ut validus sit, duodecim menses in ipsa novitiatus communitate peragendos complecti debet, firmo praescripto can. 647, §3.

§ 2. Ad novitiorum institutionem perficiendam, constitutiones, praeter tempus de quo in, §1, unum vel plura exercitationis apostolicae tempora extra novitiatus communitatem peragenda statuere possunt.

§ 3. Novitiatus ultra biennium ne extendatur.

Can. 649 - § 1. Salvis praescriptis can. 647, §3 et can. 648, §2, absentia a domo novitiatus quae tres menses, sive continuos sive intermissos, superet, novitiatum invalidum reddit. Absentia quae quindecim dies superet, suppleri debet.

§ 2. De venia competentis Superioris maioris, prima professio anticipari potest, non ultra quindecim dies.

Can. 650 - § 1. Scopus novitiatus exigit ut novitii sub directione magistri efformentur iuxta rationem institutionis iure proprio definiendam.

§ 2. Regimen novitiorum, sub auctoritate Superiorum maiorum, uni magistro reservatur.

Can. 651 - § 1. Novitiorum magister sit sodalis instituti qui vota perpetua professus sit et legitime designatus.

§ 2. Magistro, si opus fuerit, cooperatores dari possunt, qui ei subsint quoad moderamen novitiatus et institutionis rationem.

§ 3. Novitiorum institutioni praeficiantur sodales sedulo praeparati qui, aliis oneribus non impediti, munus suum fructose et stabili modo absolvere possint.

Can. 652 - § 1. Magistri eiusque cooperatorum est novitiorum vocationem discernere et comprobare, eosque gradatim ad vitam perfectionis instituti propriam rite ducendam efformare.

§ 2. Novitii ad virtutes humanas et christianas excolendas adducantur; per orationem et sui abnegationem in pleniorem perfectionis viam introducantur; ad mysterium salutis contemplandum et sacras

2 項 - 初學期必須在專為此目的、依法指定之會院內進行、方為有效。但在特殊個案中，且以例外方式，經由參議會同意，獲得最高上司許可下，候選人得於修會其他會院，在資深會士代替初學導師之輔導下進行。

3 項 - 高級上司得許可初學生團體，在其指定的另一會院，於限定時間內居留。

648 條 - 1 項 - 初學期必須在初學團體中度滿十二個月，始為有效；惟647條 3 項之規定維持不變。

2 項 - 為完成初學生之培育，會憲得於上項所言之時間外，訂定在初學團體外一段或幾段時期的使徒工作實習。

3 項 - 初學期切勿超過兩年。

649 條 - 1 項 - 除647條 3 項及648條 2 項之規定外，離開初學院無論連續或斷續超過三個月者，初學期歸於無效。超過十五天者，應予以補足。

2 項 - 經有關高級上司許可，初願得予提前；但以不超過十五天為限。

650 條 - 1 項 - 初學期之目的，要求初學生在導師教導下，依修會本有法定的方針接受培育。

2 項 - 對初學生之管理，應在高級上司權下，由一位導師行之。

651 條 - 1 項 - 初學導師應屬本會已發永願之會士，且係合法受委任者。

2 項 - 若視為需要，導師得有助手，他們在初學期之管理及教導方針上，應隸屬導師權下。

3 項 - 凡訓練有素，無其他任務干擾，能發揮效能又恆久盡職者，始得奉派負責培育初學生。

652 條 - 1 項 - 導師及其助手應分辨並驗證初學生之聖召，逐步予以培育，使之善度修會應有的成全生活。

2 項 - 應導引初學生修練人性及基督徒的美德，導引之藉祈禱和克己走向成全之路；訓練他們靜觀救贖奧蹟，閱讀並默想聖經；準備

Scripturas legendas et meditandas instruantur; ad Dei cultum in sacra liturgia excolendum praeparentur; rationem addiscant vitam ducendi Deo hominibusque in Christo per consilia evangelica consecratam; de instituti indole et spiritu, fine et disciplina, historia et vita edoceantur atque amore erga Ecclesiam eiusque sacros Pastores imbuantur.

§ 3. Novitii, propriae responsabilitatis conscii, ita cum magistro suo active collaborent ut gratiae divinae vocationis fideliter respondeant.

§ 4. Curent instituti sodales, ut in opere institutionis novitiorum pro parte sua cooperentur vitae exemplo et oratione.

§ 5. Tempus novitiatus, de quo in can. 648, § 1, in opus formationis proprie impendatur, ideoque novitii ne occupentur in studiis et muniis, quae huic formationi non directe inserviunt.

Can. 653 - § 1. Novitius institutum libere deserere potest; competens autem instituti auctoritas potest eum dimittere.

§ 2. Exacto novitiatu, si idoneus iudicetur, novitius ad professionem temporariam admittatur, secus dimittatur; si dubium supersit de eius idoneitate, potest probationis tempus a Superiore maiore ad normam iuris proprii, non tamen ultra sex menses prorogari.

Art. 3
De professione religiosa

Can. 654 - Professione religiosa sodales tria consilia evangelica observanda voto publico assumunt, Deo per Ecclesiae ministerium consecrantur et instituto incorporantur cum iuribus et officiis iure definitis.

Can. 655 - Professio temporaria ad tempus iure proprio definitum emittatur, quod neque triennio brevius neque sexennio longius sit.

Can. 656 - Ad validitatem professionis temporariae requiritur ut:

1° qui eam emissurus est, decimum saltem octavum aetatis annum compleverit;

2° novitiatus valide peractus sit;

3° habeatur admissio a competenti Superiore cum voto sui consilii ad normam iuris libere facta;

4° sit expressa et absque vi, metu gravi aut dolo emissa;

5° a legitimo Superiore per se vel per alium recipiatur.

Can. 657 - § 1. Expleto tempore ad quod professio emissa fuerit, qui sponte petat et idoneus iudicetur, ad renovationem professionis vel ad professionem perpetuam admittatur, secus discedat.

他們以禮儀敬禮天主，並使之學習如何經由福音勸諭，在基督內奉獻自己於天主和人類的生活方式；教導他們認識本修會之性質和精神，宗旨和紀律，歷史和生活，並使他們對教會及眾牧人充滿敬愛之情。

3 項 - 初學生應認清自身的責任，主動與導師合作，藉之忠實答覆天主聖召的恩寵。

4 項 - 修會會士應努力，以生活示範及祈禱，在培育初學生的工作上，盡自己的一份力量。

5 項 - 648 條 1 項所指的初學期，應專用於培育工作，因此，初學生不該從事研究或其他非直接有助於培育的職務。

653 條 - 1 項 - 初學生得自由脫離修會；修會有關主管亦得開除之。

2 項 - 初學期滿，如被認定合格，則應准其發暫願，否則初學生即被開除；如對該生資格尚有疑慮時，得由高級上司依本有法，延長其考驗時期，但不得超過六個月。

第 三 節

發　願

654 條 - 會士藉宣發公開願，表明力行三項福音勸諭，並願藉教會之職務，奉獻於天主並加入修會，享有法定之權利與義務。

655 條 - 宣發暫願之期限由本有法訂定之，但不得少於三年或多於六年。

656 條 - 為有效宣發暫願，必須：

1° 發願人至少年滿十八歲；

2° 已有效完成初學期；

3° 已獲得主管上司經徵詢參議會後，依法自由批准；

4° 表達發願應明確，且未受暴力、重大恐嚇或詐欺；

5° 由合法上司本人，或藉他人接受其聖願。

657 條 - 1 項 - 暫願期滿，會士自動提出申請，經審定合格時，應准其續願或宣發終身願，否則即應離開修會。

§ 2. Si opportunum vero videatur, periodus professionis; temporariae a competenti Superiore, iuxta ius proprium, prorogari potest, ita tamen ut totum tempus, quo sodalis votis temporariis adstringitur, non superet novennium.

§ 3. Professio perpetua anticipari potest ex iusta causa, non tamen ultra trimestre.

Can. 658 - Praeter condiciones de quibus in can. 656, nn. 2, 4 et 5 aliasque iure proprio appositas, ad validitatem professionis perpetuae requiritur:

1° vigesimus primus saltem aetatis annus completus;

2° praevia professio temporaria saltem per triennium, salvo praescripto can. 657, §3.

Art. 4
DE RELIGIOSORUM INSTITUTIONE

Can. 659 - § 1. In singulis institutis, post primam professionem omnium sodalium institutio perficiatur ad vitam instituti propriam plenius ducendam et ad eius missionem aptius prosequendam.

§ 2. Quapropter ius proprium rationem definire debet huius institutionis eiusdemque durationis, attentis Ecclesiae necessitatibus atque hominum temporumque condicionibus, prout a fine est indole instituti exigitur.

§ 3. Institutio sodalium, qui ad sacros ordines suscipiendos praeparantur, iure universali regitur et propria instituti ratione studiorum.

Can. 660 - § 1. Institutio sit systematica, captui sodalium accommodata, spiritualis et apostolica, doctrinalis simul ac practica, titulis etiam congruentibus, tam ecclesiasticis quam civilibus, pro opportunitate obtentis.

§ 2. Perdurante tempore huius institutionis, sodalibus officia et opera ne committantur, quae eam impediant.

Can. 661 - Per totam vitam religiosi formationem suam spiritualem, doctrinalem et practicam sedulo prosequantur; Superiores autem eis adiumenta et tempus ad hoc procurent.

2 項 - 如有關上司認為適宜，得依本有法延長暫願期限，但會士受暫願約束之全部期限，不得超過九年。

3 項 - 宣發終身願得因正當理由提前，但不得超過三個月。

658 條 - 656條 3 、 4 及 5 各款所列之條件，以及本有法所附加之其他條件外，有效宣發終身願，必須：

1° 至少年滿二十一歲；

2° 已宣發暫願至少已滿三年；但657條 3 項之規定不變。

第 四 節
會 士 之 培 育

659 條 - 1 項 - 每個修會中，所有會士之培育，應在其發願後循序進行，使能日益完善地度修會生活，並逐漸達成修會的使命。

2 項 - 為此，修會本有法應按各修會的宗旨和性質所要求的，同時考慮教會的需要，以及人和時代的條件，制訂此項培育的方針和期限。

3 項 - 準備接受聖秩的會士，其培育應按普通法及本有法的教育計畫去實施。

660 條 - 1 項 - 培育應有系統，適合會士的領悟能力，既重靈修也重傳教，既注意教義也注意實用，並得視情況，會士可考取教會的及國家的學位。

2 項 - 會士在接受培育期間，切勿委以有礙學習之職務及工作。

661 條 - 會士終其一生，應盡力從事靈修、教義及實用的進修；上司亦應為他們安排進行時間和環境，並予以協助。

CAPUT IV
DE INSTITUTORUM EORUMQUE SODALIUM OBLIGATIONIBUS ET IURIBUS

Can. 662 - Religiosi sequelam Christi in Evangelio propositam et in constitutionibus proprii instituti expressam tamquam supremam vitae regulam habeant.

Can. 663 - § 1. Rerum divinarum contemplatio et assidua cum Deo in oratione unio omnium religiosorum primum et praecipuum sit officium.

§ 2. Sodales cotidie pro viribus Sacrificium eucharisticum participent, sanctissimum Corpus Christi recipiant et ipsum Dominum in Sacramento praesentem adorent.

§ 3. Lectioni sacra iuris proprii praescripta liturgiam horarum digne celebrent, firma pro clericis obligatione de qua in can. 276, §2, n. 3, et alia pietatis exercitia peragant.

§ 4. Speciali cultu Virginem Deiparam, omnis vitae consecratae exemplum et tutamen, etiam per mariale rosarium prosequantur.

§ 5. Annua sacri recessus tempora fideliter servent.

Can. 664 - In animi erga Deum conversione insistant religiosi, conscientiam etiam cotidie examinent et ad paenitentiae sacramentum frequenter accedant.

Can. 665 - § 1. Religiosi in propria domo religiosa habitent vitam communem servantes, nec ab ea discedant nisi de licentia sui Superioris. Si autem agatur de diuturna a domo absentia, Superior maior, de consensu sui consilii atque iusta de causa, sodali concedere potest ut extra domum instituti degere possit, non tamen ultra annum, nisi causa infirmitatis curandae, ratione studiorum aut apostolatus exercendi nomine instituti.

§ 2. Sodalis, qui e domo religiosa illegitime abest cum animo sese subducendi a potestate Superiorum, sollicite ab eisdem quaeratur et adiuvetur ut redeat et in sua vocatione perseveret.

Can. 666 - In usu mediorum communicationis socialis servetur necessaria discretio atque vitentur quae sunt vocationi propriae nociva et castitati personae consecratae periculosa.

Can. 667 - § 1. In omnibus domibus clausura indoli et missioni instituti accomodata servetur secundum determinationes proprii iuris, aliqua parte domus religiosae solis sodalibus semper reservata.

第 四 章

修會及會士之義務和權利

662 條 - 會士應以追隨福音中所指示，及本修會會憲所闡釋的基督，作為生活的最高法則。

663 條 - 1 項 - 所有會士的第一要務，是靜觀天主的事理，在祈禱中與天主密切結合。

2 項 - 會士應盡可能每天參與感恩祭，領受基督的至聖聖體，並朝拜臨在聖事中的主。

3 項 - 應專心閱讀聖經、行默禱，並依本有法的規定妥善舉行每日禮讚；為聖職會士，更應盡276條 2 項 3 款所規定的義務，並進行其他熱心神業。

4 項 - 應特別敬禮聖童貞天主之母，包括玫瑰串經，她是所有度獻身生活者的楷模及護衛。

5 項 - 忠實遵行每年的退省神工。

664 條 - 會士應專務使心靈歸向天主，每日省察，勤領懺悔聖事。

665 條 - 1 項 - 會士應居住在本會會院內，度團體生活，非經其上司許可不得擅離。高級上司因正當理由，經參議會同意後，得准許會士在會院外居住，但不得超過一年；但因治病，求學或以本會名義從事牧靈工作者不在此限。

2 項 - 若有會士從會院違法離開會院，存心脫離上司管轄者，上司應關切尋找，並協助其返回會院，堅守自己聖召。

666 條 - 於使用大眾傳播工具時，應加以必要之辨識，避免任何危害自己聖召及獻身生活者的貞潔。

667 條 - 1 項 - 在所有會院內，依本有法之規定，應保有適合本修會性質與使命之禁地，即留有會院的一部份專供會士使用。

§ 2. Strictior disciplina clausurae in monsteriis ad vitam contemplativam ordinatis servanda est.

§ 3. Monasteria monialium, quae integre ad vitam contemplativam ordinantur, clausuram papalem, iuxta normas scilicet ab Apostolica Sede datas, observare debent. Cetera monialium monasteria clausuram propriae indoli accomodatam et in constitutionibus definitam servent.

§ 4. Episcopus dioecesanus facultatem habet ingrediendi, iusta de causa, intra clausuram monasteriorum monialium, quae sita sunt in sua dioecesi, atque permittendi, gravi de causa et assistente Antistita, ut alii in clausuram admittantur, ac moniales ex ipsa egrediantur ad tempus vere necessarium.

Can. 668 - § 1. Sodales ante primam professionem suorum bonorum administrationem cedant cui maluerint et, nisi constitutiones aliud ferant, de eorum usu et usufructu libere disponant. Testamentum autem, quod etiam in iure civili sit validum, saltem ante professionem perpetuam condant.

§ 2. Ad has dispositiones iusta de causa mutandas et ad quemlibet actum ponendum circa bona temporalia, licentia Superioris competentis ad normam iuris proprii indigent.

§ 3. Quidquid religiosus propria acquirit industria vel ratione instituti, acquirit instituto. Quae ei ratione pensionis, subventionis vel assecurationis quoquo modo obveniunt, instituto acquiruntur, nisi aliud iure proprio statuatur.

§ 4. Qui ex instituti natura plene bonis suis renuntiare debet, illam renuntiationem, forma, quantum fieri potest, etiam iure civili valida, ante professionem perpetuam faciat a die emissae professionis valituram. Idem faciat professus a votis perpetuis, qui ad normam iuris proprii bonis suis pro parte vel totaliter de licentia supremi Moderatoris renuntiare velit.

§ 5. Professus, qui ob instituti naturam plene bonis suis renuntiaverit, capacitatem acquirendi et possidendi amittit, ideoque actus voto paupertatis contrarios invalide ponit. Quae autem ei post renuntiationem obveniunt, instituto cedunt ad normam iuris proprii.

Can. 669 - § 1. Religiosi habitum instituti deferant, ad normam iuris proprii confectum, in signum suae consecrationis et in testimonium paupertatis.

§ 2. Religiosi clerici instituti, quod proprium non habet habitum, vestem clericalem ad normam can. 284 assumant.

Can. 670 - Institutum debet sodalibus suppeditare omnia quae ad normam constitutionum necessaria sunt ad suae vocationis finem assequendum.

2 項 - 在度靜觀生活的隱修院內，應遵守更嚴格的禁地律。

3 項 - 在度完全靜觀生活的隱修修女院內，必須依照宗座所頒規則，遵守教宗禁地律。其他隱修修女院則應遵守適合本修會性質並依會憲所界定的禁地律。

4 項 - 教區主教因正當理由，有權進入設於本教區內的隱修修女院的禁地；因重大理由，經該院院長同意，教區主教亦得准許他人進入禁地，或准許修女出禁地，在外居留一段確實必要的時日。

668 條 - 1 項 - 會士在宣發初願前，應將自有的財產管理權讓予自願所指的人；除會憲另有規定者外，對其財產及孳息之如何運用，由其本人自由處置。凡此，最遲亦應在發終身願前，簽署乙份民法亦屬有效的遺囑。

2 項 - 若因正當理由，欲改變上述處理辦法，或對現世財產作任何處置行為，均須獲得依本有法所規定的有關上司之許可。

3 項 - 會士無論因自己之功或藉修會之力所得的收入，皆歸修會。他以任何方式收入之退休金、補助金或保險金等，也皆歸修會所有；但各修會本有法另有規定者不在此限。

4 項 - 會士因修會本質應完全放棄其財產時，必須再發終身願前，儘可能以於民法亦屬有效之方式，完成放棄手續，並於發願之日生效。已發終身願之會士，依本有法之規定，經最高上司之許可，願意放棄其局部或全部財產者，亦應依相同手續辦理。

5 項 - 已發願之會士，依修會性質，全部放棄其財產者，即喪失其取得及持有財產之能力；因此，其所作有違貧窮聖願行為，皆屬無效。在放棄行為後，該會士所得收益，依本有法，皆應讓予修會。

669 條 - 1 項 - 會士應穿著依本有法所規定的會服，作為獻身者的標誌及貧窮的見證。

2 項 - 聖職修會會士，其修會未有規定會服者，應依284條的規定，穿著聖職人員的服裝。

670 條 - 修會應依會憲，供給其會士為達成本人聖召之目標，所需之一切。

Can. 671 - Religiosus munera et officia extra proprium institutum ne recipiat absque licentia legitimi Superioris.

Can. 672 - Religiosi adstringuntur praescriptis cann. 277, 285, 286, 287 et 289, et religiosi clerici insuper praescriptis can. 279, §2 in institutis laicalibus iuris pontificii, licentia de qua in can. 285, §4, concedi potest a proprio Superiore maiore.

CAPUT V
DE APOSTOLATU INSTITUTORUM

Can. 673 - Omnium religiosorum apostolatus primum in eorum vitae consecratae testimonio consistit, quod oratione et paenitentia fovere tenentur.

Can. 674 - Instituta, quae integre ad contemplationem ordinantur, in Corpore Christi mystico praeclaram semper partem obtinent: Deo enim eximium laudis sacrificium offerunt, populum Dei uberrimis sanctitatis fructibus collustrant eumque exemplo movent necnon arcana fecunditate apostolica dilatant. Qua de causa, quantumvis actuosi apostolatus urgeat necessitas, sodales horum institutorum advocari nequeunt ut in variis ministeriis pastoralibus operam adiutricem praestent.

Can. 675 - § 1. In institutis operibus apostolatus deditis, apostolica actio ad ipsam eorundem naturam pertinet. Proinde, tota vita sodalium spiritu apostolico imbuatur, tota vero actio apostolica spiritu religioso informetur.

§ 2. Actio apostolica ex intima cum Deo unione semper procedat eandemque confirmet et foveat.

§ 3. Actio apostolica, nomine et mandato Ecclesiae exercenda, in eius communione peragatur.

Can. 676 - Laicalia instituta, tum virorum tum mulierum, per misericordiae opera spiritualia et corporalia munus pastorale Ecclesiae eucharisticae est sacerdos vel diaconus; in peculiaribus adiuntis, in suae vocationis gratia fideliter permaneant.

Can. 677 - § 1. Superiores et sodales missionem et opera instituti propria fideliter retineant; ea tamen, attentis temporum et locorum necessitatibus, prudenter accommodent, novis etiam et opportunis mediis adhibitis.

§ 2. Instituta autem, si quas habeant associationes christifidelium sibi coniunctas, speciali cura adiuvent, ut genuino spiritu suae familiae imbuantur.

671 條－會士未經合法上司許可，勿接受本會以外之任務及職責。

672 條－會士皆應遵守277、285、286、287及289各條所規定的限制；聖職修會會士更受279條2項所定限制；宗座管轄之非聖職修會，其高級上司可給予285條4項所指許可。

第五章

修會的使徒工作

673 條－所有會士的使徒工作，首在他們獻身生活的見證上，而此見證必須以祈禱及補贖培養之。

674 條－完全以度靜觀生活為職志之修會，在基督奧體內，常居於顯著的重要地位，他們向天主奉獻卓絕讚頌之祭，以聖德豐碩之成果照耀天主的子民，以他們的榜樣為原動力，經由他們隱密的使徒工作果實拓展天主子民。為此，縱然積極的使徒工作如何迫切需要，亦不得徵召此類修會的會士，協助各種牧職。

675 條－1項－在獻身於使徒工作的修會內，使徒行動為其本質。為此，會士的整個生活應充滿使徒精神，全部使徒行動應以修會精神為依歸。

2項－使徒行動常應發自與天主的親密結合，並使此結合得到加強和發展。

3項－以教會名義及命令所從事的使徒行動，應在與教會共融中為之。

676 條－非聖職男女修會，藉屬靈的及形體的慈善工作分擔教會的牧職，為人類提供各種服務；為此，他們應忠實地固守在其聖召的恩寵上。

677 條－1項－上司及會士應忠信保持本會的使命和工作；但應考慮時代和地方的需要，明智地加以適應，包括運用新的和適當的方法。

2項－若有與修會相聯合的基督信徒善會，應特別協助而照顧之，使之受到修會大家庭真精神的薰陶。

Can. 678 - § 1. Religiosi subsunt potestati Episcoporum, quos devoto obsequio ac reverentia prosequi tenentur, in iis quae curam animarum, exercitium publicum cultus divini et alia apostolatus opera respiciunt.

§ 2. In apostolatu externo religiosi propriis quoque Superioribus maiores; integram stipem receptam transmittere debet, nisi certo obligationem ipsi Episcopi, si casus ferat, urgere ne omittant.

§ 3. In operibus apostolatus religiosorum ordinandis Episcopi dioecesani et Superiores religiosi collatis consiliis procedant oportet.

Can. 679 - Episcopus dioecesanus, urgente gravissima causa, sodali instituti religiosi prohibere potest quominus in dioecesi commoretur, si eius Superior maior monitus prospicere neglexerit, re tamen ad Sanctam Sedem statim delata.

Can. 680 - Inter varia instituta, et etiam inter eadem et clerum saecularem, ordinata foveatur cooperatio necnon, sub moderamine Episcopi dioecesani, omnium operum et actionum apostolicarum coordinatio, salvis indole, fine singulorum institutorum et legibus fundationis.

Can. 681 - § 1. Opera quae ab Episcopo dioecesano committuntur religiosis, eiusdem Episcopi auctoritati et directioni subsunt, firmo iure Superiorum religiosorum ad normam can. 678, §§ 2 et 3.

§ 2. In his casibus ineatur conventio scripta inter Episcopum dioecesanum et competentem instituti Superiorem, qua, inter alia, expresse et accurate definiantur quae ad opus explendum, ad sodales eidem addicendos et ad oeconomicas spectent.

Can. 682 - § 1. Si de officio ecclesiastico in dioecesi alicui sodali religioso conferendo agatur, ab Episcopo dioecesano religiosus nominatur, praesentante vel saltem assentiente competenti Superiore.

§ 2. Religiosus ab officio commisso amoveri potest ad nutum sive auctoritatis committentis, monito Superiore religioso, sive Superioris, monito committente, non requisito alterius consensu.

Can. 683 - § 1. Ecclesias et oratoria, quibus christifideles habitualiter accedunt, scholas aliaque opera religionis vel caritatis sive spiritualis sive temporalis religiosis commissa, Episcopus dioecesanus visitare potest, sive per se sive per alium, tempore visitationis pastoralis et etiam in casu necessitatis; non vero scholas, quae exclusive pateant propriis instituti alumnis.

§ 2. Quod si forte abusus deprehenderit, frustra Superiore religioso monito, propria auctoritate ipse per se providere potest.

678 條－1項－會士在照顧人靈，公共敬禮天主和其他使徒工作之事上，均隸屬主教權下，並以順服及尊敬之情追隨他。

2項－會士在從事會外的使徒工作時，仍隸屬於自己上司權下，應忠實遵守本會紀律；必要時，主教本人勿忘督促會士盡此義務。

3項－為安排會士的使徒工作，教區主教與修會上司應在相互諮商下進行之。

679 條－教區主教由於極嚴重理由，得禁止修會會士在其教區內居留，如修會高級上司經通知後不予理睬，應立即將此事呈報聖座。

680 條－在各修會之間，以及修會與教區聖職人員之間，應培養合作精神，在教區主教領導下，協調一切使徒工作與活動；惟應顧全各個修會之性質，宗旨及其創會法規。

681 條－1項－教區主教委託於會士的工作，應隸屬主教管轄下及指導，但678條2及3項所賦予修會上司之權力維持不變。

2項－於上述之情況下，教區主教與修會有關上司之間，應達成書面協議，內容除其他事項外，應清楚而明確地界定從事之工作，從事工作之成員，以及所需經費等事項。

682 條－1項－修會會士為取得教區之教會職務，需經其修會有關上司之推薦或至少同意，由教區主教任命之。

2項－為撤銷該會士所受任之職務，得由任命之主管，在通知修會上司後為之；或由修會上司事先通知任命之主管後為之，都無須取得另一方之同意。

683 條－1項－凡委託會士管理的基督信徒經常進入的教堂或聖堂，學校，以及其他宗教性的或仁愛事業，無論是現世的或是屬靈的，教區主教在其牧靈訪視時，得親自或委派他人視察之；但專為修會修生而設之學校除外。

2項－主教如發現弊端，並在通知修會上司後仍未改善時，得親自以其本有權力處置之。

Caput VI
DE SEPARATIONE SODALIUM AB INSTITUTO

Art. 1
De transitu ad aliud institutum

Can. 684 - § 1. Sodalis a votis perpetuis nequit a proprio ad aliud institutum religiosum transire, nisi ex concessione supremi Moderatoris utriusque instituti et de consensu sui cuiusque consilii.

§ 2. Sodalis, post peractam probationem quae ad tres saltem annos protrahenda est, ad professionem perpetuam in novo instituto admitti potest. Si autem sodalis hanc professionem emittere renuat vel ad eam emittendam a competentibus Superioribus non admittatur, ad pristinum institutum redeat, nisi indultum saecularizationis obtinuerit.

§ 3. Ut religiosus a monasterio sui iuris ad aliud eiusdem instituti vel foederationis aut confoederationis transire possit, requiritur et sufficit consensus Superioris maioris utriusque monasterii et capituli monasterii recipientis, salvis aliis requisitis iure proprio statutis nova professio non requiritur.

§ 4. Ius proprium determinet tempus et modum probationis, quae professioni sodalis in novo instituto praemittenda est.

§ 5. Ut ad institutum saeculare aut ad societatem vitae apostolicae vel ex ilis ad institutum religiosum fiat transitus, requiritur licentia Sanctae Sedis, cuius mandatis standum est.

Can. 685 - § 1. Usque ad emissionem professionis in novo instituto, manentibus votis, iura et obligationes quae sodalis in priore instituto habebat, suspenduntur; ab incepta tamen probatione, ipse ad observantiam iuris proprii novi instituti tenetur.

§ 2. Per professionem in novo instituto sodalis eidem incorporatur, cessantibus votis, iuribus et obligationibus praecedentibus.

Art. 2
De egressu ab instituto

Can. 686 - § 1. Supremus Moderator, de consensu sui consilii, sodali a votis perpetuis professo, gravi de causa concedere potest indultum exclaustrationis, non tamen ultra triennium, praevio consensu Ordinarii loci in quo commorari debet, si agitur de clerico. Indultum prorogare vel ilud ultra triennium concedere Sanctae Sedi vel, si de institutis iuris dioecesani agitur, Episcopo dioecesano reservatur.

第 六 章

會士脫離修會

第 一 節

轉　會

684 條－1項－已發終身願的會士，非經雙方修會最高上司准許及修會參議會之同意者，不得自原來的修會轉入另一修會。

2項－會士在度過至少三年的考驗期後，始得准許在新修會中宣發終身願。若該會士拒絕發願，或其有關上司不予准許發願時，即應重返原修會，除非他已獲得還俗之特許。

3項－會士從自治隱修院轉入同會之另一修院，或會協或聯盟的另一隱修院時，必須亦僅需雙方隱修院高級上司，以及所要轉入隱修院之代表會之同意即可，惟須顧全本有法所訂之其他條件；不必重新發願。

4項－本有法應規定，轉入之新會士於發願前必須接受考驗的期限及方式。

5項－凡轉入俗世會或使徒生活團，或自此二者轉入某修會者，均須有聖座的允許，並遵其命令為之。

685 條－1項－會士在新修會發願前，其前願仍然存在，惟其在原修會所有之權利與義務暫時中止；但會士自考驗期開始，即應遵守新修會之本有會規。

2項－會士一旦在新修會發願，即入其會籍，其原先聖願、權利與義務立即終止。

第 二 節

出　會

686 條－1項－最高上司得因重大原因，在徵得參議會的同意後，得准已發終身願的會士在會院外生活，但不得超過三年；如為聖職會士，應事先取得會士預定居留地教區教長之同意；上述特准之延期，或三年以上之特准之頒賜，由聖座保留，如為教區直轄修會，則由教區主教頒賜。

§ 2. Pro monialibus indultum exclaustrationis concedere unius Apostolicae Sedis est.

§ 3. Petente supremo Moderatore de consensu sui consilii, exclaustratio imponi potest a Sancta Sede pro sodale instituti iuris pontificii vel ab Episcopo dioecesano pro sodale instituti iuris dioecesani, ob graves causas, servata aequitate et caritate.

Can. 687 - Sodalis exclaustratus exoneratus habetur ab obligationibus, quae cum nova suae vitae condicione componi nequeunt, itemque sub dependentia et cura manet suorum Superiorum et etiam Ordinarii loci, praesertim si de clerico agitur. Habitum instituti deferre potest, nisi aliud in indulto statuatur. Voce tamen activa et passiva caret.

Can. 688 - § 1. Qui expleto professionis tempore ab instituto egredi voluerit, illud derelinquere potest.

§ 2. Qui perdurante professione temporaria, gravi de causa, petit ut institutum derelinquat, indultum discendi consequi potest in instituto iuris pontificii a supremo Moderatore de consensu sui consilii; in institutis autem iuris dioecesani et in monasteriis, de quibus in can. 615, indultum, ut valeat, confirmari debet ab Episcopo domus assignationis.

Can. 689 - § 1. Sodalis, expleta professione temporaria, si iustae causae affuerint a competenti Superiore maiore, audito suo consilio, a subsequenti professione emittenda excludi potest.

§ 2. Infirmitas physica vel psychica, etiam post professionem contracta, quae, de iudicio peritorum, sodalem, de quo in § 1, reddit ineptum ad vitam in instituto ducendam, causam constituit eum non admittendi ad professionem renovendam ad perpetuam emittendam, nisi ob neglentiam instituti vel ob laborem in instituto peractum infirmitas contracta fuerit.

§ 3. Si vero religiosus, perdurantibus votis temporariis, amens evaserit, etsi novam professionem emittere non valeat, ab instituto tamen dimitti non potest.

Can. 690 - § 1. Qui, expleto novitiatu vel post professionem, legitime ab instituto egressus fuerit, a Moderatore supremo de consensu sui consilii rursus admitti potest sine onere repetendi erga sodales instituti amittit presbyter; revocata autem eadem probationem praeviam professioni temporariae et tempus votorum ante professionem perpetuam praemittendum, ad normam cann. 655 et 657.

§ 2. Eadem facultate gaudet Superior monasterii sui iuris cum consensu sui consilii.

Can. 691 - § 1. Professus a votis perpetuis indultum discedendi ab instituto ne petat, nisi ob gravissimas causas coram Domino perpensas;

2 項 - 隱修院修女院外生活之特許，僅宗座得頒予。

3 項 - 由於最高上司徵得參議會同意後所提之申請，宗座得因重大理由，並在不違背公正與愛德前提下，強制宗座直轄修會之會士於會外居住，教區主教對教區直轄修會之會士，亦然。

687 條 - 會外生活之會士，得免除與新生活條件不相適應之義務，但仍隸屬其上司並受其照顧，同時隸屬於教區教長，尤以聖職會士為然。除在特許中另有規定者外，該會士應穿會服，但無選舉權與被選舉權。

688 條 - 1 項 - 發願期屆滿時，凡願離開修會者，可自由離開。

2 項 - 在暫願期間，因重大理由申請出會者，得獲取出會之特許：若係宗座直轄修會，得由其最高上司徵得參議會同意後，授予之；若係教區直轄修會，以及615條所指隱修院，須另有該會院所在地主教認可，方為有效。

689 條 - 1 項 - 如有正當理由，有關高級上司於諮詢其參議會後，得拒絕會士在暫願期滿後，宣發後續之聖願。

2 項 - 1 項所言暫願會士，經專家鑑定患有生理或心理的疾病而不適於度修會生活時，足以構成不准其復願或發終身願之原因；但此疾病是因修會疏失，或因在修會勞動所造成者除外。

3 項 - 凡會士在暫願存續期間，成了精神失常者，雖然不能繼續發願，但修會亦不得予以開除之。

690 條 - 1 項 - 凡完成初學期或發願後，合法出會者，由最高上司徵得其參議會之同意後，會士得再度被收納而不必重作初學；該上司得自行規定暫願前之適當考驗期限，以及依655及657條規定發終身願前之暫願期限。

2 項 - 自治隱修院上司在其參議會同意下，亦享有同等權力。

691 條 - 1 項 - 已發終身願之會士，除非因極重大的原因，在天主前深思熟慮後，切勿尋求出會的特許；出會之申請應送呈修會最

petitionem suam deferat supremo instituti Moderatori, qui eam una cum voto suo suique consilii auctoritati competenti transmittat.

§ 2. Huiusmodi indultum in institutis iuris pontificii Sedi Apostolicae reservatur; in institutis vero iuris dioecesani, id etiam Episcopus dioecesis, in qua domus assignationis sita est, concedere potest.

Can. 692 - Indultum discedendi legitime concessum et sodali notificatum, nisi in actu notificationis ab ipso sodale reiectum fuerit, ipso iure secumfert dispensationem a votis necnon ab omnibus obligationibus ex professione ortis.

Can. 693 - Si sodalis sit clericus, indultum non conceditur priusquam inveniat Episcopum qui eum in dioecesi incardinet vel saltem ad experimentum recipiat. Si ad experimentum recipiatur, transacto quinquennio, ipso iure dioecesi incardinatur, nisi Episcopus eum recusaverit.

Art. 3
De dimissione sodalium

Can. 694 - § 1. Ipso facto dimissus ab instituto habendus est sodalis qui:

1° a fide catholica notorie defecerit;

2° matrimonium contraxerit vel, etiam civiliter tantum, attentaverit.

§ 2. His in casibus Superior maior cum suo consilio, nulla mora interposita, collectis probationibus, declarationem facti emittat, ut iuridice constet de dimissione.

Can. 695 - § 1. Sodalis dimitti debet ob delicta de quibus in cann. 1397, 1398 et 1395, nisi in delictis, de quibus in can. 1395, §2, Superior censeat dimissionem non esse omnino necessariam et emendationi sodalis atque restitutioni iustitiae et reparationi scandali satis alio modo consuli posse.

§ 2. Hisce in casibus, Superior maior, collectis probationibus circa facta et imputabilitatem, sodali dimittendo accusationem atque probationes significet, data eidem facultate sese defendendi. Acta omnia a Superiore maiore et a notario subscripta, una cum responsionibus sodalis scripto redactis et ab ipso sodale subscriptis, supremo Moderatori transmittantur.

Can. 696 - § 1. Sodalis dimitti etiam potest ob alias causas, dummodo sint graves, externae, imputabiles et iuridice comprobatae, uti sunt: habitualis neglectus obligationum vitae consecratae; iteratae violationes sacrorum vinculorum; pertinax inoboedientia legitimis praescriptis Superiorum in materia gravi; grave scandalum ex culpabili modo agendi sodalis ortum;

高上司，由該上司檢附本人及其參議會之意見一併送交有關主管。

2 項 - 特許出會之權，在宗座直轄修會，由宗座保留；在教區直轄修會，由該會士所屬會院所在地的教區主教保留。

692 條 - 給予合法退出修會的特許，一旦通知會士，依法給予該會士豁免聖願及因聖願所產生之義務，除非該會士拒收。

693 條 - 會士如為聖職人員，在授予特許前，應先找一位收他入自己教區的主教，或至少找一位要先考驗他的主教。如接受考驗已滿五年，即當然被收入其教區，除非主教已拒收。

第 三 節
開　除

694 條 - 1 項 - 會士有以下情況者，即應視為自動被開除：

1° 公然背棄天主教信仰者；

2° 已結婚者，或試圖結婚者，即使僅以民法方式為之者。

2 項 - 有關這些個案，高級上司及其參議會，應毫無遲疑收集證據，宣佈事實，使開除依法成立。

695 條 - 1 項 - 會士觸犯 1397，1398 及 1395 各條之規定者，必須開除之。但有關 1395 條所指罪行，如上司認為其開除並非絕對必要，而能以其他方式導引會士悔改，恢復正義及彌補其醜聞者，另當別論。

2 項 - 在這些個案中，高級上司在收集罪證及責任後，向要開除之會士提出控訴及證明，同時給與會士辯護之機會。一切書狀由高級上司及公證人簽字，連同該會士簽署的書面答辯，一併送呈最高上司。

696 條 - 1 項 - 會士也能因其他原因被開除，只要原因是重大的，外在的，負責任的，於法有據的，例如：習慣性疏忽獻身生活的責任；一再違背聖願；在重大事情上固執不服從上司的合法命令；因會士的罪行引起嚴重物議。頑強支持或傳佈教會以訓導權所譴責的教

pertinax sustentatio vel diffusio doctrinarum ab Ecclesiae magisterio damnatarum; publica adhaesio ideologiis materialismo vel atheismo infectis; illegitima absentia, de qua in can. 665, §2, per semestre protracta; aliae causae similis gravitatis iure proprio instituti forte determinatae.

§ 2. Ad dimissionem sodalis a votis temporariis, etiam causae minoris gravitatis in iure proprio statutae sufficiunt.

Can. 697 - In casibus de quibus in can. 696, si Superior maior, audito suo consilio, censuerit processum dimissionis esse inchoandum:

1° probationes colligat vel compleat;

2° sodalem scripto vel coram duobus testibus moneat cum explicita comminatione subsecuturae dimissionis nisi resipiscat, clare significata causa dimissionis et data sodali plena facultate sese defendendi quod si monitio incassum cedat, ad alteram monitionem, spatio saltem quindecim dierum interposito, procedat;

3° si haec quoque monitio incassum ceciderit et Superior maior cum suo consilio censuerit de incorrigibilitate satis constare et defensiones sodalis insufficientes esse, post quindecim dies ab ultima monitione frustra elapsos, acta omnia ab ipso Superiore maiore et a notario subscripta una cum responsionibus sodalis ab ipso sodale subscriptis supremo Moderatori transmittat.

Can. 698 - In omnibus casibus, de quibus in cann. 695 et 696, firmum semper manet ius sodalis cum supremo Moderatore communicandi et illi directe suas defensiones exhibendi.

Can. 699 - § 1. Supremus Moderator cum suo consilio, quod ad validitatem saltem quattuor membris constare debet, collegialiter procedat ad probationes, argumenta et defensiones accurate perpendenda, et si per secretam suffragationem id decisum fuerit, decretum dimissionis ferat, expressis ad validitatem saltem summarie motivis in iure et in facto.

§ 2. In monasteriis sui iuris, de quibus in can. 615, dimissionem decernere pertinet ad Episcopum dioecesanum, cui Superior acta a consilio suo recognita submittat.

Can. 700 - Decretum dimissionis vim non habet, nisi a Sancta Sede confirmatum fuerit, cui decretum et acta omnia transmittenda sunt; si agatur de instituto iuris dioecesani, confirmatio spectat ad Episcopum dioecesis ubi sita est domus, cui religiosus adscriptus est. Decretum vero, ut valeat, indicare debet ius, quo dimissus gaudet, recurrendi intra decem dies a recepta notificatione ad auctoritatem competentem. Recursus effectum habet suspensivum.

Can. 701 - Legitima dimissione ipso facto cessant vota necnon iura et obligationes ex professione promanantia. Si tamen sodalis sit clericus, sacros ordines exercere nequit, donec Episcopum inveniat qui eum post congruam

義；公開附和唯物主義或無神主義的意識型態；違背665條2項之規定，擅自離開會院六個月以上；及其他在本有法中所規定與此類似的嚴重原因。

2項－為以發暫願的會士，即使違反本有法所定之較輕的事故，亦足以被開除。

697 條－在696條所言之個案中，若高級上司於諮詢參議會後，認為應辦理開除程序時，則應：

1° 收集或充實證據；

2° 以書面，或在兩個證人之前，明確而嚴正地警告該會士：除非悔改，即予開除；並清楚指出開除原因，並予以答辯機會；如警告無效，於間隔至少十五天後，再做第二次警告；

3° 若第二次警告依然無效，而高級上司與參議會判定其怙惡不悛改之證據確實，而其答辯反多欠缺，於最後警告後十五天內仍無悔意時，即將全部卷宗，經高級上司及公證人簽署後，連同該會士所簽署之答辯書，一併送呈最高上司。

698 條－在695及696條所言各種個案中，該會士常保有與最高上司溝通，直接向其提出答辯之權利。

699 條－1項－最高上司須召集四人組成委員會，以合議方式對有關證據，論證及答辯，進行週密的審查，若以秘密投票表決，應發佈開除令，至少扼要說明所持法律與事實上之理由，方為有效。

2項－在615條所言之自治隱修院內，開除之決定權應歸教區主教；該院上司應將其參議會所審查之一切卷宗送呈主教。

700 條－開除令及所有案卷，皆應呈奉聖座予以認可，否則其開除無效；假如為教區直轄之修會，認可之權，屬於該會士隸屬會院所在地之教區主教。該開除令中必須附加，被開除者有權於接到通知後十日內上訴有關當局，始為有效。上訴期間開除令暫時中止生效。

701 條－依法開除一經成立，聖願及因聖願所產生之一切權利與義務，即自動終止。但若會士為聖職人員時，不得執行聖秩，直至覓得

probationem in dioecesi, ad normam can. 693, recipiat vel saltem exercitium sacrorum ordinum permittat.

Can. 702 - § 1. Qui ex instituto religioso legitime egrediantur vel ab eo legitime dimissi fuerint, nihil ab eo eodem repetere possunt ob quamlibet operam in eo praestitam.

§ 2. Institutum tamen aequitatem et evangelicam caritatem servet erga sodalem, qui ab eo separatur.

Can. 703 - In casu gravis scandali exteritoris vel gravissimi nocumenti instituto imminentis, sodalis statim a Superiore maiore vel, si periculum sit in mora, a Superiore locali cum consensu sui consilii e domo religiosa eici potest. Superior maior, si opus sit, dimissionis processum ad normam iuris instituendum curet, aut rem Sedi Apostolicae deferat.

Can. 704 - De sodalibus, qui ab instituto sunt quoquo modo separati, fiat mentio in relatione Sedi Apostolicae mittenda, de qua in can. 592, § 1.

CAPUT VII

DE RELIGIOSIS AD EPISCOPATUM EVECTIS

Can. 705 - Religiosus ad episcopatum evectus instituti sui sodalis remanet, sed vi voti oboedientiae uni Romano Pontifici obnoxius est, et obligationibus non adstringitur, quas ipse prudenter iudicet cum sua condicione componi non posse.

Can. 706 - Religiosus de quo supra:

1° si per professionem dominium bonorum amiserit, bonorum quae ipsi obveniant habet usum, usumfructum et administrationem proprietatem vero Episcopus dioecesanus aliique, de quibus in can. 381, § 2, acquirunt Ecclesiae particulari; ceteri, instituto vel Sanctae Sedi, prout institutum capax est possidendi vel minus;

2° si per professionem dominium bonorum non amiserit, bonorum quae habebat, recuperat usum usumfructum et administrationem; quae postea ipsi obveniant, sibi plene acquirit;

3° in utroque autem casu de bonis, quae ipsi obveniant non intuitu personae, disponere debet secundum offerentium voluntatem.

Can. 707 - § 1. Religiosus Episcopus emeritus habitationis sedem sibi eligere potest etiam extra domos sui instituti, nisi aliud a Sede Apostolica provisum fuerit.

§ 2. Quoad eius congruam et dignam sustentationem, si cuidam dioecesi inserviverit, servetur can. 402, § 2, nisi institutum proprium talem sustentationem providere voluerit; secus Sedes Apostolica aliter provideat.

主教，願依693條之規定，接納該會士，或至少特准其執行聖秩。

702 條－1項－凡合法離開修會，或依法被開除者，不得因曾於修會所做任何工作，向修會有任何要求。

2項－但修會對離開修會之成員，應以公平及福音之愛德，善待之。

703 條－若因會士之嚴重外在醜行，或使修會即將遭受嚴重損害之案件，高級上司得立即將該會士逐出會院；若面臨險境而刻不容緩時，地方上司經由其參議會之同意，亦得立即執行之。如視為需要，高級上司應即依法進行開除之程序，或將此事件呈報聖座。

704 條－依照592條1項之規定，在呈報宗座之報告內，對以任何方式脫離修會之成員，均應述及。

第七章

會士陞任主教

705 條－凡會士陞任主教後，仍為他本會會士；但就服從聖願而言，僅隸屬於羅馬教宗；而且經該會士明智判斷，凡與自己處境有所衝突之修會義務，不受拘束。

706 條－上述之會士：

1° 若因發願業已喪失其財產所有權者，對於今後所得之財產，享有使用、孳息及管理權。但教區主教及381條2項所言教會教長所得財產，應歸地區教會；其他主教則視修會有否擁有財產能力，將財產歸於修會或歸於聖座。

2° 如未因發願而喪失其財產的所有權者，對他過去所擁有的財產恢復使用、孳息及管理權；對其今後獲得者，亦完全取得所有權。

3° 以上兩款中，該會士所得之任何財物，若非贈與其私人者，必須依捐獻人之意願處理之。

707 條－1項－榮休之會士主教得選擇自己之住所，即使在其修會會院以外亦可；但聖座另有安排者除外。

2項－有關其適當並合乎身份之生活費用，若主教曾為某教區服務，除非修會自願負擔此項費用，應遵守402條2項的規定；聖座另有安排者除外。

CAPUT VIII
DE CONFERENTIIS SUPERIORUM MAIORUM

Can. 708 - Superiores maiores utiliter in conferentiis seu consiliis consociari possunt ut, collatis viribus, allaborent sive ad finem singulorum institutorum plenius assequendum, salvis semper eorum autonomia, indole proprioque spiritu, sive ad communia negotia pertractanda, sive ad congruam coordinationem et cooperationem cum Episcoporum conferentiis et etiam cum singulis Episcopis instaurandam.

Can. 709 - Conferentiae Superiorum maiorum sua habeant statuta a Sancta Sede approbata, a qua unice, etiam in personam iuridicam, erigi possunt et sub cuius supremo moderamine manent.

TITULUS III
DE INSTITUTIS SAECULARIBUS

Can. 710 - Institutum saeculare est institutum vitae consecratae, in quo christifideles in saeculo viventes ad caritatis perfectionem contendunt atque ad mundi sanctificationem praesertim ab intus conferre student.

Can. 711 - Instituti saecularis sodalis vi suae consecrationis propriam in populo Dei canonicam condicionem, sive laicalem sive clericalem, non mutat, servatis iuris praescriptis quae instituta vitae consecratae respiciunt.

Can. 712 - Firmis praescriptis cann. 598-601, constitutiones statuant vincula sacra, quibus evangelica consilia in instituto assumuntur, et definiant obligationes quas eadem vincula inducunt, servata tamen in vitae ratione semper propria instituti saecularitate.

Can. 713 - § 1. Sodales horum institutorum propriam consecrationem in actuositate apostolica exprimunt et exercent, iidemque, ad instar fermenti, omnia spiritu evangelico imbuere satagunt ad robur et incrementum Corporis Christi.

§ 2. Sodales laici, munus Ecclesiae evangelizandi, in saeculo et ex saeculo, participant sive per testimonium vitae christianae et fidelitatis erga suam consecrationem, sive per adiutricem quam praebent operam ad ordinandas secundum Deus res temporales atque ad mundum virtute Evangelii informandum. Suam etiam cooperationem, iuxta propriam vitae rationem saecularem, in communitatis ecclesialis servitium offerunt.

第 八 章
高級上司聯合會

708 條 - 高級上司宜組織聯合會，為能群策群力，互相協助，圓滿地達成各修會之宗旨；在不妨礙修會的自主、性質及精神的原則下，處理共同事務，並促進與主教團和各主教之間的適當協調和合作。

709 條 - 高級上司聯合會應有經聖座批准之章程；其法人地位，亦僅聖座得以設立，並受其最高指導。

第 三 題
俗世會

710 條 - 俗世會係獻身生活會之一種，會內的基督信徒生活在俗世中，追求愛德之完美，並致力於自世界內部，聖化世界。

711 條 - 俗世會成員，不因其奉獻自己而改變其在天主子民中，身為平信徒或聖職人員之法定身份；但應遵守有關獻身生活會之法規。

712 條 - 除598至601條之規定外，俗世會會憲應制定在本會接受福音勸諭之聖約，並界定由聖約所產生之義務；但於生活方式中，常應保持該會特有的俗世本色。

713 條 - 1項 - 俗世會成員，在其使徒工作中，應表達並實踐其特有之奉獻，並為基督奧體之茁壯和成長，猶如酵母，努力以福音精神浸染一切。

2項 - 平信徒成員在俗世中，並從俗世分擔教會之福傳任務；或以其基督徒生活及忠於其奉獻作見證，或藉其提供的協助工作，依天主旨意處理現世事務，以福音力量改造世界；更以其在俗生活方式，為教會團體服務，貢獻自己的力量。

§ 3. Sodales clerici per vitae consecratae testimonium, praesertim in presbyterio, peculiari caritate apostolica confratribus adiutorio sunt, et in populo Dei mundi sanctificationem suo sacro ministerio perficiunt.

Can. 714 - Sodales vitam in ordinariis mundi condicionibus vel soli, vel in sua quisque familia, vel in vitae fraternae coetu, ad normam constitutionum ducant.

Can. 715 - § 1. Sodales clerici in dioecesi incardinati ab Episcopo dioecesano dependent, salvis iis quae vitam consecratam in proprio instituto respiciunt.

§ 2. Qui vero ad normam can. 266, § 3 instituto incardinantur, si ad opera instituti propria vel ad regimen instituti destinentur, ad instar religiosorum ab Episcopo dependent.

Can. 716 - § 1. Sodales omnes vitam instituti, secundum ius proprium, actuose participent.

§ 2. Eiusdem instituti sodales communionem inter se servent, sollicite curantes spiritus unitatem et genuinam fraternitatem.

Can. 717 - § 1. Constitutiones proprium regiminis modum praescribant, tempus quo Moderatores suo officio fungantur et modum quo iidem designantur definiant.

§ 2. Nemo in Moderatorem supremum designetur, qui non sit definitive incorporatus.

§ 3. Qui regimini instituti praepositi sunt, curent ut eiusdem spiritus unitas servetur et actuosa sodalium participatio promoveatur.

Can. 718 - Administratio bonorum instituti, quae paupertatem evangelicam exprimere et fovere debet, regitur normis Libri V De bonis Ecclesiae temporalibus necnon iure proprio instituti. Item ius proprium definiat obligationes praesertim oeconomicas instituti erga sodales, qui pro ipso operam impendunt.

Can. 719 - § 1. Sodales, ut vocationi suae fideliter respondeant eorumque actio apostolica ex ipsa unione cum Christo procedat, sedulo orationi vacent, sacrarum Scripturarum lectioni apto modo incumbant, annua recessus tempora servent atque alia spiritualia exercitia iuxta ius proprium peragant.

§ 2. Eucharistiae celebratio, quantum fieri potest cotidiana, sit totius eorum vitae consecratae fons et robur.

§ 3. Libere ad sacramentum paenitentiae accedant, quod frequenter recipiant.

§ 4. Necessarium conscientiae moderamen libere obtineant atque huius generis consilia a suis etiam Moderatoribus, si velint, requirant.

3 項 - 聖職會員，以其獻身生活的見證，尤其在司鐸團體中，藉特殊的使徒愛德幫助同會弟兄，並在天主子民中，以其聖職達成世界的聖化。

714 條 - 俗世會成員雖處於俗世日常環境中，或獨居或處於自己的家庭內，或在兄弟般團體中，都應照本會會憲而生活。

715 條 - 1 項 - 聖職會員歸屬教區者，即隸屬於教區主教權下，惟應顧全該會有關奉獻生活之規定。

2 項 - 凡依226條 3 項規定，加入俗世會者，或被任命擔任俗世會之特殊工作或該會之管理者，其隸屬於主教與修會會士相同。

716 條 - 1 項 - 所有會員，均應依本有法，積極參本會生活。

2 項 - 同會會員應彼此共融團結，儘量發揮團隊精神及真誠手足之情。

717 條 - 1 項 - 會憲中應訂定本會之管理方式，領導人之任期及產生方式。

2 項 - 尚未確定加入本會者，不得被選為最高領導人。

3 項 - 受命治理本會者，應設法保持會內的團結精神，以及會員們的積極參與。

718 條 - 俗世會財產之管理，必須彰顯及培養福音的甘貧精神，受本法典第五卷有關「教會之現世財產」，以及該會本有法之管制。本會法中亦應特別規定出，該會對從事會務工作之會員，所負的經濟責任。

719 條 - 1 項 - 會員為虔誠答覆自己的聖召，並使本人使徒工作發自與基督的結合，應勤行祈禱，以適宜的方式研讀聖經，並依該會本有法，參與年退省及其他熱心神工。

2 項 - 感恩祭乃是整個獻身生活之泉源與力量，應儘其可能每日參與。

3 項 - 應自由勤領懺悔聖事。

4 項 - 應自由尋得必要的良心指導神師；若出於自願，亦得就教於其領導人。

Can. 720 - Ius admittendi in institutum, vel ad probationem vel ad sacra vincula sive temporaria sive perpetua aut definitiva assumenda ad Moderatores maiores cum suo consilio ad normam constitutionum pertinet.

Can. 721 - § 1. Invalide admittitur ad initialem probationem:

1° qui maiorem aetatem nondum attigerit;

2° qui sacro vinculo in aliquo instituto vitae consecratae actu obstringitur, aut in societate vitae apostolicae incorporatus est;

3° coniux durante matrimonio.

§ 2. Constitutiones possunt alia admissionis impedimenta etiam ad validitatem statuere vel condiciones apponere.

§ 3. Praetera, ut quis recipiatur, habeat oportet maturitatem, quae ad vitam instituti propriam recte ducendam est necessaria.

Can. 722 - § 1. Probatio initialis eo ordinetur, ut candidati suam divinam vocationem et quidem instituti propriam aptius cognoscant iidemque in spiritu et vivendi modo instituti exerceantur.

§ 2. Ad vitam secundum evangelica consilia ducendam candidati rite instituantur atque ad eandem integre in apostolatum convertendam edoceantur, eas adhibentes evangelizationis formas, quae instituti fini, spiritui et indoli magis respondeant.

§ 3. Huius probationis modus et tempus ante sacra vincula in instituto primum suscipienda, biennio non brevius, in constitutionibus definiantur.

Can. 723 - § 1. Elapso probationis initialis tempore, candidatus qui idoneus iudicetur, tria consilia evangelica, sacro vinculo firmata, assumat vel ab instituto discedat.

§ 2. Quae prima incorporatio, quinquennio non brevior, ad normam constitutionum temporaria sit.

§ 3. Huius incorporationis tempore elapso, sodalis, qui idoneus iudicetur, admittatur ad incorporationem perpetuam vel definitivam, vinculis scilicet temporariis semper renovandis.

§ 4. Incorporatio definitiva, quoad certos effectus iuridicos in constitutionibus statuendos, perpetuae aequiparatur.

Can. 724 - § 1. Institutio post vincula sacra primum assumpta iugiter secundum constitutiones est protrahenda.

§ 2. Sodales in rebus divines et humanis pari gressu instituantur de continua vero eorum spirituali formatione seriam habeant curam instituti Moderatores.

Can. 725 - Institutum sibi associare potest, aliquo vinculo in constitutionibus determinato, alios christifideles, qui ad evangelicam

720 條－准許入會、或准予受考驗、或接受定期終身或決定性聖約，其權依會憲屬於高級上司及其參議會。

721 條－1項－有下列情形之一者，其受初期考驗為無效：

1° 尚未達成年年齡者；

2° 仍受另一獻身生活會聖約之約束，或已加入使徒生活團者；

3° 婚姻存續中的配偶。

2項－會憲得訂定收錄之其他限制，含括有效限制，或附加條件。

3項－此外，為被接受入會，必須具備適合度本會生活該有的成熟。

722 條－1項－初期考驗應著重於，使候選人能更深切認識天主聖召，特別是本會的聖召，並依本會精神及生活方式訓練之。

2項－候選人應接受適當培育，依福音勸諭而生活，使整個生活完全轉變為使徒工作，運用符合本會宗旨、精神及特色的福傳方式。

3項－初次接受聖約前的考驗，其方式與期限均應依照會憲所訂定，惟時間不得少於兩年。

723 條－1項－初期考驗期滿，候選人被認定為合格者，即當以聖約接受三福音勸諭，或退出該會。

2項－入會初期，依會憲規定應有期限，但不得少於五年。

3項－入會初期屆滿，若被認定為合格會員，應准予終身或決定性入會，即經常續發其定期聖約。

4項－決定性入會之特定法律效力，與終身入會者相同，凡此應於會憲訂定之。

724 條－1項－宣發初期聖約後，應依會憲繼續不斷受培育。

2項－會員在神事與人事方面，應同步接受培育；會中上司應盡心竭力使會員獲取不斷的靈修訓練。

725 條－俗世會得在會憲中規定，以某種約定，聯合其他基督信徒，依本會精神追求福音之完美，並分擔本會使命。

perfectionem secundum spiritum instituti contendant eiusdemque missionem participent.

Can. 726 - § 1. Elapso tempore incorporationis temporariae, sodalis institutum libere derelinquere valet vel a sacrorum vinculorum renovatione iusta de causa a Moderatore maiore, audito suo consilio, excludi potest.

§ 2. Sodalis temporariae incorporationis id sponte petens, indultum discedendi a supremo Moderatore de consensu sui consilii gravi de causa obtinere valet.

Can. 727 - § 1. Sodalis perpetue incorporatus, qui institutum derelinquere velit, indultum discedendi, re coram Domino serio perpensa, a Sede Apostolica per Moderatorem supremum petat, si institutum est iuris pontifici secus etiam ab Episcopo dioecesano, prout in constitutionibus definitur.

§ 2. Si agatur de clerico instituto incardinato, servetur praescriptum can. 693.

Can. 728 - Indulto discedendi legitime concesso, cessant omnia vincula necnon iura et obligationes ab incorporatione promanantia.

Can. 729 - Sodalis ab instituto dimittitur ad normam cann. 694 et 695 constitutiones praeterea determinent alias causas dimissionis, dummodo sint proportionate graves, externae, imputabiles et iuridice comprobatae, atque modus procedendi servetur in cann. 697-700 statutus. Dimisso applicatur praescriptum can. 701.

Can. 730 - Ut sodalis instituti saecularis ad aliud institutum saeculare transeat, serventur praescripta cann. 684, §§ 1, 2, 4, et 685; ut vero ad institutum religiosum vel ad societatem vitae apostolicae aut ex illis ad institutum saeculare fiat transitus, licentia requiritur Sedis Apostolicae, cuius mandatis standum est.

SECTIO II
DE SOCIETATIBUS VITAE APOSTOLICAE

Can. 731 - § 1. Institutis vitae consecratae accedunt societates vitae apostolicae, quarum sodales, sine votis religiosis, finem apostolicum societatis proprium prosequuntur et, vitam fraternam in communi ducentes, secundum propriam vitae rationem, per observantiam constitutionum ad perfectionem caritatis tendunt.

§ 2. Inter has sunt societates in quibus sodales, aliquo vinculo constitutionibus definito, consilia evangelica assumunt.

726 條 - 1 項 - 定期入會期滿後，會員得自由離會，高級上司得因正當理由徵詢參議會意見後，不准其重續聖約。

2 項 - 定期入會之會員，自動請求離會時，得因重大理由方能獲得最高上司經參議會同意，所頒發之離會特許。

727 條 - 1 項 - 終身入會之會員自願離會時，事先應在上主前慎重考慮；若該會係宗座直轄者，須經由最高上司向宗座呈請離會特許；否則須依會憲向教區主教申請。

2 項 - 如係屬該會之聖職人員，應遵守693條的規定。

728 條 - 一旦獲得合法的離會特許，所有因入會而具有之聖約、權利及義務一概終止。

729 條 - 會員得依694及695條之規定予以開除；會憲亦應訂定其他構成開除之原因，惟必須屬於相當重大、外在、負有罪責，以及依法可予證明者，並應遵守670～700條所規定之程序。又該被開除者，適用701條之規定。

730 條 - 俗世會會員欲轉入另一俗世會時，應遵684條 1、2、4 各項及685條之規定；但若轉入修會或使徒團，或自後者轉入俗世會者，皆應有宗座之許可，並遵照其指令辦理。

第 二 組
使徒生活團

731 條 - 1 項 - 與獻身生活會相近者，尚有使徒生活團，其成員無庸矢發聖願，祇以追求本團特有的使徒目標，藉遵守團憲以特有之方式，共度兄弟般生活，邁向愛德的完美。

2 項 - 在此類團中，也有某些生活團其成員，依團憲所訂之聖約，遵行福音勸諭。

Can. 732 - Quae in cann. 578-597, et 606 statuuntur, societatibus vitae apostolicae applicantur, salva tamen uniuscuiusque societatis natura societatibus vero, de quibus in can. 731, §2, etiam cann. 598-602 applicantur.

Can. 733 - § 1. Domus erigitur et communitas localis constituitur a competenti auctoritate societatis, praevio consensu Episcopi dioecesani in scriptis dato, qui etiam consuli debet, cum agitur de eius suppressione.

§ 2. Consensus ad erigendam domum secumfert ius habendi saltem oratorium, in quo sanctissima Eucharistia celebretur et asservetur.

Can. 734 - Regimen societatis a constitutionibus determinatur, servatis, iuxta naturam uniuscuiusque societatis, cann. 617-633.

Can. 735 - § 1. Sodalium admissio, probatio, incorporatio et institutio determinantur iure proprio cuiusque societatis.

§ 2. Ad admissionem in societatem quod attinet, serventur condiciones in cann. 642-645 statutae.

§ 3. Ius proprium determinare debet rationem probationis et institutionis fini et indoli societatis accommodatam, praesertim doctrinalem, spiritualem et apostolicam, ita ut sodales vocationem divinam agnoscentes ad missionem et vitam societatis apte praeparentur.

Can. 736 - § 1. In societatibus clericalibus clerici ipsi societati incardinantur, nisi aliter ferant constitutiones.

§ 2. In iis quae ad rationem studiorum et ad ordines suscipiendos pertinent, serventur normae clericorum saecularium, firma tamen § 1.

Can. 737 - Incorporatio secumfert ex parte sodalium obligationes et iura in constitutionibus definita, ex parte autem societatis, curam sodales ad finem propriae vocationis perducendi, iuxta constitutiones.

Can. 738 - § 1. Sodales omnes subsunt propriis Moderatoribus ad normam constitutionum in iis quae vitam internam et disciplinam societatis respiciunt.

§ 2. Subsunt quoque Episcopo dioecesano in iis quae cultum publicum, curam animarum aliaque apostolatus opera respiciunt, attentis cann. 679-683.

§ 3. Relationes sodalis dioecesi incardinati cum Episcopo proprio constitutionibus vel particularibus conventionibus definiuntur.

Can. 739 - Sodales, praeter obligationes quibus, uti sodales, obnoxii sunt secundum constitutiones, communibus obligationibus clericorum adstringuntur, nisi ex natura rei vel ex contextu sermonis aliud constet.

732 條－578至597條及606條之規定均適用於使徒生活團，惟須顧全各該團之性質；至於731條2項所言的使徒生活團，亦適用598條至602條之規定。

733 條－1項－使徒團團院及地區團體，皆由該團有關主管設立之，惟應事先取得教區主教之書面同意；撤消時，亦須諮詢主教。

2項－同意設院，即附有設立至少是經堂之權利，以舉行聖祭並供奉聖體。

734 條－生活團的管理由團憲訂定之，惟應依照各團之性質，遵守617至633條之規定。

735 條－1項－團員之收錄、考核，入籍及培育，均由各自的本有法訂定之。

2項－有關收錄入團一事，應遵守642至645條所規定。

3項－各團本有法必須訂立符合其宗旨、性質的考核方式及培育計劃，尤其關於教理、靈修及使徒性的培育計劃，為使團員認清自己的聖召，妥善準備自己，以實踐本團之使命及生活。

736 條－1項－在聖職使徒生活團中，其聖職人員均歸屬於該團，除非團憲另有規定。

2項－有關學業及領受聖秩事項，應遵守教區聖職人員之規定；上述1項之規定不變。

737 條－團員入籍享有團憲所界定的權利與義務，而生活團則負有帶領團員依團憲達成其聖召的責任。

738 條－1項－有關生活團內部生活及紀律，所有團員均依團憲隸屬於其上司權下。

2項－有關公開敬禮、照顧人靈及其他使徒工作，團員亦隸屬教區主教權下，且當注意679至683條之規定。

3項－歸屬於教區之團員與主教之關係，應由團憲或特殊契約界定之。

739 條－團員除因其身份應負擔團憲所定義務外，亦應盡聖職人員通常有的義務，但事務之性質，或法規上下文另有明示者，不在此限。

Can. 740 - Sodales habitare debent in domo vel in communitate legitime constituta et servare vitam communem, ad normam iuris proprii, quo quidem etiam absentiae a domo vel communitate reguntur.

Can. 741 - § 1. Societates et, nisi aliter ferant constitutiones, earum partes et domus, personae sunt iuridicae et, qua tales, capaces bona temporalia acquirendi, possidendi, administrandi et alienandi, ad normam praescriptorum Libri V De bonis Ecclesiae temporalibus, cann. 636, 638 et 639, necnon iuris proprii.

§ 2. Sodales capaces quoque sunt, ad normam iuris proprii, bona temporalia acquirendi, possidendi, administrandi de iisque disponendi, sed quidquid ipsis instituto societatis obveniat, societati acquiritur.

Can. 742 - Egressus et dimissio sodalis nondum definitive incorporati reguntur constitutionibus cuiusque societatis.

Can. 743 - Indultum discedendi a societate, cessantibus iuribus et obligationibus ex incorporatione promanantibus, firmo praescripto can. 693, sodalis definitive incorporatus a supremo Moderatore cum consensu eius consilii obtinere potest, nisi id iuxta constitutiones Sanctae Sedi reservetur.

Can. 744 - § 1. Supremo quoque Moderatori cum consensu sui consilii pariter reservatur licentiam concedere sodali definitive incorporato ad aliam societatem vitae apostolicae transeundi, suspensis interim iuribus et obligationibus propriae societatis, firmo tamen iure redeundi ante definitivam incorporationem in novam societatem.

§ 2. Ut transitus fiat ad institutum vitae consecratae vel ex eo ad societatem vitae apostolicae, licentia requiritur Sanctae Sedis, cuius mandatis standum est.

Can. 745 - Supremus Moderator cum consensu sui consilii sodali definitive incorporato concedere potest indultum vivendi extra societatem, non tamen ultra triennium, suspensis iuribus et obligationibus quae cum ipsius nova condicione componi non possunt; permanet tamen sub cura Moderatorum. Si agitur de clerico, requiritur praetera consensus Ordinarii loci in quo commorari debet, sub cuius cura et dependentia etiam manet.

Can. 746 - Ad dimissionem sodalis definitive incorporati serventur, congrua congruis referendo, cann. 694-704.

740 條 - 團員應依本有法之規定，居住在依法設立之團院或團體中，度共同生活；離開團院或團體時，亦受同一法規之管制。

741 條 - 1 項 - 使徒生活團及其支團、團院，除團憲另有規定者外，皆為法人；由於其法人身份，依本法典第五卷有關「教會現世財產」及636、638與639各條，以及本有法之規定，有取得、擁有、管理及轉移現世財產之能力。

2 項 - 團員依本有法規定亦得取得、擁有，管理及處理現世財產之能力；但因該團之關係所取得者，均屬該團所有。

742 條 - 未確定性加入之團員，其離開或被開除，皆由該團團憲管制之。

743 條 - 已確定性加入之團員，可由最高上司經參議會同意後獲得離團特許，但團憲訂定此權由宗座保留者不在此限。該團員於獲得離開特許後，一切由入團而產生之權利與義務，皆告停止；但693條之規定不變。

744 條 - 1 項 - 最高上司同樣有權在徵得參議會同意後，許可已確定性入團團員轉入另一使徒生活團，暫停其在本團所享有的權利與義務；在確定性加入新團之前，仍保留其返回原團之權利。

2 項 - 轉入獻身生活會，或自獻身生活會轉入使徒生活團者，應獲得聖座的准許，並服從其命令。

745 條 - 最高上司經由其參議會同意後，得准許確定性入團之團員在團院以外居住，但不得超過三年；在團外居住期間，與新環境相衝突之權利與義務均告暫停，但仍受其上司照顧。若該團員為聖職人員，須獲得新居地地方教長之同意，並屬其權下，受其照顧。

746 條 - 為開除確定性入團之團員，應遵守694至704各條之規定，但可酌用其適當者。

LIBER III
DE ECCLESIAE MUNERE DOCENDI

Can. 747 - § 1. Ecclesiae, cui Christus Dominus fidei depositum concredidit ut ipsa, Spiritu Sancto assistente, veritatem revelatam sancte custodiret, intimius perscrutaretur, fideliter annuntiaret atque exponeret, officium est et ius nativum, etiam mediis communicationis socialis sibi propriis adhibitis, a qualibet humana potestate independens, omnibus gentibus Evangelium praedicandi.

§ 2. Ecclesiae competit semper et ubique principia moralia etiam de ordine sociali annuntiare, necnon iudicium ferre de quibuslibet rebus humanis, quatenus personae humanae iura fundamentalia aut animarum salus id exigant.

Can. 748 - § 1. Omnes homines veritatem in iis, quae Deum eiusque Ecclesiam respiciunt, quaerere tenentur eamque cognitam amplectendi ac servandi obligatione vi legis divinae adstringuntur et iure gaudent.

§ 2. Homines ad amplectendam fidem catholicam contra ipsorum conscientiam per coactionem adducere nemini umquam fas est.

Can. 749 - § 1. Infallibiitate in magisterio, vi muneris sui gaudet Summus Pontifex quando ut supremus omnium christifidelium Pastor et Doctor, cuius est fratres suos in fide confirmare, doctrinam de fide vel de moribus tenendam definitivo actus proclamat.

§ 2. Infallibiitate in magisterio pollet quoque Collegium Episcoporum quando magisterium exercent Episcopi in Concilio Oecumenico coadunati, qui, ut fidei et morum doctores et iudices, pro universa Ecclesia doctrinam de fide vel de moribus definitive tenendam declarant aut quando per orbem dispersi, communionis nexum inter se et cum Petri successore servantes, una cum eodem Romano Pontifice authentice res fidei vel morum docentes, in unam sententiam tamquam definitive tenendam conveniunt.

§ 3. Infallibiliter definita nulla intellegitur doctrina, nisi id manifesto constiterit.

Can. 750 - § 1. Fide divina et catholica ea omnia credenda sunt quae verbo Dei scripto vel tradito, uno scilicet fidei deposito Ecclesiae commisso,

第三卷
教會訓導職

747 條－1項－主基督曾將信仰寶庫託給教會，使其因聖神的助佑，將啟示的真理聖善地保全，作精深的探求，並忠信地宣報和闡明。教會有天賦的義務和權利，並可利用所具有的社會傳播工具，不受任何人間權力的限制，向全人類宣講福音。

2項－無論在何時何地，教會亦有權宣報有關社會秩序的倫理原則；對人的事務，在人格的基本權益或人靈的得救有要求時，亦有權審斷。

748 條－1項－人人都應該追求一切有關天主和其教會的真理，在認識後應信從之，且因神律有遵守的義務並享權利。

2項－任何人不得強迫別人違背自己的良心而信從天主教信仰。

749 條－1項－當教宗以所有基督信徒最高牧人和導師的身份，負起在信仰上堅定眾弟兄的職責，以決定性的行為宣佈當信的教理和應守的道德原則時，由於職務，享有訓導上不能錯的特恩。

2項－世界主教團在大公會議聚會，以信仰和道德的導師和法官的身份，為普世教會決定性地宣告當信的道理和當守的道德規矩時；或是散居世界各地的主教，彼此之間與伯鐸的繼承人保持共融的連繫，與教宗一致確切教導信仰和道德，而共同決定某一信條時，世界主教團在訓導上亦享有不能錯的特恩。

3項－任何道理，除非是明確地說出是出自不能錯特恩所決定者，不得視為不能錯的教義。

750 條－1項－一切在文字記載或在傳承中包含的天主聖言，即在託付給教會信仰寶庫中所包含的教義，同時教會以隆重方式宣告

continentur, et insimul ut divinitus revelata proponuntur sive ab Ecclesiae magisterio sollemni, sive ab eius magisterio ordinario et universali, quod quidem communi adhaesione christifidelium sub ductu sacri magisterii manifestatur; tenentur igitur omnes quascumque devitare doctrinas iisdem contrarias.

§ 2. Firmiter etiam amplectenda ac retinenda sunt omnia et singula quae circa doctrinam de fide vel moribus ab Ecclesiae magisterio definitive proponuntur, scilicet quae ad idem fidei depositum sancte custodiendum et fideliter exponendum requiruntur; ideoque doctrinae Ecclesiae catholicae adversatur qui easdem propositiones definitive tenendas recusat.

Can. 751 - Dicitur haeresis, pertinax, post receptum baptismum, alicuius veritatis divina et catholica credendae denegatio, aut de eadem pertinax dubitatio; apostasia, fidei christianae ex toto repudiatio; schisma, subiectionis Summo Pontifici aut communionis cum Ecclesiae membris eidem subditis detrectatio.

Can. 752 - Non quidem fidei assensus, religiosum tamen intellectus et voluntatis obsequium praestandum est doctrinae, quam sive Summus Pontifex sive Collegium Episcoporum de fide vel de moribus enuntiant, cum magisterium authenticum exercent, etsi definitivo actu eandem proclamare non intendant christifideles ergo devitare curent quae cum eadem non congruant.

Can. 753 - Episcopi, qui sunt in communione cum Collegii capite et membris, sive singuli sive in conferentiis Episcoporum aut in conciliis particularibus congregati, licet infallibilitate in docendo non polleant, christifidelium suae curae commissorum authentici sunt fidei doctores et magistri; cui authentico magisterio suorum Episcoporum christifideles religioso animi obsequio adhaerere tenentur.

Can. 754 - Omnes christifideles obligatione tenentur servandi constitutiones et decreta, quae ad doctrinam proponendam et erroneas opiniones proscribendas fert legitima Ecclesiae auctoritas, speciali vero ratione, quae edit Romanus Pontifex vel Collegium Episcoporum.

Can. 755 - § 1. Totius Collegii Episcoporum et Sedis Apostolicae imprimis est fovere et dirigere motum oecumenicum apud catholicos, cuius finis est unitatis redintegratio inter universos christianos, ad quam promovendam Ecclesia ex voluntate Christi tenetur.

§ 2. Episcoporum item est, et, ad normam iuris, Episcoporum conferentiarum, eandem unitatem promovere atque pro variis adiunctorum necessitatibus vel opportunitatibus, normas practicas impertire, attentis praescriptis a suprema Ecclesiae auctoritate latis.

的訓導，或用通常和普世的訓導所陳明的教義，都應當作為天主的啟示用教會的信德去信服；教會的普通訓導可以從全體信友在神聖訓導的指導下共同信從上顯示出來，為此，所有信徒有責任遠避一切與之相反的道理。

2 項 - 亦為堅持並信守教會訓導確切宣佈的一切及每條有關信仰或倫理的教義，即為虔誠保存並忠信陳述信仰寶庫要求的一切；為此，凡不接受確切當信的信條者，即反對天主教教理。

751 條 - 所謂異端，是在領洗後，固執地否認某端天主所啟示和教會所定該信的真理，或是固執地懷疑這端道理；所謂背教，是整個背棄基督教會的信仰；所謂裂教，是拒不服從教宗或是不願與隸屬教宗的教會成員共融。

752 條 - 凡是教宗或是世界主教團所宣佈有關信仰或道德的教義，只要是施行真正的訓導權，雖然無意以決定性行為加以宣佈，信徒即使不做信仰的服從，也應予以理性和意志的尊崇；因此信徒應該避免與此訓導不合者。

753 條 - 與世界主教團首領和其成員共融的主教，無論是單獨的，或是在主教會議中，或是在地區會議內聚會，雖然不享有訓導的不能錯的特恩，但對所管理的信徒卻是信仰的真正導師和教師；信徒應以宗教的熱誠服從自己主教的真正訓導。

754 條 - 所有基督信徒都有義務遵守教會合法權力所規定的，有關闡明教義和糾正錯謬意見的憲章和法令，尤其是教宗或是世界主教團所頒佈者。

755 條 - 1 項 - 整個世界主教團和宗座，首先應在天主教信徒當中推行並領導大公運動，其目的是使全球基督信徒重建合一，這是基督要求教會推動者。

2 項 - 同樣，按主教們及地區主教團的權限，根據法律規定，推行合一，並且依不同的環境需要或機會，頒佈具體的法則；但應注意教會最高當局所公佈的規定。

TITULUS I
DE DIVINI VERBI MINISTERIO

Can. 756 - § 1. Quoad universam Ecclesiam munus Evangelii annuntiandi praecipue Romano Pontifici et Collegio Episcoporum commissum est.

§ 2. Quoad Ecclesiam particularem sibi concreditam illud munus exercent singuli Episcopi, qui quidem totius ministerii verbi in eadem sunt moderatores; quandoque vero aliqui Episcopi coniunctim illud explent quoad diversas simul Ecclesias, ad normam iuris.

Can. 757 - Presbyterorum, qui quidem Episcoporum cooperatores sunt, proprium est Evangelium Dei annuntiare; praesertim hoc officio tenentur, quoad populum sibi commissum, parochi aliique quibus cura animarum concreditur; diaconorum etiam est in ministerio verbi populo Dei, in communione cum Episcopo eiusque presbyterio, inservire.

Can. 758 - Sodales institutorum vitae consecratae, vi propriae Deo consecrationis, peculiari modo Evangelii testimonium reddunt, iidemque in Evangelio annuntiando ab Episcopo in auxilium convenienter assumuntur.

Can. 759 - Christifideles laici, vi baptismatis et confirmationis, verbo et vitae christianae exemplo evangelici nuntii sunt testes; vocari etiam possunt ut in exercitio ministerii verbi cum Episcopo et presbyteris cooperantur.

Can. 760 - In ministerio verbi, quod sacra Scriptura, Traditione, liturgia, magisterio vitaque Ecclesiae innitatur oportet, Christi mysterium integre ac fideliter proponatur.

Can. 761 - Varia media ad doctrinam christianam annuntiandam adhibeantur quae praesto sunt, imprimis praedicatio atque catechetica institutio, quae quidem semper principem locum tenent, sed et propositio doctrinae in scholis, in academiis, conferentiis et coadunationibus omnis generis, necnon eiusdem diffusio per declarationes publicas a legitima auctoritate occasione quorundam eventuum factas prelo aliisque instrumentis communicationis socialis.

CAPUT I
DE VERBI DEI PRAEDICATIONE

Can. 762 - Cum Dei populus primum coadunetur verbo Dei vivi, quod ex ore sacerdotum omnino fas est recipere, munus praedicationis magni habeant sacri ministri, inter quorum praecipua officia sit Evangelium Dei omnibus annuntiare.

第 一 題

聖道職

756 條 - 1 項 - 有關普世教會宣報福音的職責，特別託付給羅馬教宗和世界主教團。

2 項 - 每一位主教對託付給他的個別教會，行使宣報福音職，他在個別教會中，乃整個聖道職的主導；但有時，若干主教依法聯合一起，對某些教會共同行使聖道職。

757 條 - 司鐸為主教的助手，宣報天主的福音乃其本職；尤其是堂區主任和其他照顧人靈者，對託付給自己的子民，應盡此職務；執事也要在與主教及其司鐸團的共融下，為天主子民在聖道職上服務。

758 條 - 獻身生活會的成員，由於其自身向天主作的奉獻，應以特殊方式為福音作證，也宜受主教召選幫助宣報福音。

759 條 - 基督信友平信徒，由於他們的洗禮和堅振，應以言語和基督徒生活榜樣，為福音訊息的見證；他們也能被召幫助主教和司鐸施行聖道職務。

760 條 - 在善盡聖道職務上，應遵循聖經、聖傳、禮儀、教會訓導及生活，完整而忠信地闡明基督的奧蹟。

761 條 - 為宣報基督教義，應採用現有的多種方法，尤其是宣講和要理講授，應常佔首要地位；在學校、學院，各種會議和集會中，也應講授教義；在某些機會上，由合法當局作公開聲明，並運用印刷品和社會傳播工具作宣講。

第 一 章

宣講聖道

762 條 - 既然天主子民首先是因生活天主聖言而聚集一起，而這聖言正該自司鐸的口中獲得，為此聖職人應極度重視宣講職務，因為他們的職務中，主要是向眾人宣報天主的福音。

Can. 763 - Episcopis ius est ubique, non exclusis ecclesiis et oratoriis institutorum religiosorum iuris pontificii, Dei verbum praedicare, nisi Episcopus loci in casibus particularibus expresse renuerit.

Can. 764 - Salvo praescripto can. 765, facultate ubique praedicandi, de consensu saltem praesumpto rectoris ecclesiae exercendae, gaudent presbyteri et diaconi, nisi ab Ordinario competenti eadem facultas restricta fuerit aut sublata, aut lege particulari licentia expressa requiratur.

Can. 765 - Ad praedicandum religiosis in eorum ecclesiis vel oratoriis licentia requiritur Superioris ad normam constitutionum competentis.

Can. 766 - Ad praedicandum in ecclesia vel oratorio admitti possunt laici, si certis in adiunctis necessitas id requirat aut in casibus particularibus utilitas id suadeat, iuxta Episcoporum conferentiae praescripta, et salvo can. 767, § 1.

Can. 767 - § 1. Inter praedicationis formas eminet homilia, quae est pars ipsius liturgiae et sacerdoti aut diacono reservatur; in eadem per anni liturgici cursum ex textus sacro fidei mysteria et normae vitae christianae exponantur.

§ 2. In omnibus Missis diebus dominicis et festis de praecepto, quae concursu populi celebrantur, homilia habenda est nec omitti potest nisi gravi de causa.

§ 3. Valde commendatur ut, si sufficiens detur populi concursus, homilia habeatur etiam in Missis quae infra hebdomadam, praesertim tempore adventus et quadragesimae aut occasione alicuius festi vel luctuosi eventus, celebrentur.

§ 4. Parochi aut ecclesiae rectoris est curare ut haec praescripta religiose serventur.

Can. 768 - § 1. Divini verbi praecones christifidelibus imprimis proponant, quae ad Dei gloriam hominumque salutem credere et facere oportet.

§ 2. Impertiant quoque fidelibus doctrinam, quam Ecclesiae magisterium proponit de personae humanae dignitate et libertate, de familiae unitate et stabilitate eiusque muniis, de obligationibus quae ad homines in societate coniunctos pertinent, necnon de rebus temporalibus iuxta ordinem a Deo statutum componendis.

Can. 769 - Doctrina christiana proponatur modo auditorum condicioni accomodato atque ratione temporum necessitatibus aptata.

763 條 - 主教有權在各地宣講天主聖言，包括在宗座直轄的修會聖堂和經堂內，除非當地主教在特殊情況下明示拒絕。

764 條 - 除遵765條的規定外，司鐸和執事，在至少推定有教堂主任同意時，有權在各地宣講，但此權力為主管教長所限制或取消，或因特殊法要求明示許可者除外。

765 條 - 在修會教堂或經堂向會士宣講，必須有依會憲規定主管上司的許可。

766 條 - 如在某些情況下有需要，或在某些個案中有益時，平信徒亦得許其在教堂或經堂宣講，但應遵守主教團及767條 1 項之規定。

767 條 - 1 項 - 在各類宣講中，最卓越的講道，此為禮儀的一部分，並為司鐸或執事所保留；是遵循禮儀年，從解釋聖經原文，闡明信德的奧蹟和基督徒生活的規範。

2 項 - 在主日和法定慶節的彌撒中，凡有教民參與者，該有講道，除非有嚴重的理由才能省略。

3 項 - 非常值得提倡的是，如有相當多教民參與，即使在平日彌撒中也要有講道，特別是在將臨期和四旬期，或在某個喜慶或喪事的機會上。

4 項 - 堂區主任或聖堂主任，應設法虔謹地遵守此規定。

768 條 - 1 項 - 宣講天主聖道者，首先應將為了天主的光榮和人類的得救所當信和該做的，昭示基督信徒。

2 項 - 他們也該告知信徒們，教會訓導所闡明的有關人格尊嚴和自由，家庭的合一、穩固及義務，人們在社會中所共有的職責，以及依照天主的計畫而調整現世的事物。

769 條 - 應該以適合聽眾的條件和時代的需要，陳述天主教教義。

Can. 770 - Parochi certis temporibus, iuxta Episcopi dioecesani praescripta, illas ordinent praedicationes, quas exercitia spiritualia et sacras missiones vocant, vel alias formas necessitatibus aptatas.

Can. 771 - § 1. Solliciti sint animarum pastores, praesertim Episcopi et parochi, ut Dei verbum iis quoque fidelibus nuntietur, qui ob vitae suae condicionem communi et ordinaria cura pastorali non satis fruantur aut eadem penitus careant.

§ 2. Provideant quoque, ut Evangelii nuntium perveniat ad non credentes in territorio degentes, quippe quos, non secus ac fideles, animarum cura complecti debeat.

Can. 772 - § 1. Ad exercitium praedicationis quod attinet, ab omnibus praeterea serventur normae ab Episcopo dioecesano latae.

§ 2. Ad sermonem de doctrina christiana faciendum via radiophonica aut televisifica, serventur praescripta ab Episcoporum conferentia statuta.

CAPUT II
DE CATECHETICA INSTITUTIONE

Can. 773 - Proprium et grave officium pastorum praesertim animarum est catechesim populi christiani curare, ut fidelium fides, per doctrinae institutionem et vitae christianae experientiam, viva fiat explicita atque operosa.

Can. 774 - § 1. Sollicitudo catechesis, sub moderamine legitimae ecclesiasticae auctoritatis, ad omnia Ecclesiae membra pro sua cuiusque parte pertinet.

§ 2. Prae ceteris parentes obligatione tenentur verbo et exemplo filios in fide et vitae christianae praxi efformandi; pari obligatione adstringuntur, qui parentum locum tenent atque patrini.

Can. 775 - § 1. Servatis praescriptis ab Apostolica Sede latis, Episcopi dioecesani est normas de re catechetica edicere itemque prospicere ut apta catechesis instrumenta praesto sint, catechismum etiam parando, si opportunum id videatur, necnon incepta catechetica fovere atque coordinare.

§ 2. Episcoporum conferentiae est, si utile videatur, curare ut catechismi pro suo territorio, praevia Sedis Apostolicae approbatione, edantur.

§ 3. Apud Episcoporum conferentiam institui potest officium catecheticum, cuius praecipuum munus sit singulis dioecesibus in re catechetica auxilium praebere.

770 條－堂區主任應在一定的時期，依教區主教的規定，舉辦稱為退省和佈道的宣講，或是配合需要作其他形式的宣講。

771 條－1項－人靈的牧人，尤其是主教和堂區主任，應對由於生活環境，不易得到或根本缺乏一般牧靈照顧的人，加以關懷，為這些信徒宣報天主聖道。

2項－當設法使福音的宣報，能達到在當地居住的無信仰的人，應使這些人一如信徒，亦得到牧靈的照顧。

772 條－1項－此外，有關宣講的實施，每個人都應遵守教區主教所公佈的規則。

2項－關於利用廣播或電視宣講天主教教義一事，應遵守主教團所定法則。

第二章

要理教學

773 條－人靈牧者一個固有而嚴重的職務，是照顧基督徒的要理教學，使信徒的信德，藉教義的陶成和教友生活的實踐，成為有生氣的、明顯的及有所作為的。

774 條－1項－教會所有成員，都應各按其位，在教會合法當局監督下，關心要理教學。

2項－父母比別人更有責任，以言以行，教育子女實踐信仰和教友生活；代父母權者和代父母，也負有同樣的責任。

775 條－1項－根據宗座所訂立的規則，教區主教有權發佈要理教學方面的規條，並查看是否有適當的要理教學工具，如認為適宜，可編著要理書，同時推行並安排要理講授的工作。

2項－主教團如認為有用，有權在獲得宗座的批准後，為其地區出版要理書。

3項－主教團內得設要理事務處，其主要職務是在要理事務方面，給予各教區支援。

Can. 776 - Parochus, vi sui muneris, catecheticam efformationem adultorum, iuvenum et puerorum curare tenetur, quem in finem sociam sibi operam adhibeat clericorum paroeciae addictorum, sodalium institutorum vitae consecratae necnon societatum vitae apostolicae, habita ratione indolis uniuscuiusque instituti, necnon christifidelium laicorum, praesertim catechistarum; hi omnes, nisi legitime impediti, operam suam libenter praestare ne renuant. Munus parentum, in catechesi familiari, de quo in can. 774, §2, promoveat et foveat.

Can. 777 - Peculiari modo parochus, attentis normis ab Episcopo dioecesano statutis, curet:

1° ut apta catechesis impertiatur pro sacramentorum celebratione;

2° ut pueri, ope catecheticae institutionis per congruum tempus impertitae, rite praeparentur ad primam receptionem sacramentorum paenitentiae et sanctissimae Eucharistiae necnon ad sacramentum confirmationis;

3° ut iidem, prima communione recepta, uberius ac profundius catechetica efformatione excolantur;

4° ut catechetica institutio iis etiam tradatur, quantum eorum condicio sinat, qui corpore vel mente sint praepediti;

5° ut iuvenum et adultorum fides, variis formis et inceptis, muniatur, illuminetur atque evolvatur.

Can. 778 - Curent Superiores religiosi et societatum vitae apostolicae ut in suis ecclesiis, scholis aliisve operibus sibi quoquo modo concreditis, catechetica institutio sedulo impertiatur.

Can. 779 - Institutio catechetica tradatur omnibus adhibitis auxiliis, subsidiis didacticis et communicationis socialis instrumentis, quae efficaciora videantur ut fideles, ratione eorum indoli facultatibus et aetati necnon vitae condicionibus aptata, plenius catholicam doctrinam ediscere eamque aptius in praxim deducere valeant.

Can. 780 - Curent locorum Ordinarii ut catechistae ad munus suum rite explendum debite praeparentur, ut nempe continua formatio ipsis praebeatur, iidemque Ecclesiae doctrinam apte cognoscant atque normas disciplinis paedagogicis proprias theoretice ac practice addiscant.

TITULUS II

DE ACTIONE ECCLESIAE MISSIONALI

Can. 781 - Cum tota Ecclesia natura sua sit missionaria et opus evangelizationis habendum sit fundamentale officium populi Dei, christifideles omnes, propriae responsabilitatis conscii, partem suam in opere missionali assumant.

776 條－堂區主任，因其職務所在，應注意成人、青年及兒童的要理教學，為此目標，應請屬於堂區的聖職人員，獻身生活會和使徒生活團的成員，依各該會團的特質，協助此項工作；也應請平信徒，特別是要理教師與之合作；上述人士除因正當理由受阻者外，應自願提供協助，還應推動並維護，774條2項所指父母對家庭要理教學的責任。

777 條－堂區主任應依照教區主教所定的規條，特別注意：

1° 為舉行聖事，應給與適當的要理教學；

2° 當以適當時期的要理訓練，妥善準備兒童們初次領受懺悔、聖體及堅振聖事；

3° 對已初領聖體的孩童，要以要理教學更豐富又更深刻地加以培育；

4° 對身心有障礙的孩童，只要他們的條件許可，亦應給予要理培訓；

5° 當用各種方式和活動，使青年和成年人的信仰得以加強和發揚光大。

778 條－修會和使徒生活團的上司，應設法在其聖堂、學校和其他以任何方式受託管理的事工內，盡力講授聖教要理。

779 條－應採用一切認為更有效的教學法和社會傳播工具，並適應信徒的特質、天份和年齡，以及生活條件而傳授要理，使信徒能更圓滿地學習天主教教義，並使之更適於見諸實行。

780 條－為使要理教師妥善盡職作好準備，教區教長應提供不斷的培訓，使之真正明瞭教會的教導，學習理論實用兼顧的教學法所釐訂的規則。

第 二 題

教會傳教行動

781 條－對外傳教原是整個教會的本質，而福音的傳佈工作又是天主子民的基本任務，為此所有基督信徒，應意識到自己本身的責任而參與傳教工作。

Can. 782 - § 1. Suprema directio et coordinatio inceptorum et actionum quae ad opus missionale atque ad cooperationem missionariam pertinent, competit Romano Pontifici et Collegio Episcoporum.

§ 2. Singuli Episcopi, utpote Ecclesiae universae atque omnium Ecclesiarum sponsores, operis missionalis peculiarem sollicitudinem habeant, praesertim incepta missionalia in propria Ecclesia particulari suscitando, fovendo ac sustinendo.

Can. 783 - Sodales institutorum vitae consecratae, cum vi ipsius consecrationis sese servitio Ecclesiae dedicent, obligatione tenentur ad operam, ratione suo instituto propria, speciali modo in actione missionali navandam.

Can. 784 - Missionarii, qui scilicet a competenti auctoritate ecclesiastica ad opus missionale explendum mittuntur, eligi possunt autochthoni vel non, sive clerici saeculares, sive institutorum vitae consecratae vel societatis vitae apostolicae sodales, sive alii christifideles laici.

Can. 785 - § 1. In opere missionali peragendo assumantur catechistae, christifideles nempe laici debite instructi et vita christiana praestantes, qui, sub moderamine missionarii, doctrinae evangelicae proponendae et liturgicis exercitiis caritatisque operibus ordinandis sese impendant.

§ 2. Catechistae efformentur in scholis ad hoc destinatis vel, ubi desint, sub moderamine missionariorum.

Can. 786 - Actio proprie missionalis, qua Ecclesia implantatur in populis vel coetibus ubi nondum radicata est, ab Ecclesia absolvitur praesertim mittendo Evangelii praecones donec novellae Ecclesiae plene constituantur, cum scilicet instructae sint propriis viribus et sufficientibus mediis, quibus opus evangelizandi per se ipsae peragere valeant.

Can. 787 - § 1. Missionarii, vita ac verbi testimonio, dialogum sincerum cum non credentibus in Christum instituant, ut ipsis, ratione eorundem ingenio et culturae aptata, aperiantur viae quibus ad evangelicum nuntium cognoscendum adduci valeant.

§ 2. Curent ut quos ad evangelicum nuntium recipiendum aestiment paratos, veritates fidei edoceant, ita quidem ut ipsi ad baptismum recipiendum, libere id petentes, admitti possint.

Can. 788 - § 1. Qui voluntatem amplectendi fidem in Christum manifestaverint, expleto tempore praecatechumenatus, liturgicis caeremoniis admittantur ad catechumenatum, atque eorum nomina scribantur in libro ad hoc destinato.

§ 2. Catechumeni, per vitae christianae institutionem et tirocinium,

782 條－1項－有關傳教事業及傳教合作的行動和工作的最高領導和協調權，歸於羅馬教宗與世界主教團。

2項－每位主教，身為普世教會和一切教會的負責者，應特別關心傳教事業，尤其是自己地區教會內創辦的傳教事業，更應發動、維護與支持。

783 條－獻身生活會的成員，既獻身為教會服務，就有責任依照其本會的特色，特別要投入傳教工作。

784 條－由教會、有關當局派遣做傳教工作的傳教士，可從本地或外籍，無論是獻身生活會或使徒生活團的成員，無論是平信徒中遴選。

785 條－1項－在執行傳教工作時，可選用傳道員，他們是受過適當培訓而其教友生活卓越的平信徒，在傳教士的監督下，從事宣講福音訓誨，籌辦禮儀並管理慈善工作。

2項－傳道員應在培訓傳道員的學校接受教育，在沒有此類學校的地方，應在傳教士的指導下接受訓練。

786 條－真正的傳教工作，在教會尚未生根的民族或群體中培植教會，其步驟首要在派遣人員去宣傳福音，直到新生的教會完全建立起來，即直到此教會能靠自己的力量和足夠的資源，勝任福傳的工作。

787 條－1項－傳教士要以生活和言語的見證，與不信基督的人誠懇交談，以適合其才智和文化的方法，給他們打開通往認識福音的道路。

2項－凡視為已準備接受福音的人，應設法教以信仰的真理，為能在其自動要求時，准其領受洗禮。

788 條－1項－凡表示願意接受基督信仰的人，於結束前慕道期後，應舉行禮儀使之入慕道期，並將其姓名登記在慕道者名冊上。

2項－要使慕道者藉教友生活的培育及學習，適當地進入救恩的

apte initientur mysterio salutis atque introducantur in vitam fidei, liturgiae et caritatis populi Dei atque apostolatus.

§ 3. Conferentiae Episcoporum est statuta edere quibus catechumenatus ordinetur, determinando quaenam a catechumenis sint praestanda, atque definiendo quaenam eis agnoscantur praerogativae.

Can. 789 - Neophyti, apta institutione ad veritatem evangelicam penitius cognoscendam et officia per baptismum suscepta implenda efformentur; sincero amore erga Christum eiusque Ecclesiam imbuantur.

Can. 790 - § 1. Episcopi dioecesani in territoriis missionis est:

1° promovere, moderari et coordinare incepta et opera, quae ad actionem missionalem spectant;

2° curare ut debitae ineantur conventiones cum Moderatoribus institutorum quae operi missionali se dedicant, utque relationes cum iisdem in bonum cedant missionis.

§ 2. Praescriptis ab Episcopo dioecesano de quibus in § 1, n. 1 editis, subsunt omnes missionarii, etiam religiosi eorumque auxiliares in eius dicione degentes.

Can. 791 - In singulis dioecesibus ad cooperationem missionalem fovendam:

1° promoveantur vocationes missionales;

2° sacerdos deputetur ad incepta pro missionibus efficaciter promovenda, praesertim "Pontificia Opera Missionalia";

3° celebretur dies annualis pro missionibus;

4° solvatur quotannis congrua pro missionibus stips, Sanctae Sedi transmittenda.

Can. 792 - Episcoporum conferentiae opera instituant ac promoveant, quibus ii qui e terris missionum laboris aut studii causa ad earundem territorium accedant, fraterne recipiantur et congruenti pastorali cura adiuventur.

TITULUS III

DE EDUCATIONE CATHOLICA

Can. 793 - § 1. Parentes, necnon qui eorum locum tenent, obligatione adstringuntur et iure gaudent prolem educandi; parentes catholici officium quoque habent ea eligendi media et instituta quibus, iuxta locorum adiuncta, catholicae filiorum educationi aptius prospicere queant.

§ 2. Parentibus ius et etiam iis fruendi auxiliis a societate civili praestandis, quibus in catholica educatione filiorum procuranda indigeant.

奧蹟，導之信仰生活、禮儀、天主子民的愛德和使徒工作。

3 項 - 主教團應制定章程，用以編排慕道期；這些章程當規定慕道者當做之事，並界定他們所享有的特權。

789 條 - 應使新教友經由適當的培育，對福音的真理有更深的認識，善盡因洗禮接受的義務，充實對基督及其教會的愛。

790 條 - 1 項 - 在傳教地區內，教區主教應當：

1° 推行、監督並協調有關傳教活動的創辦和事業；

2° 設法與投身於傳教事業修會的上司，締結必要的公約，為使雙方的關係有助於傳教區的利益。

2 項 - 所有居住在主教轄區內的傳教士，包括會士及其助理，皆應服從 1 項 1 款有關教區主教的權責。

791 條 - 在每個教區內，為了加強傳教的合作，應當：

1° 推廣傳教士聖召；

2° 委派一位司鐸有效地推行傳教區的事業，尤其是「宗座傳教善會」；

3° 每年舉行傳教節；

4° 每年為傳教區繳納相當的款項，並呈交聖座。

792 條 - 主教團應設立並推行一些事工，為使那些由傳教區來該地工作或求學的人，受到友善的接待和牧靈的照顧。

第 三 題

天主教教育

793 條 - 1 項 - 父母和其代理人，有教育子女的義務和權利；奉教父母，根據地方的環境，為使子女更適當的受天主教教育，有選擇學校及方法的權利及義務。

2 項 - 父母有權享用國家社會所提供的支援，用以幫助其子女的天主教教育所需。

Can. 794 - § 1. Singulari ratione officium et ius educandi spectat ad Ecclesiam, cui divinitus missio concredita est homines adiuvandi, ut ad christianae vitae plenitudinem pervenire valeant.

§ 2. Animarum pastoribus officium est omnia disponendi, ut educatione catholica omnes fideles fruantur.

Can. 795 - Cum vera educatio integram persequi debeat personae humanae formationem, spectantem ad finem eius ultimum et simul ad bonum commune societatum, pueri et iuvenes ita excolantur ut suas dotes physicas, morales et intellectuales harmonice evolvere valeant, perfectiorem responsabilitatis sensum libertatisque rectum usum acquirant et ad vitam socialem active participandam conformentur.

CAPUT I
DE SCHOLIS

Can. 796 - § 1. Inter media ad excolendam educationem christifideles magni faciant scholas, quae quidem parentibus, in munere educationis implendo, praecipuo auxilio sunt.

§ 2. Cum magistris scholarum, quibus filios educandos concredant, parentes arcte cooperentur oportet; magistri vero in officio suo persolvendo intime collaborent cum parentibus, qui quidem libenter audiendi sunt eorumque consociationes vel conventus instaurentur atque magni existimentur.

Can. 797 - Parentes in scholis eligendis vera libertate gaudeant oportet; quare christifideles solliciti esse debent ut societas civiis hanc libertatem parentibus agnoscat atque, servata iustitia distributiva, etiam subsidiis tueatur.

Can. 798 - Parentes filios concredant illis scholis in quibus educationi catholicae provideatur; quod si facere non valeant, obligatione tenentur curandi, ut extra scholas debitae eorundem educationi catholicae prospiciatur.

Can. 799 - Christifideles enitantur ut in societate civili leges quae iuvenum formationem ordinant, educationi eorum religiosae et morali quoque, iuxta parentum conscientiam, in ipsis scholis prospiciant.

Can. 800 - § 1. Ecclesiae ius est scholas cuiusvis disciplinae, generis et gradus condendi ac moderandi.

§ 2. Christifideles scholas catholicas foveant, pro viribus adiutricem operam conferentes ad easdem condendas et sustentandas.

794 條－1項－由於獨特的理由，教會擁有教育的權利和義務，本其天賦的使命，幫助人達到基督徒生活的完美地步。

2項－人靈的牧者有責任運用一切辦法，使所有信徒能獲得天主教教育。

795 條－真正的教育原該培養成完整的人格，使其符合人的最終目的和社會的共同利益，因此應教育兒童和青年，使其在身體、道德和智力上，都有均衡的發展，獲致更大的責任感和自由的正確運用，並且積極參與社會的生活。

第一章

學校

796 條－1項－在落實教育的方法中，基督信徒應重視學校；學校在父母盡好教育職務上，是特別大的幫助。

2項－父母既將子女的教育託付給學校的老師，便應該與教師通力合作；教師在盡其職務時，也應與家長密切合作，欣然聆聽他們，成立家長會或會議，並予以重視。

797 條－父母在選擇學校的事上，應享有真正的自由；因此信徒應設法，使國家社會承認父母的這項自由，同時依照分配正義原則，給予補貼。

798 條－父母應將子女託付給提供天主教教育的學校；如果辦不到，有義務在學校以外，設法關注子女應受的天主教教育。

799 條－基督信徒應努力使國家社會制定的青年教育法令，能在學校依父母的良知，提供青年的宗教和倫理教育。

800 條－1項－教會有權設立並管理各類及各級學科的學校。

2項－基督信徒應扶持天主教學校，盡力幫助開創和支持學校的工作。

Can. 801 - Instituta religiosa quibus missio educationis propria est, fideliter hanc suam missionem retinentes, satagant educationi catholicae etiam per suas scholas, consentiente Episcopo dioecesano conditas, sese impendere.

Can. 802 - § 1. Si praesto non sint scholae in quibus educatio tradatur christiano spiritu imbuta, Episcopi dioecesani est curare ut condantur.

§ 2. Ubi id expediat, Episcopus dioecesanus provideat ut scholae quoque condantur professionales et technicae necnon aliae quae specialibus necessitatibus requirantur.

Can. 803 - § 1. Schola catholica ea intellegitur quam auctoritas ecclesiastica competens aut persona iuridica ecclesiastica publica moderatur, aut auctoritas ecclesiastica documento scripto uti talem agnoscit.

§ 2. Institutio et educatio in schola catholica principiis doctrinae catholicae nitatur oportet; magistri recta doctrina et vitae probitate praestent.

§ 3. Nulla schola, etsi reapse catholica, nomen scholae catholicae gerat, nisi de consensu competentis auctoritatis ecclesiasticae.

Can. 804 - § 1. Ecclesiae auctoritati subicitur institutio et educatio religiosa catholica quae in quibuslibet scholis impertitur aut variis communicationis socialis instrumentis procuratur; Episcoporum conferentiae est de hoc actionis campo normas generales edicere, atque Episcopi dioecesani est eundem ordinare et in eum invigilare.

§ 2. Loci Ordinarius sollicitus sit, ut qui ad religionis institutionem in scholis, etiam non catholicis, deputentur magistri recta doctrina, vitae christianae testimonio atque arte paedagogica sint praestantes.

Can. 805 - Loci Ordinario pro sua dioecesi ius est nominandi aut approbandi magistros religionis, itemque si religionis morumve ratio id requirat, amovendi aut exigendi ut amoveantur.

Can. 806 - § 1. Episcopo dioeces ano competit ius invigilandi et invisendi scholas catholicas in suo territorio sitas, eas etiam quae ab institutorum religiosorum sodalibus conditae sint aut dirigantur; eidem item competit praescripta edere quae ad generalem attinent ordinationem scholarum catholicarum: quae praescripta valent de scholis quoque quae ab iisdem sodalibus diriguntur, salva quidem eorundem quoad internum earum scholarum moderamen autonomia.

§ 2. Curent scholarum catholicarum Moderatores, advigilante loci Ordinario, ut institutio quae in iisdem traditur pari saltem gradu ac in aliis scholis regionis, ratione scientifica sit praestans.

801 條 - 凡以教育為使命的修會，應忠實持守其使命，經由本會在教區主教同意下所建立的學校，努力投入天主教教育。

802 條 - 1 項 - 如目前沒有傳授具有基督精神教育的學校，教區主教應設法使之成立。

2 項 - 如有特別需要，教區主教也應設法成立職業學校和技術學校，以及其他學校。

803 條 - 1 項 - 天主教學校應理解為由教會當局，或是教會公法人所管理的學校，或是教會當局以書面文件承認的學校。

2 項 - 在天主教學校內，訓育和教育都應本著天主教教義的原則進行；教師應有純正的學識和正直的生活。

3 項 - 任何學校，雖然實際有天主教精神，除非有教會當局之同意外，不得冠以天主教學校的名稱。

804 條 - 1 項 - 在任何學校所傳授的、或用各種社會傳播工具所擬定的天主教宗教陶成和教育，均屬教會權下；主教團應對這方面的行動制定總則，而教區主教應籌劃並監督此教育。

2 項 - 教區教長應關切在學校，即使在非天主教學校中受聘的宗教課教師者，必須是道理純正，教友生活見證和教學技巧均優的人。

805 條 - 教區教長有權為其教區任命並批准宗教科教師，同樣，如因宗教或道德上的緣故，有權將其調職或勒令使其調職。

806 條 - 1 項 - 教區主教有權監督並視察其地區內的天主教學校，包括修會會士所創立或所管理的學校，主教也有權規定有關天主教學校的管理；這些規定為會士所管理的學校亦有效，但應尊重這些學校內部的行政。

2 項 - 天主學校的負責人，在教區教長監督下，應設法使學校內所施教育，在學術方面與該地區的其他學校相等。

CAPUT II
DE CATHOLICIS UNIVERSITATIBUS ALIISQUE STUDIORUM SUPERIORUM INSTITUTIS

Can. 807 - Ius est Ecclesiae erigendi et moderandi studiorum universitates, quae quidem ad altiorem hominum culturam et pleniorem personae humanae promotionem necnon ad ipsius Ecclesiae munus docendi implendum conferant.

Can. 808 - Nulla studiorum universitas, etsi reapse catholica, titulum seu nomen universitatis catholicae gerat, nisi de consensu competentis auctoritatis ecclesiasticae.

Can. 809 - Episcoporum conferentiae curent ut habeantur, si fieri possit et expediat, studiorum universitates aut saltem facultates, in ipsarum territorio apte distributae, in quibus variae disciplinae, servata quidem earum scientifica autonomia, investigentur et tradantur doctrinae catholicae ratione habita.

Can. 810 - § 1. Auctoritati iuxta statuta competenti officium est providendi ut in universitatibus catholicis nominentur docentes qui praeterquam idoneitate scientifica et paedagogica, doctrinae integritate et vitae probitate praestent utque, deficientibus his requisitis, servato modo procedendi in statutis definito, a munere removeantur.

§ 2. Episcoporum conferentiae et Episcopi dioecesani, quorum interest, officium habent et ius invigilandi, ut in iisdem universitatibus principia doctrinae catholicae fideliter servantur.

Can. 811 - § 1. Curet auctoritas ecclesiastica competens ut in universitatibus catholicis erigatur facultas aut institutum aut saltem cathedra theologiae, in qua lectiones laicis quoque studentibus tradantur.

§ 2. In singulis universitatibus catholicis lectiones habeantur, inquibus eae praecipue tractentur quaestiones theologicae, quae cum disciplinis earundem facultatum sunt conexae.

Can. 812 - Qui in studiorum superiorum institutis quibuslibet disciplinas tradunt theologicas, auctoritatis ecclesiasticae competentis mandatum habeant oportet.

Can. 813 - Episcopus dioecesanus impensam habeat curam pastoralem studentium, etiam per paroeciae erectione, vel saltem per sacerdotes ad hoc stabiliter deputatos, et provideat ut apud universitates, etiam catholicas, centra habeantur universitaria catholica, quae iuventuti adiutorio sint, praesertim spirituali.

Can. 814 - Quae de universitatibus statuuntur praescripta, pari ratione applicantur aliis studiorum superiorum institutis.

第 二 章

天主教大學及其他高等院校

807 條－教會有權為學子創立大學並督導之，藉以促進人類高級文化和人格完美的發展，並盡教會訓導之職務。

808 條－任何大學，即使實係是天主教會者，沒有教會主管當局之同意，不得冠以「天主教大學」的名稱。

809 條－主教團應設法在可能而有利的範圍內，設立大學或至少學院，務使在其地區內作適當之分佈，為能在此等學校內，研究並傳授不同學科，保持各科學術之獨立性並符合天主教之教義。

810 條－1項－依規章合法之當局，有責任為天主教大學設法任命教授，他們除了學術及教學的資格外，也應具有完備的教理知識和正直的生活；如缺少這些條件，應根據法規程序，撤銷其職務。

2項－主教團及有關教區主教，有義務及權利監督這些大學，使之忠實持守天主教教義的原則。

811 條－1項－教會有關當局應設法在天主教大學內，設立神學院或神學系，或至少設神學講座，授予平信徒學生神學課程。

2項－在每一所天主教大學內，應安排專門課程，以討論與各該學院學科相關的神學問題。

812 條－在任何大專院校講授神學課的人，都須有教會有關當局的任命。

813 條－教區主教對學生應有嚴正的牧靈照顧，並得為之設立一個堂區，或至少固定地指派司鐸做此工作，也應設法在大學，即使在非天主教大學內，設立天主教大專學生中心，藉以幫助青年，特別是在屬靈方面。

814 條－對大學所制定的法則，同樣適用於其他高等學院。

CAPUT III
DE UNIVERSITATIBUS ET FACULTATIBUS ECCLESIASTICIS

Can. 815 - Ecclesiae, vi muneris sui veritatem revelatam nuntiandi, propriae sunt universitates vel facultates ecclesiasticae ad disciplinas sacras vel cum sacris conexas pervestigandas, atque studentes in iisdem disciplinis scientifice instituendos.

Can. 816 - § 1. Universitates et facultates ecclesiasticae constitui tantum possunt erectione ab Apostolica Sede facta aut approbatione ab eadem concessa; eidem competit etiam earundem superius moderamen.

§ 2. Singulae universitates et facultates ecclesiae sua habere debent statuta et studiorum rationem ab Apostolica Sede approbata.

Can. 817 - Gradus academicos, qui effectus canonicos in Ecclesia habeant, nulla universitas vel facultas conferre valet, quae non sit ab Apostolica Sede erecta vel approbata.

Can. 818 - Quae de universitatibus catholicis in cann. 810, 812 et 813 statuuntur praescripta, de universitatibus facultatibusque ecclesiasticis quoque valent.

Can. 819 - Quatenus dioecesis aut instituti religiosi immo vel ipsius Ecclesiae universae bonum id requirat, debent Episcopi dioecesani aut institutorum Superiores competentes ad universitates vel facultates ecclesiasticas mittere iuvenes et clericos et sodales indole, virtute et ingenio praestantes.

Can. 820 - Curent universitatum et facultatum ecclesiasticarum Moderatores ac professores ut variae universitatis facultates mutuam sibi, prout obiectum siverit, praestent operam, utque inter propriam universitatem vel facultatem et alias universitates et facultates, etiam non ecclesiasticas, mutua habeatur cooperatio, qua nempe eaedem coniuncta opera, conventibus, investigationibus scientificis coordinatis aliisque mediis, ad maius scientiarum incrementum conspirent.

Can. 821 - Provideant Episcoporum conferentia atque Episcopus dioecesanus ut, ubi fieri possit, condantur instituta superiora scientiarum religiosarum, in quibus nempe edoceantur disciplinae theologicae aliaeque quae ad culturam christianam pertineant.

第 三 章

教會大學及學院

815 條－教會原本負有宣報啟示真理的職責，因而有權設立教會大學或學院，用以研究聖學和與之有關的學科，並在這方面用科學方法教導學生。

816 條－1項－惟有經由宗座之創設或核准，才能成立教會大學和學院；宗座並有權對之作最高監督。

2項－每一所教會大學和學院，應有自己的章程和課程，由宗座批准之。

817 條－非經宗座成立或核准成立的大學或學院，不得頒授在教會中有法定效力的學位。

818 條－810、812及813條所定有關天主教大學之規定，亦適用於教會大學和學院。

819 條－為教區或修會或普世教會的益處，教區主教或修會之有關上司，應派遣品性良好、天資聰敏而又有德行之青年、聖職人員及會士，入教會大學及學院深造。

820 條－教會大學和學院的校長及教授，應設法使大學不同學院，在可能範圍內彼此相助；亦應使自己的大學或學院，和其他的大學和學院，即使是非教會大學，也能彼此合作；以便藉協調一致的學術討論和研究以及其他方法，使該共同工作得到更大的科學發展。

821 條－主教團和教區主教，應在可能範圍內，設法成立研究宗教學術的高等學院，即傳授神學和有關基督宗教文化課程的學院。

TITULUS IV
DE INSTRUMENTIS COMMUNICATIONIS SOCIALIS ET IN SPECIE DE LIBRIS

Can. 822 - § 1. Ecclesiae pastores, in suo munere explendo iure Ecclesiae proprio utentes, instrumenta communicationis socialis adhibere satagant.

§ 2. Iisdem pastoribus curae sit fideles edocere se officio teneri cooperandi ut instrumentorum communicationis socialis usus humano christianoque spiritu vivificetur.

§ 3. Omnes christifideles, ii praesertim qui quoquo modo in eorundem instrumentorum ordinatione aut usu partem habent, solliciti sint operam adiutricem actioni pastorali praestare, ita ut Ecclesia etiam his instrumentis munus suum efficaciter exerceat.

Can. 823 - § 1. Ut veritatum fidei morumque integritas servetur, officum et ius est Ecclesiae pastoribus invigilandi, ne scriptis aut usu instrumentorum communicationis socialis christifidelium fidei aut moribus detrimentum afferatur; item exigendi, ut quae fidem moresve tangant a christifidelibus edenda suo iudicio subiciantur; necnon reprobandi scripta quae rectae fidei aut bonis moribus noceant.

§ 2. Officium et ius, de quibus in § 1, competunt Episcopis, tum singulis tum in conciliis particularibus vel Episcoporum conferentiis adunatis quoad christifideles suae curae commissos, supremae autem Ecclesiae auctoritati quoad universum Dei populum.

Can. 824 - § 1. Nisi aliud statuatur, loci Ordinarius, cuius licentia aut approbatio ad libros edendos iuxta canones huius tituli est petenda, est loci Ordinarius proprius auctoris aut Ordinarius loci in quo libri publici iuris fient.

§ 2. Quae in canonibus huius tituli statuuntur de libris, quibuslibet scriptis divulgationi publicae destinatis applicanda sunt, nisi aliud constet.

Can. 825 - § 1. Libri sacrarum Scripturarum edi non possunt nisi ab Apostolica Sede aut ab Episcoporum conferentia approbati sint; itemque ut eorundem versiones in linguam vernaculam edi possint, requiritur ut ab eadem auctoritate sint approbatae atque insimul necessariis et sufficientibus explicationibus sint instructae.

§ 2. Versiones sacrarum Scripturarum convenientibus explicationibus instructas, communi etiam cum fratribus seiunctis opera, parare atque edere possunt christifideles catholici de licentia Episcoporum conferentiae.

第 四 題

社會傳播工具兼特論書刊

822 條－1項－教會牧人，以教會本有的權利執行職務時，應盡力運用社會傳播工具。

2項－牧人也應設法訓導信徒負起責任共同合作，使社會傳播工具之運用，能充滿人性和基督的精神。

3項－所有基督信徒，特別是以各種方式管理或應用這些媒體者，當關心為牧靈工作提供支援，使教會能有效地藉此工具完成。

823 條－1項－為維護信仰真理和道德之完整，教會牧人有職務及權利進行監督，不使書刊和社會傳播工具危害信徒的信仰和道德；同時有權要求凡由信徒發行涉及信仰和道德之書刊，應經牧人審查；對有害於純正信仰或善良風俗之書刊，有權加以駁斥。

2項－1項所言義務及權利，對受託管理之信徒，屬於主教或為個別主教，或為在地區會議或主教團會議集合在一起的主教；為整個天主子民，則屬於教會最高權力。

824 條－1項－除非另有規定，根據本題法律條文出版書刊，應向教區教長申請許可或批准：可向作者本人的教區教長申請，也可向發行的當地教區教長申請。

2項－在本題條文中有關書刊的規定，也適用於任何準備公開發表的寫作，但另有規定者不在此限。

825 條－1項－無宗座或主教團之批准，不得出版聖經；同樣，必須有上述權力之批准，才能將聖經譯為本地話出版，同時也該附必要的和足夠的註釋。

2項－如獲主教團之許可，天主教信徒也可以與分離的弟兄們聯合翻譯並出版聖經，但須附有適當的註釋。

Can. 826 - § 1. Ad libros liturgicos quod attinet, serventur praescripta can. 838.

§ 2. Ut iterum edantur libri liturgici necnon eorum versiones in linguam vernaculam eorumve partes, constare debet de concordantia cum editione approbata ex attestatione Ordinarii loci in quo publici iuris fiunt.

§ 3. Libri precum pro publico vel privato fidelium usu ne edantur nisi de licentia loci Ordinarii.

Can. 827 - § 1. Catechismi necnon alia scripta ad institutionem catecheticam pertinentia eorumve versiones, ut edantur, approbatione egent loci Ordinarii, firmo praescripto can. 775, § 2.

§ 2. Nisi cum approbatione competentis auctoritatis ecclesiasticae editi sint aut ab ea postea approbati, in scholis, sive elementariis sive mediis sive superioribus, uti textus, quibus institutio nititur, adhiberi non possunt libri qui quaestiones recipiunt ad sacram Scripturam, ad theologiam, ius canonicum, historiam ecclesiasticam, et ad religiosas aut morales disciplinas pertinentes.

§ 3. Commendatur ut libri materias de quibus in § 2 tractantes, licet non adhibeantur uti textus in institutione tradenda, itemque scripta in quibus aliquid habetur quod religionis aut morum honestatis peculiariter intersit, iudicio subiciantur loci Ordinarii.

§ 4. In ecclesiis oratoriisve exponi, vendi aut dari non possunt libri vel alia scripta de quaestionibus religionis aut morum tractantia, nisi cum licentia competentis auctoritatis ecclesiasticae edita sint aut ab ea postea approbata.

Can. 828 - Collectiones decretorum aut actorum ab aliqua auctoritate ecclesiastica editas, iterum edere non licet, nisi impetrata prius eiusdem auctoritatis licentia et servatis condicionibus ab eadem praescriptis.

Can. 829 - Approbatio vel licentia alicuius operis edendi pro textu originali valet, non vero pro eiusdem novis editionibus vel translationibus.

Can. 830 - § 1. Integro manente iure uniuscuiusque loci Ordinarii committendi personis sibi probatis iudicium de libris, ab Episcoporum conferentia confici potest elenchus censorum, scientia, recta doctrina et prudentia praestantium, qui curiis dioecesanis praesto sint, aut constitui etiam potest commissio censorum, quam loci Ordinarii consulere possint.

§ 2. Censor, in suo obeundo officio, omni personarum acceptatione seposita, prae oculis tantummodo habeat Ecclesiae de fide et moribus doctrinam, uti a magisterio ecclesiastico proponitur.

§ 3. Censor sententiam suam scripto dare debet; quae si faverit, Ordinarius pro suo prudenti iudicio licentiam concedat ut editio fiat, expresso

826 條－1項－有關禮儀經書，應遵守838條之規定。

2項－凡再版禮儀經書，或將禮儀書全部或部分翻譯成本地語時，應有出版之當地教區教長簽證，證實其與版本相符。

3項－為信徒公誦或私下誦念之祈禱經書，無教區教長之許可不得出版。

827 條－1項－為出版要理和有關要理講授之書籍，或出版此類書籍之譯本，須經教區教長批准，但應遵守775條2項之規定。

2項－在學校內，無論是小學、中學或大學，凡涉及聖經、神學、教會法、教會史和宗教及倫理學問題的書籍，當作教科書者，皆應經教會有關當局批准而後出版，或出版後得到認可，始得應用。

3項－凡討論2項所述材料的書籍，雖不作學校教科書之用，或包含某些特別論及宗教或道德的著作，亦應鼓勵交由教區教長審核。

4項－非經教會有關當局許可出版，或出版後核准的討論宗教或道德的書籍和其他作品，不得在聖堂或經堂內展出，出售或贈送別人。

828 條－除非先求得有關教會當局的許可，並遵守其規定之條件，不得將該教會已出版的法令或公報再版發行。

829 條－為出版一本著作所得到的批准或許可，只對原文版發生效力，對同一著作的新版本或譯本並無效力。

830 條－1項－除遵守每一位教區教長委任審查書刊的適當人選之權利外，主教團也得羅致一批學問淵博、道理正確並有聰明智慧的書刊審查員，以備主教公署諮詢，或成立審查委員會，教區教長可徵求其意見。

2項－審查員在執行其職務時，應撇開一切人情面子，目前祇是教會所傳授的有關信仰和道德的教會訓導。

3項－審查員應以書面指出自己的意見；如其認可，教會教長得明智判斷，給予出版之許可，並署其姓名及准許的時間和地點；假如

suo nomine necnon tempore ac loco concessae licentiae; quod si eam non concedat, rationes denegationis cum operis scriptore Ordinarius communicet.

Can. 831 - § 1. In diariis, libellis aut foliis periodicis quae religionem catholicam aut bonos mores manifesto impetere solent, ne quidpiam conscribant christifideles, nisi iusta et rationabili de causa; clerici autem et institutorum religiosorum sodales, tantummodo de licentia loci Ordinarii.

§ 2. Episcoporum conferentiae est normas statuere de requisitis ut clericis atque sodalibus institutorum religiosorum partem habere liceat in tractandis via radiophonica aut televisifica quaestionibus, quae ad doctrinam catholicam aut mores attineant.

Can. 832 - Institutorum religiosorum sodales ut scripta quaestiones religionis morumve tractantia edere possint, licentia quoque egent sui Superioris maioris ad normam constitutionum.

TITULUS V
DE FIDEI PROFESSIONE

Can. 833 - Obligatione emittendi personaliter professionem fidei, secundum formulam a Sede Apostolica probatam, tenetur:

1° coram praeside eiusve delegato, omnes qui Concilio Oecumenico vel particulari, synodo Episcoporum atque synodo dioecesana intersunt cum voto sive deliberativo sive consultivo; praeses autem coram Concilio aut synodo;

2° promoti ad cardinalitiam dignitatem iuxta sacri Collegii statuta;

3° coram delegato ab Apostolica Sede, omnes promoti ad episcopatum, itemque qui Episcopo dioecesano aequiparantur;

4° coram collegio consultorum, Administrator dioecesanus;

5° coram Episcopo dioecesano eiusve delegato, Vicarii generales et Vicarii episcopales necnon Vicarii iudiciales;

6° coram loci Ordinario eiusve delegato, parochi, rector, magistri theologiae et phiosophiae in seminariis, initio suscepti muneris; promovendi ad ordinem diaconatus;

7° coram Magno Cancellario eoque deficiente coram Ordinario loci eorumve delegatis, rector universitatis ecclesiasticae vel catholicae, initio suscepti muneris; coram rectore, si sit sacerdos, vel coram loci Ordinario eorumve delegatis, docentes qui disciplinas ad fidem vel mores pertinentes in quibusvis universitatibus tradunt, initio suscepti muneris;

8° Superiores in institutis religiosis et societatibus vitae apostolicae clericalibus, ad normam constitutionum.

不給予許可，教會教長將不准的理由傳達於作者。

831 條－1項－凡時常明顯地攻擊天主教或善良風俗的日報、小冊子或期刊，教友不應在其中寫文章，但有正當及合適的理由者除外；聖職人員和修會會士只有在教會教長許可下，才得在此類刊物上投稿。

2項－主教團得制定規則，規定聖職人員及修會會士如何在廣播或電視中，參與討論有關天主教教義或道德的問題。

832 條－修會會士根據會憲尚且應有本會高級上司所給之許可，才得出版討論宗教或道德問題的著作。

第 五 題
信德宣誓

833 條－下列人士有嚴分依照宗座批准之格式，親自作信德宣誓：

1° 所有參與大公會議或地區會議，世界主教會議或教區會議的人，無論是有表決權或諮詢權的人，均應在主席或其代表前宣誓；主席則在大會面前宣誓；

2° 被擢升至樞機尊位者，依樞機院規定宣誓；

3° 凡被晉陞為主教，或與教區主教相同職位的人，在宗座代表前宣誓；

4° 教區署理，在參議會前宣誓；

5° 副主教及主教代表以及司法代表，在教區主教或其代表前宣誓；

6° 堂區主任、修院院長、神學及哲學教授，在接受職務前，以及準備領受執事聖秩者，應在教區教長或其代表前宣誓；

7° 教會大學或天主教大學校長，在就職前，應在學校督導前，無督導者在教區教長或其代表前宣誓；在任何大學教授有關信仰或倫理科的教師在任教前，如校長為司鐸則在校長前，否則在教區教長或其代表前宣誓；

8° 聖職修會和聖職使徒生活團上司，應根據會憲宣誓。

LIBER IV
DE ECCLESIAE MUNERE SANCTIFICANDI

Can. 834 - § 1. Munus sanctificandi Ecclesia peculiari modo adimplet per sacram liturgiam, quae quidem habetur ut Iesu Christi muneris sacerdotalis exercitatio, in qua hominum sanctificatio per signa sensibilia significatur ac modo singulis proprio efficitur, atque a mystico Iesu Christi Corpore, Capite nempe et membris, integer cultus Dei publicus exercetur.

§ 2. Huiusmodi cultus tunc habetur, cum defertur nomine Ecclesiae a personis legitime deputatis et per actus ab Ecclesiae auctoritate probatos.

Can. 835 - § 1. Munus sanctificandi exercent imprimis Episcopi, qui sunt magni sacerdotes, mysteriorum Dei praecipui dispensatores atque totius vitae liturgicae in Ecclesia sibi commissa moderatores, promotores atque custodes.

§ 2. Illud quoque exercent presbyteri, qui nempe, et ipsi Christi sacerdotii participes, ut eius ministri sub Episcopi auctoritate, ad cultum divinum celebrandum et populum sanctificandum consecrantur.

§ 3. Diaconi in cultu divino celebrando partem habent, ad normam iuris praescriptorum.

§ 4. In munere sanctificandi propriam sibi partem habent ceteri quoque christifideles actuose liturgicas celebrationes, eucharisticam praesertim, suo modo participando; peculiari modo idem munus participant parentes vitam coniugalem spiritu christiano ducendo et educationem christianam filiorum procurando.

Can. 836 - Cum cultus christianus, in quo sacerdotium commune christifidelium exercetur, opus sit quod a fide procedit et eadem innititur, ministri sacri eandem excitare et illustrare sedulo curent, ministerio praesertim verbi, quo fides nascitur et nutritur.

Can. 837 - § 1. Actiones liturgicae non sunt actiones privatae, sed celebrationes Ecclesiae ipsius, quae est "unitatis sacramentum," scilicet plebs sancta sub Episcopis adunata et ordinata; quare ad universum corpus Ecclesiae pertinent illudque manifestant et afficiunt; singula vero membra ipsius attingunt diverso modo, pro diversitate ordinum, munerum et actualis participationis.

第四卷
教會聖化職

834 條－1項－教會特別藉禮儀執行聖化職。禮儀是行使耶穌基督的司祭職，因為在禮儀中，人的聖化藉有形的記號而表達，.以各聖事本有的方式予以完成；並由耶穌基督的奧體，即頭和肢體一起，對天主施以完整而公開的敬禮。

2項－這樣的敬禮由合法簡任的人員，以教會的名義，並按教會當局所核定的行為來施行。

835 條－1項－主教首先行使聖化職，他們是大司祭，天主奧蹟的主要分施者，在託付給他們的教會中，他們是整個禮儀生活的領導人、推行人和監護人。

2項－司鐸亦執行此項職務，因為他們分享基督的司祭職，被祝聖為基督的聖職人，在主教的權下，舉行敬主之禮並聖化眾人。

3項－執事應依照法律規定，參與天主的敬禮。

4項－其他信徒在聖化職上，也有自己的一份，積極參與禮儀，特別是感恩祭典；同樣，父母以基督徒的精神度婚姻生活，並對子女施行天主教教育時，亦以特殊方式分擔此聖化職。

836 條－基督信徒在行使普通司祭的教會敬禮時，必然由信德出發，並以信德為依據，因此聖職人員應努力使信德發揚光大，特別在聖道職來啟發和增強人們的信德至為重要。

837 條－1項－禮儀行動並非私人行為，而是由教會這個「合一的聖事」，即天主子民在主教的領導下聚集在一起所舉行的。因此禮儀行動屬整個教會團體，顯示教會和影響教會；尤其每一個肢體，皆以不同方式，根據不同的等級、職務和實際參與影響每一個人。

§ 2. Actiones liturgicae, quatenus suapte natura celebrationem communem secumferant, ubi id fieri potest, cum frequentia et actuosa participatione christifidelium celebrentur.

Can. 838 - § 1. Sacrae liturgiae moderatio ab Ecclesiae auctoritate unice pendet: quae quidem est penes Apostolicam Sedem et, ad normam iuris, penes Episcopum dioecesanum.

§ 2. Apostolicae Sedis est sacram liturgiam Ecclesiae universae ordinare, libros liturgicos edere eorumque versiones in linguas vernaculas recognoscere, necnon advigilare ut ordinationes liturgicae ubique fideliter observentur.

§ 3. Ad Episcoporum conferentias spectat versiones librorum liturgicorum in linguas vernaculas, convenienter intra limites in ipsis libris liturgicis definitos aptatas, parare, easque edere, praevia recognitione Sanctae Sedis.

§ 4. Ad Episcopum dioecesanum in Ecclesia sibi commissa pertinet, intra limites suae competentiae, normas de re liturgica dare, quibus omnes tenentur.

Can. 839 - § 1. Aliisve quoque mediis munus sanctificationis peragit Ecclesia, sive orationibus, quibus Deum deprecatur ut christifideles sanctificati sint in veritate, sive paenitentiae et caritatis operibus, quae quidem magnopere ad Regnum Christi in animis radicandum et roborandum adiuvant et ad mundi salutem conferunt.

§ 2. Curent locorum Ordinarii ut orationes necnon pia et sacra exercitia populi christiani normis Ecclesiae plene congruant.

PARS I

DE SACRAMENTIS

Can. 840 - Sacramenta Novi Testamenti, a Christo Domino instituta et Ecclesiae concredita, utpote actiones Christi et Ecclesiae, signa exstant ac media quibus fides exprimitur et roboratur, cultus Deo redditur et hominum sanctificatio efficitur, atque ideo ad communionem ecclesiasticam inducendam, firmandam et manifestandam summopere conferunt; quapropter in iis celebrandis summa veneratione debitaque diligentia uti debent tum sacri ministri tum ceteri christifideles.

Can. 841 - Cum sacramenta eadem sint pro universa Ecclesia et ad divinum depositum pertineant, unius supremae Ecclesiae auctoritatis est probare et definire quae ad eorum validitatem sunt requisita, atque eiusdem

2 項 - 禮儀行動依其性質而言，必然是團體的舉動，故在舉行時，應盡可能使基督信徒出席並主動參與。

838 條 - 1 項 - 神聖禮儀之監督，只屬教會當局，即歸於宗座，並依法律規定，屬教區主教。

2 項 - 編制普世教會的神聖禮儀，出版禮儀經書，複查方言譯本，並注意禮儀規則在各地忠實遵守，皆屬宗座權下。

3 項 - 屬於主教團的權力是將禮儀經書譯成方言文字，並在禮儀書規定的範圍內作適當的變通，在聖座認可後，出版發行。

4 項 - 教區主教在所轄教會內，依其權限範圍，有權訂定發佈有關禮儀的細則，命令信眾遵行。

839 條 - 1 項 - 教會尚以其他的方式執行聖化職務，或以祈禱，祈求天主使信徒在真理上成聖，以及補贖和愛德的善功；極力協助基督王國在人心中的建立和鞏固，並使世界獲得救援。

2 項 - 教區教長應設法，使基督子民的祈禱及熱心神工，完全符合教會的規定。

第 一 編
聖　事

840 條 - 新約的聖事由主基督建立，並付託給教會，作為基督和教會的行動，它們是表現和堅固信德的記號和媒介，藉以敬禮天主、聖化人類，也因此導致加強並彰顯教會的共融；為此聖職人員和其他基督信徒，都應以最大的尊敬和該有的虔誠舉行聖事。

841 條 - 既然聖事為普世教會都是一樣的，並屬於神恩的庫存，因此只有教會的最高權力，才能明辨或確定聖事必要的有效成分；至於決定有關聖事的合法舉行，施行和領受，以及舉行聖事時應

aliusve auctoritatis competentis, ad normam can. 838, §§3 et 4, est decernere quae ad eorum celebrationem, administrationem et receptionem licitam necnon ad ordinem in eorum celebratione servandum spectant.

Can. 842 - § 1. Ad cetera sacramenta valide admitti nequit, qui baptismum non recepit.

§ 2. Sacramenta baptismi, confirmationis et sanctissimae Eucharistiae ita inter se coalescunt, ut ad plenam initiationem christianam requirantur.

Can. 843 - § 1. Ministri sacri denegare non possunt sacramenta iis qui opportune eadem petant, rite sint dispositi, nec iure ab iis recipiendis prohibeantur.

§ 2. Animarum pastores ceterique christifideles, pro suo quisque ecclesiastico munere, officium habent curandi ut qui sacramenta petunt debita evangelizatione necnon catechetica institutione ad eadem recipienda praeparentur, attentis normis a competenti auctoritate editis.

Can. 844 - § 1. Ministri catholici sacramenta licite administrant solis christifidelibus catholicis, qui pariter eadem a solis ministris catholicis licite recipiunt, salvis huius canonis §§2, 3 et 4, atque can. 861, §2 praescriptis.

§ 2. Quoties necessitas id postulet aut vera spiritualis utilitas id suadeat, et dummodo periculum vitetur erroris vel indifferentismi, licet christifidelibus quibus physice aut moraliter impossibile sit accedere ad ministrum catholicum, sacramenta paenitentiae, Eucharistiae et unctionis infirmorum recipere a ministris non catholicis, in quorum Ecclesia valida exsistunt praedicta sacramenta.

§ 3. Ministri catholici licite sacramenta paenitentiae, Eucharistiae et unctionis infirmorum administrant membris Ecclesiarum orientalium quae plenam cum Ecclesia catholica communionem non habent, si sponte id petant et rite sint disposita; quod etiam valet quoad membra aliarum Ecclesiarum, quae iudicio Sedis Apostolicae, ad sacramenta quod attinet, in pari condicione ac praedictae Ecclesiae orientales versantur.

§ 4. Si adsit periculum mortis aut, iudicio Episcopi dioecesani aut Episcoporum conferentiae, alia urgeat gravis necessitas, ministri catholici licite eadem sacramenta administrant ceteris quoque christianis plenam communionem cum Ecclesia non habentibus, qui ad suae communitatis ministrum accedere nequeant atque sponte id petant, dummodo quoad eadem sacramenta fidem catholicam manifestent et rite sint dispositi.

§ 5. Pro casibus de quo in §§2, 3 et 4, Episcopus dioecesanus aut Episcoporum conferentia generales normas ne ferant, nisi post consultationem

守的一切規程，均應依838條3和4項的規定，分屬於最高或其他有關當局。

842 條－1項－凡未領過洗禮者，不能有效地領受其他聖事。

2項－聖洗、堅振和聖體聖事彼此密切結合，共同成為度圓滿的教友生活所必需的入門聖事。

843 條－1項－對具有適當準備，並未為法律所禁止而適時地要求領聖事者，聖職人員不得拒絕施與。

2項－人靈牧者和其他基督信徒，有義務各按其教內職位，使要求領聖事的人，為要領的聖事作好準備，即適當的福音宣講和要理講授，並遵守有關當局所訂的法則。

844 條－1項－天主教聖職人員只能對天主教信徒合法地施行聖事；同樣，天主教信徒，只能自天主教聖職人員手中，合法地領受聖事；但本條的2、3、4項和861條2項的規定不在此限。

2項－如有需要，或為真實神益所需，只要能避免錯誤和信仰無差別論的危險，天主教徒在實際找不到天主教聖職人員的情形下，許可從非天主教的聖職人員手中，領受懺悔、聖體和病人傅油聖事，但在該教會內，上述聖事必須是有效的。

3項－尚未完全和天主教會共融的東方教會人士，如果自動請求並有相稱的準備，天主教聖職人員可合法地為之施行懺悔、聖體和病人傅油聖事；此項規定亦適用於其他教會人士，惟該教會對聖事的態度，依宗座的判斷，應與上述東方教會人士的情況相同者。

4項－在遇死亡的危險時，或依教區主教或主教團的判斷，認為有其他迫切需要時，天主教聖職人員，亦得為與天主教尚未完全共融的其他教派的基督徒，當其自動請求並且亦無法找到其所屬團體的聖職人員時，為之施行上述的聖事，但須對該聖事表示與天主教有同樣的信仰，並有適當的準備。

5項－有關上述2、3和4項的情形，教區主教或主教團，除非

cum auctoritate competenti saltem locali Ecclesiae vel communitatis non catholicae, cuius interest.

Can. 845 - § 1. Sacramenta baptismi, confirmationis et ordinis, quippe quae characterem imprimant, iterari nequeunt.

§ 2. Si, diligenti inquisitione peracta, prudens adhuc dubium supersit num sacramenta de quibus in § 1 revera aut valide collata fuerint, sub condicione conferantur.

Can. 846 - § 1. In sacramentis celebrandis fideliter serventur libri liturgici a competenti auctoritate probati; quapropter nemo in iisdem quidpiam proprio marte addat, demat aut mutet.

§ 2. Minister sacramenta celebret secundum proprium ritum.

Can. 847 - § 1. In administrandis sacramentis, in quibus sacra olea adhibenda sunt, minister uti debet oleis ex olivis aut aliis ex plantis expressis atque, salvo praescripto can. 999, n. 2, ab Episcopo consecratis vel benedictis, et quidem, recenter; veteribus ne utatur, nisi adsit necessitas.

§ 2. Parochus olea sacra a proprio Episcopo impetret eaque decenti custodia diligenter asservet.

Can. 848 - Minister, praeter oblationes a competenti auctoritate definitas, pro sacramentorum administratione nihil petat, cauto semper ne egentes priventur auxilio sacramentorum ratione paupertatis.

TITULUS I
DE BAPTISMO

Can. 849 - Baptismus, ianua sacramentorum, in re vel saltem in voto ad salutem necessarius, quo homines a peccatis liberantur, in Dei filios regenerantur atque indelebili charactere Christo configurati Ecclesiae incorporantur, valide confertur tantummodo per lavacrum aquae verae cum debita verborum forma.

CAPUT I
DE BAPTISMI CELEBRATIONE

Can. 850 - Baptismus minstratur secundum ordinem in probatis liturgicis libris praescriptum, excepto casu necessitatis urgentis, in quo ea tantum observari debent, quae ad validitatem sacramenti requirantur.

與有關非天主教會的至少地方主管協議後，慎勿訂定一般性法則。

845 條－1項－聖洗，堅振和聖秩聖事，賦予神印，故不能再次領受。

2項－如果經過審慎的考查後，對1項所提的聖事，仍有理由懷疑是否領過或是否有效時，可附條件再施行之。

846 條－1項－在舉行聖事時，應忠實地遵守有關當局批准的禮儀書；因此任何人不得擅自增添、減少或有所改動。

2項－聖職人員應依其所屬教會的禮儀舉行聖事。

847 條－1項－施行聖事時，如須使用聖油，應用主教新祝聖過或降福過的橄欖油、或其他植物油，但999條2項的規定不在此限；除非有迫切的情形，不可使用舊的聖油。

2項－堂區主任應向自己的主教索取聖油，且應細心保管。

848 條－聖事施行人，除其有關當局規定的獻儀外，不可藉施行聖事要求酬勞，而且常該注意，勿使需要領聖事的人，因貧窮而得不到聖事的援助。

第一題

論洗禮聖事

849 條－洗禮為其他聖事的門徑，就得救而言，實洗或至少願洗係必要的。藉洗禮，人獲得罪赦，重生為天主的子女，並因不滅的神印結合於基督而加入教會。惟有藉真正的水洗，並配合指定的經文，洗禮聖事才係有效施行。

第一章

洗禮之施行

850 條－洗禮應依批准的禮儀書所規定的程序施行；但在必需時，只須遵守為聖事的有效性所必要者即可。

Can. 851 - Baptismi celebratio debite praeparetur oportet; itaque:

1° adultus, qui baptismum recipere intendit, ad catechumenatum admittatur et, quatenus fieri potest, per varios gradus ad initiationem sacramentalem perducatur, secundum ordinem initiationis ab Episcoporum conferentia aptatum et peculiares normas ab eadem editas;

2° infantis baptizandi parentes, itemque qui munus patrini sunt suscepturi, de significatione huius sacramenti deque obligationibus cum eo cohaerentibus rite edoceantur; parochus per se vel per alios curet ut ita pastoralibus monitionibus, immo et communi precatione, debite parentes instruantur, plures adunando familias atque, ubi fieri possit, eas visitando.

Can. 852 - § 1. Quae in canonibus de baptismo adulti habentur praescripta, applicantur omnibus qui, infantia egressi, rationis usum assecuti sunt.

§ 2. Infanti assimilatur, etiam ad baptismum quod attinet, qui non est sui compos.

Can. 853 - Aqua in baptismo conferendo adhibenda, extra casum necessitatis, benedicta sit oportet, secundum librorum liturgicorum praescripta.

Can. 854 - Baptismus conferatur sive per immersionem sive per infusionem, servatis Episcoporum conferentiae praescriptis.

Can. 855 - Curent parentes, patrini et parochus ne imponatur nomen a sensu christiano alienum.

Can. 856 - Licet baptismus quolibet die celebrari possit, commendatur tamen ut ordinarie die dominica aut, si fieri possit, in vigilia Paschatis, celebretur.

Can. 857 - § 1. Extra casum necessitatis, proprius baptismi locus est ecclesia aut oratorium.

§ 2. Pro regula habeatur ut adultus baptizetur in propria ecclesia paroeciali, infans vero in ecclesia paroeciali parentum propria, nisi iusta causa aliud suadeat.

Can. 858 - § 1. Quaevis ecclesia paroecialis baptismalem fontem habeat, salvo iure cumulativo aliis ecclesiis iam quaesito.

§ 2. Loci Ordinarius, audito loci parocho, potest ad fidelium commoditatem permittere aut iubere, ut fons baptismalis habeatur etiam in alia ecclesia aut oratorio intra paroeciae fines.

Can. 859 - Si ad ecclesiam paroecialem aut ad aliam ecclesiam vel oratorium, de quo in can. 858, §2, baptizandus, propter locorum distantiam

851 條－舉行洗禮應有相稱的準備，因此：

1° 企望領受洗禮的成年人，應加入慕道期，並盡可能按照主教團因應制定的入門程序，及所頒發的特殊法規，經過不同的各個階段，始得領受此一入門聖事。

2° 將領洗的嬰孩的父母，及將接受代父母職務者，應對此聖事的意義和有關的責任，受適當的培育。堂區主任應親自或藉他人，以牧靈性的勸勉，公共的祈禱，使父母獲得相稱的訓練，如可能得聚集多個家庭或以訪問家庭的方法行之。

852 條－ 1 項－法典中有關成人洗禮的規定，亦得應用於所有超過嬰孩期而能運用理智的人。

2 項－對無辨別能力的人，有關洗禮事項，視同嬰孩。

853 條－除非另有必要，為施洗用的水，應按禮儀書的規定祝福之。

854 條－洗禮當用浸水法或倒水法施行，並應遵守主教團的規定。

855 條－父母、代父母、堂區主任應注意，勿以與基督信仰無關的名號為教名。

856 條－雖然在任何日子皆可施行洗禮，但通常最好在主日，或如可能，在復活節前夕舉行。

857 條－ 1 項－除非必要，洗禮的適當地點是教堂或經堂。

2 項－成人領洗，依照規定在本人所屬堂區教堂舉行，嬰孩應在其父母所屬的堂區教堂舉行，除非有正當理由，可在別處舉行。

858 條－ 1 項－堂區教堂應有洗禮池，但與其他教堂共有之已有權利予以尊重。

2 項－教區教長在聆聽當地堂區主任意見後，為信友之便利，可容許或命令，在堂區內的其他教堂或經堂內，設置洗禮池。

859 條－準備領洗的人，如果由於路途遙遠或其他情形，極為不便前往或送去所屬堂區教堂，或858條 2 項所提教堂或經堂時，洗

aliave adiuncta, sine gravi incommodo accedere vel transferri nequeat, baptismus conferri potest et debet in alia propinquiore ecclesia vel oratorio, aut etiam alio in loco decenti.

Can. 860 - § 1. Praeter casum necessitatis, baptismus ne conferatur in domibus privatis, nisi loci Ordinarius gravi de causa id permiserit.

§ 2. In valetudinariis, nisi aliter Episcopus dioecesanus statuerit, baptismus ne celebretur, nisi in casu necessitatis vel alia ratione pastorali cogente.

CAPUT II
DE BAPTISMI MINISTRO

Can. 861 - § 1. Minister ordinarius baptismi est Episcopus, presbyter et diaconus, firmo praescripto can. 530, n. 1.

§ 2. Absente aut impedito ministro ordinario, licite baptismus confert catechista aliusve ad hoc munus ab Ordinario loci deputatus, immo, in casu necessitatis, quilibet homo debita intentione motus solliciti sint animarum pastores, praesertim parochus, ut christifideles de recto baptizandi modo edoceantur.

Can. 862 - Excepto casu necessitatis, nemini licet, sine debita licentia, in alieno territorio baptismum conferre, ne suis quidem subditis.

Can. 863 - Baptismum adultorum, saltem eorum qui aetatem quattuordecim annorum expleverunt, ad Episcopum dioecesanum deferatur ut, si id expedire iudicaverit, ab ipso administretur.

CAPUT III
DE BAPTIZANDIS

Can. 864 - Baptismi capax est omnis et solus homo nondum baptizatus.

Can. 865 - § 1. Ut adultus baptizari possit, oportet voluntatem baptismum recipiendi manifestaverit, de fidei veritatibus obligationibusque christianis sufficienter sit instructus atque in vita christiana per catechumenatum sit probatus; admoneatur etiam ut de peccatis suis doleat.

§ 2. Adultus, qui in periculo mortis versatur, baptizari potest si, aliquam de praecipuis fidei veritatibus cognitionem habens, quovis modo intentionem

禮可以並應該在較近的教堂或經堂，或在其他適宜的地方舉行。

860 條－1項－除非必要，洗禮不可在私宅施行，但教區教長因重大理由許可者，不在此限。

2項－除教區主教另有規定者外，勿在醫院內施行洗禮，但有必要或其他迫切的牧靈理由時，可以舉行。

第二章
洗禮之施行人

861 條－1項－洗禮的正權施行人為主教、司鐸、和執事，但應遵守530條1項的規定。

2項－如果正權施行人不在或被阻，傳道員或其他由教區教長託以此職務者，皆得施行洗禮；必要時，任何有正確意向的人亦可施行。人靈的牧人，尤其是堂區主任，應盡力教導信友們施行洗禮的正確方式。

862 條－除非有必要，任何人未獲得應有的許可，不可在他人的地區內施行洗禮，即使為自己所屬的人亦然。

863 條－成人洗禮，至少已滿十四歲者的洗禮，應呈報教區主教，他如認為有裨益，親自施行之。

第三章
受洗的人

864 條－只有尚未領過洗的人，才能領受洗禮。

865 條－1項－成人領受洗禮，應先表示要領洗的意願，並對信仰的真理及信徒的義務，有足夠的認知，經由慕道期證明已熟悉教友生活；並應勸他痛悔自己的罪。

2項－處于死亡危險中的成年人，只要對信仰的主要真理略有認識，以任何方式表達願意領受洗禮，並許下遵守基督宗教的誡命，便

suam baptismum recipiendi manifestaverit et promittat se christianae religionis mandata esse servaturum.

Can. 866 - Adultus qui baptizatur, nisi gravis obstet ratio, statim post baptismum confirmetur atque celebrationem eucharisticam, communionem etiam recipiendo, participet.

Can. 867 - § 1. Parentes obligatione tenentur curandi ut infantes intra priores hebdomadas baptizentur; quam primum post nativitatem, immo iam ante eam, parochum adeant ut sacramentum pro filio petant et debite ad illud praeparentur.

§ 2. Si infans in periculo mortis versetur, sine ulla mora baptizetur.

Can. 868 - § 1. Ut infans licite baptizetur, oportet:

1° parentes, saltem eorum unus aut qui legitime eorundem locum tenet, consentiant;

2° spes habeatur fundata eum in religione catholica educatum iri quae si prorsus deficiat, baptismus secundum praescripta iuris particularis differatur, monitis de ratione parentibus.

§ 2. Infans parentum catholicorum, immo et non catholicorum, in periculo mortis licite baptizatur, etiam invitis parentibus.

Can. 869 - § 1. Si dubitetur num quis baptizatus fuerit, aut baptismus valide collatus fuerit, dubio quidem post seriam investigationem permanente, baptismus eidem sub condicione conferatur.

§ 2. Baptizati in communitate ecclesiali non catholica non sunt sub condicione baptizandi, nisi, inspecta materia et verborum forma in baptismo collato adhibitis necnon attenta intentione baptizati adulti et ministri baptizantis, seria ratio adsit de baptismi validitate dubitandi.

§ 3. Quod si, in casibus de quibus in §§ 1 et 2, dubia remaneat baptismi collatio aut validitas, baptismus ne conferatur nisi postquam baptizando, si sit adultus, doctrina de baptismi sacramento exponatur, atque eidem aut, si de infante agitur, eius parentibus rationes dubiae validitatis baptismi celebrati declarentur.

Can. 870 - Infans expositus aut inventus, nisi re diligenter investigata de eius baptismo constet, baptizetur.

Can. 871 - Fetus abortivi, si vivant, quatenus fieri potest, baptizentur.

可領受洗禮。

866 條－領受洗禮的成年人，除有嚴重理由阻礙者外，應在領洗後，立刻領堅振，參與彌撒並領聖體。

867 條－1項－父母有責任，使其嬰兒於出生後數週內領洗，嬰兒出生後，或出生前，應盡快找堂區主任，為嬰兒請求洗禮並作適當的準備。

2項－如果嬰孩處於死亡之危險，應立即為之施洗。

868 條－1項－為給嬰孩合法地受洗，應該：

1° 有父母，或至少其中之一，或合法監護人的同意；

2° 嬰孩有確定希望將來在天主教會內接受教育；如果完全沒有希望，依照特別法的規定，延緩施洗，將其理由告之父母。

2項－天主教徒的嬰兒，甚至非天主教徒的嬰兒，在死亡的危險中，即使父母不同意，仍能合法地授以洗禮。

869 條－1項－如果懷疑某人是否領過洗，或已領的洗禮是否有效，經慎重考查後，懷疑仍然存在時，應附條件為之授洗。

2項－在非天主教團體中領過洗的人，不應再給予附條件的洗禮；但在查考施洗時所使用的質料和經文儀式，以及成年領洗者和施洗者的意向後，對洗禮的有效性有懷疑的嚴重理由時，應再附條件授洗。

3項－在上述1、2項懷疑洗禮的事實或有效性的情形中，如果領洗的是成人，應先教以洗禮聖事的教義，並說明已施洗禮的有效性被懷疑的理由。如果是嬰孩，則應向其父母說明，才可為之施洗。

870 條－被遺棄或拾得的嬰孩，除非經仔細調查確知已領洗者外，應為之施洗。

871 條－流產胎兒如果仍活著，應盡可能為之施洗。

CAPUT IV
DE PATRINIS

Can. 872 - Baptizando, quantum fieri potest, detur patrinus, cuius est baptizando adulto in initiatione christiana adstare, et baptizandum infantem una cum parentibus ad baptismum praesentare itemque operam dare ut baptizatus vitam christianam baptismo congruam ducat obligationesque eidem inhaerentes fideliter adimpleat.

Can. 873 - Patrinus unus tantum vel matrina una vel etiam unus et una assumantur.

Can. 874 - § 1. Ut quis ad munus patrini suscipiendum admittatur, oportet:

1° ab ipso baptizando eiusve parentibus aut ab eo qui eorum locum tenet aut, his deficientibus, a parocho vel ministro sit designatus atque aptitudinem et intentionem habeat hoc munus gerendi;

2° decimum sextum aetatis annum expleverit, nisi alia aetas ab Episcopo dioecesano statuta fuerit vel exceptio iusta de causa parocho aut ministro admittenda videatur;

3° sit catholicus, confirmatus et sanctissimum Eucharistiae sacramentum iam receperit, idemque vitam ducat fidei et muneri suscipiendo congruam;

4° nulla poena canonica legitime irrogata vel declarata sit innodatus;

5° non sit pater aut mater baptizandi.

§ 2. Baptizatus ad communitatem ecclesialem non catholicam pertinens, nonnisi una cum patrino catholico, et quidem ut testis tantum baptismi, admittatur.

CAPUT V
DE COLLATI BAPTISMI PROBATIONE ET ADNOTATIONE

Can. 875 - Qui baptismum administrat curet ut, nisi adsit patrinus, habeatur saltem testis quo collatio baptismi probari possit.

Can. 876 - Ad collatum baptismum comprobandum, si nemini fiat praeiudicium, sufficit declaratio unius testis omni exceptione maioris, aut ipsius baptizati iusiurandum, si ipse in aetate adulta baptismum receperit.

Can. 877 - § 1. Parochus loci, in quo baptismus celebratur, debet nomina baptizatorum, mentione facta de ministro, parentibus, patrinis necnon,

第 四 章

代父母

872 條 - 盡可能給與將領洗者一位代父或代母。代父母的職務是協助領洗的成年人基督徒的生活，對要領洗的嬰孩，則應與其父母一同帶領嬰孩去領洗，於領洗後協助他度相稱的基督徒生活，並忠實履行有關的義務。

873 條 - 可請一位代父或一位代母，但也可同時請一位代父和一位代母。

874 條 - 1 項 - 接受代父母職務者，應具備下列條件：

1° 由領洗人，或其父母，或父母的代理人，如這些皆無時，則由堂區主任或施洗人指定代父母，而代父母本身具有此資格並有意盡此職務；

2° 年滿十六歲以上者，但教區主教另定年齡者外，又堂區主任或施洗人因正當理由認為得以例外者，不在此限；

3° 本人是天主教徒，且已領堅振及聖體聖事，並具有相稱於此職務的信仰生活；

4° 未受教律處分，或宣告處分者；

5° 非領洗人的父親或母親。

2 項 - 屬於非天主教會領過洗的人，僅能以洗禮證人的身份，與另一位天主教代父一起參禮。

第 五 章

領洗證明及登記

875 條 - 施行洗禮的人要設法有至少一位證人，除非有代父在場，使授洗獲得證明。

876 條 - 為證明一個人領過洗，如果不涉及別人的利害關係，只有一位無可懷疑的證人聲明已足；但成年領洗者，其本人的宣誓亦足夠證明。

877 條 - 1 項 - 洗禮舉行地的堂區主任，應立即將領洗人的姓

si adsint, testibus, de loco ac die collati baptismi, in baptizatorum libro sedulo et sine ulla mora referre, simul indicatis die et loco nativitatis.

§ 2. Si de filio agatur e matre non nupta nato, matris nomen inserendum est, si publice de eius maternitate constet aut ipsa sponte sua, Codex plerumque non definit ritus, qui in actionibus liturgicis inscribendum est, si eius paternitas probatur aliquo publico documento aut ipsius declaratione coram parocho et duobus testibus facta; in ceteris casibus, inscribatur baptizatus, nulla facta de patris aut parentum nomine indicatione.

§ 3. Si de filio adoptivo agitur, inscribantur nomina adoptantium necnon, saltem si ita fiat in actu civili regionis, parentum naturalium ad normam §§ 1 et 2, attentis Episcoporum conferentiae praescriptis.

Can. 878 - Si baptismus neque a parocho neque eo praesente administratus fuerit, minister baptismi, quicumque est, de collato baptismo certiorem facere debet parochum paroeciae in qua baptismus administratus est, ut baptismum adnotet ad normam can. 877, § 1.

TITULUS II
DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS

Can. 879 - Sacramentum confirmationis, quod characterem imprimit et quo baptizati, iter initiationis christianae prosequentes, Spiritus Sancti dono ditantur atque perfectius Ecclesiae vinculantur, eosdem roborat arctiusque obligat ut verbo et opere testes sint Christi fidemque diffundant et defendant.

CAPUT I
DE CONFIRMATIONIS CELEBRATIONE

Can. 880 - § 1. Sacramentum confirmationis confertur per unctionem chrismatis in fronte, quae fit manus impositione atque per verba in probatis liturgicis libris praescripta.

§ 2. Chrisma in sacramento confirmationis adhibendum debet esse ab Episcopo consecratum, etiamsi sacramentum a presbytero ministretur.

Can. 881 - Expedit ut confirmationis sacramentum in ecclesia, et quidem intra Missam, celebretur; ex causa tamen iusta et rationabili, extra Missam et quolibet loco digno celebrari potest.

名登記在領洗簿上，同時將施行人，領洗人的父母，代父母和可能有的證人，以及領洗的地點，日期和出生日期地點，一併詳細登入。

2 項 - 對未婚母親所生子女，如生母為誰已公開，或以書面或在二證人前自動申請登記，則應登記母親的姓名；如有公開的文件證明某人為其父，或生父本人在堂區主任和二證人前陳明者，亦應登記其父親的姓名。在其他情形下，只登記受洗人的名字，不必提及其父親，或父母。

3 項 - 至於養子女，應登記養父母的姓名，至少應依該地民間慣例，循上述 1 、 2 項的規定，並參照主教團所訂法規，登記生父母的姓名。

878 條 - 如果洗禮並非由堂區主任，或他在場的情形下施行，洗禮施行人，無論其誰，均應通知洗禮施行地的堂區主任，以便依 877 條 1 項登記。

第 二 題

堅振聖事

879 條 - 賦予神印的堅振聖事，使已領洗的人繼續基督徒入門的道路，因聖神的恩惠而富有，與教會更密切連結一起；堅固其心，更強烈要求他們以言以行作基督的見證，傳揚並衛護信仰。

第 一 章

堅振之施行

880 條 - 1 項 - 堅振聖事的施行，是在額上傅聖化聖油，藉覆手和誦念批准的禮儀書所規定的經文而完成。

2 項 - 用於堅振聖事的聖化聖油，應由主教祝聖，即使司鐸施行此聖事時亦然。

881 條 - 堅振聖事宜在教堂內，且在彌撒中施行；但如有正當及合理的理由，亦可在彌撒外，於任何適宜的地方施行。

CAPUT II
DE CONFIRMATIONIS MINISTRO

Can. 882 - Confirmationis minister ordinarius est Episcopus; valide hoc sacramentum confert presbyter quoque hac facultate vi iuris universalis aut peculiaris concessionis competentis auctoritatis instructus.

Can. 883 - Ipso iure facultate confirmationem ministrandi gaudent:

1° intra fines suae dicionis, qui iure Episcopo dioecesano aequiparantur;

2° quoad personam de qua agitur, presbyter qui, vi officii vel mandati Episcopi dioecesani, infantia egressum baptizat aut iam baptizatum in plenam Ecclesiae catholicae communionem admittit;

3° quoad eos qui in periculo mortis versantur, parochus, immo quilibet presbyter.

Can. 884 - § 1. Episcopus dioecesanus confirmationem administret per se ipse aut curet ut per alium Episcopum administretur; quod si necessitas id requirat, facultatem concedere potest uni vel pluribus determinatis presbyteris, qui hoc sacramentum administrent.

§ 2. Gravi de causa, Episcopus itemque presbyter, vi iuris aut peculiaris concessionis competentis auctoritatis facultate confirmandi donatus, possunt in singulis casibus presbyteros, ut et ipsi sacramentum administrent, sibi sociare.

Can. 885 - § 1. Episcopus dioecesanus obligatione tenetur curandi ut sacramentum confirmationis subditis rite et rationabiliter petentibus conferatur.

§ 2. Presbyter, qui hac facultate gaudet, eadem uti debet erga eos in quorum favorem facultas concessa est.

Can. 886 - § 1. Episcopus in sua dioecesi sacramentum confirmationis legitime administrat etiam fidelibus non subditis, nisi obstet expressa proprii ipsorum Ordinarii prohibitio.

§ 2. Ut in aliena dioecesi confirmationem licite administret, Episcopus indiget, nisi agatur de suis subditis, licentia saltem rationabiliter praesumpta Episcopi dioecesani.

Can. 887 - Presbyter facultate confirmationem ministrandi gaudens, in territorio sibi designato hoc sacramentum extraneis quoque licite confert, nisi obstet proprii eorum Ordinarii vetitum; illud vero in alieno territorio nemini valide confert, salvo praescripto can. 883, n. 3.

Can. 888 - Intra territorium in quo confirmationem conferre valent, ministri in locis quoque exemptis eam ministrare possunt.

第 二 章

堅振之施行人

882 條 - 堅振的正權施行人是主教；但司鐸藉普通法或主管當局特許而有代行權者，亦能有效地施行此聖事。

883 條 - 下列人員有施行堅振的當然代行權：

1° 在轄區範圍內，依法享有與教區主教同等權力者；

2° 司鐸因職務關係或有教區主教的命令，得為超出嬰孩期的人授洗或接納已領洗人回歸天主教者；

3° 為處於死亡危險中的人，堂區主任，甚至任何一位司鐸均可施行堅振。

884 條 - 1 項 - 教區主教應親自，或委託其他主教施行堅振；如有需要，亦可授予一位或數位指定的司鐸代行權，施行此聖事。

2 項 - 如有重大原因，主教以及依法，或因主管當局給予的代行權而施行堅振的司鐸，可在個別的情行下，聯同其他司鐸，一起施行堅振。

885 條 - 1 項 - 屬下按規定並合理請求領堅振聖事時，教區主教有責任為他們施行。

2 項 - 享有此代行權的司鐸，應對那些特為之授予此權的人行使此權。

886 條 - 1 項 - 主教在自己的教區內，亦得為非屬下的信徒合法施行堅振聖事；除非此人的教長明文禁止者，則不可。

2 項 - 為能在其他教區合法施行堅振，主教需要有至少合理推定的該教區主教的許可；但為其自己的屬下施行，不在此限。

887 條 - 享有施行堅振聖事代行權的司鐸，在指定的地區內亦可合法地為外地人施行堅振；但此人的教長明文禁止者除外。任何司鐸在其他地區內施行堅振，皆無效，但883條3款的規定，不在此限。

888 條 - 在有權施行堅振的地區內，亦可在不受管轄的處所施行此聖事。

CAPUT III
DE CONFIRMANDIS

Can. 889 - § 1. Confirmationis recipiendae capax est omnis et solus baptizatus, non confirmatus.

§ 2. Extra periculum mortis, ut quis licite confirmationem recipiat, requiritur, si rationis usu polleat, ut sit apte institutus, rite dispositus et promissiones baptismales renovare valeat.

Can. 890 - Fideles tenentur obligatione hoc sacramentum tempestive recipiendi; curent parentes, animarum pastores, praesertim parochi, ut fideles ad illud recipiendum rite instruantur et opportuno tempore accedant.

Can. 891 - Sacramentum confirmationis conferatur fidelibus circa aetatem discretionis, nisi Episcoporum conferentia aliam aetatem determinaverit, aut adsit periculum mortis vel, de iudicio ministri, gravis causa aliud suadeat.

CAPUT IV
DE PATRINIS

Can. 892 - Confirmando, quantum id fieri potest, adsit patrinus, cuius est curare ut confirmatus tamquam verus Christi testis se gerat obligationesque eidem sacramento inhaerentes fideliter adimpleat.

Can. 893 - § 1. Ut quis patrini munere fungatur, condiciones adimpleat oportet, de quibus in can. 874.

§ 2. Expedit ut tamquam patrinus assumatur qui idem munus in baptismo suscepit.

CAPUT V
DE COLLATAE CONFIRMATIONIS PROBATIONE ET ADNOTATIONE

Can. 894 - Ad collatam confirmationem probandam serventur praescripta can. 876.

Can. 895 - Nomina confirmatorum, facta mentione ministri, parentum et patrinorum, loci et diei collatae confirmationis in librum confirmatorum Curiae dioecesanae adnotentur, vel, ubi id praescripserit Episcoporum

第 三 章

堅振之領受人

889 條 - 1 項 - 只有受過洗和所有受過洗而尚未領受堅振的人，能領受堅振聖事。

2 項 - 除有死亡的危險外，為合法領受堅振聖事，要求領受人如已具有運用理智的能力，必須接受適當訓練，妥善準備並重發聖洗誓願。

890 條 - 信徒有義務在適當時候領受堅振聖事，父母，人靈的牧者，尤其是堂區主任，均應設法使信徒妥善準備，並在適當的時候領受此聖事。

891 條 - 信徒達到辨別能力的年齡時，即可准予領受堅振聖事，但主教團另訂年齡者，不在此限。又或有死亡的危險，或依照施行人的判斷，因重要理由另有規定者除外。

第 四 章

代 父 母

892 條 - 領受堅振的人應盡可能有一位代父或代母，其職責為幫助領堅振的人成為基督的真正見證，並忠實地完成由此聖事所生的義務。

893 條 - 1 項 - 接受代父母職務者，應具有法典874條所述的各項條件。

2 項 - 洗禮的代父母與堅振的代父母，由同一人擔任最為適宜。

第 五 章

堅振證明及登記

894 條 - 為證明已領受堅振，適用876條的規定。

895 條 - 應把堅振領受人的姓名記錄在主教公署的堅振簿上，同時註明施行人，父母和代父母的姓名，施行地點和日期，並遵守主教團或教區主教的規定，記錄在堂區檔案的堅振簿上；堂區主任也

conferentia aut Episcopus dioecesanus, in librum in archivo paroeciali conservandum; parochus debet de collata confirmatione monere parochum loci baptismi, ut adnotatio fiat in libro baptizatorum, ad normam can. 535, § 2.

Can. 896 - Si parochus loci praesens non fuerit, eundem de collata confirmatione minister per se vel per alium quam primum certiorem faciat.

TITULUS III
DE SANCTISSIMA EUCHARISTIA

Can. 897 - Augustissimum Sacramentum est sanctissima Eucharistia, in qua ipsemet Christus Dominus continetur, offertur et sumitur, et qua continuo vivit et crescit Ecclesia. Sacrificium eucharisticum, memoriale mortis et resurrectionis Domini, in quo Sacrificium crucis in saecula perpetuatur, totius cultus et vitae christianae est culmen et fons, quo significatur et efficitur unitas populi Dei et corporis Christi aedificatio perficitur. Cetera enim sacramenta et omnia ecclesiastica apostolatus opera cum sanctissima Eucharistia cohaerent et ad eam ordinantur.

Can. 898 - Christifideles maximo in honore sanctissimam Eucharistiam habeant, actuosam in celebratione augustissimi Sacrificii partem habentes, devotissime et frequenter hoc sacramentum recipientes, atque summa cum adoratione idem colentes; animarum pastores doctrinam de hoc sacramento illustrantes, fideles hanc obligationem sedulo edoceant.

CAPUT I
DE EUCHARISTICA CELEBRATIONE

Can. 899 - § 1. Eucharistica celebratio actio est ipsius Christi et Ecclesiae, in qua Christus Dominus, ministerio sacerdotis, semetipsum, sub speciebus panis et vini substantialiter praesentem, Deo Patri offert atque fidelibus in sua oblatione sociatis se praebet ut cibum spiritualem.

§ 2. In eucharistica Synaxi populus Dei in unum convocatur, Episcopo aut, sub eius auctoritate, presbytero praeside, personam Christi gerente, atque omnes qui intersunt fideles, sive clerici sive laici, suo quisque modo pro ordinum et liturgicorum munerum diversitate, participando concurrunt.

§ 3. Celebratio eucharistica ita ordinetur, ut omnes participantes exinde plurimos capiant fructus, ad quos obtinendos Christus Dominus Sacrificium eucharisticum instituit.

應將已領堅振的人通知其領洗地的堂區主任，以便依535條2項的規定，在領洗錄上註明。

896 條－如當地堂區主任不在場，施行人應親自或請他人，將施行堅振的事實儘快通知他。

第三題

聖體聖事

897 條－至聖聖體是最崇高的聖事，因為在其內實有主基督，祂作奉獻並作食糧；教會也賴以不斷地生活和成長。聖體作為感恩祭，是紀念主的死亡和復活，藉此十字架的祭獻永世長存，它是整個敬禮和基督徒生活的巔峰和泉源，由於感恩祭，顯示並實現天主子民的合一，使基督奧體的建立得以完成。其他聖事和教會的一切使徒工作，皆與至聖聖體有關並向之朝宗。

898 條－基督信徒應以最高的崇拜敬禮至聖聖體，積極參與此莊嚴的祭禮，且應虔誠地時常領受聖體，以至高的崇拜敬禮聖體。人靈的牧人應向信徒闡明有關此聖事的教義，殷切教導信徒對敬禮此聖事應有的責任。

第一章

聖體聖事的舉行

899 條－1項－聖體聖事的舉行是基督自己和教會的行動。在此行動中，主基督藉司鐸的行權，把自己奉獻給天父，本體存在於餅和酒的形下，並使自己成為和祂一起奉獻的信徒的神糧。

2項－在聖體的筵席中，天主子民齊聚一起，由主教或由在其權下的司鐸，以基督的身份主持之，其他在場的信徒，或為聖職人員或是平信徒，各按其不同品級及禮儀職務，共同參與。

3項－聖體聖事的舉行，應設法使全體參與的人，由此獲得極豐富的果實，原來主基督建立此感恩祭，正是為獲得這些效果。

Art. 1

DE SANCTISSIMAE EUCHARISTIAE MINISTRO

Can. 900 - § 1. Minister, qui in persona Christi sacramentum Eucharistiae conficere valet, est solus sacerdos valide ordinatus.

§ 2. Licite Eucharistiam celebrat sacerdos lege canonica non impeditus, servatis praescriptis canonum qui sequuntur.

Can. 901 - Integrum est sacerdoti Missam applicare pro quibusvis, tum vivis tum defunctis.

Can. 902 - Nisi utilitas christifidelium aliud requirat aut suadeat, sacerdotes Eucharistiam concelebrare possunt, integra tamen pro singulis libertate manente Eucharistiam individuali modo celebrandi, non vero eo tempore, quo in eadem ecclesia aut oratorio concelebratio habetur.

Can. 903 - Sacerdos ad celebrandum admittatur etiamsi rectori ecclesiae sit ignotus, dummodo aut litteras commendatitias sui Ordinarii vel sui Superioris, saltem intra annum datas, exhibeat, aut prudenter existimari possit eundem a celebratione non esse impeditum.

Can. 904 - Sacerdotes, memoria semper tenentes in mysterio Sacrificii eucharistici opus redemptionis continuo exerceri, frequenter celebrent; immo enixe commendatur celebratio cotidiana, quae quidem, etiam si praesentia fidelium haberi non possit, actus est Christi et Ecclesiae, in quo peragendo munus suum praecipuum sacerdotes adimplent.

Can. 905 - § 1. Exceptis casibus in quibus ad normam iuris licitum est pluries eadem die Eucharistiam celebrare aut concelebrare, non licet sacerdoti plus semel in die celebrare.

§ 2. Si sacerdotum penuria habeatur, concedere potest loci Ordinarius ut sacerdotes, iusta de causa, bis in die, immo, necessitate pastorali id postulante, etiam ter in diebus dominicis et festis de praecepto, celebrent.

Can. 906 - Nisi iusta et rationabili de causa, sacerdos Sacrificium eucharisticum ne celebret sine participatione alicuius saltem fidelis.

Can. 907 - In celebratione eucharistica diaconis et laicis non licet orationes, speciatim precem eucharisticam, proferre vel actionibus fungi, quae sacerdotis celebrantis sunt propriae.

Can. 908 - Sacerdotibus catholicis vetitum est una cum sacerdotibus vel ministris Ecclesiarum communitatumve ecclesialium plenam communionem cum Ecclesia catholica non habentium, Eucharistiam concelebrare.

第 一 節
聖體聖事的施行人

900 條 - 1 項 - 惟有有效地被祝聖過的司祭，才能以基督身分舉行聖體聖事。

2 項 - 未受教會法律禁止的司祭，得合法地舉行聖體聖事，但應遵守下列各條規則。

901 條 - 司祭有權為任何人，無論是生者或亡者奉獻彌撒。

902 條 - 除非信友的益處另有需求或別有原因外，司鐸們得共同舉行聖祭，但各人以單獨方式舉祭的自由仍得保全，唯正在舉行共祭的同一教堂或經堂內，不應同時單獨舉行聖祭。

903 條 - 即使教堂主任司鐸不知，司祭得在堂內舉祭，只要他能出示，由其本人的教長或修會上司，於一年內所發給的推薦信，或能明智地推理其無舉祭的阻礙。

904 條 - 司鐸應常牢記，救贖事業不斷地在感恩祭的奧蹟中實現，該時常舉祭；切望每日舉祭，即使沒有信徒在場亦然，因為這是基督和教會的行動，在此行動中司鐸執行其主要職務。

905 條 - 1 項 - 除了依法准許在同一天內多次舉祭或共祭的情形外，司鐸一天內只准舉行一次聖祭。

2 項 - 如司鐸缺少，教區教長得准許司鐸，因正當理由可在一天內舉行兩次聖祭，由於牧靈的需求，在主日和法定的節日，可舉行三次聖祭。

906 條 - 除非有正當合理的原因，司鐸在無一個信徒參與下，勿舉行聖祭。

907 條 - 在舉行聖祭時，執事和平信徒不可誦念屬於司祭專有的經文，特別是感恩經，或做司祭專有的行動。

908 條 - 禁止天主教司祭和未與天主教會完全共融的教會或團體的司鐸或聖職人，共同舉行聖祭。

Can. 909 - Sacerdos ne omittat ad eucharistici Sacrificii celebrationem oratione debite se praeparare, eoque expleto Deo gratias agere.

Can. 910 - § 1. Minister ordinarius sacrae communionis est Episcopus, presbyter et diaconus.

§ 2. Extraordinarius sacrae communionis minister est acolythus necnon alius christifidelis ad normam can. 230, § 3 deputatus.

Can. 911 - § 1. Officium et ius sanctissimam Eucharistiam per modum Viatici ad infirmos deferendi habent parochus et vicarii paroeciales, cappellani, necnon Superior communitatis in clericalibus institutis religiosis aut societatibus vitae apostolicae quoad omnes in domo versantes.

§ 2. In casu necessitatis aut de licentia saltem praesumpta parochi, cappellani vel Superioris, cui postea notitiam dari oportet, hoc facere debet quilibet sacerdos vel alius sacrae communionis minister.

Art. 2
DE SANCTISSIMA EUCHARISTIA PARTICIPANDA

Can. 912 - Quilibet baptizatus, qui iure non prohibeatur, admitti potest et debet ad sacram communionem.

Can. 913 - § 1. Ut sanctissima Eucharistia ministrari possit pueris, requiritur ut ipsi sufficienti cognitione et accurata praeparatione gaudeant, ita ut mysterium Christi pro suo captu percipiant et Corpus Domini cum fide et devotione sumere valeant.

§ 2. Pueris tamen in periculo mortis versantibus sanctissima Eucharistia ministrari potest, si Corpus Christi a communi cibo discernere et communionem reverenter suscipere possint.

Can. 914 - Parentum imprimis atque eorum qui parentum locum tenent necnon parochi officium est curandi ut pueri usum rationis assecuti debite praeparentur et quam primum, praemissa sacramentali confessione, hoc divino cibo reficiantur; parochi etiam est advigilare ne ad sacram Synaxim accedant pueri, qui rationis usum non sint adepti aut quos non sufficienter dispositos iudicaverit.

Can. 915 - Ad sacram communionem ne admittantur excommunicati et interdicti post irrogationem vel declarationem poenae aliique in manifesto gravi peccato obstinate perseverantes.

Can. 916 - Qui conscius est peccati gravis, sine praemissa sacramentali confessione Missam ne celebret neve Corpori Domini communicet, nisi adsit gravis ratio et deficiat opportunitas confitendi; quo in casu meminerit se obligatione teneri ad eliciendum actum perfectae contritionis, qui includit propositum quam primum confitendi.

909 條－司祭切勿忽略以祈禱作舉行聖祭前的準備，舉祭後叩謝主恩。

910 條－1項－聖體的正權分送人是主教、司鐸、和執事。

2項－聖體的委派分送人為領輔祭職者，和依230條3項所指派的其他基督信徒。

911 條－1項－堂區主任、副主任、專職司鐸為病人有送臨終聖體的義務及權利；聖職修會團體或使徒生活團的上司，對居住在其會院內的人，有此相同的義務及權利。

2項－在緊急的情況下，任何一位司鐸或其他分送聖體的職員，或得到或至少推定堂區主任、專職司鐸、或團體上司的許可時，均應為病人送臨終聖體，但事後應通知他們。

第二節
聖體的領受人

912 條－任何一位受過洗禮而未被法律禁止的人，都能而且應准其領受聖體。

913 條－1項－為讓孩童能領受聖體，必須要求他們有足夠的認識和充份的準備，依其理解能力所及，領悟基督的奧蹟，並能以信德和虔誠的心領受主的聖體。

2項－對處於死亡危險中的孩童，如能分辨基督的聖體有別於普通的食物，且能虔敬領受，便可為之送聖體。

914 條－首先父母和代替父母職位的人，以及堂區主任，皆有責任設法已能運用理智的孩童作適當的準備，儘早在先行告解後領受天上神糧。至於未能運用理智，或被視為未有足夠準備的孩童，堂區主任應留意阻止其赴聖宴。

915 條－受絕罰和禁罰，在科處或宣判後，以及其他頑固地處於明顯重大罪惡中的人，不准其領聖體。

916 條－明知有重大罪惡的人，在未告解前，勿舉行彌撒，或領主的聖體，除非有嚴重的理由，且無機會告解者，在此情形下，應切記有責任發上等痛悔，包括儘快告解的意願。

Can. 917 - Qui sanctissimam Eucharistiam iam recepit, potest eam iterum eadem die suscipere solummodo intra eucharisticam celebrationem cui participat, salvo praescripto can. 921, § 2.

Can. 918 - Maxime commendatur ut fideles in ipsa eucharistica celebratione sacram communionem recipiant; ipsis tamen iusta de causa petentibus extra Missam ministretur, servatis liturgicis ritibus.

Can. 919 - § 1. Sanctissimam Eucharistiam recepturus per spatium saltem unius horae ante sacram communionem abstineat a quocumque cibo et potu, excepta tantummodo aqua atque medicina.

§ 2. Sacerdos, qui eadem die bis aut ter sanctissimam Eucharistiam celebrat, aliquid sumere potest ante secundam aut tertiam celebrationem, etiamsi non intercesserit spatium unius horae.

§ 3. Aetate provecti et infirmitate quadam laborantes necnon eorum curae addicti, sanctissimam Eucharistiam accipere possunt, etiamsi intra horam antecedentem aliquid sumpserint.

Can. 920 - § 1. Omnis fidelis, postquam ad sanctissimam Eucharistiam initiatus sit, obligatione tenetur semel saltem in anno, sacram communionem recipiendi.

§ 2.Hoc praeceptum impleri debet tempore paschali, nisi iusta de causa alio tempore intra annum adimpleatur.

Can. 921 - § 1. Christifideles qui versantur in periculo mortis, quavis ex causa procedenti, sacra communione per modum Viatici reficiantur.

§ 2. Etiamsi eadem die sacra communione refecti fuerint, valde tamen suadetur ut qui in vitae discrimen adducti sint, denuo communicent.

§ 3. Perdurante mortis periculo, commendatur ut sacra communio pluries, distinctis diebus, administretur.

Can. 922 - Sanctum Viaticum infirmis ne nimium differatur; qui animarum curam gerunt sedulo advigilent, ut eodem infirmi plene sui compotes reficiantur.

Can. 923 - Christifideles Sacrificium eucharisticum participare et sacram communionem suscipere possunt quolibet ritu catholico, firmo praescripto can. 844.

Art. 3

DE RITIBUS ET CAEREMONIIS EUCHARISTICAE CELEBRATIONIS

Can. 924 - § 1. Sacrosanctum eucharisticum Sacrificium offerri debet ex pane et vino, cui modica aqua miscenda est.

§ 2. Panis debet esse mere triticeus et recenter confectus, ita ut nullum sit periculum corruptionis.

917 條－已領過聖體的人，可於同一天再領一次聖體，但只能在他所參與的彌撒中領受；但應遵守921條2項之規定。

918 條－鼓勵信徒在彌撒中領聖體，但如有正當理由，可於彌撒外，遵照有關禮儀的規定，分送聖體給請求的人。

919 條－1項－將領聖體者，在領聖體前，至少一小時內，不得進食物和飲料，但清水和藥物不在此限。

2項－一天內舉行二次或三次彌撒的司祭，在第二台或第三台彌撒前，可略進飲食，即使相隔不及一小時亦無妨。

3項－老年人和患病者，以及服侍他們的人，雖然在領聖體前一小時內曾略用飲食，仍可領聖體。

920 條－1項－所有信徒，在初領聖體後，有義務每年至少領聖體一次。

2項－此項教規應在復活期內履行，但有正當理由時，亦可在年內其他時候完成。

921 條－1項－無論因何原因遭遇死亡危險的信徒，均應領受臨終聖體。

2項－即使在當天已領過聖體，仍然敦勸在生命危險時，再次領聖體。

3項－在死亡危險延續期間，仍鼓勵多次領受聖體，但應在不同的日子。

922 條－為病人送臨終聖體不可過遲；照顧人靈者更應時加留意，使病人在相當清醒時領受。

923 條－基督信徒可參與天主教任何禮儀教會的彌撒，並領受聖體，但844條的規定不變。

第三節

感恩祭之禮儀

924 條－1項－祭獻彌撒聖祭時，當用麵餅和酒，酒內加少許水。

2項－麵餅應由純小麥新製成而無腐壞之危險者。

§ 3. Vinum debet esse naturale de genimine vitis et non corruptum.

Can. 925 - Sacra communio conferatur sub sola specie panis aut, ad normam legum liturgicarum, sub utraque specie; in casu autem necessitatis, etiam sub sola specie vini.

Can. 926 - In eucharistica celebratione secundum antiquam Ecclesiae latinae traditionem sacerdos adhibeat panem azymum ubicumque litat.

Can. 927 - Nefas est, urgente etiam extrema necessitate, alteram materiam sine altera, aut etiam utramque extra eucharisticam celebrationem, consecrare.

Can. 928 - Eucharistica celebratio peragatur lingua latina aut alia lingua, dummodo textus liturgici legitime approbati fuerint.

Can. 929 - Sacerdotes et diaconi in Eucharistia celebranda et ministranda sacra ornamenta rubricis praescripta deferant.

Can. 930 - § 1. Sacerdos infirmus aut aetate provectus, si stare nequeat, Sacrificium eucharisticum celebrare potest sedens, servatis quidem legibus liturgicis, non tamen coram populo, nisi de licentia loci Ordinarii.

§ 2. Sacerdos caecus aliave infirmitate laborans licite eucharisticum Sacrificium celebrat, adhibendo textum quemlibet Missae ex probatis, adstante, si casus ferat, alio sacerdote vel diacono, aut etiam laico rite instructo, qui eundem adiuvet.

Art. 4

DE TEMPORE ET LOCO CELEBRATIONIS EUCHARISTIAE

Can. 931 - Eucharistiae celebratio et distributio fieri potest qualibet die et hora, iis exceptis, quae secundum liturgicas normas excluduntur.

Can. 932 - § 1. Celebratio eucharistica peragatur in loco sacro, nisi in casu particulari necessitas aliud postulet; quo in casu, in loco honesto celebratio fieri debet.

§ 2. Sacrificium eucharisticum peragendum est super altare dedicatum vel benedictum; extra locum sacrum adhiberi potest mensa conveniens, retentis semper tobalea et corporali.

Can. 933 - Iusta de causa et de licentia expressa Ordinarii loci licet sacerdoti Eucharistiam celebrare in templo alicuius Ecclesiae aut communitatis ecclesialis plenam communionem cum Ecclesia catholica non habentium, remoto scandalo.

3 項 - 酒應是由葡萄釀成的自然酒，且未變質者。

925 條 - 通常只分送聖體，或按禮儀規定，兼送聖血；但在必要的情況下，亦可只送聖血。

926 條 - 司祭無論在何處舉行聖祭，應按拉丁教會古老的傳統，使用無酵餅。

927 條 - 即使在極急迫的情形下，絕對不可單獨祝聖聖體或聖血，或在彌撒以外祝聖聖體和聖血。

928 條 - 得使用拉丁文或其他語文舉行彌撒，惟禮儀經文應為依法批准者。

929 條 - 司祭和執事在舉行感恩祭和分送聖體時，應穿禮儀所規定的服裝。

930 條 - 1 項 - 有病或年老的司祭，如果無法站立，得依禮儀法規的規定，坐著舉行彌撒聖祭；但除有教區教長的許可，不得有民眾參與。

2 項 - 盲人司祭或其他有病的司祭，選用已批准的任何彌撒經文，如有需要，應由另一位司鐸或執事，或受過相當訓練的一位平信徒在場協助下，舉行彌撒聖祭。

第 四 節

舉 行 感 恩 祭 的 時 間 和 地 點

931 條 - 除禮儀法規排除的時間外，可在任何日子和時刻舉行感恩祭及分送聖體。

932 條 - 1 項 - 應在聖所舉行感恩祭，在特殊的情形下，另有需要時，不在此限；在此情形中，仍應在端莊的地點舉行之。

2 項 - 應在奉獻過或祝福過的祭台上舉行感恩祭；在聖所外，可使用合適的桌子，並鋪上祭台布和九摺布。

933 條 - 如有正當理由，並獲得教區教長的明示，司鐸可在其他教會的教堂，或尚未與天主教會完全共融的教會或團體的教堂內，舉行感恩祭，但應避免引起惡表。

CAPUT II
DE SANCTISSIMA EUCHARISTIA ASSERVANDA ET VENERANDA

Can. 934 - § 1. Sanctissima Eucharistia:

1° asservari debet in ecclesia cathedrali aut eidem aequiparata, in qualibet ecclesia paroeciali necnon in ecclesia vel oratorio domui instituti religiosi aut societatis vitae apostolicae adnexo;

2° asservari potest in sacello Episcopi et, de licentia Ordinarii loci, in aliis ecclesiis, oratoriis et sacellis.

§ 2. In locis sacris ubi sanctissima Eucharistia asservatur, adesse semper debet qui eius curam habeat et, quantum fieri potest, sacerdos saltem bis in mense Missam ibi celebret.

Can. 935 - Nemini licet sanctissimam Eucharistiam apud se retinere aut secum in itinere deferre, nisi necessitate pastorali urgente et servatis Episcopi dioecesani praescriptis.

Can. 936 - In domo instituti religiosi aliave pia domo, sanctissima Eucharistia asservetur tantummodo in ecclesia aut in oratorio principali domui adnexo; potest tamen iusta de causa Ordinarius permittere, ut etiam in alio oratorio eiusdem domus asservetur.

Can. 937 - Nisi gravis obstet ratio, ecclesia in qua sanctissima Eucharistia asservatur, per aliquot saltem horas cotidie fidelibus pateat, ut coram sanctissimo Sacramento orationi vacare possint.

Can. 938 - § 1. Sanctissima Eucharistia habitualiter in uno tantum ecclesiae vel oratorii tabernaculo asservetur.

§ 2. Tabernaculum, in quo sanctissima Eucharistia asservatur, situm sit in aliqua ecclesiae vel oratorii parte insigni, conspicua, decore ornata, ad orationem apta.

§ 3. Tabernaculum, in quo habitualiter sanctissima Eucharistia asservatur, sit inamovibile, materia solida non transparenti confectum, et ita clausum ut quam maxime periculum profanationis vitetur.

§ 4. Gravi de causa, licet sanctissimam Eucharistiam, nocturno praesertim tempore, alio in loco tutiore et decoro asservare.

§ 5. Qui ecclesiae vel oratorii curam habet, prospiciat ut clavis tabernaculi, in quo sanctissima Eucharistia asservatur, diligentissime custodiatur.

Can. 939 - Hostiae consecratae quantitate fidelium necessitatibus sufficienti in pyxide seu vasculo serventur, et frequenter, veteribus rite consumptis, renoventur.

第 二 章

聖體之供奉及敬禮

934 條－1項－至聖聖體：

1° 應供奉在主教座堂或同等級的教堂、任何堂區教堂、修會會院或使徒生活團內的教堂或經堂內；

2° 可供奉在主教的小聖堂內，如有教區教長的之許可，可供奉在其他教堂、經堂和小聖堂內。

2項－在供奉至聖聖體的地方，應常有人看管，且應盡可能每月至少兩次有司鐸在那裡舉行彌撒。

935 條－任何人不得在家中存放聖體，或在旅途中攜帶聖體，除非有牧靈的迫切需要並遵守教區主教的規定。

936 條－在修會會院或其他熱心修院，只可在教堂或會院中主要的經堂內供奉聖體；如有正當理由並有教會教長的許可，在同一院內的其他經堂中亦可供奉聖體。

937 條－供奉聖體的教堂，每天至少有數小時開放，讓信徒能在聖體前祈禱，除非有嚴重的理由無法實行。

938 條－1項－一座聖堂內，只准有一個聖龕經常地供奉聖體。

2項－供奉聖體的聖龕，應安置在聖堂內明顯的地方，並配上雅麗的裝飾，以有利於祈禱。

3項－經常供奉聖體的聖龕，應是固定不動的，由堅固而非透明的材料所製成，並鎖牢，盡量避免褻聖的危險。

4項－由於重大理由，尤其是在夜間，可將聖體存放在較安全和高雅的地方。

5項－負責管理聖堂的人，應設法使供奉聖體的聖龕的鑰匙，極妥善的得到保管。

939 條－應按信徒的人數在聖盒內存放足夠的聖體，且應時常更換新的，領受以前的。

Can. 940 - Coram tabernaculo, in quo sanctissima Eucharistia asservatur, peculiaris perenniter luceat lampas, qua indicetur et honoretur Christi praesentia.

Can. 941 - § 1. In ecclesiis aut oratoriis quibus datum est asservare sanctissimam Eucharistiam, fieri possunt expositiones sive cum pyxide sive cum ostensorio, servatis normis in libris liturgicis praescriptis.

§ 2. Celebratione Missae durante, ne habeatur in eadem ecclesiae vel oratorii aula sanctissimi Sacramenti expositio.

Can. 942 - Commendatur ut in iisdem ecclesiis et oratoriis quotannis fiat sollemnis sanctissimi Sacramenti expositio per congruum tempus, etsi non continuum, protracta, ut communitas localis eucharisticum mysterium impensius meditetur et adoret; huiusmodi tamen expositio fiat tantum si congruus praevideatur fidelium concursus et servatis normis statutis.

Can. 943 - Minister expositionis sanctissimi Sacramenti et benedictionis eucharisticae est sacerdos vel diaconus; in peculiaribus adiuntis, solius expositionis et repositionis, sine tamen benedictione, est acolythus, minister extraordinarius sacrae communionis aliusve ab Ordinario loci deputatus, servatis Episcopi dioecesani praescriptis.

Can. 944 - § 1. Ubi de iudicio Episcopi dioecesani fieri potest, in publicum erga sanctissimam Eucharistiam venerationis testimonium, habeatur, praesertim in sollemnitate Corporis et Sanguinis Christi, processio per vias publicas ducta.

§ 2. Episcopi dioecesani est de processionibus statuere ordinationes, quibus earum participationi et dignitati prospiciatur.

CAPUT III

DE OBLATA AD MISSAE CELEBRATIONEM STIPE

Can. 945 - § 1. Secundum probatum Ecclesiae morem, sacerdoti cuilibet Missam celebranti aut concelebranti licet stipem oblatam recipere, ut iuxta certam intentionem Missam applicet.

§ 2. Enixe commendatur sacerdotibus ut, etiam nulla recepta stipe, Missam ad intentionem christifidelium praecipue egentium celebrent.

Can. 946 - Christifideles stipem offerentes ut ad suam intentionem Missa applicetur, ad bonum conferunt Ecclesiae atque eius curam in ministris operibusque sustinendis ea oblatione participant.

Can. 947 - A stipe Missarum quaelibet etiam species negotiationis vel mercaturae omnino arceatur.

940條 - 供奉聖體的聖龕前，應設有一具常明燈，用以指示並崇敬基督的臨在。

941 條 - 1項 - 在許可供奉聖體的教堂或經堂內，得用聖盒或聖體光明供聖體，遵照禮儀書的規定。

2項 - 在舉行彌撒時，勿在同一教堂或聖堂內的另一處明供聖體。

942 條 - 最好在上述教堂和經堂內，每年以適當的時間，即使不連續，舉行隆重的明供聖禮，目的是使當地的團體，深刻地默想並朝拜聖體奧蹟；但這樣的明供大禮，應預見有相當多的信徒參加，並遵守法定規則。

943 條 - 明供聖體和舉行聖體降福禮的聖職人，是司鐸或執事；但在特殊的環境下，如只為明供聖體及歸回原處，而不行降福禮時，得依教區主教的規定，由領過輔祭職者，或由教區教長所委派的送聖體人行之。

944 條 - 1項 - 如教區主教認為可行，為對聖體敬禮作公開的見證，得經過街道舉行聖禮巡行，特別是在基督聖體聖血節日最為適宜。

2項 - 教區主教應該釐訂巡行規則，即有關參與巡行的方式和莊嚴。

第 三 章

彌撒獻儀

945 條 - 1項 - 按教會准行的習尚，任何舉行彌撒或共祭的司鐸，得接受獻儀，乃依其一定的意向獻彌撒。

2項 - 誠懇期望司鐸們，即使不收任何獻儀，仍應按信徒的意向，尤其是窮苦人的意向獻彌撒。

946 條 - 基督信徒為其意向獻彌撒，不但為教會有益，且因此奉獻得參與教會照顧聖職人員生活及教會之工作。

947 條 - 關於彌撒獻儀，任何買賣或商業性行為，即使只是表面形象，也絕對禁止。

Can. 948 - Distinctae applicandae sunt Missae ad eorum intentiones pro quibus singulis stips, licet exigua, oblata et acceptata est.

Can. 949 - Qui obligatione gravatur Missam celebrandi et applicandi ad intentionem eorum qui stipem obtulerunt, eadem obligatione tenetur, etiamsi sine ipsius culpa stipes perceptae perierint.

Can. 950 - Si pecuniae summa offertur pro Missarum applicatione, non indicato Missarum celebrandarum numero, hic supputetur attenta stipe statuta in loco in quo oblator commoratur, nisi aliam fuisse eius intentionem legitime praesumi debeat.

Can. 951 - § 1. Sacerdos plures eadem die Missas celebrans, singulas applicare potest ad intentionem pro qua stips oblata est, ea tamen lege ut, praeterquam in die Nativitatis Domini, stipem pro una tantum Missa faciat suam, ceteras vero in fines ab Ordinario praescriptos concredat, admissa quidem aliqua retributione ex titulo extrinseco.

§ 2. Sacerdos alteram Missam eadem die concelebrans, nullo titulo pro ea stipem recipere potest.

Can. 952 - § 1. Concilii provincialis aut conventus Episcoporum provinciae est pro universa provincia per decretum definire quaenam pro celebratione et applicatione Missae sit offerenda stips, nec licet sacerdoti summam maiorem expetere; ipsi tamen fas est stipem sponte oblatam definita maiorem pro Missae applicatione accipere, et etiam minorem.

§ 2. Ubi desit tale decretum, servetur consuetudo in dioecesi vigens.

§ 3. Sodales quoque institutorum religiosorum quorumlibet stare debent eidem decreto aut consuetudini loci, de quibus in §§ 1 et 2.

Can. 953 - Nemini licet tot stipes Missarum per se applicandarum accipere, quibus intra annum satisfacere non potest.

Can. 954 - Si certis in ecclesiis aut oratoriis Missae petuntur celebrandae numero plures quam ut ibidem celebrari possint, earundem celebratio alibi fieri licet, nisi contrariam voluntatem oblatores expresse manifestaverint.

Can. 955 - § 1. Qui celebrationem Missarum applicandarum aliis committere intendat, earum celebrationem quam primum sacerdotibus sibi acceptis committat, dummodo ipsi constet eos esse omni exceptione maiores; integram stipem receptam transmittere debet, nisi certo constet excessum supra summam in dioecesi debitam datum esse intuitu personae; obligatione etiam tenetur Missarum celebrationem curandi, donec tum susceptae obligationis tum receptae stipis testimonium acceperit.

948 條－司鐸一經收受奉獻人的獻儀，即使獻儀微薄，亦應按奉獻人的意向，為每一個獻儀分別為之獻祭。

949 條－凡有責任按奉獻人的意向奉獻彌撒的人，即使所收獻儀非因本人過失而喪失者，仍有義務獻祭。

950 條－如有人獻一筆款求彌撒，但未指明應奉獻彌撒的次數，則應以奉獻人居住地之有關獻儀之定章合計；但合理推定奉獻人另有他意者除外。

951 條－1項－司鐸在一天內多次舉行彌撒，可以將每一台彌撒按獻儀所定意向舉行；依法定條件，除耶穌聖誕節日外，只可收取一台彌撒獻儀，其餘應歸教會教長所指定的目的，但可由於外在的名義，扣下少許報酬。

2項－司鐸於同一天與人另外共祭時，不得為此以任何名義接受獻儀。

952 條－1項－制定全教省的彌撒獻儀金額的立法權，屬教省會議或教省內的主教會議，司鐸不得要求超額獻儀；但如自願奉獻超額的和低於定額的獻儀，可以接受。

2項－如果沒有此類法令，則應遵守教區內現有的習慣。

3項－任何修會會士應依1項及2項的規定，遵守法令或當地的習慣。

953 條－應由自己舉行的彌撒獻儀數額，在一年內無法做完，誰也不能接受。

954 條－有要求在指定的教堂或經堂中舉行彌撒者，但其數目較多而無法在該堂完成時，得在他處完成義務；但奉獻人已明示相反意願者除外。

955 條－1項－企圖委託他人舉行應奉獻的彌撒者，應儘快委託給本人所認識的司鐸，惟應確知他們是完全可靠的。此外，除確知其超過教區定額部分，是對私人的贈與外，應將全額獻儀轉交他人；但是直到獲得證據證明此責任和獻儀已被接受，自己仍有設法完成這些彌撒的責任。

§ 2. Tempus intra quod Missae celebrandae sunt, initium habet a die quo sacerdos easdem celebraturus recepit, nisi aliud constet.

§ 3. Qui aliis Missas celebrandas committunt, sine mora in librum referant tum Missas quas acceperunt, tum eas, quas aliis tradiderunt, notatis etiam earundem stipibus.

§ 4. Quilibet sacerdos accurate notare debet Missas quas celebrandas acceperit, quibusque satisfecerit.

Can. 956 - Omnes et singuli administratores causarum piarum aut quoquo modo obligati ad Missarum celebrationem curandam, sive clerici sive laici, onera Missarum quibus intra annum non fuerit satisfactum suis Ordinariis tradant, secundum modum ab his definiendum.

Can. 957 - Officium et ius advigilandi ut Missarum onera adimpleantur, in ecclesiis cleri saecularis pertinet ad loci Ordinarium, in ecclesiis institutorum religiosorum aut societatum vitae apostolicae ad eorum Superiores.

Can. 958 - § 1. Parochus necnon rector ecclesiae aliusve pii loci, in quibus stipes Missarum recipi solent, peculiarem habeant librum, in quo accurate adnotent Missarum celebrandarum numerum, intentionem, stipem oblatam, necnon celebrationem peractam.

§ 2. Ordinarius obligatione tenetur singulis annis huiusmodi libros per se aut per alios recognoscendi.

TITULUS IV
DE SACRAMENTO PAENITENTIAE

Can. 959 - In sacramento paenitentiae fideles peccata legitimo ministro confitentes, de iisdem contriti atque propositum sese emendandi habentes, per absolutionem ab eodem ministro impertitam, veniam peccatorum quae post baptismum commiserint a Deo obtinent, simulque reconciliantur cum Ecclesia, quam peccando vulneraverunt.

CAPUT I
DE CELEBRATIONE SACRAMENTI

Can. 960 - Individualis et integra confessio atque absolutio unicum constituunt modum ordinarium, quo fidelis peccati gravis sibi conscius cum Deo et Ecclesia reconciliatur; solummodo impossibilitas physica vel moralis ab huiusmodi confessione excusat, quo in casu aliis quoque modis reconciliatio haberi potest.

Can. 961 - § 1. Absolutio pluribus insimul paenitentibus sine praevia individuali confessione, generali modo impertiri non potest, nisi:

2 項 - 應做彌撒的期限，自應做彌撒的司鐸接受該彌撒的日子開始計算，另有證明者不在此限。

3 項 - 委託他人做彌撒者，應立即在記錄簿上登記所接受的彌撒，和所轉給他人的彌撒數量，以及彌撒的獻儀金額。

4 項 - 任何一位司鐸，應仔細註明所接受要做的，和已做過的彌撒。

956 條 - 所有神聖事業的每一個負責人，或以任何方式負責有關舉行彌撒的義務者，或是聖職人員或為平信徒，均應把在一年內未做完的剩餘彌撒，交給自己所屬教長，依其指定方式處理之。

957 條 - 監督履行彌撒責任的任務及權利，在教區聖職人的教堂，屬於教區教長；在修會或使徒生活團的教堂，則屬於他們的上司。

958 條 - 1 項 - 堂區主任和教堂主任，或其他慣常接受彌撒獻儀的熱心地方的人，均應有專用記錄冊，詳細記載要做彌撒的數目、意向、獻儀，以及已做過的彌撒。

2 項 - 教會教長有責任，每年親自或由他人查閱這些冊子。

第 四 題

懺悔聖事

959 條 - 在懺悔聖事中，信徒向合法的的聖職人告明己罪，且對所告的罪痛悔並定志改過，經由該聖職人赦罪後，便從天主獲得領洗後所犯罪過的赦免，同時也與因犯罪而傷害了的教會和好。

第 一 章

懺悔聖事之舉行

960 條 - 明知自己有重罪的信徒，願與天主及教會和好，惟一正常的方式，是個人的和完整的告解；只有在身體受阻或精神上受阻時，才免除告明的責任，在此情形下，使用其他方法亦可獲得修和。

961 條 - 1 項 - 沒有先行個人的告明，不能以集體方式同時給眾多懺悔者念赦罪經；但下列情形不在此限：

1° immineat periculum mortis et tempus non suppetat sacerdoti vel sacerdotibus ad audiendas singulorum paenitentium confessiones;

2° adsit gravis necessitas, videlicet quando, attento paenitentium numero, confessariorum copia praesto non est ad rite audiendas singulorum confessiones intra congruum tempus, ita ut paenitentes, sine propria culpa, gratia sacramentali aut sacra communione diu carere cogantur; necessitas vero non censetur sufficiens, cum confessarii praesto esse non possunt, ratione solius magni concursus paenitentium, qualis haberi potest in magna aliqua festivitate aut peregrinatione.

§ 2. Iudicium ferre an dentur condiciones ad normam § 1, n. 2 requisitae, pertinet ad Episcopum dioecesanum, qui, attentis criteriis cum ceteris membris Episcoporum conferentiae concordatis, casus talis necessitatis determinare potest.

Can. 962 - § 1. Ut christifidelis sacramentali absolutione una simul pluribus data valide fruatur, requiritur non tantum ut sit apte dispositus, sed ut insimul sibi proponat singillatim debito tempore confiteri peccata gravia, quae in praesens ita confiteri nequit.

§ 2. Christifideles, quantum fieri potest etiam occasione absolutionis generalis recipiendae, de requisitis ad normam § 1 edoceantur et absolutioni generali, in casu quoque periculi mortis, si tempus suppetat, praemittatur exhortatio ut actum contritionis quisque elicere curet.

Can. 963 - Firma manente obligatione de qua in can. 989, is cui generali absolutione gravia peccata remittuntur, ad confessionem individualem quam primum, occasione data, accedat, antequam aliam recipiat absolutionem generalem, nisi iusta causa interveniat.

Can. 964 - § 1. Ad sacramentales confessiones excipiendas locus proprius est ecclesia aut oratorium.

§ 2. Ad sedem confessionalem quod attinet, normae ab Episcoporum conferentia statuantur, cauto tamen ut semper habeantur in loco patenti sedes confessionales crate fixa inter paenitentem et confessarium instructae, quibus libere uti possint fideles, qui id desiderent.

§ 3. Confessiones extra sedem confessionalem ne excipiantur, nisi iusta de causa.

CAPUT II

DE SACRAMENTI PAENITENTIAE MINISTRO

Can. 965 - Minister sacramenti paenitentiae est solus sacerdos.

Can. 966 - § 1. Ad validam peccatorum absolutionem requiritur ut minister, praeterquam potestate ordinis, facultate gaudeat eandem in fideles, quibus absolutionem impertitur, exercendi.

1° 死亡的危險逼近，已無足夠的時間讓一位或多位司鐸聽每一個懺悔者的告明；

2° 如有重大的需要，即懺悔者人數眾多，而無法有眾多的聽告解司鐸，在適當的時間依常規聽每個人的告解，致使悔罪者非因自己的過失，而被迫長時期得不到聖事的恩寵或不能領聖體時；然而，僅僅由於懺悔者異常眾多，不能找到多位聽告解司鐸，一如大慶日或朝聖時可能發生的情形，則不得視為有足夠的需要。

2 項 - 對是否有 1 項 2 款所指的必要條件，則由教區主教斷定；他可以按主教團其他成員所協議的標準，決定那些個案附合需要。

962 條 - 1 項 - 為使基督信徒有效地與其他許多人一起領受聖事性的赦免，不但應先作適當的準備，而且還要定志在能單獨告解時，把沒有機會告明的重罪都告明。

2 項 - 應盡可能教導信徒有關 1 項中的要求，亦可利用接受集體赦罪的時機；同樣在有死亡危險的情形下，如果集體赦罪前有足夠時間，應先勸每個人發痛悔。

963 條 - 除應遵守989條所規定的責任外，凡以集體赦罪獲得赦免重大罪過的人，一有機會，在領受另一次集體赦罪之前，應儘快去單獨告解；但有正當理由者，不在此限。

964 條 - 1 項 - 行告解的正常地點，是教堂或經堂。

2 項 - 有關告解座的規則，應由主教團制訂；惟應留心，告解座常應設於顯明的地方，告罪者與聽告者之間，應設有固定的格子窗，使凡願意應用的信徒，可自由地應用。

3 項 - 除有正當的理由外，勿在告解座以外聽告解。

第 二 章

懺悔聖事之施行人

965 條 - 只有司鐸才是懺悔聖事的施行人。

966 條 - 1 項 - 為有效地赦免罪過，施行人除應具有聖秩的神權外，尚應對給予赦免的信徒，有使用此權的代行權。

§ 2. Hac facultate donari potest sacerdos, sive ipso iure sive concessione ab auctoritate competenti facta ad normam can. 969.

Can. 967 - § 1. Praeter Romamum Pontificem, facultate christifidelium ubique terrarum confessiones excipiendi ipso iure gaudent Cardinales itemque Episcopi, qui eadem et licite ubique utuntur, nisi Episcopus dioecesanus in casu particulari renuerit.

§ 2. Qui facultate confessiones habitualiter excipiendi gaudent sive vi officii sive vi concessionis Ordinarii loci incardinationis aut loci in quo domicilium habent, eadem facultatem ubique exercere possunt, nisi loci Ordinarius in casu particulari renuerit, firmis praescriptis can. 974, §§2 et 3.

§ 3. Ipso iure eadem facultate ubique potiuntur erga sodales aliosque in domo instituti aut societatis diu noctuque degentes, qui vi officii aut concessionis Superioris competentis ad normam cann. 968, §2 et 969, §2 facultate confessiones excipiendi sunt instructi; qui quidem eadem et licite utuntur, nisi aliquis Superior maior quoad proprios subditos in casu particulari renuerit.

Can. 968 - § 1. Vi officii pro sua quisque dicione facultate ad confessiones excipiendas gaudent loci Ordinarius, canonicus paenitentiarius, itemque parochus aliique qui loco parochi sunt.

§ 2. Vi officii facultate gaudent confessiones excipiendi suorum subditorum aliorumque, in domo diu noctuque degentium, Superiores instituti religiosi aut societatis vitae apostolicae, si sint clericales iuris pontificii, ad normam constitutionum potestate regiminis exsecutiva fruentes, firmo tamen praescripto can. 630, §4.

Can. 969 - § 1. Solus loci Ordinarius competens est qui facultatem ad confessiones quorumlibet fidelium excipiendas conferat presbyteris quibuslibet; presbyteri autem qui sodales sunt institutorum religiosorum, eadem ne utantur sine licentia saltem praesumpta sui Superioris.

§ 2. Superior instituti religiosi aut societatis vitae apostolicae, de quo in can. 968, §2, competens est qui facultatem ad excipiendas confessiones suorum subditorum aliorumque in domo diu noctuque degentium presbyteris quibuslibet conferat.

Can. 970 - Facultas ad confessiones excipiendas ne concedatur nisi presbyteris qui idonei per examen reperti fuerint, aut de eorum idoneitate aliunde constet.

Can. 971 - Facultatem ad excipiendas habitualiter confessiones loci Ordinarius presbytero, etsi domicilium vel quasi-domicilium in sua dicione habenti, ne concedat, nisi prius, quantum fieri potest, audito eiusdem presbyteri Ordinario.

2 項 - 司鐸或由於職務本身所帶有，或由主管當局依969條的規定授予，獲得此代行權。

967 條 - 1 項 - 除教宗外，樞機主教依法享有在全球各地聽信徒告解的代行權；同樣，主教們亦能在各地合法地使用此權，但在特別的情形下，教區主教否定者除外。

2 項 - 凡由於職務，或因所屬教區教長的授予，或居住所在地之教區教長的授予，而獲有經常聽告解之權者，在任何地方皆可使用此權；但當地教區教長在特別情形下否定者除外；974 條 2 和 3 項的規定不變。

3 項 - 凡由於職務，或由主管上司依968條 2 項及969條 2 項的規定授予而有聽告解權者，理應在任何地方，對會士和其他在會院內日夜居住的人，均享有此權；並且可合法的使用此權，除非高級上司在特殊情形下，否定對其屬下使用此權。

968 條 - 1 項 - 教區教長、詠禱解罪司鐸、堂區主任、以及代替堂區主任者，由於其職務在其轄區內，享有聽告解的代行權。

2 項 - 修會或使徒生活團的上司，如為宗座所管轄的聖職團體，依會憲有管理行政權者，因職務所在享有聽其屬下，和其他日夜住院人士的告解權，但應遵630條 4 項的規定。

969 條 - 1 項 - 惟有教區教長有權授予任何司鐸，聽任何信徒的告解的代行權。但身為修會會士的司鐸，如無本人上司至少推定的許可，勿使用此權。

2 項 - 968條 2 項所提修會或使徒生活團的上司，有權授予任何司鐸聽其屬下和日夜住院者的告解權。

970 條 - 司鐸除非經過考試證明合格，或由其他方面證明合格者，不應授予聽告解之權。

971 條 - 教區教長，盡可能在徵詢司鐸之直屬教長意見以前，勿授予司鐸經常聽告解之權，即使此司鐸在其轄區內有住所或類住所。

Can. 972 - Facultas ad confessiones excipiendas a competenti auctoritate, de qua in can. 969, concedi potest ad tempus sive indeterminatum sive determinatum.

Can. 973 - Facultas ad confessiones habitualiter excipiendas scripto concedatur.

Can. 974 - § 1. Loci Ordinarius, itemque Superior competens, facultatem ad confessiones excipiendas habitualiter concessam ne revocet nisi gravem ob causam.

§ 2. Revocata facultate ad confessiones excipiendas a loci Ordinario qui eam concessit, de quo in can. 967, § 2, presbyter eandem facultatem ubique amittit; revocata eadem facultate ab alio loci Ordinario, eandem amittit tantum in territorio revocantis.

§ 3. Quilibet loci Ordinarius qui alicui presbytero revocaverit facultatem ad confessiones excipiendas, certiorem reddat Ordinarium qui ratione incardinationis est presbyteri proprius, aut, si agatur de sodali instituti religiosi, eiusdem competentem Superiorem.

§ 4. Revocata facultate ad confessiones excipiendas a proprio Superiore maiore, facultatem ad excipiendas confessiones ubique erga sodales instituti amittit presbyter; revocata autem eadem facultate ab alio Superiore competenti, eandem amittit erga solos in eiusdem dicione subditos.

Can. 975 - Praeterquam revocatione, facultas de qua in can. 967, § 2 cessat amissione officii vel excardinatione aut amissione domicilii.

Can. 976 - Quilibet sacerdos, licet ad confessiones excipiendas facultate careat, quoslibet paenitentes in periculo mortis versantes valide et licite absolvit a quibusvis censuris et peccatis, etiamsi praesens sit sacerdos approbatus.

Can. 977 - Absolutio complicis in peccato contra sextum Decalogi praeceptum invalida est, praeterquam in periculo mortis.

Can. 978 - § 1. Meminerit sacerdos in audiendis confessionibus se iudicis pariter et medici personam sustinere ac divinae iustitiae simul et misericordiae ministrum a Deo constitutum esse, ut honori divino et animarum saluti consulat.

§ 2. Confessarius, utpote minister Ecclesiae, in administrando sacramento, doctrinae Magisterii et normis a competenti auctoritate latis fideliter adhaereat.

Can. 979 - Sacerdos in quaestionibus ponendis cum prudentia et discretione procedat, attenta quidem condicione et aetate paenitentis, abstineatque a nomine complicis inquirendo.

Can. 980 - Si confessario dubium non est de paenitentis dispositione et hic absolutionem petat, absolutio ne denegetur nec differatur.

972 條－由969條所指主管當局授予的聽告解權，可為無定期的或定期的。

973 條－經常聽告解的代行權，應以書面授予。

974 條－ 1 項－教區教長和主管上司，對已授予的經常聽告解的代行權，不宜收回，除非有重大理由。

2 項－聽告解權，由967條 2 項所指授予該權的教區教長收回後，該司鐸在任何地方均喪失此權；但為其他教區教長收回時，則僅在收回地區內喪失此權。

3 項－收回某一司鐸聽告解權的任何教區教長，應通知該司鐸所屬的本教長；如該司鐸為修會會士，則通知其主管上司。

4 項－由自己的高級上司收回聽告解權後，該司鐸對各地的修會成員均喪失聽告解之權；但只被別的主管上司收回時，則只對此上司的屬下喪失此權。

975 條－除收回以外，依967條 2 項所得的代行權，亦因失去職位或脫離教區，或喪失住所而中止。

976 條－任何一位司鐸，即使沒有聽告解權，得為任何處於死亡危險的人，有效且合法地赦免任何罪過和懲戒罰，即使有另一位有代行權的司鐸在場。

977 條－除非有死亡的危險外，對犯第六誡罪的同犯，赦免無效。

978 條－ 1 項－司鐸在聽告解時，應牢記自己身兼法官和醫生的角色，並蒙天主立為天主正義與仁慈的分施人，目的在光榮天主救人靈魂。

2 項－聽告解者，既為教會的聖職人，所以在施行聖事時，應忠實遵循教會訓導的道理，和主管當局頒佈的法規。

979 條－司鐸在提出問題時，應本著明智和謹慎進行，且應注意懺悔者的條件和年齡，避免查詢同犯的姓名。

980 條－聽告解司鐸對懺悔者的意向沒有疑問，當其請求赦罪時，不可拒絕也不得遲延。

Can. 981 - Pro qualitate et numero peccatorum, habita tamen ratione paenitentis condicionis, salutares et convenientes satisfactiones confessarius iniungat; quas paenitens per se ipse implendi obligatione tenetur.

Can. 982 - Qui confitetur se falso confessarium innocentem apud auctoritatem ecclesiasticam denuntiasse de crimine sollicitationis ad peccatum contra sextum Decalogi praeceptum, ne absolvatur nisi prius falsam denuntiationem formaliter retractaverit et paratus sit ad damna, si quae habeantur, reparanda.

Can. 983 - § 1. Sacramentale sigillum inviolabile est; quare nefas est confessario verbis vel alio quovis et quavis modo de causa aliquatenus prodere paenitentem.

§ 2. Obligatione secretum servandi tenentur quoque interpres, si detur, necnon omnes alii ad quos ex confessione notitia peccatorum quoquo modo pervenerit.

Can. 984 - § 1. Omnino confessario prohibetur scientiae ex confessione acquisitae usus cum paenitentis gravamine, etiam quovis revelationis periculo excluso.

§ 2. Qui in auctoritate est constitutus, notitia quam de peccatis in confessione quovis tempore excepta habuerit, ad exteriorem gubernationem nullo modo uti potest.

Can. 985 - Magister novitiorum eiusque socius, rector seminarii aliusve instituti educationis sacramentales confessiones suorum alumnorum in eadem domo commorantium ne audiant, nisi alumni in casibus particularibus sponte id petant.

Can. 986 - § 1. Omnis cui animarum cura vi muneris est demandata, obligatione tenetur providendi ut audiantur confessiones fidelium sibi commissorum, qui rationabiliter audiri petant, utque iisdem opportunitas praebeatur ad confessionem individualem, diebus ac horis in eorum commodum statutis, accedendi.

§ 2. Urgente necessitate, quilibet confessarius obligatione tenetur confessiones christifidelium excipiendi, et in periculo mortis quilibet sacerdos.

CAPUT III
DE IPSO PAENITENTE

Can. 987 - Christifidelis, ut sacramenti paenitentiae remedium percipiat salutiferum, ita dispositus sit oportet ut, peccata quae commiserit repudians et propositum sese emendandi habens, ad Deum convertatur.

981 條－聽告解司鐸應按罪的數目和性質，同時衡量懺悔者的情況，給予有益和相宜的補贖；懺悔者有責任親自完成。

982 條－凡告說自己曾在教會權威前，誣告無辜的聽告解司鐸引誘他犯第六誡的罪者，除非先正式撤銷誣告，並準備賠償可能有的損害，不得予以赦罪。

983 條－1項－告解聖事的秘密是不可侵犯的；因此，聽告解司鐸不得以言語或其他任何方式，和藉任何理由暴露懺悔人。

2項－如用翻譯人，翻譯者以及其他以任何方式由告解中得知罪過的人，均有嚴守秘密的責任。

984 條－1項－嚴禁聽告解司鐸，利用從告解中得知有損於懺悔者的知識，即使無任何洩密危險亦不得利用。

2項－具有管理權的人，對無論在任何時候由告解中得知的知識，絕不可在外場的管理上加以利用。

985 條－初學導師及其助理，修院院長和其他教育機構的主管，勿聽住宿在院內學員的告解，但在特殊的情況下，有自願要求者除外。

986 條－1項－凡因職務負有照顧人靈的所有聖職人員，有責任聽所屬信徒合理要求的告解，並應規定對他們方便的日期和時刻，使信徒有適當機會辦告解。

2項－有迫切需要時，任何聽告解司鐸有責任聽信徒的告解；在有死亡危險時，任何一位司鐸都有此責任。

第 三 章

懺悔人

987 條－為獲得懺悔聖事救恩的治癒，信徒應妥善準備，棄絕所犯罪過並定改歸向天主。

Can. 988 - § 1. Christifidelis obligatione tenetur in specie et numero confitendi omnia peccata gravia post baptismum perpetrata et nondum per claves Ecclesiae directe remissa neque in confessione individuali accusata, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habeat.

§ 2. Commendatur christifidelibus ut etiam peccata venialia confiteantur.

Can. 989 - Omnis fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, obligatione tenetur peccata sua gravia, saltem semel in anno, fideliter confitendi.

Can. 990 - Nemo prohibetur quominus per interpretem confiteatur, vitatis quidem abusibus et scandalis atque firmo praescripto can. 983, § 2.

Can. 991 - Cuivis christifideli integrum est confessario legitime approbato etiam alius ritus, cui maluerit, peccata confiteri.

CAPUT IV
DE INDULGENTIIS

Can. 992 - Indulgentia est remissio coram Deo poenae temporalis pro peccatis, ad culpam quod attinet iam deletis, quam christifidelis, apte dispositus et certis ac definitis condicionibus, consequitur ope Ecclesiae quae, ut ministra redemptionis, thesaurum satisfactionum Christi et Sanctorum auctoritative dispensat et applicat.

Can. 993 - Indulgentia est partialis aut plenaria, prout a poena temporali pro peccatis debita liberat ex parte aut ex toto.

Can. 994 - Quivis fidelis potest indulgentias sive partiales sive plenarias, aut sibi ipsi lucrari, aut defunctis applicare ad modum suffragii.

Can. 995 - § 1. Praeter supremam Ecclesiae auctoritatem ii tantum possunt indulgentias elargiri, quibus haec potestas iure agnoscitur aut a Romano Pontifice conceditur.

§ 2. Nulla auctoritas infra Romanum Pontificem potest potestatem concedendi indulgentias aliis committere, nisi id ei a Sede Apostolica expresse fuerit indultum.

Can. 996 - § 1. Ut quis capax sit lucrandi indulgentias debet esse baptizatus, non excommunicatus, in statu gratiae saltem in fine operum praescriptorum.

§ 2. Ut vero subiectum capax eas lucretur, habere debet intentionem saltem generalem eas acquirendi et opera iniuncta implere statuto tempore ac debito modo, secundum concessionis tenorem.

988 條－1項－基督信徒有責任在仔細省察後，將於領洗後所犯的，未在單獨告解中告明過的，也未經教會權力直接赦免過的一切重罪，按類別及數量一一告明。

2項－基督信徒最好也告明小罪。

989 條－凡達到辨別是非年齡的信徒，有責任至少一年一次誠實地告明自己的重罪。

990 條－並不禁止通過翻譯告罪，惟應避免弊端和惡表，並應遵守983條2項的規定。

991 條－基督信徒有權向任何一位自己所願而依法批准的聽告解司鐸告罪，即使是一位其他禮儀教會的司鐸。

第四章
大赦

992 條－大赦是在天主前，赦免已蒙寬恕罪過的暫罰。教會身為救恩的施行人，以其權力將基督和聖人們的補贖寶藏，分送並頒賜給信徒，為此，信徒經由教會在作好準備並滿全所規定的條件時，便可獲得大赦。

993 條－大赦分全大赦與部分大赦，全大赦免除罪過應得的全部暫罰，部分大赦免除罪過應受的部分暫罰。

994 條－任何信徒可獲得全大赦或部分大赦，以裨益自己，或讓出救助亡者。

995 條－1項－除教會最高當局外，只有依法擁有權力，或由教宗授權者，得施放大赦。

2項－除宗座明文授權者外，教宗以下任何權力，均不得將施放大赦之權委託於他人。

996 條－1項－為能得大赦，應是領過洗未被絕罰的人，且至少在完成規定的善工時處聖寵狀態。

2項－為能得大赦，尚須有得大赦的意向，並按頒賜的內容，在指定的時間內，以應有的方式，完成所規定的善工。

Can. 997 - Ad indulgentiarum concessionem et usum quod attinet, servanda sunt insuper cetera praescripta quae in peculiaribus Ecclesiae legibus continentur.

TITULUS V
DE SACRAMENTO UNCTIONIS INFIRMORUM

Can. 998 - Unctio infirmorum, qua Ecclesia fideles periculose aegrotantes Domino patienti et glorificato, ut eos allevet et salvet, commendat, confertur eos liniendo oleo atque verba proferendo in liturgicis libris praescripta.

CAPUT I
DE SACRAMENTI CELEBRATIONE

Can. 999 - Praeter Episcopum, oleum in unctione infirmorum adhibendum benedicere possunt:

1° qui iure Episcopo dioecesano aequiparantur;

2° in casu necessitatis, quilibet presbyter in ipsa tamen celebratione sacramenti.

Can. 1000 - § 1. Unctiones verbis, ordine et modo praescriptis in unica in fronte vel etiam in alia corporis parte, integra formula prolata.

§ 2. Unctiones peragat minister propria manu, nisi gravis ratio usum instrumenti suadeat.

Can. 1001 - Curent animarum pastores et infirmorum propinqui, ut tempore opportuno infirmi hoc sacramento subleventur.

Can. 1002 - Celebratio communis unctionis infirmorum, pro pluribus infirmis simul, qui apte sint praeparati et rite dispositi, iuxta Episcopi dioecesani praescripta peragi potest.

CAPUT II
DE MINISTRO UNCTIONIS INFIRMORUM

Can. 1003 - § 1. Unctionem infirmorum valide administrat omnis et solus sacerdos.

§ 2. Officium et ius unctionis infirmorum ministrandi habent omnes sacerdotes, quibus demandata est cura animarum, erga fideles suo pastorali officio commissos; ex rationabili causa, quilibet alius sacerdos hoc sacramentum ministrare potest de consensu saltem praesumpto sacerdotis de quo supra.

997 條－關於頒賜和應用大赦，還應遵守教會特殊法中的其他規定。

第 五 題
病人傅油聖事

998 條－病人傅油是給病重垂危的信徒傅抹聖油，並誦念禮儀書中所規定的經文；教會藉以將病人託付給受苦和光榮的基督，求祂賜予安慰和拯救。

第 一 章
病人傅油聖事之施行

999 條－病人傅油聖事所用聖油，除主教外，下列人員得以祝福之：

1° 權力和教區主教相等者；

2° 在必要時，任何施行此聖事的司鐸。

1000 條－1項－行傅油禮時，應嚴格遵守禮儀規定的經文，次序和儀式；在必要時，只在額上或身上的其他部分傅油，誦念完整的經文即可。

2項－司鐸應用他自己的手傅油；但有重大理由時，可使用工具。

1001 條－人靈牧人及病人的親屬應該留意，務使病人於適當時刻領此聖事。

1002 條－對於有適當的準備並有誠意的多數病人，可以遵照教區主教的規定，一起給他們施行傅油禮。

第 二 章
病人傅油的施行人

1003 條－1項－所有司鐸也只有司鐸，可有效地施行病人傅油。

2項－所有照顧人靈的司鐸，對所受託盡牧職的信徒，享有為病人傅油的權利和義務；其他任何司鐸，由於正當原因，至少推定有上述司鐸的同意時，亦可施行此聖事。

§ 3. Cuilibet sacerdoti licet oleum benedictum secumferre ut, in casu necessitatis, sacramentum unctionis infirmorum ministrare valeat.

CAPUT III
DE IIS QUIBUS UNCTIO INFIRMORUM CONFERENDA SIT

Can. 1004 - § 1. Unctio infirmorum ministrari potest fideli qui, adepto rationis usu, ob infirmitatem vel senium in periculo incipit versari.

§ 2. Hoc sacramentum iterari potest, si infirmus, postquam convaluerit, denuo in gravem infirmitatem inciderit aut si, eadem infirmitate perdurante, discrimen factum gravius sit.

Can. 1005 - In dubio utrum infirmus rationis usum attigerit, an periculose aegrotet vel mortuus sit, hoc sacramentum ministretur.

Can. 1006 - Infirmis qui, cum suae mentis compotes essent, hoc sacramentum implicite saltem petierint, conferatur.

Can. 1007 - Unctio infirmorum ne conferatur illis, qui in manifesto gravi peccato obstinate perseverent.

TITULUS VI
DE ORDINE

Can. 1008 - Sacramento ordinis ex divina institutione inter christifideles quidam, charactere indelebili quo signantur, constituuntur sacri ministri, qui nempe consecrantur et deputantur ut, pro suo quisque gradu, novo et peculiari titulo Dei populo inserviant.

Can. 1009 - § 1. Ordines sunt episcopatus, presbyteratus et diaconatus.

§ 2. Conferuntur manuum impositione et precatione consecratoria, quam pro singulis gradibus libri liturgici praescribunt.

§ 3. Qui constituti sunt in ordine episcopatus aut presbyteratus missionem et facultatem agendi in persona Christi Capitis accipiunt, diaconi vero vim populo Dei serviendi in diaconia liturgiae, verbi et caritatis.

CAPUT I
DE ORDINATIONIS CELEBRATIONE ET MINISTRO

Can. 1010 - Ordinatio intra Missarum sollemnia celebretur, die dominico vel festo de praecepto, sed ob rationes pastorales aliis etiam diebus, ferialibus non exceptis, fieri potest.

3 項 - 任何司鐸都可備有祝福過的聖油，為能在緊急情況下，為病人傅油。

第 三 章

病人傅油的領受人

1004 條 - 1 項 - 已能運用理智的信徒，因疾病或年老開始有生命危險時，即可領受病人傅油。

2 項 - 此聖事可一再領受，如病人在恢復健康後，再陷於重病，或在同一病況中，危險更形嚴重時。

1005 條 - 在懷疑病人是否已能運用理智，或病情是否嚴重到有死亡的危險，或是否已死，宜為之施行此聖事。

1006 條 - 當病人神智清醒時，曾含蓄地請求領此聖事，即可為之施行。

1007 條 - 對明顯怙惡不悛的大罪人，勿施行病人傅油聖事。

第 六 題

聖秩聖事

1008 條 - 在基督信徒中，有一些人因天主建立的聖秩聖事，為不滅的神印所標示，被立為聖職人員，即受祝聖並被委任，按各自的等級，以首領基督的身份盡教導，聖化和管理的職務，來牧養天主的子民。

1009 條 - 1 項 - 聖秩分為：主教、司鐸及執事。

2 項 - 聖秩藉覆手和誦念禮儀書為每一等級所規定的祝聖經文授予之。

3 項 - 那些在主教聖秩或司鐸聖秩被立者，接受使命並能以首領基督代表的身份而作為；然而執事有權在禮儀、聖道及愛德服務上，為天主子民服務。

第 一 章

聖秩之施行和施行人

1010 條 - 晉陞聖秩應在彌撒的隆重禮儀中舉行，或在主日或在法定慶日，但因牧靈理由，在其他日子，即使是平日，亦可舉行。

Can. 1011 - § 1. Ordinatio generaliter in cathedrali ecclesia celebretur; ob rationes tamen pastorales in alia ecclesia aut oratorio celebrari potest.

§ 2. Ad ordinationem invitandi sunt clerici aliique christifideles, ut quam maxima frequentia celebrationi intersint.

Can. 1012 - Sacrae ordinationis minister est Episcopus consecratus.

Can. 1013 - Nulli Episcopo licet quemquam consecrare in Episcopum, nisi prius constet de pontificio mandato.

Can. 1014 - Nisi Sedis Apostolicae dispensatio intercesserit, Episcopus consecrator principalis in consecratione episcopali duos saltem Episcopos consecrantes sibi adiungat; valde convenit autem, ut una cum iisdem omnes Episcopi praesentes electum consecrent.

Can. 1015 - § 1. Unusquisque ad presbyteratum et ad diaconatum a proprio Episcopo ordinetur aut cum legitimis eiusdem litteris dimissoriis.

§ 2. Episcopus proprius, iusta de causa non impeditus, per se ipse suos subditos ordinet; sed subditum orientalis ritus, sine apostolico indulto, licite ordinare non potest.

§ 3. Qui potest litteras dimissorias ad ordines recipiendos dare, potest quoque eosdem ordines per se ipse conferre, si charactere episcopali polleat.

Can. 1016 - Episcopus proprius, quod attinet ad ordinationem diaconalem eorum qui clero saeculari se adscribi intendant, est Episcopus dioecesis, in qua promovendus habet domicilium, aut dioecesis cui promovendus sese devovere statuit; quod attinet ad ordinationem presbyteralem clericorum saecularium, est Episcopus dioecesis, cui promovendus per diaconatum est incardinatus.

Can. 1017 - Episcopus extra propriam dicionem nonnisi cum licentia Episcopi dioecesani ordines conferre potest.

Can. 1018 - § 1. Litteras dimissorias pro saecularibus dare possunt:

1° Episcopus proprius, de quo in can. 1016;

2° Administrator apostolicus atque, de consensu collegii consultorum, Administrator dioecesanus; de consensu consilii, de quo in can. 495, §2, Pro-vicarius et Pro-praefectus apostolicus.

§ 2. Administrator dioecesanus, Pro-vicarius et Pro-praefectus apostolicus litteras dimissorias ne iis concedant, quibus ab Episcopo dioecesano aut a Vicario vel Praefecto apostolico accessus ad ordines denegatus fuerit.

Can. 1019 - § 1. Superiori maiori instituti religiosi clericalis iuris pontificii aut societatis clericalis vitae apostolicae iuris pontificii competit ut

1011 條－ 1 項－晉秩禮通常在主教座堂舉行，但因牧靈理由，亦可在其他教堂或經堂舉行。

2 項－晉秩禮中，應邀請聖職人及其他信徒，務使盡量多的人參加典禮。

1012 條－晉秩禮的施行人，為已祝聖過的主教。

1013 條－主教除非事先確知有教宗之任命狀外，不准祝聖任何人為主教。

1014 條－在祝聖主教時，除非有宗座的豁免，主持祝聖禮的主教，至少應連同兩位主教一起行祝聖禮；所有參禮的主教與上述主教一起祝聖，最為適當。

1015 條－ 1 項－所有晉鐸或陞執事的人，應由自己的主教祝聖，或持有該主教合法的晉秩委託書者為之。

2 項－本主教如無正當原因而被阻，應親自祝聖自己的屬下；但屬下屬東方禮教會時，無宗座特許，祝聖為不合法。

3 項－凡能給予晉秩委託書者，亦可親自授予這些聖秩，如果他擁有主教聖秩。

1016 條－有關執事的晉秩禮，凡願成為教區聖職人者，其本主教即候選人在其教區有住所的主教，或候選人願服務之教區主教；教區司鐸的晉秩禮的本主教，是候選人藉執事職被收錄的教區的主教。

1017 條－主教在其轄區以外，只有經該區主教准許，始可授予人聖秩。

1018 條－ 1 項－得為教區聖職人給晉秩委託書者是：

1° 1016條所列的本主教；

2° 宗座署理；教區署理徵得參議會同意者；徵得495條 2 項所提參議會同意後的代理代牧或代理監牧。

2 項－凡被教區主教或代牧或監牧所否決的晉秩人，教區署理、代理代牧及代理監牧，勿為之簽發晉秩委託書。

1019 條－ 1 項－宗座管轄之聖職修會的高級上司，及宗座管轄的使徒生活聖職團的高級上司，得為依照會憲永久或確定性歸屬該修

suis subditis, iuxta constitutiones perpetuo vel definitive instituto aut societati adscriptis, concedat litteras dimissorias ad diaconatum et ad presbyteratum.

§ 2. Ordinatio ceterorum omnium alumnorum cuiusvis instituti aut societatis regitur iure clericorum saecularium, revocato quolibet indulto Superioribus concesso.

Can. 1020 - Litterae dimissoriae ne concedantur, nisi habitis antea omnibus testimoniis et documentis, quae iure exiguntur ad norma cann. 1050 et 1051.

Can. 1021 - Litterae dimissoriae mitti possunt ad quemlibet Episcopum communionem cum Sede Apostolica habentem, excepto tantum, citra apostolicum indultum, Episcopo ritus diversi a ritu promovendi.

Can. 1022 - Episcopus ordinans, acceptis legitimis litteris dimissoriis, ad ordinationem ne procedat, nisi de germana litterarum fide plane constet.

Can. 1023 - Litterae dimissoriae possunt ab ipso concedente aut ab eius successore limitibus circumscribi aut revocari, sed semel concessae non extinguuntur resoluto iure concedentis.

CAPUT II
DE ORDINANDIS

Can. 1024 - Sacram ordinationem valide recipit solus vir baptizatus.

Can. 1025 - § 1. Ad licite ordines presbyteratus vel diaconatus conferendos requiritur ut candidatus, probatione ad normam iuris peracta, debitis qualitatibus, iudicio proprii Episcopi aut Superioris maioris competentis, praeditus sit, nulla detineatur irregularitate nulloque impedimento, atque praerequisita, ad normam cann. 1033-1039 adimpleverit; praeterea documenta habeantur, de quibus in can. 1050, atque scrutinium peractum sit, de quo in can. 1051.

§ 2. Insuper requiritur ut, iudicio eiusdem legitimi Superioris, ad Ecclesiae ministerium utilis habeatur.

§ 3. Episcopo ordinanti proprium subditum, qui servitio alius dioecesis destinetur, constare debet ordinandum huic dioecesi addictum iri.

Art. 1
DE REQUISITIS IN ORDINANDIS

Can. 1026 - Ut quis ordinetur debita libertate gaudeat oportet; nefas est quemquam, quovis modo, ob quamlibet causam ad ordines recipiendos cogere, vel canonice idoneum ab iisdem recipiendis avertere.

會或該團的成員，簽發晉執事或晉司鐸的委託書。

2項－其他任何修會或團體的成員的晉秩，均依教區聖職人的規則辦理，一切給予上司的任何特准均撤回。

1020條－除非已具備1050及1051條法定要求的一切證明及證件，不得簽發晉秩委託書。

1021條－晉秩委託書可發給任何與宗座保持共融的主教，但除有宗座特許外，不得發給與被祝聖者不同禮儀教會的主教。

1022條－施行晉秩禮的主教在接到合法委託書後，除非確知其為完全可靠文件，不得進行晉秩禮。

1023條－委託書可由簽發人或其繼承人加以限制或收回；但一經發出，不因簽發人權力的解除而失效。

第二章

聖秩之領受人

1024條－惟有領過洗的男性，才能有效地領受聖秩。

1025條－1項－為合法授予執事或司鐸聖秩，候選人應經過法律所規定的考核，經其本主教或其主管上司審斷具備應有的素質，無任何虧格或阻礙，且已滿全1033至1039條所指定的先決條件；並且具備1050條所指的證件，照1051條的規定完成審核。

2項－此外依上述合法上司的判斷，他對教會職務為有用之才。

3項－如為預定將服務其他教區者，為其屬下授聖秩的主教，應確知晉秩的人將歸屬於該教區。

第一節

領受聖秩者之資格

1026條－領受聖秩者應享有自由；不得以任何方式，為任何理由脅迫人領受聖秩，或迫使法定合格的人不領聖秩。

Can. 1027 - Aspirantes ad diaconatum et presbyteratum accurata praeparatione efformentur, ad normam iuris.

Can. 1028 - Curet Episcopus dioecesanus aut Superior competens ut candidati, antequam ad ordinem aliquem promoveantur, rite edoceantur de iis, quae ad ordinem eiusque obligationes pertinent.

Can. 1029 - Ad ordines ii soli promoveantur qui, prudenti iudicio Episcopi proprii aut Superioris maioris competentis, omnibus perpensis, integram habent fidem, recta moventur intentione, debita pollent scientia, bona gaudent existimatione, integris moribus probatisque virtutibus atque aliis qualitatibus physicis et psychicis ordini recipiendo congruentibus sunt praediti.

Can. 1030 - Nonnisi ex causa canonica, licet occulta, proprius Episcopus vel Superior maior competens diaconis ad presbyteratum destinatis, sibi subditis, ascensum ad presbyteratum interdicere potest, salvo recursu ad normam iuris.

Can. 1031 - § 1. Presbyteratus ne conferatur nisi iis qui aetatis annum vigesimum quintum expleverint et sufficienti gaudeant maturitate, servato insuper intervallo sex saltem mensium inter diaconatum et presbyteratum; qui ad presbyteratum destinantur, ad diaconatus ordinem tantummodo post expletum aetatis annum vigesimum tertium admittantur.

§ 2. Candidatus ad diaconatum permanentem qui non sit uxoratus ad eundem diaconatum ne admittatur, nisi post expletum vigesimum quintum saltem aetatis annum; qui matrimonio coniunctus est, nonnisi post expletum trigesimum quintum saltem aetatis annum, atque de uxoris consensu.

§ 3. Integrum est Episcoporum conferentiis normam statuere, qua provectior ad presbyteratum et ad diaconatum permanentem requiratur aetas.

§ 4. Dispensatio ultra annum super aetate requisita ad normam §§ 1 et 2, Apostolicae Sedi reservatur.

Can. 1032 - § 1. Aspirantes ad presbyteratum promoveri possunt ad diaconatum solummodo post expletum quintum curriculi studiorum philosophico-theologicorum annum.

§ 2. Post expletum studiorum curriculum, diaconus per tempus congruum, ab Episcopo vel a Superiore maiore competenti definiendum, in cura pastorali partem habeat, diaconalem exercens ordinem, antequam ad presbyteratum promoveatur.

§ 3. Aspirans ad diaconatum permanentem, ad hunc ordinem ne promoveatur nisi post expletum formationis tempus.

1027 條－期待領受執事和司鐸聖秩者，應依法律規定嚴格陶成自己，以做準備。

1028 條－教區主教或主管上司，要設法使候選人在接受某聖秩前，確切明瞭有關該聖秩及其責任的一切事項。

1029 條－惟有這樣的人，才可被推舉接受聖秩：經其本主教或主管的高級上司明智判斷，審核一切情況後，認定其具有完整的信仰，正確的意向，應有的學識，良好的名聲，完美的品格和歷練的德行，以及其他為領受聖秩適合的身體和心理的品質。

1030 條－本主教或主管的高級上司，只能因法定原因，雖屬隱密的，禁止預定晉鐸的屬下執事晉陞司鐸聖秩，但屬下依法有訴願權。

1031 條－ 1 項－領受司鐸聖秩者，應年滿二十五歲，已充份成熟，並從領執事秩至司鐸秩，應有至少六個月的間隔。為準備晉鐸的人在年滿二十三歲時，即可陞執事。

2 項－終身執事候選人，未婚者至少年滿二十五歲，否則不許陞執事；已婚者至少年滿三十五歲且徵得妻子之同意，否則不得陞執事。

3 項－主教團得訂立法規，為晉鐸和終身執事要求更高年齡。

4 項－豁免 1 和 2 項所定年齡超過一年者，由宗座保留。

1032 條－ 1 項－司鐸職候選人，惟有在讀完第五年神哲學課程後，才能陞執事。

2 項－全部課程結業後，在晉鐸前，執事應在主教或主管高級上司所定時限內，實習牧靈工作，並執行執事職務。

3 項－期待陞終身執事者，除非培育時間期滿，不宜領此聖秩。

Art. 2
DE PRAEREQUISITIS AD ORDINATIONEM

Can. 1033 - Licite ad ordines promovetur tantum qui recepit sacrae confirmationis sacramentum.

Can. 1034 - § 1. Ad diaconatum vel presbyteratum aspirans ne ordinetur, nisi prius per liturgicum admissionis ritum ab auctoritate, de qua in cann. 1016 et 1019, adscriptionem inter candidatos obtinuerit post praeviam suam petitionem propria manu exaratam et subscriptam, atque ab eadem auctoritate in scriptis acceptatam.

§ 2. Ad eandem admissionem obtinendam non tenetur, qui per vota in clericale institutum cooptatus est.

Can. 1035 - § 1. Antequam quis ad diaconatum sive permanentem sive transeuntem promoveatur, requiritur ut ministeria lectoris et acolythi receperit et per congruum tempus exercuerit.

§ 2. Inter acolythatus et diaconatus collationem intervallum intercedat sex saltem mensium.

Can. 1036 - Candidatus, ut ad ordinem diaconatus aut presbyteratus promoveri possit, Episcopo proprio aut Superiori maiori competenti declarationem tradat propria manu exaratam et subscriptam, qua testificetur se sponte ac libere sacrum ordinem suscepturum atque se ministerio ecclesiastico perpetuo mancipaturum esse, insimul petens ut ad ordinem recipiendum admittatur.

Can. 1037 - Promovendus ad diaconatum permanentem qui non sit uxoratus, itemque promovendus ad presbyteratum, ad ordinem diaconatus ne admittantur, nisi ritu praescripto publice coram Deo et Ecclesia obligationem caelibatus assumpserint, aut vota perpetua in instituto religioso emiserint.

Can. 1038 - Diaconus, qui ad presbyteratum promoveri renuat, ab ordinis recepti exercitio prohiberi non potest, nisi impedimentum detineatur canonico aliave gravi causa, de iudicio Episcopi dioecesani aut Superioris maioris competentis aestimanda.

Can. 1039 - Omnes qui ad aliquem ordinem promovendi sunt, exercitiis spiritualibus vacent per quinque saltem dies, loco et modo ab Ordinario determinatis; Episcopus, antequam ad ordinationem procedat, certior factus sit oportet candidatos rite iisdem exercitiis vacasse.

第 二 節

領 聖 秩 前 之 準 備

1033 條 - 惟有領過堅振聖事的人，才能合法地領受聖秩。

1034 條 - 1 項 - 為能領受執事或司鐸聖秩，應先由1016條及1019條所言教會教長舉行收錄禮，方得列入候選人中。為這項收錄，候選人應親手寫申請書並簽字，並且為同一上司以書面接受之。

2 項 - 藉由聖願已加入聖職修會者，則不必申請收錄。

1035 條 - 1 項 - 陞執事前，無論是終身或暫時的，須先領受讀經職及輔祭職，並經過相當時間行使該職務。

2 項 - 授予輔祭職與執事聖秩之間，至少須有六個月的間隔。

1036 條 - 為領受執事或司鐸聖秩，候選人應向本主教或主管高級上司呈上親手寫的申請書並簽字，證明自願並自由接受此聖秩，並且永久服膺此教會職務，同時請求准予領受此秩。

1037 條 - 為獨身終身執事，或將陞為司鐸的人，在領受執事前，應依法定禮儀公開在天主和教會前，接受獨身的責任，或已在修會宣發了終身願。

1038 條 - 凡拒絕晉陞司鐸的執事，不得禁止他執行已領受的聖秩，但因有法定限制，或有教區主教或修會主管高級上司所認定的重大原因者除外。

1039 條 - 凡即將晉陞聖秩者，應至少做五天的退省，地點與方式由教會教長指定；主教在主持晉秩禮之前，應確知候選人已正式做過退省。

Art. 3
DE IRREGULARITATIBUS ALIISQUE IMPEDIMENTIS

Can. 1040 - A recipiendis ordinibus arcentur qui quovis impedimento afficiuntur sive perpetuo, quod venit nomine irregularitatis, sive simplici; nullum autem impedimentum contrahitur, quod in canonibus qui sequuntur non contineatur.

Can. 1041 - Ad recipiendos ordines sunt irregulares:

1° qui aliqua forma laborat amentiae aliusve psychicae infirmitatis, qua, consultis peritis, inhabilis iudicatur ad ministerium rite implendum;

2° qui delictum apostasiae, haeresis aut schismatis commiserit;

3° qui matrimonium etiam civile tantum attentaverit, vel ipsemet vinculo matrimoniali aut ordine sacro aut voto publico perpetuo castitatis a matrimonio ineundo impeditus, vel cum muliere matrimonio valido coniuncta aut eodem voto adstricta;

4° qui voluntarium homicidium perpetraverit aut abortum procuraverit, effectu secuto, omnesque positive cooperantes;

5° qui seipsum vel alium graviter et dolose mutilaverit vel sibi vitam adimere tentaverit;

6° qui actum ordinis posuerit constitutis in ordine episcopatus vel presbyteratus reservatum, vel eodem carens, vel ab eius exercitio poena aliqua canonica declarata vel irrogata prohibitus.

Can. 1042 - Sunt a recipiendis ordinibus simpliciter impediti:

1° vir uxorem habens, nisi ad diaconatum permanentem legitime destinetur;

2° qui officium vel administrationem gerit clericis ad normam cann. 285 et 286 vetitam cuius rationem reddere debet, donec, depositis officio et administratione atque rationibus redditis, liber factus sit;

3° neophytus, nisi, iudicio Ordinarii, sufficienter probatus fuerit.

Can. 1043 - Christifideles obligatione tenentur impedimenta ad sacros ordines, si qua norint, Ordinario vel parocho ante ordinationem revelandi.

Can. 1044 - § 1. Ad exercendos ordines receptos sunt irregulares:

1° qui irregularitate ad ordines recipiendos dum afficiebatur, illegitime ordines recepit;

2° qui delictum commisit, de quo in can. 1041, n. 2, si delictum est publicum;

3° qui delictum commisit, de quibus in can. 1041, nn. 3, 4, 5, 6.

第 三 節

虧格及其他阻礙

1040條－凡有阻礙的人，無論是永久的阻礙，此名為虧格，或是單純的阻礙，都被禁止領受聖秩。但無以下法律條文所列之阻礙者，即不受限制。

1041條－對領受聖秩有虧格者為：

1° 患有某種型態的瘋癲或其他精神病，由專家檢查後，斷定無法正常地盡職務者；

2° 曾經犯背教、異端、裂教等罪者；

3° 凡因已婚、或因聖職、或因守貞的公開終身願有結婚的阻礙，或者與有效結婚過的婦女，或與已發貞潔願的婦女敢違法結婚者，即使僅是依民法結婚者；

4° 曾故意殺人，或曾策劃墮胎且既遂者，以及所有積極與之合作的人；

5° 凡惡意並嚴重傷害自己或他人身體者，或試圖自殺者；

6° 曾僭行司鐸秩或主教秩保留的聖秩行為者：不拘犯者或無此秩，或受法律科罰宣告禁其行使此行為，或被科罰不得行使此行為者。

1042條－下列人士因單純阻礙，不得領受聖秩：

1° 有妻室者，但合法預定為領受終身執事者不在此限：

2° 凡從事285條及286條禁止聖職人擔任、負有報帳責任的職務或管理工作者，直至他放棄該職務及管理工作，並交清帳目而成為無拘束時；

3° 新奉教者，但由教會教長審斷充分受過考驗者不在此限。

1043條－基督信徒如果明知陞聖秩者有阻礙，有責任在其晉秩前向教會教長或堂區主任揭發。

1044條－1項－禁止執行聖秩的虧格：

1° 雖有虧格卻違法領受聖秩者；

2° 犯有1041條2款的罪，且罪已公開者；

3° 犯有1041條3、4、5、6各款之罪者。

§ 2. Ab ordinibus exercendis impediuntur:

1° qui impedimento ad ordines recipiendos detentus, illegitime ordines recepit;

2° qui amentia aliave infirmitate psychica de qua in can. 1041, n. 1, afficitur, donec Ordinarius, consulto perito, eiusdem ordinis exercitium permiserit.

Can. 1045 - Ignorantia irregularitatum atque impedimentorum ab eisdem non eximit.

Can. 1046 - Irregularitates et impedimenta multiplicantur ex diversis eorundem causis, non autem ex repetita eadem causa, nisi agatur de irregularitate ex homicidio voluntario aut ex procurato abortu, effectu secuto.

Can. 1047 - § 1. Uni Apostolicae Sedi reservatur dispensatio ab omnibus irregularitatibus, si factum quo innituntur ad forum iudiciale deductum fuerit.

§ 2. Eidem etiam reservatur dispensatio ab irregularitatibus et impedimentis ad ordines recipiendos, quae sequuntur:

1° ab irregularitatibus ex delictis publicis, de quibus in can. 1041, nn. 2 et 3;

2° ab irregularitate ex delicto sive publico sive occulto, de quo in can. 1041, n. 4;

3° ab impedimento, de quo in can. 1042, n. 1.

§ 3. Apostolicae Sedi etiam reservatur dispensatio ab irregularitatibus ad exercitium ordinis suscepti, de quibus in can. 1041, n. 3, in casibus publicis tantum, atque in eodem canone, n. 4, etiam in casibus occultis.

§ 4. Ab irregularitatibus et impedimentis Sanctae Sedi non reservatis dispensare valet Ordinarius.

Can. 1048 - In casibus occultis urgentioribus, si adiri nequeat Ordinarius aut cum de irregularitatibus agatur de quibus in can. 1041, nn. 3 et 4, Paenitentiaria, et si periculum immineat gravis damni aut infamiae, potest qui irregularitate ab ordine exercendo impeditur eundem exercere, firmo tamen manente onere quam primum recurrendi ad Ordinarium aut Paenitentiariam, reticito nomine et per confessarium.

Can. 1049 - § 1. In precibus ad obtinendam irregularitatum et impedimentorum dispensationem, omnes irregularitates et impedimenta indicanda sunt; attamen, dispensatio generalis valet etiam pro reticitis bona fide, exceptis irregularitatibus de quibus in can. 1041, n. 4, aliisve ad forum iudiciale deductis, non autem pro reticitis mala fide.

2 項 - 限制行使聖秩者：

1° 雖有領受聖秩的阻礙，仍違法領聖秩者；

2° 患有1041條1款所列瘋癲或精神病者，直至教會教長在徵詢專家後，准其行施聖秩為止。

1045 條 - 虧格及阻礙，不因無知而消除。

1046 條 - 虧格及阻礙的發生，因不同的原因而增加，但不因重複同一原因而增加，但因故意殺人或因策劃墮胎已遂者除外。

1047 條 - 1 項 - 一切虧格的豁免，如虧格所依據的事實已進入司法審理，則由宗座保留。

2 項 - 對下列禁領聖秩的虧格及阻礙的豁免權，也由宗座保留：

1° 因1041條2及3款所提因公開罪而造成的虧格；

2° 因1041條4款所指因公開或隱密罪而造成的虧格;

3° 因1042條1款所造成的阻礙。

3 項 - 對1041條3款所指公開情況，及同條4款的隱密情況在內，所造成的行使所領聖秩的虧格，其豁免亦由宗座保留。

4 項 - 非聖座保留的虧格及阻礙，教會教長可以豁免。

1048 條 - 在較緊急的隱密情況下，如無法請求教會教長，或為1041條3款4款虧格而不能請求聖赦院，且有因不執行而受大損害或不名譽的危險時，受阻行使聖秩者可行使之，但有責任及早由聽告解司鐸向教會教長或聖赦院提起訴願，不必提受阻者姓名。

1049 條 - 1 項 - 在申請豁免虧格及阻礙的書狀中，應把一切虧格及阻礙陳明；但總的豁免對善意遺漏的項目亦有效，1041條4款所提的虧格和已進入司法審理者除外；對惡意遺漏者亦不生效。

§ 2. Si agatur de irregularitate ex voluntario homicidio aut ex procurato abortu, etiam numerus delictorum ad validitatem dispensationis exprimendus est.

§ 3. Dispensatio generalis ab irregularitatibus et impedimentis ad ordines recipiendos valet pro omnibus ordinibus.

Art. IV

DE DOCUMENTIS REQUISITIS ET DE SCRUTINIO

Can. 1050 - Ut quis ad sacros ordines promoveri possit, sequentia requiruntur documenta:

1° testimonium de studiis rite peractis ad normam can. 1032;

2° si agatur de ordinandis ad presbyteratum, testimonium recepti diaconatus;

3° si agatur de promovendis ad diaconatum testimonium recepti baptismi et confirmationis, atque receptorum ministeriorum de quibus in can. 1035 item testimonium factae declarationis de qua in can. 1036, necnon, si ordinandus qui promovendus est ad diaconatum permanentem sit uxoratus, testimonia celebrati matrimonii et consensus uxoris.

Can. 1051 - Ad scrutinium de qualitatibus in ordinando requisitis quod attinet, serventur praescripta quae sequuntur:

1° habeatur testimonium rectoris seminarii vel domus formationis de qualitatibus ad ordinem recipiendum requisitis, scilicet de candidati recta doctrina, genuina pietate, bonis moribus, aptitudine ad ministerium exercendum; itemque, rite peracta inquisitione, de eius status valetudinis physicae et psychicae;

2° Episcopus dioecesanus aut Superior maior, ut scrutinium rite peragatur, potest alia adhibere media quae sibi, pro temporis et loci adiunctis, utilia videantur, uti sunt litterae testimoniales, publicationes vel aliae informationes.

Can. 1052 - § 1. Ut Episcopus ordinationem iure proprio conferens ad eam procedere possit, ipsi constare debet documenta, de quibus in can. 1050, praesto esse atque, scrutinio ad normam iuris peracto, idoneitatem candidati positivis argumentis esse probatam.

§ 2. Ut Episcopus ad ordinationem procedat alieni subditi, sufficit ut litterae dimissoriae referant eadem documenta praesto esse, scrutinium ad normam iuris esse peractum atque de idoneitate candidati constare; quod si promovendus sit sodalis instituti religiosi aut societatis vitae apostolicae, eaedem litterae insuper testari debent ipsum in institutum vel societatem definitive cooptatum fuisse et esse subditum Superioris qui dat litteras.

2項－因故意殺人或策劃墮胎而造成的虧格，連犯罪次數也應陳明，才可得有效的豁免。

3項－為領聖秩的虧格和阻礙所得的總豁免，對一切聖秩皆有效。

第四節
必要證件及審核

1050條－為能晉陞聖秩，必須具備下列證件：

1° 正式完成1032條所訂學業的證明；

2° 為晉陞司鐸，應有已領執事秩的證明；

3° 如晉陞執事，必須有領洗及堅振的證明，以及已領1035條所指各聖職的證明；也應有1036條所指的申請書；為領受終身執事，如有妻室者，須有結婚及妻子同意的證明。

1051條－為審查領受聖秩者具備的資格，須遵守下列規定：

1° 應有修院或培訓院院長，出具將領受聖秩者所要求的資格證明：即候選人的純正的教理知識、真實的虔誠、良好的品德、盡聖職的能力；也需要經過正式的調查，證明他身體和心理的健康。

2° 教區主教或高級上司，為正確進行審查，可按當時當地等環境採用認為有用的其他方法，例如利用證明文件，公告或其他資訊。

1052條－1項－若要主教依其權授予聖秩，應手中掌握1050條所提的證件，在經過法定的審查後，得到積極的證據證明候選人確實合格。

2項－主教為非其屬下授予聖秩，有晉秩委託書即可。此證書言明已具備各種證件，並且已依法審查候選人確實合格。如領受聖秩者為修會會士或使徒生活團的成員，除上述文件外，還應證明此人確已加入該修會或該團，確實為簽發晉秩委託書者的屬下。

§ 3. Si, his omnibus non obstantibus, ob certas rationes Episcopus dubitat num candidatus sit idoneus ad ordines recipiendos, eundem ne promoveat.

CAPUT III
DE ADNOTATIONE AC TESTIMONIO PERACTAE ORDINATIONIS

Can. 1053 - § 1. Expleta ordinatione, nomina singulorum ordinatorum ac ministri ordinantis, locus et dies ordinationis notentur in peculiari libro apud curiam loci ordinationis diligenter custodiendo, et omnia singularum ordinationum documenta accurate serventur.

§ 2. Singulis ordinatis det Episcopus ordinans authenticum ordinationis receptae testimonium; qui, si ab Episcopo extraneo cum litteris dimissoriis promoti fuerint, illud proprio Ordinario exhibeant pro ordinationis adnotatione in speciali libro in archivo servando.

Can. 1054 - Loci Ordinarius, si agatur de saecularibus, aut Superior maior competens, si agatur de ipsius subditis, notitiam uniuscuiusque celebratae ordinationis transmittat ad parochum loci baptismi, qui id adnotet in suo baptizatorum libro, ad normam can. 535, § 2.

TITULUS VII
DE MATRIMONIO

Can. 1055 - § 1. Matrimoniale foedus, quo vir et mulier inter se totius vitae consortium constituunt, indole sua naturali ad bonum coniugum atque ad prolis generationem et educationem ordinatum, a Christo Domino ad sacramenti dignitatem inter baptizatos evectum est.

§ 2. Quare inter baptizatos nequit matrimonialis contractus validus consistere, quin sit eo ipso sacramentum.

Can. 1056 - Essentiales matrimonii proprietates sunt unitas et indissolubilitas, quae in matrimonio christiano ratione sacramenti peculiarem obtinent firmitatem.

Can. 1057 - § 1. Matrimonium facit partium consensus inter personas iure habiles legitime manifestatus, qui nulla humana potestate suppleri valet.

§ 2. Consensus matrimonialis est actus voluntatis, quo vir et mulier foedere irrevocabili sese mutuo tradunt et accipiunt ad constituendum matrimonium.

3 項 - 雖然一切條件皆已齊備，但如主教因正當理由懷疑候選人是否適合領受聖秩，亦不應授予聖秩。

第 三 章

授秩之登記及證明

1053 條 - 1 項 - 晉秩禮完成，應將每個領受聖秩的人及授聖秩者的姓名，授秩地點及日期，登記在特別的記錄簿上，存放在授秩地的主教公署內，妥為保存，並將每一次付聖秩的所有文件，謹慎保管。

2 項 - 授予聖秩的主教，應發給每一位領聖秩的人，領受聖秩的確實證書；領受人如係藉晉秩委託書由外區主教授秩者，當將此證書呈交本主教，使能在特別的記錄簿上登錄，並存於檔案處。

1054 條 - 教區教長將教區聖職人，或主管的高級上司將其屬下，已領受聖秩之事通知其領洗地的堂區，堂區主任應依535條 2 項的規定，登記在領洗簿內。

第 七 題

婚 姻 聖 事

1055 條 - 1 項 - 婚姻盟約是男女雙方藉以建立終身伴侶，其本質原是為了夫妻的利益，及生育和教養子女，而兩位領過洗者之間的婚姻，被主基督提升到聖事的尊位。

2 項 - 為此，兩個領過洗者的有效婚姻盟約，必然同時也是聖事。

1056 條 - 婚姻的根本特點是單一性和永久性，在信徒的婚姻上，因是聖事，此二點愈形鞏固。

1057 條 - 1 項 - 婚姻是由有法律能力的男女，合法地表達結婚合意而成立，此種合意，任何人間的權力都不能取而代之。

2 項－婚姻合意是意志的行為，使男女雙方藉不可挽回的契約，彼此將自己相互交付並接受以成立婚姻。

Can. 1058 - Omnes possunt matrimonium contrahere, qui iure non prohibentur.

Can. 1059 - Matrimonium catholicorum, etsi una tantum pars sit catholica, regitur iure non solum divino, sed etiam canonico, salva competentia civilis potestatis circa mere civiles eiusdem matrimonii effectus.

Can. 1060 - Matrimonium gaudet favore iuris; quare in dubio standum est pro valore matrimonii, donec contrarium probetur.

Can. 1061 - § 1. Matrimonium inter baptizatos validum dicitur ratum tantum, si non est consummatum; ratum et consummatum, si coniuges inter se humano modo posuerunt coniugalem actum per se aptum ad prolis generationem, ad quem natura sua ordinatur matrimonium, et quo coniuges fiunt una caro.

§ 2. Celebrato matrimonio, si coniuges cohabitaverint, praesumitur consummatio, donec contrarium probetur.

§ 3. Matrimonium invalidum dicitur putativum, si bona fide ab una saltem parte celebratum fuerit, donec utraque pars de eiusdem nullitate certa evadat.

Can. 1062 - § 1. Matrimonii promissio sive unilateralis sive bilateralis, quam sponsalia vocant, regitur iure particulari, quod ab Episcoporum conferentia, habita ratione consuetudinum et legum civilium, si quae sint, statutum fuit.

§ 2. Ex matrimonii promissione non datur actio ad petendam matrimonii celebrationem; datur tamen ad reparationem damnorum, si qua debeatur.

CAPUT I

DE CURA PASTORALI ET DE IIS QUAE MATRIMONII CELEBRATIONI PRAEMITTI DEBENT

Can. 1063 - Pastores animarum obligatione tenentur curandi ut propria ecclesiastica communitas christifidelibus assistentiam praebeat, qua status matrimonialis in spiritu christiano servetur et in perfectione progrediatur. Haec assistentia imprimis praebenda est:

1° praedicatione, catechesi minoribus, iuvenibus et adultis aptata, immo usu instrumentorum communicationis socialis, quibus christifideles de significatione matrimonii christiani deque munere coniugum ac parentum christianorum instituantur;

2° praeparatione personali ad matrimonium ineundum, qua sponsi ad novi sui status sanctitatem et officia disponantur;

1058 條 - 凡不受法律禁止的人都可結婚。

1059 條 - 天主教徒的婚姻，縱然只一方是天主教徒，其婚姻不僅受神律約束，也受教會法約束；但就單純公民及其婚姻效力，國家有合法的權力。

1060 條 - 婚姻享有法律的保護；因此對婚姻的效力有疑問時，應視為有效，至證明其無效為止。

1061 條 - 1 項 - 兩個領過洗的有效婚姻，如尚未遂，僅稱既成婚姻；如夫妻二人依人道已發生本身適於生育子女的夫妻行為時，則稱既成已遂婚姻；此種夫妻行為正是婚姻本質所要求的，並藉此夫妻二人成為一體。

2 項 - 結婚後，夫妻如已同居，即認為婚姻為已遂；但有反證者除外。

3 項 - 至少一方善意締結的無效婚姻，稱為假想婚姻，直到雙方明知該婚姻確為無效為止。

1062 條 - 1 項 - 許婚又稱訂婚，無論是單方的或雙方的，都受特別法管制；此種特別法是主教團參照當地習俗及可能的國家法律所制定。

2 項 - 許婚並不付予當事人要求結婚的訴求，但如應賠償損失時，得起訴請求賠償。

第 一 章

婚前輔導及準備

1063 條 - 人靈的牧人應負責設法使其教會團體，協助基督信徒維護婚姻的基督化精神並臻於美滿。首先應提供下列幫助：

1° 藉宣講或適於未成年、青年及成年人的教理講授，並利用社會傳播工具，向基督信徒說明，教友婚姻的意義，教友配偶和父母的職責；

2° 利用婚前的個人準備，使未婚夫婦對自己新生活的聖德和職務有所準備；

3° fructuosa liturgica matrimonii celebratione, qua eluceat coniuges mysterium unitatis et fecundi amoris inter Christum et Ecclesiam significare atque participare;

4° auxilio coniugatis praestito, ut ipsi foedus coniugale fideliter servantes atque tuentes, ad sanctiorem in dies plenioremque in familia vitam ducendam perveniant.

Can. 1064 - Ordinarii loci est curare ut debite ordinetur eadem assistentia, auditis etiam, si opportunum vide atur, viris et mulieribus experientia et peritia probatis.

Can. 1065 - § 1. Catholici qui sacramentum confirmationis nondum receperint, illud, antequam ad matrimonium admittantur, recipiant, si id fieri possit sine gravi incommodo.

§ 2. Ut fructuose sacramentum matrimonii recipiatur, enixe sponsis commendatur, ut ad sacramenta paenitentiae et sanctissimae Eucharistiae accedant.

Can. 1066 - Antequam matrimonium celebretur, constare debet nihil eius validae ac licitae celebrationi obsistere.

Can. 1067 - Episcoporum conferentia statuat normas de examine sponsorum, necnon de publicationibus matrimonialibus aliisve opportunis mediis ad investigationes peragendas, quae ante matrimonium necessaria sunt, quibus diligenter observatis, parochus procedere possit ad matrimonio assistendum.

Can. 1068 - In periculo mortis, si aliae probationes haberi nequeant, sufficit, nisi contraria adsint indicia, affirmatio contrahentium, si casus ferat etiam iurata, se baptizatos esse et nullo detineri impedimento.

Can. 1069 - Omnes fideles obligatione tenentur impedimenta, si quae norint, parocho aut loci Ordinario, ante matrimonii celebrationem, revelandi.

Can. 1070 - Si alius quam parochus, cuius est assistere matrimonio, investigationes peregerit, de harum exitu quam primum per authenticum documentum eundem parochum certiorem reddat.

Can. 1071 - § 1. Excepto casu necessitatis, sine licentia Ordinarii loci ne quis assistat:

1° matrimonio vagorum;

2° matrimonio quod ad normam legis civilis agnosci vel celebrari nequeat;

3° matrimonio eius qui obligationibus teneatur naturalibus erga aliam partem filiosve ex praecedenti unione ortis;

3° 藉富有成效的婚禮，使夫妻明瞭並分享基督與教會的結合及摯愛的奧秘；

4° 給已婚夫妻提供幫助，使他們忠實遵守並維護婚約，以度日益聖善更美滿的家庭生活。

1064 條－教區教長應適當安排此類協助，並且，如認為適宜，還須聆聽有經驗和識見的男女的意見。

1065 條－1項－尚未領堅振的天主教徒，在結婚前，如無重大困難，應盡可能先領堅振。

2項－為獲得婚姻聖事的神益，應盡力勸告未婚夫妻，領受懺悔及聖體聖事。

1066 條－結婚前，應確知無任何阻礙婚姻有效及合法舉行之事。

1067 條－主教團應訂立規則，指出如何查詢未婚夫妻，發佈結婚公告，或婚前必須調查事項的適當方法；堂區主任於慎重查考之後，才可證婚。

1068 條－有死亡危險時，如無法取得其他證明，除有相反指證外，只要結婚當事人承認，必要時得宣誓，自己領過洗，並無任何婚姻阻礙，則可為之證婚。

1069 條－任何信徒，如知道婚姻有阻礙，有責任在結婚前向堂區主任或教區教長報告。

1070 條－如不是證婚的堂區主任辦理調查，應將調查結果以據實的文件，儘快通知該堂區主任。

1071 條－1項－除緊急情況外，未獲教區教長的許可，不得為下列人士證婚：

1° 無定所人的婚姻；

2° 依國家法律規定，不被認可或不能舉行的婚姻；

3° 負有因先前之結合產生的對對方或子女自然義務者的婚姻；

4° matrimonio eius qui notorie catholicam fidem abiecerit;

5° matrimonio eius qui censura innodatus sit;

6° matrimonio filii familias minoris, insciis aut rationabiliter invitis parentibus;

7° matrimonio per procuratorem ineundo, de quo in can. 1105.

§ 2. Ordinarius loci licentiam assistendi matrimonio eius qui notorie catholicam fidem abiecerit ne concedat, nisi servatis normis de quibus in can. 1125, congrua congruis referendo.

Can. 1072 - Curent animarum pastores a matrimonii celebratione avertere iuvenes ante aetatem, qua secundum regionis receptos mores matrimonium iniri solet.

CAPUT II

DE IMPEDIMENTIS DIRIMENTIBUS IN GENERE

Can. 1073 - Impedimentum dirimens personam inhabilem reddit ad matrimonium valide contrahendum.

Can. 1074 - Publicum censetur impedimentum, quod probari in foro externo potest; secus est occultum.

Can. 1075 - § 1. Supremae tantum Ecclesiae auctoritatis est authentice declarare quandonam ius divinum matrimonium prohibeat vel dirimat.

§ 2. Uni quoque supremae auctoritati ius est alia impedimenta pro baptizatis constituere.

Can. 1076 - Consuetudo novum impedimentum inducens aut impedimentis exsistentibus contraria reprobatur.

Can. 1077 - § 1. Ordinarius loci propriis subditis ubique commorantibus et omnibus in proprio territorio actu degentibus vetare potest matrimonium in casu peculiari, sed ad tempus tantum, gravi de causa eaque perdurante.

§ 2. Vetito clausulam dirimentem una suprema Ecclesiae auctoritas addere potest.

Can. 1078 - § 1. Ordinarius loci proprios subditos ubique commorantes et omnes in proprio territorio actu degentes ab omnibus impedimentis iuris ecclesiastici dispensare potest, exceptis iis, quorum dispensatio Sedi Apostolicae reservatur.

§ 2. Impedimenta quorum dispensatio Sedi Apostolicae reservatur sunt:

4° 公然背棄天主教信仰者的婚姻；

5° 已受懲戒罰者的婚姻；

6° 未成年人瞞著父母，或在他們合理反對之下而舉行的婚姻；

7° 依1105條之規定，委派代理人舉行婚禮者的婚姻。

2項－對公然背棄信仰者，除非具備1125條所規定的條件，再加以適應修訂，教區教長不當給予證婚許可。

1072條－人靈牧人，務須曉喻青年人，不要在當地習俗所認可的適婚年齡之前結婚。

第二章

婚姻無效阻礙　總論

1073條－無效阻礙使人無能力有效地締結婚姻。

1074條－凡在外場能證明的阻礙，稱公開阻礙；否則稱為隱密阻礙。

1075條－1項－惟有教會最高當局得明確定斷，何者為神律所禁止何者為無效婚姻。

2項－也惟有教會最高當局，有權為已領洗者制定其他婚姻阻礙。

1076條－凡風俗習慣所加添的新的阻礙，或與現有的阻礙相牴觸者，均應予以摒棄。

1077條－1項－教區教長可以在特殊情形下，對居住在任何地方的本區信徒，和現屬本區的任何信徒，禁止其結婚，但僅以暫時性並有重大原因，且以該原因持續者為限。

2項－惟教會最高當局，得在此禁止上附加無效的條文。

1078條－1項－教區教長，對住在任何地方的本區信徒，以及對現居本區的任何信徒，能豁免教會法的一切阻礙，但宗座保留豁免的阻礙除外。

2項－宗座保留豁免的阻礙有：

1° impedimentum ortum ex sacris ordinibus aut ex voto publico perpetuo castitatis in instituto religioso iuris pontificii;

2° impedimentum criminis de quo in can. 1090.

§ 3. Numquam datur dispensatio ab impedimento consanguinitatis in linea recta aut in secundo gradu lineae collateralis.

Can. 1079 - § 1. Urgente mortis periculo, loci Ordinarius potest tum super forma in matrimonii celebratione servanda, tum super omnibus et singulis impedimentis iuris ecclesiastici sive publicis sive occultis, dispensare proprios subditos ubique commorantes et omnes in proprio territorio actu degentes, excepto impedimento orto ex sacro ordine presbyteratus.

§ 2. In eisdem rerum adiunctis, de quibus in § 1, sed solum pro casibus in quibus ne loci quidem Ordinarius adiri possit, eadem dispensandi potestate pollet tum parochus, tum minister sacer rite delegatus, tum sacerdos vel diaconus qui matrimonio, ad normam can. 1116, § 2, assistit.

§ 3. In periculo mortis confessarius gaudet potestate dispensandi ab impedimentis occultis pro foro interno sive intra sive extra actum sacramentalis confessionis.

§ 4. In casu de quo in § 2, loci Ordinarius censetur adiri non posse, si tantum per telegraphum vel telephonum id fieri possit.

Can. 1080 - § 1. Quoties impedimentum detegatur cum iam omnia sunt parata ad nuptias, nec matrimonium sine probabili gravis mali periculo differri possit usquedum a competenti auctoritate dispensatio obtineatur, potestate gaudent dispensandi ab omnibus impedimentis, iis exceptis de quibus in can. 1078, § 2, n. 1, loci Ordinarius et, dummodo casus sit occultus, omnes de quibus in can. 1079, §§ 2-3, servatis condicionibus ibidem praescriptis.

§ 2. Haec potestas valet etiam ad matrimonium convalidandum, si idem periculum sit in mora nec tempus suppetat recurrendi ad Sedem Apostolicum vel ad loci Ordinarium, quod attinet ad impedimenta a quibus dispensare valet.

Can. 1081 - Parochus aut sacerdos vel diaconus, de quibus in can. 1079, § 2, de concessa dispensatione pro foro externo Ordinarium loci statim certiorem faciat; eaque adnotetur in libro matrimoniorum.

Can. 1082 - Nisi aliud ferat Paenitentiariae rescriptum, dispensatio in foro interno non sacramentali concessa super impedimento occulto, adnotetur in libro, qui in secreto curiae archivo asservandus est, nec alia dispensatio pro foro externo est necessaria, si postea occultum impedimentum publicum evaserit.

1° 由聖秩所產生的阻礙，或由公開終身貞潔願所產生的阻礙，但以在直屬宗座的修會所發的為限。

2° 1090條所言，因殺害配偶而產生的阻礙。

3項－對直系血親，或旁系血親二親等以內的阻礙，總不給予豁免。

1079條－1項－處死亡的危險中，教區教長對住在任何地方的本區信徒，以及對現居本區內的任何信徒，可豁免應遵守的結婚儀式，及教會法所規定的一切公開的或隱密的阻礙，但由司鐸聖秩所產生的阻礙除外。

2項－1項所言的同樣情形中，只有無法向教區教長請示時，堂區主任或合法受委的聖職人員，以及1116條2項所規定證婚的司鐸或執事，才享有同樣的豁免權。

3項－在死亡危險中，聽告解司鐸，不論是在告解聖事中，或告解外，於內場有權豁免隱密阻礙。

4項－2項所言情況，如僅能經由電報或電話才能辦理，即視同無法向教區教長請示。

1080條－1項－每當為婚禮一切準備就緒，才發現婚姻阻礙，而如延期至獲得有關主管的豁免時，可能引發重大損失，此時，教區教長有權豁免一切阻礙，惟1078條2項1款所言阻礙除外；同樣，只要屬於隱密個案，1079條2至3項所言人員，於遵守該條的條件下，也可豁免。

2項－假如婚禮延後有危險，又無時間向宗座請示，或向有權豁免的教區教長請示，為補救婚姻亦可用此權。

1081條－1079條2項所言堂區主任，或司鐸或執事，如在外場豁免時，應速向教區教長呈報；並將此項豁免登錄在婚姻簿內。

1082條－除聖赦院的覆文另有指示外，凡在非聖事的內場豁免的阻礙，應登記於記錄簿內，存放在教區的秘密檔案中，即使後來此項隱密阻礙成為公開的，也不必在外場再行豁免。

CAPUT III
DE IMPEDIMENTIS DIRIMENTIBUS IN SPECIE

Can. 1083 - § 1. Vir ante decimum sextum aetatis annum completum, mulier ante decimum quartum item completum, matrimonium valide inire non possunt.

§ 2. Integrum est Episcoporum conferentiae aetatem superiorem ad licitam matrimonii celebrationem statuere.

Can. 1084 - § 1. Impotentia coeundi antecedens et perpetua, sive ex parte viri sive ex parte mulieris, sive absoluta sive relativa, matrimonium ex ipsa eius natura dirimit.

§ 2. Si impedimentum impotentiae dubium sit, sive dubio iuris sive dubio facti, matrimonium non est impediendum nec, stante dubio, nullum declarandum.

§ 3. Sterilitas matrimonium nec prohibet nec dirimit, firmo praescripto can. 1098.

Can. 1085 - § 1. Invalide matrimonium attentat qui vinculo tenetur prioris matrimonii, quamquam non consummati.

§ 2. Quamvis prius matrimonium sit irritum aut solutum qualibet ex causa, non ideo licet aliud contrahere, antequam de prioris nullitate aut solutione legitime et certo constiterit.

Can. 1086 - § 1. Matrimonium inter duas personas, quarum altera sit baptizata in Ecclesia catholica vel in eandem recepta, et altera non baptizata, invalidum est.

§ 2. Ab hoc impedimento ne dispensetur, nisi impletis condicionibus de quibus in can. 1125 et 1126.

§ 3. Si pars tempore contracti matrimonii tamquam baptizata communiter habebatur aut eius baptismus erat dubius, praesumenda est, ad normam can. 1060, validitas matrimonii, donec certo probetur alteram partem baptizatam esse, alteram vero non baptizatam.

Can. 1087 - Invalide matrimonium attentant, qui in sacris ordinibus sunt constituti.

Can. 1088 - Invalide matrimonium attentant, qui voto publico perpetuo castitatis in instituto religioso adstricti sunt.

Can. 1089 - Inter virum et mulierem abductam vel saltem retentam intuitu matrimonii cum ea contrahendi, nullum matrimonium consistere

第 三 章

婚姻無效阻礙分論

1083條－ 1 項－男未滿十六歲，女未滿十四歲者，不得結婚，違者結婚無效。

2 項－主教團得訂定更高的結婚年齡，違者視為非法。

1084條－ 1 項－男女任何一方婚前永久不能人道者，不論是絕對的或相對的，即依婚姻的性質而言，結婚無效。

2 項－如對不能人道的阻礙懷疑，或為法理上的懷疑，或是事實上的懷疑，不應禁止結婚，而且懷疑持續時，不該宣佈婚姻無效。

3 項－不能生育，不禁止結婚也不使婚姻無效，但1098條的規定不變。

1085條－ 1 項－凡受前婚的約束者，雖為未遂婚姻，亦不得結婚，違者結婚無效。

2 項－不論前婚因何原因而無效，或解除，但在合法和確知其無效或解除前，不得再婚。

1086條－ 1 項－一方在天主教會受洗，或皈依天主教，另一方為未受洗者，二人之間的婚姻無效。

2 項－ 1 項所言婚姻阻礙，除非滿全1125及1126條規定的條件，不得豁免。

3 項－結婚時，如眾人一致認為當事人之一方曾領過洗，或對其領洗有懷疑時，該依1060條的規定，推定其婚姻無效，至確實證明一方曾領洗，一方未領洗為止。

1087條－領受過聖秩者，不得結婚，違者結婚無效。

1088條－凡在修會已受終身貞潔願之約束者，不得結婚，違者婚姻無效。

1089條－男子以結婚為目的，略拐或脅持女子者，不得與之結婚，違者結婚無效；但女子脫離脅持，到達安全和自由的地方後，甘

potest, nisi postea mulier a raptore separata et in loco tuto ac libero constituta, matrimonium sponte eligat.

Can. 1090 - § 1. Qui intuitu matrimonii cum certa persona ineundi, huius coniugi vel proprio coniugi mortem intulerit, invalide hoc matrimonium attentat.

§ 2. Invalide quoque matrimonium inter se attentant qui mutua opera physica vel morali mortem coniugi intulerunt.

Can. 1091 - § 1. In linea recta consanguinitatis matrimonium irritum est inter omnes ascendentes et descendentes tum legitimos tum naturales.

§ 2. In linea collaterali irritum est usque ad quartum gradum inclusive.

§ 3. Impedimentum consanguinitatis non multiplicatur.

§ 4. Numquam matrimonium permittatur, si quod subest dubium num partes sint consanguineae in aliquo gradu lineae rectae aut in secundo gradu lineae collateralis.

Can. 1092 - Affinitas in linea recta dirimit matrimonium in quolibet gradu.

Can. 1093 - Impedimentum publicae honestatis oritur ex matrimonio invalido post instauratam vitam communem aut ex notorio vel publico concubinatu; et nuptias dirimit in primo gradu lineae rectae inter virum et consanguineas mulieris, ac vice versa.

Can. 1094 - Matrimonium inter se valide contrahere nequeunt qui cognatione legali ex adoptione orta, in linea recta aut in secundo gradu lineae collateralis, coniuncti sunt.

CAPUT IV
DE CONSENSU MATRIMONIALI

Can. 1095 - Sunt incapaces matrimonii contrahendi:

1° qui sufficienti rationis usu carent;

2° qui laborant gravi defectu discretionis iudicii circa iura et officia matrimonialia essentialia mutuo tradenda et acceptanda;

3° qui ob causas naturae psychicae obligationes matrimonii essentiales assumere non valent.

Can. 1096 - § 1. Ut consensus matrimonialis haberi possit, necesse est ut contrahentes saltem non ignorent matrimonium esse consortium permanens

願與之結婚者，不在此限。

1090條－ 1 項－企圖與指定人結婚，而害死對方的或自己的配偶者，不得與之結婚，違者結婚無效。

2 項－男女二人共同以有形或無形之手段，害死配偶者，彼此不得結婚，違者結婚無效。

1091條－ 1 項－直系血親，任何級尊親屬及卑親屬之間，或為婚生或為私生，皆不得結婚，違者結婚無效。

2 項－旁系血親，直至四親等，不得結婚，違者結婚無效。

3 項－血親阻礙，不因同源之增加而增多。

4 項－如懷疑當事人是否有直系血親的親等，或旁系血親的二親等時，絕對不許結婚。

1092條－直系姻親，不論親等，不得結婚，違者結婚無效。

1093條－假姻親的阻礙，是由無效婚姻且在共同生活之後而產生，或是由明顯或公開姘居而產生；由此種關係的男方同女方的血親，或女方同男方的血親，在直系一親等以內者，不得結婚，違者結婚無效。

1094條－法親由收養而產生，直系法親或旁系法親二親等以內者，不得結婚，違者結婚無效。

第 四 章
婚姻合意

1095條－下列人員無結婚能力：

1° 缺乏足夠智力者；

2° 對應互相交付與接受婚姻的基本權利和義務，缺少辨別判斷力的患者；

3° 由於心理因素，無法負起婚姻的基本義務者。

1096條－ 1 項－為使婚姻合意得以成立，結婚當事人至少應知

inter virum et mulierem ordinatum ad prolem, cooperatione aliqua sexuali, procreandam.

§ 2. Haec ignorantia post pubertatem non praesumitur.

Can. 1097 - § 1. Error in persona invalidum reddit matrimonium.

§ 2. Error in qualitate personae, etsi det causam contractui, matrimonium irritum non reddit, nisi haec qualitas directe et principaliter intendatur.

Can. 1098 - Qui matrimonium init deceptus dolo, ad obtinendum consensum patrato, circa aliquam alterius partis qualitatem, quae suapte natura consortium vitae coniugalis graviter perturbare potest, invalide contrahit.

Can. 1099 - Error circa matrimonii unitatem vel indissolubilitatem aut sacramentalem dignitatem, dummodo non determinet vel voluntatem, non vitiat consensum matrimonialem.

Can. 1100 - Scientia aut opinio nullitatis matrimonii consensum matrimonialem non necessario excludit.

Can. 1101 - § 1. Internus animi consensus praesumitur conformis verbis vel signis in celebrando matrimonio adhibitis.

§ 2. At si alterutra vel utraque pars positivo voluntatis actu excludat matrimonium ipsum vel matrimonii essentiale aliquod elementum, vel essentialem aliquam proprietatem, invalide contrahit.

Can. 1102 - § 1. Matrimonium sub condicione de futuro valide contrahi nequit.

§ 2. Matrimonium sub condicione de praeterito vel de praesenti initum est validum vel non, prout id quod condicioni subest, exsistit vel non.

§ 3. Condicio autem, de qua in §2, licite apponi nequit, nisi cum licentia Ordinarii loci scripto data.

Can. 1103 - Invalidum est matrimonium initum ob vim vel metum gravem ab extrinseco, etiam haud consulto incussum, a quo ut quis se liberet, eligere cogatur matrimonium.

Can. 1104 - § 1. Ad matrimonium valide contrahendum necesse est ut contrahentes sint praesentes una simul sive per se ipsi, sive per procuratorem.

§ 2. Sponsi consensum matrimonialem verbis exprimant; si vero loqui non possunt, signis aequipollentibus.

道婚姻乃男女之間持久的結合，藉性的合作而生育子女。

2 項－已達生育年齡的人，不能假定其對此事無知。

1097 條－ 1 項－結婚對象錯誤時，婚姻無效。

2 項－關於對象的特質發生錯誤時，即使特質為結婚的原因，亦不使婚姻無效，但如此項特質適為結婚者直接而主要強調的目標時，不在此限。

1098 條－一人因爭取其合意受矇騙結婚，而矇騙之點，正是對方的某種特性，其本身能嚴重擾亂夫妻生活者，則結婚無效。

1099 條－對婚姻的單一性，或永久性，或聖事的尊嚴發生錯誤時，只要此錯誤並不決定意願，則不損害婚姻的合意。

1100 條－對婚姻無效的認知或意見，不一定排除婚姻合意。

1101 條－ 1 項－行婚配禮時，當事人所說的話或做的記號，被認為是合意的表示。

2 項－當事人之一方或雙方，以意志的積極行為，排除婚姻，或婚姻的基本要素，或婚姻的基本特點時，結婚無效。

1102 條－ 1 項－以未來之事為結婚條件者，結婚無效。

2 項－以過去或現在之事為條件而結婚者，以條件相關之事項存在與否，而斷定婚姻有效或無效。

3 項－ 2 項所言條件，未經教區教長書面認可，不得擅自附加。

1103 條－因威脅或因重大外來的畏懼，包括非特意所加予的畏懼，使當事人為求擺脫，不得已而選擇婚姻者，其婚姻無效。

1104 條－ 1 項－為有效結婚，必須雙方當事人，或親自或由其代理人，同時在場。

2 項－結婚當事人，應以語言表達婚姻合意，但如不能說話，准以同義的記號表達之。

Can. 1105 - § 1. Ad matrimonium per procuratorem valide ineundum requiritur:

1° ut adsit mandatum speciale ad contrahendum cum certa persona;

2° ut procurator ab ipso mandante designetur, et munere suo per se ipse fungatur.

§ 2. Mandatum, ut valeat, subscribendum est a mandante et praeterea a parocho vel Ordinario loci in quo mandatum datur, aut a sacerdote ab alterutro delegato, aut a duobus saltem testibus; aut confici debet per documentum ad normam iuris civilis authenticum.

§ 3. Si mandans scribere nequeat, id in ipso mandato adnotetur et alius testis addatur qui scripturam ipse quoque subsignet; secus mandatum irritum est.

§ 4. Si mandans, antequam procurator eius nomine contrahat, mandatum revocaverit aut in amentiam inciderit, invalidum est matrimonium, licet sive procurator sive altera pars contrahens haec ignoraverit.

Can. 1106 - Matrimonium per interpretem contrahi potest; cui tamen parochus ne assistat, nisi de interpretis fide sibi constet.

Can. 1107 - Etsi matrimonium invalide ratione impedimenti vel defectus formae initum fuerit, consensus praestitus praesumitur perseverare, donec de eius revocatione constiterit.

CAPUT V
DE FORMA CELEBRATIONIS MATRIMONII

Can. 1108 - § 1. Ea tantum matrimonia valida sunt, quae contrahuntur coram loci Ordinario aut parocho aut sacerdote vel diacono ab alterutro delegato qui assistant, necnon coram duobus testibus, secundum tamen regulas expressas in canonibus qui sequuntur, et salvis exceptionibus de quibus in cann. 144, 1112, § 1, 1116 et 1127, §§ 2-3.

§ 2. Assistens matrimonio intellegitur tantum qui praesens exquirit manifestationem contrahentium consensus eamque nomine Ecclesiae recipit.

Can. 1109 - Loci Ordinarius et parochus, nisi per sententiam vel per decretum fuerint excommunicati vel interdicti vel suspensi ab officio aut tales declarati, vi officii, intra fines sui territorii, valide matrimoniis assistunt non tantum subditorum, sed etiam non subditorum, dummodo eorum alteruter sit ritus latini.

1105 條－1項－凡經由代理人結婚者，必須依照下列規定，結婚方為有效：

1° 代理人必須持有與指定的人結婚的特別委託書；

2° 代理人必須由委託人親自指派，並由代理人親自執行此項任務。

2項－為使委託書有效，必須由委託人親自簽名，此外，尚須經發委託書處的堂區主任或教區教長簽名，或由此二人中之一所委託的司鐸簽名；或至少由二位證人簽名；或委託書依國家法律規定以正式文件為之。

3項－如委託人不會寫字，須在委託書內註明，並另請第三位證人簽名，否則委託無效。

4項－如委託人，在其代理人以其名義結婚前，已撤回委任，或突然神經錯亂，雖然代理人或對方結婚人不知情，結婚亦為無效。

1106 條－經由翻譯可以結婚；但堂區主任，除非確知翻譯人可信任，否則不得結婚。

1107 條－雖因婚姻阻礙或缺少結婚儀式而使婚姻無效，但所表示的合意，推定繼續存在，至證明撤回為止。

第五章
結婚儀式

1108 條－1項－惟有在證婚的教區教長或堂區主任，或此二人之一所委託的司鐸或執事前，以及二個證人在場，結婚方為有效，並應遵守下列條文的規定；但144條、1112條1項，1116條及1127條2至3項的例外規定，不在此限。

2項－惟有向結婚者當面要求表示結婚合意，並以教會的名義接納之者，方為法定證婚人。

1109 條－教區教長及堂區主任，在其轄區內，出自其職務，不但得有效地為本區信徒證婚，也可為非本區信徒證婚，只要二人之中一個人是拉丁禮教會信徒即可，但經受宣判或因法令而受絕罰或禁罰或停職處分，或被如此認定者不得證婚。

Can. 1110 - Ordinarius et parochus personalis vi officii matrimonio solummodo eorum valide assistunt, quorum saltem alteruter subditus sit intra fines suae dicionis.

Can. 1111 - § 1. Loci Ordinarius et parochus, quamdiu valide officio funguntur, possunt facultatem intra fines sui territorii matrimoniis assistendi, etiam generalem, sacerdotibus et diaconis delegare.

§ 2. Ut valida sit delegatio facultatis assistendi matrimoniis, determinatis personis expresse dari debet; si agitur de delegatione speciali, ad determinatum matrimonium danda est; si vero agitur de delegatione generali, scripto est concedenda.

Can. 1112 - § 1. Ubi desunt sacerdotes et diaconi, potest Episcopus dioecesanus, praevio voto favorabili Episcoporum conferentiae et obtenta licentia Sanctae Sedis, delegare laicos, qui matrimoniis assistant.

§ 2. Laicus seligatur idoneus, ad institutionem nupturientibus tradendam capax et qui liturgiae matrimoniali rite peragendae aptus sit.

Can. 1113 - Antequam delegatio concedatur specialis, omnia provideantur, quae ius statuit ad libertatem status comprobandam.

Can. 1114 - Assistens matrimonio illicite agit, nisi ipsi constiterit de libero statu contrahentium ad normam iuris atque, si fieri potest, de licentia parochi, quoties vi delegationis generalis assistit.

Can. 1115 - Matrimonia celebrentur in paroecia ubi alterutra pars contrahentium habet domicilium vel quasi-domicilium vel menstruam commorationem, aut, si de vagis agitur, in paroecia ubi actu commorantur; cum licentia proprii Ordinarii aut parochi proprii, alibi celebrari possunt.

Can. 1116 - § 1. Si haberi vel adiri nequeat sine gravi incommodo assistens ad normam iuris competens, qui intendunt verum matrimonium inire, illud valide ac licite coram solis testibus contrahere possunt:

1° in mortis periculo;

2° extra mortis periculum, dummodo prudenter praevideatur earum rerum condicionem esse per mensem duraturam.

§ 2. In utroque casu, si praesto sit alius sacerdos vel diaconus qui adesse possit, vocari et, una cum testibus, matrimonii celebrationi adesse debet, salva coniugii validitate coram solis testibus.

Can. 1117 - Statuta superius forma servanda est, si saltem alterutra pars matrimonium contrahentium in Ecclesia catholica baptizata vel in eandem recepta sit, salvis praescriptis can. 1127, § 2.

1110 條－屬人教長和堂區主任，出自其職務，僅能在其權力範圍內，為所屬信徒，或至少結婚者之一為其所屬信徒有效證婚。

1111 條－ 1 項－教區教長及堂區主任，在有效任職期間，得將證婚權，甚至普遍證婚權，委予其他司鐸及執事，在自己轄區內證婚。

2 項－證婚權之委任，必須言明授予指定的人，方為有效；如為特別委任，則應指明為指定的婚姻而授予；如為普遍委任，則應以書面為之。

1112 條－ 1 項－在缺少司鐸與執事的地區，教區主教在獲得主教團之贊同和聖座之許可時，得委任平信徒證婚。

2 項－被選為證婚人之平信徒，應有能力給予結婚者教導，並能依禮儀正確完成婚禮者，方為合格。

1113 條－在給予特殊委任前，法律為證明自由身分所規定的一切，皆應備妥。

1114 條－證婚人除非依法確知結婚人是自由之身，否則證婚不合法，即使有證婚的常期委任，但如可能，仍當每次得到堂區主任的許可，才得證婚。

1115 條－婚禮應在結婚人之堂區舉行，即當事人的一方擁有住所或類住所，或居住一個月以上的堂區；如為無定所人，則以其目前停留的堂區為舉行婚禮之所；結婚人於獲得其本區教長或堂區主任的許可後，亦可在他處舉行婚禮。

1116 條－ 1 項－如果很難找到法定證婚人，或很難往就證婚人時，有意締結真正婚姻者，於下列情形中，僅在二證人前即可有效又合法地結婚：

1° 在死亡的危險中；

2° 無死亡危險，只要衡量情勢，預料一個月內找不到法定證婚人者。

2 項－在此兩種情形下，如現場有其他司鐸或執事能參加，應邀請之與二位證人一起參加婚禮；雖然對婚姻的效力來說，兩個證人是足夠的。

1117 條－以上所規定的儀式，只要結婚者之一方在天主教會受過洗，或在受洗後皈依天主教者，皆應遵守，但1127條2項所規定者除外。

Can. 1118 - § 1. Matrimonium inter catholicos vel inter partem catholicam et partem non catholicam baptizatam celebretur in ecclesia paroeciali; in alia ecclesia aut oratorio celebrari poterit de licentia Ordinarii loci vel parochi.

§ 2. Matrimonium in alio convenienti loco celebrari Ordinarius loci permittere potest.

§ 3. Matrimonium inter partem catholicam et partem non baptizatam in ecclesia vel in alio convenienti loco celebrari poterit.

Can. 1119 - Extra casum necessitatis, in matrimonii celebratione serventur ritus in libris liturgicis, ab Ecclesia probatis, praescripti aut legitimis consuetudinibus recepti.

Can. 1120 - Episcoporum conferentia exarare potest ritum proprium matrimonii, a Sancta Sede recognoscendum, congruentem locorum et populorum usibus ad spiritum christianum aptatis, firma tamen lege ut assistens matrimonio praesens requirat manifestationem consensus contrahentium eamque recipiat.

Can. 1121 - § 1. Celebrato matrimonio, parochus loci celebrationis vel qui eius vices gerit, etsi neuter eidem astiterit, quam primum adnotet in matrimoniorum regestis nomina coniugum, assistentis ac testium, locum et diem celebrationis matrimonii, iuxta modum ab Episcoporum conferentia aut ab Episcopo dioecesano praescriptum.

§ 2. Quoties matrimonium ad normam can. 1116 contrahitur, sacerdos vel diaconus, si celebrationi adfuerit, secus testes tenentur in solidum cum contrahentibus parochum aut Ordinarium loci de inito coniugio quam primum certiorem reddere.

§ 3. Ad matrimonium quod attinet cum dispensatione a forma canonica contractum, loci Ordinarius, qui dispensationem concessit, curet ut inscribatur dispensatio et celebratio in libro matrimoniorum tum curiae tum paroeciae propriae partis catholicae, cuius parochus inquisitiones de statu libero peregit; de celebrato matrimonio eundem Ordinarium et parochum quam primum certiorem reddere tenetur coniux catholicus, indicans etiam locum celebrationis necnon formam publicam servatam.

Can. 1122 - § 1. Matrimonium contractum adnotetur etiam in regestis baptizatorum, in quibus baptismus coniugum inscriptus est.

§ 2. Si coniux matrimonium contraxerit non in paroecia in qua baptizatus est, parochus loci celebrationis notitiam initi coniugii ad parochum loci collati baptismi quam primum transmittat.

Can. 1123 - Quoties matrimonium vel convalidatur pro foro externo, vel nullum declaratur, vel legitime praeterquam morte solvitur, parochus loci celebrationis matrimonii certior fieri debet, ut adnotatio in regestis matrimoniorum et baptizatorum rite fiat.

1118 條 - 1 項 - 兩個天主教徒結婚，或一個天主教徒與一個領過洗而非天主教人結婚，皆應在堂區教堂內舉行婚禮，如獲教區教長或堂區主任之許可，婚禮也可在其他教堂或經堂舉行。

2 項 - 教區教長也可允許在其他合適地方舉行婚禮。

3 項 - 天主教徒與未領洗者的婚禮，得在聖堂或其他合適地方舉行。

1119 條 - 除緊急情況外，舉行婚禮應遵守教會所批准的禮儀書中的禮節，或自合法習俗所引進的禮節。

1120 條 - 主教團得依當地人民的優良風俗，選擇符合教友精神的儀式，編著一部為本地用的結婚禮書，在聖座認可後應用之；但應遵守法律的規定，法定證婚人應親自詢問並接受結婚當事人所表示的合意。

1121 條 - 1 項 - 在有人結婚後，婚禮舉行地的堂區主任或其代理人，雖然都未證婚，仍應及早將結婚者的姓名、法定證婚人及二位證人的姓名、結婚日期及地點，按主教團或教區主教所規定的格式，一併登錄於婚配簿中。

2 項 - 即使有司鐸或執事，依1116條之規定曾從旁參加婚禮，也常該儘速將結婚一事通知堂區主任或教區教長；否則二證人都有責任與結婚當事人一起，將結婚事實儘速呈報堂區主任或教區教長。

3 項 - 對於豁免法定儀式所締結的婚姻，給予豁免的教區教長應設法，將豁免和結婚事登記於主教公署的婚配簿內，並登記在天主教一方所屬的堂區婚姻簿內，即其堂區主任曾調查當事人之自由身分者；結婚後，天主教配偶有責任及早將結婚事，呈報上述教長和堂區主任，同時指明結婚地點以及遵守的公開儀式。

1122 條 - 1 項 - 結婚之事亦應登記於當事人領洗時所登記之聖洗簿內。

2 項 - 如配偶未在其領洗的堂區結婚，則舉行婚禮當地的堂區主任，應及早將結婚一事，通知付洗地區的堂區主任。

1123 條 - 在外場補救的婚姻，或宣告無效的婚姻，或非因死亡而合法解除的婚姻，應通知婚禮舉行地的堂區主任，使能依規定登記在婚姻和聖洗簿內。

CAPUT VI
DE MATRIMONIIS MIXTIS

Can. 1124 - Matrimonium inter duas personas baptizatas, quarum altera sit in Ecclesia catholica baptizata vel in eandem post baptismum recepta, altera vero Ecclesiae vel communitati ecclesiali plenam communionem cum Ecclesia catholica non habenti adscripta, sine expressa auctoritatis competentis licentia prohibitum est.

Can. 1125 - Huiusmodi licentiam concedere potest Ordinarius loci, si iusta et rationabilis causa habeatur; eam ne concedat, nisi impletis condicionibus quae sequuntur:

1° pars catholica declaret se paratam esse pericula a fide deficiendi removere atque sinceram promissionem praestet se omnia pro viribus facturam esse, ut universa proles in Ecclesia catholica baptizetur et educetur;

2° de his promissionibus a parte catholica faciendis altera pars tempestive certior fiat, adeo ut constet ipsam vere consciam esse promissionis et obligationis partis catholicae;

3° ambae partes edoceantur de finibus et proprietatibus essentialibus matrimonii, a neutro contrahente excludendis.

Can. 1126 - Episcoporum conferentiae est tum modum statuere, quo hae declarationes et promissiones, quae semper requiruntur, faciendae sint, tum rationem definire, qua de ipsis et in foro externo constet et pars non catholica certior reddatur.

Can. 1127 - § 1. Ad formam quod attinet in matrimonio mixto adhibendam, serventur praescripta can. 1108; si tamen pars catholica matrimonium contrahit cum parte non catholica ritus orientalis, forma canonica celebrationis servanda est ad liceitatem tantum; ad validitatem autem requiritur interventus ministri sacri, servatis aliis de iure servandis.

§ 2. Si graves difficultates formae canonicae servandae obstent, Ordinario loci partis catholicae ius est ab eadem in singulis casibus dispensandi, consulto tamen Ordinario loci in quo matrimonium celebratur, et salva ad validitatem aliqua publica forma celebrationis; Episcoporum conferentiae est normas statuere, quibus praedicta dispensatio concordi ratione concedatur.

§ 3. Vetatur, ne ante vel post canonicam celebrationem ad normam § 1, alia habeatur eiusdem matrimonii celebratio religiosa ad matrimonialem consensum praestandum vel renovandum; item ne fiat celebratio religiosa, in qua assistens catholicus et minister non catholicus insimul, suum quisque ritum peragens, partium consensum exquirant.

第 六 章

混合婚姻

1124 條 - 兩個已受洗者之間的婚姻，其中一方在天主教會受洗或受洗後皈依天主教，另一方為與天主教尚未完全共融的教會或教會團體的成員，無有關當局之明文許可不得舉行婚禮。

1125 條 - 如有正當和合理的原因，教區教長得給予上述人士結婚許可；但不具備下列各條件者，不應允准：

1° 天主教一方應聲明，確已準備避免失落信仰的危險，同時誠懇許諾，將盡力使所生子女接受天主教洗禮及教育；

2° 天主教一方應將所作許諾，適時通知對方，使其真正知道天主教一方的許諾與責任；

3° 應告知雙方，有關婚姻的目的及基本特點，並且任何一方都不得排除此種目的和特點。

1126 條 - 主教團不但應訂立方式，為使上述常要求的聲明與許諾得到遵守，且應指定手續，使上述聲明和許諾，在外場得以證明，藉以通知非天主教一方。

1127 條 - 1 項 - 在混合婚姻中，要使用的法定儀式，應遵守 1108 條的規定；但如天主教一方是和非天主教的東方禮教徒結婚，則法定儀式的遵守僅屬合法性；為使婚姻有效應有一位聖職人員參與，並遵守法定的其他事項。

2 項 - 如果遵守法定儀式有重大困難時，天主教一方的教區教長，在個案中有權豁免法定儀式，但應徵詢婚禮舉行地的教區教長，並應遵守其他有關有效婚姻的公開儀式，主教團有權制定法規，為能依同一標準給予上述豁免。

3 項 - 依 1 項之規定結婚者，禁止在法定婚禮前後，為同一婚姻舉行其他宗教儀式，以表示婚姻合意或再表示合意；同樣，天主教法定證婚人，不得與非天主教聖職人員共同舉行宗教儀式，各按本教禮儀詢問當事人的婚姻合意。

Can. 1128 - Locorum Ordinarii aliique animarum pastores curent, ne coniugi catholico et filiis e matrimonio mixto natis auxilium spirituale desit ad eorum obligationes adimplendas atque coniuges adiuvent ad vitae coniugalis et familiaris fovendam unitatem.

Can. 1129 - Praescripta can. 1127 et 1128 applicanda sunt quoque matrimoniis, quibus obstat impedimentum disparitatis cultus, de quo in can. 1086, § 1.

CAPUT VII
DE MATRIMONIO SECRETO CELEBRANDO

Can. 1130 - Ex gravi et urgenti causa loci Ordinarius permittere potest, ut matrimonium secreto celebretur.

Can. 1131 - Permissio matrimonium secreto celebrandi secumfert:

1° ut secreto fiant investigationes quae ante matrimonium peragendae sunt;

2° ut secretum de matrimonio celebrato servetur ab Ordinario loci, assistente, testibus, coniugibus.

Can. 1132 - Obligatio secretum servandi, de qua in can. 1131, n. 2, ex parte Ordinarii loci cessat si grave scandalum aut gravis erga matrimonii sanctitatem iniuria ex secreti observantia immineat, idque notum fiat partibus ante matrimonii celebrationem.

Can. 1133 - Matrimonium secreto celebratum in peculiari tantummodo regesto, servando in secreto curiae archivo, adnotetur.

CAPUT VIII
DE MATRIMONII EFFECTIBUS

Can. 1134 - Ex valido matrimonio enascitur inter coniuges vinculum natura sua perpetuum et exclusivum; in matrimonio praeterea christiano coniuges ad sui status officia et dignitatem peculiari sacramento roborantur et veluti consecrantur.

Can. 1135 - Utrique coniugi aequum officium et ius est ad ea quae pertinent ad consortium vitae coniugalis.

Can. 1136 - Parentes officium gravissimum et ius primarium habent prolis educationem tum physicam, socialem et culturalem, tum moralem et religiosam pro viribus curandi.

1128 條 - 教區教長及其他人靈牧者，應設法使天主教配偶一方和由混合婚姻出生的子女，不致缺乏屬靈的協助，以完成他們的責任，同時應協助夫妻保持夫妻與家庭生活的和諧。

1129 條 - 因1086條1項之由於信仰不同的阻礙所禁止的婚姻，亦應依1127、1128條的規定辦理。

第 七 章

秘密結婚

1130 條 - 有重大而迫切的原因，教區教長可允許秘密結婚。

1131 條 - 允許秘密結婚，包括：

1° 應秘密進行婚前的調查；

2° 對秘密結婚應保守秘密者為：教區教長、證婚人、二位證人及結婚當事人。

1132 條 - 依1131條2款所規定的責任，在因守密即將產生重大惡表，或使婚姻的神聖蒙受重大損害時，則對教區教長守密的責任即告終止。關於此點在結婚前應通知當事人。

1133 條 - 秘密結婚只登錄在專冊內，收存於主教公署的秘密檔案中。

第 八 章

婚姻之效驗

1134 條 - 因有效婚姻，在夫妻間產生的約束，其本質是永久的和唯一的；此外，在基督徒的婚姻上，更藉婚姻聖事，使夫妻身分的職責和地位得以堅強，猶如被祝聖一樣。

1135 條 - 夫妻雙方，對夫婦生活的結合，有同等的權利和義務。

1136 條 - 父母有重大職責與首要權利，盡力照顧子女的體育、群育、智育、德育及宗教教育。

Can. 1137 - Legitimi sunt filii concepti aut nati ex matrimonio valido vel putativo.

Can. 1138 - § 1. Pater is est, quem iustae nuptiae demonstrant, nisi evidentibus argumentis contrarium probetur.

§ 2. Legitimi praesumuntur filii, qui nati sunt saltem post dies 180 a die celebrati matrimonii, vel infra dies 300 a die dissolutae vitae coniugalis.

Can. 1139 - Filii illegitimi legitimantur per subsequens matrimonium parentum sive validum sive putativum, vel per rescriptum Sanctae Sedis.

Can. 1140 - Filii legitimati, ad effectus canonicos quod attinet, in omnibus aequiparantur legitimis, nisi aliud expresse iure cautum fuerit.

CAPUT IX
DE SEPARATIONE CONIUGUM

Art. 1
DE DISSOLUTIONE VINCULI

Can. 1141 - Matrimonium ratum et consummatum nulla humana potestate nullaque causa, praeterquam morte, dissolvi potest.

Can. 1142 - Matrimonium non consummatum inter baptizatos vel inter partem baptizatam et partem non baptizatam a Romano Pontifice dissolvi potest iusta de causa, utraque parte rogante vel alterutra, etsi altera pars sit invita.

Can. 1143 - § 1. Matrimonium initum a duobus non baptizatis solvitur ex privilegio paulino in favorem fidei partis quae baptismum recepit, ipso facto quo novum matrimonium ab eadem parte contrahitur, dummodo pars non baptizata discedat.

§ 2. Discedere censetur pars non baptizata, si nolit cum parte baptizata cohabitare vel cohabitare sine contumelia Creatoris, nisi haec post baptismum receptum iustam ili dederit discedendi causam.

Can. 1144 - § 1. Ut pars baptizata novum matrimonium valide contrahat, pars non baptizata semper interpellari debet an:

1° velit et ipsa baptismum recipere;

2° saltem velit cum parte baptizata pacifice cohabitare, sine contumelia Creatoris.

1137 條－因有效或誤認婚姻所懷或所生的子女，謂之婚生子女。

1138 條－ 1 項－合法婚姻指證誰為生父，但有明確反證者除外。

2 項－自結婚日起一百八十天以上，或自夫妻生活終止後三百天以內所生子女，推定為婚生子女。

1139 條－非婚生子女，藉父母隨後的婚姻，不論是有效的或是誤認的，或藉聖座的覆文，即取得婚生子女身分。

1140 條－就法定效驗言，取得婚生子女身分者，完全與婚生子女同，但法律另有明文規定者，除外。

第 九 章

夫妻分離

第 一 節

婚 姻 之 解 除

1141 條－既成已遂的婚姻，除了死亡，任何人間權力，或因任何原因，都不能解除。

1142 條－雙方已領洗者的未遂婚姻，或一方已領洗，另一方未領洗的未遂婚姻，有正當原因時，教宗可以解除；惟必須雙方或一方申請，即使雙方不同意，亦可解除。

1143 條－ 1 項－雙方未領洗者所締婚姻，一方於領洗後，為了保護信仰，可用保祿特權解除之。其步驟是：只要未領洗一方離去，而領洗一方另結新婚，則前婚立即解除。

2 項－如未領洗一方不願和領洗一方同居，或和睦相處卻有辱於造物主，即得視為離異；但領洗之一方領洗後，給對方製造離異的適當原因者，除外。

1144 條－ 1 項－為使領洗一方有效地另結新婚，常應徵詢未領洗一方：

1° 是否願意領洗；

2° 至少是否願意同領洗一方和平相處，而不有辱於造物主。

§ 2. Haec interpellatio post baptismum fieri debet; at loci Ordinarius, gravi de causa, permittere potest ut interpellatio ante baptismum fiat, immo et ab interpellatione dispensare, sive ante sive post baptismum, dummodo constet modo procedendi saltem summario et extraiudiciali eam fieri non posse aut fore inutilem.

Can. 1145 - § 1. Interpellatio fiat regulariter de auctoritate loci Ordinarii partis conversae; a quo Ordinario concedendae sunt alteri coniugi, si quidem eas petierit, induciae ad respondendum, eodem tamen monito ut, si induciae inutiliter praeterlabantur, eius silentium pro responsione negativa habeatur.

§ 2. Interpellatio etiam privatim facta ab ipsa parte conversa valet, immo est licita, si forma superius praescripta servari nequeat.

§ 3. In utroque casu de interpellatione facta deque eiusdem exitu in foro externo legitime constare debet.

Can. 1146 - Pars baptizata ius habet novas nuptias contrahendi cum parte catholica:

1° si altera pars negative interpellationi responderit, aut si interpellatio legitime omissa fuerit;

2° si pars non baptizata, sive iam interpellata sive non, prius perseverans in pacifica cohabitatione sine contumelia Creatoris, postea sine iusta causa discesserit, firmis praescriptis cann. 1144 et 1145.

Can. 1147 - Ordinarius loci tamen, gravi de causa, concedere potest ut pars baptizata, utens privilegio paulino, contrahat matrimonium cum parte non catholica sive baptizata sive non baptizata, servatis etiam praescriptis canonum de matrimoniis mixtis.

Can. 1148 - § 1. Non baptizatus, qui plures uxores non baptizatas simul habeat, recepto in Ecclesia catholica baptismo, si durum ei sit cum earum prima permanere, unam ex illis, ceteris dimissis, retinere potest. Idem valet de muliere non baptizata, quae plures maritos non baptizatos simul habeat.

§ 2. In casibus de quibus in § 1, matrimonium, recepto baptismo, forma legitima contrahendum est, servatis etiam, si opus sit, praescriptis de matrimoniis mixtis et aliis de iure servandis.

§ 3. Ordinarius loci, prae oculis habita condicione morali, sociali, oeconomica locorum et personarum, curet ut primae uxoris ceterarumque dimissarum necessitatibus satis provisum sit, iuxta normas iustitiae, christianae caritatis et naturalis aequitatis.

Can. 1149 - Non baptizatus qui, recepto in Ecclesia catholica baptismo, cum coniuge non baptizato ratione captivitatis vel persecutionis

2 項 - 此項徵詢，應於領洗後為之；但教區教長有重大原因時，得允許於領洗前詢問，而且，於進行簡要及非司法的查證後，確認此項詢問為不可能或無益時，教區教長可豁免在領洗前後的徵詢。

1145 條 - 1 項 - 徵詢工作，通常由皈依之一方的教區教長為之；如另一配偶要求延期回答時，上述教長當答應之，但同時告以到期不答，即視同否定的答覆。

2 項 - 皈依一方本人私下所作徵詢，亦為有效；如無法遵守前項規定時，且為合法。

3 項 - 在以上二項情形下所做詢問及其結果，應有外場合法證明。

1146 條 - 有下列情形之一者，領洗一方有權與另一天主教信徒結新婚：

1° 如對方對詢問的答覆為否定的，或此項詢問依法已經省略；

2° 如未領洗一方，無論被詢問與否，起初保持和睦共處，而不有辱於造物主，後來無正當理由而離異；但1144條和1145條的規定不變。

1147 條 - 由於重大原因，教區教長得允許領洗一方享用保祿特恩，與領洗或未領洗的非天主教人結婚，惟應遵守有關混合婚姻條文的規定。

1148 條 - 1 項 - 如一位未領洗者同時擁有多個未領洗的妻妾，在其接受天主教洗禮後，很難與正妻生活下去時，可以從其妻妾中選留其一，而遣散其他。上述規定，為擁有多名教外丈夫的未領洗女子，亦可適用。

2 項 - 在 1 項情形下，接受洗禮者應依法定儀式重行婚禮；如有必要，還應遵守有關混合婚姻的規定，和其他依法當遵守的事項。

3 項 - 教區教長於審查當地和人民的道德、社會和經濟狀況後，應設法使被遣散的妻妾，獲得必需的撫恤；此項撫恤應依正義、基督徒的愛德和自然的公平原則執行。

1149 條 - 未領洗者，於領受天主教洗禮後，因被擄或受迫害，

cohabitationem restaurare nequeat, aliud matrimonium contrahere potest, etiamsi altera pars baptismum interea receperit, firmo praescripto can. 1141.

Can. 1150 - In re dubia privilegium fidei gaudet favore iuris.

Art. 2
DE SEPARATIONE MANENTE VINCULO

Can. 1151 - Coniuges habent officium et ius servandi convictum coniugalem, nisi legitima causa eos excuset.

Can. 1152 - § 1. Licet enixe commendetur ut coniux, caritate christiana motus et boni familiae sollicitus, veniam non abnuat comparti adulterae atque vitam coniugalem non disrumpat, si tamen eiusdem culpam expresse aut tacite non condonaverit, ius ipsi est solvendi coniugalem convictum, nisi in adulterium consenserit aut eidem causam dederit aut ipse quoque adulterium commiserit.

§ 2. Tacita condonatio habetur si coniux innocens, postquam de adulterio certior factus est, sponte cum altero coniuge maritali affectu conversatus fuerit; praesumitur vero, si per sex menses coniugalem convictum servaverit, neque recursum apud auctoritatem ecclesiasticam vel civilem fecerit.

§ 3. Si coniux innocens sponte convictum coniugalem solverit, intra sex menses causam separationis deferat ad competentem auctoritatem ecclesiasticam, quae, omnibus inspectis adiunctis, perpendat si coniux innocens adduci possit ad culpam condonandam et ad separationem in perpetuum non protrahendam.

Can. 1153 - § 1. Si alteruter coniugum grave seu animi seu corporis periculum alteri aut proli facessat, vel aliter vitam communem nimis duram reddat, alteri legitimam praebet causam discedendi, decreto Ordinarii loci et, si periculum sit in mora, etiam propria auctoritate.

§ 2. In omnibus casibus, causa separationis cessante, coniugalis convictus restaurandus est, nisi ab auctoritate ecclesiastica aliter statuatur.

Can. 1154 - Instituta separatione coniugum, opportune semper cavendum est debitae filiorum sustentationi et educationi.

Can. 1155 - Coniux innocens laudabiliter alterum coniugem ad vitam coniugalem rursus admittere potest, quo in casu iuri separationis renuntiat.

致無法與未領洗配偶恢復同居生活時，得另行結婚，即使對方在此期間已經領洗；但1141條的規定不變。

1150條－在有疑義時，信仰特恩享有法律保護。

第二節
分　　居

1151條－夫妻有同居的義務與權利，但有合法原因另有要求時，容有例外。

1152條－1項－配偶因受基督徒愛德的驅使，及家庭幸福的考慮，已原諒犯通姦罪的一方，而未斷絕夫妻生活，誠應讚許，但如未明言或默認地寬恕對方過失，則仍有分居之權利；但如贊同或促成對方通姦，或自己也犯了通姦罪者則無此權利。

2項－無辜之配偶，於獲悉對方通姦後，仍自願與其共度夫妻生活者，即被視為默然寬恕；而且，如持續六個月的夫妻生活，從未向教會或國家當局提出控告者，推定其為寬恕。

3項－如無辜之配偶自動實行分居，在六個月之內，應將分居的原因呈報教會有關當局；教會當局於斟酌各項情由後，應設法引導無辜配偶寬恕對方，使不致永久分居。

1153條－1項－如配偶之一方，對另一方或子女的心靈或身體造成重大危險，或者出於其他原因使共同生活不堪忍受時，這便給予了對方分居的合法原因，在得到教區教長的指示後離去，如情況緊急，亦可自行離去。

2項－在任何情況下，一旦分居原因中止，即應恢復同居；但教會當局另有規定者除外。

1154條－在分居期間，對子女的合理生活和教育，常應妥為照顧。

1155條－無辜配偶可重新接納對方，再度婚姻生活，是可稱許的，當此情形，即放棄分居的權利。

CAPUT X
DE MATRIMONII CONVALIDATIONE

Art. 1
DE CONVALIDATIONE SIMPLICI

Can. 1156 - § 1. Ad convalidandum matrimonium irritum ob impedimentum dirimens, requiritur ut cesset impedimentum vel ab eodem dispensetur, et consensum renovet saltem pars impedimenti conscia.

§ 2. Haec renovatio iure ecclesiastico requiritur ad validitatem convalidationis, etiamsi initio utraque pars consensum praestiterit nec postea revocaverit.

Can. 1157 - Renovatio consensus debet esse novus voluntatis actus in matrimonium, quod pars renovans scit aut opinatur ab initio nullum fuisse.

Can. 1158 - § 1. Si impedimentum sit publicum, consensus ab utraque parte renovandus est forma canonica, salvo praescripto can. 1127, § 2.

§ 2. Si impedimentum probari nequeat, satis est ut consensus renovetur privatim et secreto, et quidem a parte impedimenti conscia, dummodo altera in consensu praestito perseveret, aut ab utraque parte, si impedimentum sit utrique parti notum.

Can. 1159 - § 1. Matrimonium irritum ob defectum consensus convalidatur, si pars quae non consenserat, iam consentiat, dummodo consensus ab altera parte praestitus perseveret.

§ 2. Si defectus consensus probari nequeat, satis est ut pars, quae non consenserat, privatim et secreto consensum praestet.

§ 3. Si defectus consensus prob ari potest, necesse est ut consensus forma canonica praestetur.

Can. 1160 - Matrimonium nullum ob defectum formae, ut validum fiat, contrahi denuo debet forma canonica, salvo praescripto can. 1127, § 2.

Art. 2
DE SANATIONE IN RADICE

Can. 1161 - § 1. Matrimonii irriti sanatio in radice est eiusdem, sine renovatione consensus, convalidatio, a competenti auctoritate concessa, secumferens dispensationem ab impedimento, si adsit, atque a

第 十 章
婚姻之補救

第 一 節
單 純 補 救

1156 條－ 1 項－為使無效婚姻得到補救，必須使無效阻礙被解除或得豁免，同時再重新表示合意，至少知道有阻礙的一方表示合意。

2 項－夫妻雙方雖然於當初結婚時，曾表示合意，以後並未撤回，但就法律而言，此類重新表示結婚合意，是使補救生效所必要的。

1157 條－知道或認為婚姻自始無效的一方所重新表示的合意，應是針對婚姻發出的新意志行為。

1158 條－ 1 項－如婚姻阻礙是公開的，夫妻雙方應按法定儀式重新表示合意；但1127條 2 項的規定除外。

2 項－如婚姻阻礙無法證明，且只有一方知道，則知道的一方，在對方尚保持結婚合意時，私下且秘密地重新表示合意即可；如雙方都知道有阻礙，則雙方私下且秘密地重新表示合意。

1159 條－ 1 項－因缺少合意而無效的婚姻，如未表示合意的一方已經表示合意，則婚姻獲得補救，但以對方的合意繼續存在者為限。

2 項－如無法證明缺少合意，只要未合意的一方，私下且秘密地表示合意即可。

3 項－如缺少合意可以證明，則合意必須依法定儀式表示之。

1160 條－如因缺少法定儀式而婚姻無效，為使其成為有效，必須依法定儀式重行婚配禮；但1127條 2 項的規定除外。

第 二 節
根 本 補 救

1161 條－ 1 項－無效婚姻的根本補救，是有關主管准予追補其婚姻的效力，並無須重行合意；如有阻礙，也附帶獲得豁免，並且如

forma canonica, si servata non fuerit, necnon retrotractionem effectuum canonicorum ad praeteritum.

§ 2. Convalidatio fit a momento concessionis gratiae; retrotractio vero intellegitur facta ad momentum celebrationis matrimonii, nisi aliud expresse caveatur.

§ 3. Sanatio in radice ne concedatur, nisi probabile sit partes in vita coniugali perseverare velle.

Can. 1162 - § 1. Si in utraque vel alterutra parte deficiat consensus, matrimonium nequit sanari in radice, sive consensus ab initio defuerit, sive ab initio praestitus, postea fuerit revocatus.

§ 2. Quod si consensus ab initio quidem defuerat, sed postea praestitus est, sanatio concedi potest a momenti praestiti consensus.

Can. 1163 - § 1. Matrimonium irritum ob impedimentum vel ob defectum legitimae formae sanari potest, dummodo consensus utriusque partis perseveret.

§ 2. Matrimonium irritum ob impedimentum iuris naturalis aut divini positivi sanari potest solummodo postquam impedimentum cessavit.

Can. 1164 - Sanatio valide concedi potest etiam alterutra vel utraque parte inscia; ne autem concedatur nisi ob gravem causam.

Can. 1165 - § 1. Sanatio in radice concedi potest ab Apostolica Sede.

§ 2. Concedi potest ab Episcopo dioecesano in singulis casibus, etiam si plures nullitatis rationes in eodem matrimonio concurrant, impletis condicionibus, de quibus in can. 1125, pro sanatione matrimonii mixti; concedi autem ab eodem nequit, si adsit impedimentum cuius dispensatio Sedi Apostolicae reservatur ad normam can. 1078, §2, aut agatur de impedimento iuris naturalis aut divini positivi quod iam cessavit.

PARS II

DE CETERIS ACTIBUS CULTUS DIVINI

TITULUS I

DE SACRAMENTALIBUS

Can. 1166 - Sacramentalia sunt signa sacra, quibus, ad aliquam sacramentorum imitationem, effectus praesertim spirituales significantur et ex Ecclesiae impetratione obtinentur.

未遵行法定儀式，亦得豁免，而其法律效力亦追溯既往。

2項－補救行為，自賜予恩准時即發生效力，然其效能，則追溯至結婚的時刻；但另有明文規定者除外。

3項－除非預料夫妻雙方願意度永久婚姻生活，不得給予根本補救。

1162條－1項－如夫妻雙方或一方缺少合意，不論其自始即缺少合意，或起初雖有，而後來撤回者，婚姻不能根本補救。

2項－雖然起初缺少合意，但後來已表合意，自合意時起，得給予根本補救。

1163條－1項－因阻礙或缺少法定儀式而無效的婚姻，只要夫妻雙方的合意持續存在，可以根本補救。

2項－因自然律或成文神律的阻礙而無效的婚姻，惟有阻礙消除後，才可根本補救。

1164條－縱然夫妻一方或雙方不知婚姻無效，亦可有效地給予根本補救；但非有重大原因，不宜賜予。

1165條－1項－根本補救可由宗座賜予。

2項－在個案中，雖在同一婚姻中有多種無效原因，教區主教得給予根本補救；但為根本補救混合婚姻，還須遵守1125條所規定的條件；但如有1078條2項由宗座保留的阻礙，或遇有自然律或成文神律的阻礙，縱然此項阻礙已經消失，上述主教亦不可給予根本補救。

第二編
其他敬禮行為

第一題
聖儀

1166條－聖儀是有些像聖事的神聖記號，藉此表達屬靈的效果，且賴教會的轉禱而獲得神益。

Can. 1167 - § 1. Nova sacramentalia constituere aut recepta authentice interpretari, ex eis aliqua abolere aut mutare, sola potest Sedes Apostolica.

§ 2. In sacramentalibus conficiendis seu administrandis accurate serventur ritus et formulae ab Ecclesiae auctoritate probata.

Can. 1168 - Sacramentalium minister est clericus debita potestate instructus; quaedam sacramentalia, ad normam librorum liturgicorum, de iudicio loci Ordinarii, a laicis quoque, congruis qualitatibus praeditis, administrari possunt.

Can. 1169 - § 1. Consecrationes et dedicationes valide peragere possunt qui charactere episcopali insigniti sunt, necnon presbyteri quibus iure vel legitima concessione id permittitur.

§ 2. Benedictiones, exceptis iis quae Romano Pontifici aut Episcopis reservantur, impertire potest quilibet presbyter.

§ 3. Diaconus illas tantum benedictiones impertire potest, quae ipsi expresse iure permittuntur.

Can. 1170 - Benedictiones, imprimis impertiendae catholicis, dari possunt catechumenis quoque, immo, nisi obstet Ecclesiae prohibitio, etiam non catholicis.

Can. 1171 - Res sacrae, quae dedicatione vel benedictione ad divinum cultum destinatae sunt, reverenter tractentur nec ad usum profanum vel non proprium adhibeantur, etiamsi in dominio sint privatorum.

Can. 1172 - § 1. Nemo exorcismos in obsessos proferre legitime potest, nisi ab Ordinario loci peculiarem et expressam licentiam obtinuerit.

§ 2. Haec licentia ab Ordinario loci concedatur tantummodo presbytero pietate, scientia, prudentia ac vitae integritate praedito.

TITULUS II
DE LITURGIA HORARUM

Can. 1173 - Ecclesia, sacerdotale munus Christi adimplens, liturgiam horarum celebrat, qua Deum ad populum suum loquentem audiens et memoriam mysterii salutis agens, Ipsum sine intermissione, cantu et oratione, laudat atque interpellat pro totius mundi salute.

Can. 1174 - § 1. Obligatione liturgiae horarum persolvendae adstringuntur clerici, ad normam can. 276, §2, n. 3; sodales vero institutorum

1167 條－ 1 項－只有聖座能制定新的聖儀，有權正確詮釋已存在的，並將其中一些廢除或改變。

2 項－在舉行或施行聖儀時，應遵守教會所批准的禮規及格式。

1168 條－聖儀施行人是具備應有權力的聖職人員；有些聖儀，按禮書的規定，經教區教長審斷，亦得讓有適當資格的平信徒施行。

1169 條－ 1 項－有效舉行祝聖禮和奉獻禮者，為具有主教秩者，和依法或獲得合法許可的司鐸。

2 項－祝福禮，除教宗或主教所保留者外，任何司鐸皆得施行。

3 項－執事只能施行法律明文許可的祝福禮。

1170 條－祝福禮主要賜予天主教人，但亦可施予慕道者，除教會禁止者外，亦可施於非天主教人士。

1171 條－藉奉獻禮或祝福禮指定為敬禮天主所用的聖物，應予以尊敬，勿施用於世俗用途或不適當之用途，即便是為私人所有者亦然。

1172 條－ 1 項－除非得到教區教長特殊而又明確的許可，任何人不得合法地對附魔者行驅魔儀式。

2 項－教區教長只可將這項許可給予具有虔誠、學識、明智及完善生活的司鐸。

第 二 題

時辰頌禱禮

1173 條－教會履行基督的司祭職，舉行時辰頌禱禮，藉此聆聽天主向其子民發言，紀念救世奧蹟，以歌詠和祈禱，不斷地讚美祂，並為普世的得救而轉求。

1174 條－ 1 項－聖職人員依276條 2 項 3 款的規定，有義務作時辰頌禱，獻身生活修會及使徒生活團成員，則按照會憲的規定盡此義務。

vitae consecratae necnon societatum vitae apostolicae, ad normam suarum constitutionum.

§ 2. Ad participandam liturgiam horarum, utpote actionem Ecclesiae, etiam ceteri christifideles, pro adiunctis, enixe invitantur.

Can. 1175 - In liturgia horarum persolvenda, quantum fieri potest, verum tempus servetur uniuscuiusque horae.

TITULUS III
DE EXEQUIIS ECCLESIASTICIS

Can. 1176 - § 1. Christifideles defuncti exequiis ecclesiasticis ad normam iuris donandi sunt.

§ 2. Exequiae ecclesiasticae, quibus Ecclesia defunctis spiritualem opem impetrat eorumque corpora honorat ac simul vivis spei solacium affert, celebrandae sunt ad normam legum liturgicarum.

§ 3. Enixe commendat Ecclesia, ut pia consuetudo defunctorum corpora sepeliendi servetur; non tamen prohibet cremationem, nisi ob rationes christianae doctrinae contrarias electa fuerit.

CAPUT I
DE EXEQUIARUM CELEBRATIONE

Can. 1177 - § 1. Exequiae pro quolibet fideli defuncto generatim in propriae paroeciae ecclesia celebrari debent.

§ 2. Fas est autem cuilibet fideli, vel iis quibus fidelis defuncti exequias curare competit, aliam ecclesiam funeris eligere de consensu eius, qui eam regit, et monito defuncti parocho proprio.

§ 3. Si extra propriam paroeciam mors acciderit, neque cadaver ad eam translatum fuerit, neque aliqua ecclesia funeris legitime electa, exequiae celebrentur in ecclesia paroeciae ubi mors accidit, nisi alia iure particulari designata sit.

Can. 1178 - Exequiae Episcopi dioecesani in propria ecclesia cathedrali celebrentur, nisi ipse aliam ecclesiam elegerit.

Can. 1179 - Exequiae religiosorum aut sodalium societatis vitae apostolicae generatim celebrantur in propria ecclesia aut oratorio a Superiore, si institutum aut societas sint clericalia, secus a cappellano.

Can. 1180 - § 1. Si paroecia proprium habeat coemeterium, in eo tumulandi sunt fideles defuncti, nisi aliud coemeterium legitime electum fuerit ab ipso defuncto vel ab iis quibus defuncti sepulturam curare competit.

2 項 - 時辰頌禱禮，既是教會的行動，故應看當時情況，敦請其他平信徒參加。

1175 條 - 時辰頌禱禮，應儘可能依照頌禱原訂的每個時辰舉行之。

第 三 題
教會殯葬禮

1176 條 - 1 項 - 為已亡信徒應依法給予教會殯葬禮。

2 項 - 教會殯葬禮是教會藉此為亡者祈求神助，對其遺體致敬，同時也給生者帶來希望的慰藉，故應遵照禮儀法的規定舉行。

3 項 - 教會竭力推崇埋葬屍體的優良習俗，但不禁止火葬，惟不得為違反基督教義而選擇火葬。

第 一 章
殯葬禮之舉行

1177 條 - 1 項 - 為任何已亡信徒，其殯葬禮應在其堂區的教堂中舉行。

2 項 - 任何信徒，或有權為已亡信徒安排殯葬禮者，可選擇另一教堂舉行殯葬禮，惟得有管理該教堂者的同意，並通知已亡信徒的堂區主任。

3 項 - 如死亡發生在自己堂區之外，而遺體未運回堂區，且未依法選擇葬禮聖堂，應在死亡發生地的堂區聖堂舉行殯葬禮；但特別法另有規定者不在此限。

1178 條 - 教區主教之殯葬禮，應在其主教座堂舉行；但其本人選擇另一教堂者，不在此限。

1179 條 - 修會會士以及使徒生活團成員的殯葬禮，一般應在其本人教堂或聖堂舉行；亡者如屬聖職修會或聖職團體，由其上司主持，否則由專職司鐸主持。

1180 條 - 1 項 - 如堂區有自己的墓地，已亡信徒應葬於此；但亡者或有權為亡者辦理喪事者，已依法選擇另一墓地者，不在此限。

§ 2. Omnibus autem licet, nisi iure prohibeantur, eligere coemeterium sepulturae.

Can. 1181 - Ad oblationes occasione funerum quod attinet, serventur praescripta can. 1264, cauto tamen ne ulla fiat in exequiis personarum acceptio neve pauperes debitis exequiis priventur.

Can. 1182 - Expleta tumulatione, inscriptio in librum defunctorum fiat ad normam iuris particularis.

CAPUT II

DE IIS QUIBUS EXEQUIAE ECCLESIASTICAE CONCEDENDAE SUNT AUT DENEGANDAE

Can. 1183 - § 1. Ad exequias quod attinet, christifidelibus catechumeni accensendi sunt.

§ 2. Ordinarius loci permittere potest ut parvuli, quos parentes baptizare intendebant quique autem ante baptismum mortui sunt, exequiis ecclesiasticis donentur.

§ 3. Baptizatis alicui Ecclesiae aut communitati ecclesiali non catholicae adscriptis, exequiae ecclesiasticae concedi possunt de prudenti Ordinarii loci iudicio, nisi constet de contraria eorum voluntate et dummodo minister proprius haberi nequeat.

Can. 1184 - § 1. Exequiis ecclesiasticis privandi sunt, nisi ante mortem aliqua dederint paenitentiae signa:

1° notorie apostatae, haeretici et schismatici;

2° qui proprii corporis cremationem elegerint ob rationes fidei christianae adversas;

3° alii peccatores manifesti, quibus exequiae ecclesiasticae non sine publico fidelium scandalo concedi possunt.

§ 2. Occurrente aliquo dubio, consulatur loci Ordinarius, cuius iudicio standum est.

Can. 1185 - Excluso ab ecclesiasticis exequiis deneganda quoque est quaelibet Missa exequialis.

TITULUS IV

DE CULTU SANCTORUM, SACRARUM IMAGINUM ET RELIQUIARUM

Can. 1186 - Ad sanctificationem populi Dei fovendam, Ecclesia peculiari et filiali christifidelium venerationi commendat Beatam Mariam semper Virginem, Dei Matrem, quam Christus hominum omnium Matrem

2 項 - 除法律禁止者外，任何人均得選擇殯葬墓地。

1181 條 - 至於因葬禮而得的獻儀，應依1264條規定，但應注意不得在殯葬禮上有看人情的事發生，亦勿使窮人應得之殯葬禮被剝奪。

1182 條 - 埋葬完畢，應依特別法的規定，在亡者錄上登記。

第 二 章

教會殯葬禮之應用及其禁例

1183 條 - 1 項 - 有關殯葬禮，慕道者應視同基督信徒。

2 項 - 父母願為之付洗，但未領洗而死去的幼兒，教區教長可准其用教會殯葬禮。

3 項 - 凡在非天主教教會或團體受過洗，而無法找到其教會之聖職人員時，依教區教長之明智審斷，確定其無相反意願者，得予以教會殯葬禮。

1184 條 - 1 項 - 除非死前做出悔改的表示，否則應褫奪其教會殯葬禮者為：

1° 彰名昭著的背教者、異端者、裂教者；

2° 旨在反對基督教義，而選火化其軀體者；

3° 其他顯著罪人，如准其用教會葬禮，不免給予信徒公開惡表者。

2 項 - 遇有疑問，應請示教區教長，並從其決定。

1185 條 - 被褫奪教會殯葬禮者，亦不得為其舉行任何殯葬彌撒。

第 四 題

聖人、聖像、聖髑之敬禮

1186 條 - 為促進天主子民的成聖，教會鼓勵信徒以特殊孝愛之情，敬禮終身童貞聖瑪利亞、天主之母，基督曾立之為眾人之母；

constituit, atque verum et authenticum promovet cultum aliorum Sanctorum, quorum quidem exemplo christifideles aedificantur et intercessione sustentantur.

Can. 1187 - Cultu publico eos tantum Dei servos venerari licet, qui auctoritate Ecclesiae in album Sanctorum vel Beatorum relati sint.

Can. 1188 - Firma maneat praxis in ecclesiis sacras imagines fidelium venerationi proponendi; attamen moderato numero et congruo ordine exponantur, ne populi christiani admiratio excitetur, neve devotioni minus rectae ansa praebeatur.

Can. 1189 - Imagines pretiosae, idest vetustate, arte, aut cultu praestantes, in ecclesiis vel oratoriis fidelium venerationi expositae, si quando reparatione indigeant, numquam restaurentur sine data scripto licentia ab Ordinario; qui, antequam eam concedat, peritos consulat.

Can. 1190 - § 1. Sacras reliquias vendere nefas est.

§ 2. Insignes reliquiae itemque aliae, quae magna populi veneratione honorantur, nequeunt quoquo modo valide alienari neque perpetuo transferri sine Apostolicae Sedis licentia.

§ 3. Praescriptum § 2 valet etiam pro imaginibus, quae in aliqua ecclesia magna populi veneratione honorantur.

TITULUS V
DE VOTO ET IUREIURANDO

CAPUT I
DE VOTO

Can. 1191 - § 1. Votum, idest promissio deliberata ac libera Deo facta de bono possibili et meliore, ex virtute religionis impleri debet.

§ 2. Nisi iure prohibeantur, omnes congruenti rationis usu pollentes, sunt voti capaces.

§ 3. Votum metu gravi et iniusto vel dolo emissum ipso iure nullum est.

Can. 1192 - § 1. Votum est publicum, si nomine Ecclesiae a legitimo Superiore acceptetur; secus privatim.

§ 2. Sollemne, si ab Ecclesia uti tale fuerit agnitum; secus simplex.

§ 3. Personale, quo actio voventis promittitur; reale, quo promittitur res aliqua; mixtum, quod personalis et realis naturam participat.

對其他聖人們，教會亦推動真實和正確的敬禮，使信徒照其榜樣修煉，賴其轉求而得助佑。

1187 條－惟有經教會當局列入聖人或真福冊子上的天主的僕人，始得以公開敬禮恭敬之。

1188 條－在聖堂內供奉聖像，供信友崇敬的習慣應予保留；但應以有限的數量及適當的次序佈置之，以免引起信友的訝異，或授人以敬禮不當之譏。

1189 條－教堂或聖堂內，供奉信徒崇敬的貴重聖像，即以古老、藝術或敬禮著稱者，如需修補，非經教會教長書面許可，絕不可整修，教長給許可前，應先詢問專家。

1190 條－ 1 項－絕對禁止出售聖髑。

2 項－著名的聖髑或其他大受群眾敬禮的聖髑，非有宗座許可，絕不可有效轉讓，亦不得永久轉移。

3 項－對於教堂內普遍受大眾敬禮的聖像， 2 項的規定亦屬有效。

第 五 題
許願與宣誓

第 一 章
許　　願

1191 條－ 1 項－許願乃是在一件可能的且更好的善事上，向天主慎重而自由地做的承諾，且應以宗教虔誠實踐之。

2 項－除非法律禁止者外，凡能正常運用理智者，皆有許願能力。

3 項－由於巨大而又不公之怕懼，或受詐欺而許的願，理應無效。

1192 條－ 1 項－合法上司以教會名義所接受者，為公開願，否則為私人願。

2 項－如被教會承認為隆重者，即為隆重願，否則，為簡單願。

3 項－屬人願，為許願者許下的一項行為；屬事願為許下一件事，混合願則兼有對人對事的性質。

Can. 1193 - Votum non obligat, ratione sui, nisi emittentem.

Can. 1194 - Cessat votum lapsu temporis ad finiendam obligationem appositi, mutatione substantiali materiae promissae, deficiente condicione a qua votum pendet aut eiusdem causa finali, dispensatione, commutatione.

Can. 1195 - Qui potestatem in voti materiam habet, potest voti obligationem tamdiu suspendere, quamdiu voti adimpletio sibi praeiudicium afferat.

Can. 1196 - Praeter Romanum Pontificem, vota privata possunt iusta de causa dispensare, dummodo dispensatio ne laedat ius aliis quaesitum:

1° loci Ordinarius et parochus, quod attinet ad omnes ipsorum subditos atque etiam peregrinos;

2° Superior instituti religiosi aut societatis vitae apostolicae, si sint clericalia iuris pontificii, quod attinet ad sodales, novitios atque personas, quae diu noctuque in domo instituti aut societatis degunt;

3° ii quibus ab Apostolica Sede vel ab Ordinario loci delegata fuerit dispensandi potestas.

Can. 1197 - Opus voto privato promissum potest in maius vel in aequale bonum ab ipso vovente commutari; in minus vero bonum, ab illo cui potestas est dispensandi ad normam can. 1196.

Can. 1198 - Vota ante professionem religiosam emissa suspenduntur, donec vovens in instituto religioso permanserit.

CAPUT II
DE IUREIURANDO

Can. 1199 - § 1. Iusiurandum, idest invocatio Nominis divini in testem veritatis, praestari nequit, nisi in veritate, in iudicio et in iustitia.

§ 2. Iusiurandum quod canones exigunt vel admittunt, per procuratorem praestari valide nequit.

Can. 1200 - § 1. Qui libere iurat se aliquid facturum, peculiari religionis obligatione tenetur implendi, quod iureiurando firmaverit.

§ 2. Iusiurandum dolo, vi aut metu gravi extortum, ipso iure nullum est.

Can. 1201 - § 1. Iusiurandum promissorium sequitur naturam et condiciones actus cui adicitur.

1193 條－發願就其本身而言，僅約束許願之人。

1194 條－有下列情況者，許的願即告終止：為完成願所定的時間已過；所許的事物本身改變；發願所依據的條件已不存在；或發願的目的已不存在；獲得豁免，接受更換。

1195 條－對許願的事物握有主權的人，幾時感到自己因還願受損失，即得暫停履行許願的責任。

1196 條－對於私願，如有正當原因，在不損傷他人既得權利時，除教宗外，能豁免者為：

1° 教區教長及堂區主任為其屬下及旅居者；

2° 修會或使徒生活團的上司，如為宗座直轄的聖職修會或團體，為其會士、初學生，以及日夜在會院內居住的人；

3° 由宗座或教區教長委以豁免權者。

1197 條－私人願所許事工，得由發願者本人更換成較大或相等的善功；但依1196條規定有權豁免願者，得更換成較小的善功。

1198 條－在發修會願之前所許的願，發願人留在修會中時，該願即被擱置。

第 二 章

宣　　誓

1199 條－ 1 項－宣誓，即呼天主聖名證明一事是真的；但只能以真理、明辨及正義而為之。

2 項－法律條文所要求或允許的宣誓，由代理人為之者無效。

1200 條－ 1 項－凡自由發誓將作某事，即應依照誠敬的特殊責任，完成宣誓所肯定的事項。

2 項－以詐欺、暴力或重大怕懼而逼出的宣誓，理應無效。

1201 條－ 1 項－承諾誓言，由其相關之行為性質與條件辨別。

§ 2. Si actui directe vergenti in damnum aliorum aut in praeiudicium boni publici vel salutis aeternae iusiurandum adiciatur, nullam exinde actus consequitur firmitatem.

Can. 1202 - Obligatio iureiurando promissorio inducta desinit:

1° si remittatur ab eo in cuius commodum iusiurandum emissum fuerat;

2° si res iurata substantialiter mutetur, aut, mutatis adiunctis, fiat vel mala vel omnino indifferens, vel denique maius bonum impediat;

3° deficiente causa finali aut condicione sub qua forte iusiurandum datum est;

4° dispensatione, commutatione, ad normam can. 1203.

Can. 1203 - Qui suspendere, dispensare, commutare possunt votum, eandem potestatem eademque ratione habent circa iusiurandum promissorium; sed si iurisiurandi dispensatio vergat in praeiudicium aliorum qui obligationem remittere recusent, una Apostolica Sedes potest iusiurandum dispensare.

Can. 1204 - Iusiurandum stricte est interpretandum secundum ius et secundum intentionem iurantis aut, si hic dolo agat, secundum intentionem illius cui iusiurandum praestatur.

PARS III

DE LOCIS ET TEMPORIBUS SACRIS

TITULUS I

DE LOCIS SACRIS

Can. 1205 - Loca sacra ea sunt quae divino cultui fideliumve sepulturae deputantur dedicatione vel benedictione, quam liturgici libri ad hoc praescribunt.

Can. 1206 - Dedicatio alicuius loci spectat ad Episcopum dioecesanum et ad eos qui ipsi iure aequiparantur; iidem possunt cuilibet Episcopo vel, in casibus exceptionalibus, presbytero munus committere dedicationem peragendi in suo territorio.

Can. 1207 - Loca sacra benedicuntur ab Ordinario; benedictio tamen ecclesiarum reservatur Episcopo dioecesano; uterque vero potest alium sacerdotem ad hoc delegare.

2項－與宣誓有關之行為，如直接損傷別人或者對公益或永遠的得救有害，則該誓毫無效力。

1202條－承諾誓言帶來之責任，在下列情形下得以解除：

1° 如被當事人，即為其利益而宣誓者所豁免；

2° 如誓許的事性質已改變；或者因環境改變而成為惡事，或成為完全無關緊要的事，或阻撓更大的善事；

3° 缺少目的因，或宣誓所附條件已不存在；

4° 依1203條規定，業經豁免或更換。

1203條－凡能中止、豁免、更換聖願者，對承諾誓言因相同理由，亦有同樣的權力，但如誓言的豁免傷及他人利益，而此人拒絕寬宥者，只有宗座得豁免之。

1204條－宣誓應依法律和宣誓者的意向作狹義的解釋，如宣誓者是出於欺騙，則依承當宣誓的意向解釋之。

第三編
聖地與節期

第一題
聖地

1205條－聖地是按照禮儀書規定的奉獻禮或祝福禮，祝聖為恭敬天主或殯葬信徒的地方。

1206條－聖地之奉獻禮由教區主教，或權力與之相等者施行；他們得在其地區內委託任何一位主教，或在特殊情況下，委託司鐸施行之。

1207條－聖地由教會教長祝福，但教堂的祝福禮則保留予教區主教，二者皆得派別位司鐸代行。

Can. 1208 - De peracta dedicatione vel benedictione ecclesiae, itemque de benedictione coemeterii redigatur documentum, cuius alterum exemplar in curia dioecesana, alterum in ecclesiae archivo servetur.

Can. 1209 - Dedicatio vel benedictio alicuius loci, modo nemini damnum fiat, satis probatur etiam per unum testem omni exceptione maiorem.

Can. 1210 - In loco sacra ea tantum admittantur quae cultui, pietati, religioni exercendis vel promovendis inserviunt, ac vetatur quidquid a loci sanctitate absonum sit. Ordinarius vero per modum actus alios usus, sanctitati tamen loci non contrarios, permittere potest.

Can. 1211 - Loca sacra violantur per actiones graviter iniuriosas cum scandalo fidelium ibi positas, quae, de iudicio Ordinarii loci, ita graves et sanctitati loci contrariae sunt ut non liceat in eis cultum exercere, donec ritu paenitentiali ad normam librorum liturgicorum iniuria reparetur.

Can. 1212 - Dedicationem vel benedictionem amittunt loca sacra, si magna ex parte destructa fuerint, vel ad usus profanos permanenter decreto competentis Ordinarii vel de facto reducta.

Can. 1213 - Potestates suas et munera auctoritas ecclesiastica in locis sacris libere exercet.

CAPUT I
DE ECCLESIIS

Can. 1214 - Ecclesiae nomine intellegitur aedes sacra divino cultui destinata, ad quam fidelibus ius est adeundi ad divinum cultum praesertim publice exercendum.

Can. 1215 - § 1. Nulla ecclesia aedificetur sine expresso Episcopi dioecesani consensu scriptis dato.

§ 2. Episcopus dioecesanus consensum ne praebeat nisi, audito consilio presbyterali et vicinarum ecclesiarum rectoribus, censeat novam ecclesiam bono animarum inservire posse, et media ad ecclesiae aedificationem et ad cultum divinum necessaria non esse defutura.

§ 3. Etiam instituta religiosa, licet consensum constituendae novae domus in dioecesi vel civitate ab Episcopo dioeces ano rettulerint, antequam tamen ecclesiam in certo ac determinato loco aedificent, eiusdem licentiam obtinere debent.

Can. 1216 - In ecclesiarum aedificatione et refectione, adhibito peritorum consilio, serventur principia et normae liturgiae et artis sacrae.

1208條－聖堂奉獻禮或祝福禮完成後，應作成證件，對墓地的祝福禮亦同，此證件一份保存在主教公署，另一份存於教堂檔案處。

1209條－聖地的奉獻禮或祝福禮的證明，在不損及任何人的情形下，由一位完全可靠的證人為之即可。

1210條－在聖地內只允許舉行或推動有關敬禮、虔誠和宗教事項，禁止任何與該聖地的聖潔不合的事。但教會教長可以偶而准許不相反聖地聖潔的其他用途。

1211條－在聖地遭到嚴重的褻瀆行為，因而給予信徒惡表時，如教區教長認為嚴重程度足以毀壞該地之聖潔，即不准在該地舉行敬禮，直至按禮儀書以贖罪禮賠補侮辱為止。

1212條－如聖地大部份受到損壞，經主管教長的決定或實際已改為永久俗事之用，則喪失其奉獻或祝福之效。

1213條－教會當局在聖地內得自由行使其權力和職務。

第一章
教堂

1214條－教堂一詞解說為專作敬拜天主的神聖殿堂，信徒有權到此作崇敬天主的敬禮，特別是公開舉行的敬禮。

1215條－1項－無教區主教書面給予的明顯同意，不得建造任何教堂。

2項－教區主教於聆聽司鐸諮議會及附近教堂主持神父意見後，認為新建教堂為人靈有益，且建造教堂的條件以及為恭敬天主所需者將不致匱乏，始得給予同意。

3項－至於修會，雖已有教區主教的同意，得在教區內或城市內建造會院，但在某一固定地區建造教堂之前，仍應得到教區主教的同意。

1216條－在建造或整修教堂時，應詢問專家，並遵守禮儀及聖教藝術的原則和法規。

Can. 1217 - § 1. Aedificatione rite peracta, nova ecclesia quam primum dedicetur aut saltem benedicatur, sacrae liturgiae legibus servatis.

§ 2. Sollemni ritu dedicentur ecclesiae, praesertim cathedrales et paroeciales.

Can. 1218 - Unaquaeque ecclesia suum habeat titulum qui, peracta ecclesiae dedicatione, mutari nequit.

Can. 1219 - In ecclesia legitime dedicata vel benedicta omnes actus cultus divini perfici possunt, salvis iuribus paroecialibus.

Can. 1220 - § 1. Curent omnes ad quos res pertinet, ut in ecclesiis illa munditia ac decor serventur, quae domum Dei addeceant, et ab iisdem arceatur quidquid a sanctitate loci absonum sit.

§ 2. Ad bona sacra et pretiosa tuenda ordinaria conservationis cura et opportuna securitatis media adhibeantur.

Can. 1221 - Ingressus in ecclesiam tempore sacrarum celebrationum sit liber et gratuitus.

Can. 1222 - § 1. Si qua ecclesia nullo modo ad cultum divinum adhiberi queat et possibilitas non detur eam reficiendi, in usum profanum non sordidum ab Episcopo dioecesano redigi potest.

§ 2. Ubi aliae graves causae suadeant ut aliqua ecclesia ad divinum cultum amplius non adhibeatur, eam Episcopus dioecesanus, audito consilio presbyterali, in usum profanum non sordidum redigere potest, de consensu eorum qui iura in eadem sibi legitime vindicent, et dummodo animarum bonum nullum inde detrimentum capiat.

CAPUT II

DE ORATORIIS ET DE SACELLIS PRIVATIS

Can. 1223 - Oratorii nomine intellegitur locus divino cultui, in commodum alicuius communitatis vel coetus fidelium eo convenientium de licentia Ordinarii destinatus, ad quem etiam alii fideles de consensu Superioris competentis accedere possunt.

Can. 1224 - § 1. Ordinarius licentiam ad constituendum oratorium requisitam ne concedat, nisi prius per se vel per alium locum ad oratorium destinatum visitaverit et decenter instructum reppererit.

§ 2. Data autem licentia, oratorium ad usus profanos converti nequit sine eiusdem Ordinarii auctoritate.

1217條－1項－新教堂合格建成後，應儘早依神聖禮儀的法規，舉行奉獻禮或祝福禮。

2項－教堂應以隆重的典禮舉行奉獻，尤其是主教座堂或堂區的教堂。

1218條－每座教堂皆應命名，完成奉獻禮後，即不能更改。

1219條－在依法舉行奉獻禮或祝福禮的教堂內，得舉行一切恭敬天主的敬禮，但堂區的權利保持不變。

1220條－1項－凡有關人員皆應設法使教堂保持合乎天主聖殿的清潔和美觀，禁絕一切與聖堂的聖善不合的事物。

2項－為保護貴重聖物，應運用正常的保存方法，以及適當的安全措施。

1221條－在舉行神聖典禮時，進教堂應是自由的、免費的。

1222條－1項－如某間教堂完全無法用於恭敬天主的敬禮，又無法修復，教區主教得將之改為俗世而不卑污的用途。

2項－凡有其他重大原因，使某座教堂不宜再舉行恭敬天主的敬禮，教區主教在聆聽司鐸諮議會後，並獲得合法持有該堂權利者的同意，只要人靈利益不因此受損，即得將該堂改為俗世的而不卑污的用途。

第二章

經堂及私人小堂

1223條－經堂是指經教會教長之許可，專供某一團體或為在該處聚合的信徒，敬禮天主的地方；但其他信徒經主管上司的同意，亦可進入。

1224條－1項－教會教長應先親自或派人視察經堂佔用的地方，認為佈置得體，始可給予設立經堂所必要的許可。

2項－經堂一經許可設立，如無該教長的批准，不得挪為俗用。

Can. 1225 - In oratoriis legitime constitutis omnes celebrationes sacrae peragi possunt, nisi quae iure aut Ordinarii loci praescripto excipiantur, aut obstent normae liturgicae.

Can. 1226 - Nomine sacelli privati intellegitur locus divino cultui, in commodum unius vel plurium personarum physicarum, de licentia Ordinarii loci destinatus.

Can. 1227 - Episcopi sacellum privatum sibi constituere possunt, quod iisdem iuribus ac oratorium gaudet.

Can. 1228 - Firmo praescripto can. 1227, ad Missam aliasve sacras celebrationes in aliquo sacello privato peragendas requiritur Ordinarii loci licentia.

Can. 1229 - Oratoria et sacella privata benedici convenit secundum ritum in libris liturgicis praescriptum; debent autem esse divino tantum cultui reservata et ab omnibus domesticis usibus libera.

CAPUT III
DE SANCTUARIIS

Can. 1230 - Sanctuarii nomine intelleguntur ecclesia vel alius locus sacer ad quos, ob peculiarem pietatis causam, fideles frequentes, approbante Ordinario loci, peregrinantur.

Can. 1231 - Ut sanctuarium dici possit nationale, accedere debet approbatio Episcoporum conferentiae; ut dici possit internationale, requiritur approbatio Sanctae Sedis.

Can. 1232 - § 1. Ad approbanda statuta sanctuarii dioecesani, competens est Ordinarius loci; ad statuta sanctuarii nationalis, Episcoporum conferentia; ad statuta sanctuarii internationalis, sola Sancta Sedes.

§ 2. In statutis determinentur praesertim finis, auctoritas rectoris, dominium et administratio bonorum.

Can. 1233 - Sanctuariis quaedam privilegia concedi poterunt, quoties locorum circumstantiae, peregrinantium frequentia et praesertim fidelium bonum id suadere videantur.

Can. 1234 - § 1. In sanctuariis abundantius fidelibus suppeditentur media salutis, verbum Dei sedulo annuntiando, vitam liturgicam praesertim per Eucharistiae et paenitentiae celebrationem apte fovendo, necnon probatas pietatis popularis formas colendo.

§ 2. Votiva artis popularis et pietatis documenta in sanctuariis aut locis adiacentibus spectabilia serventur atque secure custodiantur.

1225條－在合法建立的經堂內，得舉行一切神聖典禮；但如法律或教區教長命令有例外者，或為禮儀規則所禁止者，不得舉行。

1226條－私人小堂，是指經教區教長准許，供一人或幾個自然人，敬禮天主的地方。

1227條－主教可為自己設置私人小堂，享有經堂同樣的權利。

1228條－除1227條規定外，為在某一私人小堂內舉行彌撒或其他典禮，需要教區教長的准許。

1229條－經堂及私人小堂，宜按禮儀書所定禮規祝福之，應專留作敬禮天主之用，排除一切家庭用途。

第 三 章

朝聖地

1230條－朝聖地是由於特別敬禮，經教區教長批准，讓信徒們前往朝聖之聖堂或聖地。

1231條－國家朝聖地應由主教團批准，國際朝聖地，應由聖座批准。

1232條－1項－教區教長有權批准教區朝聖地的章程；主教團有權批准國家朝聖地的章程；只有聖座有權批准國際朝聖地的章程。

2項－章程中應特別指定聖地的目標，輔導神父的權力，財產的主權和管理。

1233條－當地方環境、朝聖者眾多、尤其信徒的益處，有必要時，可給予朝聖者某些特恩。

1234條－1項－應在朝聖地為信徒提供豐富的得救方法，即著重宣報天主聖言，特別藉感恩祭和懺悔禮，適當培養禮儀生活，以及推廣民間正當的熱心神工。

2項－民間還願的藝術品和在聖地或其周遭發生的矚目的敬禮盛事之文件，應加以收藏，並妥為保管。

CAPUT IV
DE ALTARIBUS

Can. 1235 - § 1. Altare, seu mensa super quam Sacrificium eucharisticum celebratur, fixum dicitur, si ita exstruatur ut cum pavimento cohaereat ideoque amoveri nequeat; mobile vero, si transferri possit.

§ 2. Expedit in omni ecclesia altare fixum inesse; ceteris vero in locis, sacris celebrationibus destinatis, altare fixum vel mobile.

Can. 1236 - § 1. Iuxta traditum Ecclesiae morem mensa altaris fixi sit lapidea, et quidem ex unico lapide naturali; attamen etiam alia materia digna et solida, de iudicio Episcoporum conferentiae, adhiberi potest. Stipites vero seu basis ex qualibet materia confici possunt.

§ 2. Altare mobile ex qualibet materia solida, usui liturgico congruenti, exstrui potest.

Can. 1237 - § 1. Altaria fixa dedicanda sunt, mobilia vero dedicanda aut benedicenda, iuxta ritus in liturgicis libris praescriptos.

§ 2. Antiqua traditio Martyrum aliorumve Sanctorum reliquias sub altari fixo condendi servetur, iuxta normas in libris liturgicis traditas.

Can. 1238 - § 1. Altare dedicationem vel benedictionem amittit ad normam can. 1212.

§ 2. Per reductionem ecclesiae vel alius loci sacri ad usus profanos, altaria sive fixa sive mobilia non amittunt dedicationem vel benedictionem.

Can. 1239 - § 1. Altare tum fixum tum mobile divino dumtaxat cultui reservandum est, quolibet profano usu prorsus excluso.

§ 2. Subtus altare nullum sit reconditum cadaver; secus Missam super illud celebrare non licet.

CAPUT V
DE COEMETERIIS

Can. 1240 - § 1. Coemeteria Ecclesiae propria, ubi fieri potest, habeantur, vel saltem spatia in coemeteriis civilibus fidelibus defunctis destinata, rite benedicenda.

§ 2. Si vero hoc obtineri nequeat, toties quoties singuli tumuli rite benedicantur.

Can. 1241 - § 1. Paroeciae et instituta religiosa coemeterium proprium habere possunt.

第四章
祭台

1235條－1項－祭台是在其上舉行感恩祭的臺案；其建造連結於地面而不能移動者，稱為固定祭台，其能移動者，稱為活動祭台。

2項－在所有的教堂內宜有固定祭台；在其他舉行神聖典禮的地方，可有固定的或活動的祭台。

1236條－1項－依教會傳統習慣，固定祭台抬面應是石頭的，且應為整塊天然石，但也可以按照主教團的定斷，用其他相稱的，堅固的材料；支柱或基礎可用任何材料。

2項－活動祭台可用任何符合禮儀用途的堅固材料。

1237條－1項－固定祭台應依禮儀書所定禮規舉行奉獻禮，活動祭台則應舉行奉獻禮或祝福禮。

2項－將殉道者或其他聖人聖髑嵌鑲於固定祭台上的古老傳統，得依禮儀書的規定予以保留。

1238條－1項－依1212條的規定，祭台將喪失其奉獻或祝福之效。

2項－教堂或其他聖地改為俗世用途時，祭台無論是固定的或活動的，並不因此喪失其奉獻或祝福之效。

1239條－1項－無論是固定的或活動的祭台，應保留專為恭敬天主而用，決不許作任何俗世之用。

2項－在祭台下方不得掩埋任何屍體，否則不得在其上舉行彌撒。

第五章
墓地

1240條－1項－在可能範圍內，教會應有自己的墓地，或至少在民眾墓地內為已亡信徒劃出一區，並照禮規行祝福禮。

2項－如無此類設施，墳墓應每次單獨照禮規行祝福禮。

1241條－1項－堂區和修會得有自己的墓地。

§ 2. Etiam aliae personae iuridicae vel familiae habere possunt peculiare coemeterium seu sepulcrum, de iudicio Ordinarii loci benedicendum.

Can. 1242 - In ecclesiis cadavera ne sepeliantur, nisi agatur de Romano Pontifice aut Cardinalibus vel Episcopis dioecesanis etiam emeritis in propria ecclesia sepeliendis.

Can. 1243 - Opportunae normae de disciplina in coemeteriis servanda, praesertim ad eorum indolem sacram tuendam et fovendam quod attinet, iure particulari statuantur.

TITULUS II
DE TEMPORIBUS SACRIS

Can. 1244 - § 1. Dies festos itemque dies paenitentiae, universae Ecclesiae communes, constituere, transferre, abolere, unius est supremae ecclesiasticae auctoritatis, firmo praescripto can. 1246, § 2.

§ 2. Episcopi dioecesani peculiares suis dioecesibus seu locis dies festos aut dies paenitentiae possunt, per modum tantum actus, indicere.

Can. 1245 - Firmo iure Episcoporum dioecesanorum de quo in can. 87, parochus, iusta de causa et secundum Episcopi dioecesani praescripta, singulis in casibus concedere potest dispensationem ab obligatione servandi diem festum vel diem paenitentiae aut commutationem eiusdem in alia pia opera; idque potest etiam Superior instituti religiosi aut societatis vitae apostolicae, si sint clericalia iuris pontificii, quoad proprios subditos aliosque in domo diu noctuque degentes.

CAPUT I
DE DIEBUS FESTIS

Can. 1246 - § 1. Dies dominica in qua mysterium paschale celebratur, ex apostolica traditione, in universa Ecclesia uti primordialis dies festus de praecepto servanda est. Itemque servari debent dies Nativitatis Domini Nostri Iesu Christi, Epiphaniae, Ascensionis et sanctissimi Corporis et Sanguinis Christi, Sanctae Genetricis Mariae, eiusdem Immaculatae Conceptionis et Assumptionis, sancti Ioseph, sanctorum Petri et Pauli Apostolorum, omnium denique Sanctorum.

§ 2. Episcoporum conferentia tamen potest, praevia Apostolicae Sedis approbatione, quosdam ex diebus festis de praecepto abolere vel ad diem dominicam transferre.

2 項 - 其他法人或家庭亦可有自己的墓地或墳墓，亦應依教區教長的斷定行祝福禮。

1242 條 - 不得在聖堂內埋葬遺體，但教宗或樞機，或教區主教，即便已榮休，得埋在自己的教堂內。

1243 條 - 為墓地應制定適當規則，為維護並提升墓地之神聖性，更應制定特別法。

第 二 題
聖教節期

1244 條 - 1 項 - 普世教會的共同慶節與補贖日的制定，移動和廢除，皆屬教會最高當局；但應遵守1246條 2 項之規定。

2 項 - 教區主教在自己的教區或地方，得臨時規定特殊的慶節和補贖日。

1245 條 - 除遵守87條有關教區主教之權利外，堂區主任因正當理由並依教區主教的規定，得在個別情況下，豁免守慶節或守補贖日之義務，或將之變更為其他善功；修會及使徒生活團的上司，如為宗座管轄的聖職修會或團體，對自己屬下或在會院日夜居住的人員，得作同樣的豁免。

第 一 章
慶　　節

1246 條 - 1 項 - 根據宗徒的傳統，為紀念逾越奧蹟的主日，應在普世教會內，首先奉為當守的法定慶節。同樣當遵守者，有我們的主耶穌基督的聖誕節、主顯節、耶穌升天節、基督聖體聖血節、天主之母節、聖母始胎無原罪節、聖母升天節、聖若瑟節、聖伯多祿及聖保祿宗徒節、諸聖節。

2 項 - 但主教團，經由宗座的批准，得將某些當遵守的慶節取消或移至主日。

Can. 1247 - Die dominica aliisque diebus festis de praecepto fideles obligatione tenentur Missam participandi; abstineant insuper ab illis operibus et negotiis quae cultum Deo reddendum, laetitiam diei Domini propriam, aut debitam mentis ac corporis relaxationem impediant.

Can. 1248 - § 1. Praecepto de Missa participanda satisfacit qui Missae assistit ubicumque celebratur ritu catholico vel ipso die festo vel vespere diei praecedentis.

§ 2. Si deficiente ministro sacro aliave gravi de causa participatio eucharisticae celebrationis impossibilis evadat, valde commendatur ut fideles in liturgia Verbi, si quae sit in ecclesia paroeciali aliove sacro loco, iuxta Episcopi dioecesani praescripta celebrata, partem habeant, aut orationi per debitum tempus personaliter aut in familia vel pro opportunitate in familiarum coetibus vacent.

CAPUT II
DE DIEBUS PAENITENTIAE

Can. 1249 - Omnes christifideles, suo quisque modo, paenitentiam agere ex lege divina tenentur; ut vero cuncti communi quadam paenitentiae observatione inter se coniungantur, dies paenitentiales praescribuntur, in quibus christifideles speciali modo orationi vacent, opera pietatis et caritatis exerceant, se ipsos abnegent, proprias obligationes fidelius adimplendo et praesertim ieiunium et abstinentiam, ad normam canonum qui sequuntur, observando.

Can. 1250 - Dies et tempora paenitentialia in universa Ecclesia sunt singulae feriae sextae totius anni et tempus quadragesimae.

Can. 1251 - Abstinentia a carnis comestione vel ab alio cibo iuxta conferentiae Episcoporum praescripta, servetur singulis anni sextis feriis, nisi cum aliquo die inter sollemnitates recensito occurrant; abstinentia vero et ieiunium, feria quarta Cinerum et feria sexta in Passione et Morte Domini Nostri Iesu Christi.

Can. 1252 - Lege abstinentiae tenentur qui decimum quartum aetatis annum expleverint; lege vero ieiunii adstringuntur omnes aetate maiores usque ad annum inceptum sexagesimum. Curent tamen animarum pastores et parentes ut etiam ii qui, ratione minoris aetatis ad legem ieiunii et abstinentiae non tenentur, ad genuinum paenitentiae sensum informentur.

Can. 1253 - Episcoporum conferentia potest pressius determinare observantiam ieiunii et abstinentiae, necnon alias formas paenitentiae, praesertim opera caritatis et exercitationes pietatis, ex toto vel ex parte pro abstinentia et ieiunio substituere.

1247 條 - 主日及當守的法定節日，信徒有責任參與彌撒；而且應停止一切有礙於恭敬天主，主日的喜樂，或心神和肉身應有的舒解的工作及業務。

1248 條 - 1 項 - 無論在慶節本日或前夕，參與任何地方舉行的天主教禮彌撒者，即滿全參與彌撒的誡命。

2 項 - 如因缺乏聖職人員，或因其他重大原因，無法參與感恩祭時，切望信徒參加在本堂區聖堂或在其他聖地，依教區主教規定所舉行的聖道禮儀；或個人以相當的時間做祈禱，或在家中祈禱，或斟酌情形，幾個家庭團聚做祈禱。

第 二 章

補贖日

1249 條 - 所有基督信徒都應依神律，照每人的方式作補贖；但為使大家聯合起來奉行共同補贖，遂有補贖日期之規定，在此期間基督信徒應以特別方式專務祈禱，實踐虔誠和愛德的工作，並藉更忠信的盡自己的本分，特別藉遵守下列條文所規定的大小齋而克制自己。

1250 條 - 在普世教會內，補贖日期和時間，為全年的每個星期五和四旬期。

1251 條 - 全年每星期五應守小齋，不食肉類，或主教團所規定的其他食物，但星期五遇到節日則除外；聖灰禮儀星期三，及我主耶穌基督受難聖死日星期五，應守大小齋。

1252 條 - 凡滿十四歲者應遵守小齋法；凡成年人而未滿六十歲者應遵守大齋法。但對年紀幼小而不受大小齋法約束者，人靈的牧者及父母應設法培養他們補贖的真精神。

1253 條 - 主教團得進一步規定守大小齋的方式，而且還得以其他補贖方式，特別是愛德工作，熱心神功，代替全部或部份大小齋。

LIBER V
DE BONIS ECCLESIAE TEMPORALIBUS

Can. 1254 - § 1. Ecclesia catholica bona temporalia iure nativo, independenter a civili potestate, acquirere, retinere, administrare et alienare valet ad fines sibi proprios prosequendos.

§ 2. Fines vero proprii praecipue sunt: cultus divinus ordinandus, honesta cleri aliorumque ministrorum sustentatio procuranda, opera sacri apostolatus et caritatis, praesertim erga egenos, exercenda.

Can. 1255 - Ecclesia universa atque Apostolica Sedes, Ecclesiae particulares necnon alia quaevis persona iuridica, sive publica sive privata, subiecta sunt capacia bona temporalia acquirendi, retinendi, administrandi et alienandi ad normam iuris.

Can. 1256 - Dominium bonorum, sub suprema auctoritate Romani Pontificis, ad eam pertinet iuridicam personam, quae eadem bona legitime acquisiverit.

Can. 1257 - § 1. Bona temporalia omnia quae ad Ecclesiam universam, Apostolicam Sedem aliasve in Ecclesia personas iuridicas publicas pertinent, sunt bona ecclesiastica et reguntur canonibus qui sequuntur, necnon propriis statutis.

§ 2. Bona temporalia personae iuridicae privatae reguntur propriis statutis, non autem hisce canonibus, nisi expresse aliud caveatur.

Can. 1258 - In canonibus qui sequuntur nomine Ecclesiae significatur non solum Ecclesia universa aut Sedes Apostolica, sed etiam quaelibet persona iuridica publica in Ecclesia, nisi ex contextu sermonis vel ex natura rei aliud appareat.

TITULUS I
DE ACQUISITIONE BONORUM

Can. 1259 - Ecclesia acquirere bona temporalia potest omnibus iustis modis iuris sive naturalis sive positivi, quibus aliis licet.

Can. 1260 - Ecclesiae nativum ius est exigendi a christifidelibus, quae ad fines sibi proprios sint necessaria.

第 五 卷
教 會 財 產

1254 條 - 1項 - 天主教會為了實現自己追求的目標，對現世財物，有取得、持有、管理和轉移的天賦權力，不受政權的支配。

2 項 - 運用財產的主要目的是：維護對天主的敬禮，維持聖職人員及其職員的合理生活費用，興辦傳教及慈善事業，特別是扶困濟貧的工作。

1255 條 - 普世教會以及宗座，個別教會和教會內的任何法人或私法人，皆有權依法取得、保存、管理和轉移現世財產。

1256 條 - 財產主權，須在教宗最高權力之下，歸屬於合法取得此財產的法人。

1257 條 - 1 項 - 所有歸屬於普世教會、宗座和其他在教會內公法人的財產，皆為教會財產，應依下列法條及專有章程管理之。

2 項 - 私法人的財產則依其機構的專有章程，而不依這些法律條文管理之；但明文另有規定者不在此限。

1258 條 - 下列法律條文中所指教會，不但指普世教會或宗座，亦指教會中任何公法人，除非從上下文或事務的性質看另有所指。

第 一 題
財 產 之 取 得

1259 條 - 教會依自然法及成文法，得照常人使用的一切正當方式，取得現世的財產。

1260 條 - 教會依天賦權力，得向基督信徒索求為達成本身目的之所需。

Can. 1261 - § 1. Integrum est christifidelibus bona temporalia in favorem Ecclesiae conferre.

§ 2. Episcopus dioecesanus fideles de obligatione, de qua in can. 222, § 1, monere tenetur et opportuno modo eam urgere.

Can. 1262 - Fideles subsidia Ecclesiae conferant per subventiones rogatas et iuxta normas ab Episcoporum conferentia latas.

Can. 1263 - Ius est Episcopo dioeces ano, auditis consilio a rebus oeconomicis et consilio presbyterali, pro dioecesis necessitatibus, personis iuridicis publicis suo regimini subiectis moderatum tributum, earum redditibus proportionatum, imponendi; ceteris personis physicis et iuridicis ipsi licet tantum, in casu gravis necessitatis et sub iisdem condicionibus, extraordinariam et moderatam exactionem imponere, salvis legibus et consuetudinibus particularibus quae eidem potiora iura tribuant.

Can. 1264 - Nisi aliud iure cautum sit, conventus Episcoporum provinciae est:

1° praefinire taxas pro actibus potestatis exsecutivae gratiosae vel pro exsecutione rescriptorum Sedis Apostolicae, ad ipsa Sede Apostolica approbandas;

2° definire oblationes occasione ministrationis sacramentorum et sacramentalium.

Can. 1265 - § 1. Salvo iure religiosorum mendicantium, vetatur persona quaevis privata, sive physica sive iuridica, sine proprii Ordinarii et Ordinarii loci licentia, in scriptis data, stipem cogere pro quolibet pio aut ecclesiastico instituto vel fine.

§ 2. Episcoporum conferentia potest normas de stipe quaeritanda statuere, quae ab omnibus servari debent, iis non exclusis, qui ex institutione mendicantes vocantur et sunt.

Can. 1266 - In omnibus ecclesiis et oratoriis, etiam ad instituta religiosa pertinentibus, quae de facto habitualiter christifidelibus pateant, Ordinarius loci praecipere potest ut specialis stips colligatur pro determinatis inceptis paroecialibus, dioecesanis, nationalibus vel universalibus, ad curiam dioecesanam postea sedulo mittenda.

Can. 1267 - § 1. Nisi contrarium constet, oblationes quae fiunt Superioribus vel administratoribus cuiusvis personae iuridicae ecclesiasticae, etiam privatae, praesumuntur ipsi personae iuridicae factae.

§ 2. Oblationes, de quibus in § 1, repudiari nequeunt nisi iusta de causa et, in rebus maioris momenti, de licentia Ordinarii, si agitur de persona

1261條－1項－基督信徒得以現世財物作捐獻，支援教會。

2項－教區主教應勸告信徒善盡222條1項規定的義務，並應以適當的方式督促其盡此義務。

1262條－基督信徒應以捐助方式並按主教團公佈的規定，資助教會。

1263條－教區主教為教區需要，於徵詢經濟委員會及司鐸諮議會後，有權向隸屬其管轄的公法人，量其收入，徵收小量稅；對其他自然人和私法人，另可在重大緊急情況和相同的條件下，偶爾課少量的稅；但有別法和習慣，給予主教更優惠的權利者不在此限。

1264條－除法律另有規範者外，教省主教會議得：

1° 為執行施惠權力的行為，或為執行宗座覆文規定應繳費用，唯須由宗座批准；

2° 規定因施行聖事及聖儀應收之獻儀。

1265條－1項－除靠佈施為生的修會會士之權利外，無本人教長和教區教長的書面准許，禁止任何私人，不論是自然人或法人，為任何善會或教會團體，或為任何目的募款。

2項－主教團得訂立募捐章程，人人均應遵守，即使靠佈施維生的修會亦不例外。

1266條－為支援本國的或世界的某些堂區、教區，本國或世界興辦的事業，教區教長得令在所有的教堂、經堂，以及事實上為教友經常開放的修會教堂和經堂，集斂特別捐款，然後妥善地送交主教公署。

1267條－1項－除非另有規定，凡交與教會法人，包括私法人的上司或管理人的捐獻，推定歸於該法人。

2項－1項所言捐獻，除有正當原因外，不得拒收，而在重大關係之事上，如為公法人，則需有教會教長之許可，才可拒收；接受而

iuridica publica; eiusdem Ordinarii licentia requiritur ut acceptentur quae onere modali vel condicione gravantur, firmo praescripto can. 1295.

§ 3. Oblationes a fidelibus ad certum finem factae, nonnisi ad eundem finem destinari possunt.

Can. 1268 - Praescriptionem, tamquam acquirendi et se liberandi modum, Ecclesia pro bonis temporalibus recipit, ad normam cann. 197-199.

Can. 1269 - Res sacrae, si in dominio privatorum sunt, praescriptione acquiri a privatis personis possunt, sed eas adhibere ad usus profanos non licet, nisi dedicationem vel benedictionem amiserint; si vero ad personam iuridicam ecclesiasticam publicam pertinent, tantum ab alia persona iuridica ecclesiastica publica acquiri possunt.

Can. 1270 - Res immobiles, mobiles pretiosae, iura et actiones sive personales sive reales, quae pertinent ad Sedem Apostolicam, spatio centum annorum praescribuntur; quae ad aliam personam iuridicam publicam ecclesiasticam pertinent, spatio triginta annorum.

Can. 1271 - Episcopi, ratione vinculi unitatis et caritatis, pro suae dioecesis facultatibus, conferant ad media procuranda, quibus Sedes Apostolica secundum temporum condiciones indiget, ut servitium erga Ecclesiam universam rite praestare valeat.

Can. 1272 - In regionibus ubi beneficia proprie dicta adhuc exsistunt, Episcoporum conferentiae est, opportunis normis cum Apostolica Sede concordatis et ab ea approbatis, huiusmodi beneficiorum regimen moderari, ita ut reditus, immo quatenus possibile sit ipsa dos beneficiorum ad institutum, de quo in can. 1274, § 1, paulatim deferatur.

TITULUS II

DE ADMINISTRATIONE BONORUM

Can. 1273 - Romanus Pontifex, vi primatus regiminis, est omnium bonorum ecclesiasticorum supremus administrator et dispensator.

Can. 1274 - § 1. Habeatur in singulis dioecesibus speciale institutum, quod bona vel oblationes colligat eum in finem ut sustentationi clericorum, qui in favorem dioecesis servitium praestant, ad normam can. 281 provideatur, nisi aliter eisdem provisum sit.

§ 2. Ubi praevidentia socialis in favorem cleri nondum apte ordinata est, curet Episcoporum conferentia ut habeatur institutum, quo securitati sociali clericorum satis provideatur.

附有行為責任或條件之捐獻，除遵守1295條規定外，也須有上述教長之許可。

3項－信友為一定目的所作捐獻，只能為該目的而使用。

1268條－教會依197至199條規定，接受俗世法令有關時效之法律，作為取得現世財物和免除債務之手段。

1269條－私人所有之聖物，得由別人依照規定取得，但除喪失祝聖或祝福外，不許作俗物用；屬於教會公法人之聖物，則只能由教會其他公法人取得。

1270條－凡屬於宗座的不動產、貴重的動產、權利和股票，無論是屬人的，或寶物的，其屬於宗座的，過百年限期才可轉讓；其屬教會公法人的，過三十年限期，即可轉讓。

1271條－出於擁護至一性及愛德，主教們應依教區的財力，給宗座提供合乎時代環境所需補助，以能妥善為普世教會服務。

1272條－在尚有真正俸祿的地區，主教團應依照與宗座之協議和所批准的適當法規，管理此類俸祿，使其收入，和包括其原始基金，逐漸納入1274條1項所列的機構內。

第二題
財產之管理

1273條－羅馬教宗以其掌權的首席地位，是教會一切財產的最高管理人和支配人。

1274條－1項－在每個教區內應設特別機構，以募集財產及捐獻，其目的在維持為教區服務之聖職人的生活，照281條規定所備述者；但已另有照顧者不在此例。

2項－在尚未給聖職人設置社會福利的地區，主教團應設立機構，使聖職人員獲得社會保險的充分照顧。

§ 3. In singulis dioecesibus constituatur, quatenus opus sit, massa communis qua valeant Episcopi obligationibus erga alias personas Ecclesiae deservientes satisfacere variisque dioecesis necessitatibus occurrere, quaque etiam dioeceses divitiores possint pauperioribus subvenire.

§ 4. Pro diversis locorum adiunctis, fines de quibus in §§2 et 3 aptius obtineri possunt per instituta dioecesana inter se foederata, vel per cooperationem aut etiam per convenientem consociationem pro variis dioecesibus, immo et pro toto territorio ipsius Episcoporum conferentiae constitutam.

§ 5. Haec instituta, si fieri possit, ita constituenda sunt, ut efficaciam quoque in iure civili obtineant.

Can. 1275 - Massa bonorum ex diversis dioecesibus provenientium administratur secundum normas ab Episcopis, quorum interest, opportune concordatas.

Can. 1276 - § 1. Ordinarii est sedulo advigilare administrationi omnium bonorum, quae ad personas iuridicas publicas sibi subiectas pertinent, salvis legitimis titulis quibus eidem Ordinario potiora iura tribuantur.

§ 2. Habita ratione iurium, legitimarum consuetudinum et circumstantiarum, Ordinarii, editis peculiaribus instructionibus intra fines iuris universalis et particularis, universum administrationis bonorum ecclesiasticorum negotium ordinandum curent.

Can. 1277 - Episcopus dioecesanus quod attinet ad actus administrationis ponendos, qui, attento statu oeconomico dioecesis, sunt maioris momenti, consilium a rebus oeconomicis et collegium consultorum audire debet; eiusdem tamen consilii atque etiam collegii consultorum consensu eget, praeterquam in casibus iure universali vel tabulis fundationis specialiter expressis, ad ponendos actus extraordinariae administrationis. Conferentiae autem Episcoporum est definire quinam actus habendi sint extraordinariae administrationis.

Can. 1278 - Praeter munera de quibus in can. 494, §§3 et 4, oeconomo committi possunt ab Episcopo dioecesano munera de quibus in cann. 1276, § 1 et 1279, § 2.

Can. 1279 - § 1. Administratio bonorum ecclesiasticorum ei competit, qui immediate regit personam ad quam eadem bona pertinent, nisi aliud ferant ius particulare, statuta aut legitima consuetudo, et salvo iure Ordinarii interveniendi in casu neglegentiae administratoris.

§ 2. In administratione bonorum personae iuridicae publicae, quae ex iure vel tabulis fundationis aut propriis statutis suos non habeat

3 項 - 各教區應按其需要，成立共同基金，主教藉以滿全其他服務教會人士的義務，接濟教區內的各種需要，也使富有教區資助貧窮教區。

4 項 - 依各地不同情況，為易於完成 2 及 3 項所提目的，各教區的此類機構，可互相結盟或合作，彼此聯合，而且還可在主教團的整個地區建立之。

5 項 - 此類機構之設立，盡可能取得國家法律的承認。

1275 條 - 從各教區所匯集的全部財產，應依有關主教所議定的法則管理之。

1276 條 - 1 項 - 教會教長應謹慎監督所屬公法人的財產管理，但教會教長因合法名義可享有較多權益。

2 項 - 教會教長於衡量法律、合法習慣和環境後，在普通法與特殊法的範圍內，得頒佈特別訓令，安排教會財產的管理。

1277 條 - 教區主教在採取管理行為時，對教區經濟狀況有重大關係的行動，應徵詢經濟委員會及教區參議會之意見；除普通法或基金會明文規定的情況外，凡採取非常的管理行為，皆須經濟委員會和參議會的同意，主教團得界定何者屬於非常管理行為。

1278 條 - 除 494 條 3 和 4 項所言職務外，對 1276 條 1 項及 1279 條 2 項所言的職務，均可由教區主教委任總務管理。

1279 條 - 1 項 - 凡對教會財產負責人有直接管轄權者，也有權管理該財產。除非特殊法、章程或合法習慣另有規定；而教會教長，在管理人疏忽的情形下，有權干涉。

2 項 - 如公法人依照法律或基金會章程或其組織的規定無自己的管理人管理財產時，公法人所從屬的教會教長，得委派適當人選為管

administratores, Ordinarius, cui eadem subiecta est, personas idoneas ad triennium assumat; eaedem ab Ordinario iterum nominari possunt.

Can. 1280 - Quaevis persona iuridica suum habeat consilium a rebus oeconomicis vel saltem duos consiliarios, qui administratorem, ad normam statutorum, in munere adimplendo adiuvent.

Can. 1281 - § 1. Firmis statutorum praescriptis, administratores invalide ponunt actus qui fines modumque ordinariae administrationis excedunt, nisi prius ab Ordinario facultatem scripto datam obtinuerint.

§ 2. In statutis definiantur actus qui finem et modum ordinariae administrationis excedunt; si vero de hac re sileant statuta, competit Episcopo dioecesano, audito consilio a rebus oeconomicis, huiusmodi actus pro personis sibi subiectis determinare.

§ 3. Nisi quando et quatenus in rem suam versum sit, persona iuridica non tenetur respondere de actibus ab administratoribus invalide positis; de actibus autem ab administratoribus illegitime sed valide positis respondebit ipsa persona iuridica, salva eius actione seu recursu adversus administratores qui damna eidem intulerint.

Can. 1282 - Omnes, sive clerici sive laici, qui legitimo titulo partes habent in administratione bonorum ecclesiasticorum, munera sua adimplere tenentur nomine Ecclesiae, ad normam iuris.

Can. 1283 - Antequam administratores suum munus ineant:

1° debent se bene et fideliter administraturos coram Ordinario vel eius delegato iureiurando spondere;

2° accuratum ac distinctum inventarium, ab ipsis subscribendum, rerum immobilium, rerum mobilium sive pretiosarum sive utcumque ad bona culturalia pertinentium aliarumve cum descriptione atque aestimatione earundem redigatur, redactumque recognoscatur;

3° huius inventarii alterum exemplar conservetur in tabulario administrationis, alterum in archivo curiae; et in utroque quaelibet immutatio adnotetur, quam patrimonium subire contingat.

Can. 1284 - § 1. Omnes administratores diligentia boni patrisfamilias suum munus implere tenentur.

§ 2. Exinde debent:

1° vigilare ne bona suae curae concredita quoquo modo pereant aut detrimentum capiant, initis in hunc finem, quatenus opus sit, contractibus assecurationis;

2° curare ut proprietas bonorum ecclesiasticorum modis civiliter validis in tuto ponatur;

3° praescripta servare iuris tam canonici quam civilis, aut quae a

理人，為期三年，期滿得再被任命。

1280條－任何法人應有自己的經濟委員會或至少兩名參議，按其機構的規定，協助管理人執行職務。

1281條－1項－除遵守各章程的規定外，管理人如超越正常管理的範圍及方式，除已先獲得教會教長書面授權外，其行為無效。

2項－超越正常管理之範圍及方式的行為，應在章程內加以界定；如章程對此事沒有規定，教區主教在聆聽經濟委員會意見後，得為其屬下確定此類行為。

3項－除事關本身利益外，法人對由管理人所做之無效行為，不必負責，對管理不合法而有效的行為，法人應負責；但可對管理人所帶給之損失，提出訴訟或請求賠償。

1282條－所有以合法名義從事管理教會財產者，無論是聖職人或是平信徒，皆應以教會名義依法律規定，盡自己的職務。

1283條－管理人在就職前：

1° 應在教會教長或其代表前宣誓，承諾將忠實而妥善地管理；

2° 應填寫詳細的財產清冊，予以分類並簽字，以登記不動產、動產，包括貴重物品，有關文物，或其他物品，並附說明及估價，對所填寫者加以核對；

3° 此類清冊，一份保留在管理處之檔案，另一份留在公署之檔案室內財產如有任何變更，應在以上兩處檔案註明。

1284條－1項－所有管理人員應以當家作主的心態，勤奮盡職。

2項－為此應當：

1° 保持警覺，勿使自己託管的財物，因任何方式丟失或受到損壞，為達此目的，必要時應立保險契約；

2° 設法使教會財產所有權，以國法也有效的方式，得到安全保管；

3° 遵守教會法及國家法律的規定，以及設基金人或捐贈人或

fundatore vel donatore vel legitima auctoritate imposita sint, ac praesertim cavere ne ex legum civilium inobservantia damnum Ecclesiae obveniat;

4° reditus bonorum ac proventus accurate et iusto tempore exigere exactosque tuto servare et secundum fundatoris mentem aut legitimas normas impendere;

5° foenus vel mutui vel hypothecae causa solvendum, statuto tempore solvere, ipsamque debiti summam capitalem opportune reddendam curare;

6° pecuniam, quae de expensis supersit et utiliter collocari possit, de consensu Ordinarii in fines personae iuridicae occupare;

7° accepti et expensi libros bene ordinatos habere;

8° rationem administrationis singulis exeuntibus annis componere;

9° documenta et instrumenta, quibus Ecclesiae aut instituti iura in bona nituntur, rite ordinare et in archivo convenienti et apto custodire; authentica vero eorum exemplaria, ubi commode fieri potest, in archivo curiae deponere.

§ 3. Provisiones accepti et expensi, ut ab administratoribus quotannis componantur, enixe commendatur; iuri autem particulari relinquitur eas praecipere et pressius determinare modos quibus exhibendae sint.

Can. 1285 - Intra limites dumtaxat ordinariae administrationis fas est administratoribus de bonis mobilibus, quae ad patrimonium stabile non pertinent, donationes ad fines pietatis aut christianae caritatis facere.

Can. 1286 - Administratores bonorum:

1° in operarum locatione leges etiam civiles, quae ad laborem et vitam socialem attinent, adamussim servent, iuxta principia ab Ecclesia tradita;

2° iis, qui operam ex condicto praestant, iustam et honestam mercedem tribuant, ita ut iidem suis et suorum necessitatibus convenienter providere valeant.

Can. 1287 - § 1. Reprobata contraria consuetudine, administratores tam clerici quam laici quorumvis bonorum ecclesiasticorum, quae ab Episcopi dioecesani potestate regiminis non sint legitime subducta, singulis annis officio tenentur rationes Ordinario loci exhibendi, qui eas consilio a rebus oeconomicis examinandas committat.

§ 2. De bonis, quae a fidelibus Ecclesiae offeruntur, administratores rationes fidelibus reddant iuxta normas iure particulari statuendas.

Can. 1288 - Administratores litem nomine personae iuridicae publicae ne inchoent neve contestentur in foro civili, nisi licentiam scripto datam Ordinarii proprii obtinuerint.

合法機關所附加的規定；尤應留意勿因違反國家法律而使教會蒙受損害；

4° 財產之收入或獲利，應準時收取，審慎核算，妥善保管，並依設立基金者的意願及合法規定應用；

5° 因借貸或抵押而該付的利息，應在規定時間支付；也應設法使借出的資金，及時得到償還；

6° 花費所餘金錢，如對法人的目標有益時，在得到教會教長同意後，可用做投資；

7° 收支帳簿應妥善整理；

8° 每年年終應報管理帳目；

9° 教會或修會團體作為財產依據的文件或契約，應整理得當，放在適當而安全的檔案處，妥為保管；如無不便，應將真正的原件存於公署之檔案處。

3 項 - 敦勸管理人每年做收支預算，但對預算的規劃和制定具體表達的方式，則需特別法規定。

1285 條 - 管理人僅在日常管理範圍內，可以將動產而非恆產，用於宗教敬禮或教友的慈善事工上。

1286 條 - 財產管理人：

1° 在雇工包業上，應依教會傳授的原則，還當嚴格遵守勞工和社會生活的國家法律。

2° 對於由合同而提供工作的人，當給予公道和相當優厚的工資，使能適宜地維護他及其家人的所需。

1287 條 - 1 項 - 管理人無論其為聖職人員或平信徒，對其所管理的教會之任何財產，依法未脫離教區主教治權者，即有義務每年向教區教長報帳，而該教長委託經濟委員會予以審查；任何相反的習慣應予廢除。

2 項 - 有關信徒奉獻給教會的財物，管理人應依特別法之規定向信徒報帳。

1288 條 - 管理人除非取得自己的教會教長的書面許可，不得以公法人名義在國家法庭起訴或答辯。

Can. 1289 - Quamvis ad administrationem non teneantur titulo officii ecclesiastici, administratores munus suspectum arbitratu suo dimittere nequeunt; quod si ex arbitraria dimissione damnum Ecclesiae obveniat, ad restitutionem tenentur.

TITULUS III

DE CONTRACTIBUS AC PRAESERTIM DE ALIENATIONE

Can. 1290 - Quae ius civile in territorio statuit de contractibus tam in genere, quam in specie et de solutionibus, eadem iure canonico quoad res potestati regiminis Ecclesiae subiectas iisdem cum effectibus serventur, nisi iuri divino contraria sint aut aliud iure canonico caveatur, et firmo iure canonico caveatur, et firmo praescripto can. 1547.

Can. 1291 - Ad valide alienanda bona, quae personae iuridicae publicae ex legitima assignatione patrimonium stabile constituunt et quorum valor summam iure definitam excedit, requiritur licentia auctoritatis ad normam iuris competentis.

Can. 1292 - § 1. Salvo praescripto can. 638, § 3, cum valor bonorum, quorum alienatio proponitur, continetur intra summam minimam et summam maximam ab Episcoporum conferentia pro sua cuiusque regione definiendas, auctoritas competens, si agatur de personis iuridicis Episcopo dioecesano non subiectis, propriis determinatur statutis secus, auctoritas competens est Episcopus dioecesanus cum consensu consilii a rebus oeconomicis et collegii consultorum necnon eorum quorum interest. Eorundem quoque consensu eget ipse Episcopus dioecesanus ad bona dioecesis alienanda.

§ 2. Si tamen agatur de rebus quarum valor summam maximam excedit, vel de rebus ex voto Ecclesiae donatis, vel de rebus pretiosis artis vel historiae causa, ad validitatem alienationis requiritur insuper licentia Sanctae Sedis.

§ 3. Si res alienanda sit divisibilis, in petenda licentia pro alienatione exprimi debent partes antea alienatae; secus licentia irrita est.

§ 4. Ii, qui in alienandis bonis consilio vel consensu partem habere debent, ne praebeant consilium vel consensum nisi prius exacte fuerint edocti tam de statu oeconomico personae iuridicae cuius bona alienanda proponuntur, quam de alienationibus iam peractis.

Can. 1293 - § 1. Ad alienanda bona, quorum valor summam minimam definitam excedit, requiritur insuper:

1° iusta causa, veluti urgens necessitas, evidens utilitas, pietas, caritas vel gravis alia ratio pastoralis;

2° aestimatio rei alienandae a peritis scripto facta.

1289條－管理雖不必用教會公職名義，但管理人不能任意放棄已接受之職務；如因其故意失職而給教會帶來損害，應負責賠償。

第 三 題
契約及財產轉移

1290條－國家法律在當地所訂立的一般契約原則及細則，和契約解除的方式及其效力，均應為教會法所遵行，以處理屬於教會治權的事物；但與神律相抵觸者，以及教會法另有規定者不在此限，但1547條之規定不變。

1291條－凡屬於公法人的財產，而依法劃歸為恆產，且其價值超過法定價格者，須有主管當局所給准許，才得有效轉移。

1292條－ 1項－除遵守638條3項的規定外，如擬更動財物的價值，居於主教團為該區各地所規定的最高價格及最低價格之間，凡為不屬教區主教的法人，則其主管可照其團體的規章辦理；如法人屬教區主教，則由主教取得經濟委員會和參議會及有關人士的同意後進行。此外，教區主教在轉移本教區之財產時，亦需有他們的同意。

2項－對其價值超過最高估價的財物，或為還願贈與教會之物品，或為有藝術或歷史價值的珍貴物品，必須有聖座的許可，方能有效轉移。

3項－如當轉移的物品可以分割，在請求轉移許可時，應對以前已轉移的部分作出解說，否則轉移無效。

4項－在轉移財物前被徵詢意見或同意的人，除非對計劃轉移財物之法人的經濟狀況，以及先前已轉移的情況充分了解，不得表示意見或同意。

1293條－ 1項－為轉移價值超過最低估價時，另外需要：

1° 正當理由，如迫切需要、顯著利益、敬禮、慈善、或其他重大牧靈理由；

2° 轉移之財物應由專家書面評估。

§ 2. Aliae quoque cautelae a legitima auctoritate praescriptae serventur, ut Ecclesiae damnum vitetur.

Can. 1294 - § 1. Res alienari minore pretio ordinarie non debet, quam quod in aestimatione indicatur.

§ 2. Pecunia ex alienatione percepta vel in commodum Ecclesiae caute collocetur vel, iuxta alienationis fines, prudenter erogetur.

Can. 1295 - Requisita ad normam cann. 1291-1294, quibus etiam statuta personarum iuridicarum conformanda sunt, servari debent non solum in alienatione, sed etiam in quolibet negotio, quo condicio patrimonialis personae iuridicae peior fieri possit.

Can. 1296 - Si quando bona ecclesiastica sine debitis quidem sollemnitatibus canonicis alienata fuerint, sed alienatio sit civiliter valida, auctoritatis competentis est decernere, omnibus mature perpensis, an et qualis actio, personalis scilicet vel realis, a quonam et contra quemnam instituenda sit ad Ecclesiae iura vindicanda.

Can. 1297 - Conferentiae Episcoporum est, attentis locorum adiunctis, normas statuere de bonis Ecclesiae locandis, praesertim de licentia a competenti auctoritate ecclesiastica obtinenda.

Can. 1298 - Nisi res sit minimi momenti, bona ecclesiastica propriis administratoribus eorumve propinquis usque ad quartum consanguinitatis vel affinitatis gradum non sunt vendenda aut locanda sine speciali competentis auctoritatis licentia scripto data.

TITULUS IV

DE PIIS VOLUNTATIBUS IN GENERE ET DE PIIS FUNDATIONIBUS

Can. 1299 - § 1. Qui ex iure naturae et canonico libere valet de suis bonis statuere, potest ad causas pias, sive per actum inter vivos sive per actum mortis causa, bona relinquere.

§ 2. In dispositionibus mortis causa in bonum Ecclesiae serventur, si fieri possit, sollemnitates iuris civilis; quae si omissae fuerint, heredes moneri debent de obligatione, qua tenentur, adimplendi testatoris voluntatem.

Can. 1300 - Voluntates fidelium facultates suas in pias causas donantium vel relinquentium, sive per actum inter vivos sive per actum mortis causa, legitime acceptatae, diligentissime impleantur etiam circa modum administrationis et erogationis bonorum, firmo praescripto can. 1301, § 3.

2 項 - 應遵守其他由合法當局所定的防範措施，以免教會受到損失。

1294 條 - 1 項 - 財物的轉移價格，通常不應低於估價。

2 項 - 由轉移所得款項，或謹慎存放以利教會，或以轉移目的合理使用。

1295 條 - 1291 條至 1294 條所提要求，亦應為法人之章程所依從，不但在財物轉移時當遵守，也適用於任何使法人財產陷於困境時的交易。

1296 條 - 如教會財產未依教會法定手續而轉移他人，但依國家法律卻有效時，主管當局於審慎考慮各種情況後，應決定是否起訴或提出何種訴訟，即對人或是對物的，由何人，並抗告何人，以維護教會的權益。

1297 條 - 主教團可斟酌地區情況，訂立租賃教會財產的規則，尤其是應向教會有關當局申請許可的事有所規定。

1298 條 - 除非事不重要，教會財產無主管當局特別的書面准許，不得出售或租賃給管理人及其四等內的血親或姻親。

第 四 題

遺產餽贈及慈善基金

1299 條 - 1 項 - 凡依自然律和教會法能自由處理自己財產的人，得在生時，或預定死後，將財產遺贈給慈善事業。

2 項 - 凡預訂死後，為有利教會所做遺囑，應盡可能依國家法律的手續為之；如未做此手續，應告知繼承人有責任完成立遺囑人的遺志。

1300 條 - 信徒將自己的財物，或於生時贈予或預定死後留給慈善事業的意願，一經合法接受，即應極謹慎地履行管理和應用的方式，如其所願；但應遵守 1301 條 3 項之規定。

Can. 1301 - § 1. Ordinarius omnium piarum voluntatum tam mortis causa quam inter vivos exsecutor est.

§ 2. Hoc ex iure Ordinarius vigilare potest ac debet, etiam per visitationem, ut piae voluntates impleantur, eique ceteri exsecutores, perfuncti munere, reddere rationem tenentur.

§ 3. Clausulae huic Ordinarii iuri contrariae, ultimis voluntatibus adiectae, tamquam non appositae habeantur.

Can. 1302 - § 1. Qui bona ad pias causas sive per actum inter vivos sive ex testamento fiduciarie accepit, debet de sua fiducia Ordinarium certiorem reddere, eique omnia istiusmodi bona mobilia vel immobilia cum oneribus adiunctis indicare; quod si donator id expresse et omnino prohibuerit, fiduciam ne acceptet.

§ 2. Ordinarius debet exigere ut bona fiduciaria in tuto collocentur, itemque vigilare pro exsecutione piae voluntatis ad normam can. 1301.

§ 3. Bonis fiduciariis alicui sodali instituti religiosi aut societatis vitae apostolicae commissis, si quidem bona sint attributa loco seu dioecesi eorumve incolis aut piis causis iuvandis, Ordinarius, de quo in §§ 1 et 2, est loci Ordinarius; secus est Superior maior in instituto clericali iuris pontificii et in clericalibus societatibus vitae apostolicae iuris pontificii, aut Ordinarius eiusdem sodalis proprius in aliis institutis religiosis.

Can. 1303 - § 1. Nomine piarum fundationum in iure veniunt:

1° piae fundationes autonomae, scilicet universitates rerum ad fines de quibus in can. 114, § 2 destinatae et a competenti auctoritate ecclesiastica in personam iuridicam erectae;

2° piae fundationes non autonomae, scilicet bona temporalia alicui personae iuridicae publicae quoquo modo data cum onere in diuturnum tempus, iure particulari determinandum, ex reditibus annuis Missas celebrandi aliasque praefinitas functiones ecclesiasticas peragendi, aut fines de quibus in can. 114, § 2 aliter persequendi.

§ 2. Bona piae fundationis non autonomae, si concredita fuerint personae iuridicae Episcopo dioecesano subiectae, expleto tempore, ad institutum de quo in can. 1274, § 1, destinari debent, nisi alia fuerit fundatoris voluntas expresse manifestata; secus ipsi personae iuridicae cedunt.

Can. 1304 - § 1. Ut fundatio a persona iuridica valide acceptari possit, requiritur licentia Ordinarii in scriptis data; qui eam ne praebeat, antequam legitime compererit personam iuridicam tum novo oneri suscipiendo, tum iam susceptis satisfacere posse; maximeque caveat ut reditus omnino respondeant oneribus adiunctis, secundum cuiusque loci vel regionis morem.

1301條－1項－所有慈善意願，無論在生時或預定死後所為贈予，執行人常是教會教長。

2項－教會教長按其權利可以而且應當監督此事，也得經由視察，使慈善意願得以履行，其他執行人在完成任務後，應向其交帳。

3項－附加於遺囑的條款，凡與教會教長權利相牴觸者，視為未附加。

1302條－1項－凡因委託接受別人在生時或在遺囑中，為慈善事業所贈財產者，應將自己受託之事通知教會教長，並說明所有贈予的財產及不動產，以及附帶責任；如贈予人明白而完全禁止作此通知時，則不可接受委託。

2項－教會教長應盡力將受託的財產妥善存放，並注意依1301條的規定，履行贈予者的意願。

3項－財產委託於某修會會士或某使徒生活團成員時，如其財產歸於地方即教區或其居民，或助慈善事業者，1和2項所提的教長則為教區教長；否則教會教長是指宗座直轄之聖職修會及聖職使徒生活團之高級上司，或其他修會成員本人的教長。

1303條－1項－冠以慈善基金之名者在法律上有：

1° 獨立慈善基金，即114條2項所謂目的而設的事物總體，且由教會主管當局立為法人者；

2° 非獨立慈善基金，即以任何方式贈予某公法人之財產，接受者負有特別法規定的長期責任，從每年收益中奉獻彌撒或行指定的教內善功，或完成114條2項所謂目的。

2項－非獨立的慈善基金的財產，如為交付給屬教區主教的法人者，到期時，應交給1274條1項所指的機構，但創設人另有明文表示的意願者不在此限；否則，財產歸於該法人。

1304條－1項－為使基金有效的被法人接受，必須有教會教長書面的准許；除非先合法獲知，該法人有能力履行將接受的任務及已接受之任務，教長不得給予許可；尤應注意，要依當地或地區的風俗，使收益完全符合附帶的義務。

§ 2. Ulteriores condiciones ad constitutionem et acceptationem fundationum quod attinet, iure particulari definiantur.

Can. 1305 - Pecunia et bona mobilia, dotationis nomine assignata, statim in loco tuto ab Ordinario approbando deponantur eum in finem, ut eadem pecunia vel bonorum mobilium pretium custodiantur et quam primum caute et utiliter secundum prudens eiusdem Ordinarii iudicium, auditis et iis quorum interest et proprio a rebus oeconomicis consilio, collocentur in commodum eiusdem fundationis cum expressa et individua mentione oneris.

Can. 1306 - § 1. Fundationes, etiam viva voce factae, scripto consignentur.

§ 2. Alterum tabularum exemplar in curiae archivo, alterum in archivo personae iuridicae ad quam fundatio spectat, tuto asserventur.

Can. 1307 - § 1. Servatis praescriptis cann. 1300-1302, et 1287, onerum ex piis fundationibus incumbentium tabella conficiatur, quae in loco patenti exponatur, ne obligationes adimplendae in oblivionem cadant.

§ 2. Praeter librum de quo in can. 958, § 1, alter liber retineatur et apud parochum vel rectorem servetur, in quo singula onera eorumque adimpletio et eleemosynae adnotentur.

Can. 1308 - § 1. Reductio onerum Missarum, ex iusta tantum et necessaria causa facienda, reservatur Sedi Apostolicae, salvis praescriptis quae sequuntur.

§ 2. Sibi in tabulis fundationum id expresse caveatur, Ordinarius ob imminutos reditus onera Missarum reducere valet.

§ 3. Episcopo dioecesano competit potestas reducendi ob deminutionem redituum, quamdiu causa perduret, ad rationem eleemosynae in dioecesi legitime vigentis, Missas legatorum vel quoquo modo fundatas, quae sint per se stantia, dummodo nemo sit qui obligatione teneatur et utiliter cogi possit ad eleemosynae augmentum faciendum.

§ 4. Eidem competit potestas reducendi onera seu legata Missarum gravantia institutum ecclesiasticum, si reditus insufficientes evaserint ad finem proprium eiusdem instituti congruenter consequendum.

§ 5. Iisdem potestatibus, de quibus in §§3 et 4, gaudet supremus Moderator instituti religiosi clericalis iuris pontificii.

Can. 1309 - Iisdem auctoritatibus, de quibus in can. 1308, potestas insuper competit transferendi, congrua de causa, onera Missarum in dies, ecclesias vel altaria diversa ab illis, quae in fundationibus sunt statuta.

2 項 - 為設立和接受基金的其他條件，由特別法規定之。

1305 條 - 金錢及動產作為贈予時，應立刻存放教會教長批准的妥善地方，目的在使該金錢或動產保值，也應遵照該教長在聆聽有關人員及其經濟委員會的意見後，作明智的判斷，及早謹慎而有益的利用資金作投資，同時顧及到捐獻者附加的條件。

1306 條 - 1 項 - 基金，即使是口頭所設置，也應以書面簽署。

2 項 - 應將基金清冊一份置於公署檔案室，一份置於基金所屬的法人檔案處，妥為保管。

1307 條 - 1 項 - 除遵守1300至1302條及1287條的規定外，應製作從慈善基金接受的義務標示牌，置於明顯的地方，以免忘記應盡責任。

2 項 - 除958條 1 項所言紀錄冊外，應另備一本記錄冊，由堂區主任或教堂神父保管，冊內註明每項責任，及責任的履行和獻儀。

1308 條 - 1 項 - 減少彌撒責任，只能因正當而必要的原因始可行，此權由宗座保留，但應遵守下列規定。

2 項 - 如在基金設立書上明白指出，教會教長得因收益微薄而減少彌撒責任。

3 項 - 教區主教因收益短缺，而且無改善希望，得將遺贈或任何方式所設的彌撒，依教區內現行的獻儀標準，相應減少其彌撒數目，只要沒有人負責提高獻儀或無法有效提高時即可。

4 項 - 如教會團體由於收益少難以適當達成本團體的目的時，教區主教亦有權減少該教會團體的彌撒責任。

5 項 - 宗座直轄之聖職修會總會長，亦享有上述 3 及 4 項付予的權力。

1309 條 - 1308條所言掌權人，尚得因適當原因，有權變更原基金所定的在某日、某聖堂、某祭台獻祭的責任。

Can. 1310 - § 1. Fidelium voluntatum pro piis causis reductio, moderatio, commutatio, si fundator potestatem hanc Ordinario expresse concesserit, potest ab eodem fieri ex iusta tantum et necessaria causa.

§ 2. Si exsecutio onerum impositorum, ob imminutos reditus aliamve causam, nulla administratorum culpa, impossibilis evaserit, Ordinarius, auditis iis quorum interest et proprio consilio a rebus oeconomicis atque servata, meliore quo fieri potest modo, fundatoris voluntate, poterit eadem onera aeque imminuere, excepta Missarum reductione, quae praescriptis can. 1308 regitur.

§ 3. In ceteris casibus recurrendum est ad Sedem Apostolicam.

1310條 - 1項 - 如設立基金人明言讓與教會教長權力，此教長即可因正當而必要的原因，得減少、調整或改變教友為慈善事業捐贈時的本來意願。

2項 - 如因收益減少或其他原因，但非因管理人的過錯導致不能執行施主所加的責任時，教會教長，在聆聽關係人及經濟委員會的意見後，並盡可能以最好的方式，在保持基金設立人的原意下，將責任公平地減輕；但1308條有關減少彌撒責任的規定除外。

3項 - 在其他的情況下，應向宗座請示。

LIBER VI
DE SANCTIONIBUS IN ECCLESIA

PARS I
DE DELICTIS ET POENIS IN GENERE

TITULUS I
DE DELICTORUM PUNITIONE GENERATIM

Can. 1311 - Nativum et proprium Ecclesiae ius est christifideles delinquentes poenalibus sanctionibus coercere.

Can. 1312 - § 1. Sanctiones poenales in Ecclesia sunt:

1° poenae medicinales seu censurae, quae in cann. 1331-1333 recensentur;

2° poenae expiatoriae, de quibus in can. 1336.

§ 2. Lex alias poenas expiatorias constituere potest, quae christifidelem aliquo bono spirituali vel temporali privent et supernaturali Ecclesiae fini sint consentaneae.

§ 3. Praeterea remedia poenalia et paenitentiae adhibentur, illa quidem praesertim ad delicta praecavenda, hae potius ad poenam substituendam vel augendam.

TITULUS II
DE LEGE POENALI AC DE PRAECEPTO POENALI

Can. 1313 - § 1. Si post delictum commissum lex mutetur, applicanda est lex reo favorabilior.

§ 2. Quod si lex posterior tollat legem vel saltem poenam, haec statim cessat.

Can. 1314 - Poena plerumque est ferendae sententiae, ita ut reum non teneat, nisi postquam irrogata sit; est autem latae sententiae, ita ut in eam incurratur ipso facto commissi delicti, si lex vel praeceptum id expresse statuat.

Can. 1315 - § 1. Qui legislativam habet potestatem, potest etiam poenales leges ferre; potest autem suis legibus etiam legem divinam vel

第六卷
教會中的制裁

第一編
罪罰總則

第一題
罪罰總論

1311條－天主教會有以懲罰制裁其犯罪信徒的天賦及固有的權力。

1312條－1項－教會的懲罰制裁為：

1° 1331條至1333條所列舉的醫治罰即懲戒罰；

2° 1336條所述的贖罪罰。

2項－法律得另定褫奪信徒某種屬靈的或物質的權益，以及符合教會超性目的之贖罪罰。

3項－此外，尚得適用預防罰及補贖處分；前者特別在於防止犯罪；後者更在於替代或加重罪罰。

第二題
科罰法及科罰令

1313條－1項－犯罪後法律如有變更者，應運用較有利於犯人的法律。

2項－後法撤銷前法或至少撤銷科罰者，科罰立即停止。

1314條－科罰，通常為待科罰，因此，非經宣判，犯人不受其約束；如法律或命令明言為自科罰時，一旦犯罪，犯人立即受其約束。

1315條－1項－有立法權者，亦得制定科罰法；還藉自己的法律以適當的科罰來維護神律，或由上司所制定的教會法；但不應越過

legem ecclesiasticam, a superiore auctoritate latam, congrua poena munire, servatis suae competentiae limitibus ratione territorii vel personarum.

§ 2. Lex ipsa potest poenam determinare vel prudenti iudicis aestimatione determinandam relinquere.

§ 3. Lex particularis potest etiam poenis universali lege constitutis in aliquod delictum alias addere; id autem ne faciat, nisi ex gravissima necessitate. Quod si lex universalis indeterminatam vel facultativam poenam comminetur, lex particularis potest etiam in illius locum poenam determinatam vel obligatoriam constituere.

Can. 1316 - Curent Episcopi dioecesani ut, quatenus fieri potest, in eadem civitate vel regione uniformes ferantur, si quae ferendae sint, poenales leges.

Can. 1317 - Poenae eatenus constituantur, quatenus vere necessariae sint ad aptius providendum ecclesiasticae disciplinae. Dimissio autem e statu clericali lege particulari constitui nequit.

Can. 1318 - Latae sententiae poenas ne comminetur legislator, nisi forte in singularia quaedam delicta dolosa, quae vel graviori esse possint scandalo vel efficaciter puniri poenis ferendae sententiae non possint; censuras autem, praesertim excommunicationem, ne constituat, nisi maxima cum moderatione et in sola delicta graviora.

Can. 1319 - § 1. Quatenus quis potest vi potestatis regiminis in foro externo praecepta imponere, eatenus potest etiam poenas determinatas, exceptis expiatoriis perpetuis, per praeceptum comminari.

§ 2. Praeceptum poenale ne feratur, nisi re mature perpensa, et iis servatis, quae in cann. 1317 et 1318 de legibus particularibus statuuntur.

Can. 1320 - In omnibus in quibus religiosi subsunt Ordinario loci, possunt ab eodem poenis coerceri.

TITULUS III

DE SUBIECTO POENALIBUS SANCTIONIBUS OBNOXIO

Can. 1321 - § 1. Nemo punitur, nisi externa legis vel praecepti violatio, ab eo commissa, sit graviter imputabilis ex dolo vel ex culpa.

§ 2. Poena lege vel praecepto statuta is tenetur, qui legem vel praeceptum deliberate violavit; qui vero id egit ex omissione debitae diligentiae, non punitur, nisi lex vel praeceptum aliter caveat.

§ 3. Posita externa violatione, imputabilitas praesumitur, nisi aliud appareat.

其對地區或對人員的權限。

2項－法律得確定科罰；或任由審判員依其明智審斷定罰。

3項－特別法得於普通法已有的科罰外，對某種罪附加另外的處罰；但除非在十分必要時，不得如此做。如果普通法制定的懲罰不明確或便宜從事時，特別法亦得在該處制定成明確的或強制性的處罰。

1316條－各教區主教應儘可能於同一城市或地區內，制定統一的待科罰法律。

1317條－只有在更適於維持教會紀律有必要時，才得制定懲罰；特別法不得制定撤銷聖職身分的處罰。

1318條－立法者慎勿制定自科罰，除非偶而為了對付某些特別有危害的罪行，而其罪或能成為特別重大的惡表，或僅處待科罰無法收懲治之效。至於懲戒罰，尤其絕罰，只在仁至義盡之後，並且只為針對較重大的罪行，始得制定之。

1319條－1項－凡享有治理權而能在外場得發布命令者，也得以命令制定明確懲罰以戒之；但永久的贖罪罰除外

2項－懲罰令，非經深思熟慮及遵守1317條及1318條有關特別法的規定，不得發布。

1320條－修會會士在所有從屬教區教長的事項上，也能接受教區教長懲罰的制裁。

第三題

科罰的對象

1321條－1項－任何人，非有外在的違法或背命行為，而其行為因故意或過失負有嚴重罪責者，不得受科罰的處分。

2項－惟故意違反法律或命令者，受法律或命令所定的處罰；其行為出於缺乏應有的注意者，不受處罰；但法律或命令另有規定者除外。

3項－有外在犯罪行為者，即推定應負罪責；但顯有反證者，不在此列。

Can. 1322 - Qui habitualiter rationis usu carent, etsi legem vel praeceptum violaverint dum sani videbantur, delicti in incapaces habentur.

Can. 1323 - Nulli poenae est obnoxius qui, cum legem vel praeceptum violavit:

1° sextum decimum aetatis annum nondum explevit;

2° sine culpa ignoravit se legem vel praeceptum violare; ignorantiae autem inadvertentia et error aequiparantur

3° egit ex vi physica vel ex casu fortuito, quem praevidere vel cui praeviso occurrere non potuit;

4° metu gravi, quamvis relative tantum, coactus egit, aut ex necessitate vel gravi incommodo, nisi tamen actus sit intrinsece malus aut vergat in animarum damnum;

5° legitimae tutelae causa contra iniustum sui vel alterius aggressorem egit, debitum servans moderamen;

6° rationis usu carebat, firmis praescriptis cann. 1324, §1, n. 2 et 1325;

7° sine culpa putavit aliquam adesse ex circumstantiis, de quibus in nn. 4 vel 5.

Can. 1324 - § 1. Violationis auctor non eximitur a poena, sed poena lege vel praecepto statuta temperari debet vel in eius locum paenitentia adhiberi,si delictum patratum sit:

1° ab eo, qui rationis usum imperfectum tantum habuerit;

2° ab eo qui rationis usu carebat propter ebrietatem aliamve similem mentis perturbationem, quae culpabilis fuerit;

3° ex gravi passionis aestu, qui non omnem tamen mentis deliberationem et voluntatis consensum praecesserit et impedierit, et dummodo passio ipsa ne fuerit voluntarie excitata vel nutrita;

4° a minore, qui aetatem sedecim annorum explevit;

5° ab eo, qui metu gravi, quamvis relative tantum, coactus est, aut ex necessitate vel gravi incommodo, si delictum sit intrinsece malum vel in animarum damnum vergat;

6° ab eo, qui legitimae tutelae causa contra iniustum sui vel alterius aggressorem egit, nec tamen debitum servavit moderamen;

7° adversus aliquem graviter et iniuste provocantem;

8° ab eo, qui per errorem, ex sua tamen culpa, putavit aliquam adesse ex circumstantiis, de quibus in can. 1323, nn. 4 vel 5;

9° ab eo, qui sine culpa ignoravit poenam legi vel praecepto esse adnexam;

10° ab eo, qui egit sine plena imputabilitate, dummodo haec gravis permanserit.

§ 2. Idem potest iudex facere, si qua alia adsit circumstantia, quae delicti gravitatem deminuat.

1322條－凡永久性地缺乏智力者，雖於犯罪或背命時，貌似常人，也視為無犯罪能力。

1323條－違法或背命有下列情事之一者，不受處罰：

1° 未滿十六歲者；

2° 非因過失而不知違法或背命的事實者；不注意及錯誤以不知論；

3° 其行為出於外來暴力或出於意料之外，或無法預防之情形者；

4° 其行為出於相當大的恐懼，或出於不得已，或為避免重大損失者；但其行為本質為惡行或為害人靈者除外；

5° 對無理侵犯自己或他人而行使合法自衛者；但自衛應保持必要的克制；

6° 缺乏智力者；但1324條1項1款及1325條的規定不變；

7° 非因過失認為有4款或5款所述情事之一者。

1324條－1項－犯者不得免除懲罰；但有下列情事之一者，得減輕法定或由命令所定的罰而科以補贖：

1° 犯者理智不健全；

2° 犯者由於過失酗酒或類似的神智不清，因而缺乏理智運用者；

3° 犯者出於重大感情衝動，雖非完全阻止其運用理智和意志，然亦非故意激發或培養者；

4° 犯者未滿十六歲的未成年人；

5° 雖然行為本身為惡或損害人靈者，但犯者出於相當大的恐懼，或出於不得已，或為避免重大損失而為者；

6° 犯者對無理侵犯自己或他人而行使自衛，而未保持必要的克制者；

7° 犯罪行為出於抵抗重大及無理的挑釁者；

8° 犯者因過失而又錯認為有1323條4及5款所述情事之一者；

9° 犯者非因過失而不知法律或命令附帶科罰者；

10° 犯者雖有重大罪行，但不負完全罪責而作為者。

2項－有其他減輕罪責的情形時，審判員得作類似的處理。

§ 3. In circumstantiis, de quibus in § 1, reus poena latae sententiae non tenetur.

Can. 1325 - Ignorantia crassa vel supina vel affectata numquam considerari potest in applicandis praescriptis cann. 1323 et 1324; item ebrietas aliaeve mentis perturbationes, si sint de industria ad delictum patrandum vel excusandum quaesitae, et passio, quae voluntarie excitata vel nutrita sit.

Can. 1326 - § 1. Iudex gravius punire potest quam lex vel praeceptum statuit:

1° eum, qui post condemnationem vel poenae declarationem ita delinquere pergit, ut ex adiunctis prudenter eius pertinacia in mala voluntate conici possit;

2° eum, qui in dignitate aliqua constitutus est, vel qui auctoritate aut officio abusus est ad delictum patrandum

3° reum, qui, cum poena in delictum culposum constituta sit, eventum praevidit et nihilominus cautiones ad eum vitandum omisit, quas diligens quilibet adhibuisset.

§ 2. In casibus, de quibus in § 1, si poena constituta sit latae sententiae, alia poena addi potest vel paenitentia.

Can. 1327 - Lex particularis potest alias circumstantias eximentes, attenuantes vel aggravantes, praeter casus in cann. 1323-1326, statuere, sive generali norma, sive pro singulis delictis. Item in praecepto possunt circumstantiae statui, quae a poena praecepto constituta eximant, vel eam attenuent vel aggravent.

Can. 1328 - § 1. Qui aliquid ad delictum patrandum egit vel omisit, nec tamen, praeter suam voluntatem, delictum consummavit, non tenetur poena in delictum consummatum statuta, nisi lex vel praeceptum aliter caveat.

§ 2. Quod si actus vel omissiones natura sua ad delicti exsecutionem conducant, auctor potest paenitentiae vel remedio poenali subici, nisi sponte ab incepta delicti exsecutione destiterit. Si autem scandalum aliudve grave damnum vel periculum evenerit, auctor, etsi sponte destiterit, iusta potest poena puniri, leviore tamen quam quae in delictum consummatum constituta est.

Can. 1329 - § 1. Qui communi delinquendi consilio in delictum concurrunt, neque in lege vel praecepto expresse nominantur, si poenae ferendae sententiae in auctorem principalem constitutae sint, iisdem poenis subiciuntur vel aliis eiusdem vel minoris gravitatis.

§ 2. In poenam latae sententiae delicto adnexam incurrunt complices,qui in lege vel praecepto non nominantur, si sine eorum opera delictum patratum

3項－有1項之情形者，犯者不受自科罰的制裁。

1325條－疏忽、怠慢及故意的無知，決不可使用1323條及1324條之規定；為犯罪或為免除罪責而故意酗酒或使神智不清或故意激發或滋生感情衝動者亦同。

1326條－1項－審判員對下列人士，得於法律或命令規定之外，加重處罰：

1° 已經受處罰或已經宣佈受罰者重犯前罪，致使由其情形得以明智推定其固執已轉為惡意者；

2° 身居高位，或因濫用權勢或職務而犯罪者；

3° 犯人在處罰罪行後，已預見後果，但仍不採用任何辦法者。

2項－對1項所制定的罰為自科罰者，得加處其他罰或補贖。

1327條－除1323條至1326條所言案情外，特別法得以通則或就個別罪行制定其他免除、減輕或加重的情事；亦得以命令制定免除、減輕或加重由命令所制定懲罰的情事。

1328條－1項－凡決意做某事或拒做某事要犯罪，但出其意外犯罪未遂者，不受既遂犯的處罰；但法律或命令另有規定者除外。

2項－犯者之所為或拒不為，其性質本可陷人於罪行者，可受補贖或治療罰；但自動停止其犯罪行為者，可免罰。但如有惡表或其他重大損害或危險發生時，犯者雖自動停止其犯罪行為，仍得受相當的罰；惟其罰應輕於既遂犯的罰。

1329條－1項－數人合謀共同犯罪，而法律或命令無明文指明時，主犯如處以待科罰，從犯亦應處以同等或較輕的罰。

2項－法律或命令未提及的同犯，如無其助力，則犯罪不成立，而科罰之性質正是針對此類人者，亦能處以與罪行相連的自科罰；否則處以待科罰。

non esset, et poena sit talis naturae, ut ipsos afficere possit; secus poenis ferendae sententiae puniri possunt.

Can. 1330 - Delictum quod in declaratione consistat vel in alia voluntatis vel doctrinae vel scientiae manifestatione, tamquam non consummatum censendum est, si nemo eam declarationem vel manifestationem percipiat.

TITULUS IV
DE POENIS ALIISQUE PUNITIONIBUS

CAPUT I
DE CENSURIS

Can. 1331 - § 1. Excommunicatus vetatur:

1° ullam habere participationem ministerialem in celebrandis Eucharistiae Sacrificio vel quibuslibet aliis cultus caerimoniis;

2° sacramenta vel sacramentalia celebrare et sacramenta recipere;

3° ecclesiasticis officiis vel ministeriis vel muneribus quibuslibet fungi vel actus regiminis ponere.

§ 2. Quod si excommunicatio irrogata vel declarata sit, reus:

1° si agere velit contra praescriptum § 1, n. 1, est arcendus aut a liturgica actione est cessandum, nisi gravis obstet causa;

2° invalide ponit actus regiminis, qui ad normam § 1, n. 3, sunt illiciti;

3° vetatur frui privilegiis antea concessis;

4° nequit valide consequi dignitatem, officium aliudve munus in Ecclesia;

5° fructus dignitatis, officii, muneris cuiuslibet, pensionis, quam quidem habeat in Ecclesia, non facit suos.

Can. 1332 - Interdictus tenetur vetitis, de quibus in can. 1331, § 1 nn. 1 et 2; quod si interdictum irrogatum vel declaratum sit, praescriptum can. 1331, § 2, n. 1 servandum est.

Can. 1333 - § 1. Suspensio, quae clericos tantum afficere potest, vetat:

1° vel omnes vel aliquos actus potestatis ordinis;

2° vel omnes vel aliquos actus potestatis regiminis;

3° exercitium vel omnium vel aliquorum iurium vel munerum officio inhaerentium.

§ 2. In lege vel praecepto statui potest, ut post sententiam condemnatoriam vel declaratoriam actus regiminis suspensus valide ponere nequeat.

§ 3. Vetitum numquam afficit:

1330條－因發表宣言或在發表意見、學說、科學見解上所犯的罪行，如無人查覺其宣言或發表時，以未遂罪論。

第 四 題
科罰及其他處分

第 一 章
懲戒罰

1331條－ 1 項－受絕罰者，禁止：

1° 在感恩聖祭中或其他一切敬禮中，擔任任何職務；

2° 舉行聖事或聖儀及領受聖事；

3° 擔任教會的職位或職務，或行使管理的權力。

2 項－絕罰一經科處或宣佈，犯者：

1° 如違反 1 項 1 款的規定，應立即制止或中斷其敬禮行為，除非有重大原因作梗；

2° 其行使 1 項 3 款所言之非法管理行為，概屬無效；

3° 被禁止享用已得的特恩；

4° 不得有效在教會內獲得尊位、職位或其他職務；

5° 不得將由於尊位、職位、職務而得之利益及在教會中所得收入，據為己有。

1332條－受禁罰者，禁止行使1331條 1 項 1 款及 2 款所列事項；其禁罰已經科處或宣佈者，應遵守1331條 2 項 1 款規定。

1333條－ 1 項－停職罰只能加於聖職人員，禁止：

1° 全部或某些聖秩權之行為；

2° 全部或某些治權行為；

3° 與職務相連的全部或某些權力的行使。

2 項－法律或命令得制定，在科處或宣佈後，被停職者不得有效行使治權行為。

3 項－下列事項不在禁止之列：

1° officia vel regiminis potestatem, quae non sint sub potestate Superioris poenam constituentis;

2° ius habitandi, si quod reus ratione officii habeat;

3° ius administrandi bona, quae ad ipsius suspensi officium forte pertineant, si poena sit latae sententiae.

§ 4. Suspensio vetans fructus, stipendium, pensiones aliave eiusmodi percipere, obligationem secumfert restituendi quidquid illegitime, quamvis bona fide, perceptum sit.

Can. 1334 - § 1. Suspensionis ambitus, intra limites canone praecedenti statutos, aut ipsa lege vel praecepto definitur, aut sententia vel decreto quo poena irrogatur.

§ 2. Lex, non autem praeceptum, potest latae sententiae suspensionem, nulla addita determinatione vel limitatione, constituere; eiusmodi autem poena omnes effectus habet, qui in can. 1333, § 1 recensentur.

Can. 1335 - Si censura vetet celebrare sacramenta vel sacramentalia vel ponere actum regiminis, vetitum suspenditur, quoties id necessarium sit ad consulendum fidelibus in mortis periculo constitutis; quod si censura latae sententiae non sit declarata, vetitum praeterea suspenditur, quoties fidelis petit sacramentum vel sacramentale vel actum regiminis; id autem petere ex qualibet iusta causa licet.

CAPUT II
DE POENIS EXPIATORIIS

Can. 1336 - § 1. Poenae expiatoriae, quae delinquentem afficere possunt aut in perpetuum aut in tempus praefinitum aut in tempus indeterminatum, praeter alias, quas forte lex constituerit, hae sunt:

1° prohibitio vel praescriptio commorandi in certo loco vel territorio;

2° privatio potestatis, officii, muneris, iuris, privilegii, facultatis, gratiae, tituli, insignis, etiam mere honorifici;

3° prohibitio ea exercendi, quae sub n. 2 recensentur, vel prohibitio ea in certo loco vel extra certum locum exercendi; quae prohibitiones numquam sunt sub poena nullitatis;

4° translatio poenalis ad aliud officium;

5° dimissio e statu clericali.

§ 2. Latae sententiae eae tantum poenae expiatoriae esse possunt, quae in § 1, n. 3 recensentur.

Can. 1337 - § 1. Prohibitio commorandi in certo loco vel territorio sive clericos sive religiosos afficere potest; praescriptio autem commorandi, clericos saeculares et, intra limites constitutionum, religiosos.

1° 凡不屬制定處罰的上司權下的職務或治權；

2° 犯者由於職務而有的居留權；

3° 可能屬於原職務的財產管理權；但以其罰為自科罰者為限。

4 項 - 停職罰禁止收取利息、獻儀、退休金或其他利益者，對一切違法所得的利益，即使是由善意所得，負有償還的責任。

1334 條 - 1 項 - 停職的範圍於前條所定的界限內，或者由法律或命令予以指定，或者由判決或由給予懲罰的法令劃定。

2 項 - 法律，而非命令，得制定不加任何確定或限制的自科停職罰；此種罰有1333條 1 項所列舉的一切效力。

1335 條 - 如懲戒罰係禁止舉行聖事或聖儀或治理行為者，每當需要照顧有死亡危險的信徒時，禁罰中止；至於自科罰未經宣判者，還可在信徒要求舉行聖事或聖儀或行使治權時，中止其禁罰；信徒得由任何正當理由要求之。

第 二 章

贖罪罰

1336 條 - 1 項 - 用以處分犯者的永久或定時或無定時的贖罪罰，除法律特定者外，列之如下：

1° 禁止居留於某地方或地區，或命令居留於某地方或地區；

2° 褫奪權力、職位、職務、權利、特恩、特權、恩寵、名銜及勳章，包括純屬榮譽者；

3° 禁止行使 2 款所列的事項，或禁止於某地區內，或在某地區外行使之；但此禁令絕非屬無效之罰；

4° 罰調他職；

5° 撤銷聖職身分。

2 項 - 自科罰只能包括 1 項 3 款所列的贖罪罰。

1337 條 - 1 項 - 禁止居留某地方或某地區的罰，可加之於聖職人員或修會會士；命令留居的罰，加之於教區聖職人員，也可在會憲範圍內加於修會會士。

§ 2. Ut praescriptio commorandi in certo loco vel territorio irrogetur, accedat oportet consensus Ordinarii illius loci, nisi agatur de domo extradioecesanis quoque clericis paenitentibus vel emendandis destinata.

Can. 1338 - § 1. Privationes et prohibitiones, quae in can. 1336, § 1 nn. 2 et 3 recensentur, numquam afficiunt potestates, officia, munera, iura, privilegia, facultates, gratias, titulos, insignia, quae non sint sub potestate Superioris poenam constituentis.

§ 2. Potestatis ordinis privatio dari nequit, sed tantum prohibitio eam vel aliquos eius actus exercendi; item dari nequit privatio graduum academicorum.

§ 3. De prohibitionibus, quae in can. 1336, § 1, n. 3 indicantur, norma servanda est, quae de censuris datur in can. 1335.

CAPUT III
DE REMEDIIS POENALIBUS ET PAENITENTIIS

Can. 1339 - § 1. Eum, qui versatur in proxima delinquendi occasione, vel in quem, ex investigatione peracta, gravis cadit suspicio delicti commissi, Ordinarius per se vel per alium monere potest.

§ 2. Eum vero, ex cuius conversatione scandalum vel gravis ordinis perturbatio oriatur, etiam corripere potest, modo peculiaribus personae et facti condicionibus accommodato.

§ 3. De monitione et correptione constare semper debet saltem ex aliquo documento, quod in secreto curiae archivo servetur.

Can. 1340 - § 1. Paenitentia, quae imponi potest in foro externo, est aliquod religionis vel pietatis vel caritatis opus peragendum.

§ 2. Ob transgressionem occultam numquam publica imponatur paenitentia.

§ 3. Paenitentias Ordinarius pro sua prudentia addere potest poenali remedio monitionis vel correptionis.

TITULUS V
DE POENIS APPLICANDIS

Can. 1341 - Ordinarius proceduram iudicialem vel administrativam ad poenas irrogandas vel declarandas tunc tantum promovendam curet, cum perspexerit neque fraterna correctione neque correptione neque aliis pastoralis sollicitudinis viis satis posse scandalum reparari, iustitiam restitui, reum emendari.

2項－發佈居留某地方或某地區之命令前，應有該地教長的同意；但其居處專為各教區聖職人員作補贖或改過之用者除外。

1338條－1項－1336條1項2及3款所列舉的褫奪或禁止的處罰，絕對不得施於制定該罪罰的上司所無權過問的權力、職位、職務、權利、特恩、特權、恩寵、名銜及勳章。

2項－聖秩權不能被褫奪；惟得禁止行使此權或其中某些行動；學位亦不能被褫奪。

3項－關於1336條1項3款所列舉的禁令，應遵守1335條有關懲戒罰所制定的規定。

第三章
預防罰與補贖

1339條－1項－教會教長對處於犯罪近機會的人，或因調查而知有犯罪重大嫌疑的人，得親自或經由他人給予勸告。

2項－對於其行為足以產生惡表，或嚴重擾亂秩序的人，得於斟酌其人及其事的特別情形後，於以譴責。

3項－對勸告或譴責的事實，常該留有某種字據，並應將字據保存於公署的秘密檔案內。

1340條－1項－於外場可科處的補贖，可為某種宗教、敬禮或慈善行為。

2項－對隱密罪，絕不得加以公開補贖。

3項－教會教長得依其明智，於預防罰的勸告或譴責外，另科補贖。

第五題
科罰之實施

1341條－對於犯者只有在用盡了兄弟般的規勸，譴責和其他牧靈引導方法而仍不能賠補惡表，恢復正義和糾正錯誤時，教會教長才能考慮用審判或行政程序給予科處或定罰。

Can. 1342 - § 1. Quoties iustae obstent causae ne iudicialis processus fiat, poena irrogari vel declarari potest per decretum extra iudicium; remedia poenalia autem et paenitentiae applicari possunt per decretum in quolibet casu.

§ 2. Per decretum irrogari vel declarari non possunt poenae perpetuae, neque poenae quas lex vel praeceptum eas constituens vetet per decretum applicare.

§ 3. Quae in lege vel praecepto dicuntur de iudice, quod attinet ad poenam irrogandam vel declarandam in iudicio, applicanda sunt ad Superiorem, qui per decretum extra iudicium poenam irroget vel declaret, nisi aliter constet neque agatur de praescriptis quae ad procedendi tantum rationem attineant.

Can. 1343 - Si lex vel praeceptum iudici det potestatem applicandi vel non applicandi poenam, iudex potest etiam, pro sua conscientia et prudentia, poenam temperare vel in eius locum paenitentiam imponere.

Can. 1344 - Etiamsi lex utatur verbis praeceptivis, iudex pro sua conscientia et prudentia potest:

1° poenae irrogationem in tempus magis opportunum differre, si ex praepropera rei punitione maiora mala eventura praevideantur;

2° a poena irroganda abstinere vel poenam mitiorem irrogare aut paenitentiam adhibere, si reus emendatus sit et scandalum reparaverit, aut si ipse satis a civili auctoritate punitus sit vel punitum iri praevideatur;

3° si reus primum post vitam laudabiliter peractam deliquerit neque necessitas urgeat reparandi scandalum, obligationem servandi poenam expiatoriam suspendere, ita tamen ut, si reus intra tempus ab ipso iudice determinatum rursus deliquerit, poenam utrique delicto debitam luat, nisi interim tempus decurrerit ad actionis poenalis pro priore delicto praescriptionem.

Can. 1345 - Quoties delinquens vel usum rationis imperfectum tantum habuerit, vel delictum ex metu vel necessitate vel passionis aestu vel in ebrietate aliave simili mentis perturbatione patraverit, iudex potest etiam a qualibet punitione irroganda abstinere, si censeat aliter posse melius consuli eius emendationi.

Can. 1346 - Quoties reus plura delicta patraverit, si nimius videatur poenarum ferendae sententiae cumulus, prudenti iudicis arbitrio relinquitur poenas intra aequos terminos moderari.

Can. 1347 - § 1. Censura irrogari valide nequit, nisi antea reus semel saltem monitus sit ut a contumacia recedat, dato congruo ad resipiscentiam tempore.

1342條－1項－每當有正當原因可以使犯者免於起訴時，可以在法庭外用法令給予科處或定罰；至於預防罰及補贖，在任何情況下都能用法令科處。

2項－不得用法令判處永久性的罰，也不得用法令判處那些法律或命令規定了的懲罰而同時又禁止用裁定施行的罰。

3項－法律或命令對審判員有關科處或定罰的規定，亦得適用於上司之於法庭外科處或定罰；但在另外的情形，或僅屬於程序的規定除外。

1343條－如法律或命令授予審判員以可罰可不罰的權力時，審判員得按其良知及明智，行使減輕罪罰或代科以補贖。

1344條－法律雖慣用命令式言詞，但審判員仍得按其良知及明智作下列行為：

1° 預見因急速處分犯者可能導致更大惡果時，得延至較適宜的時間處分之；

2° 犯者已經悔改並已補救惡表，或已經由國家機關判以相當處罰，或預見將受適當處罰時，得免除或減輕其罪罰或科以補贖；

3° 如犯者平素行為良好而初次犯罪，也無必要賠補惡表時，得暫免其受贖罪罰的義務；但於審判員所定的期限內再犯者，應受二罪的罰，惟如此時，該懲罰前罪的時間已過，則不在此限。

1345條－犯罪行為出於智力不健全，或出於恐懼，或出於不得已，或出於感情衝動，酗酒或其他神經錯亂狀態者，審判員認為使用其他方法更有利於改正時，也可免加任何懲罰。

1346條－犯者多次犯罪，而審判員認為其待科的罰將累積過重時，得按其明智裁決在相當範圍內減輕其罰。

1347條－1項－除非事先至少一次警告犯者拋棄其違法的意念，並給予相當的悔改時間時，不得有效科處懲戒罰。

§ 2. A contumacia recessisse dicendus est reus, quem delicti vere paenituerit, quique praetera congruam damnorum et scandali reparationem dederit vel saltem serio promiserit.

Can. 1348 - Cum reus ab accusatione absolvitur vel nulla poena ei irrogatur, Ordinarius potest opportunis monitis aliisque pastoralis sollicitudinis viis, vel etiam, si res ferat, poenalibus remediis eius utilitati et publico bono consulere.

Can. 1349 - Si poena sit indeterminata neque aliud lex caveat, iudex poenas graviores, praesertim censuras, ne irroget, nisi casus gravitas id omnino postulet; perpetuas autem poenas irrogare non potest.

Can. 1350 - § 1. In poenis clerico irrogandis semper cavendum est, ne iis quae ad honestam sustentationem sunt necessaria ipse careat, nisi agatur de dimissione e statu clericali.

§ 2. Dimissio autem e statu clericali, qui propter poenam vere indigeat, Ordinarius meliore quo fieri potest modo providere curet.

Can. 1351 - Poena reum ubique tenet, etiam resoluto iure eius qui poenam constituit vel irrogavit, nisi aliud expresse caveatur.

Can. 1352 - § 1. Si poena vetet recipere sacramenta vel sacramentalia, vetitum suspenditur, quamdiu reus in mortis periculo versatur.

§ 2. Obligatio servandi poenam latae sententiae, quae neque declarata sit neque sit notoria in loco ubi delinquens versatur, eatenus ex toto vel ex parte suspenditur, quatenus reus eam servare nequeat sine periculo gravis scandali vel infamiae.

Can. 1353 - Appellatio vel recursus a sententiis iudicialibus vel a decretis, quae poenam quamlibet irrogent vel declarent, habent effectum suspensivum.

TITULUS VI
DE POENARUM CESSATIONE

Can. 1354 - § 1. Praeter eos, qui in cann. 1355-1356 recensentur, omnes, qui a lege, quae poena munita est, dispensare possunt vel a praecepto poenam comminanti eximere, possunt etiam eam poenam remittere.

§ 2. Potest praeterea lex vel praeceptum, poenam constituens, aliis quoque potestatem facere remittendi.

§ 3. Si Apostolica Sedes poenae remissionem sibi vel aliis reservaverit, reservatio stricte est interpretanda.

2 項 - 凡真心改過，並對所發生的損害及惡表，已作相當的賠償及補救，或至少誠心許諾作相當的賠償及補救者，應視為已拋棄違法的意念。

1348 條 - 當犯者免於起訴或受罰時，教會教長得給予必要的警告或施以其他牧靈措施，且得按情形，為犯者好處及公益，科以預防罰。

1349 條 - 如罪罰本不明確，而法律又無其他規定時，審判員不得科處較重的罰，尤其不得科處懲戒罰；但因案情重大而有絕對必要時除外；惟不得科處永久性的罰。

1350 條 - 1 項 - 處罰聖職人員時，應關注維持其正常生活之所需使不至匱乏；除非連其聖職身分也被解除。

2 項 - 被解除聖職身分者，如因受罰而生活陷於真正困境者，教會教長應盡量照顧之。

1351 條 - 懲罰不因犯者處境改變而消失；即使制定罪罰或科處罪罰者的權力解除時，亦然；但法律另有明文規定者除外。

1352 條 - 1 項 - 如所處的罰為禁止領受聖事或聖儀，於犯者有死亡危險時，可暫停其罰。

2 項 - 對未經宣佈的又未在犯者居留地公開的自科罰，犯者是否能全部或部分地暫時免受制裁；須看他有沒有產生重大惡表或聲名敗壞的危險。

1353 條 - 因不服科處或宣佈罪罰的判決或裁定所提之上訴或申訴，有暫停受罰之效。

第 六 題

懲罰之停止

1354 條 - 1 項 - 除1355條及1356條所列舉的人外，凡對附有懲罰的法律或附有懲罰的命令有豁免權者，亦得免除該罰。

2 項 - 凡制定懲罰的法律或命令，亦得將免除懲罰的權力授於他人。

3 項 - 如宗座為自己或為他人保留免除懲罰的權力時，其保留應以狹義解釋之。

Can. 1355 - § 1. Poenam lege constitutam, si sit irrogata vel declarata, remittere possunt, dummodo non sit Apostolicae Sedi reservata:

1° Ordinarius, qui iudicium ad poenam irrogandam vel declarandam promovit vel decreto eam per se vel per alium irrogavit vel declaravit;

2° Ordinarius loci in quo delinquens versatur, consulto tamen, nisi propter extraordinarias circumstantias impossibile sit, Ordinario, de quo sub n. 1.

§ 2. Poenam latae sententiae nondum declaratam lege constitutam, si Sedi Apostolicae non sit reservata, potest Ordinarius remittere suis subditis et iis qui in ipsius territorio versantur vel ibi deliquerint, et etiam quilibet Episcopus in actu tamen sacramentalis confessionis.

Can. 1356 - § 1. Poenam ferendae vel latae sententiae constitutam praecepto quod non sit ab Apostolica Sede latum, remittere possunt:

1° Ordinarius loci, in quo delinquens versatur;

2° si poena sit irrogata vel declarata, etiam Ordinarius qui iudicium ad poenam irrogandam vel declarandam promovit vel decreto eam per se vel per alium irrogavit vel declaravit.

§ 2. Antequam remissio fiat, consulendus est, nisi propter extraordinarias circumstantias impossibile sit, praecepti auctor.

Can. 1357 - § 1. Firmis praescriptis cann. 508 et 976, censuram latae sententiae excommunicationis vel interdicti non declaratam confessarius remittere potest in foro interno sacramentali, si paenitenti durum sit in statu gravis peccati permanere per tempus necessarium ut Superior competens provideat.

§ 2. In remissione concedenda confessarius paenitenti onus iniungat recurrendi intra mensem sub poena reincidentiae ad Superiorem competentem vel ad sacerdotem facultate praeditum, et standi huius mandatis; interim imponat congruam paenitentiam et, quatenus urgeat, scandali et damni reparationem; recursus autem fieri potest etiam per confessarium, sine nominis mentione.

§ 3. Eodem onere recurrendi tenentur, postquam convaluerint, ii quibus ad normam can. 976 remissa est censura irrogata vel declarata vel Sedi Apostolicae reservata.

Can. 1358 - § 1. Remissio censurae dari non potest nisi delinquenti qui a contumacia, ad normam can. 1347, §2, recesserit; recedenti autem denegari nequit.

§ 2. Qui censuram remittit, potest ad normam can. 1348 providere vel etiam paenitentiam imponere.

1355條－1項－法律制定的罪罰，其已經科處或宣判者，除非受宗座之保留，得由下列人士免除之：

1° 曾進行該科處或宣佈懲罰的審判，或者自己或經由他人用法令科處或宣佈該罰的教會教長；

2° 犯者居留地的教區教長；惟應先徵求1款所言教會教長意見；但因有特殊原因不能徵求者，除外。

2項－法律制定的自科罰，於宣佈之前，如果不是宗座保留者，教會教長得對其屬下以及居留該地的人，或是在其他區犯罪之人免除之；任何主教於行告解時，亦可免除之。

1356條－1項－以命令制定的待科罰或自科罰，其不出於宗座的命令者，得由下列人士免除之：

1° 犯者居留地的教區教長；

2° 如其罰已經科處或宣佈時，曾進行科處或宣佈懲罰的審判，或者自己或經由他人用法科處或宣佈該罰的教會教長。

2項－在免除懲罰之前，應徵求發佈命令者的意見；但因特殊情形不能徵求時，不在此限。

1357條－1項－除遵守508條及976條規定外，自科絕罰或禁罰，其未經宣判者，聽告解司鐸得於聖事內場免除之，但以犯者因處於重罪狀況，難以等待有關上司的處理者為限。

2項－聽告解司鐸對犯者行使免除權時，應責成犯者於一個月內呈報上司或有權之司鐸，並服從其處理，否則原罰恢復；其間應科以相當的補贖，如有需要，還得命令補救惡表及賠償損失；呈報可經由聽告解司鐸以匿名為之。

3項－凡依976條之規定，得列免除已經科處或宣判或宗座所保留之懲戒罰者，於復元後，負同樣呈報之責。

1358條－1項－除非犯者依1347條2項的規定，已拋棄違法的意念，不得免除其懲戒罰；對已拋棄違法意念的人，不得拒絕免除其罰。

2項－免除懲戒罰之人，得依1348條的規定行事，或科以補贖。

Can. 1359 - Si quis pluribus poenis detineatur, remissio valet tantummodo pro poenis in ipsa expressis; generalis autem remissio omnes aufert poenas, iis exceptis quas in petitione reus mala fide reticuerit.

Can. 1360 - Poenae remissio metu gravi extorta irrita est.

Can. 1361 - § 1. Remissio dari potest etiam absenti vel sub condicione.

§ 2. Remissio in foro externo detur scripto, nisi gravis causa aliud suadeat.

§ 3. Caveatur ne remissionis petitio vel ipsa remissio divulgetur, nisi quatenus id vel utile sit ad rei famam tuendam vel necessarium ad scandalum reparandum.

Can. 1362 - § 1. Actio criminalis praescriptione extinguitur triennio, nisi agatur:

1° de delictis Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis;

2° de actione ob delicta de quibus in cann. 1394, 1395, 1397, 1398, quae quinquennio praescribitur;

3° de delictis quae non sunt iure communi punita, si lex particularis alium praescriptionis terminum statuerit.

§ 2. Praescriptio decurrit ex die quo delictum patratum est, vel, si delictum sit permanens vel habituale, ex die quo cessavit.

Can. 1363 - § 1. Si intra terminos de quibus in can. 1362, ex die quo sententia condemnatoria in rem iudicatam transierit computandos, non sit reo notificatum exsecutorium iudicis decretum de quo in can. 1651, actio ad poenam exsequendam praescriptione extinguitur.

§ 2. Idem valet, servatis servandis, si poena per decretum extra iudicium irrogata sit.

PARS II

DE POENIS IN SINGULA DELICTA

TITULUS I

DE DELICTIS CONTRA RELIGIONEM ET ECCLESIAE UNITATEM

Can. 1364 - § 1. Apostata a fide, haereticus vel schismaticus in excommunicationem latae sententiae incurrit, firmo praescripto can. 194, § 1, n. 2; clericus praeterea potest poenis, de quibus in can. 1336, § 1, nn. 1, 2 et 3, puniri.

§ 2. Si diuturna contumacia vel scandali gravitas postulet, aliae poenae addi possunt, non excepta dimissione e statu clericali.

1359條－同時受數罰者，只能免除在免除書內所指明的罰；如為全部免除，則免除一切罰；但犯者在申請時惡意隱瞞的罰除外。

1360條－因大恐嚇而做出的免除無效。

1361條－1項－得對不在場的人行使罪罰免除；亦得行使附加條件的免除。

2項－外場的免除應以書面為之；但因有重大理由不能以書面為之者，不在此限。

3項－應注意不使申請或獲得免除的事公開化；但其公開對保護犯者的名譽有利，或為補救惡表有必要者，不在此限。

1362條－1項－追訴犯罪權因三年內不行使而喪失；但下列各罪行不在此限：

1° 保留於信理部的罪行；

2° 1394條、1395條、1397條及1398條所列舉的罪行；此等追訴權因五年內不行使而喪失；

3° 非依普通法所科處的罪行，如特別法對時效期限另有規定。

2項－時效自犯罪之日算起；如為持續罪行或慣犯罪行時，自罪行停止之日算起。

1363條－1項－由科罰的判決成為斷案之日算起，於1362條所定的期限內，未將1651條所言執行命令通知犯者時，該科罰追訴權因時效已過而消失。

2項－此項規定，在合法的情形下，也適用於在訴訟外以法令科罰的案件。

第二編
罪罰分則
第一題
相反信仰及教會統一罪

1364條－1項－背教人、異端人或裂教人，受自科絕罰；但亦應遵守194條1項2款的規定；其為聖職人員者，得加處1336條1項1、2及3款所定的罰。

2項－對怙惡不悛或有重大惡表者，必要時加處其他罰，並得撤銷其聖職身分。

Can. 1365 - Reus vetitae communicationis in sacris iusta poena puniatur.

Can. 1366 - Parentes vel parentum locum tenentes, qui liberos in religione acatholica baptizandos vel educandos tradunt, censura aliave iusta poena puniantur.

Can. 1367 - Qui species consecratas abicit aut in sacrilegum finem abducit vel retinet, in excommunicationem latae sententiae Sedi Apostolicae reservatam incurrit; clericus praeterea alia poena, non exclusa dimissione e statu clericali, puniri potest.

Can. 1368 - Si quis, asserens vel promittens aliquid coram ecclesiastica auctoritate, periurium committit, iusta poena puniatur.

Can. 1369 - Qui in publico spectaculo vel concione, vel in scripto publice evulgato, vel aliter instrumentis communicationis socialis utens, blasphemiam profert, aut bonos mores graviter laedit, aut in religionem vel Ecclesiam iniurias exprimit vel odium contemptumve excitat, iusta poena puniatur.

TITULUS II

DE DELICTIS CONTRA ECCLESIASTICAS AUCTORITATES ET ECCLESIAE LIBERTATEM

Can. 1370 - § 1. Qui vim physicam in Romanum Pontificem adhibet, in excommunicationem latae sententiae Sedi Apostolicae reservatam incurrit, cui, si clericus sit, alia poena, non exclusa dimissione e statu clericali, pro delicti gravitate addi potest.

§ 2. Qui id agit in eum qui episcopali charactere pollet, in interdictum latae sententiae et, si sit clericus, etiam in suspensionem latae sententiae incurrit.

§ 3. Qui vim physicam in clericum vel religiosum adhibet in fidei vel Ecclesiae vel ecclesiasticae potestatis vel ministerii contemptum, iusta poena puniatur.

Can. 1371 - Iusta poena puniatur:

1° qui, praeter casum de quo in can. 1364 § 1, doctrinam a Romano Pontifice vel a Concilio Oecumenico damnatam docet vel doctrinam, de qua in can. 750 § 2 vel in can. 752, pertinaciter respuit, et ab Apostolica Sede vel ab Ordinario admonitus non retractat;

2° qui aliter Sedi Apostolicae, Ordinario, vel Superiori legitime praecipienti vel prohibenti non obtemperat, et post monitum in inoboedientia persistit.

Can. 1372 - Qui contra Romani Pontificis actum ad Concilium Oecumenicum vel ad Episcoporum collegium recurrit censura puniatur.

1365條－凡參與教會所禁止的聖禮儀者，應處相當的罰。

1366條－父母或代替父母的人，使子女受非天主教的洗禮及教育者，應處懲戒罰或其他相當的罰。

1367條－拋棄聖體或拿取或保存聖體以作褻瀆者，處保留於宗座的自科絕罰；如為聖職人員，得加處他罰，包括撤銷其聖職身分。

1368條－在教會當局前鋪陳或許諾某事而發虛誓者，得處相當的罰。

1369條－凡公開表演或演說，或發表文章，或以其他社會傳播工具散佈猥褻言論，嚴重妨害善良風俗，或毀謗宗教或傷害教會，或對之激發輕蔑仇恨者，皆應處以相當的罰。

第二題
相反教會權威及教會自由罪

1370條－1項－對羅馬教宗施以暴力者，處保留於宗座的自科絕罰；如為聖職人員，得按其罪行輕重而加處其他罰；包括撤銷聖職身分的罰。

2項－對有主教職的人施以暴力者，處自科禁罰；如為聖職人員；得加處自科停職罰。

3項－凡因輕視信仰、教會、教會權力或教會職務，而對聖職人員或修會會士施以暴力者，應處相當的罰。

1371條－對下列人士應處相當的罰：

1° 除1364條1項所言情況外，凡講授已為羅馬教宗或大公會議所棄絕的教義，或堅持拒絕752條所說的道理，雖經宗座或教會教長警告而不更正者；

2° 凡違背宗座、教會教長或上司的合法命令或禁令，雖經警告而堅不從命者。

1372條－凡向大公會議或世界主教團控告羅馬教宗者，得處懲戒罰。

Can. 1373 - Qui publice aut subditorum simultates vel odia adversus Sedem Apostolicam vel Ordinarium excitat propter aliquem potestatis vel ministerii ecclesiastici actum, aut subditos ad inoboedientiam in eos provocat, interdicto vel aliis iustis poenis puniatur.

Can. 1374 - Qui nomen dat consociationi, quae contra Ecclesiam machinatur, iusta poena puniatur; qui autem eiusmodi consociationem promovet vel moderatur, interdicto puniatur.

Can. 1375 - Qui impediunt libertatem ministerii vel electionis vel potestatis ecclesiasticae aut legitimum bonorum sacrorum aliorumve ecclesiasticorum bonorum usum, aut perterrent electorem vel electum vel eum qui potestatem vel ministerium ecclesiasticum exercuit, iusta poena puniri possunt.

Can. 1376 - Qui rem sacram, mobilem vel immobilem, profanat iusta poena puniatur.

Can. 1377 - Qui sine praescripta licentia bona ecclesiastica alienat, iusta poena puniatur.

TITULUS III

DE MUNERUM ECCLESIASTICORUM USURPATIONE DEQUE DELICITIS IN IIS EXERCENDIS

Can. 1378 - § 1. Sacerdos qui contra praescriptum can. 977 agit, in excommunicationem latae sententiae Sedi Apostolicae reservatam incurrit.

§ 2. In poenam latae sententiae interdicti vel, si sit clericus, suspensionis incurrit:

1° qui ad ordinem sacerdotalem non promotus liturgicam eucharistici Sacrificii actionem attentat;

2° qui, praeter casum de quo in § 1, cum sacramentalem absolutionem dare valide nequeat, eam impertire attentat, vel sacramentalem confessionem audit.

§ 3. In casibus de quibus in § 2, pro delicti gravitate, aliae poenae, non exclusa excommunicatione, addi possunt.

Can. 1379 - Qui, praeter casus de quibus in can. 1378, sacramentum se administrare simulat, iusta poena puniatur.

Can. 1380 - Qui per simoniam sacramentum celebrat vel recipit, interdicto vel suspensione puniatur.

Can. 1381 - § 1. Quicumque officium ecclesiasticum usurpat, iusta poena puniatur.

§ 2. Usurpationi aequiparatur ilegitima, post privationem vel cessationem a munere, eiusdem retentio.

1373 條－為了謀求教會的某種權力或職位，公開煽動屬下抗爭或怨恨宗座或教會教長，或教唆屬下拒不服從其命者，應處禁罰或其他相當的罰。

1374 條－凡加入圖謀反對天主教的社團者，應處相當的罰，凡推行或領導此等社團者，應處禁罰。

1375 條－凡妨害執行職務或選舉的自由，阻止行使教會權力或合法享用聖物或其他教會財產，威脅選舉人或被選舉人，或執行教會權力或職務之人者，處相當的罰。

1376 條－凡褻瀆聖物者，不論是活動的或固定的聖物，處相當的罰。

1377 條－無規定的許可而轉讓教會財產者，處相當的罰。

第 三 題

僭越及行使教會職務罪

1378 條－ 1 項－對違反977條規定的司鐸，處以保留於宗座的自科罰。

2 項－下列人士受自科禁罰；其為聖職人員者，處停職罰：

1° 未領司鐸聖秩而擅自舉行感恩祭者；

2° 除 1 項之情形外，凡不具備赦罪權而擅敢行使之，或擅敢聽告解者。

3 項－在 2 項所列舉的案件中，如果罪情重大，得加處其他罰，包括絕罰。

1379 條－除1378條所言之情形外，對偽裝施行聖事者，應處以相當的罰。

1380 條－因買賣行為而施行或領受聖事者，處禁罰或停職罰。

1381 條－ 1 項－凡僭取教會職務者，處相當的罰。

2 項－被撤職或停職後仍據原職不放者，視同不合法僭越。

Can. 1382 - Episcopus qui sine pontificio mandato aliquem consecrat in Episcopum, itemque qui ab eo consecrationem recipit, in excommunicationem latae sententiae Sedi Apostolicae reservatam incurrunt.

Can. 1383 - Episcopus qui, contra praescriptum can. 1015, alienum subditum sine legitimis litteris dimissoriis ordinavit, prohibetur per annum ordinem conferre. Qui vero ordinationem recepit, est ipso facto a recepto ordine suspensus.

Can. 1384 - Qui, praeter casus, de quibus in cann. 1378-1383, sacerdotale munus vel aliud sacrum ministerium illegitime exsequitur, iusta poena puniri potest.

Can. 1385 - Qui quaestum illegitime facit ex Missae stipe, censura vel alia iusta poena puniatur.

Can. 1386 - Qui quidvis donat vel pollicetur ut quis, munus in Ecclesia exercens, illegitime quid agat vel omittat, iusta poena puniatur; item qui ea dona vel pollicitationes acceptat.

Can. 1387 - Sacerdos, qui in actu vel occasione vel praetextu confessionis paenitentem ad peccatum contra sextum Decalogi praeceptum sollicitat, pro delicti gravitate, suspensione, prohibitionibus, privationibus puniatur, et in casibus gravioribus dimittatur e statu clericali.

Can. 1388 - § 1. Confessarius, qui sacramentale sigillum directe violat, in excommunicationem latae sententiae Sedi Apostolicae reservatam incurrit; qui vero indirecte tantum, pro delicti gravitate puniatur.

§ 2. Interpres aliique, de quibus in can. 983, § 2, qui secretum violant, iusta poena puniantur, non exclusa excommunicatione.

Can. 1389 - § 1. Ecclesiastica potestate vel munere abutens pro actus vel omissionis gravitate puniatur, non exclusa officii privatione, nisi in eum abusum iam poena sit lege vel praecepto constituta.

§ 2. Qui vero, ex culpabili neglegentia, ecclesiasticae potestatis vel ministerii vel muneris actum illegitime cum damno alieno ponit vel omittit, iusta poena puniatur.

TITULUS IV
DE CRIMINE FALSI

Can. 1390 - § 1. Qui confessarium de delicto, de quo in can. 1387, apud ecclesiasticum Superiorem falso denuntiat, in interdictum latae sententiae incurrit et, si sit clericus, etiam in suspensionem.

1382條－主教無教宗之命祝聖別人為主教，及被其祝聖為主教者，均遭受保留於宗座的自科絕罰。

1383條－主教違反1015條之規定，無合法晉秩委託書而為非屬下授聖秩者，禁止於一年內授聖秩；如此領受聖秩者，立即受停職罰。

1384條－除1378條至1383條所列舉的情況外，凡違法執行司鐸職務或其他聖職者，處相當的罰。

1385條－利用彌撒獻儀非法謀利者，處懲戒罰或其他相當的罰。

1386條－凡以饋贈或以許諾任何東西，使在教會執行職務者非法作某事或不作某事，應處相當的罰；接受該饋贈或承諾者亦同。

1387條－司鐸在聽告解時，或藉聽告解的機會，或以聽告解為藉口，引誘辦告解者犯第六誡之罪者，按罪過的輕重，處停職罰，禁止罰，或褫職罰；於較重的案情，應撤銷其聖職身分。

1388條－1項－聽告解司鐸直接洩漏告解秘密者，處保留於宗座的自科絕罰；間接洩漏之者，按其罪過的輕重處罰之。

2項－對983條2項所指明的翻譯和其他有關的人洩漏秘密者，處相當的罰，包括絕罰。

1389條－1項－妄用教會權力或職務者，以其作為或失職的輕重處罰之；並得褫奪其職務；但法律或命令制定其他懲罰者，不在此限。

2項－因有過失之疏忽，對執行教會權力、聖職或任務，有違法行為或失職，因而損害他人者，處以相當的罰。

第四題

誣告及偽造罪

1390條－1項－向教會上司誣告聽告解司鐸犯第1387條所言罪者，處自科禁罰；其為聖職人員者，並處停職罰。

§ 2. Qui aliam ecclesiastico Superiori calumniosam praebet delicti denuntiationem, vel aliter alterius bonam famam laedit, iusta poena, non exclusa censura, puniri potest.

§ 3. Calumniator potest cogi etiam ad congruam satisfactionem praestandam.

Can. 1391 - Iusta poena pro delicti gravitate puniri potest:

1° qui ecclesiasticum documentum publicum falsum conficit, vel verum mutat, destruit, occultat, vel falso vel mutato utitur;

2° qui alio falso vel mutato documento utitur in re ecclesiastica;

3° 3 qui in publico ecclesiastico documento falsum asserit.

TITULUS V

DE DELICTIS CONTRA SPECIALES OBLIGATIONES

Can. 1392 - Clerici vel religiosi mercaturam vel negotiationem contra canonum praescripta exercentes pro delicti gravitate puniantur.

Can. 1393 - Qui obligationes sibi ex poena impositas violat, iusta poena puniri potest.

Can. 1394 - § 1. Firmo praescripto can. 194, §1, n. 3, clericus matrimonium, etiam civiliter tantum, attentans, in suspensionem latae sententiae incurrit; quod si monitus non resipuerit et scandalum dare perrexerit, gradatim privationibus ac vel etiam dimissione e statu clericali puniri potest.

§ 2. Religiosus a votis perpetuis, qui non sit clericus, matrimonium etiam civiliter tantum attentans, in interdictum latae sententiae incurrit, firmo praescripto can. 694.

Can. 1395 - § 1. Clericus concubinarius, praeter casum de quo in can. 1394, et clericus in alio peccato externo contra sextum Decalogi praeceptum cum scandalo permanens, suspensione puniantur, cui persistente post monitionem delicto, aliae poenae gradatim addi possunt usque ad dimissionem e statu clericali.

§ 2. Clericus qui aliter contra sextum Decalogi praeceptum deliquerit, si quidem delictum vi vel minis vel publice vel cum minore infra aetatem sedecim annorum patratum sit, iustis poenis puniatur, non exclusa, si casus ferat, dimissione e statu clericali.

Can. 1396 - Qui graviter violat residentiae obligationem cui ratione ecclesiastici officii tenetur, iusta poena puniatur, non exclusa, post monitionem, officii privatione.

2 項 - 向教會上司誣告其他罪行或別種傷害他人名譽者，處相當的罰；並得處以懲戒罰。

3 項 - 得強制誣告他人者，作相當的補償。

1391 條 - 下列人士，按其罪的的輕重，處相當的罰：

1° 偽造教會公務文件或竄改、銷毀、湮滅或隱匿教會真實文件，或者使用偽造或竄改的文件者；

2° 於有關教會事務上，使用其他偽造或竄改的文件者；

3° 對於教會公務文件，故意曲解者。

第 五 題
違反特殊義務罪

1392 條 - 聖職人員或修會會士違反教會法規定，去經商或交易者，得按罪的輕重而處罰之。

1393 條 - 對未盡由處罰所產生的義務者，得處以相當的罰。

1394 條 - 1 項 - 除應遵守194條 1 項 3 款的規定外，聖職人員擅敢結婚者，即使僅依國家法律結婚者，處自科禁罰；對受警告仍不悔改並繼續立惡表者，得逐次處以褫職罰，包括撤銷聖職身分罰。

2 項 - 已發終身願而非聖職人的修會會士擅敢結婚者，即使依國家法律而結婚者，當處以自科禁罰；但694條的規定不變。

1395 條 - 1 項 - 除1394條所指個案外，聖職人員姘居或保持其他外在的違反第六誡的罪而立有惡表者，處停職罰；對已經警告而仍不悔改者，得逐次加處其他罰，包括撤銷聖職身分。

2 項 - 此外，聖職人員以強暴或威脅、或公開地、或與十六歲以下之未成年人犯第六誡之罪者，處相當的罰；必要時，得撤銷聖職身分。

1396 條 - 嚴重違反因教會職務而有留居駐地的義務者，處以相當的罰；已警告而不悔改者，並得褫奪其職務。

TITULUS VI

DE DELICTIS CONTRA HOMINIS VITAM ET LIBERTATEM

Can. 1397 - Qui homicidium patrat, vel hominem vi aut fraude rapit vel detinet vel mutilat vel graviter vulnerat, privationibus et prohibitionibus, de quibus in can. 1336, pro delicti gravitate puniatur; homicidium autem in personas de quibus in can. 1370, poenis ibi statutis punitur.

Can. 1398 - Qui abortum procurat, effectu secuto, in excommunicationem latae sententiae incurrit.

TITULUS VII

NORMA GENERALIS

Can. 1399 - Praeter casus hac vel aliis legibus statutos, divinae vel canonicae legis externa violatio tunc tantum potest iusta quidem poena puniri, cum specialis violationis gravitas punitionem postulat, et necessitas urget scandala praeveniendi vel reparandi.

第 六 題
傷害人生命及自由的罪行

1397條－殺人者、或以暴力或拐騙施行綁架，或拘禁人者，或使人致殘或嚴重傷害他人者，應按罪過輕重，處1336條所言的褫奪或禁止罰；凡殺害1370條所列舉之人者，處以該條所定的懲戒罰。

1398條－凡從事墮胎而既遂者，應受自科絕罰。

第 七 題
通　　則

1399條－除本法或其他法所定的情況外，對其他違反神律或教律的外在行為，只有在案情重大，不給罰不足戒除，同時有必要防止或賠補惡表的情況下，方得處以相當的懲罰。

LIBER VII
DE PROCESSIBUS

PARS I
DE IUDICIIS IN GENERE

Can. 1400 - § 1. Obiectum iudicii sunt:

1° personarum physicarum vel iuridicarum iura persequenda aut vindicanda, vel facta iuridica declaranda;

2° delicta, quod spectat ad poenam irrogandam vel declarandam.

§ 2. Attamen controversiae ortae ex actu potestatis administrativae deferri possunt solummodo ad Superiorem vel ad tribunal administrativum.

Can. 1401 - Ecclesia iure proprio et exclusivo cognoscit:

1° de causis quae respiciunt res spirituales et spiritualibus adnexas;

2° de violatione legum ecclesiasticarum deque omnibus in quibus inest ratio peccati, quod attinet ad culpae definitionem et poenarum ecclesiasticarum irrogationem.

Can. 1402 - Omnia Ecclesiae tribunalia reguntur canonibus qui sequuntur, salvis normis tribunalium Apostolicae Sedis.

Can. 1403 - § 1. Causae canonizationis Servorum Dei reguntur peculiari lege pontificia.

§ 2. Iisdem causis applicantur praeterea praescripta huius Codicis, quoties in eadem lege ad ius universale remissio fit vel de normis agitur quae, ex ipsa rei natura, easdem quoque afficiunt.

TITULUS I
DE FORO COMPETENTI

Can. 1404 - Prima Sedes a nemine iudicatur.

Can. 1405 - § 1. Ipsius Romani Pontificis dumtaxat ius est iudicandi in causis de quibus in can. 1401:

1° eos qui supremum tenent civitatis magistratum;

第七卷
訴訟法

第一編
訴訟總則

1400條－1項－訴訟的目的為：

1° 追還或索回自然人或法人之權利，或宣佈法律事實；

2° 科處或宣佈應受罰的罪行。

2項－惟由於行使行政權而發生的訴訟，只得向上級或行政法庭提交審理。

1401條－天主教會有審理下列事項的固有的和專有的權利：

1° 有關屬靈事物及與屬靈事物相關連的案件；

2° 有關違反教律，及一切包含犯罪的成分有關確定其過錯，及依教律科處的案件。

1402條－所有天主教法庭均受下列條文所管束，但宗座法庭之規定，不在此限。

1403條－1項－天主忠僕受宣聖的案件，由宗座特別法管理。

2項－其特別法對普通法有所提示，或因事體的性質涉及普通法時，於上述案件亦適用本法典之規定。

第一題
法庭的管轄權

1404條－教宗不受任何人審判。

1405條－1項－於1401條所言之案件中，惟羅馬教宗有審判下列人事的權力：

1° 國家最高執政者；

2° Patres Cardinales;

3° Legatos Sedis Apostolicae, et in causis poenalibus Episcopos;

4° alias causas quas ipse ad suum advocaverit iudicium.

§ 2. Iudex de actu vel instrumento a Romano Pontifice in forma specifica confirmato videre non potest, nisi ipsius praecesserit mandatum.

§ 3. Rotae Romanae reservatur iudicare:

1° Episcopos in contentiosis, firmo praescripto can. 1419, § 2;

2° Abbatem primatem, vel Abbatem superiorem congregationis monasticae, et supremum Moderatorem institutorum religiosorum iuris pontificii;

3° dioeceses aliasve personas ecclesiasticas, sive physicas sive iuridicas, quae Superiorem infra Romanum Pontificem non habent.

Can. 1406 - § 1. Violato praescripto can. 1404, acta et decisiones pro infectis habentur.

§ 2. In causis, de quibus in can. 1405, aliorum iudicum incompetentia est absoluta.

Can. 1407 - § 1. Nemo in prima instantia conveniri potest, nisi coram iudice ecclesiastico qui competens sit ob unum ex titulis qui in cann. 1408-1414 determinantur.

§ 2. Incompetentia iudicis, cui nullus ex his titulis suffragatur, dicitur relativa.

§ 3. Actor sequitur forum partis conventae; quod si pars conventa multiplex forum habet, optio fori actori conceditur.

Can. 1408 - Quilibet conveniri potest coram tribunali domicilii vel quasi-domicilii.

Can. 1409 - § 1. Vagus forum habet in loco ubi actu commoratur.

§ 2. Is, cuius neque domicilium aut quasi-domicilium neque locus commorationis nota sint, conveniri potest in foro actoris, dummodo aliud forum legitimum non suppetat.

Can. 1410 - Ratione rei sitae, pars conveniri potest coram tribunali loci, ubi res litigiosa sita est, quoties actio in rem directa sit, aut de spolio agatur.

Can. 1411 - § 1. Ratione contractus pars conveniri potest coram tribunali loci in quo contractus initus est vel adimpleri debet, nisi partes concorditer aliud tribunal elegerint.

2° 樞機主教；

3° 宗座使節；及在處罰案件中，主教們；

4° 教宗傳令自行審理的其他案件。

2 項 - 審判員非有教宗之命，不得參閱其以特殊方式所確認之事或文書。

3 項 - 保留於羅馬聖輪法院裁判者為：

1° 涉爭議案的主教；但1419條 2 項之規定不變；

2° 隱修院首席院長，隱修會高級院長，及宗座直轄修會之總會長；

3° 教區及除羅馬教宗外無其他上司的教會自然人或法人。

1406 條 - 1 項 - 違反1404條規定，所有文書及裁決，毫無效力。

2 項 - 對1405條所列案件，其他審判員絕對無權干預。

1407 條 - 1 項 - 非在有權的教會審判員面前，任何人不得在第一審受起訴；審判權可得自1408至1414條所規定的名義之一。

2 項 - 前項所稱無審判權是相對而言。

3 項 - 原告依從被告處之法庭，被告處有數個法庭時，原告得任擇其一。

1408 條 - 任何人均可向其住所或類住所的法庭提起訴訟。

1409 條 - 1 項 - 無定所人，以其現行居留地有其法庭。

2 項 - 凡住所、類住所或現行居留地不明者，可在原告之法庭起訴，但以無其他合法法庭者為限。

1410 條 - 如為財物發生爭執，為方便計，得向財物所在地的法庭提出訴訟；但以該財物為訴訟的直接標的，或有關侵占問題者為限。

1411 條 - 1 項 - 因契約涉訟者，得向契約訂立地或履行地之法庭提起訴訟；但當事人合意選定其他法庭者除外。

§ 2. Si causa versetur circa obligationes quae ex alio titulo proveniant, pars conveniri potest coram tribunali loci, in quo obligatio vel orta est vel est adimplenda.

Can. 1412 - In causis poenalibus accusatus, licet absens, conveniri potest coram tribunali loci, in quo delictum patratum est.

Can. 1413 - Pars conveniri potest:

1° in causis quae circa administrationem versantur, coram tribunali loci ubi administratio gesta est;

2° in causis quae respiciunt hereditates vel legata pia, coram tribunali ultimi domicilii vel quasidomicilii vel commorationis, ad normam cann. 1408-1409, illius de cuius hereditate vel legato pio agitur, nisi agatur de mera exsecutione legati, quae videnda est secundum ordinarias competentiae normas.

Can. 1414 - Ratione conexionis, ab uno eodemque tribunali et in eodem processu cognoscendae sunt causae inter se conexae, nisi legis praescriptum obstet.

Can. 1415 - Ratione praeventionis, si duo vel plura tribunalia aeque competentia sunt, ei ius est causam cognoscendi, quod prius partem conventam legitime citaverit.

Can. 1416 - Conflictus competentiae inter tribunalia eidem tribunali appellationis subiecta, ab hoc tribunali solvuntur; a Signatura Apostolica, si eidem tribunali appellationis non subsunt.

TITULUS II

DE VARIIS TRIBUNALIUM GRADIBUS ET SPECIEBUS

Can. 1417 - § 1. Ob primatum Romani Pontificis integrum est cuilibet fideli causam suam sive contentiosam sive poenalem, in quovis iudicii gradu et in quovis litis statu, cognoscendam ad Sanctam Sedem deferre vel apud eandem introducere.

§ 2. Provocatio tamen ad Sedem Apostolicam interposita non suspendit, praeter casum appellationis, exercitium iurisdictionis in iudice qui causam iam cognoscere coepit; quique idcirco poterit iudicium prosequi usque ad definitivam sententiam, nisi Sedes Apostolica iudici significaverit se causam advocasse.

Can. 1418 - Quodlibet tribunal ius habet in auxilium vocandi aliud tribunal ad causam instruendam vel ad actus intimandos.

2 項 - 對以其他名義所產生之義務而涉訴訟者，得向義務產生地或履行地之法庭提起訴訟。

1412 條 - 對有關科罰問題之被告，即使其不在現場，得在其犯罪地之法庭提起訴訟。

1413 條 - 當事人得在下列法庭起訴：

1° 因財務管理而涉訟者，得在財務管理地之法庭起訴；

2° 因遺產或慈善遺贈涉訟者，得在遺產人或遺贈人，依1408及1409條所規定之最後住所、類住所或居留地之法庭起訴；但只因執行遺贈而涉訟者，應守法庭的普通規定。

1414 條 - 彼此牽連之案件，因連帶關係，由同一法庭並於同一訴訟審理之；但法律禁止者除外。

1415 條 - 兩個以上的法庭都有同樣的審判權時，以先合法傳喚被告之法庭享有優先權以審理之。

1416 條 - 同一上訴法庭屬下之法庭間，對於審判權發生爭執時，由此上訴法庭解決；其不隸屬同一上訴法庭時，由宗座最高法院解決。

第 二 題

法庭之等級及種類

1417 條 - 1 項 - 原於羅馬教宗之首席地位，任何一個信徒完全有權將自己的爭訟或科罰案件，不論其屬於何審級或進行至何程度，向聖座呈報或提出申訴。

2 項 - 除上訴外，請求宗座受理案件的行為，並不中止已開始審理案件之審判員的行使權力；故該審判員繼續其審判工作，直至終局判決；但宗座已告知審判員，案件要自行審判者除外。

1418 條 - 任何法庭為調查案件或為通知訴訟行為，均有權請求其他法庭相助。

CAPUT I
DE TRIBUNALI PRIMAE INSTANTIAE

Art. 1
DE IUDICE

Can. 1419 - § 1. In unaquaque dioecesi et pro omnibus causis iure expresse non exceptis, iudex primae instantiae est Episcopus dioecesanus, qui iudicialem potestatem exercere potest per se ipse vel per alios, secundum canones qui sequuntur.

§ 2. Si vero agatur de iuribus aut bonis temporalibus personae iuridicae ab Episcopo repraesentatae, iudicat in primo gradu tribunal appellationis.

Can. 1420 - § 1. Quilibet Episcopus dioecesanus tenetur Vicarium iudicialem seu Officialem constituere cum potestate ordinaria iudicandi, a Vicario generali distinctum, nisi parvitas dioecesis aut paucitas causarum aliud suadeat.

§ 2. Vicarius iudicialis unum constituit tribunal cum Episcopo, sed nequit iudicare causas quas Episcopus sibi reservat.

§ 3. Vicario iudiciali dari possunt adiutores, quibus nomen est Vicariorum iudicialium adiunctorum seu Vice-officialium.

§ 4. Tum Vicarius iudicialis tum Vicarii iudiciales adiuncti esse debent sacerdotes, integrae famae, in iure canonico doctores vel saltem licentiati, annos nati non minus triginta.

§ 5. Ipsi, sede vacante, a munere non cessant nec ab Administratore dioecesano amoveri possunt; adveniente autem novo Episcopo, indigent confirmatione.

Can. 1421 - § 1. In dioecesi constituantur ab Episcopo iudices dioecesani, qui sint clerici.

§ 2. Episcoporum conferentia permittere potest ut etiam laici iudices constituantur, e quibus, suadente necessitate, unus assumi potest ad collegium efformandum.

§ 3. Iudices sint integrae famae et in iure canonico doctores vel saltem licentiati.

Can. 1422 - Vicarius iudicialis, Vicarii iudiciales adiuncti et ceteri iudices nominantur ad definitum tempus, firmo praescripto can. 1420, §5, nec removeri possunt nisi ex legitima gravique causa.

Can. 1423 - § 1. Plures dioecesani Episcopi, probante Sede Apostolica, possunt concordes, in locum tribunalium dioecesanorum de quibus in cann.

第 一 章
第一審法庭

第 一 節
審判員

1419條 - 1項 - 在每個教區內，主教有權在第一審審理一切未被法律明定保留的案件，並得依照下列條文之規定，他本人或委任他人行使其審判權。

2項 - 如所涉及的權利或財物，係屬主教所代表之法人，則由上訴法庭於第一審審理之。

1420條 - 1項 - 每個教區主教，均應在副主教之外，設一享有普通審判權之司法代理；但教區小或案件少者，除外。

2項 - 司法代理與主教組成一個法庭；但不得審理主教為自己所保留的案件。

3項 - 得為司法代理給予助理，他們可稱為司法代理助手或副司法代理。

4項 - 司法代理及副司法代理，應以名聲好、教律博士、或至少碩士，且年齡不低於三十歲的司鐸充任之。

5項 - 主教出缺時，司法代理及副司法代理的職務並不中止，亦不得被教區署理撤換；但新主教上任，須獲其確認。

1421條 - 1項 - 主教應自聖職人員中選派教區審判員。

2項 - 主教團亦得准許平信徒擔任審判員；必要時，得以其中一名同組合議法庭。

3項 - 審判員應為名聲良好者，並是教律博士或至少是教律碩士。

1422條 - 司法代理、副司法代理及其他審判員之任命，應有一定期限；除1420條5項之規定外，非有合法及重大理由，不得撤換。

1423條 - 1項 - 多位教區主教，經宗座認可後，得協議在其教區內共同設立一個第一審法庭，以代替1419至1421條應設立教區

1419-1421, unicum constituere in suis dioecesibus tribunal primae instantiae; quo in casu ipsorum Episcoporum coetui vel Episcopo ab eisdem designato omnes competunt potestates, quas Episcopus dioecesanus habet circa suum tribunal.

§ 2. Tribunalia, de quibus in § 1, constitui possunt vel ad causas quaslibet vel ad aliqua tantum causarum genera.

Can. 1424 - Unicus iudex in quolibet iudicio duos assessores, clericos vel laicos probatae vitae, sibi consulentes asciscere potest.

Can. 1425 - § 1. Reprobata contraria consuetudine, tribunali collegiali trium iudicum reservantur:

1° causae contentiosae: a) de vinculo sacrae ordinationis; b) de vinculo matrimonii, firmis praescriptis cann. 1686 et 1688;

2° causae poenales: a) de delictis quae poenam dimissionis e statu clericali secumferre possunt; b) de irroganda vel declaranda excommunicatione.

§ 2. Episcopus causas difficiliores vel maioris momenti committere potest iudicio trium vel quinque iudicum.

§ 3. Vicarius iudicialis ad singulas causas cognoscendas iudices ex ordine per turnum advocet, nisi Episcopus in singulis casibus aliter statuerit.

§ 4. In primo iudicii gradu, si forte collegium constitui nequeat, Episcoporum conferentia, quamdiu huiusmodi impossibilitas perduret, permittere potest ut Episcopus causas unico iudici clerico committat, qui, ubi fieri possit, assessorem et auditorem sibi asciscat.

§ 5. Iudices semel designatos ne subroget Vicarius iudicialis, nisi ex gravissima causa in decreto exprimenda.

Can. 1426 - § 1. Tribunal collegiale collegialiter procedere debet, et per maiorem suffragiorum partem sententias ferre.

§ 2. Eidem praeesse debet, quatenus fieri potest, Vicarius iudicialis vel Vicarius iudicialis adiunctus.

Can. 1427 - § 1. Si controversia sit inter religiosos vel domos eiusdem instituti religiosi clericalis iuris pontificii, iudex primae instantiae, nisi aliud in constitutionibus caveatur, est Superior provincialis, aut, si monasterium sit sui iuris, Abbas localis.

§ 2. Salvo diverso constitutionum praescripto, si res contentiosa agatur inter duas provincias, in prima instantia iudicabit per se ipse vel per delegatum supremus Moderator; si inter duo monasteria, Abbas superior congregationis monasticae.

§ 3. Si demum controversia enascatur inter religiosas personas physicas vel iuridicas diversorum institutorum religiosorum, aut etiam eiusdem

法庭；於此情形下，主教小組或由其指定之主教，對此法庭享有主教對其教區法庭所享有的一切權利。

2 項 - 前項所言法庭得為審理一切案件，或僅為審理某幾類案件而設。

1424 條 - 單獨審判員於任何案件中，得選任聖職人員或正直的平信徒二人任推事，以供諮詢。

1425 條 - 1 項 - 廢除與此相牴觸之習慣，下列案件應由三人之合議庭審理之：

1° 爭訟案件：（一）關於聖秩之束縛；（二）關於婚約；但1686條及1688條之規定不變；

2° 科罰案件：（一）關於聖職人員之罪行，可能科以撤銷聖職身分之罰者；（二）關於科處或宣佈絕罰者。

2 項 - 比較難斷或關係重大之案件，主教得以三人或五人之合議庭審理之。

3 項 - 司法代理應為每一案件指定審判員以輪流方式擔任審判；但主教於個案另有規定者除外。

4 項 - 第一審不能成立合議庭時，主教團得於此情持續期間，允許主教委任聖職人員為單獨審判員；此審判員可能時選任一位推事及一位稽核員作助手。

5 項 - 審判員一經指定，司法代理不宜更換之；但有極重大原因於法令中表明者除外。

1426 條 - 1 項 - 合議庭應集體進行，並應以多數票決宣判。

2 項 - 合議庭盡可能以司法代理或副司法代理任審判長。

1427 條 - 1 項 - 假如在同一個宗座直轄聖職修會或會院的會士之間發生爭訟時，除會規另有規定者外，以省會長為第一審審判員，其為獨立隱修院者，以當地院長為第一審審判員。

2 項 - 兩個會省之間發生爭訟時，除修會會規另有規定者外，以其修會總會長自己或派代表，為第一審審判員；兩個隱修院之間發生爭訟時，以其隱修會總長為第一審判員。

3 項 - 不同修會之自然人或法人之間，或教區直轄之同一聖職或

instituti clericalis iuris dioecesani vel laicalis, aut inter personam religiosam et clericum saecularem vel laicum vel personam iuridicam non religiosam, iudicat in prima instantia tribunal dioecesanum.

Art. 2

DE AUDITORIBUS ET RELATORIBUS

Can. 1428 - § 1. Iudex vel tribunalis collegialis praeses possunt auditorem designare ad causae instructionem peragendam, eum seligentes aut ex tribunalis iudicibus aut ex personis ab Episcopo ad hoc munus approbatis.

§ 2. Episcopus potest ad auditoris munus approbare clericos vel laicos, qui bonis moribus, prudentia et doctrina fulgeant.

§ 3. Auditoris est, secundum iudicis mandatum, probationes tantum colligere easque collectas iudici tradere; potest autem, nisi iudicis mandatum obstet, interim decidere quae et quomodo probationes colligendae sint, si forte de hac re quaestio oriatur, dum ipse munus suum exercet.

Can. 1429 - Tribunalis collegialis praeses debet unum ex iudicibus collegii ponentem seu relatorem designare, qui in coetu iudicum de causa referat et sententias in scriptis redigat; in ipsius locum idem praeses alium ex iusta causa substituere potest.

Art. 3

DE PROMOTORE IUSTITIAE, VINCULI DEFENSORE ET NOTARIO

Can. 1430 - Ad causas contentiosas, in quibus bonum publicum in discrimen vocari potest, et ad causas poenales constituatur in dioecesi promotor iustitiae, qui officio tenetur providendi bono publico.

Can. 1431 - § 1. In causis contentiosis, Episcopi dioecesani est iudicare utrum bonum publicum in discrimen vocari possit necne, nisi interventus promotoris iustitiae lege praecipiatur vel ex natura rei evidenter necessarius sit.

§ 2. Si in praecedenti instantia intervenerit promotor iustitiae, in ulteriore gradu huius interventus praesumitur necessarius.

Can. 1432 - Ad causas, in quibus agitur de nullitate sacrae ordinationis aut de nullitate vel solutione matrimonii, constituatur in dioecesi defensor vinculi, qui officio tenetur proponendi et exponendi omnia quae rationabiliter adduci possint adversus nullitatem vel solutionem.

非聖職修會的自然人或法人之間，或一個修會會士和一個教區聖職人員，或平信徒，或非修會法人之間發生爭訟時，以教區法庭為第一審法庭。

第 二 節
稽 查 員 及 記 述 員

1428 條－1項－為了辦請案件，審判員或合議庭的審判長，得由法庭的審判員或由主教為此所批准的人員中，選定一人為稽查員。

2項－稽查員的職務得由主教批准的聖職人員，或行端表正，做事明智及深通教理之平信徒擔任之。

3項－稽查員僅得按審判員之命令蒐集證據，並將蒐集之證據交付審判員；除非審判員明令禁止，稽查員於執行任務期間，對蒐集何等證據，以及如何蒐集，當發生問題時，得為臨時之決定。

1429 條－合議庭之審判長，應於合議庭之審判員中，指定一人為記述員，即報告者，其於審判員會議中報告案情，並編列判決書；如有正當原因，審判長得以他人代替之。

第 三 節
檢 察 員 、 合 約 辯 護 人 及 書 記

1430 條－為處理可能損害公益之爭訟案件，及一切科處案件，教區中應設檢察員，其任務為維護公益。

1431 條－1項－於爭訟案件斷定是否損害公益的職務，屬教區主教；但法律命令檢察員參與，或事件性質顯然需要檢察員時除外。

2項－檢察員曾參與前一審者，推定有參與後審之必要。

1432 條－為處理有關聖秩之無效，或者有關婚約之無效或解除之案件，教區應設合約辯護人，其任務乃提出並陳述一切合乎理性的事由，對聖事的無效或解除加以反駁。

Can. 1433 - In causis in quibus promotoris iustitiae aut defensoris vinculi praesentia requiritur, iis non citatis, acta irrita sunt, nisi ipsi, etsi non citati, revera interfuerint, aut saltem ante sententiam, actis inspectis, munere suo fungi potuerint.

Can. 1434 - Nisi aliud expresse caveatur:

1° quoties lex praecipit ut iudex partes earumve alteram audiat, etiam promotor iustitiae et vinculi defensor, si iudicio intersint, audiendi sunt;

2° quoties instantia partis requiritur ut iudex aliquid decernere possit, instantia promotoris iustitiae vel vinculi defensoris, qui iudicio intersint, eandem vim habet.

Can. 1435 - Episcopi est promotorem iustitiae et vinculi defensorem nominare, qui sint clerici vel laici, integrae famae, in iure canonico doctores vel licentiati, ac prudentia et iustitiae zelo probati.

Can. 1436 - § 1. Eadem persona, non autem in eadem causa, officium promotoris iustitiae et defensoris vinculi gerere potest.

§ 2. Promotor et defensor constitui possunt tum ad universitatem causarum tum ad singulas causas; possunt autem ab Episcopo, iusta de causa, removeri.

Can. 1437 - § 1. Cuilibet processui intersit notarius, adeo ut nulla habeantur acta, si non fuerint ab eo subscripta.

§ 2. Acta, quae notarii conficiunt, publicam fidem faciunt.

CAPUT II

DE TRIBUNALI SECUNDAE INSTANTIAE

Can. 1438 - Firmo praescripto can. 1444, § 1, n. 1:

1° a tribunali Episcopi suffraganei appellatur ad tribunal Metropolitae, salvo praescripto can. 1439;

2° in causis in prima instantia pertractatis coram Metropolita fit appellatio ad tribunal quod ipse, probante Sede Apostolica, stabiliter designaverit;

3° pro causis coram Superiore provinciali actis tribunal secundae instantiae est penes supremum Moderatorem; pro causis actis coram Abbate locali, penes Abbatem superiorem congregationis monasticae.

Can. 1439 - § 1. Si quod tribunal primae instantiae unicum pro pluribus dioecesibus, ad normam can. 1423, constitutum sit, Episcoporum conferentia debet tribunal secundae instantiae, probante Sede Apostolica, constituere, nisi dioeceses sint omnes eiusdem archidioecesis suffraganeae.

1433條－於檢察員或合約辯護人必須參與的案件中，如檢察員或合約辯護人未被傳喚，其文書即屬無效；但雖未經傳喚而實際到場，或至少於判決前得以閱覽卷宗並盡其職務者除外。

1434條－除另有明文規定外，應守下列規定：

1° 凡法律規定審判員應詢問雙方或一方當事人時，亦應徵詢參與該案之檢察員及合約辯護人的意見；

2° 凡因當事人之聲請要求審判員對某事做出裁定時，參與該案之檢察員或合約辯護人之聲請亦具同等效力。

1435條－主教得由名聲良好、具教律博士或碩士學位、明智及正直卓著的司鐸或平信徒中，任命檢察員及合約辯護人。

1436條－1項－同一個人可以執行檢察員及合約辯護人之職務，但不得在同一案件中。

2項－檢察員及合約辯護人，得對一切案件或對個案設立之；有正當原因時，得由主教撤換之。

1437條－1項－訴訟均應有書記，凡文書無書記簽署者，均屬無效。

2項－書記所編寫之文書，有公證效力。

第二章

第二審法庭

1438條－除1444條1項1款之規定不變外，制定上訴程序如下：

1° 自省區主教法庭上訴於教省總主教法庭；但1439條之規定除外；

2° 對在教省總主教前審理的第一審案件，上訴至經宗座批准之常設法庭；

3° 對修會省會長所審理之案件，於第二審上訴至總會長；至於地方隱修院院長所審理之案件，上訴至聯合隱修院總長。

1439條－1項－如依1423條規定，數個教區共同設立一個第一審法庭，則主教團應設立第二審法庭並請宗座批准，但各教區均屬同一個教省者，不在此限。

§ 2. Episcoporum conferentia potest, probante Sede Apostolica, unum vel plura tribunalia secundae instantiae constituere, etiam praeter casus de quibus in § 1.

§ 3. Quod attinet ad tribunalia secundae instantiae, de quibus in §§ 1-2, Episcoporum conferentia vel Episcopus ab ea designatus omnes habent potestates, quae Episcopo dioecesano competunt circa suum tribunal.

Can. 1440 - Si competentia ratione gradus, ad normam cann. 1438 et 1439 non servetur, incompetentia iudicis est absoluta.

Can. 1441 - Tribunal secundae instantiae eodem modo quo tribunal primae instantiae constitui debet. Si tamen in primo iudicii gradu, secundum can. 1425, §4, iudex unicus sententiam tulit, tribunal secundae instantiae collegialiter procedat.

CAPUT III
DE APOSTOLICAE SEDIS TRIBUNALIBUS

Can. 1442 - Romanus Pontifex pro toto orbe catholico iudex est supremus, qui vel per se ipse ius dicit, vel per ordinaria Sedis Apostolicae tribunalia, vel per iudices a se delegatos.

Can. 1443 - Tribunal ordinarium a Romano Pontifice constitutum appellationibus recipiendis est Rota Romana.

Can. 1444 - § 1. Rota Romana iudicat:

1° in secunda instantia, causas quae ab ordinariis tribunalibus primae instantiae diiudicatae fuerint et ad Sanctam Sedem per appellationem legitimam deferantur;

2° in tertia vel ulteriore instantia, causas ab ipsa Rota Romana et ab aliis quibusvis tribunalibus iam cognitas, nisi res iudicata habeatur.

§ 2. Hoc tribunal iudicat etiam in prima instantia causas de quibus in can. 1405, §3, aliasve quas Romanus Pontifex sive motu proprio, sive ad instantiam partium ad suum tribunal advocaverit et Rotae Romanae commiserit; easque, nisi aliud cautum sit in commissi muneris rescripto, ipsa Rota iudicat etiam in secunda et ulteriore instantia.

Can. 1445 - § 1. Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal cognoscit:

1° querelas nullitatis et petititones restitutionis in integrum et alios recursus contra sententias rotales;

2° recursus in causis de statu personarum, quas ad novum examen Rota Romana admittere renuit;

3° exceptiones suspicionis aliasque causas contra Auditores Rotae Romanae propter acta in exercitio ipsorum muneris;

4° conflictus competentiae de quibus in can. 1416.

2項－主教團得設立一個或數個第二審法庭，由宗座批准；即使無1項所言之情形者亦同。

3項－對1項及2項所言之第二審法庭，主教團或由主教團所指定的主教，具有主教對本教區法庭所有的一切權利。

1440條－未按1438條及1439條的規定制定審級者，其審判員絕對無權審案。

1441條－第二審法庭的組織應與第一審法庭相同；如第一審依1425條4項之規定，以單獨審判員為判決時，於第二審應以合議庭進行。

第三章
宗座法院

1442條－羅馬教宗為整個天主教世界的最高審判員，得以其本人、或以宗座一般的法院，或以其委派的審判員，行使審判權。

1443條－羅馬聖輪法院為教宗所設，是受理上訴之一般法院。

1444條－1項－羅馬聖輪法院審理：

1° 經第一審普通法院所判決而依法上訴至聖座之案件，於第二審審理之；

2° 由聖輪法院或其他任何法庭所判決之案件，以第三審或三審以上審級審理之；但已成為既判事項者除外。

2項－對1405條3項所言案件，或其他因教宗自動或經當事人請求而收歸其法院，並委託聖輪法院審理的案件，聖輪法院亦得以第一審審理之；對此類案件，除委託書內另有規定外，聖輪法院亦得以第二審或第二審以上審級審理之。

1445條－1項－宗座最高法院之職權為：

1° 審理不服聖輪法院之判決，認為其判決無效，並要求回復原狀，以及其他申訴；

2° 審理反對聖輪法院拒絕複查有關人身分案件之申訴；

3° 審理對聖輪法院稽查員有嫌疑之抗辯，及其他有關執行其職權之事由；

4° 審理1416條所言審判權之爭執。

§ 2. Ipsum Tribunal videt de contentionibus ortis ex actu potestatis administrativae ecclesiasticae ad eam legitime delatis, de aliis controversiis administrativis quae a Romano Pontifice vel a Romanae Curiae dicasteriis ipsi deferantur, et de conflictu competentiae inter eadem dicasteria.

§ 3. Supremi huius Tribunalis praeterea est:

1° rectae administrationi iustitiae invigilare et in advocatos vel procuratores, si opus sit, animadvertere;

2° tribunalium competentiam prorogare;

3° promovere et approbare erectionem tribunalium, de quibus in cann. 1423 et 1439.

TITULUS III

DE DISCIPLINA IN TRIBUNALIBUS SERVANDA

CAPUT I

DE OFFICIO IUDICUM ET TRIBUNALIUM MINISTRORUM

Can. 1446 - § 1. Christifideles omnes, in primis autem Episcopi, sedulo annitantur ut, salva iustitia, lites in populo Dei, quantum fieri possit, vitentur et pacifice quam primum componantur.

§ 2. Iudex in limine litis, et etiam quolibet alio momento, quotiescumque spem aliquam boni exitus perspicit, partes hortari et adiuvare ne omittat, ut de aequa controversiae solutione quaerenda communi consilio curent, viasque ad hoc propositum idoneas ipsis indicet, gravibus quoque hominibus ad mediationem adhibitis.

§ 3. Quod si circa privatum partium bonum lis versetur, dispiciat iudex num transactione vel arbitrorum iudicio, ad normam cann. 1713-1716, controversia finem habere utiliter possit.

Can. 1447 - Qui causae interfuit tamquam iudex, promotor iustitiae, defensor vinculi, procurator, advocatus, testis aut peritus, nequit postea valide eandem causam in alia instantia tamquam iudex definire aut in eadem munus assessoris sustinere.

Can. 1448 - § 1. Iudex cognoscendam ne suscipiat causam, in qua ratione consanguinitatis vel affinitatis in quolibet gradu lineae rectae et usque ad quartum gradum lineae collateralis, vel ratione tutelae et curatelae, intimae vitae consuetudinis, magnae simultatis, vel lucri faciendi aut damni vitandi, aliquid ipsius intersit.

§ 2. In iisdem adiunctis ab officio suo abstinere debent iustitiae promotor, defensor vinculi, assessor et auditor.

Can. 1449 - § 1. In casibus, de quibus in can. 1448, nisi iudex ipse abstineat, pars potest eum recusare.

2項－本法院審理因行使教會行政權所產生之爭執，合法移交之案件；亦審理其他行政方面所發生的，由教宗或聖座各部會移交的爭議，以及各部會間權限之爭議。

3項－此外，最高法院之職還包括：

1° 監督正義之合理執行，並於必要時，制裁律師或訴訟代理人；

2° 延長法庭之審判權；

3° 推行及批准1423條及1439條規定所設的法庭。

第 三 題

法庭應守之紀律

第 一 章

審判員及法庭職員之職務

1446條－1項－所有基督信徒，尤其主教，應在維護正義的原則下，盡心竭力，在天主子民中盡量避免爭訟，並及早和平解決所有爭端。

2項－審判員於訴訟開始，甚至在其他任何階段，凡預料能有成功的希望，勿失時機地勸勉並輔助當事人共同協議公平解決爭訟，為之指示達到此目的的適當方法，並請有威望的人去調解。

3項－如事關當事人的私人利益，審判員應斟酌是否引用1713條至1716條之規定，以和解或仲裁了結爭訟。

1447條－凡參與某一案件的審判員、檢察員、合約辯護人、訴訟代理人、律師、證人或鑑定人，不得以後於同一案件之其他級審判中，有效擔任審判員或陪審員之職務。

1448條－1項－審判員不宜接受審理：凡因有任何親等之直系血親或姻親，或四親等內之旁系血親或姻親，或因有監護及輔佐之責，或因密切交誼或有深仇，或與己有利害關係等牽連到自身的案件。

2項－檢察員、合約辯護人、陪審員和稽查員有同樣情形時，亦應避免執行其職務。

1449條－1項－於1448條之情形，如審判員不自行迴避時，得由當事人聲請迴避之。

§ 2. De recusatione videt Vicarius iudicialis; si ipse recusetur, videt Episcopus qui tribunali praeest.

§ 3. Si Episcopus sit iudex et contra eum recusatio opponatur, ipse abstineat a iudicando.

§ 4. Si recusatio opponatur contra promotorem iustitiae, defensorem vinculi aut alios tribunalis administros, de hac exceptione videt praeses in tribunali collegiali vel ipse iudex, si unicus sit.

Can. 1450 - Recusatione admissa, personae mutari debent, non vero iudicii gradus.

Can. 1451 - § 1. Quaestio de recusatione expeditissime definienda est, auditis partibus, promotore iustitiae vel vinculi defensore, si intersint, neque ipsi recusati sint.

§ 2. Actus positi a iudice antequam recusetur, validi sunt; qui autem positi sunt post propositam recusationem, rescindi debent, si pars petat intra decem dies ab admissa recusatione.

Can. 1452 - § 1. In negotio quod privatorum solummodo interest, iudex procedere potest dumtaxat ad instantiam partis. Causa autem legitime introducta, iudex procedere potest et debet etiam ex officio in causis poenalibus aliisque, quae publicum Ecclesiae bonum aut animarum salutem respiciunt.

§ 2. Potest autem praeterea iudex partium neglegentiam in probationibus afferendis vel in exceptionibus opponendis supplere, quoties id necessarium censeat ad vitandam graviter iniustam sententiam, firmis praescriptis can. 1600.

Can. 1453 - Iudices et tribunalia curent ut quam primum, salva iustitia, causae omnes terminentur, utque in tribunali primae instantiae ultra annum ne protrahantur, in tribunali vero secundae instantiae, ultra sex menses.

Can. 1454 - Omnes qui tribunal constituunt aut eidem opem ferunt, iusiurandum de munere rite et fideliter implendo praestare debent.

Can. 1455 - § 1. In iudicio poenali semper, in contentioso autem si ex revelatione alicuius actus processualis praeiudicium partibus obvenire possit, iudices et tribunalis adiutores tenentur ad secretum officii servandum.

§ 2. Tenentur etiam semper ad secretum servandum de discussione quae inter iudices in tribunali collegiali ante ferendam sententiam habetur, tum etiam de variis suffragiis et opinionibus ibidem prolatis, firmo praescripto can. 1609, §4.

§ 3. Immo, quoties natura causae vel probationum talis sit ut ex actorum vel probationum evulgatione aliorum fama periclitetur, vel praebeatur ansa

2 項 - 迴避案由司法代理裁判之；如司法代理被聲請迴避，負責法庭之主教裁決之。

3 項 - 如主教自任審判員而被聲請迴避時，應迴避審判。

4 項 - 如檢察員、合約辯護人或其他法庭職員被聲請迴避，其迴避案在合議庭由審判長，在單獨法庭由審判員自己裁判之。

1450 條 - 迴避裁定後，應替換其人而不變更其審級。

1451 條 - 1 項 - 聲請迴避的問題，應於聆聽當事人，以及如有未被聲請的檢察員或合約辯護人參與，於聆聽其意見後，急速裁定之。

2 項 - 審判員於被聲請迴避前作出的行為有效；其被聲請迴避後之行為應予撤銷，但以當事人於宣告迴避後十日內請求者為限。

1452 條 - 1 項 - 對僅屬私人利害關係的案件，審判員惟經當事人起訴方得受理之。關於科罰案及有關教會公益或拯救人靈之案件，一經依法起訴，審判員不惟能受而且從職權上說有義務受理之。

2 項 - 如遇當事人對提出證據或抗辯有疏忽之情形，而審判員為避免嚴重判決不公，認為需要補充者，得補充之，但1600條的規定不變。

1453 條 - 審判員及法庭應設法在保持公正的前提下，迅速終結所有案件，做到第一審不拖延超過一年，第二審不超過六個月。

1454 條 - 所有組成或輔佐法庭的人員，均應宣誓，要忠心善盡職守。

1455 條 - 1 項 - 審判員及法庭其他職員，對於一切科罰案件，常有守職務秘密的義務；對於一般爭訟案件，如因披露某項訴訟行為，使當事人有受損害之虞時，亦應守職務之秘密。

2 項 - 前項所言人員，於判決前在合議庭所作之評議及所作之各種表決及意見，亦常有保密之義務，但1609條 4 項之規定不變。

3 項 - 而且，如案件或證據之性質，可使披露訴訟行為或證據有損害他人名譽，或引起怨懟，或有壞榜樣，或有發生其他此類不利

dissidiis, aut scandalum aliudve id genus incommodum oriatur, iudex poterit testes, peritos, partes earumque advocatos vel procuratores iureiurando astringere ad secretum servandum.

Can. 1456 - Iudex et omnes tribunalis administri, occasione agendi iudicii, dona quaevis acceptare prohibentur.

Can. 1457 - § 1. Iudices qui, cum certe et evidenter competentes sint, ius reddere recusent, vel nullo suffragante iuris praescripto se competentes declarent atque causas cognoscant ac definiant, vel secreti legem violent, vel ex dolo aut gravi neglegentia aliud litigantibus damnum inferant, congruis poenis a competenti auctoritate puniri possunt, non exclusa officii privatione.

§ 2. Iisdem sanctionibus subsunt tribunalis ministri et adiutores, si officio suo, ut supra, defuerint; quos omnes etiam iudex punire potest.

CAPUT II
DE ORDINE COGNITIONUM

Can. 1458 - Causae cognoscendae sunt eo ordine quo fuerunt propositae et in albo inscriptae, nisi ex iis aliqua celerem prae ceteris expeditionem exigat, quod quidem peculiari decreto, rationibus suffulto, statuendum est.

Can. 1459 - § 1. Vitia, quibus sententiae nullitas haberi potest, in quolibet iudicii statu vel gradu excipi possunt itemque a iudice ex officio declarari.

§ 2. Praeter casus de quibus in § 1, exceptiones dilatoriae, eae praesertim quae respiciunt personas et modum iudicii, proponendae sunt ante contestationem litis, nisi contestata iam lite emerserint, et quam primum definiendae.

Can. 1460 - § 1. Si exceptio proponatur contra iudicis competentiam, hac de re ipse iudex videre debet.

§ 2. In casu exceptionis de incompetentia relativa, si iudex se competentem pronuntiet, eius decisio non admittit appellationem, at non prohibentur querela nullitatis et restitutio in integrum.

§ 3. Quod si iudex se incompetentem declaret, pars qua se gravatam reputat, potest intra quindecim dies utiles provocare ad tribunal appellationis.

Can. 1461 - Iudex in quovis stadio causae se absolute incompetentem agnoscens, suam incompetentiam declarare debet.

Can. 1462 - § 1. Exceptiones rei iudicatae, transactionis et aliae peremptoriae quae dicuntur litis finitae, proponi et cognosci debent ante

時，審判員亦得命令證人、鑑定人、當事人及其律師或代理人，宣誓保守秘密。

1456條－審判員及法庭所有職員，不得藉審案之機會，收受任何饋贈。

1457條－1項－審判員如確實明知自己有審判權，而仍然拒絕行使審判，或毫無法律依據而聲稱自己有審判權，並作出審判與判決，或違反保密法規，或因欺詐或重大疏忽，致使爭訟人蒙受其他損失者，得由主管當局科以相當的罰，甚至科以撤職罰。

2項－法庭職員及助理有前項所言之失職時，應科以同等罰，並得由審判員科處之。

第二章
審理之次序

1458條－案件應以起訴及註冊之先後審理之；但其中有急待解決者，不在此限；於此情形，應舉出理由以特別法令裁定之。

1459條－1項－對於出現可使判決無效的偏差，得於任何階段或審級提出抗辯，審判員亦得依職權揭發之。

2項－除前項情形外，延誤的抗辯，尤其對於人或審判方式之抗辯，也應於訴訟標的擬定前提出，並盡速裁定之；但抗辯之事由於訴訟標的擬定之後始發現者，不在此限。

1460條－1項－對於審判員之審判權提出抗辯時，應由審判員自行裁定之。

2項－對於審判員之相對無審判權提出抗辯時，如審判員聲明自己有權，其決定不得上訴；但不禁止對無效提出抗辯及請求回復原狀。

3項－審判員聲明自己無審判權時，認為因而受損之當事人，得於十五天之有效期間內，向上訴法庭申訴。

1461條－訴訟無論進行至何階段，審判員一認清自己絕對無審判權，應立即聲明自己無權。

1462條－1項－對既判之事、案件處理及其他消案之抗辯，即所謂終結爭訟之抗辯，應於開庭辯證前提出並裁定之；其以後提出

contestationem litis; qui serius eas opposuerit, non est reiciendus, sed condemnetur ad expensas, nisi probet se oppositionem malitiose non distulisse.

§ 2. Aliae exceptiones peremptoriae proponantur in contestatione litis, et suo tempore tractandae sunt secundum regulas circa quaestiones incidentes.

Can. 1463 - § 1. Actiones reconventionales proponi valide nequeunt, nisi intra triginta dies a lite contestata.

§ 2. Eaedem autem cognoscantur simul cum conventionali actione, hoc est pari gradu cum ea, nisi eas separatim cognoscere necessarium sit aut iudex id opportunius existimaverit.

Can. 1464 - Quaestiones de cautione pro expensis iudicialibus praestanda aut de concessione gratuiti patrocinii, quod statim ab initio postulatum fuerit, et aliae huiusmodi regulariter videndae sunt ante litis contestationem.

CAPUT III
DE TERMINIS ET DILATIONIBUS

Can. 1465 - § 1. Fatalia legis quae dicuntur, id est termini perimendis iuribus lege constituti, prorogari non possunt, neque valide, nisi petentibus partibus, coarctari.

§ 2. Termini autem iudiciales et conventionales, ante eorum lapsum, poterunt, iusta intercedente causa, a iudice, auditis vel petentibus partibus, prorogari, numquam autem, nisi partibus consentientibus, valide coarctari.

§ 3. Caveat tamen iudex ne nimis diuturna lis fiat ex prorogatione.

Can. 1466 - Ubi lex terminos haud statuat ad actus processuales peragendos, iudex illos praefinire debet, habita ratione naturae uniuscuiusque actus.

Can. 1467 - Si die ad actum iudicialem indicto vacaverit tribunal, terminus intellegitur prorogatus ad primum sequentem diem non feriatum.

CAPUT IV
DE LOCO IUDICII

Can. 1468 - Uniuscuiusque tribunalis sedes sit, quantum fieri potest, stabilis, quae statutis horis pateat.

Can. 1469 - § 1. Iudex e territorio suo vi expulsus vel a iurisdictione

者，亦不應予駁回；但除非能證明其延遲非出於惡意者，應科之以負擔費用。

2 項 - 其他消案之抗辯，應於開庭辯證時提出之，並應依解決偶發問題的規定，於適當時間審理之。

1463 條 - 1 項 - 反駁，應於開庭辯證後三十天內提出，否則無效。

2 項 - 反駁應與原訴訟同時進行，即在同一審級審理之；但有分別審理的需要，或審判員認為如此更為適當者，不在此限。

1464 條 - 對於訴訟費用之擔保，或對於訴訟開始時已請求之義務辯護人之批准，以及其他類似問題，通常應於開庭辯證前裁定之。

第 三 章
期限與延緩

1465 條 - 1 項 - 所謂法定時限，是指一段時間，過期法定權利即消失，此時限不得延長；非經當事人之請求，亦不得有效縮短之。

2 項 - 審判時限及與當事人約定之時限期滿前，如有正當理由，並經當事人請求，或於詢問當事人意見後，得由審判員延長之；但非得當事人同意，不得有效縮短之。

3 項 - 審判員宜注意，勿因延長時間而使訴訟拖延過久。

1466 條 - 法律未指定進行訴訟之時限時，審判員應按照每次訴訟行為之性質，而判定之。

1467 條 - 如預定為審判行為之日期為法院休假日，該日期則延後之第一天不休假日。

第 四 章
審判之處所

1468 條 - 法庭之處所應盡量固定，辦公應定時。

1469 條 - 1 項 - 審判員被強力逐出地區之外，或在本地區行使

ibi exercenda impeditus, potest extra territorium iurisdictionem suam exercere et sententiam ferre, certiore tamen hac de re facto Episcopo dioecesano.

§ 2. Praeter casum de quo in § 1, iudex, ex iusta causa et auditis partibus, potest ad probationes acquirendas etiam extra proprium territorium se conferre, de licentia tamen Episcopi dioecesani loci adeundi et in sede ab eodem designata.

CAPUT V

DE PERSONIS IN AULAM ADMITTENDIS ET DE MODO CONFICIENDI ET CONSERVANDI ACTA

Can. 1470 - § 1. Nisi aliter lex particularis caveat, dum causae coram tribunali aguntur, ii tantummodo adsint in aula quos lex aut iudex ad processum expediendum necessarios esse statuerit.

§ 2. Omnes iudicio assistentes, qui reverentiae et oboedientiae tribunali debitae graviter defuerint, iudex potest congruis poenis ad officium reducere, advocatos praeterea et procuratores etiam a munere apud tribunalia ecclesiastica exercendo suspendere.

Can. 1471 - Si qua persona interroganda utatur lingua iudici vel partibus ignota, adhibeatur interpres iuratus a iudice designatus. Declarationes tamen scripto redigantur lingua originaria et translatio addatur. Interpres etiam adhibeatur si surdus vel mutus interrogari debet, nisi forte malit iudex quaestionibus a se datis scripto respondeatur.

Can. 1472 - § 1. Acta iudicialia, tum quae meritum quaestionis respiciunt, seu acta causae, tum quae ad formam procedendi pertinent, seu acta processus, scripto redacta esse debent.

§ 2. Singula folia actorum numerentur et authenticitatis signo muniantur.

Can. 1473 - Quoties in actis iudicialibus partium aut testium subscriptio requiritur, si pars aut testis subscribere nequeat vel nolit, id in ipsis actis adnotetur, simulque iudex et notarius fidem faciant actum ipsum de verbo ad verbum parti aut testi perlectum fuisse, et partem aut testem vel non potuisse vel noluisse subscribere.

Can. 1474 - § 1. In casu appellationis, actorum exemplar, fide facta a notario de eius authenticitate, ad tribunal superius mittatur.

§ 2. Si acta exarata fuerint lingua tribunali superiori ignota, transferantur in aliam eidem tribunali cognitam, cautelis adhibitis, ut de fideli translatione constet.

權力受阻時，得於本地區外行使審判權及宣告判決，但應通知教區主教。

2項－如前項情形外，如有正當原因並在聆聽當事人之意見後，審判員得前往本地區外蒐集證據，但應有所去地的教區主教之許可，並於其所指定的處所為之。

第五章

被准出庭之人及卷宗之制作與保管

1470條－1項－開庭期間只准許法律或審判員指定為訴訟進行必要的人在場；但特別法令有規定者除外。

2項－所有法庭上的人員，如對法庭該有之尊重和服從有嚴重缺失，審判員得以相當的處罰糾正之；此外，對律師及代理人，尚得停止其於教會法庭執行職務。

1471條－受詢者用審判員或當事人所不懂之語言時，應用由審判員所指定且宣誓過的翻譯；其陳詞應以原文筆錄再加上譯文。聾啞人士受詢時，亦應用翻譯，除非審判員更願以書面回答他的問題。

1472條－1項－凡訴訟文書，無論其有關訴訟本件，亦即案件文書，或有關訴訟進行方式，亦即程序文書，均應以書面為之。

2項－卷宗每頁均應記載頁數，並應加蓋真實之印章。

1473條－訴訟卷宗上，如應由當事人或證人簽名，當事人或證人不能或不願簽名時，應在該文件上註明此事，並由審判員及書記證明，曾將該文件逐字逐句向當事人或證人朗讀，以及當事人或證人不能或不願簽名之事實。

1474條－1項－上訴應將卷宗一份，於書記證明其信實可靠後，呈送上級法庭。

2項－卷宗之語言不為上級法庭所識時，應譯為另一種上級法庭所識的語言，並應保證譯文之忠實。

Can. 1475 - § 1. Iudicio expleto, documenta quae in privatorum dominio sunt, restitui debent, retento tamen eorum exemplari.

§ 2. Notarii et cancellarius sine iudicis mandato tradere prohibentur exemplar actorum iudicialium et documentorum, quae sunt processui acquisita.

TITULUS IV
DE PARTIBUS IN CAUSA

CAPUT I
DE ACTORE ET DE PARTE CONVENTA

Can. 1476 - Quiibet, sive baptizatus sive non baptizatus, potest in iudicio agere; pars autem legitime conventa respondere debet.

Can. 1477 - Licet actor vel pars conventa procuratorem vel advocatum constituerit, semper tamen tenetur in iudicio ipsemet adesse ad praescriptum iuris vel iudicis.

Can. 1478 - § 1. Minores et ii, qui rationis usu destituti sunt, stare in iudicio tantummodo possunt per eorum parentes aut tutores vel curatores, salvo praescripto § 3.

§ 2. Si iudex existimet minorum iura esse in conflictu cum iuribus parentum vel tutorum vel curatorum, aut hos non satis tueri posse ipsorum iura, tunc stent in iudicio per tutorem vel curatorem a iudice datum.

§ 3. Sed in causis spiritualibus et cum spiritualibus conexis, si minores usum rationis assecuti sint, agere et respondere queunt sine parentum vel tutoris consensu, et quidem per se ipsi, si aetatem quattuordecim annorum expleverint; secus per curatorem a iudice constitutum.

§ 4. Bonis interdicti, et ii qui minus firmae mentis sunt, stare in iudicio per se ipsi possunt tantummodo ut de propriis delictis respondeant, aut ad praescriptum iudicis; in ceteris agere et respondere debent per suos curatores.

Can. 1479 - Quoties adest tutor aut curator ab auctoritate civili constitutus, idem potest a iudice ecclesiastico admitti, audito, si fieri potest, Episcopo dioecesano eius cui datus est; quod si non adsit aut non videatur admittendus, ipse iudex tutorem aut curatorem pro causa designabit.

1475 條－1項－審判終結後，應將屬於私人之證件發還之，但應保留其副本。

2項－無審判員之命，禁止書記及秘書將因進行訴訟所得之文書或證件副本，交付他人。

第四題

訴訟當事人

第一章

原告及被告

1476 條－任何人，無論領過聖洗與否，均得提起訴訟；被合法傳喚之一方，有應訴之義務。

1477 條－原告或被告，雖曾委任了代理人或律師，仍有依法律之規定或審判員之命令，親自出庭之義務。

1478 條－1項－未成年人及喪失辨別力的人，僅得以父母或監護人或保佐人，進行訴訟；但下列第三項除外。

2項－審判員如認為未成年人之權利，與其父母、監護人或保佐人之權利互相牴觸，或未成年人之權利不得其充分保護時，應由審判員所指定的監護人或保佐人行使訴訟權。

3項－有辨別力之未成年人，對於屬靈案件或與屬靈相關聯之案件，滿十四歲後，得不經父母或監護人之同意，自行起訴或應訴；未滿十四歲者，應由審判員所指定的保佐人為之。

4項－禁治產人及智力不健全者，僅為自己之罪行答辯時，或因審判員有命令時，親自出庭；於其他案件之起訴或應訴，應以保佐人出庭。

1479 條－如有國家機關指派的監護人或保佐人時，教會審判員盡可能於聆聽受監護或保佐人主教的意見後，得予以承認；如無或有而不應予以承認時，審判員應為之就個案，指定監護人或保佐人。

Can. 1480 - § 1. Personae iuridicae in iudicio stant per suos legitimos repraesentantes.

§ 2. In casu vero defectus vel neglegentiae repraesentantis, potest ipse Ordinarius per se vel per alium stare in iudicio nomine personarum iuridicarum, quae sub eius potestate sunt.

CAPUT II
DE PROCURATORIBUS AD LITES ET ADVOCATIS

Can. 1481 - § 1. Pars libere potest advocatum et procuratorem sibi constituere; sed praeter casus in §§2 et 3 statutos, potest etiam per se ipsa agere et respondere, nisi iudex procuratoris vel advocati ministerium necessarium existimaverit.

§ 2. In iudicio poenali accusatus aut a se constitutum aut a iudice datum semper habere debet advocatum.

§ 3. In iudicio contentioso, si agatur de minoribus aut de iudicio in quo bonum publicum vertitur, exceptis causis matrimonialibus, iudex parti carenti defensorem ex officio constituat.

Can. 1482 - § 1. Unicum sibi quisque potest constituere procuratorem, qui nequit alium sibimet substituere, nisi expressa facultas eidem facta fuerit.

§ 2. Quod si tamen, iusta causa suadente, plures ab eodem constituantur, hi ita designentur, ut detur inter ipsos locus praeventioni.

§ 3. Advocati autem plures simul constitui queunt.

Can. 1483 - Procurator et advocatus esse debent aetate maiores et bonae famae; advocatus debet praeterea esse catholicus, nisi Episcopus dioecesanus aliter permittat, et doctor in iure canonico, vel alioquin vere peritus et ab eodem Episcopo approbatus.

Can. 1484 - § 1. Procurator et advocatus antequam munus suscipiant, mandatum authenticum apud tribunal deponere debent.

§ 2. Ad iuris tamen extinctionem impediendam iudex potest procuratorem admittere etiam non exhibito mandato, praestita, si res ferat, idonea cautione; actus autem qualibet vi caret, si intra terminum peremptorium a iudice statuendum, procurator mandatum rite non exhibeat.

Can. 1485 - Nisi speciale mandatum habuerit, procurator non potest valide renuntiare actioni, instantiae vel actis iudicialibus, nec transigere, pacisci, compromittere in arbitros et generatim ea agere pro quibus ius requirit mandatum speciale.

1480條－1項－法人之訴訟，應由其合法代表出庭。

2項－在代表人缺席或因代表之疏忽，法人直屬的教長得親身或委託他人以法人名義出庭。

第二章
訴訟代理人及律師

1481條－1項－當事人得自由為自己指派律師及代理人；但除2及3項之規定外，當事人亦得自行起訴及應訴；但審判員認為必須有代理人或律師輔助者除外。

2項－於科罰案件中，被告必須有自己選派或由審判員指定之律師。

3項－於爭訟案件中，如當事人為未成年人，或案件與公益有關，除婚姻訴訟外，審判員因職務所在，應為無辯護人之當事人指派辯護人。

1482條－1項－任何人均得選派一位代理人，該代理人，除得到明示代行權外，不得轉委它人。

2項－如因正當理由，選派數位代理人時，應指定其先後順序。

3項－得同時選派數人為律師。

1483條－代理人及律師應為成年人及聲譽良好者；除非教區主教另有許可，律師應為天主教徒，教律博士或至少精通教律，並有主教之批准。

1484條－1項－代理人及律師於執行職務前，應向法庭呈交真正的委託書。

2項－為避免權利之消失，代理人雖未出示委任書，審判員仍得接受之，但得要求作出適宜之擔保；但於審判員規定之有效期限內，未出示委任書者，其一切法律行為均屬有效。

1485條－代理人非有特別的命令，不得有效放棄起訴，追究或訴訟行為；亦不得有效進行和解、協議或與仲裁人妥協，一般而言，不得作法律要求特別委任之任何事。

Can. 1486 - § 1. Ut procuratoris vel advocati remotio effectum sortiatur, necesse est ipsis intimetur, et, si lis iam contestata fuerit, iudex et adversa pars certiores facti sint de remotione.

§ 2. Lata definitiva sententia, ius et officium appellandi, si mandans non renuat, procuratori manet.

Can. 1487 - Tum procurator tum advocatus possunt a iudice, dato decreto, repelli sive ex officio sive ad instantiam partis, gravi tamen de causa.

Can. 1488 - § 1. Vetatur uterque emere litem, aut sibi de immodico emolumento vel rei litigiosae parte vindicata pacisci. Quae si fecerint, nulla est pactio, et a iudice poterunt poena pecuniaria mulctari. Advocatus praeterea tum ab officio suspendi, tum etiam si recidivus sit, ab Episcopo, qui tribunali praeest, ex albo advocatorum expungi potest.

§ 2. Eodem modo puniri possunt advocati et procuratores qui a competentibus tribunalibus causas, in fraudem legis, subtrahunt ut ab aliis favorabilius definiantur.

Can. 1489 - Advocati ac procuratores qui ob dona aut pollicitationes aut quamlibet aliam rationem suum officium prodiderint, a patrocinio exercendo suspendantur, et mulcta pecuniaria aliisve congruis poenis plectantur.

Can. 1490 - In unoquoque tribunali, quatenus fieri possit, stabiles patroni constituantur, ab ipso tribunali stipendium recipientes, qui munus advocati vel procuratoris in causis praesertim matrimonialibus pro partibus quae eos seligere malint, exerceant.

TITULUS V
DE ACTIONIBUS ET EXCEPTIONIBUS

CAPUT I
DE ACTIONIBUS ET EXCEPTIONIBUS IN GENERE

Can. 1491 - Quodlibet ius non solum actione munitur, nisi aliud expresse cautum sit, sed etiam exceptione.

Can. 1492 - § 1. Quaevis actio extinguitur praescriptione ad normam iuris aliove legitimo modo, exceptis actionibus de statu personarum, quae numquam extinguuntur.

§ 2. Exceptio, salvo praescripto can. 1462, semper competit et est suapte natura perpetua.

1486條－1項－為使代理人或律師之撤換產生效力，必須通知之；撤換發生於開庭辯證之後者，亦必須通知審判員及他方當事人。

2項－宣告最終判決後，如委託人不反對，代理人有上訴之權利與義務。

1487條－只在有重大原因時，審判員始得由於職務在身，或因當事人的懇請，下令驅逐代理人或律師。

1488條－1項－禁止代理人及律師收買訴訟，或為自己約定超越尋常之收益，或訴訟爭得的部分；如有此行，則其約定無效，並得由審判員科以罰金。律師有此行為者，尚得禁止其職務；如為累犯，更得由主持法庭的主教於律師名冊內除其名。

2項－律師及代理人，用法律欺騙手段，使案件脫離有權之法庭，轉至其他對一方有利之法庭判決者，得科以同等之處分。

1489條－律師及代理人，因收受饋贈或酬金，或其他方式，而有辱職守者，應停止其職務，並得科以罰金或其他相當之處分。

1490條－每個法庭應盡可能指定數位接受法庭薪金之固定辯護人，如當事人有意委任，尤其為婚姻案件，得為其執行律師或代理人之職務。

第 五 題
起訴及抗辯

第 一 章
起訴及抗辯總則

1491條－一切權利皆得以起訴，而且得以抗辯衛護之；但對於抗辯另有明文規定者除外。

1492條－1項－任何訴訟因法定時效已過，或因其他合法原因而停息；惟關於個人身分之訴訟，絕不因上述原因而停息。

2項－抗辯得隨時提出，按其性質來說，也無時間限制；但應遵守1462條之規定。

Can. 1493 - Actor pluribus simul actionibus, quae tamen inter se non confligant, sive de eadem re sive de diversis, aliquem convenire potest, si aditi tribunalis competentiam non egrediantur.

Can. 1494 - § 1. Pars conventa potest coram eodem iudice in eodem iudicio contra actorem vel propter causae nexum cum actione principali vel ad submovendam vel ad minuendam actoris petitionem, actionem reconventionalem instituere.

§ 2. Reconventio reconventionis non admittitur.

Can. 1495 - Actio reconventionalis proponenda est iudici coram quo actio prior instituta est, licet ad unam causam dumtaxat delegato vel alioquin relative incompetenti.

CAPUT II
DE ACTIONIBUS ET EXCEPTIONIBUS IN SPECIE

Can. 1496 - § 1. Qui probabilibus saltem argumentis ostenderit super aliqua re ab alio detenta ius se habere, sibique damnum imminere nisi res ipsa custodienda tradatur, ius habet obtinendi a iudice eiusdem rei sequestrationem.

§ 2. In similibus rerum adiunctis obtinere potest, ut iuris exercitium alicui inhibeatur.

Can. 1497 - § 1. Ad crediti quoque securitatem sequestratio rei admittitur, dummodo de creditoris iure satis constet.

§ 2. Sequestratio extendi potest etiam ad res debitoris quae quolibet titulo apud alias personas reperiantur, et ad debitoris credita.

Can. 1498 - Sequestratio rei et inhibitio exercitii iuris decerni nullatenus possunt, si damnum quod timetur possit aliter reparari et idonea cautio de eo reparando offeratur.

Can. 1499 - Iudex potest ei, cui sequestrationem rei vel inhibitionem exercitii iuris concedit, praeviam imponere cautionem de damnis, si ius suum non probaverit, resarciendis.

Can. 1500 - Ad naturam et vim actionis possessoriae quod attinet, serventur praescripta iuris civilis loci ubi sita est res de cuius possessione agitur.

1493條－原告得同時以數個互不牴觸之訴訟，於同一或不同事件，對另一人提出訴訟；但不得超越所適法庭之權限。

1494條－1項－被告可以因案件與主訴訟有關聯，或為打消或為削弱原告之要求，向同一審判員，在同一訴訟內，對原告提起反訴。

2項－對抗反訴不准提出反訴。

1495條－反訴應向最先受理訴訟之審判員提出，即使此審判員僅對一個案件受委託；或竟向相對無權者提出。

第二章

起訴及抗辯分則

1496條－1項－凡能以可信之證據，證明自己對於他人現行佔有之物有權利，如不變該物為暫時寄存，則自己接受損失者，得向審判員請求作假扣押。

2項－有類似情形時，前項人得請求禁止第三者行使權利。

1497條－1項－為保證債權之妥善處理，得為假扣押，但以債權人之權利足夠確定者為限。

2項－假扣押也可以包括債務人以任何名義託人保存之物及其債權。

1498條－有其他方法能賠償未來之損失，並能提供實行賠償之適當擔保時，絕不得為假扣押及禁止行使權利之裁定。

1499條－審判員得命令聲請假扣押或禁止行使權利者，預先提供擔保，於不能證明其權利時，負賠償損失之責任。

1500條－有關佔有權的訴訟之性質與效力，應遵守該佔有物所在地之國家法律規定。

PARS II
DE IUDICIO CONTENTIOSO

SECTIO I
DE IUDICIO CONTENTIOSO ORDINARIO

TITULUS I
DE CAUSAE INTRODUCTIONE

CAPUT I
DE LIBELLO LITIS INTRODUCTORIO

Can. 1501 - Iudex nullam causam cognoscere potest, nisi petitio, ad normam canonum, proposita sit ab eo cuius interest, vel a promotore iustitiae.

Can. 1502 - Qui aliquem convenire vult, debet libellum competenti iudici exhibere, in quo controversiae obiectum proponatur, et ministerium iudicis expostuletur.

Can. 1503 - § 1. Petitionem oralem iudex admittere potest, quoties vel actor libellum exhibere impediatur vel causa sit facilis investigationis et minoris momenti.

§ 2. In utroque tamen casu iudex notarium iubeat scriptis actum redigere qui actori legendus est et ab eo probandus, quique locum tenet libelli ab actore scripti ad omnes iuris effectus.

Can. 1504 - Libellus, quo lis introducitur, debet:

1° exprimere coram quo iudice causa introducatur, quid petatur et a quo petatur;

2° indicare quo iure innitatur actor et generatim saltem quibus factis et probationibus ad evincenda ea quae asseruntur;

3° subscribi ab actore vel eius procuratore, appositis die, mense et anno, necnon loco in quo actor vel eius procurator habitant, aut residere se dixerint actorum recipiendorum gratia;

4° indicare domicilium vel quasi-domicilium partis conventae.

Can. 1505 - § 1. Iudex unicus vel tribunalis collegialis praeses, postquam viderint et rem esse suae competentiae et actori legitimam personam standi in iudicio non deesse, debent suo decreto quam primum libellum aut admittere aut reicere.

第二編
爭訟案

第一組
普通爭訟案

第一題
起訴

第一章
訴狀

1501條－除非由關係人或檢察員依法提出申請，審判員不得審理任何案件。

1502條－凡想對他人起訴者，應向有權之審判員提交訴狀，陳明所爭訟之事，並懇請其執行審判職務。

1503條－1項－如原告因故不能提交訴狀，或案件易於調查，又關係輕微，審判員得准其以言詞陳述其申請。

2項－在此二種情形下，審判員應命書記作紀錄，向原告朗讀並得其首肯；此等實錄與原告所呈之書狀有同等法律效力。

1504條－提爭訟的書狀應陳明下列事項：

1° 向何審判員起訴，所請之事為何，及對何人有要求；

2° 依何法律為基礎，至少大概應舉出何種事實及證據，證明其陳述屬實；

3° 原告或其代理人之簽名，註明年月日及原告或代理人之住所，或願文書送達之處所；

4° 被告之住所或類住所。

1505條－1項－獨任審判員或合議庭之審判長，認清案件屬其管轄，而原告亦有合法訴訟能力時，應迅速作出接受或駁回訴狀之裁定。

§ 2. Libellus reici potest tantum:

1° si iudex vel tribunal incompetens sit;

2° si sine dubio constet actori legitimam deesse personam standi in iudicio;

3° si non servata sint praescripta can. 1504, nn. 1-3;

4° si certo pateat ex ipso libello petitionem quolibet carere fundamento, neque fieri posse, ut aliquod ex processu fundamentum appareat.

§ 3. Si libellus reiectus fuerit ob vitia quae emendari possunt, actor novum libellum rite confectum potest eidem iudici denuo exhibere.

§ 4. Adversus libelli reiectionem integrum semper est parti intra tempus utile decem dierum recursum rationibus suffultum interponere vel ad tribunal appellationis vel ad collegium, si libellus reiectus fuerit a praeside; quaestio autem reiectionis expeditissime definienda est.

Can. 1506 - Si iudex intra mensem ab exhibito libello decretum non ediderit, quo libellum admittit vel reicit ad normam can. 1505, pars, cuius interest, instare potest ut iudex suo munere fungatur; quod si nihilominus iudex sileat, inutiliter lapsis decem diebus a facta instantia, libellus pro admisso habeatur.

CAPUT II

DE CITATIONE ET DENUNTIATIONE ACTORUM IUDICIALIUM

Can. 1507 - § 1. In decreto, quo actoris libellus admittitur, debet iudex vel praeses ceteras partes in iudicium vocare seu citare ad litem contestandam, statuens utrum eae scripto respondere debeant an coram ipso se sistere ad dubia concordanda. Quod si ex scriptis responsionibus perspiciat necessitatem partes convocandi, id potest novo decreto statuere.

§ 2. Si libellus pro admisso habetur ad normam can. 1506, decretum citationis in iudicium fieri debet intra viginti dies a facta instantia, de qua in eo canone.

§ 3. Quod si partes litigantes de facto coram iudice se sistant ad causam agendam, opus non est citatione, sed actuarius significet in actis partes iudicio adfuisse.

Can. 1508 - § 1. Decretum citationis in iudicium debet statim parti conventae notificari, et simul ceteris, qui comparere debent, notum fieri.

§ 2. Citationi libellus litis introductorius adiungatur, nisi iudex propter graves causas censeat libellum significandum non esse parti, antequam haec deposuerit in iudicio.

§ 3. Si lis moveatur adversus eum qui non habet liberum exercitium suorum iurium, vel liberam administrationem rerum de quibus disceptatur,

2 項－惟具下列情形之一者，方得駁回訴狀：

1° 審判員或法庭無權審理；

2° 確知原告無訴訟能力；

3° 未遵守1504條13項之規定；

4° 訴狀確實呈現其請求缺乏根據，亦不可能由訴訟顯示任何根據。

3 項－被駁回訴狀之瑕疵能補正時，正確寫成後，原告得向同一審判員重新提出。

4 項－當事人對訴狀之駁回不服，有權在十日內向上訴法庭據理提出抗告，或其原為審判長駁回者，則向合議庭提起抗告；訴狀駁回之抗告應速裁定之。

1506條－審判員在訴狀呈交後，一個月內，仍未依1505條之規定作出接受或駁回之裁定時，有關之當事人得催請審判員執行其職務；如審判員在催請後逾十日仍無表示時，則應視為接受訴狀。

第 二 章

傳喚及訴訟之通知

1507條－ 1 項－審判員或審判長應於批准接受原告訴訟之裁定書裡，傳喚其他當事人前來應訊，並應規定當事人必須以書面或親自前來法庭答覆；由書面答覆中發現有傳喚當事人之必要時，得以新裁定為之。

2 項－如依1506條之規定接受訴狀，應於該條所言之催請後二十日內，作成傳喚出庭之裁定。

3 項－當事人雙方為訴訟而實際出庭者，無庸傳喚，惟書記應於卷宗內記明當事人出庭之事實。

1508條－ 1 項－應將傳喚出庭之命令，立即通知被告；同時亦應通知其他應出庭之人。

2 項－應將起訴書附於傳喚書內；但審判員因有重大原因，認為於作證前，不應以起訴書通知對方者除外。

3 項－應訴的當事人不能自由執行權利，或不能自由管理所爭訟的事物時，傳喚應按情形送達於其監護人、保佐人、特定代理人、或

citatio denuntianda est, prout casus ferat, tutori, curatori, procuratori speciali, seu ei qui ipsius nomine iudicium suscipere tenetur ad normam iuris.

Can. 1509 - § 1. Citationum, decretorum, sententiarum aliorumque iudicialium actorum notificatio facienda est per publicos tabellarios vel alio modo qui tutissimus sit, servatis normis lege particulari statutis.

§ 2. De facto notificationis et de eius modo constare debet in actis.

Can. 1510 - Conventus, qui citatoriam schedam recipere recuset, vel qui impedit quominus citatio ad se perveniat, legitime citatus habeatur.

Can. 1511 - Si citatio non fuerit legitime notificata, nulla sunt acta processus, salvo praescripto can. 1507, § 3.

Can. 1512 - Cum citatio legitime notificata fuerit aut partes coram iudice steterint ad causam agendam:

1° res desinit esse integra;

2° causa fit propria iudicis illius aut tribunalis ceteroquin competentis, coram quo actio instituta est;

3° in iudice delegato firma redditur iurisdictio, ita ut non expiret resoluto iure delegantis;

4° interrumpitur praescriptio, nisi aliud cautum sit;

5° lis pendere incipit; et ideo statim locum habet principium "lite pendente, nihil innovetur".

TITULUS II

DE LITIS CONTESTATIONE

Can. 1513 - § 1. Contestatio litis habetur cum per iudicis decretum controversiae termini, ex partium petitionibus et responsionibus desumpti, definiuntur.

§ 2. Partium petitiones responsionesque, praeterquam in libello litis introductorio, possunt vel in responsione ad citationem exprimi vel in declarationibus ore coram iudice factis; in causis autem difficilioribus partes convocandae sunt a iudice ad dubium vel dubia concordanda, quibus in sententia respondendum sit.

§ 3. Decretum iudicis partibus notificandum est; quae nisi iam consenserint, possunt intra decem dies ad ipsum iudicem recurrere, ut mutetur; quaestio autem expeditissime ipsius iudicis decreto dirimenda est.

Can. 1514 - Controversiae termini semel statuti mutari valide nequeunt, nisi novo decreto, ex gravi causa, ad instantiam partis et auditis reliquis partibus earumque rationibus perpensis.

依法應代為應訴之人。

1509條－1項－傳喚、裁定、判決或其他訴訟文書之通知，應以郵局或其他最妥善之方法為之；但有特別規定者，從其特別規定。

2項－通知之事實及所用之方式，應記明於文書內。

1510條－被告拒絕收受傳票，或阻止傳喚到達自己之處所，應視為已經依法傳喚。

1511條－傳喚未經依法通知時，訴訟即不能成立，但1507條3項之規定，不在此限。

1512條－傳喚一經依法通知，或當事人雙方為訴訟而至審判員前時，發生下列效力：

1° 爭訟已不得私自處理；

2° 案件乃屬接受訴訟之有權的審判員或法庭；

3° 受委託之審判員的權力因而確定，不再因委託人權力之消逝而喪失；

4° 除非另有規定，時效已中斷；

5° 訴訟之審理開始；因而立即遵守「訴訟一開始審理，不得為任何之變更」的原則。

第二題

訴訟答辯

1513條－1項－審判員就雙方當事人之請求與答覆，以法令界定訴訟之界限，即發生訴訟答辯。

2項－雙方當事人之請求及答覆，不僅在起訴書內，亦得於答覆傳喚時，或於審判員前以言詞提出之；於較困難之案件，審判員應傳喚當事人出庭，議決一項或數項疑難，以便於判決書內予以回答。

3項－審判員之裁定應通知雙方當事人，如有異議，當事人得在十日內請求審判員變更之；其問題應由審判員以裁定極速解決之。

1514條－訴訟界限一經擬定，非以新的裁定及有重大原因，並經一方之請求及聆聽其他當事人之意見，並考慮其理由後，不得有效變更之。

Can. 1515 - Lite contestata, possessor rei alienae desinit esse bonae fidei; ideoque, si damnatur ut rem restituat, fructus quoque a contestationis die reddere debet et damna sarcire.

Can. 1516 - Lite contestata, iudex congruum tempus partibus praestituat probationibus proponendis et explendis.

TITULUS III
DE LITIS INSTANTIA

Can. 1517 - Instantiae initium fit citatione; finis autem non solum pronuntiatione sententiae definitivae, sed etiam aliis modis iure praefinitis.

Can. 1518 - Si pars litigans moriatur aut statum mutet aut cesset ab officio cuius ratione agit:

1° causa nondum conclusa, instantia suspenditur donec heres defuncti aut successor aut is, cuius intersit, litem resumat;

2° causa conclusa, iudex procedere debet ad ulteriora, citato procuratore, si adsit, secus defuncti herede vel successore.

Can. 1519 - § 1. Si a munere cesset tutor vel curator vel procurator, qui sit ad normam can. 1481, §§1 et 3 necessarius, instantia interim suspenditur.

§ 2. Alium autem tutorem vel curatorem iudex quam primum constituat; procuratorem vero ad litem constituere potest, si pars neglexerit intra brevem terminum ab ipso iudice statutum.

Can. 1520 - Si nullus actus processualis, nullo obstante impedimento, ponatur a partibus per sex menses, instantia perimitur. Lex particularis alios peremptionis terminos statuere potest.

Can. 1521 - Peremptio obtinet ipso iure et adversus omnes, minores quoque aliosve minoribus aequiparatos, atque etiam ex officio declarari debet, salvo iure petendi indemnitatem adversus tutores, curatores, administratores, procuratores, qui culpa se caruisse non probaverint.

Can. 1522 - Peremptio exstinguit acta processus, non vero acta causae; immo haec vim habere possunt etiam in alia instantia, dummodo causa inter easdem personas et super eadem re intercedat; sed ad extraneos quod attinet, non aliam vim obtinent nisi documentorum.

Can. 1523 - Perempti iudicii expensas, quas quisque ex litigantibus fecerit, ipse ferat.

1515條－訴訟界限一經擬定，佔有他人之財物者即不再有善意可推諉；故如被判歸還物件，即亦應自界限擬定日起，償還利息並賠償損失。

1516條－訴訟界限擬定後，審判員應給當事人相當時間，以提出及補充證據。

第 三 題
訴訟之進程

1517條－訴訟過程以傳喚開始；不只以終審判決，也能以法定之其他方式終結。

1518條－當事人死亡，或身分更正，或引起訴訟的職務喪失，應遵守下列規定：

1° 案件尚無結論，訴訟進程暫停，直至亡者的嗣子或繼承人，或利害關係人承受其訴訟為止；

2° 案件已有結論，審判員應繼續進行，有代理人時，應傳喚其代理人，否則傳喚亡者之嗣子或繼承人，以達結論。

1519條－ 1 項－監護人、保佐人，或依1481條 1 項及 3 項之規定必須指定的代理人，喪失其職務時，訴訟暫時停止。

2 項－審判員應盡快指定另一監護人或保佐人；當事人於審判員所規定之時間內疏忽委任代理人者，審判員得代為指定之。

1520條－雖無阻礙而當事人在六個月內仍未為訴訟行為者，訴訟程序即告完結；特別法得另制定破壞進程之期限。

1521條－訴訟進程的破壞乃自動地涉及每個人身上，包括未成年人，及其他被視為與未成年人相同者在內，職務所在，亦應作說明；但當事人得向不能證明自己清白之監護人、保佐人、管理人及代理人，要求賠償損失。

1522條－訴訟遭到破壞時，訴訟程序文書亦隨之失效，但案情文書不因此而亡；該文書對由同樣當事人，因同一事件，再提起之訴訟仍有效；但對局外人只有文件效力。

1523條－訴訟完結時，當事人應各自負擔其所支費用。

Can. 1524 - § 1. In quolibet statu et gradu iudicii potest actor instantiae renuntiare; item tum actor tum pars conventa possunt processus actis renuntiare sive omnibus sive nonnullis tantum.

§ 2. Tutores et administratores personarum iuridicarum, ut renuntiare possint instantiae, egent consilio vel consensu eorum, quorum concursus requiritur ad ponendos actus, qui ordinariae administrationis fines excedunt.

§ 3. Renuntiatio, ut valeat, peragenda est scripto, eademque a parte vel ab eius procuratore, speciali tamen mandato munito, debet subscribi, cum altera parte communicari, ab eaque acceptari vel saltem non impugnari, et a iudice admitti.

Can. 1525 - Renuntiatio a iudice admissa, pro actis quibus renuntiatum est, eosdem parit effectus ac peremptio instantiae, itemque obligat renuntiantem ad solvendas expensas actorum, quibus renuntiatum fuit.

TITULUS IV
DE PROBATIONIBUS

Can. 1526 - § 1. Onus probandi incumbit ei qui asserit. §2. Non indigent probatione:

1° quae ab ipsa lege praesumuntur;

2° facta ab uno ex contendentibus asserta et ab altero admissa, nisi iure vel a iudice probatio nihilominus exigatur.

Can. 1527 - § 1. Probationes cuiuslibet generis, quae ad causam cognoscendam utiles videantur et sint licitae, adduci possunt.

§ 2. Si pars instet ut probatio a iudice reiecta admittatur, ipse iudex rem expeditissime definiat.

Can. 1528 - Si pars vel testis se sistere ad respondendum coram iudice renuant, licet eos audire etiam per laicum a iudice designatum aut requirere eorum declarationem coram publico notario vel quovis alio legitimo modo.

Can. 1529 - Iudex ad probationes colligendas ne procedat ante litis contestationem nisi ob gravem causam.

CAPUT I
DE PARTIUM DECLARATIONIBUS

Can. 1530 - Iudex ad veritatem aptius eruendam partes interrogare semper potest, immo debet, ad instantiam partis vel ad probandum factum quod publice interest extra dubium poni.

1524條－1項－訴訟之進行，無論至何程度或何等級，原告得放棄追訴；同樣，原告及被告亦均得放棄他們的訴訟文書之全部或一部份。

2項－法人之監護人及管理人，如擬定放棄追訴，為執行此超越普通任務之行為，須先徵求共同參與者之意見或同意。

3項－放棄追訴，應以書面為之，由當事人或特別委任之人的簽署，通知對方，並得其接受或至少不反對，並由審判員認可者，方為有效。

1525條－放棄追訴，一經審判員認可，對被放棄之法律行為，產生與訴訟完結相同之效力；放棄人應負擔由此種行為所發生之費用。

第四題
證據

1526條－1項－凡爭辯者，就有舉證之責。

2項－下列各項無需舉證：

1° 法律推定之事實；由法律本身即可推知之事；

2° 由當事人一方斷言而由對方所承認之事實；但法律或審判員仍認為有舉證之必要者除外。

1527條－1項－證據無論其種類如何，凡認為有利於審理案件而又合法者，均得提出之。

2項－如當事人堅持已為審判員駁回的證據，審判員應儘速裁定之。

1528條－當事人或證人拒絕至審判員前應訊時，得由審判員所指定之平信徒詢問之，或請其於公證人前，或以其他合法方式，追出其口供。

1529條－訴訟開庭審訊前，審判員不得進行蒐集證據；但有重大原因者，不在此限。

第一章
當事人之陳述

1530條－為更充分地了解真情，審判員常得詢問當事人；尤其當一方當事人聲請，或為證實公益要求必須澄清疑難之事實，審判員更有義務詢問另一方當事人。

Can. 1531 - § 1. Pars legitime interrogata respondere debet et veritatem integre fateri.

§ 2. Quod si respondere recusaverit, iudicis est aestimare quid ad factorum probationem exinde erui possit.

Can. 1532 - In casibus, in quibus bonum publicum in causa est, iudex partibus iusiurandum de veritate dicenda aut saltem de veritate dictorum deferat, nisi gravis causa aliud suadeat; in aliis casibus, potest pro sua prudentia.

Can. 1533 - Partes, promotor iustitiae et defensor vinculi possunt iudici exhibere articulos, super quibus pars interrogetur.

Can. 1534 - Circa partium interrogationem cum proportione serventur, quae in cann. 1548, § 2, n. 1, 1552 et 1558-1565 de testibus statuuntur.

Can. 1535 - Assertio de aliquo facto, scripto vel ore, coram iudice competenti, ab aliqua parte circa ipsam iudicii materiam, sive sponte sive iudice interrogante, contra se peracta, est confessio iudicialis.

Can. 1536 - § 1. Confessio iudicialis unius partis, si agatur de negotio aliquo privato et in causa non sit bonum publicum, ceteras relevat ab onere probandi.

§ 2. In causis autem quae respiciunt bonum publicum, confessio iudicialis et partium declarationes, quae non sint confessiones, vim probandi habere possunt, a iudice aestimandam una cum ceteris causae adiunctis, at vis plenae probationis ipsis tribui nequit, nisi alia accedant elementa quae eas omnino corroborent.

Can. 1537 - Quoad extraiudicialem confessionem in iudicium deductam, iudicis est, perpensis omnibus adiunctis, aestimare quanti ea sit facienda.

Can. 1538 - Confessio vel alia quaevis partis declaratio qualibet vi caret, si constet eam ex errore facti esse prolatam, aut vi vel metu gravi extortam.

CAPUT II

DE PROBATIONE PER DOCUMENTA

Can. 1539 - In quolibet iudicii genere admittitur probatio per documenta tum publica tum privata.

1531條－1項－當事人對於合法之詢問應當作答，並應提供全部真實情況。

2項－如當事人拒絕回答問題，審判員可從中推測出尋找證據的線索。

1532條－在有關公益之案件中，審判員應命令當事人宣誓將據實陳述，或至少已陳述者屬實，但有重大原因者除外；於其他案件中，審判員得以其明智斷定是否命令宣誓。

1533條－當事人、檢察員及合約辯護人，均得向審判員提供情節，據以詢問當事人。

1534條－有關當事人的詢問，得依1548條2項1款，1552條及1558條至1565條，有關詢問證人之規定，比照適用之。

1535條－所謂供認，係指當事人一方對於有關訴訟的實質，自動地或經審判員之詢問，以書面或以言詞，在有權之審判員面前，承認告發自己的某些行為。

1536條－1項－當事人一方之供認，如僅屬私人之事，亦不涉及公益，即免除另一方之舉證責任。

2項－於有關公益之案件中，當事人之供認或拒不承認之聲明，可能有證據力，審判員應與該案之其他情況參考酌用；但除非另有其他強力因素，不得認為有充分證據力。

1537條－訴訟外所為之供認，經引用於訴訟時，審判員得權衡一切情況，審斷其價值。

1538條－當事人之供認或其他任何聲明，如確知其出自對事實之誤認，或者由於強迫或重大畏懼，無任何證據力。

第二章

文書證明

1539條－在各種訴訟中，均得使用公文書及私文書作為證據。

Art. 1
DE NATURA ET FIDE DOCUMENTORUM

Can. 1540 - § 1. Documenta publica ecclesiastica ea sunt, quae persona publica in exercitio sui muneris in Ecclesia confecit, servatis sollemnitatibus iure praescriptis.

§ 2. Documenta publica civilia ea sunt, quae secundum uniuscuiusque loci leges talia iure censentur.

§ 3. Cetera documenta sunt privata.

Can. 1541 - Nisi contrariis et evidentibus argumentis aliud evincatur, documenta publica fidem faciunt de omnibus quae directe et principaliter in iis affirmantur.

Can. 1542 - Documentum privatum, sive agnitum a parte sive recognitum a iudice, eandem probandi vim habet adversus auctorem vel subscriptorem et causam ab iis habentes, ac confessio extra iudicium facta; adversus extraneos eandem vim habet ac partium declarationes quae non sint confessiones, ad normam can. 1536, §2.

Can. 1543 - Si abrasa, correcta, interpolata aliove vitio documenta infecta demonstrentur, iudicis est aestimare an et quanti huiusmodi documenta sint facienda.

Art. 2
DE PRODUCTIONE DOCUMENTORUM

Can. 1544 - Documenta vim probandi in iudicio non habent, nisi originalia sint aut in exemplari authentico exhibita et penes tribunalis cancellariam deposita, ut a iudice et ab adversario examinari possint.

Can. 1545 - Iudex praecipere potest ut documentum utrique parti commune exhibeatur in processu.

Can. 1546 - § 1. Nemo exhibere tenetur documenta, etsi communia, quae communicari nequeunt sine periculo damni ad normam can. 1548, §2, n. 2 aut sine periculo violationis secreti servandi.

§ 2. Attamen si qua saltem documenti particula describi possit et in exemplari exhiberi sine memoratis incommodis, iudex decernere potest ut eadem producatur.

第 一 節
文 書 之 性 質 與 可 靠 性

1540 條 - 1 項 - 教會公文書，係指教會公職人員，於教會內行使其職權，依法定方式所制作的文書。

2 項 - 國家公文書，係指當地國家法律所承認的文書。

3 項 - 其他文書為私文書。

1541 條 - 除非有明顯的反證，公文書在直接及主要論斷的一切事上，可以相信。

1542 條 - 私文書經當事人確認，或經審判員認可者，其為反對制作人或簽名人，或與兩者有關係的人，具有與訴訟外供認相等之證據力；其反對局外人者，私文書按1536條2項的規定，具有當事人拒不承認之聲明同樣的證據力。

1543 條 - 文書有刪節、更改、加添或其他缺點者，審判員得斷定其證據之有無及其價值。

第 二 節
文 書 之 提 出

1544 條 - 文書，除非是正本或真正的繕本，置於法庭秘書處，使審判員及另一方得審閱者，無證據力。

1545 條 - 審判員得命令雙方當事人，將雙方共同之文書在訴訟中提交法庭。

1546 條 - 1 項 - 如文書可能產生1548條2項2款所言之損害，或有洩秘之虞時，任何人無提交之義務；其為共同之文書亦同。

2 項 - 惟文書之段落能夠抄錄，並提出其繕本而無上述之損害之虞時，審判員得命令提出。

CAPUT III
DE TESTIBUS ET ATTESTATIONIBUS

Can. 1547 - Probatio per testes in quibuslibet causis admittitur, sub iudicis moderatione.

Can. 1548 - § 1. Testes iudici legitime interroganti veritatem fateri debent.

§ 2. Salvo praescripto can. 1550, §2, n. 2, ab obligatione respondendi eximuntur:

1° clerici, quod attinet ad ea quae ipsis manifestata sunt ratione sacri ministerii; civitatum magistratus, medici, obstetrices, advocati, notarii aliique qui ad secretum officii etiam ratione praestiti consilii tenentur, quod attinet ad negotia huic secreto obnoxia;

2° qui ex testificatione sua sibi aut coniugi aut proximis consanguineis vel affinibus infamiam, periculosas vexationes, aliave mala gravia obventura timent.

Art. 1
QUI TESTES ESSE POSSUNT

Can. 1549 - Omnes possunt esse testes, nisi expresse iure repellantur vel in totum vel ex parte.

Can. 1550 - § 1. Ne admittantur ad testimonium ferendum minores infra decimum quartum aetatis annum et mente debiles; audiri tamen poterunt ex decreto iudicis, quo id expedire declaretur.

§ 2. Incapaces habentur:

1° qui partes sunt in causa, aut partium nomine in iudicio consistunt, iudex eiusve assistentes, advocatus aliique qui partibus in eadem causa assistunt vel astiterunt;

2° sacerdotes, quod attinet ad ea omnia quae ipsis ex confessione sacramentali innotuerunt, etsi poenitens eorum manifestationem petierit; immo audita a quovis et quoquo modo occasione confessionis, ne ut indicium quidem veritatis recipi possunt.

Art. 2
DE INDUCENDIS ET EXCLUDENDIS TESTIBUS

Can. 1551 - Pars, quae testem induxit, potest eius examini renuntiare; sed adversa pars postulare potest ut nihilominus testis examinetur.

第 三 章
證人及證言

1547 條 - 對於任何案件，均得在審判員之督導下，由證人作證。

1548 條 - 1 項 - 證人對合法詢問之審判員，應據實以答。

2 項 - 除遵守1550條 2 項 2 款之規定外，下列人士無作答之義務：

1° 聖職人員對其因執行聖職所獲悉之事；國家公務員、醫師、助產士、律師、書記及其他負責保守職務秘密者，包括僅為他人提供意見者在內，對有關保秘之事項；

2° 深恐因證言而對自己、或配偶、或近血親，或近姻親，有妨害名譽或招致受虐待，或其他重大損害之虞之人。

第 一 節
證 人 之 資 格

1549 條 - 任何人均得為證人，但法律明文拒絕其作全部或部份證言者除外。

1550 條 - 1 項 - 未滿十四歲之未成年人及神智不清者，不准為證人；但審判員裁定認為有益者，得聆聽之。

2 項 - 下列人士應視為無作證資格：

1° 訴訟當事人或以當事人名義涉訟者、審判員及陪審員、律師，以及其他於同一案件現在或曾經為當事人之輔助者。

2° 司鐸對其由告解聖事所獲悉之一切事項，即使告解人請其洩露者亦同；甚至無論任何人，以任何方式藉告解之機會，所聽到的事，即使僅作為事實之推斷，亦不得接受。

第 二 節
證 人 之 引 薦 及 拒 絕

1551 條 - 引荐證人之當事人，得拒絕此證人之審查，但另一方得請求審查之。

Can. 1552 - § 1. Cum probatio per testes postulatur, eorum nomina et domicilium tribunali indicentur.

§ 2. Exhibeantur, intra terminum a iudice praestitutum, articuli argumentorum super quibus petitur testium interrogatio; alioquin petitio censeatur deserta.

Can. 1553 - Iudicis est nimiam multitudinem testium refrenare.

Can. 1554 - Antequam testes examinentur, eorum nomina cum partibus communicentur; quod si id, prudenti iudicis existimatione, fieri sine gravi difficultate nequeat, saltem ante testimoniorum publicationem fiat.

Can. 1555 - Firmo praescripto can. 1550, pars petere potest ut testis excludatur, si iusta exclusionis causa demonstretur ante testis excussionem.

Can. 1556 - Citatio testis fit decreto iudicis testi legitime notificato.

Can. 1557 - Testis rite citatus pareat aut causam suae absentiae iudici notam faciat.

Art. 3
DE TESTIUM EXAMINE

Can. 1558 - § 1. Testes sunt examini subiciendi in ipsa tribunalis sede, nisi aliud iudici videatur.

§ 2. Cardinales, Patriarchae, Episcopi et ii qui, suae civitatis iure, simili favore gaudent, audiantur in loco ab ipsis selecto.

§ 3. Iudex decernat ubi audiendi sint ii, quibus propter distantiam, morbum aliudve impedimentum impossibile vel difficile sit tribunalis sedem adire, firmis praescriptis cann. 1418 et 1469, § 2.

Can. 1559 - Examini testium partes assistere nequeunt, nisi iudex, praesertim cum res est de bono privato, eas admittendas censuerit. Assistere tamen possunt earum advocati vel procuratores, nisi iudex propter rerum et personarum adiuncta censuerit secreto esse procedendum.

Can. 1560 - § 1. Testes seorsim singuli examinandi sunt.

§ 2. Si testes inter se aut cum parte in re gravi dissentiant, iudex discrepantes inter se conferre seu comparare potest, remotis, quantum fieri poterit, dissidiis et scandalo.

Can. 1561 - Examen testis fit a iudice, vel ab eius delegato aut auditore, cui assistat oportet notarius; quapropter partes, vel promotor iustitiae, vel defensor vinculi, vel advocati qui examini intersint, si alias interrogationes

1552條 - 1項 - 需證人作證時，應向法庭報明其姓名與住址。

2項 - 向證人詢問證據之請求，應於審判員所規定之期間內提出；否則視請求已被放棄。

1553條 - 審判員有權限制過多之證人。

1554條 - 詢問證人之前，應將證人之姓名通知雙方當事人；如依審判員之明智審斷，認為通知不無重大困難時，應最遲於公佈證據之前為之。

1555條 - 1550條之規定不變，當事人如於詢問前，證明有正當理由拒絕證人，得請求拒絕之。

1556條 - 傳喚證人，以審判員之裁定，依法通知證人。

1557條 - 證人一經依法傳喚，應遵命出庭，否則向審判員說明不出庭之理由。

第三節
對證人之詢問

1558條 - 1項 - 詢問證人應於法庭上為之；但審判員另作決定者除外。

2項 - 樞機主教、宗主教、主教及依本國法律享有類似特權的人，得於其選定之處所詢問之。

3項 - 因路途遙遠，或因疾病，或由於其他阻礙，不能或不易到法庭者，審判員得指定其詢問處所；但1418條及1469條2項之規定不變。

1559條 - 詢問證人時，雙方當事人不得在場，但審判員准許者，尤其因事關私人利益而允許者，不在此限；然當事人之律師或代理人得在場，但審判員因事體與人之情況，認為應秘密進行者，除外。

1560條 - 1項 - 證人應分別詢問之。

2項 - 證人相互間或證人與當事人間，於重大事項所言相左時，審判員得命令相左雙方彼此當面對質；但應儘量避免紛爭或惡表。

1561條 - 詢問證人由審判員，或其委託之人，或稽查員，偕同書記為之；故當事人，出庭之檢察員、合約辯護人或律師，如對證人

testi faciendas habeant, has non testi, sed iudici vel eius locum tenenti proponant, ut eas ipse deferat, nisi aliter lex particularis caveat.

Can. 1562 - § 1. Iudex testi in mentem revocet gravem obligationem dicendi totam et solam veritatem.

§ 2. Iudex testi deferat iuramentum iuxta can. 1532; quod si testis renuat illud emittere, iniuratus audiatur.

Can. 1563 - Iudex imprimis testis identitatem comprobet; exquirat quaenam sit ipsi cum partibus necessitudo et, cum ipsi interrogationes specificas circa causam defert, sciscitetur quoque fontes eius scientiae et quo definito tempore ea, quae asserit, cognoverit.

Can. 1564 - Interrogationes breves sunto, interrogandi captui accommodatae, non plura simul complectentes, non captiosae, non subdolae, non suggerentes responsionem, remotae a cuiusvis offensione et pertinentes ad causam quae agitur.

Can. 1565 - § 1. Interrogationes non sunt cum testibus antea communicandae.

§ 2. Attamen si ea quae testificanda sunt ita a memoria sint remota, ut nisi prius recolantur certo affirmari nequeant, poterit iudex nonnulla testem praemonere, si id sine periculo fieri posse censeat.

Can. 1566 - Testes ore testimonium dicant, et scriptum ne legant, nisi de calculo et rationibus agatur; hoc enim in casu, adnotationes, quas secum attulerint, consulere poterunt.

Can. 1567 - § 1. Responsio statim redigenda est scripto a notario et referre debet ipsa editi testimonii verba, saltem quod attinet ad ea quae iudicii materiam directe attingunt.

§ 2. Admitti potest usus machinae magnetophonicae, dummodo dein responsiones scripto consignentur et subscribantur, si fieri potest, a deponentibus.

Can. 1568 - Notarius in actis mentionem faciat de praestito, remisso aut recusato iureiurando, de partium aliorumque praesentia, de interrogationibus ex officio additis et generatim de omnibus memoria dignis quae forte acciderint, cum testes excutiebantur.

Can. 1569 - § 1. In fine examinis, testi legi debent quae notarius de eius depositione scripto redegit, vel ipsi audita facere quae ope magnetophonii de eius depositione incisa sunt, data eidem testi facultate addendi, supprimendi, corrigendi, variandi.

§ 2. Denique actui subscribere debent testis, iudex et notarius.

有其他詢問時，不得逕向證人提出，而應向審判員或代其職位者提出，請其詢問之；但特別法另有規定者，不在此限。

1562條－1項－審判員應提醒證人，有嚴重義務說出全部實情，且只說實情。

2項－審判員得依1532條之規定，命令證人宣誓；如其拒絕宣誓，亦應聆聽其證言。

1563條－審判員應先審查證人之身份，應詢問其與當事人之關係；詢問與訴訟直接有關之事項時，應查明其知識之來源，及獲知所陳述事項之確定時間。

1564條－詢問應簡短，應適合被詢者之智力，不得同時包括數件事項，不得用引誘及詐欺或暗示的方法，應避免羞辱人，詢問之內容應與案件有關。

1565條－1項－不得事先將問題告知證人。

2項－但如要證實之事全然忘卻，如不預為提示，則不能為確實之說明時，審判員如認為無任何危險，得預先給證人作若干提示。

1566條－證人應以口頭陳述證言，不得誦念文書；但有關數字及賬目者除外；於此情形，證人得參閱所攜帶之記錄。

1567條－1項－書記應立即將答覆作記錄，並將其證言之原話筆錄之，至少記其與案件直接有關者。

2項－准許使用錄音機，但事後必須將答覆謄寫成文書，並盡可能由證人簽署之。

1568條－書記應於文書內記明宣誓、豁免或拒絕宣誓之事實；亦應記明當事人及其他人之出庭，和依職權所附加之詢問；總之，應筆錄詢問證人時所發生之所有可記事項。

1569條－1項－詢問終結後，應向證人朗讀書記對其證言所作之筆錄，或使之重聽對其證言所作之錄音，證人有權加添、刪去、修改及變更之。

2項－最後，證人、審判員及書記應在文書上簽名。

Can. 1570 - Testes, quamvis iam excussi, poterunt parte postulante aut ex officio, antequam acta seu testificationes publici iuris fiant, denuo ad examen vocari, si iudex id necessarium vel utile ducat, dummodo collusionis vel corruptelae quodvis absit periculum.

Can. 1571 - Testibus, iuxta aequam iudicis taxationem, refundi debent tum expensae, quas fecerint, tum lucrum, quod amiserint, testificationis reddendae causa.

Art. 4
DE TESTIMONIORUM FIDE

Can. 1572 - In aestimandis testimoniis iudex, requisitis, si opus sit, testimonialibus litteris, consideret:

1° quae condicio sit personae, quaeve honestas;

2° utrum de scientia propria, praesertim de visu et auditu proprio testificetur, an de sua opinione, de fama, aut de auditu ab aliis;

3° utrum testis constans sit et firmiter sibi cohaereat, an varius, incertus vel vacillans; 4 utrum testimonii contestes habeat, aliisve probationis elementis confirmetur necne.

Can. 1573 - Unius testis depositio plenam fidem facere non potest, nisi agatur de teste qualificato qui deponat de rebus ex officio gestis, aut rerum et personarum adiuncta aliud suadeant.

CAPUT IV
DE PERITIS

Can. 1574 - Peritorum opera utendum est quoties ex iuris vel iudicis praescripto eorum examen et votum, praeceptis artis vel scientiae innixum, requiruntur ad factum aliquod comprobandum vel ad veram alicuius rei naturam dignoscendam.

Can. 1575 - Iudicis est peritos nominare, auditis vel proponentibus partibus, aut, si casus ferat, relationes ab aliis peritis iam factas assumere.

Can. 1576 - Easdem ob causas quibus testis, etiam periti excluduntur aut recusari possunt.

Can. 1577 - § 1. Iudex, attentis iis quae a litigantibus forte deducantur, singula capita decreto suo definiat circa quae periti opera versari debeat.

§ 2. Perito remittenda sunt acta causae aliaque documenta et subsidia quibus egere potest ad suum munus rite et fideliter exsequendum.

1570條 - 在文書公布之前，如有當事人要求，或出於職務關係，審判員認為必要或有益，可再次詢問證人，雖然已經詢問過；惟應防備出現任何串通或賄賂之事發生。

1571條 - 證人為作證所支付之費用及所損失之利益，均應以審判員之公平核算賠償之。

第四節
證據之可靠性

1572條 - 審判員在評估證據時，除了必要時索取可靠證書外，應注意下列事項：

1° 注意證人之條件及其品德；

2° 其所陳是否本於自己所知，尤其是否本於親自所見所聞，或僅是個人之意見，抑或來自傳聞或道聽途說；

3° 證人是否始終如一，態度堅定不移，抑或前後不符，猶豫不決；

4° 是否有共同證人，或有其他旁證之支持。

1573條 - 一個證人之證言不可完全憑信；但證人有特別資格，由於其職務出面作證者，或事與人之情況，而另有要求者除外。

第四章
專　　家

1574條 - 為證實某一事件或辨別某一事物之性質，依法律或審判員之命令，需要專家根據技術或科學給予查驗或意見時，應起用專家予以協助。

1575條 - 專家由審判員任命之，但事先應聆聽雙方當事人或由其推薦；如有其他專家作成之報告書，審判員亦得接納之。

1576條 - 亦可以同於拒絕證人之理由，拒絕專家。

1577條 - 1項 - 審判員在聽取了爭訟人雙方所提供的資料後，應以裁定指明專家進行查驗之每一事項。

2項 - 應將本案卷宗及其他文書或輔助資料交付專家，以供其適當及忠實執行職務。

§ 3. Iudex, ipso perito audito, tempus praefiniat intra quod examen perficiendum est et relatio proferenda.

Can. 1578 - § 1. Periti suam quisque relationem a ceteris distinctam conficiant, nisi iudex unam a singulis subscribendam fieri iubeat: quod si fiat, sententiarum discrimina, si qua fuerint, diligenter adnotentur.

§ 2. Periti debent indicare perspicue quibus documentis vel aliis idoneis modis certiores facti sint de personarum vel rerum vel locorum identitate, qua via et ratione processerint in explendo munere sibi demandato et quibus potissimum argumentis suae conclusiones nitantur.

§ 3. Peritus accersiri potest a iudice ut explicationes, quae ulterius necessariae videantur, suppeditet.

Can. 1579 - § 1. Iudex non peritorum tantum conclusiones, etsi concordes, sed cetera quoque causae adiuncta attente perpendat.

§ 2. Cum reddit rationes decidendi, exprimere debet quibus motus argumentis peritorum conclusiones aut admiserit aut reiecerit.

Can. 1580 - Peritis solvenda sunt expensae et honoraria a iudice ex bono et aequo determinanda, servato iure particulari.

Can. 1581 - § 1. Partes possunt peritos privatos, a iudice probandos, designare.

§ 2. Hi, si iudex admittat, possunt acta causae, quatenus opus sit, inspicere, peritiae exsecutioni interesse; semper autem possunt suam relationem exhibere.

CAPUT V
DE ACCESSU ET DE RECOGNITIONE IUDICIALI

Can. 1582 - Si ad definitionem causae iudex opportunum duxerit ad aliquem locum accedere vel aliquam rem inspicere, decreto id praestituat, quo ea quae in accessu praestanda sint, auditis partibus, summatim describat.

Can. 1583 - Peractae recognitionis instrumentum conficiatur.

CAPUT VI
DE PRAESUMPTIONIBUS

Can. 1584 - Praesumptio est rei incertae probabilis coniectura; eaque alia est iuris, quae ab ipsa lege statuitur; alia hominis, quae a iudice conicitur.

Can. 1585 - Qui habet pro se iuris praesumptionem, liberatur ab onore probandi, quod recidit in partem adversam.

3 項 - 於聆聽專家後，審判員應限定完成查驗及提交鑑定書之時間。

1578 條 - 1 項 - 每個專家應分別各自地制作其報告書，但審判員也能命令僅作一份報告書，而由各專家簽名；在此情況下，如專家有不同意見，應據實註明。

2 項 - 專家應明確指出，其以何種文件或其他適當方法，確切證實人、事和地點，並用何種方式及方法執行了受託之任務，尤其是根據何種理由得出其結論。

3 項 - 必要時，審判員得召喚專家，提出補充說明。

1579 條 - 1 項 - 審判員不僅應仔細審量專家之結論，即使是相符的結論，而仍須認真地斟酌案件之其他情況。

2 項 - 審判員說明其判決理由時，應說明根據何種理由來取捨專家之結論。

1580 條 - 專家之費用及應得的酬勞，應由審判員按公道決定之；有特別規定者，從其特別規定。

1581 條 - 1 項 - 當事人在審判員認可下，得指定私用專家。

2 項 - 經審判員認可之私用專家，得按需要閱覽卷宗，並得參加專業之執行；亦得隨時呈交其報告書。

第 五 章
審判員之親查及檢驗

1582 條 - 審判員認為對判決案件宜親往某處或檢驗某事物時，應在聆聽當事人後，概略指定檢驗應為之事項。

1583 條 - 檢訖，應作筆錄。

第 六 章
推　　定

1584 條 - 推定是指未定事實之或然揣測；其由法律規定者，謂法律上之推定；其由審判員所揣測者，謂人為之推定。

1585 條 - 凡有利於自己之法律上之推定者，不負舉證責任，而由對方負責。

Can. 1586 - Praesumptiones, quae non statuuntur a iure, iudex ne coniciat, nisi ex facto certo et determinato, quod cum eo, de quo controversia est, directe cohaereat.

TITULUS V
DE CAUSIS INCIDENTIBUS

Can. 1587 - Causa incidens habetur, quoties, incepto per citationem iudicio, quaestio proponitur quae, tametsi libello, quo lis introducitur, non contineatur expresse, nihilominus ita ad causam pertinet ut resolvi plerumque debeat ante quaestionem principalem.

Can. 1588 - Causa incidens proponitur scripto vel ore, indicato nexu qui intercedit inter ipsam et causam principalem, coram iudice competenti ad causam principalem definiendam.

Can. 1589 - § 1. Iudex, recepta petitione et auditis partibus, expeditissime decernat utrum proposita incidens quaestio fundamentum habere videatur et nexum cum principali iudicio, an vero sit in limine reicienda; et, si eam admittat, utrum talis sit gravitatis, ut solvi debeat per sententiam interlocutoriam vel per decretum.

§ 2. Si vero iudicet quaestionem incidentem non esse resolvendam ante sententiam definitivam, decernat ut eiusdem ratio habeatur, cum causa principalis definietur.

Can. 1590 - § 1. Si quaestio incidens solvi debeat per sententiam, serventur normae de processu contentioso orali, nisi, attenta rei gravitate, aliud iudici videatur.

§ 2. Si vero solvi debeat per decretum, tribunal potest rem committere auditori vel praesidi.

Can. 1591 - Antequam finiatur causa principalis, iudex vel tribunal potest decretum vel sententiam interlocutoriam, iusta intercedente ratione, revocare aut reformare, sive ad partis instantiam, sive ex officio, auditis partibus.

CAPUT I
DE PARTIBUS NON COMPARENTIBUS

Can. 1592 - § 1. Si pars conventa citata non comparuerit nec idoneam absentiae excusationem attulerit aut non responderit ad normam can. 1507, § 1, iudex eam a iudicio absentem declaret et decernat ut causa, servatis servandis, usque ad sententiam definitivam eiusque exsecutionem procedat.

1586條－審判員不宜為法律未有定章之推定；但根據確鑿而具體之事實，且事直接與爭端相關連者，可作推定。

第 五 題
附帶案件

1587條－審判因傳喚而開始之後，方提出之疑案，雖於起訴書內未曾明言，但按其對本訴訟之關係，通常應於主訴終結之前予以解決者，謂附帶訴訟。

1588條－附帶案件以書面或口頭說明其與主訴之關係，向對主訴有權之審判員提出。

1589條－1項－在接獲請求並聆聽雙方當事人之後，審判員應急速裁定該附帶疑案有無根據，並與主訴有無關係，抑或從開始即應駁回之；如受理疑案，則應斟酌事體之輕重而決定以附帶判決或以裁定終結之。

2項－如審判員認為附帶案件不應於終審判決之前解決，應在結束主訴後，方予處理。

1590條－1項－如附帶案件，應以判決終結，應依口頭爭訟程序的規則進行；但審判員可按事情重要性，另作規定。

2項－如附帶案件應以裁定終結，法庭得將此事委交稽查員或審判長為之。

1591條－主訴終結前，審判員或法庭因正當理由，得依一方之請求，或因職務所在，於聆聽雙方當事人後，撤銷或變更附帶裁定或附帶判決。

第 一 章
當事人缺席

1592條－1項－被告經傳喚而不出庭，亦不說明缺席之正當理由，或對1507條1項之傳喚不予答覆時，審判員應聲明其缺席，並應裁定訴訟得依有關之規定進行，直至終審判決及判決之執行。

§ 2. Antequam decretum, de quo in § 1, feratur, debet, etiam per novam citationem si opus fuerit, constare citationem, legitime factam, ad partem conventam tempore utili pervenisse.

Can. 1593 - § 1. Si pars conventa dein in iudicio se sistat aut responsum dederit ante causae definitionem, conclusiones probationesque afferre potest, firmo praescripto can. 1600; caveat autem iudex, ne de industria in longiores et non necessarias moras iudicium protrahatur.

§ 2. Etsi non comparuerit aut responsum non dederit ante causae definitionem, impugnationibus uti potest adversus sententiam; quod si probet se legitimo impedimento fuisse detentam, quod sine sua culpa antea demonstrare non potuerit, querela nullitatis uti potest.

Can. 1594 - Si die et hora ad litis contestationem praestitutis actor neque comparuerit neque idoneam excusationem attulerit:

1° iudex eum citet iterum;

2° si actor novae citationi non paruerit, praesumitur instantiae renuntiasse ad normam cann. 1524-1525;

3° quod si postea in processu intervenire velit, servetur can. 1593.

Can. 1595 - § 1. Pars absens a iudicio, sive actor sive pars conventa, quae iustum impedimentum non comprobaverit, tenetur obligatione tum solvendi litis expensas, quae ob ipsius absentiam factae sunt, tum etiam, si opus sit, indemnitatem alteri parti praestandi.

§ 2. Si tum actor tum pars conventa fuerint absentes a iudicio, ipsi obligatione expensas litis solvendi tenentur in solidum.

CAPUT II

DE INTERVENTU TERTII IN CAUSA

Can. 1596 - § 1. Is cuius interest admitti potest ad interveniendum in causa, in qualibet litis instantia, sive ut pars quae proprium ius defendit, sive accessorie ad aliquem litigantem adiuvandum.

§ 2. Sed ut admittatur, debet ante conclusionem in causa libellum iudici exhibere, in quo breviter suum ius interveniendi demonstret.

§ 3. Qui intervenit in causa, admittendus est in eo statu in quo causa reperitur, assignato eidem brevi ac peremptorio termino ad probationes suas exhibendas, si causa ad periodum probatoriam pervenerit.

Can. 1597 - Tertium, cuius interventus videatur necessarius, iudex, auditis partibus, debet in iudicium vocare.

2項－於制定前項裁定之前，必要時審判員應以再次傳喚來確定依法所為之傳喚，於有效時間內送達於被告。

1593條－1項－如以後被告出庭，或在訴訟終結前提出答覆者，被告得提出理由及證據，但1600條之規定不變；惟審判員應避免故意拖延訴訟，及不必要之延宕。

2項－被告雖未於訴訟終結前出庭或作答，但仍有反駁判決之權利；其能證明實因正當理由而缺席，或非因其過失而先前未能表示意見者，得提出判決無效。

1594條－為出庭作證預定的日期和時刻已到，而原告未出庭，亦未提出缺席的適當理由，應從下列規定：

1° 審判員再傳喚之；

2° 不遵從再次傳喚者，依1524至1525條之規定，推定為放棄訴訟；

3° 其日後願參與訴訟時，應從1593條之規定。

1595條－1項－當事人，不論其為原告或被告，如不能證明其因合理原因受阻而缺席，應負擔因自己缺席而招來之費用；必要時，亦應賠償他方所受之損失。

2項－原告及被告均未出庭時，應共同負擔訴訟之費用。

第二章

第三者之參與訴訟

1596條－1項－無論訴訟已進行至何程度，得允許利害關係人，以當事人名義參加訴訟，以維護自己的權利，或以附隨名義參加，以輔助爭訟之一方。

2項－但為得參加之許可，應於結案前，向審判員提交書狀，簡明陳述參加之理由。

3項－躋身訴訟者，應在辦案時刻加入；如已達提出證據之階段，應為其指定短暫而不容延宕之時刻提出證據。

1597條－審判員認為第三者之參加為必要時，應於聆聽雙方當事人之後傳喚之。

TITULUS VI

DE ACTORUM PUBLICATIONE, DE CONCLUSIONE IN CAUSA ET DE CAUSAE DISCUSSIONE

Can. 1598 - § 1. Acquisitis probationibus, iudex decreto partibus et earum advocatis permittere debet, sub poena nullitatis, ut acta nondum eis nota apud tribunalis cancellariam inspiciant; quin etiam advocatis id petentibus dari potest actorum exemplar; in causis vero ad bonum publicum spectantibus iudex ad gravissima pericula evitanda aliquod actum nemini manifestandum esse decernere potest, cauto tamen ut ius defensionis semper integrum maneat.

§ 2. Ad probationes complendas partes possunt alias iudici proponere; quibus acquisitis, si iudex necessarium duxerit, iterum est locus decreto de quo in § 1.

Can. 1599 - § 1. Expletis omnibus quae ad probationes producendas pertinent, ad conclusionem in causa devenitur.

§ 2. Haec conclusio habetur quoties aut partes declarent se nihil aliud adducendum habere, aut utile proponendis probationibus tempus a iudice praestitutum elapsum sit, aut iudex declaret se satis instructam causam habere.

§ 3. De peracta conclusione in causa, quocumque modo ea acciderit, iudex decretum ferat.

Can. 1600 - § 1. Post conclusionem in causa iudex potest adhuc eosdem testes vel alios vocare aut alias probationes, quae antea non fuerint petitae, disponere tantummodo:

1° in causis, in quibus agitur de solo privato partium bono, si omnes partes consentiant;

2° in ceteris causis, auditis partibus et dummodo gravis exstet ratio itemque quodlibet fraudis vel subornationis periculum removeatur;

3° in omnibus causis, quoties verisimile est, nisi probatio nova admittatur, sententiam iniustam futuram esse propter rationes, de quibus in can. 1645, § 2, nn. 1-3.

§ 2. Potest autem iudex iubere vel admittere ut exhibeatur documentum, quod forte antea sine culpa eius cuius interest, exhiberi non potuit.

§ 3. Novae probationes publicentur, servato can. 1598, § 1.

Can. 1601 - Facta conclusione in causa, iudex congruum temporis spatium praestituat ad defensiones vel animadversiones exhibendas.

第 六 題

傳閱案卷、結案及辯論

1598條－1項－證據蒐集後，審判員應以裁定允許雙方當事人及其律師，在法庭秘書處閱覽其尚未見之卷宗；違反此項閱覽法令時，訴訟無效；律師請求卷宗之繕本時，得授予之；但於事關公益之案件中，審判員為避免重大危險，可以決斷某一文書不得出示任何人；惟辯護之權利常應保全。

2項－為補充證據，當事人仍得提出其他證據；蒐集之後，如審判員認為必要時，應重行1項之裁定。

1599條－1項－有關提出證據之一切事項辦理完畢，結案準備即告完成。

2項－雙方當事人聲明已無其他證據可提出，或由審判員預定提出證據之有效期間已過，或審判員聲明案情已經足夠了解，即作結案。

3項－對案件之結案，無論以何種方式達成，審判員均應作出裁定。

1600條－1項－案件具結後，審判員尚得再傳喚原來證人或新證人，或者展示以前未找到的證據，但僅限於下列情形：

1° 僅對有關當事人私人利益之案件，而各方當事人均同意者；

2° 對其他案件，先聆聽雙方當事人之意見，必須有重大理由，又無任何欺詐或教唆之虞者；

3° 對其他所有的案件，除非接到新的證據，看來依1645條2項1款至3款所言理由，判決會成為不公者。

2項－審判員尚得命令或允許利害關係人，出示以前非因其過失而未能提出之文件。

3項－新的證據應依1598條1項之規定傳覽之。

1601條－結案後，審判員應給相當時間，使提出辯護或意見。

Can. 1602 - § 1. Defensiones et animadversiones scriptae sint, nisi disputationem pro tribunali sedente iudex, consentientibus partibus, satis esse censeat.

§ 2. Si defensiones cum praecipuis documentis typis imprimantur, praevia iudicis licentia requiritur, salva secreti obligatione, si qua sit.

§ 3. Quoad extensionem defensionum, numerum exemplarium, aliaque huiusmodi adiuncta, servetur ordinatio tribunalis.

Can. 1603 - § 1. Communicatis vicissim defensionibus atque animadversionibus, utrique parti responsiones exhibere licet, intra breve tempus a iudice praestitutum.

§ 2. Hoc ius partibus semel tantum esto, nisi iudici gravi ex causa iterum videatur concedendum; tunc autem concessio, uni parti facta, alteri quoque data censeatur.

§ 3. Promotor iustitiae et defensor vinculi ius habent iterum replicandi partium responsionibus.

Can. 1604 - § 1. Omnino prohibentur partium vel advocatorum vel etiam aliorum informationes iudici datae, quae maneant extra acta causae.

§ 2. Si causae discussio scripto facta sit, iudex potest statuere ut moderata disputatio fiat ore pro tribunali sedente, ad quaestiones nonnullas illustrandas.

Can. 1605 - Disputationi orali, de qua in cann. 1602, § 1 et 1604, § 2, assistat notarius ad hoc ut, si iudex praecipiat aut pars postulet et iudex consentiat, de disceptatis et conclusis scripto statim referre possit.

Can. 1606 - Si partes parare sibi tempore utili defensionem neglexerint, aut se remittant iudicis scientiae et conscientiae, iudex, si ex actis et probatis rem habeat plane perspectam, poterit statim sententiam pronuntiare, requisitis tamen animadversionibus promotoris iustitiae et defensoris vinculi, si iudicio intersint.

TITULUS VII
DE IUDICIS PRONUNTIATIONIBUS

Can. 1607 - Causa iudiciali modo pertractata, si sit principalis, definitur a iudice per sententiam definitivam; si sit incidens, per sententiam interlocutoriam, firmo praescripto can. 1589, § 1.

Can. 1608 - § 1. Ad pronuntiationem cuiuslibet sententiae requiritur in iudicis animo moralis certitudo circa rem sententia definiendam.

1602條－1項－辯護及意見應以書面為之，除非審判員經雙方當事人同意，認為當庭辯論已夠充分。

2項－辯護書及其他主要文書需要印製時，應先有審判員之許可；有保密義務時，應予以保密。

3項－關於辯護書之長度，繕本之數目及其他類似事項，應從法庭之規定。

1603條－1項－相互交換辯護及意見書後，雙方當事人得於審判員所預定之短時間內提出答辯。

2項－此權利僅能享用一次，但審判員因重大原因可准許再次使用；如准許一方，應視為亦准許他方。

3項－檢察員及合約辯護人，有再次反駁雙方當事人答辯之權利。

1604條－1項－絕對禁止將當事人、律師或他人向審判員提供的資料，排除在卷宗之外。

2項－辯論以書面為之者，審判員為澄清若干問題，得准許當庭為有節度之口頭辯論。

1605條－書記應參與1602條1項及1604條2項所言之口頭辯論，以便依審判員之命令，或依當事人之聲請而經審判員之同意，立即將辯論及具結之事項作成筆錄。

1606條－如雙方當事人於有效時間內疏於提出辯護，或將自己委託於審判員之明鑑及良心，同時審判員斟酌案卷及證據，認為案情已十分明朗，並在詢問參與訴訟之檢察員及合約辯護人之意見後，得立即宣告判決。

第七題
宣判

1607條－以訴訟程序辦理之案件，如為主案，則由審判員以終審判決了結之；如為附帶案件，則以附帶案件了結之，但1589條1項之規定不變。

1608條－1項－為宣告任何判決，審判員心中對所判決之事應有大概的確實性。

§ 2. Hanc certitudinem iudex haurire debet ex actis et probatis.

§ 3. Probationes autem aestimare iudex debet ex sua conscientia, firmis praescriptis legis de quarundam probationum efficacia.

§ 4. Iudex qui eam certitudinem adipisci non potuit, pronuntiet non constare de iure actoris et conventum absolutum dimittat, nisi agatur de causa iuris favore fruente, quo in casu pro ipsa pronuntiandum est.

Can. 1609 - § 1. In tribunali collegiali, qua die et hora iudices ad deliberandum conveniant, collegii praeses statuat, et nisi peculiaris causa aliud suadeat, in ipsa tribunalis sede conventus habeatur.

§ 2. Assignata conventui die, singuli iudices scriptas afferant conclusiones suas in merito causae, et rationes tam in iure quam in facto, quibus ad conclusionem suam venerint; quae conclusiones actis causae adiungantur, secreto servandae.

§ 3. Post divini Nominis invocationem, prolatis ex ordine singulorum conclusionibus secundum praecedentiam, ita tamen ut semper a causae ponente seu relatore initium fiat, habeatur discussio sub tribunalis praesidis ductu, praesertim ut constabiliatur quid statuendum sit in parte dispositiva sententiae.

§ 4. In discussione autem fas unicuique est a pristina sua conclusione recedere. Iudex vero qui ad decisionem aliorum accedere noluit, exigere potest ut, si fiat appellatio, suae conclusiones ad tribunal superius transmittantur.

§ 5. Quod si iudices in prima discussione ad sententiam devenire aut nolint aut nequeant, differri poterit decisio ad novum conventum, non tamen ultra hebdomadam, nisi ad normam can. 1600 complenda sit causae instructio.

Can. 1610 - § 1. Si iudex sit unicus, ipse sententiam exarabit.

§ 2. In tribunali collegiali, ponentis seu relatoris est exarare sententiam, desumendo motiva ex iis quae singuli iudices in discussione attulerunt, nisi a maiore numero iudicium praefinita fuerint motiva praeferenda; sententia dein singulorum iudicium subicienda est approbationi.

§ 3. Sententia edenda est non ultra mensem a die quo causa definita est, nisi, in tribunali collegiali, iudices gravi ex ratione longius tempus praestituerint.

Can. 1611 - Sententia debet:

1° definire controversiam coram tribunali agitatam, data singulis dubiis congrua responsione;

2° determinare quae sint partium obligationes ex iudicio ortae et quomodo implendae sint;

2 項－審判員應由案卷及證據中取得此種確實性。

3 項－審判員應依其良心審量證據；但法律對若干證據之效力的規定不變。

4 項－審判員不能獲得此種確實性者，應宣判原告之權利不成立，並開釋被告；如係享有法律優先之案件，應為此優先作宣判。

1609 條－ 1 項－合議庭之審判長應指定日期和時間，集合各審判員作表決；除因特殊原因另作安排外，應在法庭內集合。

2 項－各審判員於指定之集合日期，應分別攜帶其對於案件之是非所作之書面結論，以及其得出結論所依據之法理及事實之理由；此結論應附於卷宗內並應秘密保存之。

3 項－於呼求天主聖名後，應按資歷先後次序，並常以案子之記述員或報告者為首，各自提出結論，在審判長指導下加以評議，主要是確定在判決書的主文部分應定斷何事。

4 項－評議時，各審判員皆可拋棄自己原來之結論。如有審判員不願附和他人之決議，得請求於上訴時將其結論呈於上級法庭。

5 項－如審判員於第一次評議時，不願或不能作出判決，得延至第二次集會時議決之，但除非依1600條之規定應補充證據者，不得延緩超過一星期。

1610 條－ 1 項－如係獨任審判員，由其自行制作判決書。

2 項－如在合議庭，則由記述員亦即報告人編寫判決書，其取材，除非其主動議已由大多數審判員先已做好，則須採錄各審判員於評議時所提出之動議；隨後將判決書應交由各審判員批准。

3 項－判決書之發佈，由定案之日算起，不得延緩超過一個月；但合議庭之各審判員，因重大理由曾規定較長之期限者除外。

1611 條－判決應包括下列事項：

1° 判定在法庭所討論的爭訟，對每個疑點予以適當答覆；

2° 判定由訴訟對當事人所產生之義務，及盡其義務之方法；

3° exponere rationes seu motiva, tam in iure quam in facto, quibus dispositiva sententiae pars innititur;

4° statuere de litis expensis.

Can. 1612 - § 1. Sententia, post divini Nominis invocationem, exprimat oportet ex ordine qui sit iudex aut tribunal; qui sit actor, pars conventa, procurator, nominibus et domiciliis rite designatis, promotor iustitiae, defensor vinculi, si partem in iudicio habuerint.

§ 2. Referre postea debet breviter facti speciem cum partium conclusionibus et formula dubiorum.

§ 3. Hisce subsequatur pars dispositiva sententiae, praemissis rationibus quibus innititur.

§ 4. Claudatur cum indicatione diei et loci in quibus prolata est et cum subscriptione iudicis vel, si de tribunali collegiali agatur, omnium iudicum et notarii.

Can. 1613 - Regulae superius positae de sententia definitiva, sententiae quoque interlocutoriae aptandae sunt.

Can. 1614 - Sententia quam primum publicetur, indicatis modis quibus impugnari potest; neque ante publicationem vim ullam habet, etiamsi dispositiva pars, iudice permittente, partibus significata sit.

Can. 1615 - Publicatio seu intimatio sententiae fieri potest vel tradendo exemplar sententiae partibus aut earum procuratoribus, vel eisdem transmittendo idem exemplar ad normam can. 1509.

Can. 1616 - § 1. Si in sententiae textu vel error irrepserit in calculis, vel error materialis acciderit in transcribenda parte dispositiva aut in factis vel partium petitionibus referendis, vel omissa sint quae can. 1612, §4 requirit, sententia ab ipso tribunali, quod eam tulit, corrigi vel compleri debet sive ad partis instantiam sive ex officio, semper tamen auditis partibus et decreto ad calcem sententiae apposito.

§ 2. Si qua pars refragetur, quaestio incidens decreto definiatur.

Can. 1617 - Ceterae iudicis pronuntiationes, praeter sententiam, sunt decreta quae si mere ordinatoria non sint, vim non habent, nisi saltem summarie motiva exprimant, vel ad motiva in alio actu expressa remittant.

Can. 1618 - Sententia interlocutoria vel decretum vim sententiae definitivae habent, si iudicium impediunt vel ipsi iudicio aut alicui ipsius gradui finem ponunt, quod attinet ad aliquam saltem partem in causa.

3° 說明判決主文所依據之法理及事實上的理由或動機；

4° 規定訴訟費用。

1612條 - 1項 - 判決書內，於呼求天主聖名之後，應按次序記明何人為審判員或何法庭，何人為原告、被告及代理人，詳載其姓名與住址，並應記明參與訴訟之檢察員及合約辯護人。

2項 - 隨後應簡單陳述事實概況，當事人之結論及訴訟爭議點。

3項 - 再次記錄判決所根據之理由，然後記錄判決主文。

4項 - 末尾應記明審判時日期及地點，以及獨任審判員或合議庭各審判員及書記之簽署。

1613條 - 以上有關終審判決之規定，應適用於附帶案件之判決。

1614條 - 判決書應儘快發佈之，並指明反駁判決之方法；判決於發佈前並無任何效力，即使經審判員之許可已將判決主文告知當事人者亦同。

1615條 - 發佈或通知判決的辦法，可將判決書副本交給當事人雙方或其代理人，也可將判決書副本依1509條之規定，送達上述之人。

1616條 - 1項 - 對判決書內有計算上之錯誤，或對主文內有繕寫上之錯誤，或於陳述事實或當事人之請求有文字上的錯誤，或對1612條4項之規定有疏漏時，原審法庭因當事人之聲請或因職務關係，於聆聽雙方當事人後，應將判決書加以更正或補充，並將其事實以裁定記明於判決書尾。

2項 - 一方有異議時，應以裁定終結附帶案件。

1617條 - 除判決外，審判員其他公告均為裁定；此等裁定，如非純為程序性者，應至少簡明指出動機，或指明別處所舉之動機，否則均無效力。

1618條 - 附帶案之判決或裁定，如其阻礙訴訟，或對整個訴訟或對訴訟之某一階段予以終結者，至少對當事人之一方，具有終審判決之效力。

TITULUS VIII
DE IMPUGNATIONE SENTENTIAE

CAPUT I
DE QUERELA NULLITATIS CONTRA SENTENTIAM

Can. 1619 - Firmis cann. 1622 et 1623, nullitates actuum, positivo iure statutae, quae, cum essent notae parti querelam proponenti, non sint ante sententiam iudici denuntiatae, per ipsam sententiam sanantur, quoties agitur de causa ad privatorum bonum attinenti.

Can. 1620 - Sententia vitio insanabilis nullitatis laborat, si:

1° lata est a iudice absolute incompetenti;

2° lata est ab eo, qui careat potestate iudicandi in tribunali in quo causa definita est;

3° iudex vi vel metu gravi coactus sententiam tulit;

4° iudicium factum est sine iudiciali petitione, de qua in can. 1501, vel non institutum fuit adversus aliquam partem conventam;

5° lata est inter partes, quarum altera saltem non habeat personam standi in iudicio;

6° nomine alterius quis egit sine legitimo mandato;

7° ius defensionis alterutri parti denegatum fuit;

8° controversia ne ex parte quidem definita est.

Can. 1621 - Querela nullitatis, de qua in can. 1620, proponi potest per modum exceptionis in perpetuum, per modum vero actionis coram iudice qui sententiam tulit intra decem annos a die publicationis sententiae.

Can. 1622 - Sententia vitio sanabilis nullitatis dumtaxat laborat, si:

1° lata est a non legitimo numero iudicum, contra praescriptum can. 1425, §1;

2° motiva seu rationes decidendi non continet;

3° subscriptionibus caret iure praescriptis;

4° non refert indicationem anni, mensis, diei et loci in quo prolata fuit;

5° acta iudiciali nullo innititur, cuius nullitas non sit ad normam can. 1619 sanata;

6° lata est contra partem legitime absentem, iuxta can. 1593, §2.

Can. 1623 - Querela nullitatis in casibus, de quibus in can. 1622, proponi potest intra tres menses a notitia publicationis sententiae.

第 八 題
對判決之反駁
第 一 章
抗告判決無效

1619條－第1622條及1623條之規定不變，凡成文法所制定的行為無效，既為抗告無效之當事人所識，而未在判決前向審判員提出抗辯者，應視為因判決本身而得到補正，但以案情僅關係私人利益者為限。

1620條－有下列情形之一者，判決無效且無可補救：

1° 判決出於絕對無權之審判員者；

2° 判決出於在該判決法庭無審判權之人者；

3° 審判員因受到威脅或嚴重恐嚇而做出判決者；

4° 事先無1501條所言之申請，或未對任何被告而進行之審判；

5° 對於雙方當事人中，至少一方為無出庭資格者而為之判決；

6° 以他人名義為訴訟而無法定代理權者；

7° 對一方或另一方當事人，未予以辯護之權利者；

8° 並未處理爭訟，即使是一部份爭訟。

1621條－對1620條所言判決無效之抗辯，其抗辯可無限期使用；如以起訴方式，則得於通知判決之日起，於十年內向原審判員提出之。

1622條－惟有下列理由之一者，判決無效，但可補救：

1° 審判員未依1425條1項所規定之法定人數作出之判決；

2° 判決未含有判決動機或理由者；

3° 缺少法定簽署者；

4° 未記明判決之年月日及地點者；

5° 判決所依據之訴訟行為本無效，又未依1619條之規定而補正者；

6° 對因1593條2項之規定而合法缺席之當事人所為之判決。

1623條－對1622條所舉無效抗告，得自獲知判決發佈後三個月內提出之。

Can. 1624 - De querela nullitatis videt ipse iudex qui sententiam tulit; quod si pars vereatur ne iudex, qui sententiam querela nullitatis impugnatam tulit, praeoccupatum animum habeat ideoque eum suspectum existimet, exigere potest ut alius iudex in eius locum subrogetur ad normam can. 1450.

Can. 1625 - Querela nullitatis proponi potest una cum appellatione, intra terminum ad appellationem statutum.

Can. 1626 - § 1. Querelam nullitatis interponere possunt non solum partes, quae se gravatas putant, sed etiam promotor iustitiae aut defensor vinculi, quoties ipsis ius est interveniendi.

§ 2. Ipse iudex potest ex officio sententiam nullam a se latam retractare vel emendare intra terminum ad agendum can. 1623 statutum, nisi interea appellatio una cum querela nullitatis interposita fuerit, aut nullitas sanata sit per decursum termini de quo in can. 1623.

Can. 1627 - Causae de querela nullitatis secundum normas de processu contentioso orali tractari possunt.

CAPUT II
DE APPELLATIONE

Can. 1628 - Pars quae aliqua sententia se gravatam putat, itemque promotor iustitiae et defensor vinculi in causis in quibus eorum praesentia requiritur, ius habent a sententia appellandi ad iudicem superiorem, salvo praescripto can. 1629.

Can. 1629 - Non est locus appellationi:

1° a sententia ipsius Summi Pontificis vel Signaturae Apostolicae;

2° a sententia vitio nullitatis infecta, nisi cumuletur cum querela nullitatis ad normam can. 1625;

3° a sententia quae in rem iudicatam transiit;

4° a iudicis decreto vel a sententia interlocutoria, quae non habeant vim sententiae definitivae, nisi cumuletur cum appellatione a sententia definitiva;

5° a sententia vel a decreto in causa de qua ius cavet expeditissime rem esse definiendam.

Can. 1630 - § 1. Appellatio interponi debet coram iudice a quo sententia prolata sit, intra peremptorium terminum quindecim dierum utilium a notitia publicationis sententiae.

§ 2. Si ore fiat, notarius eam scripto coram ipso appellante redigat.

1624條－抗告無效之案件，由原判決之審判官審理之，如當事人深恐被反擊判決無效之原審判員已有成見，得依1450條之規定，請求更換另一審判員。

1625條－抗告無效之訴，得於所定上訴期內，與上訴一併提出。

1626條－1項－不僅自認受損害之當事人，得提出無效之抗告，而且有權參加訴訟之檢察員及合約辯護人，亦得提出之。

2項－審判員出於職務所在，可於1623條所規定之期間內，撤回或修正自己所為之無效判決；除非其間已經一併進行提出上訴與抗告無效，或其無效依1623條之規定，因已過期而得補正。

1627條－抗告無效案件，得依言詞爭訟程序審理之。

第二章
上　訴

1628條－訴訟之一方認為判決不公而自身受到侵害，及參加訴訟之檢察員及合約辯護人，均有權對判決向上級法庭提出上訴；但1629條所列舉者除外。

1629條－對下列之判決不得上訴：

1° 對教宗本人或宗座最高法院所為之判決；

2° 對無效之判決；但上訴與抗告無效，依1625條之規定合併提出者，不在此限；

3° 對既判事項之判決；

4° 對無終審判決效力之裁定或中間判決；但與終審判決之上訴合併提出者，除外；

5° 對依法應予儘速解決之案件所為之判決或裁定。

1630條－1項－上訴應向原判決之審判員陳明，於獲知判決宣佈後，在有效之十五日期間為之。

2項－上訴如以言詞為之，書記應於上訴人面前作成文書。

Can. 1631 - Si quaestio oriatur de iure appellandi, de ea videat expeditissime tribunal appellationis iuxta normas processus contentiosi oralis.

Can. 1632 - § 1. Si in appellatione non indicetur ad quod tribunal ipsa dirigatur, praesumitur facta tribunali de quo in cann. 1438 et 1439.

§ 2. Si alia pars ad aliud tribunal appellationis provocaverit, de causa videt tribunal quod superioris est gradus, salvo can. 1415.

Can. 1633 - Appellatio prosequenda est coram iudice ad quem dirigitur intra mensem ab eius interpositione, nisi iudex a quo longius tempus ad eam prosequendam parti praestituerit.

Can. 1634 - § 1. Ad prosequendam appellationem requiritur et sufficit ut pars ministerium invocet iudicis superioris ad impugnatae sententiae emendationem, adiuncto exemplari huius sententiae et indicatis appellationis rationibus.

§ 2. Quod si pars exemplar impugnatae sententiae intra utile tempus a tribunali a quo obtinere nequeat, interim termini non decurrunt, et impedimentum significandum est iudici appellationis, qui iudicem a quo praecepto obstringat officio suo quam primum satisfaciendi.

§ 3. Interea iudex a quo debet acta ad normam can. 1474 iudici appellationis transmittere.

Can. 1635 - Inutiliter elapsis fatalibus appellatoriis sive coram iudice a quo sive coram iudice ad quem, deserta censetur appellatio.

Can. 1636 - § 1. Appellans potest appellationi renuntiare cum effectibus, de quibus in can. 1525.

§ 2. Si appellatio proposita sit a vinculi defensore vel a promotore iustitiae, renuntiatio fieri potest, nisi lex aliter caveat, a vinculi defensore vel promotore iustitiae tribunalis appellationis.

Can. 1637 - § 1. Appellatio facta ab actore prodest etiam convento, et vicissim.

§ 2. Si plures sunt conventi vel actores et ab uno vel contra unum tantum ex ipsis sententia impugnetur, impugnatio censetur ab omnibus et contra omnes facta, quoties res petita est individua aut obligatio solidalis.

§ 3. Si interponatur ab una parte super aliquo sententiae capite, pars adversa, etsi fatalia appellationis fuerint transacta, potest super aliis capitibus incidenter appellare intra terminum peremptorium quindecim dierum a die, quo ipsi appellatio principalis notificata est.

§ 4. Nisi aliud constet, appellatio praesumitur facta contra omnia sententiae capita.

1631條－如對上訴權有異議時，上訴法庭應依民事言詞爭訟程序儘速審理之。

1632條－1項－上訴未指明向何法庭進行者，應推定向1438條及1439條所規定之法庭進行。

2項－如對方向另一法庭提起上訴，則案件應由較高級之法庭斷定之，但1415條之規定不變。

1633條－上訴應在向上訴審判員提出後一個月內，採取進行步驟；但原判決之審判員，曾給予當事人較長之進行期間者，不在此限。

1634條－1項－為進行上訴，僅需當事人請求上級審判員從事糾正被挑戰之判決，同時附上原判決書繕本，並指出上訴之理由。

2項－如當事人於有效期間內，未能向原審法庭取得被挑戰之判決書繕本，則該期間不開始計算，並應將阻礙報告上訴審判員；上訴審判員應以命令，責成原審判員，從速履行其義務。

3項－其間，原審審判員應依1474條之規定，將案卷交付上訴審判員。

1635條－上訴之有效期間已過，而未在原審法庭或上訴法庭提出上訴者，視為放棄上訴。

1636條－1項－上訴人得放棄上訴，以及1525條所言之效力。

2項－由合約辯護人或檢察員所提出之上訴，除法律另有規定外，得由上訴法庭之合約辯護人或檢察員放棄之。

1637條－1項－由原告所提出之上訴，為被告亦有用，反之亦同。

2項－被告或原告有數人，而僅有其中一人，或僅對其中一人反擊判決時，如其所請求之事為不可分或為連帶義務者，視為由全體或對全體進行反擊。

3項－當事人一方對判決之一項提出上訴時，即使上訴之有效期間已過，他方仍得於獲知主要上訴後十五日內，對於判決之其他項目提出附帶上訴。

4項－除另有說明外，上訴應看作對判決的全部事項的翻案。

Can. 1638 - Appellatio exsecutionem sententiae suspendit.

Can. 1639 - § 1. Salvo praescripto can. 1683, in gradu appellationis non potest admitti nova petendi causa, ne per modum quidem utilis cumulationis; ideoque litis contestatio in eo tantum versari potest, ut prior sententia vel confirmetur vel reformetur sive ex toto sive ex parte.

§ 2. Novae autem probationes admittuntur tantum ad normam can. 1600.

Can. 1640 - In gradu appellationis eodem modo, quo in prima instantia, congrua congruis referendo, procedendum est; sed, nisi forte complendae sint probationes, statim post litem ad normam can. 1513, § 1 et can. 1639, § 1 contestatam, ad causae discussionem deveniatur et ad sententiam.

TITULUS IX
DE RE IUDICATA ET DE RESTITUTIONE IN INTEGRUM

CAPUT I
DE RE IUDICATA

Can. 1641 - Firmo praescripto can. 1643, res iudicata habetur:

1° si duplex intercesserit inter easdem partes sententia conformis de eodem petito et ex eadem causa petendi;

2° si appellatio adversus sententiam non fuerit intra tempus utile proposita;

3° si, in gradu appellationis, instantia perempta sit vel eidem renuntiatum fuerit; 4 si lata sit sententia definitiva, a qua non datur appellatio ad normam can. 1629.

Can. 1642 - § 1. Res iudicata firmitate iuris gaudet nec impugnari potest directe, nisi ad normam can. 1645, § 1.

§ 2. Eadem facit ius inter partes et dat actionem iudicati atque exceptionem rei iudicatae, quam iudex ex officio quoque declarare potest ad impediendam novam eiusdem causae introductionem.

Can. 1643 - Numquam transeunt in rem iudicatam causae de statu personarum, haud exceptis causis de coniugum separatione.

Can. 1644 - § 1. Si duplex sententia conformis in causa de statu personarum prolata sit, potest quovis tempore ad tribunal appellationis provocari, novis iisque gravibus probationibus vel argumentis intra peremptorium terminum triginta dierum a proposita impugnatione allatis.

1638條－上訴中止判決之執行。

1639條－1項－除1683條之規定外，在上訴審級不得准予提出新法律根據，即使有助益之多重根據，亦然；故其訴訟標的僅得以維持或變更原判決之全部或一部為內容。

2項－新證據僅得依1600條之規定，獲准提出。

1640條－上訴審級應按一審所使用之同樣程序，加以適應而進行；但除需要補充證據外，得依1513條1項及1639條1項之規定，擬定訴訟標的後，即刻進行辯論並作出判決。

第九題
既判事項及恢復原狀

第一章
既判事項

1641條－除1643條之規定不變外，有下列情況者為既判事項：

1° 對相同的雙方當事人，就同一請求及出於同一案由，兩次判決結果相同；

2° 於有效期間內，未對判決提起上訴；

3° 於上訴審級中，訴因消失或放棄追訴；

4° 如已作出的終審判決聲稱按1629條之規定不得上訴。

1642條－1項－既判事項享受法律之認定；除非依1645條1項之規定，不得直接反擊之。

2項－既判事項於當事人間發生法律效力，並給予既判訴訟及既判事項以權利；審判員亦得本其職務宣告既判事項之效力，以阻止一事重提。

1643條－對人身分之案件，永不得成為既判事項，夫妻之分離案件亦不例外。

1644條－1項－因身分涉訟時，雖已有兩次相同之判決，仍得隨時向上訴法庭提起上訴，並於提出反擊後三十日內，列舉新而重大

Tribunal autem appellationis intra mensem ab exhibitis novis probationibus et argumentis debet decreto statuere utrum nova causae propositio admitti debeat necne.

§ 2. Provocatio ad superius tribunal ut nova causae propositio obtineatur, exsecutionem sententiae non suspendit, nisi aut lex aliter caveat aut tribunal appellationis ad normam can. 1650, § 3 suspensionem iubeat.

CAPUT II
DE RESTITUTIONE IN INTEGRUM

Can. 1645 - § 1. Adversus sententiam quae transierit in rem iudicatam, dummodo de eius iniustitia manifesto constet, datur restitutio in integrum.

§ 2. De iniustitia autem manifesto constare non censetur, nisi:

1° sententia ita probationibus innitatur, quae postea falsae deprehensae sint, ut sine illis probationibus pars sententiae dispositiva non sustineatur;

2° postea detecta fuerint documenta, quae facta nova et contrariam decisionem exigentia indubitanter probent;

3° sententia ex dolo partis prolata fuerit in damnum alterius;

4° legis non mere processualis praescriptum evidenter neglectum fuerit;

5° sententia adversetur praecedenti decisioni, quae in rem iudicatam transierit.

Can. 1646 - § 1. Restitutio in integrum propter motiva, de quibus in can. 1645, § 2, nn. 1- 3, petenda est a iudice qui sententiam tulit intra tres menses a die cognitionis eorundem motivorum computandos.

§ 2. Restitutio in integrum propter motiva, de quibus in can. 1645, § 2, nn. 4 et 5, petenda est a tribunali appellationis, intra tres menses a notitia publicationis sententiae; quod si in casu, de quo in can. 1645, § 2, n. 5, notitia praecedentis decisionis serius habeatur, terminus ab hac notitia decurrit.

§ 3. Termini de quibus supra non decurrunt, quamdiu laesus minoris sit aetatis.

Can. 1647 - § 1. Petitio restitutionis in integrum sententiae exsecutionem nondum inceptam suspendit.

§ 2. Si tamen ex probabilibus indiciis suspicio sit petitionem factam esse ad moras exsecutioni nectendas, iudex decernere potest ut sententia exsecutioni demandetur, assignata tamen restitutionem petenti idonea cautione ut, si restituatur in integrum, indemnis fiat.

Can. 1648 - Concessa restitutione in integrum, iudex pronuntiare debet de merito causae.

之證據或理由。上訴法庭應在提出新證據或理由後一個月內，以裁定接受或駁回新案之提出。

2項－以提起新訴訟為目的，向上級法庭所為之上訴，並不中止判決之執行；但法律另有規定，或上訴法庭依1650條3項之規定，命令中止者除外。

第二章

恢復原狀

1645條－1項－對已成為既判事項之判決，顯然不公平時，得請求恢復原狀。

2項－除有下列情形之一者，不得謂判決顯然不公平：

1° 判決所依之證據後來發現確屬虛偽，而無此證據，判決主文則不得成立；

2° 後來發現文件，確實無誤地出現新的情況，要求審判員為相反之判決；

3° 判決原出於一方之欺騙行為而使他方蒙受損害者；

4° 顯然未遵守非純程序法之規定；

5° 新判決一反前裁決之既判事項。

1646條－1項－由於1645條2項1至3款之動因，聲請恢復原狀者，須於獲知其理由後三個月內，向原判決審判員提出之。

2項－由於1645條2項4至5款之動因，聲請恢復原狀者，須於獲知判決宣佈後三個月內，向上訴法庭提出之；如有1645條2項5款之情形，獲知較晚者，其有效期由獲悉日算起。

3項－當受害者為未成年人時，上述有效期間即不得開始計算。

1647條－1項－恢復原狀之聲請，中止尚未開始執行之判決。

2項－但如因可靠跡象而懷疑該聲請之目的為延滯判決之執行，審判員得為執行判決之裁定；但應為聲請恢復原狀人訂立相當之保證，以免其於恢復原狀後受損失。

1648條－准予恢復原狀後，審判員應就案件實質做出宣判。

TITULUS X

DE EXPENSIS IUDICIALIBUS ET DE GRATUITO PATROCINIO

Can. 1649 - § 1. Episcopus, cuius est tribunal moderari, statuat normas:

1° de partibus damnandis ad expensas iudiciales solvendas vel compensandas;

2° de procuratorum, advocatorum, peritorum et interpretum honorariis deque testium indemnitate;

3° de gratuito patrocinio vel expensarum deminutione concedendis;

4° de damnorum refectione quae debetur ab eo qui non solum in iudicio succubuit, sed temere litigavit;

5° de pecuniae deposito vel cautione praestanda circa expensas solvendas et damna reficienda.

§ 2. A pronuntiatione circa expensas, honoraria et damna reficienda non datur distincta appellatio, sed pars recurrere potest intra quindecim dies ad eundem iudicem, qui poterit taxationem emendare.

TITULUS XI

DE EXSECUTIONE SENTENTIAE

Can. 1650 - § 1. Sententia quae transiit in rem iudicatam, exsecutioni mandari potest, salvo praescripto can. 1647.

§ 2. Iudex qui sententiam tulit et, si appellatio proposita sit, etiam iudex appellationis, sententiae, quae nondum transierit in rem iudicatam, provisoriam exsecutionem iubere possunt ex officio vel ad instantiam partis, idoneis, si casus ferat, praestitis cautionibus, si agatur de provisionibus seu praestationibus ad necessariam sustentationem ordinatis, vel alia iusta causa urgeat.

§ 3. Quod si sententia, de qua in §2, impugnetur, iudex qui de impugnatione cognoscere debet, si videt hanc probabiliter fundatam esse et irreparabile damnum ex exsecutione oriri posse, potest vel exsecutionem ipsam suspendere vel eam cautioni subicere.

Can. 1651 - Non antea exsecutioni locus esse poterit, quam exsecutorium iudicis decretum habeatur, quo edicatur sententiam ipsam exsecutioni mandari debere; quod decretum pro diversa causarum natura vel in ipso sententiae tenore includatur vel separatim edatur.

第 十 題

訴訟費用及義務辯論

1649條－1項－主管法庭之主教應對下列事項制定規則：

1° 受處罰當事人應支付或補償訴訟費用；

2° 代理人、律師、鑑定人、翻譯之酬金，及證人損失之賠償；

3° 對義務辯護或減輕費用之規定；

4° 不但敗訴人而且妄用訴訟者應負損失之賠償；

5° 為支付費用或為賠償損失，應存放之現金或提出之擔保。

2項－關於費用、報酬及賠償損失之裁定，不得單獨提起上訴；但當事人得於十五日內向原審審判員聲明不服，該審判員得變更其數額。

第 十 一 題

判決之執行

1650條－1項－判決已成既判事項後，得予執行；但1647條之規定，不在此限。

2項－原審審判員，及已提起上訴時之上訴審判員，由於職務關係，或因當事人一方之請求，得對尚未成既判事項之判決命令假執行；如事關生活之必要扶養或供給，或有其他迫切之正當理由，在必要時，得預先提出相當之擔保。

3項－如前項所言之判決遭到反擊，審理反擊案件之審判員認為反擊有可靠證據，而執行該判決又能引起不可彌補之損失時，得暫停執行或交付擔保。

1651條－除非先有審判員之執行命令，指出應執行該項判決，則不得執行之；該執行命令應依案件之性質，或於判決書中載明，或單獨宣告之。

Can. 1652 - Si sententiae exsecutio praeviam rationum redditionem exigat, quaestio incidens habetur, ab illo ipso iudice decidenda, qui tulit sententiam exsecutioni mandandam.

Can. 1653 - § 1. Nisi lex particularis aliud statuat, sententiam exsecutioni mandare debet per se vel per alium Episcopus dioecesis, in qua sententia primi gradus lata est.

§ 2. Quod si hic renuat vel neglegat, parte cuius interest instante vel etiam ex officio, exsecutio spectat ad auctoritatem cui tribunal appellationis ad normam can. 1439, § 3 subicitur.

§ 3. Inter religiosos exsecutio sententiae spectat ad Superiorem qui sententiam exsecutioni mandandam tulit aut iudicem delegavit.

Can. 1654 - § 1. Exsecutor, nisi quid eius arbitrio in ipso sententiae tenore fuerit permissum, debet sententiam ipsam, secundum obvium verborum sensum, exsecutioni mandare.

§ 2. Licet ei videre de exceptionibus circa modum et vim exsecutionis, non autem de merito causae; quod si habeat aliunde compertum sententiam esse nullam vel manifeste iniustam ad normam cann. 1620, 1622, 1645, abstineat ab exsecutione, et rem ad tribunal a quo lata est sententia remittat, partibus certioribus factis.

Can. 1655 - § 1. Quod attinet ad reales actiones, quoties adiudicata actori res aliqua est, haec actori tradenda est statim ac res iudicata habetur.

§ 2. Quod vero attinet ad actiones personales, cum reus damnatus est ad rem mobilem praestandam, vel ad solvendam pecuniam, vel ad aliud dandum aut faciendum, iudex in ipso tenore sententiae vel exsecutor pro suo arbitrio et prudentia terminum statuat ad implendam obligationem, qui tamen neque infra quindecim dies coarctetur neque sex menses excedat.

SECTIO II

DE PROCESSU CONTENTIOSO ORALI

Can. 1656 - § 1. Processu contentioso orali, de quo in hac sectione, tractari possunt omnes causae a iure non exclusae, nisi pars processum contentiosum ordinarium petat.

§ 2. Si processus oralis adhibeatur extra casus iure permissos, actus iudiciales sunt nulli.

Can. 1657 - Processus contentiosus oralis fit in primo gradu coram iudice unico, ad normam can. 1424.

Can. 1658 - § 1. Libellus quo lis introducitur, praeter ea quae in can. 1504 recensentur, debet:

1652條－於執行判決前，有清算賬目之必要時，即發生附帶訴訟，應由命令執行判決之審判員裁定之。

1653條－1項－除特別法另有規定外，執行判決應由第一審判決之教區主教本人，或委他人為之。

2項－該教區主教拒絕或疏忽執行時，依1439條3項規定之上訴法庭所屬之主管，因關係人之聲請，或由於職務關係，應執行判決。

3項－對於修會會士判決之執行，乃頒發執行判決命令，或委任審判員上司之職。

1654條－1項－執行人執行判決，應依判決言詞之顯然意義為之；但判決之內容允許其隨意處理某事者，除外。

2項－執行人只准在執行之方式和輕重上，對異議作變通，而不能改動定了案的實質；如由其他方面發現，依1620條、1622及1645條之規定判決無效，或顯然不公平，則嚴禁執行其判決，而應即時通知雙方當事人，並將事件交回原判決法庭。

1655條－1項－關於物權訴訟，如將某物權判予原告，一俟判決成為既判事項時，應即將該物交付於原告。

2項－關於人的權利訴訟，如被告被判應交付動產，或付出罰金，或交付某物，或為某行為時，審判員得於判決內，或執行人得以自己的明智裁定，決定履行義務之期限；此期限不得少於十五日，也不超過六個月。

第二組
言詞爭訟程序

1656條－1項－凡未被法律排除之案件，均得依本組之言詞爭訟程序審理之；但當事人聲請普通訴訟程序者除外。

2項－言詞爭訟程序之使用，超出法律所准許之情況者，其審判行為無效。

1657條－言詞爭訟依1424條之規定，由獨任審判員在第一審審理之。

1658條－1項－提起爭訟之訴狀，除載於1504條所列舉之事項外，並應表明下列事項：

1° facta quibus actoris petitiones innitantur, breviter, integre et perspicue exponere;

2° probationes quibus actor facta demonstrare intendit, quasque simul afferre nequit, ita indicare ut statim colligi a iudice possint.

§ 2. Libello adnecti debent, saltem in exemplari authentico, documenta quibus petitio innititur.

Can. 1659 - § 1. Si conamen conciliationis ad normam can. 1446, §2 inutile cesserit, iudex, si aestimet libellum aliquo fundamento niti, intra tres dies, decreto ad calcem ipsius libelli apposito, praecipiat ut exemplar petitionis notificetur parti conventae, facta huic facultate mittendi, intra quindecim dies, ad cancellariam tribunalis scriptam responsionem.

§ 2. Haec notificatio effectus habet citationis iudicialis, de quibus in can. 1512.

Can. 1660 - Si exceptiones partis conventae id exigant, iudex parti actrici praefiniat terminum ad respondendum, ita ut ex allatis utriusque partis elementis ipse controversiae obiectum perspectum habeat.

Can. 1661 - § 1. Elapsis terminis, de quibus in cann. 1659 et 1660, iudex, perspectis actis, formulam dubii determinet; dein ad audientiam, non ultra triginta dies celebrandam, omnes citet qui in ea interesse debent, addita pro partibus dubii formula.

§ 2. In citatione partes certiores fiant se posse, tres saltem ante audientiam dies, aliquod breve scriptum tribunali exhibere ad sua asserta comprobanda.

Can. 1662 - In audientia primum tractantur quaestiones de quibus in cann. 1459-1464.

Can. 1663 - § 1. Probationes colliguntur in audientia, salvo praescripto can. 1418.

§ 2. Pars eiusque advocatus assistere possunt excussioni ceterarum partium, testium et peritorum.

Can. 1664 - Responsiones partium, testium, peritorum, petitiones et exceptiones advocatorum, redigendae sunt scripto a notario, sed summatim et in iis tantummodo quae pertinent ad substantiam rei controversae, et a deponentibus subsignandae.

Can. 1665 - Probationes, quae non sint in petitione vel responsione allatae aut petitae, potest iudex admittere tantum ad normam can. 1452; postquam autem vel unus testis auditus est, iudex potest tantummodo ad normam can. 1600 novas probationes decernere.

Can. 1666 - Si in audientia probationes omnes colligi non potuerint, altera statuatur audientia.

1° 簡短、完整及明晰地陳明原告請求所依據之事實；

2° 原告用以證明事實之證據，不能一併提出者，須加以指明，使審判員得以立即收集之。

2項－應和訴狀一起附上請求所依據之文書，至少是其據實繕本。

1659條－1項－如依1446條2項規定，試圖和解而告失敗，審判員認為訴訟有相當根據時，應於三日內，以裁定附加於訴狀末尾，命令將訴狀繕本通知被告，並授權被告於十五日內，將答辯書送交法庭秘書處。

2項－此項通知與1512條所規定之訴訟傳喚有同等效力。

1660條－被告之抗辯需要回覆時，審判員應給原告指定答覆之期限，以使爭執對象因雙方所提要件而得以澄清。

1661條－1項－於1659條及1660條所規定之期限屆滿，審判員閱覽卷宗後，應擬定訴訟標的；然後應傳喚所有該出庭者，於三十日內舉行聽證；傳喚雙方當事人時，應附加訴訟標的。

2項－於傳喚時，應告知雙方當事人，至少在聽證前三日內，向法庭呈交簡短文書，以證明其主張。

1662條－聽證時，應先審查1459條至1464條所規定之事項。

1663條－1項－在聽證時得搜求證據，並遵守1418條的規定。

2項－當事人及其律師得列席聽他方、證人及專家之應訊。

1664條－書記應將當事人、證人及專家之答詞，及律師之請求與抗辯作成筆錄，但祇得錄取其要旨，及有關爭訟實質之陳述，並由陳述人簽名。

1665條－未於請求書或答辯書內提出或要求證據，審判員僅得依1452條之規定接受之；如僅一名證人已經受詢，則審判員只得依1600條之規定允許提出新的證據。

1666條－聽證時不能悉數蒐集一切證據時，得規定另一次聽證。

Can. 1667 - Probationibus collectis, fit in eadem audientia discussio oralis.

Can. 1668 - § 1. Nisi ex discussione aliquid supplendum in causae instructione comperiatur, vel aliud exsistat quod impediat sententiam rite proferri, iudex ilico, expleta audientia, causam seorsum decidat; dispositiva sententiae pars statim coram partibus praesentibus legatur.

§ 2. Potest autem tribunal propter rei difficultatem vel aliam iustam causam usque ad quintum utilem diem decisionem differre.

§ 3. Integer sententiae textus, motivis expressis, quam primum, ordinarie non ultra quindecim dies, partibus notificetur.

Can. 1669 - Si tribunal appellationis perspiciat in inferiore iudicii gradu processum contentiosum oralem esse adhibitum in casibus a iure exclusis, nullitatem sententiae declaret et causam remittat tribunali quod sententiam tulit.

Can. 1670 - In ceteris quae ad rationem procedendi attinent, serventur praescripta canonum de iudicio contentioso ordinario. Tribunal autem potest suo decreto, motivis praedito, normis processualibus, quae non sint ad validitatem statutae, derogare, ut celeritati, salva iustitia, consulat.

PARS III
DE QUIBUSDAM PROCESSIBUS SPECIALIBUS

TITULUS I
DE PROCESSIBUS MATRIMONIALIBUS

CAPUT I
DE CAUSIS AD MATRIMONII NULLITATEM DECLARANDAM

Art. 1
DE FORO COMPETENTI

Can. 1671 - Causae matrimoniales baptizatorum iure proprio ad iudicem ecclesiasticum spectant.

Can. 1672 - Causae de effectibus matrimonii mere civilibus pertinent ad civilem magistratum, nisi ius particulare statuat easdem causas, si incidenter et accessorie agantur, posse a iudice ecclesiastico cognosci ac definiri.

1667 條 - 蒐集證據後，即於同一聽證內作言詞辯論。

1668 條 - 1 項 - 除非在辯論中發現對了解案情有應補充之材料，或有其他阻礙不能依法為判決時，聽證結束後，審判員應即席分別做出判決；判決主文應立即於在場的當事人前朗讀之。

2 項 - 因案情困難或有其他正當原因，法庭得延緩判決至第五天之有效期間。

3 項 - 詳述理由之判決全文，應盡速通知雙方當事人，通常不應逾十五日。

1669 條 - 如上訴法庭發現，下級法庭於法律禁止的案件上進行言詞爭訟程序時，應聲明其判決無效，並應將案件發回原審法庭。

1670 條 - 其他有關訴訟進行程序，應遵守普通訴訟法之規定。但法庭得以說明動機之裁定，局部廢止與訴訟效力無關之程序性的規定，以達到快捷而不妨害公平之目的。

第 三 編
特別訴訟

第 一 題
婚姻訴訟

第 一 章
聲明婚姻無效之訴訟

第 一 節
主管法庭

1671 條 - 處理領過洗禮者之婚姻案件，是天主教會審判員的固有權利。

1672 條 - 婚姻案件之純屬國家法律效力者，由國家法院處理；但此等案件遇有插入或附加問題時需要有特別法規定，則教會審判員得審理而裁定之。

Can. 1673 - In causis de matrimonii nullitate, quae non sint Sedi Apostolicae reservatae, competentia sunt:

1° tribunal loci in quo matrimonium celebratum est;

2° tribunal loci in quo pars conventa domicilium vel quasi-domicilium habet;

3° tribunal loci in quo pars actrix domicilium habet, dummodo utraque pars in territorio eiusdem Episcoporum conferentiae degat et Vicarius iudicialis domicilii partis conventae, ipsa audita, consentiat;

4° tribunal loci in quo de facto colligendae sunt pleraeque probationes, dummodo accedat consensus Vicarii iudicialis domicilii partis conventae, qui prius ipsam interroget, num quid excipiendum habeat.

Art. 2

DE IURE IMPUGNANDI MATRIMONIUM

Can. 1674 - Habiles sunt ad matrimonium impugnandum:

1° coniuges;

2° promotor iustitiae, cum nullitas iam divulgata est, si matrimonium convalidari nequeat aut non expediat.

Can. 1675 - § 1. Matrimonium quod, utroque coniuge vivente, non fuit accusatum, post mortem alterutrius vel utriusque coniugis accusari non potest, nisi quaestio de validitate sit praeiudicialis ad aliam solvendam controversiam sive in foro canonico sive in foro civili.

§ 2. Si autem coniux moriatur pendente causa, servetur can. 1518.

Art. 3

DE OFFICIO IUDICUM

Can. 1676 - Iudex, antequam causam acceptet et quotiescumque spem boni exitus perspicit, pastoralia media adhibeat, ut coniuges, si fieri potest, ad matrimonium forte convalidandum et ad coniugalem convictum restaurandum inducantur.

Can. 1677 - § 1. Libello acceptato, praeses vel ponens procedat ad notificationem decreti citationis ad normam can. 1508.

§ 2. Transacto termino quindecim dierum a notificatione, praeses vel ponens, nisi alterutra pars sessionem ad litem contestandam petierit, intra decem dies formulam dubii vel dubiorum decreto suo statuat ex officio et partibus notificet.

§ 3. Formula dubii non tantum quaerat an constet de nullitate matrimonii

1673條－對於未被宗座保留之婚姻無效案件，由下列法庭審理之：

1° 婚姻締結地之法庭；

2° 被告住所或類住所所在地之法庭；

3° 原告住所所在地之法庭，但以雙方當事人住於同一主教團的地區，並經被告住所所在地之司法代理，在聆聽被告後，表示同意者為限；

4° 多數證據實際應蒐集地之法庭，但以經被告住所所在地司法代理，先詢問被告有無異議之處，而後給予同意者為限。

第 二 節

抗 婚 權

1674條－下列之人有抗婚之能力：

1° 配偶；

2° 檢察員，但以婚姻無效已公開，而婚姻不能補救，或補救無益者為限。

1675條－1項－對於雙方配偶生前未起訴之婚姻，於一方或雙方配偶死亡後，不得起訴，但無效問題在教會或國家機關為解決另一爭執之先決條件者，不在此限。

2項－如一方配偶於案件懸而未決時死亡，應從1518條之規定。

第 三 節

審 判 員 之 職 責

1676條－審判員於受理案件之前，每當預見有成功之希望時，應以牧靈方法，使配偶盡可能補救其婚姻，並重度婚姻生活。

1677條－1項－接受訴狀後，審判長或記述員應依1508條之規定，下令傳喚。

2項－由通知算起，十五日之期限屆滿後，除非當事人一方請求開庭擬定訴訟標的外，審判長或記述員有義務，於十日內，以裁定制定訴訟標的，並通知雙方當事人。

3項－擬定訴訟標的時，不但追究婚姻是否無效，而且應斷定根

in casu, sed determinare etiam debet quo capite vel quibus capitibus nuptiarum validitas impugnetur.

§ 4. Post decem dies a notificatione decreti, si partes nihil opposuerint, praeses vel ponens novo decreto causae instructionem disponat.

Art. 4
DE PROBATIONIBUS

Can. 1678 - § 1. Defensori vinculi, partium patronis et, si in iudicio sit, etiam promotori iustitiae ius est:

1° examini partium, testium et peritorum adesse, salvo praescripto can. 1559;

2° acta iudicialia, etsi nondum publicata, invisere et documenta a partibus producta recognoscere.

§ 2. Examini, de quo in § 1, n. 1, partes assistere nequeunt.

Can. 1679 - Nisi probationes aliunde plenae habeantur, iudex, ad partium depositiones ad normam can. 1536 aestimandas, testes de ipsarum partium credibilitate, si fieri potest, adhibeat, praeter alia indicia et adminicula.

Can. 1680 - In causis de impotentia vel de consensus defectu propter mentis morbum iudex unius periti vel plurium opera utatur, nisi ex adiunctis inutilis evidenter appareat; in ceteris causis servetur praescriptum can. 1574.

Art. 5
DE SENTENTIA ET APPELLATIONE

Can. 1681 - Quoties in instructione causae dubium valde probabile emerserit de non secuta matrimonii consummatione, tribunal potest, suspensa de consensu partium causa nullitatis, instructionem complere pro dispensatione super rato, ac tandem acta transmittere ad Sedem Apostolicam una cum petitione dispensationis ab alterutro vel utroque coniuge et cum voto tribunalis et Episcopi.

Can. 1682 - § 1. Sententia, quae matrimonii nullitatem primum declaraverit, una cum appellationibus, si quae sint, et ceteris iudicii actis, intra viginti dies a sententiae publicatione ad tribunal appellationis ex officio transmittatur.

§ 2. Si sententia pro matrimonii nullitate prolata sit in primo iudicii gradu, tribunal appellationis, perpensis animadversionibus defensoris vinculi et, si quae sint, etiam partium, suo decreto vel decisionem continenter confirmet vel ad ordinarium examen novi gradus causam admittat.

據某個或某些事例，否定婚姻的有效性。

4項－由裁定通知後算起，過十日後，如當事人無異議，審判長或記述員應以新裁定安排調查案件。

第四節
證據

1678條－1項－婚約辯護人，當事人之律師，及可能參與訴訟之檢察員，有權：

1° 參與對當事人、證人及專家之審查，但1559條之規定，除外；

2° 閱覽訴訟案卷，包括尚未公開者在內，及查驗當事人所提出之書證。

2項－前項1款之審查，當事人不得參與。

1679條－除非另有來源足以獲得完全證明，審判員為能依照1536條之規定審量雙方當事人之陳述，除利用間接證據或輔助證據外，應盡可能起用證人，證明雙方當事人之信用。

1680條－因不能人道或因精神病症缺乏合意涉訟時，審判員應請一位或數位專家來協助，除非依情形顯然無必要；因其他原因涉訟時，應從1574條之規定。

第五節
判決及上訴

1681條－法庭調查時，如對婚姻未遂發現有相當大的疑問，得經雙方當事人同意，中止調查無效案件，而對既成婚姻之豁免補行調查；之後將卷宗及一方或雙方配偶之請求豁免書，及法庭和主教之意見書，一併呈送宗座。

1682條－1項－首次聲明婚姻無效之判決書，及可能有的上訴書，以及其他訴訟文件，由發佈判決之日起，二十日內，有義務呈交上訴法庭。

2項－如第一審判決婚姻無效，上訴法庭於審量婚約辯護人之意見及雙方當事人可能提出之意見後，應立即以裁定批准判決，或將案件交由另一審級之普通審理。

Can. 1683 - Si in gradu appellationis novum nullitatis matrimonii caput afferatur, tribunal potest, tamquam in prima instantia, ilud admittere et de eo iudicare.

Can. 1684 - § 1. Postquam sententia, quae matrimonii nullitatem primum declaraverit, in gradu appellationis confirmata est vel decreto vel altera sententia, ii, quorum matrimonium declaratum est nullum, possunt novas nuptias contrahere statim ac decretum vel altera sententia ipsis notificata est, nisi vetito ipsi sententiae aut decreto apposito vel ab Ordinario loci statuto id prohibeatur.

§ 2. Praescripta can. 1644 servanda sunt, etiam si sententia, quae matrimonii nullitatem declaraverit, non altera sententia sed decreto confirmata sit.

Can. 1685 - Statim ac sententia facta est exsecutiva, Vicarius iudicialis debet eandem notificare Ordinario loci in quo matrimonium celebratum est. Is autem curare debet ut quam primum de decreta nullitate matrimonii et de vetitis forte statutis in matrimoniorum et baptizatorum libris mentio fiat.

Art. 6
DE PROCESSU DOCUMENTALI

Can. 1686 - Recepta petitione ad normam can. 1677 proposita, Vicarius iudicialis vel iudex ab ipso designatus potest, praetermissis sollemnitatibus ordinarii processus sed citatis partibus et cum interventu defensoris vinculi, matrimonii nullitatem sententia declarare, si ex documento, quod nulli contradictioni vel exceptioni sit obnoxium, certo constet de exsistentia impedimenti dirimentis vel de defectu legitimae formae, dummodo pari certitudine pateat dispensationem datam non esse, aut de defectu validi mandati procuratoris.

Can. 1687 - § 1. Adversus hanc declarationem defensor vinculi, si prudenter existimaverit vel vitia de quibus in can. 1686 vel dispensationis defectum non esse certa, appellare debet ad iudicem secundae instantiae, ad quem acta sunt transmittenda quique scripto monendus est agi de processu documentali.

§ 2. Integrum manet parti, quae se gravatam putet, ius appellandi.

Can. 1688 - Iudex alterius instantiae, cum interventu defensoris vinculi et auditis partibus, decernet eodem modo, de quo in can. 1686, utrum sententia sit confirmanda, an potius procedendum in causa sit iuxta ordinarium tramitem iuris; quo in casu eam remittit ad tribunal primae instantiae.

1683條－於上訴審級提出婚姻無效，又有新的情節被提出時，法庭得依第一審程序受理之。

1684條－1項－先已聲稱婚姻無效之判決，經上訴審級以裁定或判決確認後，其婚姻被聲明無效之當事人，一經獲知裁定或新判決，即得重新結婚；但判決書或裁定書附有禁令，或教區教長明令禁止結新婚者，不在此列。

2項－聲明婚姻無效之判決，未經另一判決確認，而只經裁定批准者，雖經批准，亦應遵守1644條之規定。

1685條－判決一經執行，司法代理應立即將判決通知婚姻舉行地之教區教長；此教長應設法及早將已判決之無效婚姻及可能附加之禁令，記錄於婚姻及聖洗冊內。

第六節
文書訴訟

1686條－如由無可反駁或抗辯之文件，確知有使婚姻無效之阻礙，或法定儀式有缺失，同時確知未給予豁免，或結婚代理人未得有效授權，則司法代理或其所指定之審判員，接到依1677條規定所提出之申請後，得省略普通訴訟程序，以判決聲稱婚姻無效，但仍應傳喚雙方當事人，並有婚約辯護人參與。

1687條－1項－如婚約辯護人，有理由認為1686條所言之缺陷，或缺乏豁免並不確實，應針對此聲明向第二審審判員上訴，並應將案卷呈交上訴法庭，同時以書面指出原案為文書訴訟程序。

2項－自認受損害之當事人，仍有上訴之權利。

1688條－第二審之審判員，於婚約辯護人參加及聆聽雙方當事人之意見後，得依1686條之程序，裁定是否確認該判，或更好裁定應依普通訴訟程序審理之；於此情形，即將案件發還第一審法庭。

Art. 7
NORMAE GENERALES

Can. 1689 - In sententia partes moneantur de obligationibus moralibus vel etiam civilibus, quibus forte teneantur, altera erga alteram et erga prolem, ad sustentationem et educationem praestandam.

Can. 1690 - Causae ad matrimonii nullitatem declarandam nequeunt processu contentioso orali tractari.

Can. 1691 - In ceteris quae ad rationem procedendi attinent, applicandi sunt, nisi rei natura obstet, canones de iudiciis in genere et de iudicio contentioso ordinario, servatis specialibus normis circa causas de statu personarum et causas ad bonum publicum spectantes.

CAPUT II
DE CAUSIS SEPARATIONIS CONIUGUM

Can. 1692 - § 1. Separatio personalis coniugum baptizatorum, nisi aliter pro locis particularibus legitime provisum sit, decerni potest Episcopi dioecesani decreto vel iudicis sententia ad normam canonum qui sequuntur.

§ 2. Ubi decisio ecclesiastica effectus civiles non sortitur, vel si sententia civilis praevidetur non contraria iuri divino, Episcopus dioecesis commorationis coniugum poterit, perpensis peculiaribus adiunctis, licentiam concedere adeundi forum civile.

§ 3. Si causa versetur etiam circa effectus mere civiles matrimonii, satagat iudex ut, servato praescripto § 2, causa inde ab initio ad forum civile deferatur.

Can. 1693 - § 1. Nisi qua pars vel promotor iustitiae processum contentiosum ordinarium petant, processus contentiosus oralis adhibeatur.

§ 2. Si processus contentiosus ordinarius adhibitus sit et appellatio proponatur, tribunal secundi gradus ad normam can. 1682, § 2 procedat, servatis servandis.

Can. 1694 - Quod attinet ad tribunalis competentiam, serventur praescripta can. 1673.

Can. 1695 - Iudex, antequam causam acceptet et quotiescumque spem boni exitus perspicit, pastoralia media adhibeat, ut coniuges concilientur et ad coniugalem convictum restaurandum inducantur.

Can. 1696 - Causae de coniugum separatione ad publicum quoque bonum spectant; ideoque iis interesse semper debet promotor iustitiae, ad normam can. 1433.

第 七 節
訴訟總則

1689 條－審判員在判決時應勸告雙方當事人，彼此間和對子女要負起道義責任，以及可能有的國民職責，對子女並有教養義務。

1690 條－婚姻無效案件，不得以言詞訴訟程序辦理之。

1691 條－其他一切有關訴訟程序，除事件之性質有所禁忌外，應用訴訟總則及民事普通爭訟條文，同時遵守有關人的身分及公益案件之特別規定。

第 二 章
配偶分離之訴訟

1692 條－ 1 項－領過洗禮的配偶之分離，除個別地區有合法規定外，得以教區主教之裁定或以審判員依下列條款所作判決處理之。

2 項－於教會判決不發生國家法律效力之地區，或預見國家法律判決不違反神律時，配偶居留地之教區主教，斟酌特別情形，得准許向國家法庭起訴。

3 項－如案件同時亦涉及婚姻純國家法律效力，審判員應遵守 2 項之規定，設法從開始即將案件移送國家法庭。

1693 條－ 1 項－除非當事人一方，或檢察員請求適用普通爭訟程序外，應用言詞爭訟程序。

2 項－如第一審已用普通爭訟程序，並提起上訴，第二審法庭應依1682條 2 項之規定，依法進行。

1694 條－關於法庭之審判權，應用1673條之規定。

1695 條－審判員於受理訴訟前，只要預見有成功之希望，應採用牧靈方法，使夫妻和解，並引導他們恢復同居生活。

1696 條－夫妻分離案件也關係到公益，故依1433條之規定，應常有檢察員之參與。

CAPUT III

DE PROCESSU AD DISPENSATIONEM SUPER MATRIMONIO RATO ET NON CONSUMMATO

Can. 1697 - Soli coniuges, vel alteruter, quamvis altero invito, ius habent petendi gratiam dispensationis super matrimonio rato et non consummato.

Can. 1698 - § 1. Una Sedes Apostolica cognoscit de facto inconsummationis matrimonii et de exsistentia iustae causae ad dispensationem concedendam.

§ 2. Dispensatio vero ab uno Romano Pontifice conceditur.

Can. 1699 - § 1. Competens ad accipiendum libellum, quo petitur dispensatio, est Episcopus dioecesanus domicilii vel quasi-domicilii oratoris, qui, si constiterit de fundamento precum, processus instructionem disponere debet.

§ 2. Si tamen casus propositus speciales habeat difficultates ordinis iuridici vel moralis, Episcopus dioecesanus consulat Sedem Apostolicam.

§ 3. Adversus decretum quo Episcopus libellum reicit, patet recursus ad Sedem Apostolicam.

Can. 1700 - § 1. Firmo praescripto can. 1681, horum processuum instructionem committat Episcopus, stabiliter vel in singulis casibus, tribunali suae vel alienae dioecesis aut idoneo sacerdoti.

§ 2. Quod si introducta sit petitio iudicialis ad declarandam nullitatem eiusdem matrimonii, instructio ad idem tribunal committatur.

Can. 1701 - § 1. In his processibus semper intervenire debet vinculi defensor.

§ 2. Patronus non admittitur, sed, propter casus difficultatem, Episcopus permittere potest ut iurisperiti opera orator vel pars conventa iuvetur.

Can. 1702 - In instructione uterque coniux audiatur et serventur, quatenus fieri possit, canones de probationibus colligendis in iudicio contentioso ordinario et in causis de matrimonii nullitate, dummodo cum horum processum indole componi queant.

Can. 1703 - § 1. Non fit publicatio actorum; iudex tamen, si conspiciat petitioni partis oratricis vel exceptioni partis conventae grave obstaculum obvenire ob adductas probationes, id parti cuius interest prudenter patefaciat.

§ 2. Parti instanti documentum allatum vel testimonium receptum iudex ostendere poterit et tempus praefinire ad deductiones exhibendas.

第 三 章

豁免既成未遂婚姻程序

1697條－惟配偶雙方或一方，有請求豁免既成未遂婚姻之權利，即使他方不同意者亦然。

1698條－1項－對婚姻未遂之事實，及有無給予豁免之正當原因，惟宗座得認定之。

2項－惟教宗得頒賜豁免。

1699條－1項－請求人之住所或類住所之教區主教，有權接受請求豁免之書狀；如其認為請求有根據，應命令為之準備程序。

2項－案情有法律上或道德上之特殊困難時，教區主教應請示宗座。

3項－對主教駁回請求書之裁定，得向宗座提出申訴。

1700條－1項－1681條之規定不變，主教應將此類案件之準備程序，經常或以個案委託本教區或他教區之法庭，或適當之司鐸辦理之。

2項－如對同一婚姻聲明無效之訴訟已提出請求，應將準備程序委託同一法庭進行。

1701條－1項－此等案件進行時，應常有婚約辯護人參與。

2項－不得請律師；但如辦理案件有困難，主教得允許法律專家輔助請求人或對方當事人。

1702條－在準備程序中，應詢問配偶二人，並在可能範圍內，應用普通爭訟法，及婚姻無效訴訟法之有關蒐集證據之規定，但以能與此等訴訟性質相符者為限。

1703條－1項－不須傳覽卷宗；但如發現援引的證據，對於請求人之請求或被告之抗告有重大障礙時，審判員應審慎地通知有關當事人。

2項－當事人請求閱覽所提出之文書或所蒐集之證據時，審判員得准許之，並得指定提出意見之期限。

Can. 1704 - § 1. Instructor, peracta instructione, omnia acta cum apta relatione deferat ad Episcopum, qui votum pro rei veritate promat tum super facto inconsummationis tum super iusta causa ad dispensandum et gratiae opportunitate.

§ 2. Si instructio processus commissa sit alieno tribunali ad normam can. 1700, animadversiones pro vinculo in eodem foro conficiantur, sed votum de quo in § 1 spectat ad Episcopum committentem, cui instructor simul cum actis aptam relationem tradat.

Can. 1705 - § 1. Acta omnia Episcopus una cum suo voto et animadversionibus defensoris vinculi transmittat ad Sedem Apostolicam.

§ 2. Si, iudicio Apostolicae Sedis, requiratur supplementum instructionis, id Episcopo significabitur, indicatis elementis circa quae instructio complenda est.

§ 3. Quod si Apostolica Sedes rescripserit ex deductis non constare de inconsummatione, tunc iurisperitus de quo in can. 1701, § 2 potest acta processus, non vero votum Episcopi, invisere in sede tribunalis ad perpendendum num quid grave adduci possit ad petitionem denuo proponendam.

Can. 1706 - Rescriptum dispensationis a Sede Apostolica transmittitur ad Episcopum; is vero rescriptum partibus notificabit et praeterea parocho tum loci contracti matrimonii tum suscepti baptismi quam primum mandabit, ut in libris matrimoniorum et baptizatorum de concessa dispensatione mentio fiat.

CAPUT IV

DE PROCESSU PRAESUMPTAE MORTIS CONIUGIS

Can. 1707 - § 1. Quoties coniugis mors authentico documento ecclesiastico vel civili comprobari nequit, alter coniux a vinculo matrimonii solutus non habeatur, nisi post declarationem de morte praesumpta ab Episcopo dioecesano prolatam.

§ 2. Declarationem, de qua in § 1, Episcopus dioecesanus tantummodo proferre valet si, peractis opportunis investigationibus, ex testium depositionibus, ex fama aut ex indiciis moralem certitudinem de coniugis obitu obtinuerit. Sola coniugis absentia, quamvis diuturna, non sufficit.

§ 3. In casibus incertis et implexis Episcopus Sedem Apostolicam consulat.

1704條－1項－準備程序完結後，稽查員應將全部案卷及本案報告書，一併交付主教；主教應就婚姻未遂之事實、豁免之正當理由，及豁免之適宜性，制作事實真象意見書。

2項－如依1700條之規定，委託其他法庭審理案件，維持婚約之意見應向該法庭提出；但前項之事實真象意見書，應由受委託之主教為之，稽查員應將案件卷宗及本案報告書，一併交付該主教。

1705條－1項－主教應將全部卷宗，自己之意見書及婚約辯護人之意見書，一併呈送宗座。

2項－如宗座認為應補充準備程序，得指示主教，並列舉應補充之事項。

3項－如宗座覆文稱，從所得資料不足證明婚姻未遂，則1701條2項所言之專家，得於法庭閱讀卷宗，以便審量是否尚有重大理由可資引證，為能再次提出申請；但不得閱覽主教之意見書。

1706條－宗座豁免覆文送達於主教；主教通知雙方當事人，並及早命令婚姻締結地及領受洗禮地之堂區主任，於婚姻及聖洗冊內記錄已蒙豁免之事實。

第四章

推定配偶死亡之程序

1707條－1項－幾時不能用教會或國家之真實可靠的文件證明一方配偶確已死亡，他方配偶總不得視為已解除婚姻之約束，除非教區主教發出推定死亡之宣告。

2項－教區主教，只有經過適當之調查，並從見證人的言談中，再從傳聞或各種跡象中獲得配偶死亡之常情確實性後，才得為1項之宣告。僅是配偶的無踪跡，即使長期的無音信，不足確定其死亡。

3項－遇有不確定及複雜之案件時，主教應請示宗座。

TITULUS II
DE CAUSIS AD SACRAE ORDINATIONIS NULLITATEM DECLARANDAM

Can. 1708 - Validitatem sacrae ordinationis ius habent accusandi sive ipse clericus sive Ordinarius, cui clericus subest vel in cuius dioecesi ordinatus est.

Can. 1709 - § 1. Libellus mitti debet ad competentem Congregationem, quae decernet utrum causa ab ipsa Curiae Romanae Congregatione an a tribunali ab ea designato sit agenda.

§ 2. Misso libello, clericus ordines exercere ipso iure vetatur.

Can. 1710 - Si Congregatio causam ad tribunal remiserit, serventur, nisi rei natura obstet, canones de iudiciis in genere et de iudicio contentioso ordinario, salvis praescriptis huius tituli.

Can. 1711 - In his causis defensor vinculi iisdem gaudet iuribus iisdemque tenetur officiis, quibus defensor vinculi matrimonialis.

Can. 1712 - Post secundam sententiam, quae nullitatem sacrae ordinationis confirmavit, clericus omnia iura statui clericali propria amittit et ab omnibus obligationibus liberatur.

TITULUS III
DE MODIS EVITANDI IUDICIA

Can. 1713 - Ad evitandas iudiciales contentiones transactio seu reconciliatio utiliter adhibetur, aut controversia iudicio unius vel plurium arbitrorum committi potest.

Can. 1714 - De transactione, de compromisso, deque iudicio arbitrali serventur normae a partibus selectae vel, si partes nullas selegerint, lex ab Episcoporum conferentia lata, si qua sit, vel lex civilis vigens in loco ubi conventio initur.

Can. 1715 - § 1. Nequit transactio aut compromissum valide fieri circa ea quae ad bonum publicum pertinent, aliaque de quibus libere disponere partes non possunt.

§ 2. Si agitur de bonis ecclesiasticis temporalibus, serventur, quoties materia id postulat, sollemnitates iure statutae pro rerum ecclesiasticarum alienatione.

第 二 題

聲明聖秩無效之訴訟

1708 條－聖職人員本人、其從屬之教長或其領受聖秩地之教長，均有權對於聖秩之效力提出指控。

1709 條－ 1 項－訴狀應呈交主管聖部，由其決定案件應由該聖部審理，或由其指定之法庭審理。

2 項－訴狀一經發出，該聖職人員當即不得行使聖秩。

1710 條－如聖部將案件交付法庭審理，除應守本題之規定外，並應遵守本法典訴訟總則及普通爭訟程序；但與案件之性質不合者，不在此限。

1711 條－此類案件之聖秩辯護人，與婚姻案件之婚約辯護人享有同樣之權利及負有同樣之義務。

1712 條－聖秩無效之判決，經第二審確定後，該聖職人員即喪失一切其聖秩身份所享有之權利，並免除其一切義務。

第 三 題

避免訴訟之方法

1713 條－為避免爭訟，可酌用調停與和解辦法，或將爭執託付一位或數位仲裁人處理之。

1714 條－在調停、妥協及仲裁上，應遵守雙方當事人所選用的規則；如雙方當事人無所選擇，則遵守主教團可能已訂出的法則，或依協議所在地所通行之國家法律進行。

1715 條－ 1 項－對有關公益之事件，以及當事人不得隨意處置之事件，不得為有效之調停或妥協。

2 項－如事關教會之財產，就事體之需要，應遵守法律所規定有關變動教會財產之手續。

Can. 1716 - § 1. Si lex civilis arbitrali sententiae vim non agnoscat, nisi a iudice confirmetur, sententia arbitralis de controversia ecclesiastica, ut vim habeat in foro canonico, confirmatione indiget iudicis ecclesiastici loci, in quo lata est.

§ 2. Si autem lex civilis admittat sententiae arbitralis coram civili iudice impugnationem, in foro canonico eadem impugnatio proponi potest coram iudice ecclesiastico, qui in primo gradu competens est ad controversiam iudicandam.

PARS IV
DE PROCESSU POENALI

CAPUT I
DE PRAEVIA INVESTIGATIONE

Can. 1717 - § 1. Quoties Ordinarius notitiam, saltem veri similem, habet de delicto, caute inquirat, per se vel per aliam idoneam personam, circa facta et circumstantias et circa imputabilitatem, nisi haec inquisito omnino superflua videatur.

§ 2. Cavendum est ne ex hac investigatione bonum cuiusquam nomen in discrimen vocetur.

§ 3. Qui investigationem agit, easdem habet, quas auditor in processu, potestates et obligationes; idemque nequit, si postea iudicialis processus promoveatur, in eo iudicem agere.

Can. 1718 - § 1. Cum satis collecta videantur elementa, decernat Ordinarius:

1° num processus ad poenam irrogandam vel declarandam promoveri possit;

2° num id, attento can. 1341, expediat;

3° utrum processus iudicialis sit adhibendus an, nisi lex vetet, sit procedendum per decretum extra iudicium.

§ 2. Ordinarius decretum, de quo in § 1, revocet vel mutet, quoties ex novis elementis aliud sibi decernendum videtur.

§ 3. In ferendis decretis, de quibus in §§ 1 et 2, audiat Ordinarius, si prudenter censeat, duos iudices aliosve iuris peritos.

§ 4. Antequam ad normam § 1 decernat, consideret Ordinarius num, ad vitanda inutilia iudicia, expediat ut, partibus consentientibus, vel ipse vel investigator quaestionem de damnis ex bono et aequo dirimat.

Can. 1719 - Investigationis acta et Ordinarii decreta, quibus investigatio initur vel clauditur, eaque omnia quae investigationem praecedunt, si necessaria non sint ad poenalem processum, in secreto curiae archivo custodiantur.

1716條－1項－對教會事務之爭執所為之仲裁裁定，如國家法律規定非經審判員之確認不發生效力，則為得教會方面之效力，亦需要調解處之教會審判員之認定。

2項－如國家法律准許向國家審判員反擊仲裁之裁定，在教會方面同樣的反擊也得向有權審理爭訟之第一審教會審判員提出之。

第四編
懲戒訴訟程序

第一章
事先調查

1717條－1項－教長每聞有顯著罪行發生，至少其說相當可靠時，應親自或委其他適當之人，謹慎考查犯罪之事實、情節及其責任問題；除非看來此類調查純屬多餘。

2項－應慎防因此調查而損害他人之名譽。

3項－調查人與訴訟案件之稽查員有同等權利及義務；如事後進行訴訟，調查人對於同一案件不得執行審判員之職務。

1718條－1項－教長認為蒐集資料已足夠時，應為以下之裁定：

1° 是否可提起科處或宣告罪罰之審判；

2° 1341條之規定，進行審判是否有益；

3° 是否應用訴訟程序，或如無法律禁止，而以非訴訟裁定進行之。

2項－教長由於新資料，認為應另作決定者，得撤回或變更1項之裁定。

3項－為制作1項及2項所言之裁定，教長認為明智可行時，應先聆聽兩名審判員或其他法律專家之意見。

4項－依1項制作裁定前，為避免無益之訴訟，如雙方當事人同意，教長應考慮，是否親自或由調查人，將損害問題予以和平公允之解決。

1719條－調查之卷宗及教長發動調查及結束調查之裁定，以及調查前之一切措施，如不需要進行懲罰訴訟程序，應保存於公署之秘密檔案內。

CAPUT II
DE PROCESSUS EVOLUTIONE

Can. 1720 - Si Ordinarius censuerit per decretum extra iudicium esse procedendum:

1° reo accusationem atque probationes, data facultate sese defendendi, significet, nisi reus, rite vocatus, comparere neglexerit;

2° probationes et argumenta omnia cum duobus assessoribus accurate perpendat;

3° si de delicto certo constet neque actio criminalis sit extincta, decretum ferat ad normam cann. 1342-1350, expositis, breviter saltem, rationibus in iure et in facto.

Can. 1721 - § 1. Si Ordinarius decreverit processum poenalem iudicialem esse ineundum, acta investigationis promotori iustitiae tradat, qui accusationis libellum iudici ad normam cann. 1502 et 1504 exhibeat.

§ 2. Coram tribunali superiore partes actoris gerit promotor iustitiae apud illud tribunal constitutus.

Can. 1722 - Ad scandala praevenienda, ad testium libertatem protegendam et ad iustitiae cursum tutandum, potest Ordinarius, audito promotore iustitiae et citato ipso accusato, in quolibet processus stadio accusatum a sacro ministerio vel ab aliquo officio et munere ecclesiastico arcere, ei imponere vel interdicere commorationem in aliquo loco vel territorio, vel etiam publicam sanctissimae Eucharistiae participationem prohibere; quae omnia, causa cessante, sunt revocanda, eaque ipso iure finem habent, cessante processu poenali.

Can. 1723 - § 1. Iudex reum citans debet eum invitare ad advocatum, ad normam can. 1481, § 1, intra terminum ab ipso iudice praefinitum, sibi constituendum.

§ 2. Quod si reus non providerit, iudex ante litis contestationem advocatum ipse nominet, tamdiu in munere mansurum quamdiu reus sibi advocatum non constituerit.

Can. 1724 - § 1. In quolibet iudicii gradu renuntiatio instantiae fieri potest a promotore iustitiae, mandante vel consentiente Ordinario, ex cuius deliberatione processus promotus est.

§ 2. Renuntiatio, ut valeat, debet a reo acceptari, nisi ipse sit a iudicio absens declaratus.

Can. 1725 - In causae discussione, sive scripto haec fit sive ore, accusatus semper ius habeat ut ipse vel eius advocatus vel procurator postremus scribat vel loquatur.

第 二 章

審判之進行

1720條－如教長認為應以非訴訟之裁定進行時：

1° 應將控告及證據通知被告，並授以自衛之權利；除非被告依法傳喚而未出場；

2° 應就一切證據及理由，與二位陪審員仔細加以酌量；

3° 如罪行已證實而罪罰審判尚在進行，應依1342條至1350條之規定，作成裁決，並至少簡短說明法理上及事實上之理由。

1721條－ 1項－如教長決定進行懲戒審判，應將調查卷宗交付檢察員，而檢察員應依1502條及1504條之規定，向審判員提出訴狀。

2項－在上級法庭，其法庭之檢察員擔任原告之職務。

1722條－為預防醜聞、為保障證人之自由並為維護正義之暢行，教長於聆聽檢察員之意見及傳喚被告後，不論審判進行至何階段，得阻止被告行使聖職或教會職務，並得命令或禁止被告居留於某地方或某地區，甚至得禁止其公開參與彌撒聖祭；在罪案證明是虛構時，應將上述一切撤回；審判終止，一切懲戒審判即告結束。

1723條－ 1項－審判員傳喚被告時，應請其於由該審判員所定之期限內，依1481條1項之規定，為自己選擇律師。

2項－如被告未作選擇，審判員應於開庭審判前，任命律師執行職務，直至被告為自己選出律師為止。

1724條－ 1項－無論審判已進行至何階段，檢察員得隨時放棄追訴，但應有當初決定進行審判之教長的命令或同意。

2項－放棄訴訟，需經被告接受方為有效；除非被告已被審判員宣告缺席者。

1725條－在以書面或言詞辯論時，被告本人，或其律師，或其代理人，常有權最後呈交文書或發言。

Can. 1726 - In quolibet poenalis iudicii gradu et stadio, si evidenter constet delictum non esse a reo patratum, iudex debet id sententia declarare et reum absolvere, etiamsi simul constet actionem criminalem esse extinctam.

Can. 1727 - § 1. Appellationem proponere potest reus, etiam si sententia ipsum ideo tantum dimiserit, quia poena erat facultativa, vel quia iudex potestate usus est, de qua in cann. 1344 et 1345.

§ 2. Promotor iustitiae appellare potest quoties censet scandali reparationi vel iustitiae restitutioni satis provisum non esse.

Can. 1728 - § 1. Salvis praescriptis canonum huius tituli, in iudicio poenali applicandi sunt, nisi rei natura obstet, canones de iudiciis in genere et de iudicio contentioso ordinario, servatis specialibus normis de causis quae ad bonum publicum spectant.

§ 2. Accusatus ad confitendum delictum non tenetur, nec ipsi iusiurandum deferri potest.

CAPUT III
DE ACTIONE AD DAMNA REPARANDA

Can. 1729 - § 1. Pars laesa potest actionem contentiosam ad damna reparanda ex delicto sibi illata in ipso poenali iudicio exercere, ad normam can. 1596.

§ 2. Interventus partis laesae, de quo in § 1, non amplius admittitur, si factus non sit in primo iudicii poenalis gradu.

§ 3.Appellatio in causa de damnis fit ad normam cann. 1628-1640, etiamsi appellatio in poenali iudicio fieri non possit; quod si utraque appellatio, licet a diversis partibus, proponatur, unicum fiat iudicium appellationis, salvo praescripto can. 1730.

Can. 1730 - § 1. Ad nimias poenalis iudicii moras vitandas potest iudex iudicium de damnis differre usque dum sententiam definitivam in iudicio poenali protulerit.

§ 2. Iudex, qui ita egerit, debet, postquam sententiam tulerit in poenali iudicio, de damnis cognoscere, etiamsi iudicium poenale propter propositam impugnationem adhuc pendeat, vel reus absolutus sit propter causam quae non auferat obligationem reparandi damna.

Can. 1731 - Sententia lata in poenali iudicio, etiamsi in rem iudicatam transierit, nullo modo ius facit erga partem laesam, nisi haec intervenerit ad normam can. 1729.

1726條－無論懲戒審判進行至何等級和階段，若清楚證明出被告未犯過該罪行，審判員應用判決來宣告被告無罪而立即開釋，雖然追訴犯罪權已與證明時同時消失。

1727條－1項－被告得提起上訴，即使他由於處罰可以從權處理，或是因為審判員應用了1344條及1345條所給予的權利僥倖被釋放。

2項－檢察員幾時認為惡表或公義未得充分補償時，得提起上訴。

1728條－1項－除應遵守本題之規定外，於懲戒審判准用本法典訴訟總則及爭訟法，尤應遵守有關公益案件之特別法規；但其性質與案件不合者，不在此限。

2項－被告無供認罪過之義務，亦不得要求被告宣誓。

第三章
損害賠償訴訟

1729條－1項－受害之一方得依1596條之規定，於懲戒審判中，行使爭訟法，以請求因罪行所受之損害賠償。

2項－前項所言之受害者，如在訴訟第一審中未提出，即不得再受理。

3項－損害賠償案件，雖不能在懲戒審判中提出上訴，但仍得依1628條至1640條之規定提起上訴，如兩項上訴案即使由不同之當事人提出，應合併審理之；但1730條之規定，不在此限。

1730條－1項－為避免過於拖延懲戒審判，審判員得將賠償損失之事推遲到懲戒審判的終審判決時審理。

2項－如此而行的審判員，於懲戒審判結案後，即因著手損害賠償之事件；即使懲戒審判因經被攻擊而暫停，或被告雖被開釋，但未解除其損害賠償之義務者，亦然。

1731條－在懲戒審判中的判決即使已成為既判事件，對受害之一方絕不形成一種權利；除非受害之一方依1729條之規定已經介入訴訟。

PARS V
DE RATIONE PROCEDENDI IN RECURSIBUS ADMINISTRATIVIS ATQUE IN PAROCHIS AMOVENDIS VEL TRANSFERENDIS

SECTIO I
DE RECURSU ADVERSUS DECRETA ADMINISTRATIVA

Can. 1732 - Quae in canonibus huius sectionis de decretis statuuntur, eadem applicanda sunt ad omnes administrativos actus singulares, qui in foro externo extra iudicium dantur, iis exceptis, qui ab ipso Romano Pontifice vel ab ipso Concilio Oecumenico ferantur.

Can. 1733 - § 1. Valde optandum est ut, quoties quis gravatum se decreto putet, vitetur inter ipsum et decreti auctorem contentio atque inter eos de aequa solutione quaerenda communi consilio curetur, gravibus quoque personis ad mediationem et studium forte adhibitis, ita ut per idoneam viam controversia praecaveatur vel dirimatur.

§ 2. Episcoporum conferentia statuere potest ut in unaquaque dioecesi officium quoddam vel consilium stabiliter constituatur, cui, secundum normas ab ipsa conferentia statuendas, munus sit aequas solutiones quaerere et suggerere; quod si conferentia id non iusserit, potest Episcopus eiusmodi consilium vel officium constituere.

§ 3. Officium vel consilium, de quo in §2, tunc praecipue operam navet, cum revocatio decreti petita est ad normam can. 1734, neque termini ad recurrendum sunt elapsi; quod si adversus decretum recursus propositus sit, ipse Superior, qui de recursu videt, recurrentem et decreti auctorem hortetur, quotiescumque spem boni exitus perspicit, ad eiusmodi solutiones quaerendas.

Can. 1734 - § 1. Antequam quis recursum proponat, debet decreti revocationem vel emendationem scripto ab ipsius auctore petere; qua petitione proposita, etiam suspensio exsecutionis eo ipso petita intellegitur.

§ 2. Petitio fieri debet intra peremptorium terminum decem dierum utilium a decreto legitime intimato.

§ 3. Normae §§ 1 et 2 non valent:

1° de recursu proponendo ad Episcopum adversus decreta lata ab auctoritatibus, quae ei subsunt;

2° de recursu proponendo adversus decretum, quo recursus hierarchicus deciditur, nisi decisio data sit ab Episcopo;

3° de recursibus proponendis ad normam cann. 57 et 1735.

第 五 編

行 政 申 訴
及 堂 區 主 任 撤 職 或 調 職 程 序

第 一 組

反 對 行 政 裁 決 之 申 訴

1732 條 - 本組各條有關裁決之規定，適用於一切外場及非訴訟之個別行政行為，但不包括教宗本人或大公會議所作之法令。

1733 條 - 1 項 - 切望凡自以為因裁決而受害者，避免與做出裁決者發生爭執，並共同協議尋求公平解決，亦可藉助德高望重人士從中斡旋，以求找到適當方法防止或解除爭端。

2 項 - 主教團得規定，在每個教區內設立一固定機構或委員會，即依主教團所制定之規則，專門負責尋求及提供公平解決之方法；主教團無規定者，主教得設立之。

3 項 - 2 項所言之機構或委員會，如遇有依1734條之規定已請求收回裁決者，而進行申訴之期限尚未屆滿時，尤宜盡力協助；如已經提起申訴，則受理申訴之上級，如見有成功之希望，即應勸導申訴人及做出裁決者，尋求此類解決之道。

1734 條 - 1 項 - 凡人提出申訴之前，應先以書面向做出裁決者請求收回或修改成命；此項請求一提出，即得認為判決暫停執行。

2 項 - 此項請求，應自裁決依法通知起算，於十日之有效期間內提出之。

3 項 - 遇有下列各款情形之一時，前 1 項及 2 項之規定，不得有效應用之：

1° 反對主教屬下之權力所作之裁決，而向主教申訴者；

2° 其申訴係對規定聖統申訴之裁決表示不服而提出者；但原規定係出於主教者，除外；

3° 其申訴乃依57條及1735條之規定而提出者。

Can. 1735 - Si intra triginta dies, ex quo petitio, de qua in can. 1734, ad auctorem decreti pervenit, is novum decretum intimet, quo vel prius emendet vel petitionem reiciendam esse decernat, termini ad recurrendum decurrunt ex novi decreti intimatione; si autem intra triginta dies nihil decernat, termini decurrunt e tricesimo die.

Can. 1736 - § 1. In iis materiis, in quibus recursus hierarchicus suspendit decreti exsecutionem, idem efficit etiam petitio, de qua in can. 1734.

§ 2. In ceteris casibus, nisi intra decem dies, ex quo petitio de qua in can. 1734 ad ipsum auctorem decreti pervenit, is exsecutionem suspendendam decreverit, potest suspensio interim peti ab eius Superiore hierarchico, qui eam decernere potest gravibus tantum de causis et cauto semper ne quid salus animarum detrimenti capiat.

§ 3. Suspensa decreti exsecutione ad normam §2, si postea recursus proponatur, is qui de recursu videre debet, ad normam can. 1737, §3 decernat utrum suspensio sit confirmanda an revocanda.

§ 4. Si nullus recursus intra statutum terminum adversus decretum proponatur, suspensio exsecutionis, ad normam §1 vel §2 interim effecta, eo ipso cessat.

Can. 1737 - § 1. Qui se decreto gravatum esse contendit, potest ad Superiorem hierarchicum eius, qui decretum tulit, propter quodlibet iustum motivum recurrere; recursus proponi potest coram ipso decreti auctore, qui eum statim ad competentem Superiorem hierarchicum transmittere debet.

§ 2. Recursus proponendus est intra peremptorium terminum quindecim dierum utilium, qui in casibus de quibus in can. 1734, §3 decurrunt ex die quo decretum intimatum est, in ceteris autem casibus decurrunt ad normam can. 1735.

§ 3. Etiam in casibus, in quibus recursus non suspendit ipso iure decreti exsecutionem neque suspensio ad normam can. 1736, §2 decreta est, potest tamen gravi de causa Superior iubere ut exsecutio suspendatur, cauto tamen ne quid salus animarum detrimenti capiat.

Can. 1738 - Recurrens semper ius habet advocatum vel procuratorem adhibendi, vitatis inutilibus moris; immo vero patronus ex officio constituatur, si recurrens patrono careat et Superior id necessarium censeat; semper tamen potest Superior iubere ut recurrens ipse compareat ut interrogetur.

Can. 1739 - Superiori, qui de recursu videt, licet, prout casus ferat, non solum decretum confirmare vel irritum declarare, sed etiam rescindere, revocare, vel si id Superiori magis expedire videatur, emendare, subrogare, ei obrogare.

1735條－如作出裁決者，自收到依1734條之規定所提出之請求後，於三十日內發出新裁定，或修改原裁決，或駁回請求，則申訴之期限由新裁決通知時算起；但如於三十日內未作決定者，其期限由第三十日起算。

1736條－1項－聖統申訴使裁決暫停執行的事上，依1734條之規定所提起之請求，亦發生同等效力。

2項－於其他案件中，如作出裁決者自收到依1734條之規定所為之請求後，於十日內未作出暫停執行之裁定時，此期間得向聖統上司請求停止執行；但聖統上司只得因重大原因，並常小心避免人靈損害而決定之。

3項－在依2項之規定暫停執行後，如又提出申訴，則受理該案者應依1737條3項，決定應批准或撤回暫停執行。

4項－於法定期間內未提起申訴時，依1項或2項之規定，當時所為之暫停執行，即自動失效。

1737條－1項－凡認為因裁決而受害者，得因任何正當理由，向做出裁決者之聖統上司提出申訴；亦可將此申訴交由裁定人轉達，此裁定人應立即將申訴呈交聖統上司當局。

2項－申訴應於十五日消案有效期內提出；於1734條3項所言之情況下，其期限自裁決通知之日算起；於其他情況內，依1735條之規定計算。

3項－即使在申訴並非當然暫停裁決之執行，或依1736條2項之規定未決定停止執行之情況下，上司亦得因重大原因命令暫停執行，但應小心避免人靈之得救受損害。

1738條－申訴人常有權起用律師或代理人，但應避免無益之拖延；且如申訴人無辯護人而上司認為有必要時，由於職務所在應為之指派辯護人；但上司常得命令申訴人親身出庭應詢。

1739條－受理申訴之上司，不但得依案情批准裁決或聲明裁決無效，且得撤銷、收回其裁決；或認為更有益時，得修正、更換、廢止之。

SECTIO II
DE PROCEDURA IN PAROCHIS AMOVENDIS VEL TRANSFERENDIS

CAPUT I
DE MODO PROCEDENDI IN AMOTIONE PAROCHORUM

Can. 1740 - Cum alicuius parochi ministerium ob aliquam causam, etiam citra gravem ipsius culpam, noxium aut saltem inefficax evadat, potest ipse ab Episcopo dioecesano a paroecia amoveri.

Can. 1741 - Causae, ob quas parochus a sua paroecia legitime amoveri potest, hae praesertim sunt:

1° modus agendi qui ecclesiasticae communioni grave detrimentum vel perturbationem afferat;

2° imperitia aut permanens mentis vel corporis infirmitas, quae parochum suis muneribus utiliter obeundis imparem reddunt;

3° bonae existimationis amissio penes probos et graves paroecianos vel aversio in parochum, quae praevideantur non brevi cessaturae;

4° gravis neglectus vel violatio officiorum paroecialium quae post monitionem persistat;

5° mala rerum temporalium administratio cum gravi Ecclesiae damno, quoties huic malo aliud remedium afferi nequeat.

Can. 1742 - § 1. Si ex instructione peracta constiterit adesse causam de qua in can. 1740, Episcopus rem discutiat cum duobus parochis e coetu ad hoc stabiliter, a consilio presbyterali constituto, Episcopo proponente, selectis; quod si exinde censeat ad amotionem esse deveniendum, causa et argumentis ad validitatem indicatis, parocho paterne suadeat ut intra tempus quindecim dierum renuntiet.

§ 2. De parochis qui sunt sodales instituti religiosi aut societatis vitae apostolicae, servetur praescriptum can. 682, § 2.

Can. 1743 - Renuntiatio a parocho fieri potest non solum pure et simpliciter, sed etiam sub condicione, dummodo haec ab Episcopo legitime acceptari possit et reapse acceptetur.

Can. 1744 - § 1. Si parochus intra praestitutos dies non responderit, Episcopus iteret invitationem prorogando tempus utile ad respondendum.

§ 2. Si Episcopo constiterit parochum alteram invitationem recepisse, non autem respondisse etsi nullo impedimento detentum, aut si parochus renuntiationem nullis adductis motivis recuset, Episcopus decretum amotionis ferat.

第 二 組

堂區主任之撤職或調職程序

第 一 章

堂區主任司鐸之撤職程序

1740 條－如堂區主任司鐸之職務，因某種原因，成為有害或至少無效率時，其本人雖無重大過失，亦得由教區主教撤免之。

1741 條－得依法撤免堂區主任司鐸職務之理由，以下列各端最為重要：

1° 其作風為教會共融帶來嚴重傷害或擾亂者；

2° 因喪失能力或因久患精神或身體疾病，致不能善盡其職務者；

3° 在堂區內正直而善良的信徒前已失聲譽，或遭排斥，而此等情形在短期內無改善之希望者；

4° 有重大疏失或瀆職行為，經警告而不改者；

5° 因理財不善而使教會蒙受重大損失，又無其他方法得以補救者。

1742 條－ 1 項－經調查而證實有1740條所言之情況時，主教應從司鐸諮議會中的經其推薦並為此而常設之小組中，挑選兩名堂區主任司鐸，並與之研究討論；經討論而認為必須撤職時，主教要以慈父心腸勸導該司鐸於十五日內辭職；同時說明應當這樣做的原因與理由。

2 項－堂區主任司鐸為修會會士或使徒生活團成員時，應遵守682條 2 項之規定。

1743 條－堂區主任司鐸不僅得乾脆斷然地辭職，而且亦得附有條件地為之；但其條件須被主教依法接受，並實際接受者為限。

1744 條－ 1 項－堂區主任司鐸於限定日期內未作答覆時，主教應重新促請之，並延長其作答之有效期限。

2 項－主教確知堂區主任司鐸已接到重發之促請，而無故不作答覆，或不申明理由而拒絕辭職時，應即為撤免之命令。

Can. 1745 - Si vero parochus causam adductam eiusque rationes oppugnet, motiva allegans quae insufficientia Episcopo videantur, hic ut valide agat:

1° invitet illum ut, inspectis actis, suas impugnationes in relatione scripta colligat, immo probationes in contrarium, si quas habeat, afferat;

2° deinde, completa, si opus sit, instructione, una cum iisdem parochis de quibus in can. 1742, § 1, nisi alii propter illorum impossibilitatem sint designandi, rem perpendat;

3° tandem statuat utrum parochus sit amovendus necne, et mox decretum de re ferat.

Can. 1746 - Amoto parocho, Episcopus consulat sive assignatione alius officii, si ad hoc idoneus sit, sive pensione, prout casus ferat et adiuncta permittant.

Can. 1747 - § 1. Parochus amotus debet a parochi munere exercendo abstinere, quam primum liberam relinquere paroecialem domum, et omnia quae ad paroeciam pertinent ei tradere, cui Episcopus paroeciam commiserit.

§ 2. Si autem de infirmo agatur, qui e paroeciali domo sine incommodo nequeat alio transferri, Episcopus eidem relinquat eius usum etiam exclusivum, eadem necessitate durante.

§ 3. Pendente recursu adversus amotionis decretum, Episcopus non potest novum parochum nominare, sed per administratorem paroecialem interim provideat.

CAPUT II

DE MODO PROCEDENDI IN TRANSLATIONE PAROCHORUM

Can. 1748 - Si bonum animarum vel Ecclesiae necessitas aut utilitas postulet, ut parochus a sua, quam utiliter regit, ad aliam paroeciam aut ad aliud officium transferatur, Episcopus eidem translationem scripto proponat ac suadeat ut pro Dei atque animarum amore consentiat.

Can. 1749 - Si parochus consilio ac suasionibus Episcopi obsequi non intendat, rationes in scriptis exponat.

Can. 1750 - Episcopus, si, non obstantibus allatis rationibus, iudicet a proposito non esse recedendum, cum duobus parochis ad normam can. 1742, § 1 selectis, rationes perpendat quae translationi faveant vel obstent; quod si exinde translationem peragendam censeat, paternas exhortationes parocho iteret.

1745條－堂區主任司鐸雖提出理由，反駁主教所提出之事由與原因，但主教認為其理由不充足時，應先作下列事項，其行為方為有效；

1° 請堂區主任司鐸於閱覽卷宗後，將其反駁論點作成筆錄，且得列舉可能有之反證；

2° 以後，如有必要，得補充調查，再與1742條1項所言之兩名堂區主任司鐸權衡案情；但兩名司鐸有所不能時，應另指派他人；

3° 最後，應決定是否撤免堂區主任司鐸，遂即做出裁定。

1746條－對撤了職的堂區主任，主教可授予為他適合的其他職務，或視個案情況及環境許可下，給予退休待遇。

1747條－1項－堂區主任司鐸被撤職後，不得再執行堂區職務，應及早遷出堂區住宅，並應將一切屬於堂區之事物，移交給主教所委派之人。

2項－如係因病退職，且由堂區住宅他遷有困難者，主教得於其需要期間，准許其繼續使用，甚至專用之。

3項－在抗辯撤職令而進行的申訴中，主教不得任命新的堂區主任，但其間可置一堂區署理。

第二章

堂區主任司鐸之調職程序

1748條－如為人靈之益處或教會之需要或利益，要求堂區主任司鐸由其妥善管理之堂區，調遷至另一堂區或職務，主教應以書面向其提出調職之計劃，並勸其為愛天主及愛人而同意之。

1749條－如堂區主任司鐸無意順從主教之計劃與勸告，應以書面陳述其理由。

1750條－如主教斷定所提出之理由不足改變其計畫，則應與依1742條1項規定之兩名堂區主任司鐸，權衡應否調職之理由；如仍以調職為是，主教應以慈父心腸再度勸告之。

Can. 1751 - § 1. His peractis, si adhuc et parochus renuat et Episcopus putet translationem esse faciendam, hic decretum translationis ferat, statuens paroeciam, elapso praefinito tempore, esse vacaturam.

§ 2. Hoc tempore inutiliter transacto, paroeciam vacantem declaret.

Can. 1752 - In causis translationis applicentur praescripta canonis 1747, servata aequitate canonica et prae oculis habita salute animarum, quae in Ecclesia suprema semper lex esse debet.

1751條－1項－上述手續完畢後，如堂區主任司鐸仍不同意，而主教仍認為應調職時，主教即應發出調職之命令，決定堂區於預定期間屆滿後；宣告堂區將出缺。

2項－前項所言期限屆滿，縱不被接受，主教亦應宣告堂區出缺。

1752條－於調動案件准用1747條之規定，但應依教會法持守公允，並切記，人靈之得救，在教會中常應視為最高無上之法律。

INDEX

目　　錄

LIBER I

DE NORMIS GENERALIBUS

CANN. 1 - 203

Titulus I - De legibus ecclesiasticis . . . . . 7 - 22
Titulus II - De consuetudine . . . . . 23 - 28
Titulus III - De decretis generalibus et de instructionibus 29 - 34
Titulus IV - De actibus administrativis singularibus . . 35 - 93
Caput I - *Normae communes* . . . . . 35 - 47
Caput II - *De decretis et praeceptis singularibus* . . . 48 - 58
Caput III - *De rescriptis* . . . . . 59 - 75
Caput IV - *De privilegiis* . . . . . 76 - 84
Caput V - *De dispensationibus* . . . . . 85 - 93
Titulus V - De statutis et ordinibus . . . . . 94 - 95
Titulus VI - De personis physicis et iuridicis . . . . . 96 - 123
Caput I - *De personarum physicarum condicione canonica* . . . . . 96 - 112
Caput II - *De personis iuridicis* . . . . . 113 - 123
Titulus VII - De actibus iuridicis . . . . . 124 - 128
Titulus VIII - De potestate regiminis . . . . . 129 - 144
Titulus IX - De officiis ecclesiasticis . . . . . 145 - 196
Caput I - *De provisione officii ecclesiastici* . . . . 146 - 156
Art. 1 - De libera collatione 157
Art. 2 - De praesentatione . . . . . 158 - 163
Art. 3 - De electione . . . . . 164 - 179
Art. 4 - De postulatione . . . . . 180 - 183
Caput II - *De amissione officii ecclesiastici* . . . . 184 - 186
Art. 1 - De renuntiatione . . . . . 187 - 189
Art. 2 - De translatione . . . . . 190 - 191
Art. 3 - De amotione . . . . . 192 - 195
Art. 4 - De privatione 196
Titulus X - De praescriptione . . . . . 197 - 199
Titulus XI - De temporis supputatione . . . . . 200 - 203

第　一　卷

總　　則　1 - 203

第一題　教會法律…… 7 - 22
第二題　習　慣…… 23 - 28
第三題　普通法令與訓令…… 29 - 34
第四題　個別行政措施…… 35 - 93
　第一章　通　則…… 35 - 47
　第二章　各別法令及個別命令…… 48 - 58
　第三章　覆　文…… 59 - 75
　第四章　特　恩…… 76 - 84
　第五章　豁　免…… 85 - 93
第五題　章程及規則…… 94 - 95
第六題　自然人及法人…… 96 - 123
　第一章　自然人之法定條件…… 96 - 112
　第二章　法　人…… 113 - 123
第七題　法律行為…… 124 - 128
第八題　治　權…… 129 - 144
第九題　教會職務…… 145 - 196
　第一章　教會職務之授予…… 146 - 183
　　第一節　自由授予…… 157
　　第二節　推　薦…… 158 - 163
　　第三節　選　舉…… 164 - 179
　　第四節　申　請…… 180 - 183
　第二章　教會職務之喪失…… 184 - 196
　　第一節　辭　職…… 187 - 189
　　第二節　調　職…… 190 - 191
　　第三節　免　職…… 192 - 195
　　第四節　褫　職…… 196
第十題　俗世法規…… 197 - 199
第十一題　時間之計算…… 200 - 203

LIBER II — CANN.

DE POPULO DEI 204 - 746

PARS I

DE CHRISTIFIDELIBUS 204 - 329

Titulus I - DE OMNIUM CHRISTIFIDELIUM OBLIGATIONIBUS ET IURIBUS . . . . . 208 - 223

Titulus II - DE OBLIGATIONIBUS ET IURIBUS CHRISTIFIDELIUM LAICORUM . . . . . 224 - 231

Titulus III - DE MINISTRIS SACRIS SEU DE CLERICIS . . . . 232 - 293

Caput I - *De clericorum institutione* . . . . . 232 - 264

Caput II - *De clericorum adscriptione seu incardinatione* 265 - 272

Caput III - *De clericorum obligationbus et iuribus* . . 273 - 289

Caput IV - *De amissione status clericalis* . . . . . 290 - 293

Titulus IV - DE PRAELATURIS PERSONALIBUS . . . . . 294 - 297

Titulus V - DE CHRISTIFIDELIUM CONSOCIATIONIBUS . . . 298 - 329

Caput I - *Normae communes* . . . . . 298 - 311

Caput II - *De christifidelium consociationbus publicis* 312 - 320

Caput III - *De christifidelium consociationibus privatis* 321 - 326

Caput IV - *Normae speciales de laicorum consociationibus* 327 - 329

PARS II

DE ECCLESIAE CONSTITUTIONE HIERARCHICA 330 - 572

Sectio I

DE SUPREMA ECCLESIAE AUCTORITATE 330 - 367

Caput I - *De Romano Pontifice deque Collegio Episcoporum* . . . . . 330 - 341

Art. 1 - De Romano Pontifice . . . . . 331 - 335

Art. 2 - De Collegio Episcoporum . . . . . 336 - 341

第 二 卷

天主子民 204 - 746

第 一 編

基督信徒 204 - 329

第一題 基督信徒之義務及權…… 208 - 223
第二題 平信徒之義務及權利…… 224 - 231
第三題 聖職人員…… 232 - 293
第一章 聖職人員之培育…… 232 - 264
第二章 聖職人員之歸屬…… 265 - 272
第三章 聖職人員之義務與權利…… 273 - 289
第四章 聖職身分之喪失…… 290 - 293
第四題 屬人監督團…… 294 - 297
第五題 基督信徒之善會…… 298 - 329
第一章 共同守則…… 298 - 311
第二章 基督信徒的公立善會…… 312 - 320
第三章 基督信徒的私立善會…… 321 - 326
第四章 平信徒善會之特別守則…… 327 - 329

第 二 編

教會聖統制 330 - 572

第 一 組

教會最高權力 330 - 367

第一章 教宗與世界主教團…… 330 - 341
第一節 教 宗…… 331 - 335
第二節 世界主教團…… 336 - 341

CANN.

Caput II - *De synodo Episcoporum* . . . . . 342 - 348
Caput III - *De Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus* 349 - 359
Caput IV - *De Curia Romana* . . . . . 360 - 361
Caput V - *De Romani Pontificis Legatis* . . . . . 362 - 367

Sectio I

DE ECCLESIIS PARTICULARIBUS DEQUE EARUNDEM COETIBUS 368 - 572

Titulus I - DE ECCLESIIS PARTICULARIBUS ET DE AUCTORITATE IN IISDEM CONSTITUTA . . . . . 368 - 430
Caput I - *De Ecclesiis particularibus* . . . . . 368 - 374
Caput II - *De Episcopis* . . . . . 375 - 411
Art. 1 - De Episcopis in genere . . . . . 375 - 380
Art. 2 - De Episcopis dioecesanis . . . . . 381 - 402
Art. 3 - De Episcopis coadiutoribus et auxiliaribus . 403 - 411
Caput III - *De Sede impedita et de sede vacante* . . . 412 - 430
Art. 1 - De Sede Impedita . . . . . 412 - 415
Art. 2 - De Sede Vacante . . . . . 416 - 430
Titulus II - DE ECCLESIARUM PARTICULARIUM COETIBUS . . 431 - 459
Caput I - *De provinciis ecclesiasticis et de regionibus ecclesiasticis* . . . . . 431 - 434
Caput II - *De Metropolitis* . . . . . 435 - 438
Caput III - *De conciliis particularibus* . . . . . 439 - 446
Caput IV - *De Episcoporum conferentiis* . . . . . 447 - 459
Titulus III - DE INTERNA ORDINATIONE ECCLESIARUM PARTICULARIUM . . . . . 460 - 572
Caput I - *De synodo dioecesana* . . . . . 460 - 468
Caput II - *De curia dioecesana* . . . . . 469 - 494
Art. 1 - De Vicariis generalibus et episcopalibus . . 475 - 481
Art. 2 - De cancellario aliisque notariis et de archivis 482 - 491
Art. 3 - De Consilio a rebus oeconomicis et de oeconomo . . . . . 492 - 494
Caput III - *De consilio presbyterali et de collegio consultorum* . . . . . 495 - 502

第二章　世界主教代表會議…… 342 - 348
第三章　樞　機…… 349 - 359
第四章　教　廷…… 360 - 361
第五章　羅馬教宗使節…… 362 - 367

第　二　組

地區教會及其組織　368 - 572

第一題　地區教會及其權力…… 368 - 430

第一章　地區教會…… 368 - 374
第二章　主　教…… 375 - 411
第一節　主教通則…… 375 - 380
第二節　教區主教…… 381 - 402
第三節　助理主教及輔理主教…… 403 - 411
第三章　主教受阻及出缺…… 412 - 430
第一節　主教受阻…… 412 - 415
第二節　主教出缺…… 416 - 430

第二題　地區教會的組合…… 431 - 459

第一章　教省及教會區…… 431 - 434
第二章　教省總主教…… 435 - 438
第三章　地區主教會議…… 439 - 446
第四章　主教團…… 447 - 459

第三題　個別教會的內部組織…… 460 - 572

第一章　教區會議…… 460 - 468
第二章　主教公署…… 469 - 494
第一節　副主教及主教代表…… 475 - 481
第二節　秘書長及其他公證人和檔案…… 482 - 491
第三節　經濟委員會及財務主任…… 492 - 494
第三章　司鐸諮議會及參議會…… 495 - 502

CANN.

Caput IV - *De canonicorum capitulis* . . . . . 503 - 510
Caput V - *De consilio pastorali* . . . . . 511 - 514
Caput VI - *De paroeciis, de parochis et de vicariis paroecialibus* . . . . . 515 - 552
Caput VII - *De Vicariis Foraneis* . . . . . 553 - 555
Caput VIII - *De Ecclesiarum Rectoribus et De Cappellanis* 556 - 572
Art. 1 - De Ecclesiarum Rectoribus . . . . . 556 - 563
Art. 2 - De Cappellanis . . . . . 564 - 572

Pars III

DE INSTITUTIS VITAE CONSECRATAE ET DE SOCIETATIBUS VITAE APOSTOLICAE 573 - 746

Sectio I

DE INSTITUTIS VITAE CONSECRATAE 573 - 730

Titulus I - NORMAE COMMUNES OMNIBUS INSTITUTIS VITAE CONSECRATAE . . . . . 573 - 606
Titulus II - DE INSTITUTIS RELIGIOSIS . . . . . 607 - 709
Caput I - *De domibus religiosis earumque erectione et suppressione* . . . . . 608 - 616
Caput II - *De Institutorum Regimine* . . . . . 617 - 640
Art. 1 - De Superioribus et consiliis . . . . . 617 - 630
Art. 2 - De capitulis . . . . . 631 - 633
Art. 3 - De bonis temporalibus eorumque administratione . . . . . 634 - 640
Caput III - *De candidatorum admissione et de sodalium institutione* . . . . . 641 - 661
Art. 1 - De admissione in novitiatum . . . . . 641 - 645
Art. 2 - De novitiatu et novitiorum institutione . . 646 - 653
Art. 3 - De professione religiosa . . . . . 654 - 658
Art. 4 - De religiosorum institutione . . . . . 659 - 661
Caput IV - *De institutorum eorumque sodalium obligationibus et iuribus* . . . . . 662 - 672
Caput V - *De apostolatu institutorum* . . . . . 673 - 683

第四章　詠禱司鐸班…… 503 - 510
第五章　牧靈委員會…… 511 - 514
第六章　堂區、堂區主任及副主任…… 515 - 552
第七章　總　鐸…… 553 - 555
第八章　教堂堂長及輔導司鐸…… 556 - 572
第一節　教堂堂長…… 556 - 563
第二節　輔導司鐸…… 564 - 572

第　三　編

獻身生活會及使徒生活團　536 - 746

第　一　組

獻 身 生 活 會　573 - 730

第一題　獻身生活會之通則…… 573 - 606
第二題　修　會…… 607 - 709
第一章　修會會院之建立及撤銷…… 608 - 616
第二章　修會之管理…… 617 - 640
第一節　上司及參議會…… 617 - 630
第二節　代表會…… 631 - 633
第三節　財產及其管理…… 634 - 640
第三章　會士之收錄及培育…… 641 - 661
第一節　收錄入初學期…… 641 - 645
第二節　初學期及初學生之培育…… 646 - 653
第三節　發　願…… 654 - 658
第四節　會士之培育…… 659 - 661
第四章　修會及會士之義務和權利…… 662 - 672
第五章　修會的使徒工作…… 673 - 683

CANN.

Caput VI - *De separatione sodalium ab instituto* . . . 684 - 704
Art. 1 - De transitu ad aliud institutum . . . . . 684 - 685
Art. 2 - De egressu ab instituto . . . . . 686 - 693
Art. 3 - De dimissione sodalium . . . . . 694 - 704
Caput VII - *De religiosis ad episcopatum evectis* . . . 705 - 707
Caput VIII - *De conferentiis Superiorum maiorum* . . . 708 - 709
Titulus III - DE INSTITUTIS SAECULARIBUS . . . . . 710 - 730

Sectio II

DE SOCIETATIBUS VITAE APOSTOLICAE 731 - 746

LIBER III

DE ECCLESIAE MUNERE DOCENDI 747 - 833

Titulus I - DE DIVINI VERBI MINISTERIO . . . . . 756 - 780
Caput I - *De verbi Dei praedicatione* . . . . . 762 - 772
Caput II - *De catechetica institutione* . . . . . 773 - 780
Titulus II - DE ACTIONE ECCLESIAE MISSIONALI . . . . . 781 - 792
Titulus III - DE EDUCATIONE CATHOLICA . . . . . 793 - 821
Caput I - *De scholis* . . . . . 796 - 806
Caput II - *De catholicis universitatibus aliisque studiorum superiorum institutis* . . . . . 807 - 814
Caput III - *De universitatibus et facultatibus ecclesiasticis* 815 - 821
Titulus IV - DE INSTRUMENTIS COMMUNICATIONIS SOCIALIS ET IN SPECIE DE LIBRIS . . . . . 822 - 832
Titulus V - DE FIDEI PROFESSIONE 833

第六章　會士脫離修會…… 684 - 704
第一節　轉　會…… 684 - 685
第二節　出　會…… 686 - 693
第三節　開　除…… 694 - 704
第七章　會士陞任主教…… 705 - 707
第八章　高級上司聯合會…… 708 - 709
第三題　俗世會…… 710 - 730

第　二　組

使徒生活團　731 - 746

第　三　卷

教會訓導職　747 - 833

第一題　聖道職…… 756 - 780
第一章　宣講聖道…… 762 - 772
第二章　要理教學…… 773 - 780
第二題　教會傳教行動…… 781 - 792
第三題　天主教教育…… 793 - 821
第一章　學　校…… 796 - 806
第二章　天主教大學及其他高等院校…… 807 - 814
第三章　教會大學及學院…… 815 - 821
第四題　社會傳播工具兼特論書刊…… 822 - 832
第五題　信德宣誓…… 833

LIBER IV — CANN.

DE ECCLESIAE MUNERE SANCTIFICANDI 834 - 1253

PARS I

DE SACRAMENTIS 840 - 1165

Titulus I - DE BAPTISMO . . . . . 849 - 878
Caput I - *De baptismi celebratione* . . . . . 850 - 860
Caput II - *De baptismi ministro* . . . . . 861 - 863
Caput III - *De baptizandis* . . . . . 864 - 871
Caput IV - *De patrinis* . . . . . 872 - 874
Caput V - *De collati baptismi probatione et adnotatione* 875 - 878
Titulus II - DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS . . . . . 879 - 896
Caput I - *De confirmationis celebratione* . . . . . 880 - 881
Caput II - *De confirmationis ministro* . . . . . 882 - 888
Caput III - *De confirmandis* . . . . . 889 - 891
Caput IV - *De patrinis* . . . . . 892 - 893
Caput V - *De collatae confirmationis probatione et adnotatione* . . . . . 894 - 896
Titulus III - DE SANCTISSIMA EUCHARISTIA . . . . . 897 - 958
Caput I - *De eucharistica celebratione* . . . . . 899 - 933
Art. 1 - De sanctissimae Eucharistiae ministro . . . 900 - 911
Art. 2 - De sanctissima Eucharistia participanda . . 912 - 923
Art. 3 - De ritibus et caeremoniis eucharisticae celebrationis . . . . . 924 - 930
Art. 4 - De tempore et loco celebrationis eucharistiae 931 - 933
Caput II - *De sanctissima Eucharistia asservanda et veneranda* . . . . . 934 - 944
Caput III - *De oblata ad Missae celebrationem stipe* . . 945 - 958
Titulus IV - DE SACRAMENTO PAENITENTIAE . . . . . 959 - 997
Caput I - *De celebratione sacramenti* . . . . . 960 - 964
Caput II - *De sacramenti paenitentiae ministro* . . . 965 - 986
Caput III - *De ipso paenitente* . . . . . 987 - 991
Caput IV - *De indulgentiis* . . . . . 992 - 997

第 四 卷

教會聖化職 834 - 1253

第 一 編

聖 事 840 - 1165

第一題 論洗禮聖事…… 849 - 878

第一章 洗禮之施行…… 850 - 860
第二章 洗禮之施行人…… 861 - 863
第三章 受洗的人…… 864 - 871
第四章 代父母…… 872 - 874
第五章 領洗證明及登記…… 875 - 878

第二題 堅振聖事…… 879 - 896

第一章 堅振之施行…… 880 - 881
第二章 堅振之施行人…… 882 - 888
第三章 堅振之領受人…… 889 - 891
第四章 代父母…… 892 - 893
第五章 堅振證明及登記…… 894 - 896

第三題 聖體聖事…… 897 - 958

第一章 聖體聖事的舉行…… 899 - 933
第一節 聖體聖事的施行人…… 900 - 911
第二節 聖體的領受人…… 912 - 923
第三節 感恩祭之禮儀…… 924 - 930
第四節 舉行感恩祭的時間和地點…… 931 - 933
第二章 聖體之供奉及敬禮…… 934 - 944
第三章 彌撒獻儀…… 945 - 958

第四題 懺悔聖事…… 959 - 997

第一章 懺悔聖事之舉行…… 960 - 964
第二章 懺悔聖事之施行人…… 965 - 986
第三章 懺悔人…… 987 - 991
第四章 大 赦…… 992 - 997

CANN.

Titulus V - DE SACRAMENTO UNCTIONIS INFIRMORUM . . . 998 - 1007
Caput I - *De sacramenti celebratione* . . . . . 999 - 1002
Caput II - *De ministro unctionis infirmorum* . . . 1003
Caput III - *De iis quibus unctio infirmorum conferenda sit* . . . . . 1004 - 1007
Titulus VI - DE ORDINE . . . . . 1008 - 1054
Caput I - *De ordinationis celebratione et ministro* . 1010 - 1023
Caput II - *De ordinandis* . . . . . 1024 - 1052
Art. 1 - De requisitis in ordinandis . . . . . 1026 - 1032
Art. 2 - De praerequisitis ad ordinationem . . . 1033 - 1039
Art. 3 - De irregularitatibus aliisque impedimentis 1040 - 1049
Art. 4 - De documentis requisitis et de scrutinio . 1050 - 1052
Caput III - *De adnotatione ac testimonio peractae ordinationis* . . . . . 1053 - 1054
Titulus VII - DE MATRIMONIO . . . . . 1055 - 1165
Caput I - *De cura pastorali et de iis quae matrimonii celebrationi praemitti debent* . . . . 1063 - 1072
Caput II - *De impedimentis dirimentibus in genere* . 1073 - 1082
Caput III - *De impedimentis dirimentibus in specie* . . 1083 - 1094
Caput IV - *De consensu matrimoniali* . . . . . 1095 - 1107
Caput V - *De forma celebrationis matrimonii* . . . 1108 - 1123
Caput VI - *De matrimoniis mixtis* . . . . . 1124 - 1129
Caput VII - *De matrimonio secreto celebrando* . . . 1130 - 1133
Caput VIII - *De matrimonii effectibus* . . . . . 1134 - 1140
Caput IX - *De separatione coniugum* . . . . . 1141 - 1155
Art. 1 - De dissolutione vinculi . . . . . 1141 - 1150
Art. 2 - De separatione manente vinculo . . . . 1151 - 1155
Caput X - *De matrimonii convalidatione* . . . . . 1156 - 1165
Art. 1 - De convalidatione simplici . . . . . 1156 - 1160
Art. 2 - De sanatione in radice . . . . . 1161 - 1165

PARS II

DE CETERIS ACTIBUS CULTUS DIVINI 1166 - 1204

Titulus I - DE SACRAMENTALIBUS . . . . . 1166 - 1172
Titulus II - DE LITURGIA HORARUM . . . . . 1173 - 1175

第五題　病人傅油聖事…… 998 - 1007
第一章　病人傅油聖事之舉行…… 999 - 1002
第二章　病人傅油的施行人…… 1003
第三章　病人傅油的領受人…… 1004 - 1007
第六題　聖秩聖事…… 1008 - 1054
第一章　聖秩之施行和施行人…… 1010 - 1023
第二章　聖秩之領受人…… 1024 - 1052
第一節　領受聖秩者之資格…… 1026 - 1032
第二節　領聖秩前之準備…… 1033 - 1039
第三節　虧格及其他阻礙…… 1040 - 1049
第四節　必要證件及審核…… 1050 - 1052
第三章　受秩之登記及證明…… 1053 - 1054
第七題　婚姻聖事…… 1055 - 1165
第一章　婚姻輔導及準備…… 1063 - 1072
第二章　婚姻無效阻礙總論…… 1073 - 1082
第三章　婚姻無效阻礙分論…… 1083 - 1094
第四章　婚姻合意…… 1095 - 1107
第五章　結婚儀式…… 1108 - 1123
第六章　混合婚姻…… 1124 - 1129
第七章　秘密結婚…… 1130 - 1133
第八章　婚姻之效驗…… 1134 - 1140
第九章　夫妻分離…… 1141 - 1155
第一節　婚姻之解除…… 1141 - 1150
第二節　分　居…… 1151 - 1155
第十章　婚姻之補救…… 1156 - 1165
第一節　單純補救…… 1156 - 1160
第二節　根本補救…… 1161 - 1165

第　二　編

其他敬禮行為　1166 - 1204

第一題　聖　儀…… 1166 - 1172
第二題　時辰頌禱禮…… 1173 - 1175

CANN.

Titulus III - DE EXEQUIIS ECCLESIASTICIS . . . . . 1176 - 1185
Caput I - *De exequiarum celebratione* . . . . . 1177 - 1182
Caput II - *De iis quibus exequiae ecclesiasticae concedendae sunt aut denegandae* . . . . 1183 - 1185
Titulus IV - DE CULTU SANCTORUM, SACRARUM IMAGINUM ET RELIQUIARUM . . . . . 1186 - 1190
Titulus V - DE VOTO ET IUREIURANDO . . . . . 1191 - 1204
Caput I - *De voto* . . . . . 1191 - 1198
Caput II - *De iureiurando* . . . . . 1199 - 1204

PARS III
DE LOCIS ET TEMPORIBUS SACRIS 1205 - 1253

Titulus I - DE LOCIS SACRIS . . . . . 1205 - 1243
Caput I - *De ecclesiis* . . . . . 1214 - 1222
Caput II - *De oratoriis et de sacellis privatis* . . . 1223 - 1229
Caput III - *De sanctuariis* . . . . . 1230 - 1234
Caput IV - *De altaribus* . . . . . 1235 - 1239
Caput V - *De coemeteriis* . . . . . 1240 - 1243
Titulus II - DE TEMPORIBUS SACRIS . . . . . 1244 - 1253
Caput I - *De diebus festis* . . . . . 1246 - 1248
Caput II - *De diebus paenitentiae* . . . . . 1249 - 1253

LIBER V
DE BONIS ECCLESIAE TEMPORALIBUS 1254 - 1310

Titulus I - DE ACQUISITIONE BONORUM . . . . . 1259 - 1272
Titulus II - DE ADMINISTRATIONE BONORUM . . . . . 1273 - 1289
Titulus III - DE CONTRACTIBUS AC PRAESERTIM DE ALIENATIONE 1290 - 1298
Titulus IV - DE PIIS VOLUNTATIBUS IN GENERE ET DE PIIS FUNDATIONIBUS . . . . . 1299 - 1310

第三題　教會殯葬禮…… 1176 - 1185
第一章　殯葬禮之舉行…… 1177 - 1182
第二章　教會殯葬禮之應用及其禁例…… 1183 - 1185
第四題　聖人、聖像、聖髑之敬禮…… 1186 - 1190
第五題　許願與宣誓…… 1191 - 1204
第一章　許　願…… 1191 - 1198
第二章　宣　誓…… 1199 - 1204

第　三　編

聖地與節期　1205 - 1253

第一題　聖　地…… 1205 - 1243
第一章　教　堂…… 1214 - 1222
第二章　經堂及私人小堂…… 1223 - 1229
第三章　朝聖地…… 1230 - 1234
第四章　祭　台…… 1235 - 1239
第五章　墓　地…… 1240 - 1243
第二題　聖教節期…… 1244 - 1253
第一章　慶　節…… 1246 - 1248
第二章　補贖日…… 1249 - 1253

第　五　卷

教會財產　1254 - 1310

第一題　財產之取得…… 1259 - 1272
第二題　財產之管理…… 1273 - 1289
第三題　契約及財產轉移…… 1290 - 1298
第四題　遺產饋贈及慈善基金…… 1299 - 1310

LIBER VI — CANN.

DE SANCTIONIBUS IN ECCLESIA 1311 - 1399

PARS I

DE DELICTIS ET POENIS IN GENERE 1311 - 1363

Titulus I - DE DELICTORUM PUNITIONE GENERATIM . . . 1311 - 1312
Titulus II - DE LEGE POENALI AC DE PRAECEPTO POENALI . 1313 - 1320
Titulus III - DE SUBIECTO POENALIBUS SANCTIONIBUS OBNOXIO 1321 - 1330
Titulus IV - DE POENIS ALIISQUE PUNITIONIBUS . . . . 1331 - 1340
Caput I - *De censuris* . . . . . 1331 - 1335
Caput II - *De poenis expiatoriis* . . . . . 1336 - 1338
Caput III - *De remediis poenalibus et paenitentiis* . . 1339 - 1340
Titulus V - DE POENIS APPLICANDIS . . . . . 1341 - 1353
Titulus VI - DE POENARUM CESSATIONE . . . . . 1354 - 1363

PARS II

DE POENIS IN SINGULA DELICTA 1364 - 1399

Titulus I - DE DELICTIS CONTRA RELIGIONEM ET ECCLESIAE UNITATEM . . . . . 1364 - 1369
Titulus II - DE DELICTIS CONTRA ECCLESIASTICAS AUCTORITATES ET ECCLESIAE LIBERTATEM . . . . 1370 - 1377
Titulus III - DE MUNERUM ECCLESIASTICORUM USURPATIONE DEQUE DELICITIS IN IIS EXERCENDIS . . . 1378 - 1389
Titulus IV - DE CRIMINE FALSI . . . . . 1390 - 1391
Titulus V - DE DELICTIS CONTRA SPECIALES OBLIGATIONES . 1392 - 1396
Titulus VI - DE DELICTIS CONTRA HOMINIS VITAM ET LIBERTATEM . . . . . 1397 - 1398
Titulus VII - NORMA GENERALIS 1399

第 六 卷

教會中的制裁 1311 - 1399

第 一 編

罪罰總則 1311 - 1363

第一題 罪罰總論…… 1311 - 1312
第二題 科罰法及科罰令…… 1313 - 1320
第三題 科罰的對象…… 1321 - 1330
第四題 科罰及其他處分…… 1331 - 1340
第一章 懲戒罰…… 1331 - 1335
第二章 贖罪罰…… 1336 - 1338
第三章 預防罰與補贖…… 1339 - 1340
第五題 科罰之實施…… 1341 - 1353
第六題 懲罰之停止…… 1354 - 1363

第 二 編

罪罰分則 1364 - 1399

第一題 相反信仰及教會統一罪…… 1364 - 1369
第二題 相反教會權威及教會自由罪…… 1370 - 1377
第三題 僭越及行使教會職務罪…… 1378 - 1389
第四題 誣告及偽造罪…… 1390 - 1391
第五題 違反特殊義務罪…… 1392 - 1396
第六題 傷害人生命及自由的罪行…… 1397 - 1398
第七題 通 則…… 1399

LIBER VII — CANN.

DE PROCESSIBUS 1400 - 1752

PARS I

DE IUDICIIS IN GENERE 1400 - 1500

Titulus I - DE FORO COMPETENTI . . . . . 1404 - 1416

Titulus II - DE VARIIS TRIBUNALIUM GRADIBUS ET SPECIEBUS 1417 - 1445

Caput I - *De tribunali primae instantiae* . . . . . 1419 - 1437

Art. 1 - De iudice . . . . . 1419 - 1427

Art. 2 - De auditoribus et relatoribus . . . . . 1428 - 1429

Art. 3 - De promotore iustitiae, vinculi defensore et notario . . . . . 1430 - 1437

Caput II - *De tribunali secundae instantiae* . . . . 1438 - 1441

Caput III - *De Apostolicae Sedis tribunalibus* . . . 1442 - 1445

Titulus III - DE DISCIPLINA IN TRIBUNALIBUS SERVANDA . . 1446 - 1475

Caput I - *De officio iudicum et tribunalium ministrorum* 1446 - 1457

Caput II - *De ordine cognitionum* . . . . . 1458 - 1464

Caput III - *De terminis et dilationibus* . . . . . 1465 - 1467

Caput IV - *De loco iudicii* . . . . . 1468 - 1469

Caput V - *De personis in aulam admittendis et de modo conficiendi et conservandi acta* . . . 1470 - 1475

Titulus IV - DE PARTIBUS IN CAUSA . . . . . 1476 - 1490

Caput I - *De actore et de parte conventa* . . . . 1476 - 1480

Caput II - *De procuratoribus ad lites et advocatis* . . 1481 - 1490

Titulus V - DE ACTIONIBUS ET EXCEPTIONIBUS . . . . 1491 - 1500

Caput I - *De actionibus et exceptionibus in genere* . 1491 - 1495

Caput II - *De actionibus et exceptionibus in specie* . . 1496 - 1500

第 七 卷

訴 訟 法　1400 - 1752

第 一 編

訴訟總則　1400 - 1500

第一題　法庭的管轄權…… 1404 - 1416

第二題　法庭之等級及種類…… 1417 - 1445

第一章　第一審法庭…… 1419 - 1437

第一節　審判員…… 1419 - 1427

第二節　稽查員及記述員…… 1428 - 1429

第三節　檢察員、合約辯護人及書記…… 1430 - 1437

第二章　第二審法庭…… 1438 - 1411

第三章　宗座法院…… 1442 - 1445

第三題　法庭應守之紀律…… 1446 - 1475

第一章　審判員及法庭職員之職務…… 1446 - 1457

第二章　審理之次序…… 1458 - 1464

第三章　期限與延緩…… 1465 - 1467

第四章　審判之處所…… 1468 - 1469

第五章　被准出庭之人及卷宗之制作與保管…… 1470 - 1475

第四題　訴訟當事人…… 1476 - 1490

第一章　原告及被告…… 1476 - 1480

第二章　訴訟代理人及律師…… 1481 - 1490

第五題　起訴及抗辯…… 1491 - 1500

第一章　起訴及抗辯總則…… 1491 - 1495

第二章　起訴及抗辯分則…… 1496 - 1500

PARS II CANN.
DE IUDICIO CONTENTIOSO 1501 - 1670

Sectio I
DE IUDICIO CONTENTIOSO ORDINARIO 1501 - 1655

Titulus I - DE CAUSAE INTRODUCTIONE . . . . . 1501 - 1512
Caput I - *De libello litis introductorio* . . . . . 1501 - 1506
Caput II - *De citatione et denuntiatione actorum iudicialium* . . . . . 1507 - 1512
Titulus II - DE LITIS CONTESTATIONE . . . . . 1513 - 1516
Titulus III - DE LITIS INSTANTIA . . . . . 1517 - 1525
Titulus IV - DE PROBATIONIBUS . . . . . 1526 - 1586
Caput I - *De partium declarationibus* . . . . . 1530 - 1538
Caput II - *De probatione per documenta* . . . . . 1539 - 1546
Art. 1 - De natura et fide documentorum . . . . 1540 - 1543
Art. 2 - De productione documentorum . . . . 1544 - 1546
Caput III - *De testibus et attestationibus* . . . . . 1547 - 1573
Art. 1 - Qui testes esse possunt . . . . . 1549 - 1550
Art. 2 - De uinducendis et excludendis testibus . . 1551 - 1557
Art. 3 - De testium examine . . . . . 1558 - 1571
Art. 4 - De testimoniorum fide . . . . . 1572 - 1573
Caput IV - *De Peritis* . . . . . 1574 - 1581
Caput V - *De accessu et de recognitione iudiciali* . . 1582 - 1583
Caput VI - *De praesumptionibus* . . . . . 1584 - 1586
Titulus V - DE CAUSIS INCIDENTIBUS . . . . . 1587 - 1597
Caput I - *De partibus non comparentibus* . . . . 1592 - 1595
Caput II - *De interventu tertii in causa* . . . . . 1596 - 1597
Titulus VI - DE ACTORUM PUBLICATIONE, DE CONCLUSIONE IN CAUSA ET DE CAUSAE DISCUSSIONE . . . . 1598 - 1606
Titulus VII - DE IUDICIS PRONUNTIATIONIBUS . . . . . 1607 - 1618
Titulus VIII - DE IMPUGNATIONE SENTENTIAE . . . . . 1619 - 1640
Caput I - *De querela nullitatis contra sententiam* . . 1619 - 1627
Caput II - *De appellatione* . . . . . 1628 - 1640

第　二　編

爭　訟　案　1501 - 1670

第　一　組

普通爭訟案　1501 - 1655

第一題　起　訴…… 1501 - 1512
第一章　訴　狀…… 1501 - 1506
第二章　傳喚及訴訟之通知…… 1507 - 1512
第二題　訴訟答辯…… 1513 - 1516
第三題　訴訟之進程…… 1517 - 1525
第四題　證　據…… 1526 - 1586
第一章　當事人之陳述…… 1530 - 1538
第二章　文書證明…… 1539 - 1546
第一節　文書之性質與可靠性…… 1540 - 1543
第二節　文書之提出…… 1544 - 1546
第三章　證人及證言…… 1547 - 1573
第一節　證人之資格…… 1549 - 1550
第二節　證人之引薦及拒絕…… 1551 - 1557
第三節　對證人之詢問…… 1558 - 1571
第四節　證據之可靠性…… 1572 - 1573
第四章　專　家…… 1574 - 1581
第五章　審判員之親查及檢驗…… 1582 - 1583
第六章　推　定…… 1584 - 1586
第五題　附帶條件…… 1587 - 1597
第一章　當事人之缺席…… 1592 - 1595
第二章　第三者之參與訴訟…… 1596 - 1597
第六題　傳閱案卷、結案及辯論…… 1598 - 1606
第七題　宣　判…… 1607 - 1618
第八題　對判決之反駁…… 1619 - 1640
第一章　抗告判決無效…… 1619 - 1627
第二章　上　訴…… 1628 - 1640

CANN.

Titulus IX - De re iudicata et de restitutione in integrum . . . . . 1641 - 1648
Caput I - *De re iudicata* . . . . . 1641 - 1644
Caput II - *De restitutione in integrum* . . . . . 1645 - 1648
Titulus X - De expensis iudicialibus et de gratuito patrocinio 1649
Titulus XI - De exsecutione sententiae . . . . . 1650 - 1655

Sectio II

De processu contentioso orali 1656 - 1670

Pars III

De quibusdam processibus specialibus 1671 - 1716

Titulus I - De processibus matrimonialibus . . . . 1671 - 1707
Caput I - *De Causis ad Matrimonii Nullitatem declarandam* . . . . . 1671 - 1691
Art. 1 - De foro competenti . . . . . 1671 - 1673
Art. 2 - De iure impugnandi matrimonium . . . 1674 - 1675
Art. 3 - De officio iudicum . . . . . 1676 - 1677
Art. 4 - De probationibus . . . . . 1678 - 1680
Art. 5 - De sententia et appellatione . . . . . 1681 - 1685
Art. 6 - De processu documentali . . . . . 1686 - 1688
Art. 7 - Normae generales . . . . . 1689 - 1691
Caput II - *De causis separationis coniugum* . . . . 1692 - 1696
Caput III - *De processu ad dispensationem super matrimonio rato et non consummato* . . . 1697 - 1706
Caput IV - *De processu praesumptae mortis coniugis* . 1707
Titulus II - De causis ad sacrae ordinationis nullitatem declarandam . . . . . 1708 - 1712
Titulus III - De modis evitandi iudicia . . . . . 1713 - 1716

第九題　既判事項及恢復原狀…… 1641 - 1648
第一章　既判事項…… 1641 - 1644
第二章　恢復原狀…… 1645 - 1648
第十題　訴訟費用及義務辯論…… 1649
第十一題　判決之執行…… 1650 - 1655

第　二　組

言詞爭訟程序　1656 - 1670

第　三　編

特別訴訟　1671 - 1716
第一題　婚姻訴訟…… 1671 - 1707
第一章　聲明婚姻無效之訴訟…… 1671 - 1691
第一節　主管法庭…… 1671 - 1673
第二節　抗婚權…… 1674 - 1675
第三節　審判員之職責…… 1676 - 1677
第四節　證　據…… 1678 - 1680
第五節　判決及上訴…… 1681 - 1685
第六節　文書訴訟…… 1686 - 1688
第七節　訴訟總則…… 1689 - 1691
第二章　配偶分離之訴訟…… 1692 - 1696
第三章　豁免既成未遂婚姻之程序…… 1697 - 1706
第四章　推定配偶死亡之程序…… 1707
第二題　聲明聖秩無效之訴訟…… 1708 - 1712
第三題　避免訴訟之方法…… 1713 - 1716

PARS IV CANN.
DE PROCESSU POENALI 1717 - 1731

Caput I - *De praevia investigatione* . . . . . 1717 - 1719
Caput II - *De processus evolutione* . . . . . 1720 - 1728
Caput III - *De actione ad damna reparanda* . . . . 1729 - 1731

PARS V
DE RATIONE PROCEDENDI
IN RECURSIBUS ADMINISTRATIVIS
ATQUE IN PAROCHIS AMOVENDIS
VEL TRANSFERENDIS 1732 - 1752

Sectio I
DE RECURSU ADVERSUS DECRETA ADMINISTRATIVA 1732 - 1739

Sectio II
DE PROCEDURA IN PAROCHIS AMOVENDIS
VEL TRANSFERENDIS 1740 - 1752

Caput I - *De modo procedendi in amotione parochorum* 1740 - 1747
Caput II - *De modo procedendi in translatione parochorum* 1748 - 1752

第　四　編

懲戒訴訟程序　1717 - 1731

第一章　事先調查…… 1717 - 1719
第二章　審判之進行…… 1720 - 1728
第三章　損害賠償訴訟…… 1729 - 1731

第　五　編

行政申訴
及堂區主任撤職或調職程序　1732 - 1752

第　一　組

反對行政裁判之申訴　1732 - 1739

第　二　組

堂區主任司鐸之撤職或調職程序　1740 - 1752

第一章　堂區主任司鐸之撤職程序…… 1740 - 1747
第二章　堂區主任司鐸之調職程序…… 1748 - 1752

國家圖書館出版品預行編目 (CIP) 資料

天主教法典 / 天主教臺灣地區主教團秘書處編著 .
-- 修正初版 . -- 臺北市：天主教臺灣地區主教團，
2014.12
面； 公分
ISBN 978-986-90371-5-0 (精裝)

1. 天主教法典 2. 法律條文

583.2 103016827

天主教法典 拉丁文 - 中文（修正版）

出 版 者：天主教臺灣地區主教團
編 著 者：天主教臺灣地區主教團秘書處
地 址：10672 台北市安居街 39 號
電 話：（02）2732-6602
傳 真：（02）2732-8603
郵 撥：19710794
戶 名：財團法人天主教會台灣地區主教團（台灣主教團）
Website：www.catholic.org.tw

排版製作：聞道出版社
電 話：（06）227-4037

定 價：新台幣柒佰元整（NT 700 元）
初 版：1985 年 3 月
修正初版：2014 年 12 月

| 版權所有 · 翻印必究 |

ISBN 978-986-90371-5-0
00700
9 789869 037150